

**T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK HALK BİLİMİ ANABİLİM DALI**

**ESKİ YUGOSLAVYA’DA YAPILAN TÜRKOLOJİ ÇALIŞMALARININ
ANALİTİK BİBLİYOGRAFYASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ana KILIÇ

DANIŞMANI: Prof. Dr. Fikret Türkmen

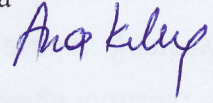
İZMİR-2011

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne sunduğum “Eski Yugoslavya’da Yapılan Türkoloji Çalışmalarının Analitik Bibliyografyası” adlı yüksek lisans tezinin tarafımdan bilimsel, ahlak ve normlara uygun bir şekilde hazırlandığını, tezimde yararlandığım kaynakları bibliyografyada ve dipnotlarda gösterdiğimi onurumla doğrularım.

06/06/2011

Ana KILIÇ

İmza

TUTANAK

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 08/06/2011 tarih ve 18/19 sayılı kararı ile oluşturulan jüri TDA-Türk Halk Bilimi anabilim dalı yüksek lisans öğrencisi Ana KILIÇ'ın aşağıda (Türkçe / İngilizce) belirtilen tezini incelemiş ve adayı 04/07/2011 günü saat 10.00'da60.....süren tez savunmasına almıştır.

Sınav sonunda adayın tez savunmasını ve jüri üyeleri tarafından tezi ile ilgili kendisine yöneltilen sorulara verdiği cevapları değerlendirerek tezin başarılı/başarısız/düzeltilmesi gerekli olduğuna oybirliğiyle / oyçokluğuyla karar vermiştir.

BASKAN

Prof. Dr. Fikret Türlemez

Başarılı ☒

Başarısız ☐

Düzeltilme (Üç ay süreli) ☐

ÜYE

Prof. Dr. Alimcan Tugay

Başarılı ☒

Başarısız ☐

Düzeltilme (Üç ay süreli) ☐

ÜYE

Doç. Dr. Ali Erol

Başarılı ☒

Başarısız ☐

Düzeltilme (Üç ay süreli) ☐

Tezin Türkçe Başlığı : Eski Yugoslavya'da Yapılan Türkoloji Çalışmalarının Analitik Bibliyografyası

Tezin İngilizce Başlığı : Analytical Bibliography Of The Turkology Works In The Former Yugoslavia

* 1. Yüksek Lisans Tezi savunma süresi asgari 45 azami 90 dakikadır.

2. Tutanak (jürinin karar ve imzaları haricinde) bilgisavarda doldurulmalıdır.

3. Tez başlığı (İngilizce ve Türkçe) mutlaka belirtilmelidir.

4. Yüksek Lisans Tez savunmasında üyelerden en az birinin E.Ü.Lisansüstü eğitim öğretim yönetmeliğinin 17(2) maddesi gereğince anabilim dışından olması zorunludur.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	I
GİRİŞ	1
A- Eski Yugoslavya Tarihine Kısa Bir Bakış.....	2
B- Eski Yugoslavya'nın Dili ve Demografik Yapısı.....	5
C- Eski Yugoslavya'da Yaşayan Türkler.....	7
 I. BÖLÜM: ESKİ YUGOSLAVYA'DA TÜRKOLOJİ.....	9
A- Eski Yugoslavya'da Türkolojinin Gelişimi ve Merkezleri.....	9
B- Eski Yugoslavya'da Türkoloji Çalışmaları.....	12
 II. BÖLÜM: ESKİ YUGOSLAVYA'DA YAPILAN TÜRKOLOJİ ÇALIŞMALARININ BİBLİYOGRAFYASI.....	19
A- DİL.....	19
I- Kitaplar	19
II- Makaleler.....	20
B- EDEBİYAT	38
I- Kitaplar.....	38
II- Makaleler	40
C- HALK BİLİMİ.....	63
I- Kitaplar.....	63
II- Makaleler.....	64
D- TARİH.....	88
I- Kitaplar.....	88
II- Makaleler.....	105
E- SANAT TARİHİ.....	224
I- Kitaplar.....	224
II- Makaleler.....	225
F- DİĞER KONULAR.....	249
I- Kitaplar.....	249
II- Makaleler.....	251

III. BÖLÜM: ESER ANALİZLERİ	268
A- Kitaplar	268
B- Makaleler	292
EK.....	307
SONUÇ.....	342
BİBLİYOGRAFYA.....	344
KİŞİ ADLARI DİZİNİ.....	348

ÖN SÖZ

Türk kavimlerinin Balkanlara göçleriyle başlayan ve Osmanlı döneminde devam eden Türk ve Balkan halkları arasındaki uzun süreli ve kalıcı ilişkiler, söz konusu halkların sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamını etkilemiştir. Nitekim bu etkileşimin izlerini bugün bile Balkan halklarının dillerinde, kültürlerinde, edebiyatlarında, tarihlerinde ve sanatlarında görebilmekteyiz. Bu bağlamda Türkoloji çalışmaları, Türk etkisinin güçlü olduğu bir bölge olan Eski Yugoslavya'nın tarihini, dilini ve kültürünü daha iyi anlayabilmek için de son derece önemlidir.

1945 yılında kurularak 1991 yılında son bulan ve “Eski Yugoslavya” olarak adlandırılan “Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti” döneminde yapılmış olan yayınları bir araya getirerek bir bibliyografya hazırlanması ve bu yayınlardan bazılarının analizinin yapılması çalışmamızın amacını oluşturmaktadır. Bu çerçevede, Eski Yugoslavya’da Türkoloji alanında yapılmış olan yayınları tespit ederek bunların analitik olarak bir araya getirilmesinin, bu alanda eksik kalan ve yapılması gereken çalışmalar konusunda araştırmacılara yardımcı olabileceği kanaatindeyiz.

Çalışmamızın “Giriş” bölümünde incelememizi sınırladığımız Eski Yugoslavya’ya ilişkin genel bilgilere yer verilmiştir. Bu kısımda üç alt başlık altında Eski Yugoslavya’nın tarihçesi, dili ve demografik yapısı ile burada yaşayan Türklerin durumu ile ilgili kısa bilgiler sunulmuştur. Ele alınan dönemin tarihsel açıdan son derece karmaşık ve göreceli olması nedeniyle tartışmalı tarihsel analizlerden özellikle kaçınılmaya çalışılmıştır. Bu kısım, Türkoloji çalışmalarının yapıldığı tarihi dönem ve sosyal yapıyı aydınlatmak amacıyla hazırlanmış olup bu dönem için yapılacak tarihsel değerlendirmeleri tarihçilere bırakılmasının uygun olacağını düşünmekteyiz.

“Eski Yugoslavya’da Türkoloji” adlı birinci bölümde Eski Yugoslavya’da Türkoloji çalışmalarının gelişimi ve önemli Türkoloji merkezleri ele alınmıştır. Ayrıca, burada yapılan Türkoloji çalışmalarının değerlendirilmesine yer verilmiştir.

Çalışmanın “Eski Yugoslavya’da Yapılan Türkoloji Çalışmalarının Bibliyografyası” adlı ikinci bölümünde, 1945-1991 döneminde Eski Yugoslavya’da yapılan Türkoloji çalışmalarının bibliyografyası verilmiştir. Tespit edilen çalışmalar

“Dil”, “Edebiyat”, “Halk Bilimi”, “Tarih”, “Sanat Tarihi” ve “Diğer Konular” şeklinde altı ana başlık altında toplanmıştır. Her alan, kendi içinde “Kitaplar” ve “Makaleler” olmak üzere iki alt başlıkta tasnif edilmiştir.

Bibliyografyada yer alan eserlerin bir kısmına ulaşılmış, bir kısmı da ulaşabildiğimiz eserlerin kaynakçalarından yararlanılarak kaydedilmiştir. Bu nedenle, bazı eserlerin künyelerinde sayfa numaraları veya basım yerleri eksik kalmıştır. Söz konusu bibliyografya çalışması yürütülürken önceden bu konularda belli dönemleri içerecek şekilde ortaya konan Bisera Nurudinoviç tarafından hazırlanan Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1945-1960 (Saraybosna, 1968) ve Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1961-1962 (Saraybosna, 1974) adlı bibliyografyalardan faydalanılmıştır. Bunun yanı sıra “Turkologischer Anzeiger” adlı dergide yayımlanan Türkoloji bibliyografyaları da kullanılmıştır.

Bibliyografya çalışmasında ulaşılabilen bütün yayınlara yer verilmesine rağmen çalışma dışında kalmış, ulaşamadığımız bazı yayınlarda bulunabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Eski Yugoslavya’da yapılan Türkoloji çalışmalarını içeren söz konusu bibliyografyanın bundan sonra yapılacak araştırmalarla daha da zenginleştirilmesi her zaman mümkündür.

“Eser Analizleri” başlıklı üçüncü bölümde “Bibliyografya” kısmında belirtilen eserlerden bazılarının analizine yer verilmiştir. Analiz edilen konu eserleri seçerken önce alanında önemli eserler, sonra da konu çeşitliliğini yansıtmaya çalıştık. Bütün eserler bölüm, konu, içerik yönünden tanıtılmıştır.

“Ek” bölümünde Slavolyub Cinciç’in “Oğuzların Epik Tarih ve Kültür Birleşimi Dede Korkut Kitabı”, İvan Şop’un “Nasreddin’in İzinde” ve Yasna Şamiç’in “Tasavvuf Şiirinin Erotizmi ve Sembolleri-Türk Şairi Olan Yunus Emre’nin Şiirine Bakış” makalelerinin çevirisi verilmiştir.

İncelemenin “Sonuç” bölümünde çalışmamızla ilgili genel bir değerlendirme yapılarak ulaşılan tespit ve sonuçlar üzerinde durulmuştur.

Tez konusunun belirlenmesinden çalışmanın sonuna kadar her konuda bilgisinden yararlandığım ve karşılaştığım zorluklarda yardımlarını esirgemeyen değerli

Hocam Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN'e teŖekkrlerimi borç bilirim.

Bu alıŖma sırasında karŖılaŖtıđım güçlükleri aŖmamda yardımlarını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Pınar Fedakâr ve desteklerinden ötürü sevgili eŖim Evren Kılıç'a teŖekkr ederim.

Ana KILIÇ

İzmir - 2011

GİRİŞ

Eski Yugoslavya toprakları, genel manada ise Balkan coğrafyası tarih boyunca önemli geçiş güzergâhları üzerinde bulunmuştur. Özellikle doğudan batıya göç eden kavimler bu geçiş koridorunu sıkça kullanmışlardır. Aynı göç yolunu kullanan Türklerin Balkan coğrafyasına gelişleri çok eski tarihlere dayanmaktadır.

“Balkanlar” tarihi, Türk tarihinin ayrılmaz bir parçasıdır. “Balkan” kelimesinin “dağ” veya “dağlık” anlamında Türkçe bir sözcük olduğu ve güvenilir bazı tarih kaynaklarına göre Türklerin VI. yüzyıldan başlayarak Balkanlara yerleştiği bilinmektedir.¹

Asırlardır Balkanlarda yaşayan Türk yerleşimi ve etkisinin kalıcı hale gelmesinde ise Osmanlı dönemi şüphesiz ki en önemli rolü oynamıştır. Osmanlı döneminde özellikle XIII-XVII. yüzyıllar arasında süregelen fetih ve iskân politikaları nedeniyle Balkanlardaki Türk etkisi kalıcı bir hal almıştır. Bu süreçte Anadolu’dan iskana tabi tutulan aileler bu coğrafyaya dillerini, dinlerini ve kültürlerini de getirmişlerdir. Bunların çoğu yeni isimler altında, yeni köyler ve yerleşim yerleri kurarak Batı Trakya, Bulgaristan, Eski Yugoslavya ve Romanya topraklarına yerleştirilmiştir.²

XIV. yüzyılda Rumeli’ye geçen Osmanlılar XIX. yüzyıla kadar, Balkan coğrafyasında etkin bir şekilde varlıklarını sürdürmüşlerdir. Ancak devletin XIX. yüzyılda zayıflamaya başlamasıyla ilk önce Yunanistan, sonra da Sırbistan, Romanya ve Karadağ bağımsızlığını elde etmiş, Bulgaristan ve Arnavutluk’un bağımsızlığını kazanmasıyla da Balkanlar Türk hâkimiyetinden çıkmıştır.

Bu kapsamda, Osmanlı Türkleri zamanında başlayan Balkanlarla uzun süreli ve kalıcı ilişkiler, Balkan halklarının sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamını etkilemiştir. Zengin bir kültüre sahip olan Osmanlı Türklerinin Balkan halklarının dillerine, kültürlerine, edebiyatlarına vb. bıraktığı izler, bugün bile görülmektedir. Nitekim bu halklar arasında Eski Yugoslavya halkları da yer almaktadır. Öte yandan, XIV.

1 Halil İnalcık. “Türkler ve Balkanlar.” **Balkanlar**. İstanbul: Eren, 1993, s. 9.

² Halil İnalcık. agm. ss. 9-21.

yüzyıldan itibaren Anadolu'dan geçen Osmanlı Türklerinin geri kalanının bir kısmı halen Eski Yugoslavya topraklarının bazı bölgelerinde yaşamaktadır.

Bu nedenlere bağlı olarak Eski Yugoslavya'da Türkoloji alanı güçlü ve bu konudaki çalışmalar son derece önemlidir. Bu bağlamda, Türk kaynaklarını ve daha geniş anlamda Türk kültürel mirasını bilmeden Balkanlar tarihinin geniş bir dönemine tarafsız bir açıdan bakmak oldukça zordur. Türkoloji çalışmaları, Türk etkisinin güçlü olduğu bir bölge olan Eski Yugoslavya'nın tarihini, dilini ve kültürünü daha iyi anlayabilmek için de son derece önemlidir.

A. Eski Yugoslavya Tarihine Kısa Bir Bakış

Çalışmamızın “Ön söz”ünde belirtildiği üzere “Eski Yugoslavya” ile II. Dünya Savaşı sonrası 29 Kasım 1945'te kurulan ve Slovenya ve Hırvatistan'ın 25 Haziran 1991 yılında bağımsız olması ile son bulan devlet kastedilmektedir. Bu bölümde incelememizin sınırlarını oluşturan söz konusu devlete ilişkin genel bilgilere yer verilecektir.³

Yugoslavya (Jugoslavija) sözcüğü etimolojik olarak “Güney” anlamına gelen “Yug (Jug)” ve “Slav toprağı” olarak ifade edilen “Slavia (Slavija)” kelimelerinden oluşmaktadır. Bu bağlamda Yugoslavya, “Güney Slavların yaşadığı toprak” olarak adlandırılabilir. I. Dünya Savaşı sonrası 1918 yılında kurulan Sırp, Hırvat ve Sloven Krallığı isminin 1929 yılında Kral I. Aleksandar tarafından Yugoslavya Krallığı olarak değiştirilmesi ile Yugoslavya sözcüğü ilk defa kullanılmıştır.

Yugoslavya sözcüğünün ortaya çıkışı salt bir coğrafik terim olmasından ziyade çıkış koşulları itibarıyla özünde siyasi anlamları da barındırır. “*I. Dünya Savaşı sonunda dönemin galip devletlerinin öngördüğü Ortadoğu'da manda yönetimleri, Doğu Avrupa'da ise bağımsız ulus devletler oluşturma stratejisi Yugoslavya örneğinde güney Slavları birleştirme isteğı ile örtüştüğü için savaşı takiben Yugoslavya'nın oluşumu*

³ Ana kaynak olarak Ivan Božić, vd. **Istoriја Jugoslavije** (Yugoslavya Tarihi). Belgrat: Prosveta, 1973 kitabı kullanılmıştır.

hızla gerçekleşmiştir.”⁴

Dönemin baskın güçlerinin öngördüğü Balkanlarda bağımsız ulus devlet yaratma ve bu kapsamda güney Slavları birleştirme stratejisi, özünde Almanların tekrar güçlenmemesi ve Sovyetler Birliği’nin bölgede etkinliğini azaltma çabası olarak karşımıza çıkar.⁵ Ancak gerek 1918-1929 Sırp, Hırvat ve Sloven Krallığı, gerekse 1929-1941 Yugoslavya Krallığı dönemlerinde ortaya çıkan yapının farklı etnik ve kimlikleri bütünleştirecek bir ideoloji ve politika üretememesi nedenleriyle hedeflenen toplumsal proje gerçekleşmemiştir. Nitekim Nazi Alman kuvvetlerinin de Yugoslavya’yı işgal etmesiyle tampon bölge olma rolünde de aynı şekilde başarısız olunmuştur.⁶

I. Dünya Savaşı sonunda ortaya çıkan yapı içerisinde Kraliyet döneminde yürütülen politikaların başarısızlıkla sonuçlanması ile Tito; *“Yugoslavya’da bulunan farklı uluslara ayrı ayrı cumhuriyet statüsü sunmak yoluyla farklı ulusal unsurlara federal yapıda siyasal temsiliyet sağlaması, sosyalizmin öngördüğü eşitlik statüsü ve halkların kardeşliği söylemi etrafında ürettiği ideoloji ile bütünleşmeyi sağlayacaktı. Diğer bir ifade ile; Tito Krallık dönemi Yugoslavya’sında üretilemeyen toplum projesini üretmişti.”⁷*

29 Kasım 1945 yılında Tito önderliğinde kurulan bu toplumsal projenin ismi Yugoslavya Federal Halk Cumhuriyeti’dir. 1963 Anayasası ile devletin ismi Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti olmuştur.

Bu devlet; Sırbistan (Srbija), Hırvatistan (Hrvatska), Bosna-Hersek (Bosna i Hercegovina), Karadağ (Crna Gora), Makedonya (Makedonija) ve Slovenya (Slovenija) olmak üzere 6 cumhuriyet ile Voyvodina (Vojvodina) ve Kosova ve Metohya (Kosovo i Metohija) olmak üzere 2 özerk bölgeden oluşmaktadır.

Federal başkent Belgrad’tır. Cumhuriyetlerin başkentleri ise, Sırbistan Belgrad (Beograd); Hırvatistan Zagreb (Zagreb); Bosna-Hersek Saraybosna (Sarajevo); Slovenya Lyublyana (Ljubljana); Karadağ Titograd (Titograd); Makedonya Üsküp

⁴ Mustafa Türkeş. “Yugoslav Devletin Kuruluşu ve Krallık Dönemi.” **Balkanlar El Kitabı**. Cilt: II, Çorum/Ankara: KaraM & Vadi, 2007, s. 4.

⁵ Mustafa Türkeş. agm. s. 4.

⁶ Mustafa Türkeş. a.g.m. s. 7.

⁷ Mustafa Türkeş. agm. s. 8.

(Skopje)'tür. Özerk bölgelerin başkentleri ise Vojvodina Novi Sad (Novi Sad); Kosova ve Metohya Priştina (Priştina)'dır.

Söz konusu devletin sınırları kuzeyde Macaristan, kuzeybatıda Avusturya ve İtalya, kuzeydoğuda Romanya, doğuda Bulgaristan, güneyde Arnavutluk ile güneydoğuda Yunanistan'a kadar uzanmaktadır.

Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti Haritası⁸

⁸ <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Sfrj.png> (10.04.2011)

Tito önderliğinde bütünleştirici bir ideoloji çerçevesinde toplumsal bir proje olarak ortaya çıkan ve kendine has yönetim şekli ile Avrupa'daki sosyalist ülkeler arasında Batı'ya en açık ülke konumunda bulunan Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti, Slovenya ve Hırvatistan'ın 25 Haziran 1991 yılında bağımsızlık ilan etmesiyle son bulmuştur.

Bugün Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti mirası üzerine Sırbistan, Hırvatistan, Slovenya, Karadağ, Bosna-Hersek, Makedonya ve Kosova olmak üzere 7 ülke kurulmuştur.

B. Eski Yugoslavya'nın Dili ve Demografik Yapısı

1954 yılında Novi Sad'da düzenlenen ve çoğunlukla Sırp ve Hırvat yazar ve dilbilimcilerin katıldığı toplantıda devletin resmi dili ile ilgili 10 maddeden oluşan sonuç bildirgesi kabul edilmiştir. En önemli ilk 3 madde şu şekildedir:

“1. Sırp, Hırvat ve Karadağlıların halk dili, tek dildir. Bu sebepten bu halk dili temelinde Belgrat ve Zagreb ana merkezleri etrafında Ekavica ve İjekavica adlı iki lehçeden oluşan edebiyat dili de tektir.

2. Resmi kullanımındaki dil adlandırılmasında her iki sözcüğün⁹ kullanılması gerekmektedir.

3. Latin ve Kiril alfabeleri, eşittir; bu nedenle Sırp ve Hırvatların her iki alfabeyi öğrenmeye çalışması gerekmektedir ve buna da öncelikle okul eğitimi vasıtasıyla ulaşılabacaktır.”¹⁰

Bu toplantıdan sonra devletin resmi dili, Sırp-Hırvatça olarak kabul edilmiştir. Novi Sad'da düzenlenen toplantıda eşit olarak ilan edilen iki alfabe ise aşağıda gösterilmiştir.

Kiril Alfabesi

⁹ Sırp-Hırvat sözcükleri kastedilmektedir.

¹⁰ Tüm sonuçlar için bkz: **Pravopis hrvatskosrpskoga književnog jezika s pravopisnim rječnikom** (Hırvat-Sırp Edebiyat Dilinin İmlası ve Sözlüğü). Zagreb: Matica hrvatska; Novi Sad: Matica srpska, 1960, ss. 9-10.

А Б В Г Д Ђ Е Ж З И Ј К Л Љ М Н Њ О П Р С Т Ћ У Ф Х Ц Ч Џ Ш

Latin Alfabesi

A B C Č Ć D DŽ Đ E F G H I J K L Lj M N Nj O P R S Š T U V Z Ž

Ayrıca Makedonya’da Makedonca, Slovenya’da ise Slovence resmi dil olarak kullanılmıştır.

1974 anayasasının 170. maddesi ile Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti’nin tüm vatandaşlarının kendi milliyetleri ile milli kültürlerini açıklamaları ve kendi dillerini kullanmaları teminat altına alınmıştır. Ayrıca 171. maddesi ile ana dilde eğitim hakkı da güvence altına alınmıştır.¹¹

Yugoslavya nüfusun etnik dağılımı 1948 ve 1981 yıllarında yapılan sayımlarına nazaran aşağıda iki tabloda gösterilmiştir.

Etnik Kimlikler	Sayılar
Sırp	6.547,117
Hırvat	3.784,353
Sloven	1.415,432
Makedon	810,126
Beyandışı Müslüman	808,921
Arnavut	750,431
Macar	496,492
Karadağlı	425,703
Ulah	102,953
Türk	97,954
Slovak	83,626
İtalyan	79,575
Roman	72,736
Rumen	64,095
Bulgar	61,140
Alman	55,337
Çek	39,015
Rusin/Ukraynalı	37,140
Rus	20,069
Diğer ve belli olmayan	19,883
TOPLAM	15.772,098

Tablo 1: 1948 sayımı¹²

¹¹ *Službeni list SFRJ* (YSFC Resmi Gazete), Yıl: XXX, Sayı: 9, Belgrad: 1974.

¹² <http://pod2.stat.gov.rs/ObjavljenePublikacije/G1948/Pdf/G19484001.pdf> (06.05.2011)

Etnik Kimlikler	Sayı
Sırp	8.136,578
Hırvat	4.428,135
Müslüman	2.000,034
Sloven	1.753,605
Arnavut	1.731,252
Makedon	1.341,420
Yugoslav	1.216,463
Karadağlı	577,298
Macar	426,865
Roman	148,604
Türk	101,328
Slovak	80,300
Rumen	54,721
Bulgar	36,642
Ulah	32,071
Rusin	23,320
Çek	19,609
İtalyan	15,116
Ukraynalı	12,716
Beyandışı	46,716
TOPLAM	22.418,331

Tablo 2: 1981 Sayımı¹³

Yukarıdaki tablolara göre, Eski Yugoslavya’da 1948 sayımına göre (Tablo:1) belirli bir sayının üstündeki nüfusa sahip 19 etnik kimlik yer almaktadır. Sırp, Hırvat ve Slovenler nüfusun yaklaşık % 70’ını oluşturmaktadır. Onları Makedon, Arnavut ve Macarlar takip etmektedir. Etnik kimliğini, sadece İslamiyet’le tanımlamış olan grup da yaklaşık % 5’lik bir kısmı oluşturmaktadır. 1981 sayımında (Tablo: 2) ise Sırp nüfusun yaklaşık % 40’ını, Hırvatlar %20’sini Müslüman grup ise %10 unu oluşturmaktadır.

C. Eski Yugoslavya’da Yaşayan Türkler

Eski Yugoslavya’da yaşayan Türkler daha ziyade Makedonya Cumhuriyeti ile Kosova Özerk bölgesinde ikamet etmektedir. Ancak Yugoslavya’da yaşayan Türklerin sayısı konusunda net bir rakam mevcut değildir. Ülkede yapılan sayımlarda Türk

¹³ **Statistički kalendar Jugoslavije 1982** (1982 Yıllı Yugoslav İstatistik Takvimi). Belgrat: Savezni zavod za statistiku, 1982, s. 37.

nüfusuna ilişkin istatistikî bilgiler, sayımdan sayıma büyük farklılıklar göstermektedir. Bu çerçevede söz konusu yapılan sayımlarda elde edilen sonuçları mutlak doğru olarak kabul etmek oldukça zordur. Örneğin; 1953 yılında yapılan sayımda Yugoslavya’da yaşayan Türklerin sayısı 259,535 olarak gösterilirken bu sayımdan sadece beş sene önce (1948) yapılan sayımda Türklerin sayısı (97,954) olarak tespit edilmiştir. Yaşanan bu zorluğun ve farklılığın temelinde ise Türklerin milli kimliklerini açıklamaktan çekiniyor olması ve o yıllarda Anadolu’ya süre gelen göçler gelmektedir.¹⁴

Diğer yandan, 1974 anayasası ile ulus ve hakların kendi kültürlerini açıklamaları ve kendi dilleri ile alfabelerini kullanmaları önünde engellerin kaldırılması ve bunların anayasal güvence altına alınması ile Türklerin kendileri ifade etmesi göreceli olarak daha kolaylaşmıştı. Bu çerçevede, tüm dersleri Türkçe olan ilk, orta ve lise seviyesinde okullar açıldı. Üsküp ve Priştine Üniversitelerinde Doğu dilleri bölümlerinin açılması ile de Türkçe bilimsel zeminde incelenir hale geldi.¹⁵

Türkler Eski Yugoslavya’da edebi ve kültür hayatına yaptıkları katkılarla gerek kendi kültür miraslarının zenginleşmesini ve benimsenmesini sağlarken gerekse Eski Yugoslavya’nın edebi ve kültür dağarcığına katkıda bulunmuş oldular. Bu bağlamda 1944 yılında Üsküp’te yayımlanan “Birlik” gazetesi bu konuda ilkler arasındadır. Yine aylık olarak yayımlanan “Sesler” (1965) dergisi, Priştine’de yayımlanan “Tan” gazetesi (1969) ile 1973’ten beri üç aylık olarak çıkan “Çevren” dergisi Türk milli varlığının gelişmesi ve yaşaması için önemli hizmetleri olan yayımlardan bir kaçıdır.¹⁶ “Çevren” ve “Sesler” dergilerinde yayımlanan makaleler, Eski Yugoslavya Türkolojisine önemli katkılar sunmuştur.

¹⁴ <http://pod2.stat.gov.rs/ObjavljenePublikacije/G1953/Pdf/G19534001.pdf> (06.05.2011)

¹⁵ Mirjana Teodosijević. “Yugoslavya Türkleri’nin Basın Dili Üzerine Lengüistik Bir Araştırma.” *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı*, Ankara: TTK Basımevi, 1987, ss. 168-169.

¹⁶ Mirjana Teodosijević. agm.ss. 168-169.

I. BÖLÜM: ESKİ YUGOSLAVYA'DA TÜRKOLojİ

A. Eski Yugoslavya'da Türkolojinin Gelişimi ve Merkezleri

Eski Yugoslavya'da Türkolojinin kurumsallaşması ve ortaya konan sistematik çalışmalar 1926 yılında Fehim Bayraktareviç'in (1889-1970), Belgrat Üniversitesi Felsefe Fakültesi Doğu Bilimleri Bölümünü kurmasıyla başlamıştır. Bosna'da doğan Bayraktareviç, Viyana'da Felsefe Fakültesi Şarkiyat Bölümünde lisans ve doktora eğitimini tamamlamıştır. Londra'da bir, Cezayir'de ise iki sene araştırma faaliyetlerinde bulunduktan sonra, 1924 yılında Belgrat Üniversitesi Felsefe Fakültesi'nde doçent olarak görev almıştır. Burada önce Fars edebiyatı dersleri vermeye başlamış ardından Doğu Bilimleri Bölümünü kurmuştur.¹ Bu bölüm, halen Doğu Bilimleri Filolojisi adı altında Belgrat Üniversitesi Filoloji Fakültesinde faaliyetlerine devam etmektedir.

Fehim Bayraktareviç, Doğu Bilimleri Bölümünü kurarken o zamana kadar gelişen ve güçlü olan Avrupa ve Rusya Şarkiyat ekollerini örnek almamıştır. Bayraktareviç, Türkoloji'yi müfredatın başlangıç noktası olarak belirlemiştir. Bu ona göre Türk etkilerinin çok güçlü olduğu bir bölge olan "Eski Yugoslavya'nın" tarihini, dilini, folklorunu ve edebiyatını daha iyi anlayabilmek için gerekliydi. Ayrıca söz konusu bölümde, Türk dili ve edebiyatı ile birlikte Türk edebiyatının gelişiminde çok önemli etkisi olduğu düşüncesiyle Fars dili ve belirgin İslami öğeler taşıyan Türk kültürünün daha iyi anlaşılması için Arap dili ve edebiyatı eğitimi verilmiştir.² Bu bölümden ve Fehim Bayraktareviç'in öğrencileri arasında Aleksandar Popoviç ve Milan Adamoviç gibi uluslararası alanda tanınan birçok bilim adamı yetişmiştir. Fehim Bayraktareviç, Türkolojiyi bir bütün olarak görmüş, dil bilimsel ve edebi yönleriyle beraber düşünülen bir yaklaşım önermiştir.

Fehim Bayraktareviç'in kurduğu bu temeller üzerinden Eski Yugoslavya'da Doğu Bilimleri ile birlikte Türkoloji gelişmiştir. Mariya Cukanoviç, Doğu Bilimleri

¹ Darko Tanasković. "Šest decenija orijentalistike na Belgratskom Univerzitetu (Belgrat Üniversitesinde Doğu Bilimlerinin Altmışıncı Yılı)." *Kulture istoka*, Sayı: 5, (Temmuz-Eylül, 1985), ss. 51-52.

² Marija Djukanović. "Katedra za orijentalnu filologiju (Doğu Filolojisi Kürsüsü)." *Sto godina filozofskog fakulteta*. Belgrat: 1963, s. 478.

Bölümünden II. Dünya Savaşından sonra 1949 yılındaki ilk mezunudur. Bölümün ilk asistanı olarak atanan Cukanoviç'in 1956 yılında savunduğu "Varvari Ali Paşa'nın Kafiye Otobiyografi" adlı tezi, Eski Yugoslavya'da Doğu Bilimleri daha doğrusu Türkoloji alanının ilk doktora tezidir.³

Belgrat'ta mevcut olan Doğu Bilimleri Bölümü dışında Eski Yugoslavya'da 1950 yılında Saraybosna Felsefe Fakültesi'nin kuruluşu ile birlikte öncelikle Doğu Bilimleri Kürsüsü açılmış, sonraki yıllarda bu kürsü Doğu Filolojisi Bölümüne dönüşmüştür. 1973 yılında Fehim Bayraktareviç'in öğrencisi olan Hasan Kaleşi tarafından Priştine Üniversitesi Felsefe Fakültesinde Doğu Bilimleri Bölümü kurulmuştur. Üç sene sonra 1976'yılında Üsküp Üniversitesi "Sv. Kiril i Metodiye" Fakültesinde Türk Dili ve Edebiyatı Kürsüsü faaliyete geçmiştir. Bu merkezler haricinde Yugoslavya'da Doğu Bilimlerinin gelişimi bakımında en önemli kurum, Saraybosna'da bulunan Doğu Bilimleri Enstitüsüdür. Bosna savaşında bir yangında kül olan Enstitü, faaliyet ve çalışmaları ile Yugoslavya Türkolojisine büyük katkıda bulunmuştur.

Saraybosna'da bulunan Doğu Bilimleri Enstitüsü (*Orijentalni Institut u Sarajevu*), 1950 yılında bir bilimsel ve araştırma kurumu olarak açılmıştır. Söz konusu Enstitünün açılmasında Türkoloji alanında önde gelen isimlerden Nedim Filipoviç ile Branislav Curcev önemli katkılarda bulunmuşlardır. Enstitü Arapça, Türkçe ve Farsça yazmaları ve arşiv malzemelerini toplamak, incelemek ve yayınlamak amacı ile kurulmuştur. Toplanan tüm bu yazmalar ve arşiv malzemeleri Enstitünün yazmalar, arşiv ve kütüphane olmak üzere üç ayrı birimden oluşan "Belgeler Bölümü"nde saklanmaktadır. "Yazmalar Birimi"nde ise Arapça, Türkçe ve Farsça el yazmalarının zengin bir derlemesi yer almaktadır. Enstitünün arşivinde en eskisi XVI. yüzyıla ait yüz binlerce orijinal belge bulunmaktadır. Bunun yanı sıra zengin içeriği nedeniyle Eski Yugoslavya'da önde gelen kütüphanelerden biri olmuştur. İşlenen konulara göre Enstitüde Filoloji Bölümü ve Tarih Bölümü açılmıştır.⁴

Saraybosna Doğu Bilimleri Enstitüsü açıldığı 1950 yılında "Doğu Bilimleri

³ M. Djukanović. agm. s. 481.

⁴ Sulejman Grozdanić. "Orijentalni institut u Sarajevu (Saraybosna'da Doğu Bilimleri Enstitüsü)." *Prilozi za orijentalnu filologiju*, Sayı: 25/1975, 1977, ss. 13-26.

Filolojisi ve Türk Hâkimiyeti Altında Yugoslav Halklarının Tarihine Katkılar (*Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vlašću*)” adlı dergiyi yayınlamaya başlamıştır. 1960 yılından itibaren dergi, “Doğu Bilimleri Filolojisine Katkılar (*Prilozi za orijentalnu filologiju*)” adı altında yayınlanmıştır.⁵ Bibliyografyası incelediğinde, bu bilim dergisinde Yugoslavya’nın en önemli Türkologlarının çalışmaları bulunduğu görülmektedir. Bu dergideki konular açısından ise çalışmalarda çeşitlilik ve özgünlük ön plana çıkmaktadır. Eski Yugoslavya’da 1950-1991 yılları arasında derginin 41 sayısı yayınlanmıştır.

Türkoloji için büyük önem taşıyan başka bir kurum ise, 1537 yılında Saraybosna’da kurulan Türk tarihi, edebiyatı ve sanatına ilişkin zengin derlemeleri içeren Gazi Hüsrev Bey Kütüphanesidir. Kütüphanede Osmanlı hâkimiyeti döneminde Balkanlar tarihi ve kültürü açısından değerli belgeler bulunmaktadır. 1972 yılından itibaren “Gazi Hüsrev Bey Kütüphanesi Yıllığı (*Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*)” adlı dergi yayımlanmaktadır. Eski Yugoslavya’da söz konusu derginin 16 sayısı çıkmıştır.⁶

Bu iki kurum dışında, yapılan çalışmalar, arşivlenen belgeler, yayınlar ve uzmanlar bakımından Eski Yugoslavya Türkolojisine katkıda bulunan pek çok kurum vardır. Burada bu kurumların önde gelenlerinin adına yer verilecektir:

Belgrat’ta Tarih Enstitüsü (*Istorijski institut*), Üsküp’te Milli Tarih Enstitüsü (*Institut za nacionalna istorija*), Saraybosna’da Bosna-Hersek Milli Müzesi (*Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine*), Zagreb’te Hırvatistan Tarih Kurumu (*Povijesno društvo Hrvatske*), Titograd’da Karadağ Tarih Enstitüsü ve Tarihçileri Kurumu (*Istorijski institut Crne Gore i Društvo istoričara Crne Gore*) yayınladıkları dergiler vasıtasıyla tarih çalışmaları konusunda Eski Yugoslavya Türkolojisine katkı sağlamışlardır. Bu kurumlar yayımladığı dergiler haricinde Türkoloji bibliyografyasına giren çeşitli çalışmalar da sunmuşlardır.

Halk Bilimi konusunda Üsküp’te bulunan Folklor Enstitüsü (*Institut za folklor*), Eski Yugoslavya Türkolojisine önemli katkılarda bulunmuştur. Yayımladığı “Makedon

⁵ Sulejman Grozdanić, agm. ss. 13-26.

⁶ Kütüphane ve dergisi ile ilgili daha fazla bilgi için bkz: <http://www.ghbibl.com.ba/> (16.04.2011)

Folkloru (*Makedonski folklor*)” adlı dergi vasıtasıyla sadece Makedon halk bilgisi değil Balkan halklarının halk bilgisini inceleyen çalışmalar ile Yugoslavya Türkolojisinde yer etmiştir.

Balkanlar tarihi, sanat tarihi, halk bilimi, edebiyatı gibi konular üzerine araştırmalar yapan Belgrat’taki Balkanoloji Enstitüsü, yayınladığı “Balkanika (*Balkanica*)” adı dergi ve yayınları ile Eski Yugoslavya Türkolojisinin bibliyografyasında yer almıştır.

Eski Yugoslavya’daki Türkoloji çatısı altında Yugoslavya Türklerinin iki dergisi de bulunmaktadır. Üsküp’te ayda bir çıkan “Sesler” dergisi ve Priştine’de üç ayda bir çıkan “Çevren” dergisi, Eski Yugoslavya Türkolojisinde önemli bir yer tutmuştur.

B. Eski Yugoslavya’da Türkoloji Çalışmaları

Eski Yugoslavya’daki Osmanlı hâkimiyeti, bu coğrafyada yaşayan halkların tarihi gelişiminde önemli değişiklikleri de beraberinde getirmiştir. Söz konusu değişiklikler bu halkların hem maddi hem de manevi kültürü üzerinde bugün de kendisini göstermektedir.

Türklerin Eski Yugoslavya halkları üzerindeki en önemli etkisi dil alanında olmuştur. Nitekim Yugoslavya halklarının dillerine gerek Türkçeden gerekse Türkçe vasıtasıyla Arapça, Farsça, Fransızca gibi dillerden giren kelimeler “Turcizmi” olarak adlandırılmaktadır. Türk dilinin öğeleri, söz konusu dillerin en çok kelime hazinesinde ve morfolojisinde görülmektedir. Bu nedenle, Eski Yugoslavya’da Türkoloji kapsamındaki dil araştırmalarının en çok bu yönde yoğunlaştığı görülmektedir.

Yugoslavya’da Türkoloji dil çalışmaları arasında Abdulah Škaljić’in hazırladığı Sırp-Hırvat diline Türkçeden ve Türkçe vasıtasıyla geçmiş olan kelimelerin sözlüğü önemli bir yere sahiptir. 1965 yılında yayımlanan ve toplam altı baskısı olan bu eser, 15.600 civarında sözcük ve terim içermektedir ve Eski Yugoslavya’da bu konuda yapılan en büyük sözlüktür.⁷ Türkçeden geçmiş olan kelimeler konusunu ele alan

⁷ Abdulah Škaljić. **Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku** (Sırp-Hırvat Dilinde Türkçeden Alıntı Kelimeler). Saraybosna: Svjetlost, 1989.

çalışmaların çoğu onomastik incelemelerdir. Çalışmalarda sadece Sırp-Hırvat diline Türk etkisi araştırılmamıştır. Türkçenin, Makedon diline etkisini inceleyen Olivera Yaşar-Nasteva, bu konuda önemli çalışmalar yapmıştır. Keza Hasan Kaleşi çalışmalarında Arnavutça ve Türkçenin ortak noktaları üzerinde durmuştur.

Eski Yugoslavya’da Türkçeden daha çok Türk etkisi ile meşgul olan Türkoloji dil çalışmalarının sonucunda 1945-1991 yılları arasında sadece bir Türkçe grameri ve bir Türkçe lisans ders kitabı ortaya çıkmıştır.⁸ Daha da dikkat çekici bir nokta ise, bu dönemde hazırlanmış ciddi bir Türkçe sözlüğü mevcut değildir. Doğrudan Türkçeyi inceleyen çalışmalara bakıldığında iki isim ön plana çıkmaktadır. Birisi, Belgrat Üniversitesi Filoloji Fakültesi Doğu Bilimleri Bölümünde profesör olarak uzun süre çalışmış olan ve Türk dili ve edebiyatı konusunda son derece önemli çalışmalar veren Slavolyub Cicncić’tir. Diğeri ise, 1994 yılında Zagreb Üniversitesi Felsefe Fakültesinde Türkoloji Kürsüsünü kuran ve 1996 yılında kapsamlı çağdaş Türkçe gramerini yayımlayan Ekrem Čaušević’tir.⁹

Yugoslavya’da yaşayan Türklerin ağızları konusu ise kendileri de Kosova ve Makedon Türkleri olan bilim adamları tarafından incelenmiştir. Özellikle Kosova Türk ağızlarının incelemesinde Nimetullah Hafız’ın, “Prizren Türk Ağzının Özellikleri” adlı makalesi¹⁰ bu konuda öncü eserlerdendir. Yusuf Süreyya da bu konuya çalışmaları ile önemli katkıda bulunmuştur. Miryana Teodosiyević’in “Yugoslav Türkleri’nin Basın Dili (Tan Gazetesi)” başlıklı çalışması¹¹ Yugoslavya Türkleri ağızlarının araştırmasında önemli bir yere sahiptir.

Eski Yugoslavya’da Türkçe üzerine yapılan çalışmalara nazaran Türk edebiyatını inceleyen çalışmalar daha çok yer tutmaktadır. Söz konusu edebiyat çalışmaları, konu çeşitliliği ile dikkat çekmektedir. Türk edebiyatı, “Dede Korkut Kitabı”ndan, çağdaş Türk yazarlarına kadar geniş bir yelpazede ele alınmıştır.

⁸ Fehim Bajraktarević. **Osnovi turske gramatike** (Türkçe Gramerinin Esasları). Belgrat: Naučna knjiga, 1962; Slavoljub Djindjić. **Udžbenik turskog jezika** (Türkçe Ders Kitabı). Belgart, 1977.

⁹ Ekrem Čaušević. **Gramatika suvremenoga turskog jezika** (Çağdaş Türkçe Grameri). Zagreb, 1996.

¹⁰ Nimetullah Hafız, “Specifičnosti prizrenskog turskog govora (Prizren Türk Ağzının Özellikleri).” *Prilozi za orijentalnu filologiju*, Sayı: 27/1977, 1979.

¹¹ Mirjana Teodosijević, “Jezik štampe turske narodnosti u Jugoslaviji (List “TAN”) (Yugoslavya’daki Türk Halkının Basın Dili (“TAN” Gazetesi).” *Prilozi za orijentalnu filologiju*, Sayı: 37/1987, 1988.

Dede Korkut Kitabı 1981 yılında Slavolyub Cinciç tarafından çevrilmiştir. Bu kitap, 1982 yılında Sırp-Hırvat diline en iyi çeviri ödülü almıştır.¹² “Dede Korkut Kitabı. Oğuz Türklerin Kahramanlık Destanı” başlığı taşıyan bu çeviri kitabının kapsamlı Önsöz’ünde Cinciç, kitabı şu şekilde değerlendirir:

*“Kitap, tek bir sanatçının değil bütün bir halkın ortak dehasının ürünü, ortak zevk filtresinden geçen bir eserdir. Eserin içeriğini halkın hayatı oluşmaktadır ve eski Türklerin kültürü, folkloru, Oğuz halkının özellikleri, erdemleri ve duyguları anlatılan bu eserde, halkın ve sosyal hayatın detaylı resmi görülmektedir.”*¹³

Bu kapsamda, Türk halk edebiyatı alanında Türk masallarının iki seçmesi mevcuttur. İlk seçme, 1955 yılında Kaya Fahri ile Mariya Cukanoviç tarafından ikinci ise, 1978 yılında Slavolyub Cinciç tarafından hazırlanmıştır.¹⁴

Bunlar dışında Türk halk edebiyatı konusunda üç çalışma daha dikkat çekmektedir. Bunlardan ilki Mariya Cukanoviç’in, 1969 yılında Türk halk ve tekke şiirinden yaptığı seçmelerdir.¹⁵ İkincisi ise yine aynı yazarın Lyubinka Raykoviç ile 1980 yılında Türk bilmeceleri üzerine yaptığı kapsamlı bir çalışmadır.¹⁶ Sonuncu ise Türkolog ve karşılaştırmalı edebiyatçı olan İvan Šop’un, Nasreddin Hoca tipi üzerine yaptığı son derece başarılı olan çalışmasıdır.¹⁷

Diğer yandan, Yugoslavya’da yaşayan Türklerin halk edebiyatı konusunda Makedonya’da Sevim Piličkova ve Kosova’da Nimetullah Hafız’ın çalışmaları ön plana çıkmaktadır.¹⁸ Bunun yanı sıra “Çevren” ve “Sesler” dergilerinde yayımlanan çalışmalar, çoğunun sadece derleme olmasına rağmen Kosova ve Makedon Türk halk edebiyatına önemli katkı sağlamıştır.

¹² <http://www.ukpsalts.org/sr/dn-milosndjuric.html> (20.04.2011)

¹³ Slavolyub Djindjić. **Knjiga Dede Korkuta. Herojskie Ep Oguskih Turaka**. Belgrat: Narodna knjiga, 1981, ss. 22-23.

¹⁴ Kaya, Fahri; Marija Djukanović. **Turske bajke** (Türk Masalları). Belgrat: Dečja knjiga, 1955; Slavolyub Djindjić. **Turske narodne bajke** (Türk Halk Masalları). Belgrat: Narodna knjiga, 1978.

¹⁵ Marija Djukanović. **Kroz tursku narodnu poeziju** (Türk Halk Şiiri Üzerine). Belgrat: Filološki fakultet, 1969.

¹⁶ Djukanović, Marija; Ljubinka Rajković. **Turske zagonetke** (Türk Bilmeceleri). Belgrat: SANU, 1980.

¹⁷ Ivan Šop. **Nasredinove metamorfoze** (Nasreddin’in Başkalaşmaları). Belgrat: Prosveta, 1973.

¹⁸ Nimetullah Hafız. **Kosova Türk Halk Edebiyatı Metinleri**. Priştine, 1985; Sevim Piličkova. **Makedonya Sosyalist Cumhuriyetinde Yaşayan Türklerin Manileri-Maninjata naj Turcite od SR Makedonija**. Üsküp: Makedonska knjiga, 1986.

Eski Yugoslavya topraklarında Osmanlı hâkimiyeti döneminde Türkçe, Arapça ve Farsça yazan Müslümanların eserleri de Yugoslavya'daki Türkologların ilgisini çekmektedir. Bu eserler, divan ve tasavvuf edebiyatı olarak nitelendirilebilir. Söz konusu eser ve yazarlarını Fehim Namteak, Vanço Boşkov, Hazim Şabanoviç, Aliya Beytiç, Yasna Şamiç gibi pek çok Türkolog incelemiştir.

Çağdaş Türk şair ve yazarları ve onların eserleri üzerinde yapılan çalışmalar, eleştiri ve değerlendirmelerden ziyade tanıtım özelliği göstermektedir.

Öte yandan, Eski Yugoslavya'da Türk edebiyat tarihi alanında "Dünya Edebiyatları Tarihi" adlı eserde bulunan Mariya Cukanoviç'in kısa bir yazısı¹⁹ haricinde bu alanda yapılmış hiçbir inceleme bulunmamaktadır.

XX. yüzyılın ilk yıllarına kadar Yugoslavya coğrafyasında Osmanlı dönemi araştırmalarında daha çok bazı milliyetçi akımların etkisiyle gerçek bilimden uzak tek taraflı görüşler hakimdir.²⁰ Ancak II. Dünya Savaşından sonra söz konusu durum değişmiştir. Arşivlerde saklanan çeşitli Osmanlıca belgelerini gün ışığına çıkaran Türkolojinin bir parçası olan Osmanlı çalışmaları, Osmanlı dönemi tarihine yeni bir bakış açısı getirmiştir. Bu konu üzerine Fehim Bayraktareviç, "Güney Slavların Türk-İslam Kültür Mirası" adlı yazısında şunu kaydetmiştir:

*"Türk dönemimizin devamlı araştırılması, Türk belgelerinin çeşitli yayımları ve Türk anıtları vb ile ilgili daha derin bilgilerin ülkelerimizdeki Türk hâkimiyeti ve kültür rolüne ilişkin daha doğru bir resmi sunduğu vurgulanmalı. Böylece bu konularda eski romantizm düşünceleri ve acelece verilen genellemeler düzeltilmiş olur."*²¹

Eski Yugoslavya'da yapılan Türkoloji çalışmalarının yarısından fazlasını tarih çalışmaları oluşturmaktadır. Çalışmaların arasında sadece Türkologların değil Balkanlar tarihini inceleyen tarihçilerin de çalışmaları bulunmaktadır. Söz konusu çalışmalara ayrıntılı bakıldığı zaman Osmanlı döneminde Sırbistan, Bosna-Hersek ve Makedonya,

¹⁹ Marija Djukanović. "Turska književnost (Türk Edebiyatı)." **Povijest svjetske književnosti**. Cilt: 1. Zagreb, 1982, ss. 186-218.

²⁰ Ljubinka Rajković. **Turski pesnici i pripovedaci kod Srba i Hrvata** (Sırp ve Hırvatlarda Türk Şair ve Yazarları). Belgrad: Filološki fakultet, 1968, ss. 7-8.

²¹ Fehim Bajraktarević. "Tursko-islamska kulturna baština Južnih Slovena (Güney Slavların Türk-İslam Kültür Hazinesi)." *Mogućnosti*, Sayı: 4, 1966, s. 397.

Dubrovnik Cumhuriyeti ile belli bölge ve şehirlerin tarihi, vakıflar ve vakıfnameler, Yugoslavya coğrafyasına ilişkin çeşitli seyahatnameler, ticaret, hukuk ve tasavvuf incelenen konulardan bazılarıdır.

Saraybosna’da Doğu Bilimleri Enstitüsü, Üsküp’te Milli Tarih Enstitüsü, Belgrad Filoloji Fakültesi Doğu Bilimleri Bölümü vb kurumlarda çalışan Türkoloji uzmanları, çeşitli arşivlerde bulunan Osmanlı dönemine ait Osmanlıca belgelerinin aktarılması ve çevirisi ile tarih çalışmalarına son derece önemli katkıda bulunmuşlardır. Doğu Bilimleri Enstitüsü’nün kurulmasıyla “Monumenta Turcica” adı altında Osmanlı hâkimiyeti boyunca Balkanların geçmişi için önem taşıyan tarihî kaynakların çevirileri bir seri halinde yayımlanmaya başlanmıştır.²² Üsküp’te bulunan Milli Tarih Enstitüsü, 1951-1958 yılları arasında “Makedon Tarihi İçin Türk Belgeleri” başlıklı 5 ciltten oluşan bir çalışma yayımlamıştır. Çalışmada 1800-1839 yıllarına ait orijinal metinler, Türkçeye aktarmaları ve metinlerin çevirileri ile siciller yer almaktadır.²³

Seyahatnamelere ilişkin çalışmalar arasında Evliya Çelebi Seyahatnamesi’nin Yugoslavya bölgeleri ile ilgili kısımların çevirisi ön plana çıkmaktadır. Hazim Şabanoviç tarafından çevrilen bu seçmenin Eski Yugoslavya’da iki baskısı mevcuttur. Evliya Çelebi Seyahatnamesi en çok sanat tarihçileri tarafından kullanılmıştır. Evliya Çelebi’nin yazdıklarının ne kadar doğru olduğu konusundaki tartışmalara rağmen “içinde çok sayıda bulunan bilgiler ile öncelikle XVII. yüzyılın ikinci yarısında Balkan topraklarının kültür tarihi için özel değeri olan kaynaklar”²⁴ olduğu kabul edilmektedir.

Sanat tarihi alanında, özellikle Osmanlı döneminde yapılmış olan mimari ve sanat eserleri ile Balkan şehirlerinin mimarisine İslam ve Türk etkileri gibi konular işlenmiştir.

Yugoslavya topraklarında İslam mimari sanatı konusunda Belgrad Felsefe Fakültesi Sanat Tarihi Bölümünde profesör olarak çalışmış olan Andrey Andreyeviç’in

²² Bisera Nurudinović. “Pregled izdanja Orijentalnog instituta sa bibliografijom radova u njima (Doğu Bilimleri Enstitüsünün Yayınları ve Bibliyografyası).” *Prilozi za orijentalnu filologiju*, Sayı: 25/1975, 1977.

²³ <http://www.makedonika.org/ini/katalog.htm> (20.04.2011)

²⁴ Verena Han. “Putopisne beleške Evlije Çelebije kao izvor za istoriju umetnosti Balkana (Balkan Sanat Tarihi Kaynağı Olarak Evliya Çelebi’nin Seyahatname Notları).” **Gradska kultura na Balkanu (XV-XIX vek)**. Cilt: 2, Belgrad, 1988, s. 102.

değerli incelemeleri ve Bosna-Hersek'te bulunan çeşitli İslam anıtlarını inceleyen Hivziya Hasandediç'in çok sayıda çalışmaları mevcuttur.

Türkoloji sanat tarihi çalışmaları içinde Yugoslavya coğrafyasında Osmanlı döneminde gelişen zanaatlar ve az sayıda Balkan giyimi üzerine incelemeler de mevcuttur.

Yugoslavya'da yaşayan halkların folklorundaki Türk etkisine ilişkin ise birkaç genel çalışma hariç ciddi bir çalışma yoktur. Halk bilgisi çalışmalarının büyük kısmı, "Çevren" ve "Sesler" dergilerinde yayımlanan Yugoslavya'da yaşayan Türk araştırmacılarının Türklerin yaşadığı bölgelerden çeşitli derlemeleri ve Üsküp'te bulunan Folklor Enstitüsü'nün "Makedon Folkloru" adlı dergisinde yayımlanan çeşitli halk bilgisi incelemelerinden oluşmaktadır.

Diğer yandan, Cemal Çehayić Yugoslavya topraklarında ilk izlerine XIII. ve XIV. yüzyıllarda rastlanan tasavvufi akımları ve Osmanlıların bölgeye girişiyle birlikte giderek toplumsal hayatın içine daha çok yerleşen ve özellikle bölgede İslam'ın yayılmasında ve kökleşmesinde öncülük eden pek çok sufi tarikatı incelediği, "Bosna Hersek Özelinde Yugoslavya Topraklarında (Sufi) Tarikatlar"²⁵ adlı eseri başta olmak üzere birçok çalışması ile Türkoloji'ye önemli katkılar sağlamıştır.

Eski Yugoslavya'da Doğu Bilimleri'nin gelişimi ve bu kapsamda Türkoloji'nin gelişimi konusunda Bisera Nurudinoviç tarafından hazırlanan bibliyografyalar büyük fayda sağlamıştır. Bibliyografyalar, 1918 yılından 1965 yılına kadar Eski Yugoslavya'da Doğu bilimleri çalışmalarını kapsamaktadır.²⁶

Ayrıca, Annemarie Schimmel, M. Fuad Köprülü, Lajos Fekete, A. Bombaci, Halil İnalçık, Wilhelm Radloff gibi araştırmacıların yapmış oldukları çalışmalar

²⁵ Džemal Čehajić. **Derviški redovi u jugoslovenskim zemljama sa posebnim osvrtom na Bosnu i Hercegovinu** (Bosna Hersek Özelinde Yugoslavya Topraklarında (Sufi) Tarikatlar). Saraybosna: Orijentalni institut, 1986.

²⁶ Bisera Nurudinović. **Bibliografija jugoslovenske orijentalistike 1918-1945** (Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1918-1945). Saraybosna: Orijentalni institut, 1968; **Bibliografija jugoslovenske orijentalistike 1945-1960** (Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası). Saraybosna: Orijentalni institut, 1986; **Bibliografija jugoslavenske orijentalistike 1961-1965. godine** (Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1961-1965). Saraybosna: Orijentalni institut, Posebna izdanja IX, 1981 "Bibliografija jugoslavenske orijentalistike 1961-1962. godine (Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1961-1962)." *Prilozi za orijentalnu filologiju*, Sayı: 20-21/1970-71, 1974, ss. 441-523.

Yugoslavya’da Türkologlar tarafından analiz edilerek yakından takip edilmektedir.

Eski Yugoslavya’da Türkoloji alışmaları arasında Pertev Naili Boratav, Zeynep Korkmaz, Fikret Türkmen, Orhan Acıpayamlı, Mefküre Mollova gibi önemli Türkologların yazıları da yer almaktadır.

Eski Yugoslavya’da Türkoloji alışmaları Sırp-Hırvat, Makedon, Sloven, Arnavut, Türk, Fransız, Rus, İngiliz, Alman ve İtalyan dilinde yayımlanmıştır.

II. BÖLÜM: ESKİ YUGOSLAVYA'DA YAPILAN TÜRKOLJİ ÇALIŞMALARININ BİBLİYOGRAFYASI*

II. A. DİL

II. A. I. Kitaplar

1. Bajraktarević, Fehim (Bayraktarević, Fehim). Osnovi turske gramatike (*Türk Gramerinin Temelleri*). Beograd: Naučna knjiga, 1962, 107 S.
2. Djindjić, Slavoljub (Cinciç, Slavolyub). Udžbenik turskog jezika (*Türkçe Ders Kitabı*). Beograd: Univerzitet u Beogradu, 1977, 446 S.
3. ----- Udžbenik turskog jezika (*Türkçe Ders Kitabı*). Beograd: Univerzitet u Beogradu, 1983, 446 S.
4. Jašar-Nasteva, Olivera (Yaşar-Nasteva, Olivera). Turski elementi vo jugoslovenskata toponimija (*Yugoslav Toponimisinde Türk Öğeleri*). Skopje: Makedonski slavistički komitet, 1978.
5. Jusuf, Sureja (Yusuf, Süreyya). Prizrenski turski govor (*Prizren Türk Ağzı*). Priština: Jedinstvo, 1987, 190 S.
6. Peco, Asim (Petso, Asim). Turcizmi u Vukovima rječnicima (*Vuk'un Sözlüklerindeki Türkçeden Alıntı Kelimeler*). Beograd, 1987, 249 S.
7. Smailović, Ismet (Smailović, İsmet). Muslimanska imena orijentalnog porijekla u Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek'te Oryantal Kökenli Müslüman İsimleri*). Sarajevo, 1977, 577 S.
8. Škaljić, Abdulah (Şkalyiç, Abdulah). Turcizmi u narodnom govoru i narodnoj književnosti Bosne i Hercegovine. [Knj.] 1, A-J (*Bosna-Hersek Halk Dili ve*

* Bibliyografyada kitapların ve makalelerin künyeleri şu şekilde verilmiştir: Önce yazarın soyadı ve adı, soyadı ve ad içinde Türkçe alfabesinde olmayan harfler olduğunda parantez içinde soyadı ve adın transliterasyonu sonra da eserlerin imsipleri verilmiştir. Ayrıca eserlerin isimlerinin Türkçe çevirisi parantez içinde belirtilmiştir. Ancak "Çevren", "Birlik", "Sesler" adlı dergilerde olduğu gibi, Türkçe olarak verilen eser isimleri hatalı olsa da orijinal haliyle bırakılmıştır. Kitapların yayımlandığı yer, yayın evi ile yıl ve sayfa sayısı verilmiştir. Makalelerin bulundukları dergi isimlerinin altı çizilmiştir. Dergilerin yayımlandığı yer ve yılı verilmiştir.

Edebiyatında Türkçeden Alıntı Kelimelerler. Cilt: 1, A-J). Sarajevo: Institut za proučavanje folkloru u Sarajevu, 1957, 408 S.

9. ----- Turcizmi u narodnom govoru i narodnoj književnosti Bosne i Hercegovine. [Knj.] 2, K-Ž (*Bosna-Hersek Halk Dili ve Edebiyatında Türkçeden Alıntı Kelimelerler. Cilt: 2, K-Z*). Sarajevo: Institut za proučavanje folkloru u Sarajevu, 1957, 401 S.
10. ----- Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku (*Sırp-Hırvat Dilinde Türkçeden Alıntı Kelimelerler*). 1. Baskı. Sarajevo: Svjetlost, 1965, 662 S.
11. ----- Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku (*Sırp-Hırvat Dilinde Türkçeden Alıntı Kelimelerler*). 2. Baskı. Sarajevo: Svjetlost, 1966.
12. ----- Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku (*Sırp-Hırvat Dilinde Türkçeden Alıntı Kelimelerler*). 3. Baskı. Sarajevo: Svjetlost, 1973.
13. ----- Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku (*Sırp-Hırvat Dilinde Türkçeden Alıntı Kelimelerler*). 4. Baskı. Sarajevo: Svjetlost, 1979.
14. ----- Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku (*Sırp-Hırvat Dilinde Türkçeden Alıntı Kelimelerler*). 5. Baskı. Sarajevo: Svjetlost, 1985.
15. ----- Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku (*Sırp-Hırvat Dilinde Türkçeden Alıntı Kelimelerler*). 6. Baskı. Sarajevo: Svjetlost, 1989.

II. A. II. Makaleler

1. Adamović, Milan (Adamović, Milan). "O poreklu srpskohrvatskih osmanizama (*Sırp-Hırvatçadaki Osmanlıcadan Alıntı Kelimelerin Menşei Hakkında*)."
Južnoslovenski filolog, (Belgrad, 1973), ss. 229-236.
2. ----- "Razvitak vokalizama kod nekih osmanskih sufiksa (*Bazı Osmanlı Soneklerinde Sesli Harf Sisteminin Gelişimi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 281-299.
3. Ajeti, İdriz (Ayeti, İdriz). "Kontribut per studimin e onomastikes mesjetare ne territorin e Malt te Zi, Bosnijas e Hercegovines dhe te Kosoves (*Karadağ, Bosna-Hersek ve Kosova Bölgelerindeki Ortaçağ Onomastik Çalışmasına Katkı*)."

- Gjurmime Albanologjike, Serie e shkencave Filologjike, Sayı: 4/1974, (Priştine, 1975), ss. 7-20.
4. Alptekin, Ekrem. "Türkçenin Gelişmesi Üzerine Bir Düşünce." Birlik, Sayı: 416, (Üsküp, 1961), s. 11.
 5. Atsız, Bedriye. "Raubvogelnamen als Eigennamen in frühosmanischer Zeit-Imena ptica grabljivica kao lična imena u ranoosmanskom periodu (*Erken Osmanlı Döneminde Öz İsimler Olarak Yırtıcı Kuşların İsimleri*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 11-17.
 6. Aydın, Mehmet. "Türk Dilinin Durumuna Genel Bir Bakış." Birlik, Sayı: 628, (Üsküp, 1965), s. 5.
 7. Babić, Marko (Babiç, Marko). "Autographum Vocabula Latino-Turcica et alia onnulla usui et utilitati Auditorum Linguarum Orientalium plurimum necessaria - fratris Matthaei Mikić et eiusdem curriculum vitae- Das Autograph Vocabula Latino-Turcica et alia nonnulla usui et utilitati auditorum Linguarum Orientalium plurimum necessaria des Franziskaners Matthäi Mikiæ und Seine Biographie." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 37/1987, (Saraybosna, 1988), ss. 119-130.
 8. Bajraktarević, Fehim (Bayraktareviç, Fehim). "Kako su Turci zvali Beograd (*Türkler Belgrat'ı Nasıl Adlandırıyorlardı*)." Glasnik SAN, Cilt: 1, Defter: 1-2, (Belgrat, 1949), ss.260-261.
 9. ----- "Kako su Turci zvali Beograd (*Türkler Belgrat'ı Nasıl Adlandırıyorlardı*)." Istorijski časopis, Sayı: 3, (Belgrat, 1952), ss. 209-225.
 10. ----- "Witteck, P.: Turkish reader. 2. Vocabulary to the turkish reader, London-Lund Humpries & co.1945." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1952), ss. 643-644.
 11. ----- "Schimmel, Annemarie: Die Bildersprache Dschelaladdin Rumis (Beitrage zur Sprach-und Kulturgeschichte des Orients, Heft. 2. Waldorf-Hessen, 1949)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 629-630.

12. ----- "Heuser-Şevket: Türkisch-Deutsches Wörterbuch. 3. verbess und stark erweiterte Aufl. Verfasst und herausg. Von Fritz Heuser, 1953." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 344-345.
13. ----- "Hony, H.C.: A Turkish-English Dictionary. With the Advice of Fahir İz, Oxford, at the Clarendon Press." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 338-340.
14. ----- "Köprülü, M(ehmed) Fuad: Alcune Osservazioni Intorno all' Influenza delle Istituzioni Bizantine Sulle Istituzioni Ottomane. Roma, 1953." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 346.
15. ----- "Altmiş Doğun Yile Münasebetiyle Köprülü Armağanı. Melanges Fuad Köprülü. İstanbul, 1953." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57, (Saraybosna, 1958), ss. 309-311.
16. ----- "Dopune članku kako su Turci zvali Beograd (*Türkler Belgrat'ı Nasıl Adlandırıyorlardı Makalesine Ekler*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57, (Saraybosna, 1958), ss.326-327.
17. ----- "Fekete, L.: Die Siyaqat-Schrift in der Türkischen Finanz-Verwaltung. Beitrag zur türkischen Palaographie. Mit 104 Tafeln. Erster Band: Einleitung, Textproben. Zweiter Band: Faksimiles. Budapest, 1955." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57, (Saraybosna, 1958), ss. 301-304.
18. ----- "Bombaci, Alessio: Storia della Letteratura Turca dall' Antico Impero di Mongolia all' Odierna Turchia. Casa Editrice "Nuova Accademia" Milano, 1956." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 8-9/1958-59, (Saraybosna, 1960), ss. 230-231.
19. ----- "Jansky, Herbert: Lehrbuch der Türkischen Sprache. 3. unveränderte Auflage. Otto Harrassowitz-Wiesbaden 1955." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 8-9/1958-59, (Saraybosna, 1960), ss. 227-230.
20. ----- "Prilog proučavanju naših pozajmica orijentalnog porekla (*Doğu Kökenli Kelimelerimizin Araştırılmasına Bir Katkı*)." Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Cilt: 27, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1961), ss. 65-79.

21. ----- "Abdulah Škaljić, Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku." Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Cilt: 32, (Belgrat, 1963), ss. 113-123.
22. ----- "Abdulah Škaljić, Turcizmi u narodnom govoru i narodnoj književnosti BiH." Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Cilt: 26, Sayı: 3-4, (Belgrat, 1973), ss. 334-344.
23. Boškov, Vančo (Boškov, Vančo). "Yenisey ile Orhon Anıtlarının Deşifre Edilişi. (Bir Yıldönümü Dolayisiyle)." Birlik, Sayı: 546, (Üsküp, 1983), s. 5.
24. Čaušević, Ekrem (Čaušević, Ekrem). "S. Djindić: Udžbenik turskog jezika. Beograd 1979." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 31/1981, (Saraybosna, 1981), ss.216-223.
25. ----- "Mahmud al-Kaşgarî, leksikograf i komparativist 11. vijeka (*Kaşgarlı Mahmud, 11. Yüzyılın Karşılaştırmacı Sözbilimcisi*)." Pregled, (Saraybosna, 1982), ss. 1261-1269.
26. ----- "Mahmud- Al Kaşgarlı 11. Yüzyılın Sözlükçü ve Karşılaştırmacısı." Çevren, Sayı: 38, (Priştine, 1983), ss. 19-27.
27. ----- "Semantička analiza intencionala-futura u savremenom turskom jeziku (*Çağdaş Türk Dilinde İstek Kipi-Gelecek Zaman Semantik Analizi*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 32-33/1982-83, (Saraybosna, 1984), ss. 27-50.
28. ----- "E. Prokosch: Studien zur Grammatik des Osmanisch-Türkischen. Freiburg 1980." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 34/1984, (Saraybosna, 1985), ss. 231-232.
29. ----- "Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi I - IV. İstanbul 1977 - 1982." Çevren, Sayı: 46, (Priştine, 1985), ss. 139-142.
30. ----- "V. G. Guzev: Staroosmanskij jazyk. Moskva 1979." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 35/1985, (Saraybosna, 1986), ss. 223-225.
31. ----- "Sinhroni i dijahroni aspekti evolucije intencionala-futur na – (y)acak u turskom jeziku (*Türk Dilindeki -ecek/-acak Gelecek Zaman Ekinin Eş Zamanlı ve Art Zamanlı Gelişimi*)." Doktorske disertacije-rezimej, Sayı: 19,

- (Saraybosna, 1987), ss. 143-150.
32. ----- "Tatari i tatarski jezik (*Tatarlar ve Tatarca*)."
Odjek, (Saraybosna, 1987), ss. 22-23.
 33. ----- "A. N. Kononov: Istorija izučenija tjurkskih jazykov v Rossii. Leningrad 1982." Kulture istoka, Yıl: 4, Sayı: 4-6, (Belgrat, 1987), ss. 64-65.
 34. ----- "Da li su u staroosmanskom jeziku postojale dvije paradigme "optativne" forme na -(y)a/-(y)e? (*Eski Osmanlıcada -(y)a/-(y)e Kipinin İki Paradigması Var mıydı?*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 37/1987, (Saraybosna, 1988), ss. 73-89.
 35. ----- "Osmanlı-Türk Dilinde -(Y)ASI/-(Y)ESİ Gelecek Zaman Kipinin Yok Olmasını Etkileyen Bazı Nedenler." Çevren, Sayı: 68, (Pristine, 1988), ss. 23-34.
 36. ----- "A. I. Zahidi: Muasir äreb Dilinde Türk Mânşeli Sözler. Bakı 1977." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 37/1987, (Saraybosna, 1988), ss. 285-287.
 37. ----- "Logičko-semantički i semantičko-sintaksički odnos upravnog i autorskog govora u složenim rečenicama sa kvazi-veznikom/transformantom "diye" u savremenom turskom jeziku (*Çağdaş Türk Dilinde "diye" Edatı ile Kurulan Birleşik Cümlelerdeki Dolaysız ve Dolaylı Anlatımların Mantık-Semantik ve Semantik-Sentaks İlişkisi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 38/1988, (Saraybosna, 1989), ss. 41-61.
 38. ----- "Kontrastivni pogled na kategoriju gl. načina u suvremenome turskom i sh./hs. jeziku (*Çağdaş Türk Dili ile Sırp/Hırvat Dilindeki Fiil Kiplerine Karşılaştırmalı Bir Bakış*)."
Uporabno jezikoslovje, (Lyublyana, 1989), ss. 560-564.
 39. ----- "I. N. Ševarnidze: Formy glagola v jazyke tjurkskih runičeskih nadpisej. Tbilisi 1986" Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 38/1988, (Saraybosna, 1989), ss. 283-286.
 40. ----- "U prilog naučnoj transkripciji vlastitih imena

- bosanskohercegovačkih stvaralaca na orijentalnim jezicima (*Doğu Dillerinde Yazan Bosna-Hersek Yazarlarının İsimlerinin Bilim Transkripsiyonuna Katkı*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 39/1989, (Saraybosna, 1990), ss. 163-171.
41. ----- "Jesu li turski palatali /k'/, /g'/, /l'/ fonemi ili alofoni? (*Türkçedeki /k'/, /g'/, /l'/ Damaksıllar Fonemler veya Alogonlar mı?*)." Prizma, Sayı: 1, (1990), ss. 119-123.
 42. ----- "O jednoj "marginalnoj" formi staroosmanskoga jezika: particip futura na -(y)AsI (*Eski Osmanlıcanın Bir "Marjinal" Formu Üzerine: -(y)AsI Gelecek Zaman Ortacı*)." Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, Cilt: 2, (Saraybosna, 1990), ss. 153-164.
 43. ----- ""Bosanski" turski i njegova autentična obilježja ("Bosna" *Türkçesi ve Onun Otantik Özellikleri*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 385-394.
 44. ----- "O deiktičkoj funkciji posesivnog sufiksa -(s)i i zamjenica bu i şu u savremenom turskom jeziku (*Çağdaş Türk Dilinde -(s)i İyelik Eki ile Bu-Şu Zamirlerinin Gösterici İşlevi Üzerine*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 25-38.
 45. ----- "M. Adamović: Konjugationsgeschichte der türkischen Sprache. Leiden 1985." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 265-268.
 46. Dabić, Bogdan (Dabić, Bogdan). "Turcizmi u srpskohrvatskom i rumunskom jeziku (*Sırp-Hırvatça ve Rumencedeki Türkçeden Alıntı Kelimeler*)." Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, Yıl: 1972-1973, Sayı 7, (Saraybosna, 1973), ss. 53-62.
 47. ----- "Sloj turcizama u leksici "Gorskog Vijenca" Petra II Petrovića Njegoša (*II. Petar Petrović Nyegoş'un "Dağ Çelengi" Eserinde Türkçeden Alıntı Kelimelerler*)." Književni jezik, Sayı: 2, (Saraybosna, 1980), ss. 7-19.
 48. Dumbović, Vladimir (Dumbović, Vladimir). "Toponomastika Kreševa i okoline (*Kreševo ve Civarının Toponimisi*)." Dobri pastir, Sayı: 25, (Saraybosna, 1975), ss. 81-119.

49. Djindjić, Slavoljub (Cincić, Slavolyub). "V.V.Radlov, Opyt slovarja tjurskih narecij (bez oznake mesta i godine)." Filološki pregled, Sayı: I-II, (1965), ss. 202-203.
50. ----- "Türk Yazın Dilinde Fransızca Sözcüklerin Fonolojik Adaptasyonu." Sesler, Sayı: 72-73, (Üsküp, 1973), ss. 56-64.
51. ----- "Glagolski vid u savremenom turskom jeziku (Çağdaş Türkçede Fiil Görünümü)." Linguistica, Sayı: 15, (Lyublyana, 1975), ss. 51-61.
52. ----- "Türkçe Fiillerde Görünüm ile Bazı Düşünceler." Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 53-57.
53. ----- "Ka Turcizmima Bore Stankovića (*Bora Stanković'in Türkçeden Alıntı Kelimeleri*)." Dela B.Stankovića, Beograd: BIGZ, 1983.
54. Djukanović, Marija (Cukanović, Mariya). "Jean Deny Armağanı. Melanges Jean Deny. Ankara 1958, vel. 8, s. 355 (Türk Dil Kurumu Yayınlarından: Sayı: 172)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-1963, (Saraybosna, 1965), ss. 365-367.
55. ----- "Türk Dilinin Şimdiki-Sırp-Hırvat Dilindeki İzleri." Birlik, Sayı: 613, (Üsküp, 1965), ss. 3.
56. Elezović, Gliša (Elezović, Gliša). "Abdest, Abdes, Avdest, Avdes i sl., Avaz (*Abdest, Abdes, Avdest, Avdes vb., Avaz*)." Naš jezik, Sayı: 3-4, (1950), ss. 154-160.
57. ----- "O imenu Šapca kroz vekove. Zaslón, grad na Savi, grad Sava, Šabac, Böğürtelen, Böğürdelen (*Yüzyıllar Boyunca Şabac İsmi Üzerine. Zaslón, Sava Nehrindeki Şehir, Sava Şehir, Şabac, Böğürtlen, Böğürdelen*)." Glasnik FI SAN, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1952), ss. 37-59.
58. Eren, Ismail. "Makedonların Kullanmış Oldukları Türk Atasözleri ve Deyimleri." Sesler, Sayı: 100, (Üsküp, 1975), ss. 150-157.
59. Ergüven, Abdullah Rıza. "Göktürk ve Run Yazıları Üzerine Yorumlar." Çevren, Sayı: 54, (Priştine, 1986), ss. 37-46.
60. Filan, Kerima. "Turski pluskvamperfekt kao prevodni ekvivalent nekih srpskohrvatskih glagolskih vremena (*Sırp-Hırvat Dilindeki Bazı Zamanların Çevir*

Eşdeğeri Olarak Türkçedeki Önceki Geçmiş Zaman)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 39-53.

61. Filipović, Nenad (Filipović, Nenad). "Orijentalni natpisi na hladnom oružju iz zbirke Odeljenja za etnologiju Zemaljskog muzeja (*Bosna-Hersek Devlet Müzesi Etnoloji Bölümü Koleksiyonundaki Silahlarda Oryantal Yazıtları*)."
Glasnik Zemaljskog muzeja BiH u Sarajevu. Etnologija, Sayı: 40, (Saraybosna, 1985), ss. 195-216.
62. ----- "O bosanskim i muslimanskim prezimenima, ponovo (*Boşnak ve Müslüman Soyadları Üzerine*)."
Odjek, Sayı: 10, (Saraybosna, 1986), ss. 23-24.
63. ----- "Nekolike sitnice o prezimenima (*Soyadlar Üzerine Birkaç Söz*)."
Odjek, Sayı: 13-14, (Saraybosna, 1986), ss. 24-25.
64. ----- "Šerifović, Šerifizade ili Šerifija (*Şerifoviç, Şerifizade veya Şerifi*)."
Odjek, Sayı: 5, (Saraybosna, 1986), ss. 25.
65. Galotta, Aldo. "16th Century Ottoman Turkish as Represented in the Ghazavat-i Khayreddin Pasha (*Gazavat-ı Hayreddin Paşa'da Yansıtılan 16 Yüzyıl Osmanlıcası*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 145-152.
66. Galton, Herbert. "Slovenski jazički kontakti so altajskite narodi (*Altay Halklarıyla Slav Dilinin İlişkisi*)."
Makedonski jazik, Sayı: 36-37, (Üsküp, 1986), ss. 59-65.
67. Gashi, Skender. "Shtresime Antroponimike ne Kosove ne Shekullin XV (ne Driten e Burimeve Onomastike Turko-Osmane) (*Türk-Osmanlı Onomastik Kaynaklarında XV. Yüzyılda Kosova Arnavutlarının Antroponimi*)."
Gjurmime Albanologjike, Serie e shkencave historike, Sayı: 7/1977, (Priştine, 1978), ss. 46-68.
68. ----- "Shtresime Antroponimike ne Kosove ne Shekullin XV (ne Driten e Burimeve Onomastike Turko-Osmane) (*Türk-Osmanlı Onomastik Kaynaklarında XV. Yüzyılda Kosova Arnavutlarının Antroponimi*)."
Gjurmime Albanologjike, Serie e shkencave historike, Sayı: 8/1978, (Priştine, 1979), ss. 100-126.

69. Glibanović-Vajzović, Hanka (Glibanović-Vayzović, Hanka). "Turcizmi u djelu Petra Kočića (*Petar Kočić'in Eserindeki Türkçeden Alıntı Kelimeler*)."
Radovi instituta za jezik i književnost u Sarajevu, Sayı: 9, (Saraybosna, 1982), ss. 259-344.
70. ----- "O turcizmima u srpskohrvatskom jeziku sa sociolingvističkog stanovišta (*Sosyolengüistik Bakış Açısından Sırp-Hırvat Dilindeki Türkçeden Alıntı Kelimeler Üzerine*)."
Književni jezik, Sayı: 2, (Saraybosna, 1986), ss. 141-147.
71. Gušić, Sejdaliya (Guşiç, Seydaliya). "Rječnici u rukopisima na orijentalnim jezicima u Istorijском arhivu Sarajeva (*Saraybosna Tarih Arşivinde Bulunan Doğu Dillerinde Yazılan Sözlükler*)."
Glasnik arhiva i društva arhivskih radnika BiH, Sayı: 27, (Saraybosna, 1987), ss. 135-138.
72. Hafız, Nimetullah. "Prizren'de (Kosova) Türk Ağzının Başlıca Özellikleri." Çevren, Sayı:12, (Priştine, 1976), ss. 29-35.
73. ----- "Kosova Mitroviçası, Vuçiturn ve Priştine Türk Ağzlarının Başlıca Özellikleri." Çevren, Sayı: 21-22, (Priştine, 1979), ss. 75-91.
74. ----- "Specifičnosti prizrenskog turskog govora (*Prizren Türk Ağzının Özellikleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 27/1977, (Saraybosna, 1979), ss. 61-100.
75. ----- "Kosova Türk Ağzlarında Yapım Ekleri." Çevren, Sayı: 23, (Priştine, 1979), ss. 83-89.
76. ----- "Prizren Türk Ağzının Özellikleri II" Çevren, Sayı: 28, (Priştine, 1980), ss. 51-65.
77. ----- "Prizren Türk Ağzının Özellikleri I" Çevren, Sayı: 27, (Priştine, 1980), ss. 49-66.
78. ----- "Kosova Türk Ağzlarında Yapım Ekleri." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 181-188.
79. ----- "Yugoslavya'da Yayınlanan Türkçe Lektür Kitaplarının Bibliyografyası (1949-1982)."
Sesler, Sayı: 180, (Üsküp, 1983), ss. 113-155.
80. Halilović, Senahid (Halilović, Senahid). "Turcizmi u "Dervišu i Smrti" Meše

- Selimovića (Semantičke i stilske vrijednosti) (*Meša Selimović'in "Derviş ve Ölüm"ündeki Türkçeden Alıntı Kelimeler (Semantik ve Stil Özellikleri)*)." Književni jezik, Sayı: 4, (Saraybosna, 1980), ss. 25-33.
81. Hasan, Hamdi. "Kalkandelen Türk Ağzı." Sesler, Sayı: 173, (Üsküp, 1983), ss. 103-131.
82. Hasandedić, Hivizija (Hasandediç, Hiviziya). "Nekoliko rukopisa iz Orijentalne zbirke Zavičajnog muzeja Hercegovine u Mostaru (*Mostar'daki Hersek Yöresel Müzesinde Bulunan Birkaç El Yazısı*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1978), ss. 181-186.
83. Hensel, Wojciech. "Lehistan' lı Üniversitelerde Türk Dili ve Yazını." Çevren, Sayı: 85-86, (Priştine, 1991), ss. 111-113.
84. İbrahim, Bayram. "Prizren'de Türkçe Mahalle Adları." Sesler, (Üsküp, 1974), ss. 92-95.
85. Janković, Srdjan (Yankoviç, Srcan). "Transkripcija turskih imena (*Türk İsimlerinin Transkripsiyonu*)." RIJKOJ, Sayı: 7, (1980), ss. 95-111.
86. Jašar-Nasteva, Olivera (Yaşar-Nasteva, Olivera). "Tursko-makedonski leksički vkrštuvanja i mešanja - Tursko-makedonska leksička ukrštavanja i miješanja (*Türkçe-Makedonca Leksikoloji Kesişim ve Karışimleri*)." Godišen zbornik 15, (Üsküp, 1963), ss. 349-384.
87. ----- "Les éléments lexicologique turcs dans le macédonien-Turskite leksicki elementi vo makedonskiot jazik [Turski leksicki elementi u makedonskom jeziku] (*Makedoncada Türkçe Leksikoloji Öğeleri*)." Godišen zbornik 15, (Üsküp, 1963), ss. 409-412.
88. ----- "Makedonskite kalki od turskiot jazik (*Türk Dilinden Makedon Aktarmaları*)." Makedonski jazik, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1963), ss. 109-173.
89. ----- "Prilog kon proučuvanjeto na leksičkite balkanizmi vo makedonskiot jazik (*Makedon Dilinde Balkan Dillerinden Alıntı Sözcüklerin Araştırılmasına Katkı*)." Makedonski jazik, Sayı: 25, (Üsküp, 1974), ss. 211-235.

90. ----- "Turskiot govor vo gostivarskiot kraj (*Gostivar Bölgesinde Türk Ağzı*).*"* Sobranie na opštinata Gostivar, (1977), ss. 275-306.
91. ----- "Makedonskata leksika vo balkanskiot kontekst i nejzinoto z bogatuvanje so sinonimi od grčko i tursko poreklo (*Balkan Bağlamında Makedon Kelime Hazinesinin Yunan ve Türk Kökenli Eş anlamlı Kelimelerle Zenginleşmesi*).*"* Prilozi MANU, (Üsküp, 1985), ss. 47-59.
92. ----- "Odnosot na Vuk kon Turcizmite (*Türkçeden Alıntı Kelimeler Üzerine Vuk'un Görüşü*).*"* Prilozi MANU, (Üsküp, 1988), ss. 47-87.
93. ----- "Integracija na turskite elementi vo makedonskiot patronimijski sistem (*Makedon Soyadı Sistemine Türk Öğelerinin Entegrasyonu*).*"* Referati na Makedonskite Slavisti za X Medjunaroden Slavistički Kongres vo Sofija. Skopje, 1988, ss. 24-41.
94. Kajmaković, Zdravko (Kaymaković, Zdravko). "Ćirilica Kod Srba i Muslimana u turskom vremenu (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Sırlar ve Müslümanlarda Kiril Alfabeti*).*"* Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 38, (Saraybosna, 1982), ss. 361-411.
95. Kaleši, Hasan. "Le Rôle de Chemseddin Sami Frachery dans la formation de deux langues littéraires: turque et albanaise (*Türkçe ve Arnavutça İki Edebiyat Dilinin Oluşmasında Şemseddin Sami Fraşeri'nin Rolü*).*"* Balkanica, Sayı: 1, (Belgrat, 1970), ss. 197-216.
96. ----- "The importance of Turkish influence upon word formation in Albanian (*Arnavutçada Sözcük Oluşumuna Türk Etkisinin Önemi*).*"* Balkanica, Sayı: 2, (Begrat, 1971), ss. 271-294.
97. Karahasan, Mustafa. "Za prvata turska gramatika kaj nas (*Bizdeki İlk Türkçe Grameri Üzerine*).*"* Prosvetno delo, Sayı: 7-8, (1954), ss. 451-463.
98. Korkmaz, Zeynep. "Eski Anadolu Türkçesinde İmlâ-Fonoloji Bağlantısı üzerine Notlar.*"* Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 247-269.

99. Korkut, Derviš M. (Korkut, Derviş, M.). "Tursko-srpskohrvatski rječnik nepoznatog autora iz XVII stoljeća (*XVII. Yüzyıla ait Bilinmeyen Bir Yazarın Türkçe-Sırpça Sözlüğü*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (Saraybosna, 1970), ss. 135-182.
100. Kornrumpf, Hans-Jürgen. "Zur Entwicklung der Osmanischen Rechts und Verwaltungssprache im Reformzeitalter (1839/40-1864/67) (*Reform Döneminde (1839/40-1864/67) Hukuki ve İdari Osmanlı Dilinin Gelişimi Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 271-278.
101. Kostallari, Androkoli. "Rreth Depertimit te Turqizmeve ne Gjuhen Shqipe Gjate Shekujve XVII-XVIII (*XVII-XVIII. Yüzyıllar Arasında Arnavutçaya Türkçeden Giren Kelimeler*)."
Gjurmime Albanologjike, Serie e shkencave Filologjike, Sayı: 7/1977, (Priştine, 1978), ss. 39-51.
102. Kreiser, Klaus. "Über einige Eigenschaften Osmanischer Inschriften-O nekim osobenostima osmanskih natpisa (*Osmanlı Yazıtlarının Bazı Özellikleri Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 279-287.
103. Kupusović, Amina (Kupusović, Amina). "Muslimanska imena u opširnom popisu Bosanskog sandžaka iz 1604. godine (*1604 Yılında Bosna Sancağının Sayımında Müslüman İsimleri*)"
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 267-308.
104. Mahmut, Enver. "Anlam ve Yapı Bakımından Dobruca'daki Türk Yer Adları."
Çevren, Sayı: 11, (Priştine, 1976), ss. 33-39.
105. Majda, Tadeusz. "An 18th Century Eastern Anatolian Dialect Recorded in Latin Characters (*Latin Harfleriyle Kaydedilmiş 18. Yüzyıla Ait Bir Doğu Anadolu Ağzı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 449-455.
106. Manević, Todor. "Prilog proučivanju govora Juruka u Makedoniji (*Makedonya'da Yaşayan Yörüklerin Ağzının Araştırmasına Katkı*)."
Južnoslovenski filolog, Sayı: 20, (Belgrad, 1953/54), ss. 333-340.
107. Markov, Boris. "Nekoi aspekti od vlijanieto na turskiot jazik vrz gramatičeskata struktura na makedonskiot jazik (*Makedon Dili Gramer Yapısına Türk Dilinin Etkisi*)"

- Üzerine Birkaç Görüş*)." Makedonski jazik, Sayı: 28, (Üsküp, 1977), ss. 5-22.
108. ----- "Turcizmite kaj pridavkite vo makedonskiot jazik (*Makedon Dilinde Sıfatlar Arasında Türkçeden Alıntı Kelimelerler*)."
Makedonistika, Sayı: 5, (Üsküp, 1988), ss. 135-149.
109. Mehdiu, Feti. "Arnaut Dilinde Birkaç Türkçe Sözcüğün Kullanılışı." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 313-318.
110. Mollova, Mefküre. "Balkanlarda Türk Ağızlarının Tasnifi." Çevren, Sayı: 11, (Pristine, 1976), ss. 47-55.
111. ----- "Noms orientaux en Europe orientale-Orijentalna imena u istočnoj Evropi (*Doğu Avrupa'da Oryantal İsimler*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 27/1977, (Saraybosna, 1979), ss. 1-59.
112. ----- "Po etimologijata na njakoi turcizmi v balgarski ezik (*Bulgar Dilindeki Bazı Türkçeden Alıntı Kelimelerin Etimolojisi Üzerine*)."
Južnoslovenski filolog, Sayı: 35, (Belgrat, 1979), ss. 113-134.
113. ----- "Syntaxe de l'ancien Turc en Bosnie-Sintaksa staroturskog govora u Bosni (*Bosna'da Eski Türkçe Ağzı Sentaksı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, 37/1987, (Saraybosna, 1988), ss.9-72.
114. Morina, İrfan. "Kosova'da Kimi Müslüman Adlarının Türkçe Anlamları." Çevren, Sayı: 23, (Pristine, 1979), ss. 63-81.
115. ----- "Arnavut Atasözlerinde Türkçe Sözcükler I." Çevren, Sayı: 46, (Pristine, 1985), ss. 31-57.
116. ----- "Arnavut Atasözlerinde Türkçe Sözcükler II." Çevren, Sayı: 47, (Pristine, 1985), ss. 39-55.
117. ----- "Arnavut Atasözlerinde Türkçe Sözcükler III." Çevren, Sayı: 48, (Pristine, 1985), ss. 33-48.
118. ----- "Mamuşa Ağzının Fonetik Özellikleri." Çevren, Sayı: 49, (Pristine 1985), ss. 23-32.

119. Mulaku, Latif. "Arnavut Epik Şiirinde Türkçe Kelimelerler." Çevren, Sayı: 8, (Priştine, 1975), ss. 17-21.
120. ----- "Türkçe'nin Arnavutça Üzerindeki Etkisi." Çevren, (Priştine, 1990), Sayı: 75, ss. 33-35.
121. Muzbeğ, İskender. "İki Sözlük Bir Öneri." Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 164-167.
122. Nametak, Alija (Nametak, Aliya). "Turcizmi u pripovijestima Nike H. P. Besarovića (*Niko H.P. Besarović'in Hikayelerinde Türkçeden Alıntı Kelimelerler*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (Saraybosna, 1970), ss. 183-212.
123. ----- "Tri rukopisa "Makbuli-Arifa" ("Potur-Şahidiye") (*Makbul-i Arif (Potur Şahidi)'in Üç El Yazması*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1978), ss. 145-164.
124. ----- "Još o "Makbuli-'Arifu" ili "Potur Şahidiji" (*Makbul-i Arif veya Potur Şahidi Üzerine Bir Şey Daha*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 219-221.
125. ----- "Turcizmi u "Dervišu" pjesnika Stijepa Djurdjevića (1579-1632) (*(1579-1632) Şair Stijepa Curceviç'in "Derviş" Adlı Eserindeki Türkçeden Alıntı Kelimeler*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1985), ss. 277-288.
126. Nametak, Fehim. "Traktat o izrazu "čelebi" Hasana Kafije Pruščaka i kasnija upotreba te riječi (*Hasan Kafi Pruščak'ın "Çelebi" Terimi ve Bu Kelimenin Sonraki Kullanımı Üzerine İncelemesi*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 2-3, (Saraybosna, 1974), ss. 33-40.
127. ----- "Sırp Dilinde Türkçe Sözler ile Onların Söylenişi." Sesler, (Üsküp, 1975), ss. 85-87.
128. ----- "Turcizmi i vokalna harmonija (*Türkçeden Alıntı Kelimeler ve Ses Uyumu*)."
Odjek, (Saraybosna, 1975), Sayı: 3, s. 26.

129. ----- "O prezimenima i mahlasima, ponovo (*Soyadları ve Mahlaslar Üzerine*)."
Odjek, Sayı: 12, (Saraybosna, 1986), ss. 24.
130. ----- "Šerifović i Kafija (*Šerifović ve Kafi*)."
Odjek, Sayı: 7, (Saraybosna, 1986), ss. 25.
131. Oda, Juten. "Eski Uyurca "Sakız Yukmak Yaruk" Budist Kitabına Ait Notlar."
Çevren, Sayı: 24, (Priştine, 1979), ss. 15-24.
132. Pavlović-Kačurel, Trifun. "Belgrat'ta Türkçe Kökenli Sözcüklerin Kullanılması ve Yer Adları Bilgisi."
Çevren, Sayı: 74, (Priştine, 1989), ss. 21-31.
133. ----- "Başka Bunyevatlıların Soyadlarında Türkçe Sözcükler."
Çevren, Sayı: 77-78, (Priştine, 1990), ss. 17-24.
134. Peco, Asim (Petso, Asim). "Narodni jezik i književnost srpskohrvatskog jezičkog područja u predvukovskom periodu sa posebnim osvrtom na bosansko-hercegovačke prilike (*Bosna-Hersek Özelinde Vuk'tan Önceki Dönemde Sırp-Hırvat Dili Alanında Halk Dili ve Edebiyatı*)."
Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, (Belgrat, 1973), ss. 58-72.
135. ----- "Još Nešto o Našim Prezimenima (*Soyadlarımız Üzerine*)."
Odjek, Sayı: 7, (Saraybosna, 1986), ss. 24-25.
136. ----- "Turcizmi u rječniku Joakima Stullija (*Yoakim Stuli'nin Sözlüğünde Türkçeden Alıntı Kelimeler*)."
Zbornik radova leksikografija i leksikologija, (Saraybosna, 1987), ss. 11-34.
137. Pešikan, Mitar (Peşikan, Mitar). "O upotrebljivosti onomastičkih podataka iz turskih deftera (*Türk Defterlerindeki Onomastik Bilgilerin Kullanılışı Üzerine*)."
Južnoslovenski filolog, Sayı: 37, (Belgrat, 1981), ss. 91-108.
138. Popvasileva, Aleksandra. "Pojavi na bilingvizam vo makedonskite narodni prikazni (*Makedon Halk Masallarında İki Dillilik*)."
Makedonski folklor, Sayı: 13, (Üsküp, 1974), ss. 21-24.
139. Recepoğlu, Altay Suroy. "Kosova Türk Halk Edebiyatı Metinlerde Yer Adları."
Sesler, Sayı: 224 (Üsküp, 1988), ss. 84-94.

140. Sikirić, Šaćir (Sikirić, Şaçir). "Prilog proučavanju turcizama (*Türkçeden Alıntı Kelimelerin Araştırılmasına Katkı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (Saraybosna, 1970), ss. 343-368.
141. Smailović, Ismet (Smailović, İsmet). "Turski ili arapski elementi u fonetskom sistemu srpskohrvatskog jezika (*Sırp-Hırvat Dilinin Fonetik Sistemindeki Türk veya Arap Öğeler*)."
Odjek, (Saraybosna, 1973).
142. ----- "O jednom vrlo zanimljivom rječniku iz 17. stoljeća (*17. Yüzyıla Ait Çok İlginç Bir Sözlük Hakkında*)."
Studia Linguistica Polono-Jugoslavica, Sayı: 3, (Saraybosna, 1983), ss. 151-161.
143. Stanovska, Ljubica (Stanovska, Lyubitsa). "Turskata geografska nomenklatura vo makedonskata toponimija (*Makedon Toponimide Türk Coğrafya Terminolojisi*)."
Makedonski jazik, Sayı: 26, (Üsküp, 1975), ss. 189-197.
144. Sterjoski, Aleksandar (Steryoski, Aleksandar). "Toponimot "Krk Kardaş" vo Bitola (*Manastır'da "Kırk Kardeş" Toponimisi*)."
Jazičkite pojavi vo Bitola i Bitolsko Deneska i vo Minatoto. Skopje: 1988, ss. 311-321.
145. Stojaković, Momčilo (Stoyaković, Momçilo). "Un recueil inedit des turcismes en langue serbocroate - Jedna neobjavljena zbirka turcizama u srpskohrvatskom jeziku (*Sırp-Hırvat Dilinde Türkçeden Alıntı Kelimelerin Yayınlanmamış Bir Derlemesi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 403-419.
146. Šahinagić, Fevzija (Şahinagiç, Fevziya). "Vokalna harmonija i turcizmi (*Ses Uyumu ve Türkçeden Alıntı Kelimeler*)."
Odjek, (Saraybosna, 1974).
147. Šamić, Jasna (Şamiç, Yasna). "Još nešto o vokalnoj harmoniji i turcizmima (*Ses Uyumu ve Türkçeden Alıntı Kelimeler Üzerine Bir Şey Daha*)."
Odjek, Sayı: 2, (Saraybosna, 1975), s. 26.
148. ----- "Tendencije u savremenom turskom jeziku (*Çağdaş Türkçede Eğilimler*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 27/1977, (Saraybosna, 1979), ss. 101-132.

149. ----- "Još nešto o povodu: Šerifović (*Šerifović Soyadı Üzerine Bir Şey Daha*)."
Odjek, Sayı: 10, (Saraybosna, 1986), ss. 22-23.
150. Tanasković, Darko (Tanasković, Darko). "Yusuf Süreyya: Dilbilgisi-Lise ve Orta Okulları İçin. Üsküp, 1975." Živi jezici, Sayı: 1-4, (Belgrat, 1975), ss. 125-129.
151. ----- "Sociolingvistički Aspekti Ideologizacije Pozajmljenica (Na Materijalu Srpskohrvatskih Turcizama) (*Yabancı Kelimelerin İdeolojik Hale Getirilmesinin Sosyolingvistik Yönü (Sırp-Hırvat Dillerindeki Türkçe Alıntı Kelime Örnekleri Üzerine)*)."
Jezik u savremenoj komunikaciji, (1983), ss. 96-115.
152. ----- "O nastanku imenice cevapčići. O terminu osmanizam (*"Çevapçici" İsminin Kökeni Hakkında. "Osmanizm" Terimi Hakkında*)."
Jezik u savremenoj komunikaciji, (1983), ss. 230-232.
153. Teodosijević, Mirjana (Teodosiyeviç, Miryana). "Yeni Bir Türkçe Sözlük Üzerine." Çevren, Sayı: 36, (Priştine, 1982), ss. 145-146.
154. ----- "Naši pesnici na turskom (prikaz knjige: Çağdaş Yugoslav Şiiri, Antolojisi, İstanbul, 1983) (*Türkçede Şairlerimiz (Kitap Derlemesi: Çağdaş Yugoslav Şiiri, Antolojisi, İstanbul, 1983)*)."
Borba, Sayı: 258, (Belgrat, 1984), ss. 7.
155. ----- "Jezik štampe turske narodnosti u Jugoslaviji (List "TAN") (*Yugoslavya'daki Türk Halkının Basın Dili ("TAN" Gazetesi)*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 37/1987, (Saraybosna, 1988), ss. 91-118.
156. ----- "Yugoslavya Türkleri'nin Basın Dili Üzerine Lengüistik Bir Araştırma I." Çevren, Sayı: 75, (Priştine, 1990), ss. 41-51.
157. ----- "Yugoslavya Türkleri'nin Basın Dili Üzerine Lengüistik Bir Araştırma II." Çevren, Sayı: 76, (Priştine, 1990), ss. 23-36.
158. ----- "Yugoslavya Türkleri'nin Basın Dili Üzerine Lengüistik Bir Araştırma III." Çevren, Sayı: 77-78, (Priştine, 1990), ss. 53-70.
159. Tunalıgil, Cemali Krüezi. "Mamuşa Türk Ağzı ve Özellikleri." Çevren, Sayı: 61, (Priştine, 1987), ss. 9-23.
160. ----- "Mamuşa Türk Ağzı ve Özellikleri." Çevren, Sayı: 63,

(Prištine, 1989), ss. 51-63.

161. Turdi, Abdüşekür. "Divani Lugat'it Türk'deki Atasözleri ve Temsilleriyle Şimdiki Uygur Atasözlerinin Mukayesesi Hakkında." Çevren, Sayı: 45, (Prištine, 1985), ss. 35-54.
162. Vučenov, Dimitrije (Vučenov, Dimitriye). "Da li smo pre "Turskih i drugih istočanskih reči u našem jeziku" od Djorjda Popvića Daničara imali i tursko-srpski rečnik? (*Corce Popovič Daničar'ın "Dilimizde Türkçe ve Diğer Oryantal Kelimeler" Eserinden Önce Türkçe-Sırpça Sözlüğümüz Var mıydı?*)." Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1977), ss. 91-92.
163. Vujičić, Dragomir (Vuyiçiç, Dragomir). "Bašeskijin Ljetopis kao prilog izvorima za istorijsku rječničku gradju (*Tarih Terimi Sözlüğü İçin Kaynaklara Katkı Olarak Başeski'nin Tarih'i*)." Zbornik radova leksikografija i leksikologija, (Saraybosna, 1987), ss. 205-210.
164. Yusuf, Sabit. "Gostivar Ağzı." Sesler, Sayı: 89, (Üsküp, 1974), ss. 55-56.
165. ----- "Gostivar Ağzı II." Sesler, Sayı: 116, (Üsküp, 1977), ss. 101-105.
166. Yusuf, Süreyya. "Türk Dilinde Ad Durumu Sayısı." Çevren, Sayı: 1, (Prištine, 1973), ss. 48-53.
167. ----- "Prizren Ağzında Kimi Yabancı Ögeler." Çevren, Sayı: 5, (Prištine, 1975), ss. 45-47.
168. ----- "Prizren Türkçesinde Kimi Yöresel Ögeler." Çevren, Sayı: 12, (Prištine, 1976), ss. 59-64.
169. ----- "Prizren Türkçesinin Tümce Yapısı." Çevren, Sayı: 13, (Prištine, 1976), ss. 61-68.
170. ----- "Sırp-Hırvat Dilinde Türkçe'nin Etkisi." Çevren, Sayı: 54, (Prištine, 1986), ss. 47-50.
171. Zahirović, Šaban (Zahiroviç, Šaban). "Rječnici u rukopisima orijentalnih zbirki u Mostaru-standarni tip (*Mostar'da Bulunan Oryantal Derlemelerde El*

Yazmalarındaki Sözlükler-Standart Tipi)." Glasnik arhiva i društva arhivskih radnika BiH, Sayı: 27, (Saraybosna, 1987), ss. 121-133.

172. Zekeriya, Necati. "Hangi Türkçe ile [Sa kojim turskim jezikom]." Birlik, Sayı: 465, (Üsküp, 1962), Özel İlave.
173. ----- "Koço Račin'in "Ak Şafaklar"ında Türkçe Sözcükler." Çevren, Sayı: 39, (Priştine, 1983), ss. 85-92.
174. Zirojević, Olga (Zirojevič, Olga). "Oko Imena Šehirkej (Tur. Şehirköy) (Şehirköy Adı Üzerine)." Istorijski časopis, Sayı: 27, (Belgrat, 1980), ss. 233-236.
175. ----- "Oko Imena Hamza (Hamza İsmi Üzerine)." Istorijski časopis, Sayı: 29-30, (Belgart, 1983), ss. 153-157.
176. Zlatanović, Momčilo (Zlatanovič, Momčililo). "Iz onomastike vranjskog kraja. Nazivi ovaca i ovnova (Vranye Bölgesi Onomastiğinden. Koyun ve Koçların İsimleri)." Vranjski glasnik, Sayı: 9, (Vranye, 1973), ss. 271-277.

II. B. EDEBİYAT

II. B. I. Kitaplar

1. Bašagić, Safvet-Beg (Başagiç, Safvet-Beg). Bošnjaci i Hercegovci u islamskoj književnosti; znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj carevini (*İslam Edebiyatında Boşnak ve Hersekliler; Türk İmparatorluğunda Önemli Hırvat, Boşnak ve Hersekliler*). Sarajevo, 1986, 452 S.
2. Bejtić, Alija (Beytiç, Aliya), hzl. Priče Orijenta (*Oryantal Hikâyeler*). Zagreb: Znanje, 1962.
3. De Vitray-Meyerovitch, Eva. Antologija sufijskih tekstova (*Tasavvufi Metinlerin Antolojisi*). Fransızcadan çev. Mirjana Dobrović Zagreb: Naprijed, 1988, 343 S.
4. Djukanović, Marija (Cukanovič, Mariya). Rimovana autobiografija Varvari Ali-paše (*Varvar Ali Paşanın Kafiyeleli Otobiyografisi*). Beograd: Filološki Fakultet, Monografije, 1967, 114 S.
5. ----- ; Slavoljub Djindjić (Slavolyub Cinciç). Primeri turske proze

- (*Türk Nesrinin Örnekleri*). Beograd: Naučna knjiga, 1969, 147 S.
6. Fadil-Paša Šerifović. *Divan (Fadil Paşa Şerifoviç. Divan)*. Çev. Fehim Nametak. Sarajevo, 1981, 207 S.
 7. Hadžiosmanović, Lamiya; Salih Trako (Haciosmanoviç, Lamiya; Salih Trako). *Tragom poezije bosanskohercegovačkih muslimana na turskom jeziku (Türkçe Yazılan Bosna Hersek Müslümanlarının Şiirinin İzinde)*. Sarajevo, 1985, 141 S.
 8. ----- ; Salih Trako (Haciosmanoviç, Lamiya; Salih Trako). Mehmed Mejlija Guraniya-Izbor iz poezije (*Mehmed Meyliya Guraniya-Şiirden Seçmeler*). Sarajevo: Svjetlost, 1989, 199 S.
 9. Junus Emre. *Mistički Eros (Yunus Emre. İlahi Aşk)*. Çev. Jasna Šamić (Yasna Şamiç). Banjaluka: Glas, 1990, 122 S.
 10. Kaya, İ. Güven. *Yugoslavya Türk Halkı Yazınına Gerçekçi Bir Bakış*. Priştine, 1986, 202 S.
 11. Morina, Irfan. *Prişineli Mesih-Hayatı, Sanatı, Eserleri*. Priştina, 1987, 304 S.
 12. Nametak, Fehim. "Fadil Paša Šerifović-Pjesnik i epigrafičar Bosne (*Fadil Paşa Şerifoviç-Bosna Şairi ve Kitabe Yazarı*)". Sarajevo: Orijentalni institut u Sarajevu, 1980, 282 S.
 13. ----- Pregled književnog stvaranja bosansko-hercegovačkih muslimana na turskom jeziku (*Türkçe Yazılan Bosna-Hersek Müslümanlarının Edebi Eserlerinin İncelenmesi*). Sarajevo: Starješinstvo islamske zajednice, 1989, 267 S.
 14. Rajković, Ljubinka (Raykoviç, Lyubinka). *Turski pesnici i pripovedači kod Srba i Hrvata (Sırp ve Hırvatlarda Türk Şair ve Yazarları)*. Beograd: Filološki fakultet, Monografije, 1968, 157 S.
 15. Šop, Ivan (Şop, İvan). *Istok u srpskoj književnosti: šest pisaca - šest viđenja (Sırp Edebiyatında Doğu: 6 Yazar-6 Görüş)*. Beograd: Institut za književnost i umetnost, 1982, 182 S.

II. B. II. Makaleler

1. Alangu, Tahir. "Aziz Nesin'in Eserleri Üzerine." Çevren, Sayı: 6, (Priştine, 1975), ss. 64-73.
2. Alban, Necip P. "Influence Turco-Ottomane Dans la Littérature Albanaise (*Arnavut Edebiyatına Osmanlı Türk Etkisi*)."
Makedosnki folklor, Sayı: 24, (Üsküp, 1979), ss. 161-168.
3. Aruç, Muhammed. "Türk Yazınında Sosyal Konular ve Mehmet Emin Yudakul." Sesler, (Üsküp, 1974), ss. 90-105.
4. Azemović, Z; Ejup Mušović (Azemović, Z.; E. Mušović). "Šejh Muhamed Užičanin, književnik i borac iz XVIII veka (*Uziceli Şeyh Mehmed, XVIII. Yüzyıl Yazar ve Savaşçısı*)."
Užički zbornik, Sayı: 4, (Uzice, 1975), ss. 81-88.
5. Babayef, Ekber. "Nazım Hikmet Kendi Şiirini Anlatıyor." Sesler, Sayı: 97, (Üsküp, 1975), ss. 29-45.
6. Babić, Milenko (Babić, Milenko). "Kad su lale kraljevale (*Lalelerin Saltanat Dönemi*)."
El-Emel, Sayı: 7, (Belgrat, 1963), ss. 3-6.
7. Bajraktarević, Fehim (Bayraktarević, Fehim). "Riza Nour: Namik Kemal, Grand Poete et Ideologue Turc (Revue de Turcologie, Fondée a Paris par le Prof. Dr. Riza Nour, Tome II, Livre 2)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1952), ss. 319-320.
8. ----- "Pobeda narodnog jezika i stiha u turskoj poeziji (*Türk Şiirindeki Halk Dili ve Vezninin Zaferi*)."
Književne novine, Sayı: 1, (Belgrat, 1954), ss. 7.
9. ----- "Jedna turska pesma koja je ušla u svetsku književnost (*Dünya Edebiyatına Giren Bir Türk Şiiri*)."
Letopis Matice srpske, Kitap: 376, Defter: 1-2, (Novi Sad, 1955), ss. 142-147.
10. ----- "Bombaci, Allessio: Storia della letteratura turca dall'antico impero di Mongolia all'odierna Turchia. Casa editrice "Nuova accademia" Milano (1956). Str. 526"
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 8-9/1958-59, (Saraybosna, 1959), ss. 230-231.

11. Baymak, Ethem. "Naim Şaban'ın Şiirinde İnce Bir Dokusu Vardı Ozansılığın." Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 109-115.
12. Begović, Mehmed. "K. Dobrača, Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu, Sarajevo 1979." Balkanica, Sayı: 15, (Belgrad, 1984), ss. 374-375.
13. Bejtić, Alija (Beytić, Aliya). "Šejh Sulejman Sarajlija i Halil Mostarac-Nova imena u orijentalno-islamskoj književnosti (*Saraylı Şeyh Süleyman ve Mostarlı Halil-Oryantal-İslam Edebiyatında Yeni İsimler*)." Život, (Saraybosna, 1974), ss. 720-723.
14. Binyazar, Adnan. "Türk Toplumunun Roman ve Öyküsüne Genel Bakış." Çevren, Sayı: 16, (Priştine, 1977), ss. 43-46.
15. ----- "Kimi Bektaşî Şiirinin Toplumsal Değeri." Çevren, Sayı: 25, (Priştine, 1980), ss. 31-41.
16. Bojanić, Dušanka (Boyanić, Duşanka). "Nazim Hikmet (*Nazım Hikmet*)." Brazda, Sayı: 6, (1951), ss. 473-475.
17. Bojanić-Lukač, Dušanka (Boyanić-Lukač, Duşanka). "Sırp-Hırvat Halk Destanlarında Fatih'in Oğlu Şehzade Mustafa." Çevren, Sayı: 23, (Priştine, 1979), ss. 37-41.
18. Boratav, Pertev Naili. "Türk Edebiyatı Üzerine Öndeyiş." Çevren, Sayı: 7, (Priştine, 1975), ss. 23-27.
19. ----- "Yaşar Kemal'in Yörük Kilimindeki Nakışlar." Çevren, Sayı: 33, (Priştine, 1982), ss. 139-151.
20. Boškov, Vančo (Boşkov, Vanço). "Üsküplü Ozan Ishak Çelebi (Tarih Boyunca)." Birlik, Sayı: 542, (Üsküp, 1963), s. 5.
21. ----- "Ishak Çelebi'nin Üsküp için Yazdığı Şehr-Engizi." Sesler, Sayı: 39, (Üsküp, 1969), ss. 58-68.
22. ----- "Üsküplü Türk Şairi Ishak Çelebi'nin Hayat ve Eserleri." Sesler, Sayı: 38, (Üsküp, 1969), ss. 45-52.

23. ----- "Konceptija ljubavi u turskoj divanskoj poeziji (*Türk Divan Şiirinde Aşk Anlayışı*)."
Putevi, Sayı: 3-4, (Banja Luka, 1970), ss. 178-190.
24. ----- "Otmjena ljubav. Objekt ljubavi u srednjovjekovnoj turskoj poeziji (*Asil aşk. Ortaçağ Türk Şiirinde Aşkın Nesnesi*)."
Odjek, Sayı: 3-4, (Saraybosna, 1970), ss. 24.
25. ----- "Književnost na turskom jeziku iz jugoslovenskih krajeva (*Yugoslav Bölgelerinde Türkçe Edebiyat*)."
Enciklopedija Jugoslavije, Zagreb: Jugoslovenski leksikografski zavod, Cilt: VIII, (1971), ss. 400-402.
26. ----- "Šehr-engiz u turskoj književnosti i šehr-engiz o Mostaru (*Türk Edebiyatında Şehrengiz ve Mostar Şehrengizi*)."
Radovi filozofskog fakulteta u Sarajevu, Yıl: 1970-71, Sayı: 4, (Saraybosna, 1971), ss. 173-211.
27. ----- "Turska književnost kod jugoslovenskih naroda (*Yugoslav Halklarında Türk Edebiyatı*)."
Enciklopedija Jugoslavije, Zagreb: Jugoslovenski leksikografski zavod, Cilt: VIII, (1971), ss. 399-400.
28. ----- "Pogled na srednjovjekovnu tursku književnost (*Ortaçağ Türk Edebiyatına Bakış*)."
Život, Yıl: 22, Kitap: 44, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1973), ss. 533-546.
29. ----- "Motivi u pjesmama o gradovima Bosne i Hercegovine na turskom jeziku (*Türkçede Bosna Hersek Şehirleri Hakkında Şiirlerdeki Motifler*)."
Godišnjak instituta za jezik i književnost, Odeljenje za književnost, Sayı: 3-4, (Saraybosna, 1974-75), ss. 51-60.
30. ----- "Književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima u 18. i 19. veku (*18. ve 19. Yüzyıllarda Oryanatal Dillerde Bosna Hersek Edebiyatı*)."
Godišnjak instituta za jezik i književnost, Odeljenje za književnost, Sayı: 7, (Saraybosna, 1978), ss.185-213.
31. ----- "Pjesnik Rahmi i njegova kasida o Mostaru (*Şair Rahmi ve Mostar Hakkındaki Kasidesi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 26/1976, (Saraybosna, 1978), ss. 213-231.

32. Buluç, Sadettin. "Elvan Çelebi'nin Menakib-namesi." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 67-73.
33. Čaušević, Ekrem (Çauşeviç, Ekrem). "L. Hadžiosmanović-S. Trako: Tragom poezije bosanskohercegovačkih muslimana na turskom jeziku. Sarajevo 1985." Odjek, (Saraybosna, 1986), ss. 23-24.
34. Ćehajić, Džemal (Çehayic, Cemal). "Pjesme Fevzije Mostarca na turskom jeziku (*Mostarlı Fevzi'nin Türkçe Şiirleri*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 18-19/1968-69, (Saraybosna, 1973), ss. 285-314.
35. ----- "Ziya'i Hasan Čelebi el-Mostari (*Ziya-i Hasan Çelebi El-Mostari*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 329-344.
36. ----- "Ahmed Sudi Bošnjak-Ahmad Sudi Bosnavi." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 103-122.
37. ----- "Šejh Abdulah Bošnjak "Abdi" bin Muhamed al-Bosnevi (um 1054/1644) (*Şeyh Abdulah Boşnak "Abdi" bin Muhamed al-Bosnevi*)." Zbornik radova islamskog teološkog fakulteta, Sayı: 1, (Saraybosna, 1982), ss. 75-89.
38. Çalışır, Aziz. "Nazım Hikmet ve Marksist Estetik." Çevren, Sayı: 34, (Priştine, 1982), ss. 89-99.
39. ----- "Nazım Hikmet: Sanat ve Edebiyat." Çevren, Sayı: 37, (Priştine, 1983), ss. 109-120.
40. Çavuşoğlu, Mehmed. "XVI. Yüzyılda Divan Edebiyatı. Divan Edebiyatında Şiir Kavramı." Çevren, Sayı: 35, (Priştine, 1982), ss. 47-64.
41. Djindjić, Slavoljub (Cinciç, Slavolyub). "Dönümcül Olayların Ressamı." Sesler, (Üsküp, 1975), ss. 110-116.
42. ----- "Jakup Kadri Karaosmanoglu (Yakup Kadri Karaosmaoğlu)." Književne novine, (Belgrat, 1975), s. 479.
43. ----- ; Darko Tanasković (Darko Tanaskoviç). "La Poesia del Gruppo Nazionale Turco della Jugoslavia (*Yugoslavya'daki Türk Halkının Şiiri*)." La Batana,

Sayı: 36-37, (1975), ss. 157-197.

44. ----- "Orijentalizam u poeziji Jovana Ilića (*Yovan Ilić'in Şiirinde Oryantal Öğeler*)."
Uporedna istraživanja, Sayı: 1, (1976), ss. 547-560.
45. ----- "Borisav Satnković i Jakup Kadri (Borisav Stanković ve Yakup Kadri)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 247-255.
46. ----- ; Darko Tanasković (Darko Tanasković). "Poezija turske narodnosti u Jugoslaviji (*Yugoslavya'daki Türk Halkının Şiiri*)."
Stremljenja, Sayı: 2, (1976), ss. 221-230.
47. ----- ; Darko Tanasković (Darko Tanasković). "Poezija turske narodnosti u Jugoslaviji (*Yugoslavya'daki Türk Halkının Şiiri*)."
Izraz, Sayı: 9, (Saraybosna, 1976), ss. 187-196.
48. ----- "Devrimci ve Ozan Nazım Hikmet."
Sesler, Sayı: 112, (Üsküp, 1977), ss. 83-88.
49. ----- "Pripovedački svet Saita Faika Abasijanika-Tvorca moderne turske novele (*Çağdaş Türk Novellasının Yaratıcısı Sait Faik Abasıyanık'ın Yazarlık Dünyası*)."
Letopis Matice srpske, Sayı: 424, (Novi Sad, 1979), ss. 306-336.
50. ----- "Anadolu Köyünün Kronikçisi Yaşar Kemal."
Sesler, Sayı: 154, (Üsküp, 1981), ss. 63-74.
51. ----- "Sait Faik Abasijanik, Tvorac Moderne Turske Novele (*Çağdaş Türk Novellasının Yaratıcısı Sait Faik Abasıyanık*)."
Radio Sarajevo.Treći program, Sayı: 41, (Saraybosna, 1983), ss. 308-316.
52. ----- "Jaşar Kemal, Kroničar Anadolskog Sela (*Yaşar Kemal, Anadolu Köyünün Kronikçisi*)."
Radio Sarajevo.Treći program, Sayı: 41, (Saraybosna, 1983), ss. 299-307.
53. ----- "Književnost turske narodnosti na Kosovu (*Kosova'daki Türk Halkının Edebiyatı*)."
Soc.republika Srbija, II, Beograd: 1983, ss. 250-253
54. ----- "Tursko Vranje Bore Stankovića (Bora Stanković'in Türk

- Vranje'si)." Dela B.Stankovica, VI, Beograd: BIGZ, 1983, ss. 296-310.
55. Djukanović, Marija (Cukanović, Mariya). "Umro je najveci savremeni pesnik Turske (Jahja Kemal Bejatli) (*Türkiye'nin En Büyük Çağdaş Şairi Ölmüştür (Yahya Kemal Beyatlı)*)." El Emel, Sayı: 2, (Belgrat, 1959), ss. 1-3.
 56. ----- "Problem jezika i stiha u turskoj poeziji (*Türk Şiirindeki Dil ve Vezin Sorunu*)." Filološki pregled, Sayı: 1-2, (1963), ss. 189-197.
 57. ----- "Tradicija i traženja u savremenoj turskoj poeziji (*Çağdaş Türk Şiirinde Gelenek ve Aramalar*)." Stremljenja, Sayı: 1, (1964), ss. 51-53.
 58. ----- "Cahit Sitki Taranci-Turski pesnik (*Cahit Sıtkı Tarancı-Türk Şairi*)." Časopis Republika, Sayı: 2, (1964), ss. 7-11.
 59. ----- "Servet-i Fünunun Başyazarı-Tevfik Fikret." Sesler, Sayı: 21, (Üsküp, 1967), ss. 100-104.
 60. ----- "Nazım Hikmet'ten Sırp-Hırvatça'ya Çeviriler." Sesler, Sayı: 97, (Üsküp, 1975), ss. 46-58.
 61. ----- "Prilog poznavanju Nazima Hikmeta kod Srba (*Sırlar Arasında Nazım Hikmet'in Tanınmasına Katkı*)." Uporedna istraživanja, (1976), ss. 769-777.
 62. ----- "Turska književnost (*Türk Edebiyatı*)." Povijest svjetske književnosti, Cilt: 1, Zagreb, (1982), ss. 186-218.
 63. Dobrača, Kasim (Dobrača, Kasim). "Tuhfetul-Musallin ve Zubdetul-Haşi'in od Abdulvehaba Žepčevije Ilhamije." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 2-3, (Saraybosna, 1974), ss. 41-69.
 64. Emin, Iljani (Emin, İlyani). "Nazim Hikmet i savremenata turska poezija [Nazim Hikmet i savremena turska poezija - Nazim Hikmet and the Contemporary Turkish Poetry] (*Nazım Hikmet ve Çağdaş Türk Şiiri*)." Razgledi, Yıl: VIII, Sayı: 2, (Üsküp, 1965), ss. 182-184.
 65. Ergüven, Abdullah Rıza. "Fazıl Hüsnü Dağlarca'da Tanrı Düşüncesi." Çevren, Sayı: 31, (Priştine, 1981), ss. 105-112.

66. ----- "Yunus Emre." Çevren, Sayı: 39, (Priştine, 1983), ss. 109-120.
67. Eyüboğlu, Sabahattin. "Yunus'un Kimliği." Sesler, Sayı: 122, (Üsküp, 1978), ss. 43-53.
68. Filipović, Nenad (Filipvić, Nenad). "Književna baština bosanskih muslimana na orijentalnim jezicima u svjetlu evropske orijentalistike (*Avrupa Doğu Bilimleri Gözüyle Bosna Müslümanlarının Doğu Dillerindeki Edebiyat Hazinesi*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 39/1989, (Saraybosna, 1990), ss. 153-162.
69. Gazić, Lejla (Gazić, Leyla). "Autobiografija u stihu mostarskog pjesnika Hurremija (*Mostar Şairi Hurremija'nın Kafiyesi Otobiyografisi*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 20-21/1970-71, (Saraybosna, 1974), ss. 205-211.
70. ----- "Jedna neobjavljena pjesma Mehmeda Rešida (*Mehmet Reşit'in Yayınlanmamış Bir Şiiri*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 345-354.
71. Gençtürk, İsmail. "Hasan Hüseyin Şiirine Bir Yaklaşım Denemesi." Sesler, Sayı: 184, (Üsküp, 1984), ss. 97-103.
72. Golubović, Ksenija (Golubović, Kseniya). "Reşat Nuri Güntekin'in Çalığışu Romanındaki Şahıslar." Sesler, Sayı: 203, (Üsküp, Şubat 1986), ss. 91-102.
73. ----- "Çeviride Transformasyon." Sesler, Sayı: 210, (Üsküp, Kasım 1986), ss. 94-98.
74. ----- "Savremena turska pripovetka (*Çağdaş Türk Hikayesi*)." Književna reč, (Nisan 1987), Sayı: 299.
75. Gökyay, Orhan Şaik. "Kenzü'l-Kübera ve Mahakkü'l-Ulema." Çevren, Sayı: 9, (Priştine, 1976), ss. 37-51.
76. ----- "Kenzü'l-Kübera ve Mahakkü'l-Ulema." Çevren, Sayı: 10, (Priştine, 1976), ss. 43-79.
77. Grozdanić, Sulejman (Grozđanić, Sulejman). "Pisana riječ na tlu Bosne i Hercegovine za vrijeme osmanske vlasti (*Osmanlı Döneminde Bosna Hersek'te Edebiyat*)." Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 34, (Saraybosna, 1981), ss. 442-

78. Gulli, U. Muhammed Abdullah. "Mevlevihana u Sarajevu i Fadilpaša Šerifović (*Saraybosna'da Mevlevihane ve Fadilpaşa Şerifoviç*)."
Islamska misao, Sayı: 44, (Saraybosna, 1982), ss. 46-48.
79. Gürsel, Nedim. "Şeyh Bedreddin Destanı Üzerine." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 167-180.
80. Hadžibajrić, Fejzulah (Hacibayriç, Feyzulah). "Uvodne tesavufske interpretacije Abdulaha Bošnjaka (*Abdulah Boşnak'ın Tasavvufa Giriş Yorumları*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 1, (Saraybosna, 1972), ss. 35-48.
81. ----- "Tesavvufsko-tarikatska poema Abdullaha Bošnjaka (*Abdulah Boşnak'ın Tasavvuf-Tarikat Şiiri*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 2-3, (Saraybosna, 1974), ss. 21-32.
82. Hadžijahić, Muhamed (Haciyahiç, Muhamed). "Neke karakteristike stare bosansko-muslimanske književnosti (*Eski Bosna-Müslüman Edebiyatının Bazı Özellikleri*)."
Život, (Saraybosna, 1973), ss. 79-90.
83. Hadžijamaković, Muhamed (Haciyamakoviç, Muhamed). "Dvije pjesme šejh Sejfudina Iblizovića (*Şeyh Seyfudin İblizoviç'in İki Şiiri*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 29-33.
84. ----- "Nekoliko pjesama iz Ilhamijina Divana (*İlhami'nin Divan'ından Birkaç Şiir*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 13-14, (Saraybosna, 1987), ss. 85-92.
85. Hadžiosmanović, Lamiya (Haciosmanoviç, Lamiya). "Umihana Čuvidina-Prva Bosanska Pjesnikina Muslimanka (*Umihana Çuvidina-İlk Müslüman Bosna Kadın Şairi*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1971), ss. 655-657.
86. ----- "Životni put Nazima Hikmeta (*Nazım Hikmet'in Hayat Yolu*)."
Oslobodjenje, (Saraybosna, 1973).
87. ----- "Halide Edip Adıvar: Život i djelo (*Halide Edip Adıvar: Hayat*

ve Eser)." Oslobodjenje, (Saraybosna, 1974).

88. ----- ; Salih Trako. "Mejli, pjesnik Bosne (*Meyli, Bosna Şairi*)."
Odjek, Sayı: 1, (Saraybosna, 1981), ss. 13.
89. ----- ; Salih Trako. "Lirsko-mistička poezija Sarajlije Mehmeda
Mejlje (*Saraylı Mehmed Meyli'nin Lirik Tasavvuf Şiiri*)."
Izraz, Sayı: 4, (Saraybosna, 1982), ss. 350-360.
90. ----- ; Salih Trako. "Poezija Mehmeda Mejlje el-Kuraniye,
sarajevskog pjesnika 18. stoljeća (*18. Yüzyıl Saraybosna Şairi Mehmed Meyli el-Kurani'nin Şiiri*)."
Radio Sarajevo. Treći program. Sayı: 38, (Saraybosna, 1982), ss. 418-431.
91. ----- "Seyahatname ile Kroniklerde Yazılı Sözlerin İzlerinden."
Çevren, Sayı: 38, (Priştine, 1983), ss. 29-41.
92. ----- ; Salih Trako. "Şehrengiz Adli Çelebiya o Mostaru (*Adli Çelebi'nin Mostar Şehrengizi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 35/1985, (Saraybosna, 1986), ss. 91-105.
93. ----- "Onaltıncı Yüzyıl Ozanı Derviş-Paşa Beyazidagiç." Çevren, Sayı: 59, (Priştine, 1987), ss. 87-91.
94. ----- "Bosna Hersek'te Namik Kemal." Sesler, Sayı: 227, (Üsküp, 1988), ss. 72-76.
95. ----- "Umihana Čuvidina-Prva Pjesnikinja Muslimanka s Kraja XVIII
Stoljeća (*XVIII. Yüzyılın Sonunda İlk Müslüman Kadın Şairi-Umiha Čuvidina*)."
Radio Sarajevo. Treći program. Sayı: 35, ss. 490-496.
96. Hafız, Nimetullah. "Nazım Hikmet-turski pesnik i komunist (*Nazım Hikmet - Türk Şairi ve Komünist*)."
El-Emel, Sayı: 8-9, (Belgrad, 1964), ss. 9-10.
97. ----- "Yugoslavya'da Türk Edebiyatı." Çevren, Sayı: 1, (Priştine, 1973), ss. 54-60.
98. ----- "Bilinmeyen Bir Prizren Şairi - Kamil (Nalbant) Vrenezi (1904-1969)."
Çevren, Sayı: 6, (Priştine, 1975), ss. 109-110.

99. ----- "Dosadašnji rezultati istraživanja književnosti Kosova na orijentalnim jezicima (*Doğu Dillerindeki Kosova Edebiyatının Araştırılmasının Bugüne Kadar Elde Edilen Sonuçları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 39/1989, (Saraybosna, 1990), ss. 193-199.
100. Hajdarović, Rašid (Haydaroviç, Rašid). "Medžmua Mula Mustafa Firakije (*Molla Mustafa Firaki'nin Mecmuası*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 301-314.
101. Halıcı, Mehdi. "1970 Sonrası Türk Hikayeciliği." Sesler, Sayı: 223, (Üsküp, 1988), ss. 5-24.
102. Hanadan, Rešit. "Bir Okur Gözüyle Yazarlarımız ve Yeni Kitapları." Çevren, Sayı: 41, (Priştine, 1984), ss. 90-101.
103. Hasan, Hamdi. "XVII. Yüzyıl Saz Şairlerinden Kayıkçı Kul Mustafa'nın Bilinmeyen Bir Şiir." Çevren, Sayı: 63, (Priştine, 1988), ss. 9-13.
104. ----- "Gevheri'nin Yayınlanmamış Şiirleri." Çevren, Sayı: 69, (Priştine, 1989), ss. 15-22.
105. ----- "Dosadašnja proučavanja turskih medžmua i njihovo značenje za proučavanje naše istorije i istorije turske narodne književnosti kod nas i uopšte (*Bugüne Kadar Türk Mecmuaların İncelenmesi ve Mecmuaların Tarihimiz ve Türk Halk Edebiyatının Tarihinin Araştırılması İçin Önemi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 39/1989, (Saraybosna, 1990), ss. 183-191.
106. Hasandedić, Hivizija (Hasandediç, Hiviziya). "Doğu Dillerinde Yazılan ve Mostardaki Hersek Arşivinde Bulunan Bosna ve Hersek Müslümanlarının Yapıtları ve Kısaca Yazın Kompozisyonları." Çevren, Sayı: 9, (Priştine, 1976), ss. 77-91.
107. ----- "Mostarlı Hasan Ziyai Çelebi." Çevren, Sayı: 13, (Priştine, 1977), ss. 113-115.
108. ----- "Nekoliko novih podataka o životu i radu pjesnika Hasan Ziyai Çelebije Mostarca (*Şair Mostarlı Hasan Ziyai Çelebi'nin Hayatı ve Eseri Üzerine Birkaç Yeni Bilgi*)."
Most, Sayı: 17-18, (Mostar, 1978), ss. 105-108.

109. Hayber, Abdülkadir. "Yunus Emre'de Dünya Görüşü ve İnsan Sevgisi." Sesler, Sayı: 129-130, (Üsküp, 1978), ss. 125-134.
110. ----- "Yugoslavya Türk Halkı Edebiyatından Çizgiler-Necati Zekeriya." Sesler, Sayı: 151, (Üsküp, 1980), ss. 47-60.
111. ----- "Yugoslavya Türk Halkı Edebiyatından Çizgiler-Naim Şaban." Sesler, Sayı: 152, (Üsküp, 1981), ss. 33-36.
112. Hüseyin, Maber. "Karacaoğlan'ın Şiirlerinde Doğa Güzellikleri." Sesler, Sayı: 185, (Üsküp, 1982), ss. 97-102.
113. Ilić, Slobodan (İlić, Slobodan). "Hurufijski pjesniik Vahdeti Bosnevi i njegov Divan (*Hurufi Şairi Olan Vahdeti Boznevi ve Divanı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 38/1988, (Saraybosna, 1989), ss. 63-95.
114. İljami, Emin (İlyami, Emin). "Kratok osvrt na turskata literatura vo 1954. godine (*1954 Yılı Türk Edebiyatına Kısa Bir Bakış*)."
Sovremenost, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1955), ss. 96-100.
115. ----- "So turskite prevodi (*Türkçe Çevirileri Üzerinde*)."
Sovremenost, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1955), ss. 1013-1014.
116. İsen, Mustafa. "Heşt Behište göre Yugoslavya Sınırları İçinde Doğan Şairler."
Çevren, Sayı: 32, (Priştine, 1981), ss. 37-53.
117. ----- "Yugoslavya'da Türk Çocuk Edebiyatı Üzerine." Çevren, Sayı: 35, (Priştine, 1982), ss. 127-132.
118. ----- "Kühü'l-Ahbar'a Göre Bugünkü Yugoslavya Sınırları İçinde Doğan Şairler." Çevren, Sayı: 38, (Priştine, 1983), ss. 43-64.
119. Kaleşi, Hasan (Kaleşi, Hasan). "Osvrt na savremenu tursku književnost (*Çağdaş Türk Edebiyatına Bakış*)."
Susreti, Sayı: 5, (1954), ss. 389-394.
120. ----- "Nji Veshtrim Mbi Letersin Moderne Turke (*Çağdaş Türk Edebiyatına Bir Bakış*)."
Flaka e Vllaznimit, Sayı: 285, (Üsküp, 1954), ss. 5-6.
121. ----- "Suzi Celebi nga Prizreni-Poet i Madh Turki Shekullit XV-

- XVI (*Prizrenli Suzi Çelebi-XV-XVI Yüzyılın Büyük Türk Şairi*). Flaka e Vllaznimit, Sayı: 292, (Üsküp, 1954), s: 8.
122. ----- "Jahja Beg Dukagjini-Poet i Madh Turki Shekullit XVI-te (*XVI. Yüzyılın Büyük Türk Şairi-Taşlıcalı Yahya Bey*)." Flaka e Vllaznimit, Sayı: 294, (Üsküp, 1954), s: 8.
123. ----- "Büyük Türk Ozanı Fazıl Hüsnü Dağlarca ile Bir Konuşma." Birlik, Sayı: 647, (Üsküp, 1965), Özel İlave.
124. Kantarcıoğlu, Sevim. "Thomas Stearns Eliot ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Edebiyat Üzerine Düşünceleri." Çevren, Sayı: 39, (Priştine, 1983), ss. 102-108.
125. Karacan, Turgut. "Bosna'lı Sabit'in "Berbernamesi." Çevren, Sayı: 76, (Priştine, 1990), ss. 37-44.
126. Karahasan, Mustafa. "Nešto za turskata literatura (*Türk Edebiyatı Üzerine Birkaç Söz*)." Mlada literatura, Sayı: 3, (1954), ss. 50-54.
127. Kaya, Fahri. "Nazım Hikmet Öldü." Birlik, Sayı: 525, (Üsküp, 1963), s. 5.
128. ----- "The Poetry of İlhami Emin (*İlhami Emin'in Şiiri*)." Macedonian Review, (Üsküp, 1976), ss. 188-190.
129. Kaya, İ. Güven. "Sabahattin Ali'nin Romanlarında İnsanlar." Çevren, Sayı: 34, (Priştine, 1982), ss. 107-113.
130. ----- "Derviş Şemsi ve "Deh Murg". Sesler, Sayı: 174, (Üsküp, 1983), ss. 103-117.
131. ----- "Orhan Kemal'in Romanlarında İnsanlar." Çevren, Sayı: 37, (Priştine, 1983), ss. 138-146.
132. ----- "Orhan Kemal'in Romanlarında İnsanlar II." Çevren, Sayı: 38, (Priştine, 1983), ss. 114-121.
133. ----- "Orhan Kemal'in Romanlarında İnsanlar III." Çevren, Sayı: 39, (Priştine, 1983), ss. 121-127.
134. ----- "Atilla İlhan'ın Romanlarında İnsanlar." Çevren, Sayı: 40,

- (Prištine, 1983), ss. 121-126.
135. ----- "Günümüz Türk Öykücülüğünün Sorunları." Çevren, Sayı: 43, (Prištine, 1984), ss. 91-96.
 136. ----- "Atilla İlhan'ın Romanlarında İnsanlar." Çevren, Sayı: 41, (Prištine, 1984), ss. 81-87.
 137. ----- "Atilla İlhan'ın Romanlarında İnsanlar." Çevren, Sayı: 42, (Prištine, 1984), ss. 91-98.
 138. ----- "Dukagin Oğulları ve Dukaginzade Yahya Beğ." Çevren, Sayı: 52, (Prištine, 1986), ss. 9-18.
 139. ----- "Kosova Çağdaş Türk Edebiyatında Folklor Motifleri." Çevren, Sayı: 62, (Prištine, 1987), ss. 105-117.
 140. ----- "Yahya Beğ'in Hamsesindeki Hikâyeler." Çevren, Sayı: 71, (Prištine, 1989), ss. 119-126.
 141. Kayaoğlu, İ. Gündag. "Necati Zekeriya'nın Eserleri." Çevren, Sayı: 67, (Prištine, 1988), ss. 15-21.
 142. Kolcu, Hasan. "Zafer - Name'ye "Reddiye ve Tekzibiyye"." Çevren, Sayı: 63, (Prištine, 1988), ss. 15-22.
 143. ----- "Yunus Emre' de İki Kavram: Sevgi ve Gönül." Çevren, Sayı: 83-84, (Prištine, 1991), ss. 5-7.
 144. Kurdakul, Şükran. "Sait Faik Öyküsünün Belirgin Özellikleri." Sesler, Sayı: 186, (Üsküp, 1984), ss. 97-102.
 145. Kut, Günay. "Sehi Divanı." Çevren, Sayı: 20, (Prištine, 1978), ss. 23-36.
 146. Letić, Branko (Letić, Branko). "Prevodi i prepevi ljubavnih pesama naših pesnika na orijentalnim jezicima (*Şairlerimizin Aşk Şiirlerinin Doğu Dillerine Çevirisi ve Aktarmaları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 39/1989, (Saraybosna, 1990), ss. 123-134.
 147. Manević, Todor. "Pogled na savremenu tursku književnost (*Çağdaş Türk*

- Edebiyatına Bakış*)." Književne novine, Sayı: 19, (Belgrad, 1951), s. 2.
148. ----- "Pogled na novu tursku književnost. Jugoslovensko-turske književne paralele (*Yeni Türk Edebiyatına Bakış. Yugoslav-Türk Edebiyat İz Düşümü*)."
Republika, Sayı: 398, (1953), s. 4.
149. Maštakova, E.I. (Maštakova, E.İ.). "Sovetskaja nauka o tureckoj srednevekovoj literature (*Türk Ortaçağı Edebiyatı Hakkında Sovyet Bilimi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 26/1976, (Saraybosna, 1978), ss. 171-181.
150. Mehdiu, Feti. "Sırp-hırvat Literatüründe Sami Fraşeri." Çevren, Sayı: 35, (Priştine, 1982), ss. 37-45.
151. Mercan, Hasan; Esat Bayram. "Genç Yugoslav Türk Halk Şiiri." Sesler, Sayı: 116, (Üsküp, 1977), ss. 77-93.
152. Mollov, Rıza. "Bayburtlu Zihni'nin Önemi." Çevren, Sayı: 10, (Priştine, 1976), ss. 81-89.
153. Moran, Berna. "Problem evropeizacije i neke osobenosti turskog romana (*Avrupalaşma Sorunu ve Türk Romanının Bazı Özellikleri*)."
Radio Sarajevo. Treći program. Sayı: 41, (Saraybosna, 1983), ss. 317-323.
154. Morina, İrfan. "Mesihî'nin Hadım Ali Paşa'ya Yazdığı Mersiyesi." Çevren, Sayı: 31, (Priştine, 1981), ss. 55-63.
155. Murat, Recep. "Yugoslavya Türk Edebiyatında Gerekliği Kadar Yer Verilmiş Midir Okuma Kitaplarımızda." Çevren, Sayı: 1, (Priştine, 1973), ss. 131-132.
156. Mušić, Omer (Muşiç, Omer). "Jedna turska pjesma o Sarajevu iz XVII vijeka (*XVII. Yüzyıldan Saraybosna Hakkında Bir Türk Şiiri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 575-585.
157. ----- "Dvije turske pjesme o Sarajevu (*Saraybosna Hakkında İki Türk Şiiri*)."
Galsnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Yıl: 13, Sayı: 10-12, (Saraybosna, 1962), ss. 362-368.
158. ----- "Mostar u turskoj pjesmi iz XVII Vijeka (*XVII. Yüzyıldan Türk Şiirinde Mostar*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 14-15/1964-65,

(Saraybosna, 1969), ss. 73-100.

159. ----- "Hadži Muhamed Sejfudin, Šejh Sejfija, pjesnik iz Sarajeva (*Saraybosna Šairi Hacı Muhamed Seyfuddin Şeyh Seyfi*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 5-27.
160. Muzbeğ, Iskender. "Nazım Hikmet'in Son Şiirleri." Çevren, Sayı: 1, (Priştine, 1973), ss. 67-72.
161. ----- "Nazım Hikmet'in Şiirlerinde Benzetiler." Çevren, Sayı: 3, (Priştine, 1974), ss. 57-60.
162. Nabi, Jaşar (Nabi, Yaşar). "Pogled na denešnata turska literatura (*Bugünkü Türk Edebiyatına Bakış*)."
Sovremenost, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1955), ss. 1005-1012.
163. Nakičević, Omer (Nakičević, Omer). "Rukopisna djela bosansko-hercegovačkih pisaca i mislilaca na orijentalnim jezicima, koja se čuvaju u biblioteci Sulejmaniji u Istanbulu (*İstanbul'daki Süleymaniye Kütüphanesinde Saklanan Doğu Dillerinde Yazılan Bosna-Hersek Yazar ve Mütefekkirlerinin El Yazmaları*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 223-239.
164. Nametak, Alija (Nametak, Aliya). "Bosna Müslümanları Halk Destan Edebiyatında Köprülü-Zadeler." Çevren, Sayı: 15, (Priştine, 1977), ss. 95-100.
165. ----- "Jedan bosansko-turski alhamijado rukopis (*Bir Bosna-Türk Alhamiyado El Yazması*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 177-189.
166. ----- "Reşat Nuri Güntekin'in İlk Romanlarında Sosyal Konular." Çevren, Sayı: 2, (Priştine, 1974), ss. 23-30.
167. ----- "Uvodni stihovi Kaimijina Divana (*Kaimi'nin Divanında Giriş Dizeleri*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 2-3, (Saraybosna, 1974), ss. 71-79.
168. ----- "XVII. y.y. Bosna Divan Şairi Hasan Kayimi." Çevren, Sayı: 7, (Priştine, 1975), ss. 42-47.
169. ----- "Bosna'da XIX.y.y. Divan Şairi-Fadil Paşa Şerifoviç (1809-

- 1882)." Çevren, Sayı: 11, (Priştine, 1976), ss. 41-46.
170. ----- "Fadil Paşa Bošnjak Šerifović-Divanski Pjesnik 19. Stoljeća (*Bosnalı Fadil Paşa Şerifoviç-19. Yüzyıl Divan Şairi*)."
Život, (Saraybosna, 1977), ss. 219-225.
171. ----- "Tursko društvo u ranim romanima Rešada Nurija Güntekina (*Reşat Nuri Günteki'nin İlk Romanlarında Türk Toplumu*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 25/1975, (Saraybosna, 1977), ss. 301-335.
172. ----- "Književnost bosanskohercegovačkih muslimana na turskom jeziku (*Türkçe Bosna Hersek Müslümanlarının Edebiyatı*)."
Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 19, (Saraybosna, 1978), ss. 547-586.
173. ----- "Fadil Paşa Šerifović-Sarajevski Pjesnik XIX Stoljeća (*Fadil Paşa Şerifoviç-19. Yüzyıl Saraybosna Şairi*)."
Radio Sarajevo. Treći program, Yıl: 8, Sayı: 24, (Saraybosna, 1979), ss. 525-537.
174. ----- "Ziya Paşa'nın Zafernemesine Cevap Olan Fadil Paşa'nın Kasidesi." Çevren, Sayı: 25, (Priştine, 1980), ss. 23-29.
175. ----- "Yaşam Öykücüsü Olarak Hasan Kafi Prusaç (Akhisari)."
Çevren, Sayı: 28, (Priştine, 1980), ss. 35-49.
176. ----- "Fadil-Pašina kasida kao odgovor na Zija-Pašinu Zafernamu (*Ziya Paşa'nın Zafernemesine Cevap Olarak Fadil Paşa'nın Kasidesi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 67-78.
177. ----- "Şejhulislam Jahja i njegovi gazeli (*Şeyhulislam Yahya ve Gazeli*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 135-154.
178. ----- "Rukopisi Divana Fadil-Paše Šerifovića (*Fadil Paşa Şerifoviç'in Divanının El Yazmaları*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 35-39.
179. ----- "Književnost bosansko-hercegovačkih muslimana na turskom jeziku do kraja XVII stoljeća (*XVII. Yüzyılın Sonuna Kadar Türk Dilinde*

- Bosna Hersek Müslümanların Edebiyatı*)." Godišnjak instituta za jezik i književnost, Odeljenje za književnost, Sayı: 11, (Saraybosna, 1982), ss. 119-149.
180. ----- "Vrste i oblici u našoj književnosti na orijentalnim jezicima (*Doğu Dillerindeki Edebiyatımızda Tür ve Şekiller*)."
Život, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 234-244.
181. ----- "Opsada Zvornika 1717. u pjesmi na turskom jeziku (*Türkçe Yazılan Bir Şiirde 1717 Yılı Zvornik Kuşatması*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 32-33/1982-83, (Saraybosna, 1984), ss. 109-114.
182. ----- "Doğu Dillerinde Yugoslav Yazın Yaratıcılığının Tür ve Biçimleri."
Çevren, Özel Sayı, (Priştine, 1984), ss. 21-34.
183. ----- "O savremenoj turskoj pripovijesti (*Çağdaş Türk Hikayesi Üzerine*)."
Mogućnosti, Sayı: 10-12, (1985), ss. 1055-1062.
184. ----- "Nekoliko novih podataka o književnosti muslimana na orijentalnim jezicima (*Doğu Dillerindeki Müslümanların Edebiyatı Hakkında Birkaç Yeni Bilgi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 34/1984, (Saraybosna, 1985), ss. 79-84.
185. ----- "Muhammed Tefvik Bošnjak (1785-1866)-mutesavif i pisac (*Muhammed Tefvik Boşnak (1785-1866)-Mutasavvuf ve Yazar*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 5, (Saraybosna, 1986), ss. 580-583.
186. ----- "Divanska književnost kod nas I (*Bizdeki Divan Edebiyatı I*)."
Islamska misao, Sayı: 100, (Saraybosna 1987), ss. 33-35.
187. ----- "Divanska književnost kod nas II (*Bizdeki Divan Edebiyatı II*)."
Islamska misao, Sayı: 101-102, (1987), ss. 21-28.
188. ----- "Bosna Hersek'te Türkçe Yaratılan Kimi Eserler."
Sesler, Sayı: 238-239, (Üsküp, 1989), ss. 53-65.
189. ----- "Dosadašnje izučavanje bosansko-hercegovačke književne baštine na turskom jeziku (*Bugüne Kadar Türkçe Yazılan Bosna Hersek Edebiyatının Araştırılması*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 39/1989,

(Saraybosna, 1990), ss. 69-83.

190. ----- "Teme, motivi i simboli u pjesmama divanskih pjesnika iz Bosne i Hercegovine (*Bosna Hersek Divan Şairlerinin Şiirlerinde Konu, Motif ve Semboller*).\" Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 15-16, (Saraybosna, 1990), ss. 27-58.
191. ----- "Društveno-istorijska uslovljenost divanske književnosti u Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek'te Divan Edebiyatının Arkasındaki Sosyal-Tarih Şartları*).\" Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 311-318.
192. Popovic, Alexandre (Popović, Aleksandr). "La littérature ottomane des musulmans des pays Yougoslaves: sur quelques problèmes de méthodologie (*Yugoslav Topraklarında Yaşayan Müslümanların Osmanlı Edebiyatı: Birkaç Metodoloji Sorunları Üzerine*).\" Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 359-368.
193. Rajković, Ljubinka (Raykoviç, Lyubinka). "Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun Sırp-Hırvatçaya Çevrilen Yapıtları.\" Sesler, (Üsküp, 1975), ss. 117-127.
194. Rifat, Agim. "Küçük Burjuva Şairi miydi Orhan Veli.\" Çevren, Sayı: 28, (Priştine, 1980), ss. 75-80.
195. Rizvić, Muhsin (Rizviç, Muhsin). "Stvaralački doživljaj i čitalačka recepcija u književnosti muslimana na orijentalnim jezicima (*Doğu Dillerindeki Müslümanların Edebiyatında Yaratıcı Deneyim ve Okur Kabülü*).\" Književna istorija, Yıl: 10, Sayı: 37, (Belgrat, 1977), ss. 3-12.
196. Saiti, Abdülkerim. "Şair Feylesof Rıza Tevfik (Türk Edebiyatında Tanınmış Simalarından).\" Birlik, Sayı: 240, (Üsküp, 1954), ss. 8-9.
197. Salih, Abdülhak. "Ohri Manilerinden Derleme.\" Sesler, Sayı: 4, (Üsküp, 1966), ss. 106-111.
198. Salih, Avni. "Saniye Hanım'ın Türküsü.\" Çevren, Sayı: 12, (Priştine, 1976), ss. 139-140.

199. ----- "Ohri Manileri." Çevren, Sayı: 27, (Priştine, 1980), ss. 151-152.
200. ----- "Ohri Halk Arasında Dolaşan Eski Bir Türkü "Kala'dan Atma Beni..."." Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 159-160.
201. Salihbegović, Meliha (Salihbegović, Meliha). "Fadil-Paşa Šerifović 1802-1882 (*Fadil Paşa Šerifović 1802-1882*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 4, (Saraybosna, 1980), ss. 125-135.
202. Samilbegović, Emina (Smailbegović, Emina). "Neki motivi u predajama o evlijama i šehitima (*Evliya ve Şehitler Hakkındaki Anlatmalarda Bazı Motifler*)."
İslamska misao, Sayı: 133, (Saraybosna, 1990), ss. 37-39.
203. Saraçoğlu, Ali. "Halk Ozanlarında Bade İçme ve Aşıklığa Başlama Geleneği." Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 59-79.
204. Sarar, İsmail Ali. "Yunus Emre'den Söz Eden Eski Kaynaklar." Çevren, Sayı: 15, (Priştine, 1977), ss. 69-74.
205. Sazdov, Tome. "Zaedničkoto i specifičното vo anegdotite za Itar Pejo i Nasradin Hodža (*İtar Pejo (Hızlı Peyo) ve Nasreddin Hoca Fıkralarının Ortak Noktaları ve Özellikleri*)."
Makedonski folklor, Sayı: 38, (Üsküp, 1986), ss. 39-44.
206. Serbest, Aziz. "Nazım Hikmet ve Gerçekçilik." Çevren, Sayı: 33, (Priştine, 1982), ss. 94-96.
207. Seyfullah, Lütfü. "Nazım Hikmet'in Sekseninci Doğum Gününe Hatıralarım ve Yarattıklarım." Çevren, Sayı: 33, (Priştine, 1982), ss. 97-99.
208. Sikirić, Šaćir (Sikirić, Şaçir). "Divan Mehmed Rešida (*Mehmet Reşit'in Divanı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57, (Saraybosna, 1958), ss. 55-76.
209. Sokolović, Osman A. (Sokolović, Osman A.). "Pjesnik Aga-Dede iz Dobor-Grada o svome zavičaju i pogibiji Osmana II (*Dobor Gradlı Şair Ağa Dede Memleketi ve II Osman'ın Ölümü Üzerine*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 1, (Saraybosna, 1972), ss. 5-34.

210. Solok, Cevdet Kudret. "Faruk Hafiz'in Şiiri ve Han Duvarlarının Kaynakları." Çevren, Sayı: 4, (Priştine, 1974), ss. 18-25.
211. Spalatin, Nada. "O turskoj književnosti i Reshatu Nuriju Guntekinu (*Türk Edebiyatı ve Reşat Nuri Gültekin Hakkında*)." Zagreb: Matica Hrvatska, (Zagreb, 1961), ss. 383-394.
212. Stojisavljević, Vojna (Stoyisavlyevič, Voyna). "Humor u turskoj književnosti (*Türk Edebiyatında Mizah*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 91-114.
213. Šabanović, Hazim (Şabanoviç, Hazim). "Bosanski Divan (*Bosna Divanı*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 18-19/1968-69, (Saraybosna, 1973), ss. 9-45.
214. ----- "Natpis na Kasapčića mostu u Užicu i njegov autor pjesnik Džari Čelebi (*Uzice'de Bulunan Kasapçîç Köprüsündeki Yazıt ve Onun Yazarı Şair Cari Çelebi*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 1/1950, (Saraybosna, 1950), ss. 156-161.
215. Šamić, Jasna (Şamiç, Yasna). "Kaimi, bosanski pjesnik, mistik iz 17. vijeka- Uvodna kasida Divana (*Kaimi. Bosna Şairi, 17. Yüzyıl Mutasavvıfı-Divanın Giriş Kasidesi*)." Radio Sarajevo. Treći program, Yıl: 8, Sayı: 24, (Saraybosna, 1979), ss. 520-525.
216. ----- ; Alexandre Popović (Aleksandr Popoviç). "Azmi Dede de Priştina, poète du XVI-ème siècle-Azmi Dede iz Priştine, Pjesnik iz 16. v. (*Priştineli Azmi Dede, 16. Yüzyıl Şairi*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 79-102.
217. ----- "Hasan Kaimi Baba." Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 47, (Saraybosna, 1984), ss. 409-436.
218. ----- "Rukopisi poezije Hasan Kaimi Babe (*Hasan Kaimi Baba'nın Şiirinin El Yazmaları*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1985), ss. 201-210.
219. ----- "Hasan Kaimi Baba. Poezija na osmanskome turskom jeziku-

- sufizam bosanskog pjesnika (*Hasan Kaimi Baba. Osmanlı Türkçesinde Şiir-Bosna Şairinin Tasavvufu*).²²⁰ *Izraz*, (Saraybosna, 1986), ss. 517-530.
220. ----- "Kaimijina Kasida na - ari iz njegovog djela Varidat (*Varidat Eserinden Kaimi'nin Kasidesi*).²²¹ *Prilozi za orijentalnu filologiju*, Sayı: 35/1985, (Saraybosna, 1986), ss.51-90.
221. ----- "Erotizam i simboli sufijske poezije. Osvrt na poeziju Junusa Emrea, turskog pjesnika (*Tasavvuf Şiirinin Erotizmi ve Sembolleri. Türk Şairi Olan Yunus Emre'nin Şiirine Bakış*).²²² *Kulture istoka*, Sayı: 21, (Belgrat, 1989), ss. 32-37.
222. ----- "Sufizam u djelima jugoslovenskih pisaca (*Yugoslav Yazarlarının Eserlerinde Tasavvuf*).²²³ *Kulture istoka*, Sayı: 22, (Belgrat, 1989), ss. 30-32.
223. ----- "Sufijski tekstovi. Eva de Vitray-Meyerovitch: Antologija sufijskih tekstova, Naprijed, Zagreb, 1988, Prevela sa francuskog Mirjana Dobrović, str. 343 (*Tasavvufi Metinler. Eva de Vitray-Meyerovitch: Tasavvufi Metinlerin Antolojisi*).²²⁴ *Kulture istoka*, Sayı: 19, (Belgrat, 1989), ss. 77-78.
224. Šop, Ivan; Iljani Emin (Şop, İvan; İlyani Emin). "Putevi savremene turske poezije (*Çağdaş Türk Şiirinin Yolları*).²²⁵ *Književne novine*, Sayı: 172, (Belgrat, 1962), s. 6.
225. ----- "Novite baranja na savremenata turska poezija (*Çağdaş Türk Şiirinde Yeni Arayışlar*).²²⁶ *Sovremenost*, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1953), ss. 81-96.
226. Tan, Nail. "Cahit Sıtkı Tarancı'nın Öykücülüğü.²²⁷ *Çevren*, Sayı: 21-22, (Priştine, 1979), ss.107-109.
227. ----- "Ölçülü Sözler.²²⁸ *Çevren*, Sayı: 27, (Priştine, 1980), ss. 139-150.
228. Tanasković, Darko (Tanasković, Darko). "Šejhijeva "Pesma o Magarcu" (Şeyhi'nin Harnamesi).²²⁹ *Analı Filološkog fakulteta u Beogradu*, Sayı: 11, (Belgrat, 1974), ss. 203-215.
229. ----- "Zmajev Istok (*Zmaj Eserlerinde Doğu*).²³⁰ *Uporedna*

- istraživanja, (1976), ss. 397-412.
230. ----- "Turska pesnička reč u Jugoslaviji (*Yugoslavya'da Türk Şiiri*)."
Disov glasnik, Sayı: 16-17, (1977), ss. 72-73.
 231. ----- "Turčin na Zapadu (*Batı'da Bir Türk*)."
Književne novine, Sayı: 616, (Belgrat, 1980), s. 31.
 232. ----- "Predanje izatkano od srednje Azije do Balkana (*Asya'dan Balkanlara Kadar Dokunan Gelenek*)."
Književnost, Sayı: 2, (1980), ss. 381-387.
 233. ----- "Şeyhi'nin "Harnamesi" Üstüne."
Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 81-29.
 234. ----- "Komparativno istraživanje mistike (Mukayeseli Tasavvuf Araştırması)."
Književne novine, Sayı: 672-673, (Belgrat, 1983), ss. 21-24.
 235. Taufer, Yirji. "Nazım Hikmet'in Portresine İlişkin Çizgiler."
Sesler, Sayı: 97, (Üsküp, 1975), ss. 59-69.
 236. Trako, Salih. "Prvi prijevod Šejh-Sadijeva Djulistana na srpskohrvatski (*Şeyh Sadi'nin Gülistan'ın Sırp-Hırvatça Çevirisi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 369-381.
 237. ----- "İbrahim Akhisari Bosnevi ve Onun Mecmu'a-yı Fıkhiyyesi."
Çevren, Sayı: 3, (Priştine, 1980), ss. 41-47.
 238. ----- "İbrahim Zikrija iz Užica, komentator Sulejman Čelebijina djela Vesilet en-Nedžat (*Süleyman Çelebi'nin Vesilet en-Necat Eserinin Yorumcusu Uziceli İbrahim Zikri*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1985), ss. 165-173.
 239. ----- "Predavanja Mesnevije i mesnevihani u Sarajevu (*Mesnevi Okuma ve Saraybosna'da Mesnevihani*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 13-14, (Saraybosna, 1987), ss. 221-226.
 240. Uyguner, Muzaffer. "Sait Faik'in Dil Anlayışı."
Çevren, Sayı: 40, (Priştine, 1983), ss. 116-120.

241. Veljačić-Akpınar, Snježana (Velyačić-Akpınar, Snyejana). "Mistička poezija Junusa Emrea (*Yunus Emre'nin Mistik Şiiri*)."
Kulture istoka, Sayı: 25, (Belgrat, 1990), ss. 33-36.
242. Vuković Vladeta (Vuković, Vladeta). "Eski Priştina Hakkında Yeni Hikayeleri."
Çevren, Sayı: 21-22, (Priştine, 1979), ss. 93-102.
243. Wang, Yuan-Xin; Zeng-Xiang Li. "Kazak Şiirinin Yapısındaki Bazı Özellikler."
Çevren, Sayı: 85-86, (Priştine, 1991), ss. 65-71.
244. Yusuf, Süreyya. "Nazım Hikmet'te Dil Duygusu." *Çevren*, Sayı: 27, (Priştine, 1980), ss. 37-40.
245. Ždralović, Muhamed (Jdralović, Muhamed). "Abdulvehab İbni Abdulvehab Žepčevi-Bosnevi (İlhamija) (*Abdulvehab İbni Abdulvehab Zepcevi-Bosnevi (İlhami)*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1978), ss. 127-144.
246. ----- "Djela Ali-Dede Mostarca u rukopisima orijentalne zbirke Arhiva Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti (*Yugoslav Bilim ve Sanatlar Akademisinin Arşivindeki Doğu Derlemesinde Bulunan Mostarlı Ali Dede'nin Eserlerinin El Yazmaları*)."
Hercegovina, Sayı: 6, (Mostar, 1987), ss. 117-133.
247. ----- "Djela İbrahima Opijača u rukopisima orijentalne zbirke Jugoslavske akademije znanosti i umjetnosti (*Yugoslav Bilim ve Sanatlar Akademisinin Doğu Derlemesinde İbrahim Opijac'ın Eserlerinin El Yazmaları*)."
Hercegovina, Sayı: 2, (Mostar, 1982), ss. 149-164.
248. Zekerija, Nedžati (Zekeriya, Necati). "Orhan Veli'nin Şiirlerinde Çocuk Dünyası." *Sesler*, (Üsküp, 1974), ss. 88-92.
249. ----- "Aziz Nesin'in Çocuk Anlayışı." *Çevren*, Sayı: 6, (Priştine, 1975), ss. 74-79.
250. ----- "Yugolsvya'daki Türkçe Çocuk Dergilerinde ve Okul Betiklerinde Nasrettin Hoca Fıkraları." *Çevren*, Sayı: 15, (Priştine, 1977), ss. 105-107.

251. ----- "Çağdaş Türk Şiiri." Çevren, Sayı: 24, (Priştine, 1979), ss. 57-62.
252. ----- "Mak Dizdar'ın Şiir Serüveni." Çevren, Sayı: 31, (Priştine, 1981), ss. 49-103.
253. ----- "Nazım Hikmet Üstüne Birkaç Çıkma." Çevren, Sayı: 33, (Priştine, 1982), ss. 69-93.
254. ----- "O turskom pjesniku Nazimu Hikmetu (*Türk Şairi Nazım Hikmet Üzerine*)."
Život, Sayı: 1-2, (Saraybosna, 1983), ss. 110-122.
255. Zorabdić, Omer (Zorabdiç, Omer). "Srbi muslimani koji su ušli u istoriju turske književnosti (*Türk Edebiyat Tarihine Giren Müslüman Sırplar*)."
Republika, Sayı: 311, (1951), s. 5.
256. Žižić, Slobodan (Jijiç, Slobodan). "Necati Zekeriya'nın Yaratıcılığı." Çevren, Sayı: 28, (Priştine, 1980), ss. 135-136.

II. C. HALK BİLİMİ

II. C. I. Kitaplar

1. Bajraktarević, Fehim (Bayraktareviç, Fehim). Pregršt narodnih pesama iz bosanskog Skoplja (*Bosna Üsküp'ünden Çok Sayıda Halk Şiiri*). Beograd: Naučno delo, 1960, 28 S.
2. Djindjić, Slavoljub (Cinciç, Slavolyub), hzl. ve çev. Turske narodne bajke (*Türk Halk Masalları*). Beograd: Narodna knjiga, 1978, 216 S.
3. Djukanović, Marija (Cukanoviç, Mariya). Kroz tursku narodnu poeziju (*Türk Halk Şiiri Üzerine*). Beograd: Filološki Fakultet, Monografije, 1969, 170 S.
4. ----- ; Ljubinka Rajković (Lyubinka Raykoviç). Turske Zagonetke (*Türk Bilmeceleri*). Beograd: SANU, Odeljenje jezika i književnosti, Balkanske narodne umtvorine, Kitap: 1, 1980, 292 S.
5. Hafız, Nimetullah. Kosova Türk Halk Edebiyatı Metinleri. Priştina, 1985, 267 S.
6. Jašar-Nasteva, Olivera (Yaşar-Nasteva, Olivera). Turski elementi vo jazikot i stilot

na makedonskata narodna poezija (*Makedon Halk Şiirinin Dili ve Yapısında Türk Öğeleri*). Skopje: MANU, 1987, 109 S.

7. Kaya, Fahri; Marija Djukanović (Mariya Cukanović), hzl. ve çev. Turske bajke (*Türk Masalları*). Beograd: Dečja knjiga, 1955, 119 S.
8. Knjiga Dede Korkuta. Herojski Ep Oguskih Turaka (*Dede Korkut Kitabı. Oğuz Türklerinin Kahramanlık Destanı*). Çev. Slavoljub Djindjić (Slavolyub Cincić). Beograd: Narodna knjiga, 1981, 201 S.
9. Kličkova, Vera (Kličkova, Vera). Kuričisko-kožuvanski zanaet i esnaf vo Skopje (*Üsküp'te Kürkçülük ve Dericilik Zanaatı ve Esnafı*). Skopje: Etnološki muzej, (1959), 102 S.
10. Piličkova, Sevim (Piličkova, Sevim). Makedonya Sosyalist Cumhuriyetinde Yaşayan Türklerin Manileri-Maninjata naj Turcite od SR Makedonija. Skopje: Makedonska kniga, 1986, 141 S.
11. ----- Prilog kon proučuvanjeto na narodnite poslovice kaj Turcite od SR Makedonija (*Makedonya Sosyalist Cumhuriyeti'nde Yaşayan Türklerin Halk Atasözlerinin Araştırılmasına Katkı*). Skopje: Institut za folklor "Marko Cepenkov", 1987, 54 S.
12. Šop, Ivan (Şop, İvan). "Nasredinove metamorfoze (*Nasreddin'in Başkalaşmaları*).\" Beograd: Prosveta, 1973, 148 S.

II. C. II. Makaleler

1. Abdullah, Kevser. "Maniler." Sesler, Sayı: 134-135, (Üsküp, 1979), ss. 149-152.
2. Abdürrahman, Kemal. "Vıçıtırın Folkloru." Çevren, Sayı: 43, (Priştine, 1984), ss. 112-122.
3. Acıpayamlı, Orhan. "La fete du printemps en Turquie (Hıderellez) (*Türkiye'de Bahar Bayramı (Hıdrellez)*).\" Makedonski folklor, Sayı: 12, (Üsküp, 1973), ss. 107-110.
4. Ago, Arif. "Ohri, Radoviş ve İştip İlçelerinde Yaşayan Türk Halkının Hıdrellez Adet ile Manileri." Sesler, Sayı: 174, (Üsküp, 1983), ss. 123-137.

5. Ahmet, Celalletin. "Gostivar Düğün Adetleri." Sesler, Sayı: 47, (Üsküp, 1970), ss. 78-84.
6. Alangu, Tahir. "Balkan Ulusları ile Türkiye arasında Karşılıklı Folklor İlişkileri Üzerinde Bir Deneme." Sesler, Sayı: 48, (Üsküp, 1970), ss. 51-59.
7. Alp, İlker. "Kosova'dan Türkiye'ye Göç Eden Türklerin Evlenme Adetleri ve Törenleri." Çevren, Sayı: 66, (Priştine, 1988), ss. 81-89.
8. Alpan, Necip P. "Nasreddin Hodja et Personalite Universelle (*Nasrettin Hoca ve Evrensel Kişiliği*)." Makedonski folklor, Sayı: 21-22, (Üsküp, 1978), ss. 143-150.
9. Antonijević, Dragoslav (Antoniyeviç, Dragoslav). "Karadjoz (*Karagöz*)." Gradska kultura na Balkanu 1 (XV-XIX vek), Zbornik radova, Beograd: 1984, ss. 385-412.
10. Asim, Mücahid. "Mamuşa Düğün Türküleri." Çevren, Sayı: 8, (Priştine, 1975), ss. 61-67.
11. Bahar, Hasan. "Gözleve'de Kütük Dökme Geleneği." Çevren, Sayı: 37, (Priştine, 1983), ss. 159-161.
12. Bajraktarević, Fehim (Bayraktareviç, Fehim). "Tursko-islamska kulturna baština Južnih Slavena (*Güney Slavların Türk-İslam Kültür Hazinesi*)." Mogućnosti, Sayı: 4, (1966), ss. 388-397.
13. ----- "Eberhard, Wolfram und Pertev Naili Boratav: Typen Türkischer Volks Marchen. Franz Steiner Verlag GMBH, Wiesbaden 1953." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 340-342.
14. Baki, Enver. "Priştine Folklorundan Seçmeler." Sesler, Sayı: 21, (Üsküp, 1967), ss. 42-47.
15. ----- "Vuçiturn Manileri." Sesler, Sayı: 28, (Üsküp, 1968), ss. 79-82.
16. ----- "Priştine Türküleri." Çevren, Sayı: 9, (Priştine, 1976), ss. 135-140.
17. Bali, Muhan. "Paraleli od turskata narodna literature vo sosednite zemji (*Komşu Ülkelerdeki Türk Halk Edebiyatından Paralellikler*)." Makedonski folklor, Sayı: 21-

- 22, (Üsküp, 1978), ss. 129-134.
18. Başgöz, İlhan. "Manilerimiz." Çevren, Sayı: 6, (Priştine, 1975), ss. 28-31.
19. Bayram, Esad. "Kalkandelen Seçmeler." Sesler, Sayı: 7, (Üsküp, 1966), ss. 42-48.
20. ----- "Ohri'den Masallar." Çevren, Sayı: 20, (Priştine, 1978), ss. 107-112.
21. ----- "İki Ohri Türküsü." Çevren, Sayı: 23, (Priştine, 1979), ss. 131-133.
22. ----- "Mani Biçimli Şiirler." Çevren, Sayı: 21-22, (Priştine, 1979), ss. 123-124.
23. ----- "Ohri Manileri." Sesler, Sayı: 114, (Üsküp, 1980), ss.123-127.
24. ----- "Ohri'de Türk Kadın Adetleri." Sesler, Sayı: 154, (Üsküp, 1981), ss. 81-87.
25. Bejtić, Alija (Beytić, Aliya). "Lični i kućni komfor u Bosni i Hercegovini XVIII Vijeka (XVIII. Yüzyılda Bosna-Hersek'teki Kişisel Ev Eşyaları)." Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 3-4, (Lyublyana, Zagreb, Belgrat, 1974), ss. 147-167.
26. Beksaç, Zeynel. "Prizren'de Söylenen Türküler." Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 153-158.
27. Boratav, Pertev Naili. "Sözlü Türk Edebiyatı Üzerine Öndeyiş." Sesler, Sayı: 109, (Üsküp, 1976), ss. 76-83.
28. ----- "Jedna legenda i tri turske narodne pesme o Beogradu (*Belgrat Hakkında Söylenmiş Bir Efsane ve Üç Halk Şiiri*)."
Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1977), ss. 36-46.
29. ----- "Nasreddin Hodja dans la tradition des pays balkaniques (*Balkan Ülkelerinin Geleneğinde Nasreddin Hoca*)."
Makedonski folklor, Sayı: 38, (Üsküp, 1986), ss. 15-21.
30. Boškov, Vančo (Boşkov, Vanço). "Jedna turska tužbalica o Beogradu (*Belgrat ile İlgili Bir Türk Ağıtı*)."
Godišnjak instituta za jezik i književnost, Odeljenje za

- književnost, Sayı: 10, (Saraybosna, 1981), ss. 229-231.
31. ----- "1717 Yılı Zvornik Kuşatmasına ait Bir Türk Türküsü." Sesler, Sayı: 184, (Üsküp, 1984), ss. 109-114.
 32. Bozyiğit, A. Esat. "Nasrettin Hoca Kitapları." Çevren, Sayı: 48, (Priştine, 1985), ss. 113-119.
 33. Buş, Aziz. "Prizren'de Söylenen Atasözler." Sesler, Sayı: 29, (Üsküp, 1968), ss. 57-61.
 34. ----- ; Iskender Muzbeğ. "Prizren Folklorundan Seçmeler." Sesler, Sayı: 8, (Üsküp, 1966), ss. 64-74.
 35. ----- ; Hayriye ve İsa Şimşek. "Prizren Folklorundan Seçmeler." Sesler, Sayı: 13, (Üsküp, 1967), ss. 82-89.
 36. Buturović, Dženana (Buturoviç, Cenana). "Les Chants epiques des musulmans dans le context historique (*Tarih Bağlamında Müslüman Destanları*)."
Balkanica, Sayı: 11, (Belgrat, 1980), ss. 63-80.
 37. ----- "Aspekti proučavanja muslimanske epike i njena paralela sa "Hrišćanskom" u radu Aloisa Schmausa (*Müslüman Destanların Araştırılması ve Alois Schmaus'un Çalışmasındaki Hristiyan Paraleli*)."
Makedonski folklor, Sayı: 37, (Üsküp, 1986), ss. 69-75.
 38. ----- "Les chroniqueurs turcs et Gurz Ilyas Djerzelez, héros de la chanson épique balkanique (*Türk Tarihçileri ve Balkan Destanlarının Kahramanı Gürz İlyas*)."
Balkanica, Sayı: 16-17, (Belgrat, 1985-86), ss. 267-276.
 39. Čelić, Džemal (Čeliç, Cemal). "Domaće i orijentalno u materijalnom kulturnom nasljeđu bosansko-hercegovačkih muslimana (*Bosna-Hersek Müslümanlarının Maddi Kültür Mirasında Yerli ve Oryantal Öğeler*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 347-358.
 40. Çako, İkramiye. "Maniler." Sesler, Sayı: 54, (Üsküp, 1971), ss. 68-69.
 41. Çetta, Anton. "Vrasja e Mehmet Ali Pashes ne Gjakove ne Kenget Tona Popullore (*Halk Şarkılarımızda Yakova'daki Mehmet Ali Paşa'nın Cinayeti*)."
Gjurmime

- Albanologjike. Folklor dhe Etnologji, Sayı: 8/1978, (Priştine, 1979), ss. 19-30.
42. Dede, Abdürrahim. "Boş İnanışlar." Çevren, Sayı: 9, (Priştine, 1976), ss. 93-96.
43. ----- "Dobruca Lehçesiyle Söylenen Halk Masalları." Çevren, Sayı: 32, (Priştine, 1981), ss. 124-127.
44. Dindar, Musa. "Dobruçan Ağzında Söylenen Halk Masalları." Çevren, Sayı: 11, (Priştine, 1976), ss. 159-167.
45. Djukanović, Marija (Cukanović, Mariya). "J.Németh: Die Türken von Vidin, Sprache, Folklore, Religion. Budapest, 1965." Filološki pregled, Sayı: 1-4, (1966), ss. 191-194.
46. ----- "Kiril Harfleriyle Kaydedilen Türk Halk Türküleri." Sesler, Sayı: 11, (Üsküp, 1966), ss. 72-77.
47. ----- "Bir Ohri Halk Türküsü." Sesler, Sayı: 77, (Üsküp, 1973), ss. 45-50.
48. ----- "Turske narodne pesme (iz neobjavljene zbirke makedonskih narodnih pesama) (*Türk Halk Şiirleri (Yayınlanmamış Makedon Bir Şiir Derleme Kitabından)*)." Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Yıl: 34, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1968), ss. 89-98.
49. ----- "Türk Bilmeceleri." Sesler, Sayı: 158, (Üsküp, 1981), ss. 27-37.
50. Dubravčić-Djogo, Husein (Dubravčić-Cogo, Husein). "Porodica Čuprilić u narodnoj pesmi (*Halk Şiirinde Köprülü Ailesi*)." Glasnik vrhovnog islamskog starješinstva, (Saraybosna, 1973), ss. 355-358.
51. Džimrevski, Bojevoje (Cimrevski, Boyevoye). "Orientalnite tonski nizi vo makedonskata instrumentalna narodna muzika (*Makedon Enstrümental Halk Müziğinde Doğu Ses Dizisi*)." Makedonski folklor, Sayı: 34, (Üsküp, 1984), ss. 189-203.
52. Edip, Yusuf. "Üsküp Türkülerinden Seçmeler." Sesler, Sayı: 20, (Üsküp, 1967), ss. 61-66.

53. Ekrem, Mehmet Ali. "Kırım Türklerinde Göç Destanları ve Türküleri." Sesler, Sayı: 178, (Üsküp, 1983), ss. 93-99.
54. Elezović, Gliša (Elezoviç, Gliša). "Veštica u Čal'k Kavaku u Bugarskoj. Prividjenje ili obmana Evlije Čelebije (*Bulgaristan'da Bulunan Çalık Kavak'ta Cadı. Evliya Çelebi - Hayalet mi veya Aldatma mı*)." Zbornik radova SAN, Etnografski Institut, Sayı: 2, (Belgrad, 1951), ss. 109-117.
55. Emin, İlhami. "Radoviş Türküleri." Sesler, Sayı: 38, (Üsküp, 1969), ss. 81-89.
56. Engüllü, Avni Cemal. "Üsküp'te Söylenen Türküler." Sesler, Sayı 39-40, (Üsküp, 1969), ss. 69-77.
57. ----- "Evlenme Bir de Düğüne İlişkin Ata Sözleri ile Deyimler." Sesler, Sayı: 84, (Üsküp, 1974), ss. 118-122.
58. ----- "Yörüklerde Düğün." Sesler, Sayı: 82, (Üsküp, 1974), ss. 103-107.
59. Eren, İsmail. "Manastır Türklerinin Bazı Hıdırllez Adetleri." Sesler, Sayı: 18-19, (Üsküp, 1967), ss. 65-71.
60. ----- "Yugoslavya Türklerinin Folkloruna Dair Bazı Önemli İnceleme ve Kaynaklar." Sesler, Sayı: 24, (Üsküp, 1968), ss. 63-68.
61. ----- "Koçana Atasözleri ve Deyimleri." Çevren, Sayı: 5, (Priştine, 1975), ss. 40-44.
62. ----- "Koçana Atasözleri ve Deyimleri." Sesler, Sayı: 93, (Üsküp, 1975), ss. 101-106.
63. ----- "Makedonların Kullanmış Oldukları Türk Atasözleri ve Deyimleri." Sesler, Sayı: 100, (Üsküp, 1975), ss. 150-157.
64. ----- "Güney Slav Atasözlerinde ve Deyimlerinde Türk Atasözleri." Sesler, Sayı: 159, (Üsküp, 1981), ss. 89-100.
65. ----- "Üsküp'te Hıdırllez Adetleri." Sesler, Sayı: 190, (Üsküp, 1984), ss. 105-110.

66. ----- "Nareddin Hoca ile İlgili Güney Slav Atasözleri ve Deyimleri." Çevren, Sayı: 58, (Priştine, 1987), ss. 17-32.
67. ----- "Bulgarcada Kullanılan Türkçe Atasözleri ve Deyimler I." Çevren, Sayı: 75, (Priştine, 1990), ss. 53-60.
68. ----- "Bulgarcada Kullanılan Türkçe Atasözleri ve Deyimler II." Çevren, Sayı: 76, (Priştine, 1990), ss. 51-56.
69. Eyüboğlu, Sabahattin. "Türk Halk Bilmeceleeri." Sesler, Sayı: 172, (Üsküp, 1983), ss. 101-109.
70. ----- "Halk Şiiri ve Aşık Veysel." Sesler, Sayı: 174, (Üsküp, 1983), ss. 81-85.
71. Filipović, Milenko (Filipoviç, Milenko). "Orijentalna komponenta u narodnoj kulturi Južnih Slovena (*Güney Slav Halk Kültüründe Oryantal Öğeler*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (Saraybosna, 1970), ss. 101-116.
72. Filipović, Nedim (Filipoviç, Nedim). "Bosna ve Hersek'de İslam Kültürü." Çevren, Sayı: 20, (Priştine, 1978), ss. 13-21.
73. Djordjiev, Djordji (Corciev, Corci). "Orientalismite i nivnata korelacija so neкои muzički karakteristiki na turskite narodni pesni od s. Konče i Topolnica Radoviško (*Radoviş Bölgesindeki Konçe ve Topolnica Köylerindeki Türk Halk Şarkılarının Bazı Müzik Özelliklerine İlişkin Oryantal Öğeler*)."
Makedonski folklor, Sayı: 34, (Üsküp, 1984), ss. 213-217.
74. Gaş, Hayrettin. "Gilan Manileri." Sesler, Sayı: 36-37, (Üsküp, 1969), ss. 44-48.
75. Golaboski, Sotir. "Potekloto na zurnata (*Zurnanın Kökeni*)."
Makedonski folklor, Sayı: 13, (Üsküp, 1974), ss. 35-37.
76. Gorgiev, Gorgi M. "Radoviş Kazasının Konçe ve Topolnitsa Köylerinde Türk Halk Türküleri." Sesler, Sayı: 192, (Üsküp, 1985), ss. 105-110.
77. Gülderen, Yusuf. "Prizren Civarında Gora Köylerinin Düğünlerinde Çalınan Nevbet." Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 93-96.

78. Gülensoy, Tuncer. "Une danse et une chanson folkloriques (Çayda Çıra) qui prennent ressource de la mythologie Turque (*Türk Mitolojisinden Kaynaklanan Bir Halk Oyunu ve Türküsü Çayda Çıra*)."
Makedonski folklor, Sayı: 33, (Üsküp, 1984), ss. 101-105.
79. Hadžić, Muzafer (Haciç, Muzafer). "Neke napomene o muslimanskoj epskoj poeziji (*Müslüman Epik Şiiri Hakkında Bazı Notlar*)."
Radovi Muzeja grada Zenice, (Zenica, 1973), ss. 371-379.
80. Hadžiosmanović, Lamiya (Haciosmanoviç, Lamiya). "Bosna'da Karagöz." Çevren, Sayı: 53, (Priştine, 1986), ss. 53-57.
81. ----- "Nasrudin-Hodža u Bosni i Hercegovini i njegova paralela u Turskoj (*Bosna-Hersek'te Nasreddin Hoca ve Türkiye'deki İz Düşümü*)."
Makedonski folklor, Sayı: 38, (Üsküp, 1986), ss. 33-38.
82. ----- "Filozof ili luda (Neka razmišljanja o popularnosti Nasrudin-Hodže) (*Filozof veya Deli (Nasreddin Hoca'nin Popülaritesi Üzerine Bazı Düşünceler)*)."
Kulture istoka, Sayı: 11, (Belgrat, 1987), ss. 4-7.
83. ----- "Prisustvo folklornog teatra Karagöz u Bosni sa posebnim osvrtom na XIX stoljeće (*XIX. Yüzyıl Özelinde Bosna'da Folklor Tiyatrosu Karagöz'ün Varoluşu*)."
Zbornik radova XXXIV kongresa Saveza udruženja folklorista Jugoslavije, Tuzla: 1987, ss. 551-554.
84. Hafız, Nimetullah. "Prizren Folkloru Üstüne." Sesler, Sayı: 6, (Üsküp, 1966), ss. 92-96.
85. ----- "İbrahim Aşık Ferki." Çevren, Sayı: 4, (Priştine, 1974), ss. 118-119.
86. ----- "Türk Halk Şairi Aşık Veysel." Çevren, Sayı: 4, (Priştine, 1974), ss. 55-62.
87. ----- "Yugoslavya'da Bilinmiyen Bir Türk Halk Şairi: Aşık Ferki (1876-1908)."
Çevren, Sayı: 8, (Priştine, 1975), ss.52-60.
88. ----- "Prizren Ninnileri." Çevren, Sayı: 7, (Priştine, 1975), ss. 102-

108.

89. ----- "Yugoslavya'da Bulunmuş Bir Çanakkale Savaşı Destanı." Çevren, Sayı: 9, (Priştine, 1976), ss. 141-151.
90. ----- "Yugoslavya'da Türk Destanları." Çevren, Sayı: 10, (Priştine, 1976), ss. 129-134.
91. ----- "Aşığî Bilinmeyen İki Destan." Çevren, Sayı: 12, (Priştine, 1976), ss. 127-134.
92. ----- "Prizren'de Türk Deyim ve Atasözleri." Çevren, Sayı: 13, (Priştine, 1977), ss. 125-135.
93. ----- "Prizren'de Türk Deyim ve Atasözleri." Çevren, Sayı: 14, (Priştine, 1977), ss. 125-134.
94. ----- "Preizren'de Türk Tekerlemeleri." Çevren, Sayı: 15, (Priştine 1977), ss. 153-159.
95. ----- "Prizren Bilmeceleri." Sesler, Sayı: 113, (Üsküp, 1977), ss. 103-112.
96. ----- "Prizren Türküleri." Çevren, Sayı: 16, (Priştine, 1977), ss. 155-168.
97. ----- "Prizren Türküleri II." Çevren, Sayı: 17, (Priştine, 1978), ss. 209-220.
98. ----- "Prizren'de Türk Bilmeceleri." Çevren, Sayı: 18-19, (Priştine, 1978), ss. 203-220.
99. ----- "Prizren Manileri." Çevren, Sayı: 20, (Priştine, 1978), ss. 113-123.
100. ----- "Prizren'de Destanlar." Çevren, Sayı: 21-22, (Priştine, 1979), ss. 175-196.
101. ----- "Prizren'de Destanlar II." Çevren, Sayı: 23, (Priştine, 1979), ss. 135-168.

102. ----- "Prizren Masalları." Çevren, Sayı: 24, (Priştine, 1979), ss. 121-137.
103. ----- "Priştine Türk Halk Yazınından Derleme." Çevren, Sayı: 28, (Priştine, 1980), ss. 117-133.
104. ----- "Prizren'de Türk Masalları." Çevren, Sayı: 25, (Priştine, 1980), ss. 115-128.
105. ----- "Kosova'da Hıdırllez Adetleri." Sesler, Sayı: 165, (Üsküp, 1982), ss. 99-114.
106. ----- "Yugoslavya'da Türk Halk Edebiyatı." Sesler, Sayı: 183, (Üsküp, 1984), ss. 93-99.
107. ----- "1878'de Bulgaristan'da Yürütülen Bir Savaşla İlgili Destan." Çevren, Sayı: 72, (Priştine, 1989), ss. 23-29.
108. ----- "Kosova'da Sünnet Adetleri." Çevren, Sayı: 75, (Üsküp, 1989), ss. 37-40.
109. Hafız, Tacide. "Prizren'de Türk Halk Türküleri ve Kaynakları." Çevren, Sayı: 12, (Priştine, 1976), ss. 47-58.
110. ----- "Yugoslavya'da Nasrettin Hoca Fıkralarının Yayılması Üzerine Birkaç Söz." Çevren, Sayı: 21-22, (Priştine, 1979), ss. 103-105.
111. ----- "Kosova'da Yağmur Duaları." Sesler, Sayı: 164, (Üsküp, 1982), ss. 69-73.
112. ----- "Yugoslavya'da Nasrettin Hoca ile İlgili Yayınlar." Çevren, Sayı: 75, (Priştine, 1990), ss. 15-24.
113. Hallaç, Cevahir. "Priştine Folkloru." Sesler, Sayı: 53, (Üsküp, 1971), ss. 101-107.
114. Hamza, Aciye. "Resne Folklorundan Seçmeler." Sesler, Sayı: 9, (Üsküp, 1966), ss. 79-84.
115. Hanadan, Reşit. "Mamuşa'da Söylenen Düğün Türküleri." Çevren, Sayı: 35,

- (Priştine, 1982), ss. 145-149.
116. ----- "Mamuşa Folkloru Üzerinde." Çevren, Sayı: 40, (Priştine, 1983), ss. 127-145.
117. Hasan, Hamdi. "Gostivar Tekerlemeleri." Sesler, Sayı: 60, (Üsküp, 1971), ss. 109-112.
118. ----- "Bilmeceler." Sesler, Sayı: 76, (Üsküp, 1973), ss. 127-133.
119. ----- "Bilmecelerin İçeriği." Sesler, Sayı: 121, (Üsküp, 1977), ss. 41-44.
120. ----- "Türk Halk Edebiyatının Gelişmesine Bir Bakış." Sesler, Sayı: 145, (Üsküp, 1980), ss. 41-49.
121. ----- "Bir Halk Edebiyatı Metninin Tahlili." Sesler, Sayı: 147, (Üsküp, 1980), ss. 37-46.
122. ----- "Kalkandelen Masalları." Sesler, Sayı: 171, (Üsküp, 1982), ss. 67-79.
123. ----- "Gostivar Manileri." Sesler, Sayı: 179, (Üsküp, 1983), ss. 131-140.
124. ----- "Makedonya Türklerinde Yağmur Duaları ve Yağmurun Kesilmesiyle İlgili Uygulamalar." Çevren, Sayı: 45, (Priştine, 1985), ss. 25-28.
125. ----- "Yugoslavya Türklerinin Yağmur Dualarında Görülen Slav Etkileri." Çevren, Sayı: 46, (Priştine 1985), ss. 59-64.
126. ----- "Üsküp Hakkında Söylenen Bir Koşma." Sesler, Sayı: 195, (Üsküp, 1985), ss. 93-96.
127. ----- "Anonim Bir Şair Tarafından Prizren Hakkında Söylenmiş Bir Methiye." Çevren, Sayı: 65, (Priştine, 1988), ss. 14-18.
128. ----- "Sakaoğlu, Saim. Dadaloğlu. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1986." Çevren, Sayı: 67, (Priştine, 1988), ss. 97-101.
129. ----- "Turkije kao poseban žanr turske narodne poezije turske

- narodnosti u Jugoslaviji objavljene u časopisu "Sesler," (*Yugoslavya Türklerinin Türk Halk Şiirinin Özel Türü Olarak Sesler Dergisinde Yayımlanmış Türküler*).
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 38/1988, (Saraybosna, 1989), ss. 177-207.
130. Hasan, Vedat. "Ohri Türküleri." Çevren, Sayı: 55, (Priştine, 1986), ss. 99-110.
 131. Haydar, Cevahir. "İpek Folklorunda Kimi Örnekler." Çevren, Sayı: 42, (Priştine, 1984), ss. 109-114.
 132. İbrahim, Bayram. "Prizren'de Türkçe Mahalle Adları." Sesler, Sayı: 83, (Üsküp, 1974), ss. 92-95.
 133. İslamoğlu, Mahmut. "Kıbrıs Türk Atasözlerinin Kerkük ve Kosova'daki Varyantları." Çevren, Sayı: 69, (Priştine, 1989), ss. 37-49.
 134. Karahasan, Mustafa. "Nasredin Hodža i njegov humor (*Nasreddin Hoca ve Mizahı*)." Književne novine, Sayı: 108, (Belgrat, 1959), s. 8.
 135. ----- "Türk Halk Şarkı ve Oyunları Hakkında." Çevren, Sayı: 41, (Priştine, 1984), ss.108-110.
 136. Kartal, Numan. "Kocacık Folkloru." Sesler, Sayı: 147, (Üsküp, 1980), ss. 47-137.
 137. ----- "Kocacık ve Kocacık Türklerinin Etnografyası." Çevren, Sayı: 33, (Priştine, 1982), ss. 31-41.
 138. ----- "Kocacık Folkloru." Sesler, Sayı: 171, (Üsküp, 1982), ss. 81-91.
 139. ----- "Bir Köroğlu Türküsü." Çevren, Sayı: 37, (Priştine, 1983), ss. 162-164.
 140. ----- "Kocacık'ta Türk Efsaneleri." Çevren, Sayı: 77-78, (Priştine, 1990), ss. 103-109.
 141. Katon, Emil. "Prizren Bilmeceleri." Sesler, Sayı: 97, (Üsküp, 1975), ss. 123-129.
 142. ----- "Balkanlarda Türk Atasözlerinin Eski Kayıtları." Çevren, Sayı: 5, (Priştine, 1975), ss. 30-39.

143. ----- "Prizren'den Türk Atasözleri." Sesler, Sayı: 96, (Üsküp, 1975), ss. 108-112.
144. ----- "Mamuşa Köyü Manileri." Sesler, Sayı: 102, (Üsküp, 1976), ss. 126-128.
145. ----- "Prizren Manileri." Sesler, Sayı: 108, (Üsküp, 1976), ss. 86-89.
146. ----- "Latin Türk Folklor Paralelliği." Çevren, Sayı: 17, (Priştine, 1978), ss. 83-90.
147. ----- "Balkan Türk Atasözlerinin Eski Kayıtları." Çevren, Sayı: 24, (Priştine, 1979), ss. 25-35.
148. Kolcu, Hasan. "Bir Folklor Ürünü: Destan - i Vidiniyye." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 37/1987, (Saraybosna, 1988), ss. 147-158.
149. ----- "Bir Folklor Ürünü: Destan - i Vidiniyye." Çevren, Sayı: 67, (Priştine, 1988), ss. 118-127.
150. Korkut, Derviş (Korkut, Derviş). "Turske ljubavne pjesme u Zborniku Miha Martelinija Dubrovčanina iz 1657. g. (1657 Yılı Miha-Martelini Dubrovnikli'nin Derleme Kitabında Türk Aşk Şiirleri)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 8-9/1958-59, (Saraybosna, 1960), ss. 37-62.
151. Kotsi, Akil. "Arnavut Müzik Folklorunda Oriyantal Müzik Elemanları." Çevren, Sayı: 63, (Priştine, 1988), ss. 119-122.
152. Krasnić, Ayten. "Bosna-Hersek'te Türkçe Yemek Adları." Çevren, Sayı: 69, (Priştine, 1989), ss. 31-36.
153. Letić, Branko (Letić, Branko). "Jedan bosanski spev iz XVII vijeka o smrti Sultana Osmana II (*Sultan II Osman'nın Ölümü Hakkında XVII. Yüzyıla ait Bir Bosna Destanı*)." Pregled, (Saraybosna, 1973), ss. 963-976.
154. Lokan, Faruk. "Kalkandelen Folkloru ve Dil Özellikleri." Sesler, Sayı: 117, (Üsküp, 1977), ss. 94-96.

155. Luboteni, Gani. "Arnavut Halk Nesrinde Türk Kùltür Öğeleri." Çevren, Sayı: 36, (Priştine, 1982), ss. 25-29.
156. Mahmut, Nedred. "Dobruca Kırım Türklerinin Masallarında Kullanılan Konular." Çevren, Sayı: 11, (Priştine, 1976), ss. 69-74.
157. Mahmut, Ramadan. "Türkùler." Sesler, Sayı: 71, (Üskùp, 1972), ss. 90-91.
158. Maksut, Nadire. "Beşik Türkùlerinden Derleme." Sesler, Sayı: 4, (Üskùp, 1966), ss. 103-106.
159. Mazrek, Nuhi. "Mamuşa'da Söylenen Türkùler." Çevren, Sayı: 30, (Priştine, 1981), ss. 187-188.
160. ----- "Mamuşa'da Söylenilen Kına Gecesi Türkùleri." Çevren, Sayı: 34, (Priştine, 1982), ss. 121-124.
161. Mercan, Hasan; Esat Bayram. "İki Prizren Bir Ohri Türküsü Üstüne." Sesler, Sayı: 3, (Üskùp, 1966), ss. 89-91.
162. Mercan, Hasan; İlhami Kamil. "Gradeç Folklorundan Seçmeler." Sesler, Sayı: 14, (Üskùp, 1967), ss. 64-84.
163. Mercan, Hasan. "Folklor Derlemeleri." Sesler, Sayı: 17, (Üskùp, 1967), ss. 75-80.
164. ----- "Kanatlar Köyünden Yankılar." Sesler, Sayı: 26, (Üskùp, 1968), ss. 27-32.
165. Moldoveanu, Elisabeta. "Des coordonnées du folklore musical roumain dans la contexte des influences culturelles orientales dans l'Europe du Sud-Est (*Güney Doğu Avrupa'da Doğu Kùltürlerinin Etkisi Bağlamında Rumen Müzik Folkloru Üzerine Bilgiler*)." Makedonski folklor, Sayı: 34, (Üskùp, 1984), ss. 163-171.
166. Morina, Cafer. "Mamuşa Folklorundan Birkaç Misal." Çevren, Sayı: 47, (Priştine, 1985), ss. 109-122.
167. Morina, İrfan. "Mamuşa Tarihi Abideler ve Folklor Hazinesi." Çevren, Sayı: 17, (Priştine, 1978), ss. 201-207.

168. ----- "Mamuša Atasözleri ve Deyimleri." Çevren, Sayı: 31, (Priştine, 1981), ss. 121-136.
169. ----- "Alfabetik Sırasıyla Yugoslavya Türk Halk Türkülerinin Bibliyografyası." Çevren, Sayı: 58, (Priştine, 1987), ss. 93-161.
170. Nametak, Alija (Nametak, Aliya). "Epska pjesma na turskom jeziku o prilika u Bosni (*Bosna'daki Durumlar Üzerine Türkçe Bir Destan*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 383-394.
171. Nametak, Fehim. "Folklorne zabilješke u Ljetopisu Mula Mustafa Firakije (*Molla Mustafa Firaki'nin Vakayinamesinde Folklor Notları*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 6, (Saraybosna, 1982), ss. 712-715.
172. ----- "Folklorna gradja u neobjavljenom dijelu Bašeskijinog Ljetopisa (*Başeski'nin Vakayinamasinde Yayımlanmamış Kısmında Folklor Malzemesi*)."
Zbornik radova XXXII kongresa Saveza udruženja folklorista Jugoslavije, Cilt: 1, Sombor: (1985), ss. 373-376.
173. Nasrattinoğlu, İrfan Ünver. "Chansons populaires satiriques dans la literature populaire turque (*Türk Halk Edebiyatında Hicivli Türküleri*)."
Makedonski folklor, Sayı: 21-22, (Üsküp, 1978), ss. 113-119.
174. ----- "Türk Halk Şiiri ve Geleneği Yaşatan Ozanlar." Çevren, Sayı: 18-19, (Priştine, 1978), ss. 85-105.
175. ----- "Türk Halk Edebiyatında Satirik Türküler." Çevren, Sayı: 23, (Priştine, 1979), ss. 57-62.
176. ----- "Quelques elements similaires dans le folklore des peuples balkaniques (*Balkan Halklarının Folklorunda Kimi Benzer Unsurlar*)."
Makedonski folklor, Sayı: 23, (Üsküp, 1979), ss. 171-176.
177. ----- "XIX. Yüzyılda Yabancıların Türk Folkloru ile İlgili Saptamaları." Sesler, Sayı: 143, (Üsküp, 1980), ss. 103-112.
178. ----- "Manastır ve Çevresi Folklor ve Etnografyası Seminerinden Notlar." Sesler, Sayı: 151, (Üsküp, 1980), ss. 109-110.

179. ----- "Manastır Türklerinin Evlenme Adetleri ile Anadolu Düğünleri Arasındaki Benzerlikler." Sesler, Sayı: 147, (Üsküp, 1980), ss. 25-35.
180. ----- "Üç Ohri Masalı." Sesler, Sayı: 149, (Üsküp, 1980), ss. 113-128.
181. ----- "Türk Halk Şiirinde Güzelleme." Çevren, Sayı: 28, (Priştine, 1980), ss. 67-74.
182. ----- "Geleneksel Türk Halk Şiirinin Bugünkü Durumu." Sesler, Sayı: 168, (Üsküp, 1982), ss. 119-124.
183. ----- "XIX. Yüzyılda Yabancıların Türk Folkloru ile İlgili Saptamaları." Çevren, Sayı: 38, (Priştine, 1983), ss. 127-134.
184. ----- "Balkan Ulusları Folklorunda Kimi Benzer Unsurlar." Çevren, Sayı: 37, (Priştine, 1983), ss. 153-158.
185. ----- "Doğu Anadolu'da Türkölü Halk Hikayeleri." Çevren, Sayı: 44, (Priştine, 1984), ss. 119-126.
186. ----- "Aşıklık Geleneğinin Kuzey Azarbaycandaki Durumu." Sesler, Sayı: 194, (Üsküp, 1985), ss. 96-106.
187. ----- "Türkiye ve Kosova Folklorunun Birbirlerine Etkileri." Çevren, Sayı: 55, (Priştine, 1986), ss. 41-49.
188. ----- "Çin Halk Cumhuriyeti ve SSCB'de Nasreddin Hoca ile İlgili Tesbitler." Çevren, Sayı: 72, (Priştine, 1989), ss. 114-127.
189. Nezir, Aynur. "Gostivar Manileri." Sesler, Sayı: 54, (Üsküp, 1971), ss. 67-68.
190. Nikolić, Desanka (Nikolić, Desanka). "Neka zapažanja o savremenim tokovima razvoja folkloristike u Turskoj (*Türkiye'deki Folklorun Bugünkü Gelişim Akımları Hakkında Birkaç Not*)." Glasnik Etnografskog instituta, Sayı: 25, (Belgrat, 1976), ss. 197-208.
191. Nobırdalı, Beyto. "Nobırda'da Son Türk Halkı Sakinlerinin Kimi Görenepleri." Çevren, Sayı: 12, (Priştine, 1976), ss. 21-28.

192. Orlat, İkbâl. "Vıçıtırın Folkloru Üstüne Birkaç Söz." Çevren, Sayı: 41, (Priştine, 1984), ss. 111-127.
193. Oy, Aydın. "Cevahit-i Sankiye ve Atasözleri." Çevren, Sayı: 16, (Priştine, 1977), ss. 47-61.
194. ----- "Türk ve Sırp Atasözleri Benzerliğine Bakışlar." Sesler, Sayı: 186, (Üsküp, 1984), ss. 103-114.
195. ----- "Une chanson populaire a la fois en Turquie et en Yougoslavie (*Türkiye ve Yugoslavya'da Söylenen Bir Türkü*)."
Makedonski folklor, Sayı: 34, (Üsküp, 1984), ss. 181-188.
196. Ömer, Fahri. "Priştine Manileri." Sesler, Sayı: 26, (Üsküp, 1968), ss. 33-35.
197. Palikruşeva, Galaba. "Kaybolan Türküler." Birlik, Sayı: 473, (Üsküp, 1962), ss. 4 (Özel İlave).
198. ----- "Bir Yörük Grupunda En İyi Korutulmuş Bir Adetin Balkan Kökeni Hakkında." Sesler, Sayı: 24, (Üsküp, 1968), ss. 45-53.
199. Penuşliski, Kiril (Penuşliski, Kiril).. "Turski elementi vo makedonskiot folklor (*Makedon Folklorunda Türk Öğeleri*)."
Makedonski folklor, Skopje: 1981, ss. 55-65.
200. ----- "Makdeonya'nın Folklor Zenginliği." Sesler, Sayı: 79-80-81, (Üsküp, 1973), ss. 167-170.
201. Pantić, Miroslav (Pantić, Miroslav). "Derviş Korkut, Turske Ljubavne Pjesme u Zborniku Miha-Martelinija Dubrovčanina iz 1657. Godine (*Derviş Korkut, 1657 Yılı Miha-Martelini Dubrovnikli'nin Antolojisi*ndeki Türk Aşk Şiirleri)."
Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Yıl: 28, Sayı: 3-4, (Belgrat, 1962), ss. 266-267.
202. Piličkova, Sevim. "Kon proučavanjeto na sovremenata sostojba na turskoto prozno narodno troveštvo vo nekoj region na SRM (*Makedonya Sosyalist Cumhuriyeti'nin Bazı Bölgelerindeki Türk Nesir Halk Yaratıcılığının Bugünkü Durumunun Araştırılması Üzerine*)."
Makedonski folklor, Sayı: 24, (Üsküp, 1979), ss. 33-37.
203. ----- "Metin And: A Pictorial History of Turkish Dancing-From

- Folk Dancing to Whirling Dervishes, Belly Dancing to Ballet, Ankara, 1978." Makedonski folklor, Sayı: 26, (Üsküp, 1980), ss. 189.
204. ----- "Abdürahim Dede: "Batı Trakya Folkloru", Kültür Bakanlığı Yayınları: 275, Türk Dünyası Eserleri I, Ankara, 1978." Makedonski Folklor, Sayı: 27-28, (Üsküp, 1982), ss. 240.
205. ----- "Umay Günay: Elazığ Masalları (İnceleme), Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum, 1975." Makedonski folklor, Sayı: 27-28, (Üsküp, 1982), s. 240.
206. ----- "Marko Çepenkov ile Türk Halk Masalları Arasında Motif Benzerlikleri." Sesler, Sayı: 175, (Üsküp, 1983), ss. 99-103.
207. ----- "Za nekoj bolesti i veruvanjata za niv odrazeni vo turskite narodni prikazni od SR Makedonija (*SC Makedonya'da Türk Halk Masalarına Yansımış Bazı Hastalıklar ve Onlara İlişkin İnançlar Üzerine*)."
Makedonski folklor, Sayı: 33, (Üsküp, 1984), ss. 169-173.
208. ----- "İki Dilde Söylenen Halk Türkülerinin İncelenmesi Üstüne." Sesler, Sayı: 194, (Üsküp, 1985), ss. 81-95.
209. ----- "Sovremenata sostojba na turskata folklorna tradicija od Titov Veles i Titovveleško (*Titov Veles ve Titovveleško'da Türk Folklor Geleneğinin Bugünkü Durumu*)."
Makedonski folklor, Sayı: 42, (Üsküp, 1988), ss. 85-105.
210. Plana, Şefket. "Kosova Metohya'da Birkaç Dilde Halk Türküler." Çevren, Sayı: 4, (Priştine, 1974), ss. 33-41.
211. ----- "Arnavut ve Güney Slav Halk Şiirinde Kosova Savaşı (1389)." Çevren, Sayı: 8, (Priştine, 1975), ss. 7-16.
212. ----- "Kosova Türk Halk Şiiri." Çevren, Sayı: 12, (Priştine, 1976), ss. 17-20.
213. ----- "Arnavutlar arasında Nasrettin Hoca." Çevren, Sayı:15, (Priştine, 1977), ss. 101-104.

214. ----- "Arnavut ve Güney Slav Halk Şiirinde Kosova Savaşı." Sesler, Sayı: 145, (Üsküp, 1980), ss. 83-97.
215. ----- "Kosova Türk Atasözleri ve Deyimleri." Çevren, Sayı: 37 (Priştine, 1983), ss. 49-53.
216. ----- "Kosova Türbeleriyle İlgili Efsanler." Çevren, Sayı: 49, (Priştine, 1985), ss. 17-22.
217. ----- "Kosova ve Makedonya Türbeleriyle İlgili Önemli Efsaneler." Çevren, Sayı: 59, (Priştine, 1987), ss. 21-29.
218. ----- "Kosova Savaşı Destanlarında Sultan Murat'ın Kışılığı." Çevren, Sayı: 71, (Priştine, 1989), ss. 11-22.
219. Popovski, Ariton. "Svadbenite običaj i pesni na makedoncite muslimani vo reka (Reka'daki Makedon Müslümanların Düğün Adet ve Şarkıları)." Makedonski folklor, Sayı: 9-10, (Üsküp, 1972/73), ss. 95-110.
220. Potok, Bahise. "Mitroviça Manileri." Sesler, Sayı: 35, (Üsküp, 1969), ss. 77-80.
221. Rajković, Ljubinka (Raykoviç, Lyubinka). "Birinci Sırp Ayaklanması Sırasında Böğürdenlenin Kuşatması Üzerine Yazılmış bir Türk Halk Şiiri." Sesler, Sayı: 79-80-81, (Üsküp, 1973), ss. 102-108.
222. ----- "Halk Şairi Yazıcı'nın Bilinmeyen İki Şiiri." Sesler, Sayı: 79-80-81, (Üsküp, 1973), ss. 105-108.
223. ----- "Saz Şairi Yazıcı'nın Bilinmeyen İki Şiiri." Çevren, Sayı: 4, (Priştine, 1974), ss. 49-51.
224. ----- "Opsada Šabca 1805. godine u turskoj pesmi (Türk Şiirinde 1805 Yılındaki Böğürdelenin (Şabac) Kuşatılması)." Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1974), ss. 57-65.
225. ----- "Adakale ile İlgili bir Türk Halk Şiiri." Sesler, Sayı: 89, (Üsküp, 1974), ss. 69-71.
226. ----- "Birinci Sırp Ayaklanmasında Yazılan Şapça'nın

- Kuşatılmasına ait bir Destan." Sesler, Sayı: 96, (Üsküp, 1975), ss. 104-107.
227. ----- "Turske zagonetke u Letopisu Mula Mustafe Firakija (*Molla Mustafa Firaki'nin Vakayinamesinde Türk Bilmeceleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 27/1977, (Saraybosna, 1979), ss. 183-196.
228. Recepoğlu, Altay Suroy. "Yugoslavya'da Nasreddin Hoca'ya Ait Olan Fıkralar."
Çevren, Sayı: 72, (Priştine, 1989), ss. 109-113.
229. Sakaoğlu, Saim. "Divânü Lügat-it Türk'ün Halk Edebiyatı Açısından Taşıdığı Değer."
Çevren, Sayı: 24, (Priştine, 1979), ss. 37-50.
230. Salih, Abdülhak. "Ohri Manilerinden Derleme." Sesler, Sayı: 4, (Üsküp, 1966), ss. 106-111.
231. ----- "Prilog za proučavanjeto na obiçaite okolu Prvi mart kaj Turcite vo Ohrid (*Ohri Türklerinde Mart Ayının Birinci Gününe İlişkin Adetlerin Araştırılmasına Katkı*)."
Makedonski folklor, Sayı: 12, (Üsküp, 1973), ss. 229-232.
232. Salih, Avni. "Ondört Mart Adetleri Ohri'de." Sesler, Sayı: 35, (Üsküp, 1969), ss. 81-85.
233. ----- "Ohri Türkleri Arasında Örfler." Sesler, Sayı: 95, (Üsküp, 1975), ss. 107-113.
234. Salih, Avni. "Saniye Hanım'ın Türküsü." Çevren, Sayı: 12, (Priştine, 1976), ss. 139-140.
235. ----- "Ohri Manileri." Çevren, Sayı: 27, (Priştine, 1980), ss. 151-152.
236. ----- "Ohri Halk Arasında Dolaşan Eski Bir Türkü "Kala'dan Atma Beni..." "Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 159-160.
237. ----- "Ohri Türkleri Arasında 14 Mart Görenekleri: "Martu-Fal" (Mart Falı)."
Çevren, Sayı: 59, (Priştine, 1987), ss. 115-118.
238. Saraçoğlu, Ali. "Halk Ozanlarında Bade İçme ve Aşıklığa Başlama Geleneği."
Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 59-79.

239. Sazdov, Tome. "Zaedničkoto i specifičното vo anegdotite za Itar Pejo i Nasradin Hodža (*İtar Pejo (Hızlı Peyo) ve Nasreddin Hoca Fıkralarının Ortak Noktaları ve Özellikleri*)."
Makedonski folklor, Sayı: 38, (Üsküp, 1986), ss. 39-44.
240. Selim, Bedri. "Yugoslavya Türk Hikayeleri." Çevren, Sayı: 20, (Priştine, 1978), ss. 45-54.
241. Selman, Müzaffer. "Yürük Türklerinden." Sesler, Sayı: 2, (Üsküp, 1966), ss. 74-87.
242. Seyit, Faris. "Kocacık Manileri." Sesler, Sayı: 84, (Üsküp, 1974), ss. 116-117.
243. Sezair, Sabahattin. "Kocacık Köyü Folklorundan Seçmeler." Sesler, Sayı: 15, (Üsküp, 1967), ss. 94-104.
244. ----- "Folklorumuzdan Derlemeler." Sesler, Sayı: 16, (Üsküp, 1967), ss. 71-87.
245. ----- "Kocacık Türküleri." Sesler, Sayı: 25, (Üsküp, 1968), ss. 83-90.
246. Sipahi, Seniha. "Arnavut, Türk, Sırp, Hırvat ve Makedon Çocuk Şarkıları. Karşılaştırmalı Etnomüzikoloji Etüdü." Çevren, Sayı: 8, (Priştine, 1975), ss. 29-34.
247. ----- "Arnavut-Sırp-Türk Tekerlemeleri." Çevren, Sayı: 8, (Priştine, 1975), ss. 29-34.
248. Stojanović, Miodrag (Stojanoviç, Miodrag). "M. Djukanović, A travers la poésie populaire turque, Beograd 1969" Balkanica, Sayı: 3, (Belgrat, 1972), ss. 585-587.
249. Sulitenau, Guizela. "Les chansons de danse des jeunes filles tatares de Dobrudja dans la complexe du folklore balkanique (*Balkan Folkloru Kapsamında Dobruca Tatar Genç Kızlarının Danslarındaki Şarkılar*)."
Makedonski folklor, Sayı: 12, (Üsküp, 1973), ss. 183-192.
250. Süleyman, Hüseyin. "Türkülerimiz." Sesler, Sayı: 20, (Üsküp, 1967), ss. 58-60.
251. ----- "Türkü ve Maniler." Sesler, Sayı: 22, (Üsküp, 1968), ss. 104-112.

252. ----- "Atasözler." Sesler, Sayı: 41, (Üsküp, 1969), ss. 78-84.
253. ----- "Üsküp Manileri (Martifalları)." Sesler, Sayı: 32, (Üsküp, 1969), ss. 47-55.
254. ----- "Türküler." Sesler, Sayı: 50, (Üsküp, 1970), ss. 112-115.
255. ----- "Tekerlemeler." Sesler, Sayı: 52, (Üsküp, 1971), ss. 38-41.
256. ----- "Maniler." Sesler, Sayı: 68, (Üsküp, 1972), ss. 81-83.
257. ----- "Taş Köprüsü ile Kalenin Evlenmesi." Sesler, Sayı: 79-80-81, (Üsküp, 1974), ss. 181-184.
258. Sylva, Fazli. "Poezia popullore Shqiptare e kaçakeve gjate sundimit te perandorise Osmane (*Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Arnavut Halk Şiirindeki Kaçaklar*)."
Gjurmime Albanologjike. Folklor dhe Etnologji, Sayı: 7/1977, (Priştine, 1978), ss. 137-145.
259. Şaliyan, Recep. "Prizren Folklorundan Örnekler." Çevren, Sayı: 53, (Priştine, 1986), ss. 139-150.
260. Šopova, Dušana (Šopova, Duşanka). "Türk Halk Edebiyatı ve Bunun Üsküpte Folklor Enstitüsünde Araştırılması Hakkında birkaç Söz." Birlik, Sayı: 217, (Üsküp, 1952), s. 9.
261. Şimşek, İsa. "Beşik Türküleri." Sesler, Sayı: 49, (Üsküp, 1970), ss. 60-69.
262. Tan, Nail. "L'humor dans les épopées de la poésie populaire turque (*Türk Destanlarında Mizah*)."
Makedonski folklor, Sayı: 21-22, (Üsküp, 1978), ss. 105-111.
263. Tanasković, Darko (Tanaskoviç, Darko). "Kuşıktan Kuşağa Orta Asya'dan Balkanlar'a dek Taşınan Masallar." Çevren, Sayı: 30, (Priştine, 1981), ss. 119-127.
264. Taner, Nuri. "Bir Halk Sanatı Olarak Semercilik ve Türkiye'de Bu Sanatla İlgili Terim, Deyim ve Araçlar." Çevren, Sayı: 85, (Priştine, 1991), ss. 94-105.
265. Tanış, Asim. "Bir Yörenin Yayınlanmamış Atasözleri ve Deyimleri." Çevren, Sayı: 74, (Priştine, 1989), ss. 101-111.

266. Tasnadi, Edid. "Eski Macar Edebiyatında Nasrettin Hoca Fıkralarının İzleri." Sesler, Sayı: 177, (Üsküp, 1983), ss. 107-113.
267. Tayıp, Tahir. "Valandova Yöresinde Yaşayan Yörük Türklerinin Düğün Adetleri." Sesler, Sayı: 227, (Üsküp, 1988), ss. 88-99.
268. Tevfik, İsmail. "Manastır Türklerinin Evlenme Adetleri." Sesler, Sayı: 31, (Üsküp, 1968), ss. 67-72.
269. Toygar, Kamil. "La poésie populaire turque contemporaine et ses problems (Çağdaş Türk Halk Şiiri ve Sorunları)." Makedonski folklor, Sayı: 24, (Üsküp, 1979), ss. 153-161.
270. ----- "Folklor Alanında Türkiye-Yugoslavya İşbirliği." Sesler, Sayı: 184, (Üsküp, 1984), ss. 122-124.
271. ----- "Radoviş Türk (Yörük) Köylerinin El Sanatları Üzerine Gözlemler." Sesler, Sayı: 191, (Üsküp, 1984), ss. 87-92.
272. Tunuzlu, İkbâl. "Vıçitırın'da Masallar ve Türküler." Çevren, Sayı: 1, (Priştine, 1973), ss. 114-124.
273. ----- "Priştine'de Söylenen Manilerin Bazıları." Çevren, Özel Sayı, (Priştine, 1984), ss. 103-106.
274. Tüfai, Müzaffer. "Makedon, Arnavut ve Türkler Arasında Kültür Ulaşımı." Sesler, Sayı: 61, (Üsküp, 1971), ss. 22-38.
275. Türkmen, Fikret. "Les aires d'expansion des anecdotes de Nasreddin Hoca (Nasreddin Hoca Fıkralarının Yayıldığı Bölgeler)." Makedonski folklor, Yıl: 19, Sayı: 38, (Üsküp, 1986), ss. 23-31.
276. ----- "Türkiye Dışında Karacaoğlan." Çevren, Sayı: 71, (Priştine, 1989), ss. 127-135.
277. Uysal, Ahmet Edip. "Some Specimenes of Winter Games in Turkey: a study based on observations in several ethnic communites (Türkiye'de Kış Oyunlarının Bazı Örnekleri: Birkaç Etnik Toplulukta Yapılan Gözlemlere Dayanan Bir İnceleme)." Makedonski folklor, Sayı: 15-16, (Üsküp, 1975), ss. 147-151.

278. Üngör, Etem Ruhi. "Deux types variés et les caracteristiques du "tulum" (cornemuse), insrument commun aux nations balcaniques (*Balkan Halklarının Ortak Çalgısı Olan Tulumun İki Değişik Tipi ve Özellikleri*)." Makedonski folklor, Sayı: 37, (Üsküp, 1986), ss. 182-193.
279. ----- "Les relations du rythme a 11 temps dans le domaine de l'influence de la musique turque sur l'Occident, sur les pays balkaniques dans l'occident, et, spécialement, sur le Yougoslavie (*Türk Musikisinin Batıya, Batı İçinde Balkanlara ve Balkanlar İçinde Özellige Yugoslavya'ya Etkileri Arasında 11 Zamanlı Usul İlişkileri*)." Makedonski folklor, Sayı: 34, (Üsküp, 1984), ss. 205-212.
280. Yusuf, Muharrem. "Pirlepe-Manastır Arasında TürklerinYaşadığı Köylerde Hıdırlez Adetleri." Sesler, Sayı: 178, (Üsküp, 1983), ss. 101-108.
281. Yusuf, Mükerrerem. "Maniler." Sesler, Sayı: 54, (Üsküp, 1971), ss. 69-70.
282. Yusuf, Sabit. "Gostivar Halk Türküleri I." Sesler, Sayı: 114, (Üsküp, 1977), ss. 92-103.
283. ----- "Gostivar Halk Türküleri II." Sesler, Sayı: 150, (Üsküp, 1980), ss. 89-97.
284. ----- "Üç Gostivar Masalı." Sesler, Sayı: 161, (Üsküp, 1981), ss. 146-153.
285. Yusuf, Süreyya. "Erzurumlu Aşık Emrah." Birlik, Sayı: 259-260, (Üsküp, 1954), s. 12.
286. ----- "Priştine'den On Masal." Çevren, Sayı: 2, (Priştine, 1974), ss. 101-108.
287. ----- "Prizren Masallarından." Çevren, Sayı: 3, (Priştine, 1974), ss. 108-114.
288. ----- "Mitroviça Folklorundan." Çevren, Sayı: 4, (Priştine, 1974), ss. 124-132.
289. ----- "Priştine Türküleri." Çevren, Sayı: 5, (Priştine, 1975), ss. 102-112.

290. ----- "Gilan Manilerinden." Çevren, Sayı: 6, (Priştine, 1975), ss. 113-117.
291. ----- "Priştine'de Türk Atasözleri." Çevren, Sayı: 8, (Priştine, 1975), ss. 35-51.
292. ----- "Stevan Sremaç'ın Nasrettin Hoca Fikraları Derlemesi üstüne." Çevren, Sayı: 15, (Priştine, 1977), ss. 53-59.
293. Zekerija, Nedžati (Zekeriya, Necati). "Yerli Türk Anonim Halk Türküleri." Çevren, Sayı: 43, (Priştine, 1984), ss. 123-127.
294. Zlatanović, Momčilo (Zlatanoviç, Momçilo). "Narodne pesme o kačacima na jugu Srbije (*Doğu Sırbistan'daki Kaçaklar Hakkında Halk Şiirleri*)." Vranjski glasnik, Sayı: 11, (Vranje, 1975), ss. 431-462.
295. ----- "Curcovden (Hıdırellez) Martifalları." Çevren, Sayı: 18-19, (Priştine, 1978), ss. 79-84.

II. D. TARİH

II. D. I. Kitaplar

1. Aličić, Ahmed (Aliçiç, Ahmed). Turski katastarski popisi nekih područja zapadne Srbije XV i XVI vek I (*XV. ve XVI. Yüzyılda Batı Sırbistan'ın Bazı Bölgelerinin Türk Kadaastro Sayımları I*). Čačak: 1984, 640 S.
2. ----- Poimenični popis sandžaka vilajeta Hercegovina (*Hersek Vilayetinin Sancaklarının İsme Göre Nüfus Sayımları*). Sarajevo: Orijentalni institut, Cilt: 6, Seri: 2, Kitap: 3, 1985, 658 S.
3. ----- Turski katastarski popisi nekih područja zapadne Srbije XV i XVI vek II (*XV. ve XVI. Yüzyılda Batı Sırbistan'ın Bazı Bölgelerinin Türk Kadaastro Sayımları II*). Čačak: 1985, 491 S.
4. ----- Turski katastarski popisi nekih područja zapadne Srbije XV i XVI vek III (*XV. ve XVI. Yüzyılda Batı Sırbistan'ın Bazı Bölgelerinin Türk Kadaastro Sayımları III*). Čačak: 1985, 563 S.

5. Aličić, Ahmed S. (Aliçiç, Ahmed S.). Uredjenje bosanskog ejaleta od 1789. do 1878. godine (*1789 Yılından 1878 Yılına Kadar Bosna Eyaletinin İdaresi*). Sarajevo: Orijentalni institut, Posebna izdanja XI, 1983, 198 S.
6. Andonov-Poljanski, Hristo (Andonov-Polyanski, Hristo), hzl. Britanski dokumenti za istorijata na makedonskiot narod. Bd. 3. (1848-1856 g.) (*Makedon Halkının Tarihi İçin Britanya Belgeleri. Cilt: 3. (1848-1856 y.)*). Skopje: 1982, 482 S.
7. ----- hzl. Ilinden 1903 (*İlinden Ayaklanması 1903*). Skopje: 1983, 39 S.
8. ----- Ilindeskoto vostanie i medžunarodnata javnost (*İlinden Ayaklanması ve Uluslararası Kamuoyu*). Skopje: 1985, 593 S.
9. Apostoloski, Mihailo, hzl. Makedonija vo istočnata kriza 1875-1881 (*Doğu Sorununda Makedonya 1875-1881*). Skopje: 1978, 789 S.
10. Atanasovski, Veljan (Atanasovski, Velyan). Pad Hercegovine (*Hersek'in Düşüşü*). Beograd: Istorijski institut, Narodna knjiga, 1979, 264 S.
11. Begović, Mehmed (Begoviç, Mehmed). Vakufi u Jugoslaviji (*Yugoslavya'daki Vakıflar*). Beograd: Naucno delo, 1963, 101 S.
12. Bejtić, Alija (Beytiç, Aliya). Priboj na Limu pod osmanskim vlašću 1418-1912 (*Osmanlı Hâkimiyeti Altında Lim Nehrindeki Priboy 1418-1912*). Sarajevo: Nova tiskara "Vrčak i dr, 1945, 61 S.
13. Bešliagić, Šefik (Beşlagic, Şefik). Nişani XVI i XVI vijeka u Bosni i Hercegovini (*XV. ve XVI. Yüzyılda Bosna-Hersek'te Nişanlar*). Sarajevo: 1978, 95 S.
14. Bitoski, Krste. Solunskite atentati 1903 (*Selanik Suikastları 1903*). Skopje: 1985, 258 S.
15. Bogdanović, Dimitrije (Bogdanoviç, Dimitriye). Knjiga o Kosovu (*Kosovo Üzerine Kitap*). Beograd: SANU Posebna izdanja, 1986, 297 S.
16. Bojanić, Dušanka (Boyaniç, Duşanka). Turski zakoni i zakonski propisi iz XV i XVI veka za smederevsku, kruševačku i vidinsku oblast (*Semendire, Krusevac ve Vidin Bölgesi için XV ve XVI Yüzyıla ait Türk Kanunları ve Mevzuatları*). Beograd:

Zbornik za istočnjačku istorijsku i književnu gradju, Kitap: 2, 1974, 180 S.

17. ----- Turske vojne zastave u cetinjskim muzejima (*Cetinye Müzelerinde Türk Askerî Bayrakları*). Beograd-Cetinje: 1981, 266 S.
18. Bojanovski-Dize, Dime (Boyanovski-Dize, Dime). Prilog za izučavanje na opšttestveno-ekonomskite odnosi vo Makedonija vo XV-XVI vek (*XV-XVI. Yüzyılda Makedonya'da Genel Ekonomi İlişkilerinin Araştırılmasına Katkı*). Skopje: 1974, 401 S.
19. Boškov, Vančo (Boškov, Vanço). Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek'te Fransiskan Arşivlerinde Türk El Yazmalarının Katalogu*). Sarajevo: Orijentali institut, Posebna izdanja XV, 1988, 155 S.
20. Božić, Ivan (Bojiç, İvan). Dubrovnik i Turska u XIV i XV veku (*XIV. ve XV. Yüzyılda Dubrovnik ve Türkiye*). Beograd: Naučna knjiga, 1952, 394 S.
21. Cerabregu, M. Kosova ne Hartat e Vjetra (*Kosova Eski Haritaları*). Priština: 1977, 302 S.
22. Dabić, Vojin (Dabiç, Voyin). Banska krajina 1685-1751. Prilog istoriji srpskog i hrvatskog naroda i krajiškog uredjenja u Baniji (*Banovina 1685-1751. Sırp ve Hırvat Halklarının ve Banovina'nın İdaresi Tarihine Katkı*). Beograd-Zagreb: 1984, 210 S.
23. Desnica, Gojko (Desnitsa, Goyko). Zemun i Prvi ustanak 1804-1813 (*Zemun ve Birinci Ayaklanma 1804-1813*). Beograd: 1975, 368 S.
24. Dimeski, Dmitar. Makedonskoto nacionalnoosloboditelno dviženje vo bitolskiot vilaet (1893-1903) (*Manastır Vilayetinde Makedon Milli Mücadelesi*). Skopje: 1981, 580 S.
25. Dimevski, Slavko, vd. Makedonskata liga i ustavot za državno ureduvanje na Makedonija od 1880 (*Makedon Birliği ve 1880 Yılında Makedonya Devlet İdaresi İçin Anayasa*). Skopje: Misa, 1985, 377 S.
26. Dobrača, Kasim (Dobraça, Kasim). Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa

- (*Arap, Türk ve Fars El Yamalarının Katalogu*). Cilt: 2. Sarajevo: 1979, 1047 S.
27. Džambazovski, Kliment (Cambazovski, Kliment), hzl. Gradja za istoriju makeodnskog naroda iz Arhiva Srbije (1856-1863) (*Makedon Halkının Tarihi İçin Sırbistan Arşivinden Belgeler (1856-1863)*). Cilt: 2. Kitap: 1. Beograd, Skopje: 1981, 652 S.
 28. ----- hzl. Gradja za istoriju makeodnskog naroda iz Arhiva Srbije (1856-1863) (*Makedon Halkının Tarihi İçin Sırbistan Arşivinden Belgeler (1864-1868)*). Cilt: 2. Kitap: 2. Beograd, Skopje: 1981, 471 S.
 29. Djordjević, Miroslav (Corcević, Miroslav). Srbija u Ustanku 1804-1813 (*1804-1813 İsyanında Sırbistan*). Beograd: 1979, 375 S.
 30. Djordjević, Života (Corcević, Jivota). Çukur çesma 1862. Studija o odlazku Turaka iz Srbije (*1862 Yılında Çukur Çeşmesi. Türklerin Sırbistan'dan Ayrılmasına Dair İnceleme*). Beograd: 1983, 316 S.
 31. Djurdjev, Branislav (Curcev, Branislav). Turska vlast u Crnoj Gori u XVI i XVII veku-prilog jednom nerešenom pitanju iz naše istorije (*XVI. ve XVII. Yüzyılda Karadağ'da Türk Hâkimiyeti-Tarihimizin Çözülmemiş Bir Sorusuna Katkı*). Sarajevo: Svjetlost, 1953, 136S.
 32. ----- vd. hzl. Kanuni i kanun-name za bosanski, hercegovački, zvrnički, kliški, crnogorski i skadarski sandžak (*Bosna, Hersek, Zvornik, Klis, Karadağ ve İşkodra Sancağı İçin Kanunlar ve Kanunnameler*). Sarajevo: Orijentalni institut, 1957, 211 S.
 33. ----- ; Milan Vasić (Milan Vasić), hzl. Jugoslavenske zemlje pod turskom vlašću (do kraja XVII stoljeća). Izabrani izvori (*Türk Hâkimiyeti Altında Yugoslav Ülkeleri (XVII Yüzyılın Sonuna Dek). Seçilen Kaynaklar*). Zagreb: Školska knjiga, 1962, 221 S.
 34. Ekmečić, Milorad (Ekmeçiç, Milorad). Ustanak u Bosni 1875-78 (*Bosna'da İsyan 1875-78*). Sarajevo: 1973.
 35. Elezović, Gliša (Elezoviç, Gliša). Iz carigradskih turskih arhiva *Mühimme Defteri*

- (*İstanbul Türk Arşivlerinden Mühimme Defteri*). Beograd: Zbornik za istočnjačku istorijsku i književnu gradju, 1951, 574 S.
36. ----- Ogledalo sveta ili istorija Mehmeda Nešrije (*Dünyanın Aynası veya Mehmed Neşri'nin Tarihi*). Beograd: SAN, 1957, 120 S.E
37. ----- ; Gavro Škrivanić (Gavro Şkrivaniç). Kako su Turci posle više opsada zauzeli Beograd (*Birkaç Kuşatmadan Sonra Türkler Tarafından Belgrat'ın Alınması*). Beograd: SAN, 1956, 83 S.+1.
38. Ferjančić, Božidar. (Feryançiç, Bojidar). Tesalija u XIII i XIV veku (*XIII. ve XIV. Yüzyılda Tesalya*). Beograd: Naučno delo, 1974, 305 S.
39. Filipović, Nedim (Filipoviç, Nedim). Princ Musa i Šejh Bedreddin (*Prens Musa ve Şeyh Bedreddin*). Sarajevo: Svjetlost, 1971, 767 S.
40. Gavrilović, Slavko (Gavriloviç, Slavko). Prilog istoriji trgovine i migracije Balkan-Podunavlje XVIII i XIX stoleća (*Ticaret ve Göç Tarihine Katkı. Balkan-XVIII. ve XIX. Yüzyılda Tuna Bölgesi*). Beograd: SANU Posebna izdanja 433, 1969, 323 S.
41. ----- Gradja bečkih arhiva o Prvom srpkom ustanku. Knjiga I (1804-1810) (*Viyana Arşivlerinde Birinci Sırp Ayaklanmasına İlişkin Kaynaklar. Kitap: I (1804-1810)*). Beograd: 1985, 754 S.
42. ----- Gradja za istoriju vojne granice u XVIII veku. Sv. 1.: Banska krajina 1690-1783 (*XVIII. Yüzyılda Krayna Tarihi İçin Kaynaklar. Defetr: 1. Banovina 1690-1783*). Beograd: 1989, 722 S.
43. ----- Gradja bečkih arhiva o Prvom srpkom ustanku. Knjiga II (1811) (*Viyana Arşivlerinde Birinci Sırp Ayaklanmasına İlişkin Kaynaklar. Kitap: II (1811)*). Beograd: 1989, 541 S.
44. ----- ; Ivan Jakšić, Sreta Pecinjački (İvan Jakşıç, Sreta Petsinyaçki). Gradja o balkanskim trgovcima u Ugarskoj XVIII veka. Knj.1 (*XVIII. Yüzyılda Macaristan'daki Balkan Tüccarları İle İlgili Kaynaklar. Kitap: 1*). Beograd: SANU, 1985, 624 S.

45. Gligo, Vedran, hzl. ve çev. Govori protiv Turaka (*Türklere Karşı Konuşmalar*). Split: Logos, 1983, 635 S.
46. Hadžibegić, Hamid (Hacibegić, Hamid). Glavarina u osmanskoj državi (*Osmanlı Devletinde Baş Vergisi*). Sarajevo: Orijentalni institut, Posebna izdanja IV, 1966, 188 S.
47. ----- ; Adem Handžić i Ešref Kovačević, hzl. (Adem Hacıć ve Eşref Kovačević). Oblast Brankovića. Opširni katastarski popis iz 1455. godine (*Branković Bölgesi. 1455 Yıllı Kapsamlı Kadastro Sayımı*). Monumenta Turcica. Cilt: 3. Seri: 2. Kitap: 2. Defter: 1. Sarajevo: Orijentalni institut, 1972, 401 S.
48. ----- ; Adem Handžić i Ešref Kovačević, hzl. (Adem Hacıć ve Eşref Kovačević). Oblast Brankovića. Opširni katastarski popis iz 1455. godine (*Branković Bölgesi. 1455 Yıllı Kapsamlı Kadastro Sayımı*). Monumenta Turcica. Cilt: 3. Seri: 2. Kitap: 2. Defter: 2. Sarajevo: Orijentalni institut, 1972, 250 S.
49. Hadžijahić, Muhamed (Haciyahić, Muhamed). Od tradicije do identiteta; geneza nacionalnog pitanja bosanskih muslimana (*Gelenekten Kimliğe; Bosna Müslümanlarının Milli Sorununun Oluşumu*). Sarajevo: 1974, 262 S.
50. Hadžiselimović, Omer (Haciselimović, Omer). Na vratima Istoka-engleski putnici o Bosni i Hercegovini od 16. do 20. vijeka (*Doğunun Kapısında-16. Yüzyıldan 20. Yüzyıla Kadar Bosna-Hersek Üzerine İngiliz Seyyahları*). Sarajevo: Veselin Masleša, Biblioteka "Kulturno Nasljeđe", 1989.
51. Hamza, Jusuf (Hamza, Yusuf). Zaemnite odnosi mégu progresivnité osmanski krugovi i makedonskoto revolucionerno dviž'e vo vtorata polovina na XIX i početkot na XX vek (*XIX. Yüzyılın İkinci Yarısı ve XX. Yüzyılın Başında Osmanlı Aydınları ve Makedon Devrim Hareketi Arasında Karşılıklı İlişkiler*). Skopje: 1988, 227 S.
52. Handžić, Adem (Hancić, Adem). Tuzla i njena okolina u XVI vijeku (*XVI. Yüzyılda Tuzla ve Civarı*). Sarajevo: Svjetlost, 1975, 401+2 S.
53. ----- hzl. Dva prva popisa Zvorničkog sandžaka (iz 1519. i 1533. Godine) (*Zvornik Sancağının İlk İki Sayımı (1519 ve 1533 Yıllarında)*). Sarajevo:

- Akademija nauka i umjetnosti BiH-SANU, Odeljenje društvenih nauka, 1986, 235+89 S.
54. Hasandedić, Hivzija (Hasandedić, Hivziya). Katalog arapskih, turskih i persijskih rukopisa (*Arap, Türk ve Fars El Yazmalarının Kataloğu*). Mostar: 1977, 330 S.
 55. Ilić, Nikola P. (İliç, Nikola P.). Oslobođenje južne Srbije 1877-1878 (*Güney Sırbistan'ın Kurtuluşu 1877-1878*). Beograd: 1977, 259 S.
 56. Ilić, Tanasije Ž. (İliç, Tanasiye J.). Beograd i Srbija u dokumentima Arhive zemunskog magistrata od 1739-1804. God. Knj.I (1739-1788) (*Zemun Kadısı Arşivindeki Belgelerde 1739 Yılından 1804 Yılına Kadar Belgrat ve Sırbistan. Kitap: I (1739-1788)*). Beograd: 1973, 808 S.
 57. Inaldžik, Halil (İnalcık, Halil). Osmansko carstvo-klasično doba, 1300-1600 (*Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ, 1300-1600*). Beograd: Utopija, 1974, 225 S.
 58. Irijart, Šarl (İrijart, Şarl). Bosna i Hercegovina-putopis iz vremena ustanka 1875-1876 (*Bosna-Hersek-1875-1876 Ayaklanması Döneminden Seyahatname*). Çev. Vladimir Osipov. Sarajevo: 1981, 199 S.
 59. Ivić, Pavle (İviç, Pavle), hzl. Spisi bečkih arhiva o Prvom srpskom ustanku. Bd. 10: Godina 1812 (*Birinci Sırp İsyanına İlişkin Viyana Arşivlerinin Belgeleri. Defter 10: 1812 Yılı*). Beograd: 1973, 269 S.
 60. ----- hzl. Spisi bečkih arhiva o Prvom srpskom ustanku. Bd. 11: Godina 1813 (*Birinci Sırp İsyanına İlişkin Viyana Arşivlerinin Belgeleri. Defter 11: 1813 Yılı*). Beograd: 1977, 471 S.
 61. Janković, Dragoslav (Yankoviç, Dragoslav). Srpska država Prvog ustanka (*Birinci Ayaklanmasında Sırp Devleti*). Beograd: 1984, 290 S.
 62. Jelaska, Joško (Yelaska, Yoşko). Splitsko polje za turskih vremena (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Split Bölgesi*). Split: 1985, 167 S.
 63. Jovanović, Radovan (Yovanoviç, Radovan). Crna Gora i velike sile 1856-1860 (*Karadağ ve Büyük Güçler 1856-1860*). Cilt: 1. Titograd: 1983, 275 S.
 64. Kaleši, Hasan; M. Mehmedovski (Kaleşi, Hasan; M. Mehmedovski). Tri Vakufnami

- na Kačanikli Mehmed Paša (*Kaçanikli Mehmed Paşanın Üç Vakıfnamesi*). Skopje: Institut za nacionalna istorija, 1958, 99 S.
65. Kartov, Vladimir, hzl. Praktikum po istorija na državite i pravata na narodite na Jugoslavija (*Yugoslavya Halklarının Devletleri ve Hakları*). Skopje: 1984, 450 S.
 66. Kovačević, Ešref (Kovačević, Eşref). Granice bosanskog pašaluka prema Austriji i Mletačkoj republici po odredbama Karlovačkog mira (*Karlofça Antlaşmasına Göre Bosna Paşalığının Avustruya ve Venedik Cumhuriyeti Sınırları*). Sarajevo: Svjetlost, 1973, 325 S.
 67. ----- Mühimme Defteri-dokumenti o našim krajevima (*Mühimme Defteri-Bölgelerimiz İle İlgili Belgeleri*). Cilt: 4, Seri: 3, Kitap: 1, Defter: 1. Sarajevo: Orijentalni institut, Monumenta Turcica, 1985, 230 S.
 68. Köprülü, Mehmed Fuad. Porijeklo Osmanske carevine (*Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu*). Çev. Nedim Filipović. Sarajevo: Veselin Masleša, 1955, 129 S.
 69. Levental, Zdenko. Britanski putnici u našim krajevima od sredine XV do početka XIX veka (*XV. Yüzyılın Yarısından XIX. Yüzyılın Başına Kadar Topraklarımızda Britanya Seyyahları*). Gornji Milanovac: Dečje novine, 1989, 332 S.
 70. Maksin, Jelena; Anica Lolić (Maksin, Yelena; Anitsa Lolić). Bibliografija jugoslovenske literature o Velikoj istočnoj krizi 1875-1878 (*1875-1878 Büyük Doğu Sorunu Üzerine Yugoslav Çalışmalarının Bibliyografyası*). Beograd: Istorijski institut, 1979, 147 S.
 71. Mandić, Novak (Mandić, Novak). Gacko kroz vjekove: prilog istoriji Gacka (*Yüzyıllar Boyunca Gacko: Gacko'nun Tarihine Katkı*). Gacko: 1985, 550 S.
 72. Matkovski, Aleksandar, hzl. Turski izvori za ajdutsvtoto i aramistvoto vo Makedonija (1650-1700) (*Makedonya'daki Haydutluk ve Eşkiyalık Hakkında Türk Kaynakları (1650-1700)*). Skopje: Institut za nacionalna istorija, 1961.
 73. ----- hzl. Turski izvori za ajdutsvtoto i aramistvoto vo Makedonija (1700-1725) (*Makedonya'daki Haydutluk ve Eşkiyalık Hakkında Türk Kaynakları (1700-1725)*). Skopje: Institut za nacionalna istorija, 1973.

74. ----- Dietot-krvninata vo Makedonija i na Balkanskiot Poluostrov za vreme na turskoto vladeenje (*Türk Yönetimi Zamanında Makedonya ve Balkan Yarımadasında Kan Parası-Diyet*). Skopje: Makedonska akademija na naukite i umetnostite, 1973, 125 S.
75. ----- Kreposništvo vo Makedonija vo vreme na turskoto vladeenje (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Makedonya'da Kölelik*). Skopje: Institut za nacionalna istorija, 1978.
76. ----- Turski izvori za ajdutsvtoto i aramistvoto vo Makedonija (1725-1775) (*Makedonya'daki Haydutluk ve Eşkiyalık Hakkında Türk Kaynakları (1725-1775)*). Skopje: 276 s. 1979.
77. ----- Otporot vo Makedonija (vo vremeto na turskoto vladeenje). Bd.1: Pasiven otpor (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Makedonya'da Direnç. Cilt 1: Pasif Direnç*). Skopje: 1983, 407 S.
78. ----- Otporot vo Makedonija (vo vremeto na turskoto vladeenje). Bd.2: Duhoven otpor (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Makedonya'da Direnç. Cilt 2: Manevi Direnç*). Skopje: 1983, 486 S.
79. ----- Otporot vo Makedonija (vo vremeto na turskoto vladeenje). Bd.3: Ajdutsvoto. (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Makedonya'da Direnç. Cilt 3: Haydutluk*). Skopje: 1983, 621.
80. ----- Otporot vo Makedonija (vo vremeto na turskoto vladeenje). Bd.4: Buni i vostanija (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Makedonya'da Direnç. Cilt 4: İsyan ve Ayaklanmalar*). Skopje: 1983, 847 S.
81. ----- Kryengritja e Dervish Carës [L'insurrection de Dervish Cara] (*Derviş Cara'nın Ayaklanması*). Skopje: Flaka e Vellazerimit, 1985, 239 S.
82. Mažuran, Ive (Majuran, İve). Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine (*1698 yılında Slavoniya'da Yerleşim Yerleri ve Nüfus Sayımı*). Osijek: JAZU, 1988, 574 s.
83. Mihaljčić, Rade (Mihalyçiç, Rade). The Battle of Kosovo in History and in Popular

- Tradition (*Tarih ve Gelenekte Kosova Savaşı*). Beograd: 1989, 248 S.
84. Mikulčić, Ivan (Mikulçiç, İvan). Staro Skopje so okolnite tvrdini (*Eski Üsküp ve Civarındaki Kaleler*). Skopje: 163 s. 1982.
85. Milić, Danica (Miliç, Danitsa), hzl. Istorija Niša. Knj. 1 Od najstarijih vremena do oslobodjenja od Turaka 1878. godine (*Niş Tarihi. Cilt: 1. En Eski Zamanlardan 1878 Yılı Türk Hâkimiyeti Sonuna Kadar*). Niš: Prosveta, 1983, 373 S.
86. Mikić, Djordje (Mikiç, Corce). Austro-Ugraska i Mladoturci 1908-1912 (*Avustruya-Macaristan ve Jön Türkler 1908-1912*). Banjaluka: 1983, 362 s.
87. Mitrović, Mihailo Mingej (Mitroviç, Miahilo Mingey), hzl. Srbija 1804-1918. Dokumenti i kazivanja (1804-1918 Yılları Arasında Sırbistan. Belgeler ve Anlatımlar). Beograd: 1980, 260 S.
88. Mujezinović, Mehmed (Muyezinoviç, Mehmed). Islamska epigrafika Bosne i Hercegovine (*Bosna-Hersek Islam Epigrafisi (Yazıt Bilimi)*). Cilt: 1. Sarajevo: 1974, 559 S.
89. ----- hzl. ve çev. Hadži Jusuf Livnjak. "Odazivam Ti se, Bože...". Putopis sa hadža 1615. godine (*Hacı Yusuf Livnyak. 1615 Yılında Hac Seyahatnamesi*). Sarajevo: 1981, 86 S.
90. Mujić, Mehmed (Muyiç, Mehmed). Sidžil mostarskog kadije 1632-1634 (*Mostar Kadısının Sicili 1632-1634*). Mostar: 1987, 286 S.
91. Nikić, Ljubomir (Nikiç, Lyubomir). Kosovo 1389-1989. Izbor iz fondova biblioteke Srpske akademije nauka i umetnosti (*Kosova 1389-1989. Sırp Bilim ve Sanat Akademisi Kütüphanesinden Seçmeler*). Beograd: 1990.
92. Nikolić-Stojančević, Vidosava (Nikoliç-Stoyançeviç, Vidosava). Leskovac i oslobodjeni predeli Srbije 1877-1878. godine. Etničke, demografske, socialno-ekonomske i kulturne prilike (1877-1878 Yıllarında Leskovac ve Sırbistan'ın Özgür Bölgeleri. Etnik, Demografik, Sosyo-Ekonomi ve Kültür Durumları). Leskovac: 1975, 303 S.
93. Opačić, Petar; Savo Skoko (Opaçiç, Petar; Savo Skoko). Srpsko-turski ratovi 1876-

- 1878 (*1876-1878 Yıllarında Sırp-Türk Savaşları*). Beograd: BIGZ, 1981, 340 S.
94. Pandevski, Manol. Nacionalno prašanje vo makedonskoto osloboditelano dviženje, 1893-1903 (*Makedon Kurtuluş Hareketinde Ulus Sorunu*). Skopje: Kultura, 1974, 318 S.
95. ----- Ilindenskoto Vostanie vo Makedonija 1903 (*1903 yılında Makedonya İlinden Ayaklanması*). Skopje: Institut za nacionalna istorija, 1978, 560 S.
96. ----- Makedonija i Makedoncite vo godinite na Istočnata kriza 1876-1878 (*1876-1878 Doğu Sorunu Yıllarında Makedonya ve Makedonlar*). Skopje: 1978, 114 S.
97. ----- Makedonija na Balkanot XIV-XX (*XIV-XX. Yüzyıllar Arasında Balkanlarda Makedonya*). Skopje: 1990, 375 S.
98. Pavličević, Dragutin, hzl. (Pavličević, Dragutin). Vojna krajina, povjesni pregled-historiografija-rasparve (*Askerî Sınır: Tarihi ve Tartışmalar*). Zagreb: Liber, 1984, 476 S.
99. Pelidija, Enes (Pelidiya, Enes). Bosanski ejalet od Karlovačkog do Požarevačkog mira 1699-1718 (*1688-1718 Karlofça Antlaşmasından Pasarofça Antlaşmasına Kadar Bosna Eyaleti*). Sarajevo: Veselin Masleša, 1989, 304 S.
100. ----- ; Behija Zlatar (Behiya Zlatar). Pljevlja i okolina u prvim stoljećima osmansko-turske vlasti (*Osmanlı Türk Hâkimiyetinin İlk Yüzyıllarında Pljevlya ve Civarı*). Pljevlja: 1988, 53 S.
101. Perović, Radoslav (Peroviç, Radoslav), hzl. Prvi srpski ustanak. Akta i pisma. Knjiga 1: 1804-1808. (*Birinci Sırp İsyanı. Belge ve Mektuplar. Defter 1: 1804-1808*). Beograd: 1977, 453 S.
102. ----- Iz istorije Prvog srpskog ustanka (*Birinci Sırp İsyanı Tarihinden*). Beograd: 1979, 217 S.
103. ----- Prilozi za istoriju Prvog srpskog ustanka (*Birinci Sırp İsyanının Tarihine Katkı*). Beogard: 1980, 272 S.

104. Peruničić, Br. (Peruničić, Br.). Zulumi aga i begova u kosovskom vilajetu (*Kosova Vilayetinde Ağa ve Beylerin Zülümleri*). Beograd: 1989, 670 S.
105. Plana, Emin. Kosova dhe Reformat ne Turqi (1839-1912) (*Kosova ve Türkiye'deki Reformlar (1839-1912)*). Priştine: 1978, 300 S.
106. Poplazarov, Risto. Makedonskoto kresnensko-razložko vostanie (*Makedon Ayaklanması*). Skopje: 1979, 203 S.
107. Popović, Toma (Popović, Toma). Turska i Dubrovnik u XVI Veku (*XVI. Yüzyılda Türkiye ve Dubrovnik*). Beograd: Srpska književna zadruga, 1973, 406 S.
108. Popović, Vasilj (Popović, Vasily). Agrarno pitanje u Bosni i turski neredi za vreme reformnog režima Abdul-Medžida (1839-1861) (*Bosna'da Tarım Sorunu ve Abdülmecit'in Reformları Döneminde (1839-1861) Türk Ayaklanmaları*). Beograd: Posebna izdanja SAN, 1949, 323 S.
109. Ratković, Borislav (Ratković, Borislav). Prvi balkanski rat 1912-1913. Operacije srpske vojske (*Birinci Balkan Savaşı 1912-1913. Sırp Ordusu Operasyonları*). Cilt: 2. Beograd:1975, 529 + 16 S.
110. Ražnatović, Novak (Rajnatović, Novak). Crna Gora i Berlinski kongres (*Karadağ ve Berlin Antlaşması*). Cetinje: Obod, 1979, 334 S.
111. Rexha, Ilijaz. Lidhja e Prizrenit ne Dokumentet Osmane (1878-1881) (*Osmanlı Belgelerinde Prizren Birliği (1878-1881)*). Priştine: 1978, 194+105 S.
112. Rizaj, Skender (Rizay, Skender). Lidhja Shqiptare e Prizrenit ne Dokumente Angleze (1878-1881) (*İngiliz Belgelerinde Prizren Arnavut Birliği (1878-1881)*). Priştine: 1978, 323 S.
113. ----- Kosova Gjate Shekujve XV, XVI dhe XVII. Administrimi, Ekonomia, Shaqeria dhe Levizja Popullore (*XV, XVI ve XVII Yüzyıllarda Kosova. Yönetim, İktisat, Halk Hareketi*). Priştine: 1982, 610 S.
114. Samardžić, Radovan (Samarčić, Radovan). Hajdučke borbe protiv Turaka u XVI i XVII veku (*XVI. ve XVII. Yüzyılda Türklere Karşı Haydut Savaşları*). Beograd, 1952, 58 S.

115. ----- Beograd pod Turcima (*Türk Hâkimiyeti Altında Belgrat*). Beograd: 1954, 61 S.
116. ----- Mehmed Sokolović (*Mehmed Paşa Sokollu*). 1. Baskı. Beograd: Srpska književna zadruga, 1971, 572 s.
117. ----- Mehmed Sokolović (*Mehmed Paşa Sokollu*). 2. Baskı. Beograd: 1975, 582 S.
118. ----- Sulejman i Rokselana (*Süleyman ve Rokselana*). Beograd: Srpska književna zadruga, 1976, 691 S.
119. ----- Mehmed Sokolović (*Mehmed Paşa Sokollu*). 3. Baskı. Beograd, 1982, 567 S.
120. ----- Kosovo i Metohija u srpskoj istoriji (*Sırp Tarihinde Kosova ve Metohya*). Beograd: Srpska književna zadruga, 1989, 436 S.
121. Skoko, Savo. Drugi balkanski rat 1913. tok i završetak rata (*1913 Yılında İkinci Balkan Savaşı, Savaş Süreci ve Sonu*). Cilt: 2. Beograd: 1975, 381+9 S.
122. Stamenković, Djorjde (Stamenković, Corce), hzl. Revolucionarna djelatnost i oslobodilačke akcije naroda jugoistočne Srbije protiv Turaka u XIX veku (*XIX. Yüzyılda Güneydoğu Sırbistan Halklarının Devrim ve Türklere Karşı Kurtuluş Faaliyetleri*). Niš: 1978, 50 S.
123. Stanojević, Gligor (Stanoyević, Gligor). Jugoslovenske zemlje u mletačko-turskim ratovima XVI-XVIII vijeka (*XVI.-XVIII. Yüzyıllarda Venedik-Türk Savaşlarında Yugoslav Toprakları*). Beograd: Istorijski institut, 1970, 496 S.
124. ----- Senjski uskoci (*Seny Haydutları*). Beograd: 1973, 337 S.
125. ----- Srbija u vreme bečkog rata 1683-1699 (*1683-1699 Yıllarında Viyana Savaşında Sırbistan*). Beograd: 1976, 243 S.
126. Stojaković, Momčilo (Stojaković, Momčilo). Braničevski defter. Poimenični popis pokrajine Braničevo iz 1467. godine (*Braničevo Defteri. 1467 Yıllı Braničevo Bölgesinin İsmen Sayımı*). Beograd: Zbornik za istočnjačku istorijsku i književnu gradju, 1987, 305 S.

127. Stojančević, Vladimir (Stoyančević, Vladimir). Južnoslovenski narodi u Otomanskom carstvu od Jedrenskog mira 1829. do Pariskog kongresa 1856 (*1829 Yılında Edirne Antlaşmasından 1856 Yılı Paris Antlaşmasına Kadar Osmanlı İmparatorluğu'nda Güney Slav Halkları*). Beograd: 1971.
128. ----- Srbija u vreme Prvog srpskog ustanka 1804-1813 (*1804-1813 Yıllarında Birinci Sırp İsyanında Sırbistan*). Leskovac: 1980, 293 S.
129. ----- Iz istorijske prošlosti istočne Srbije (1804-1813) (*Doğu Sırbistan'ın Geçmişinden (1804-1813)*). Zaječar: 1983, 80 S.
130. ----- Srbija i Bugarska od Sanstefanskog mira do Berlinskog kongresa (*San Stefano Anlaşmasından Berlin Antlaşmasına kadar Sırbistan ve Bulgaristan*). Beograd: Istorijski institut, Prosveta, 1986, 248 S.
131. ----- Leskovac i leskovačka nahija u XIX veku (1804-1878) (*XIX. Yüzyılda (1804-1878) Leskovac ve Leskovac Nahiyesi*). Leskovac: 1987, 253 S.
132. ----- Srbija i Bugari 1804-1878 (*1804-1878 Yıllarında Sırbistan ve Bulgarlar*). Beograd: Istorijski institut, Prosveta, 1988, 448 S.
133. Stojanov, Petar (Stoyanov, Petar). Makedonija vo politika na golemite sili vo vremeto na balkanskite vojni 1912-1913 (*1912-1913 Yıllarında Balkan Savaşları Döneminde Büyük Güçlerin Siyasetinde Makedonya*). Skopje: 1979, 225 S.
134. Stojanovski, Aleksandar (Stoyanovski, Aleksandar). Gradovite na Makedonija od krajot na 14. do 17. vek. Demografski proučavanja (*14. Yüzyılın sonundan 17. Yüzyıla Kadar Makedonya Şehirleri. Demografik Araştırmaları*). Skopje: 1981, 174 S.
135. ----- Vranjski kadiluk u XVI veku (*XVI. Yüzyılda Vranje Kadılığı*). Vranje: 1985, 200 S.
136. ----- Makedonija vo turskoto srednovekovie (*Türk Ortaçağında Makedonya*). Skopje: 1989, 459 S.
137. ----- Raja so specijalni zadolženija vo Makedonija (*Makedonya'da Özel Görevi Olan Reaya*). Skopje: Institut za nacionalna istorija,

1990, 208 S.

138. Sućeska, Avdo (Sućeska, Avdo). Ajani. Prilog izučavanju lokalne vlasti u nasim zemljama za vrijeme Turaka (*Ayanlar. Türkler Döneminde Topraklarımızda Yerel Yönetimin Araştırılmasına Katkı*). Djela Naučnog društva BiH, 1965, 278 S.
139. Šabanović, Hazim (Šabanović, Hazim). Turski izvori o srpskoj revoluciji. Knjiga I (*Sırp Devrimine İlişkin Türk Kaynakları. Kitap: I*). Beograd: Istorisko društvo NRS, 1956, 334 S.
140. ----- Evlija Čelebija, Putopis. Odlomci o jugoslovenskim zemljama (*Evliya Çelebi. Seyahatname. Yugoslav Toprakları İle İlgili Kısımlar*). 1. Baskı. Sarajevo: Svjetlost, 1957.
141. ----- Bosanski pašaluk (*Bosna Paşalığı*). Sarajevo: Naučno društvo NRBİH, 1959, 271 S.
142. ----- Krajište Isabega Ishakovića. Zbirni katastarski popis iz 1455. godine (Hicri 859 Tarihli Sutet-i Defter-i Mücmel-i Vilayet-i Yeleç ve İzveçan ve Hodidede ve Senica ve Ras ve Üsküp ve Kalkandelen Me'a Tevabi'iha) (*İsabey İshakoviç'in Bölgesi. 1455 Yılına ait Toplu Kadaastro Tahrir Defteri (Hicri 859 Tarihli Sutet-i Defter-i Mücmel-i Vilayet-i Yeleç ve İzveçan ve Hodidede ve Senica ve Ras ve Üsküp ve Kalkandelen Me'a Tevabi'iha)*). Cilt:2. Seri: 2. Kitap: 1. Sarajevo: Orijentalni institut, Monumenta Turcica, 1964, 383+8 S.
143. ----- Turski izvori za istoriju Beograda. Knjiga prva, sveska prva, katastarski popis Beograda i okoline 1476-1566 (*Belgrat Tarihinin Türk Kaynakları. Birinci Kitap, Birinci Defter, 1476-1566 Yıllar Arasında Belgrat ve Civarının Kadaastro Tahrir Defteri*). Beograd: Istorijski arhiv Beograda, 1964.
144. ----- Evlija Čelebija, Putopis. Odlomci o jugoslovenskim zemljama (*Evliya Çelebi. Seyahatname. Yugoslav Toprakları İle İlgili Kısımlar*). 2. Baskı. Sarajevo: Veselin Masleša, 1979.
145. Šamić, Midhat (Šamić, Midhat). Francuski putnici u Bosni i Hercegovini u XIX stoljeću (1836-1878) i njihovi utisci o njoj (*XIX. Yüzyılda (1836-1878) Bosna-Hersek'te Fransız Seyyahları ve İzlenimleri*). Sarajevo: 1981, 330 S.

146. Šćepanović, Žarko (Şćepanović, Jarko). Srednje Polimlje i Potarje: istorijsko-etnološka rasprava (*Lim ve Tara Nehrilerin Orta Bölgesi: Tarih-Etnoloji Tartışması*). Beograd: SANU, 1979, 273 S.
147. Škapur, Hasan; Ahmed S. Aličić (Şkapur, Hasan; Ahmed S. Aliçiç). Turski dokumenti o ustanku u Potkozarju 1875-1878 (*1875-1878 Yıllarında Potkozarje'deki Ayaklanma İle İlgili Türk Belgeleri*). Sarajevo: Orijentalni institut, 1988, 159 S.
148. Škrivanić, Gavro (Şkrivaniç, Gavro), hzl. Monumenta Cartographica Jugoslaviae, II: Srednjevekovne Karte (*Yugoslavya Kartografik Anıtları, II: Ortaçağ Haritalar*). Beograd: 1979, 95 S.
149. Šljivo, Galib (Şlyivo, Galib). Omer-Paša Latas u Bosni i Hercegovini, 1850-1852 (*1850-1852 Yıllarında Bosna-Hersek'te Serdar-ı Ekrem Ömer Paşa*). Sarajevo: 1977, 218 S.
150. ----- Bosna i Hercegovina 1813-1826 (*Bosna-Hersek 1813-1826*). Banja Luka: 1985, 325 S.
151. ----- Bosna i Hercegovina, 1849-1853 (*Bosna-Hersek 1849-1853*). Banajluka: 1990, 485 S.
152. Šopova, Dušanka (Şopova, Duşanka). Makedonija vo XVI i XVII vek. Dokumenti od Carigradskite arhivi 1557-1645 (*XVI. ve XVII. Yüzyılda Makedonya. İstanbul Arşivinden Belgeler 1557-1645*). Skopje: Institut za nacionalna istorija, 1955, 142 S.
153. Tepić, Ibrahim (Tepiç, İbrahim). Bosna i Hercegovina u ruskim izvorima (1856-1878) (*Rus Kaynaklarında Bosna-Hersek (1856-1878)*). Sarajevo: 1988, 586 S.
154. Todorovski, Gligor. Makedonskoto prasanje i reformite vo Makedonija (*Makedon Sorusu ve Makedonya'da Reformlar*). Skopje: 1989, 271 S.
155. Tomić, J. (Tomiç, Y.). Rat na Kosovu i staroj Srbiji 1912. godine (*1912 Yılında Kosova ve Eski Sırbistan'da Savaş*). Niš: 1988, 199 S.
156. Turski dokumenti za makedonskata istorija I (1800-1803) (*Makedon Tarihi İçin*

- Türk Kaynakları I (1800-1803)*). Skopje: Institut za nacionalna istorija, 1951, 169 S.
157. Turski dokumenti za makedonskata istorija II (1803-1808) (*Makedon Tarihi İçin Türk Kaynakları II (1803-1808)*). Skopje: Institut za nacionalna istorija, 1953, 202 S.
158. Turski dokumenti za makedonskata istorija III (1809-1817) (*Makedon Tarihi İçin Türk Kaynakları III (1809-1817)*). Skopje: Institut za nacionalna istorija, 1955, 125 S.
159. Turski dokumenti za makedonskata istorija IV (1818-1827) (*Makedon Tarihi İçin Türk Kaynakları IV (1818-1827)*). Skopje: Institut za nacionalna istorija, 1957, 188 S.
160. Turski dokumenti za makedonskata istorija V (1827-1839) (*Makedon Tarihi İçin Türk Kaynakları V (1827-1839)*). Skopje: Institut za nacionalna istorija, 1958, 219 S.
161. Urošević, Atanasije (Urošević, Atanasije). Etnički procesi na Kosovu tokom turske vladavine (*Türk Hâkimiyeti Boyunca Kosova'da Etnik Süreçler*). Beograd: SANU, 1987, 112 S.
162. Vinaver, Vuk. Dubrovnik i Turska u XVIII Veku (*XVIII. Yüzyılda dubrovnik ve Türkiye*). Beograd: Istorijski institut, 1960, 181 S.
163. ----- Pregled istorije novca u jugoslovenskim zemljama (XVI-XVIII veka) (*Yugoslav Topraklarında Para Tarihinin Değerlendirilmesi (XVI-XVIII. Yüzyıl)*). Beograd: Istorijski institut, 1970, 382 S.
164. Vojvodić, Mihailo (Voyvodić, Mihailo), vd, hzl. Srbija 1878. Dokumenti (1878 Yılında Sırbistan. Belgeler). Beograd: Srpska književna zadruga, 1978, 173 S.
165. Vučo, Nikola (Vučo, Nikola). Razvoj industrije u Srbiji u XIX veku (*XIX. Yüzyılda Sırbistan'da Endüstri Gelişimi*). Beograd: SANU, 1981, 450 S.
166. Zah, Franja Aleksander (Zah, Franya Aleksander). Bosna u tajnim političkim izveštajima Františka Zacha iz Beograda 1843-1848 (*1843-1848 Yıllarında*

František Zach'in Gizli Siyasi Raporlarında Bosna). Sarajevo: Akademija nauka i umetnosti BiH, 1976, 170 S.

167. Zirojević, Olga (Ziroyevič, Olga). Tursko vojno uređenje u Srbiji (1459-1683) (*Srbistan'da Türk Askerî Düzeni (1459-1683)*). Beograd: Istorijski institut, 1974, 319 S.
168. ----- Carigradski drum od Beograda do Budima u XVI i XVII veku (*XVI. ve XVII. Yüzyılda Belgrat'tan Budim'e İstanbul Yolu*). Novi Sad: 1976, 201 S.
169. Zografski, Dančo (Zografski, Danço), hzl. Avstriski dokumenti za istorijata na makedonskiot narod 1905-1906 (*1905-1906 Yıllarında Makedon Halk Tarihi İle İlgili Avustruya Belgeleri*). Skopje: 1977, 204 S.
170. Zontar, Josip (Jontar, Yosip). Obveščevalna služba i diplomacija Avstrijskih Habsburžanov v boju proti Turkom v 16. stoletju (*16. Yüzyılda Türklere Karşı Mücadelede Avustruya Habsburg İstihbarat Servisi ve Diplomasisi*). Ljubljana: 1973, 263 S.
171. Vakufname iz Bosne i Hercegovine (XV i XVI vijek) (*Bosna-Hersek Vakıfnameleri (XV. ve XVI. Yüzyıl)*). Monumenta Turcica. Cilt: 5. Seri 3. Kitap: 1. Sarajevo: Orijentalni institut, 1985, 278 S.

II. D. II. Makaleler

1. Aleksić, Dejan. (Aleksić, Deyan). "Mladoturska revolucija u Makedoniji (*Makedonya'da Jön Türk Devrimi*)."
Pregled, Sayı: 6, (Saraybosna, 1987), ss. 603-620.
2. Aleksić-Pejković, Lj. (Aleksić-Peykoviç, Ly.). "Italija i srpsko-turski ratovi 1876-1878. godine (*İtalya ve 1876-1878 Yıllarında Sırp-Türk Savaşları*)."
Istorijski časopis, Sayı: 32, (Belgrat, 1986), ss. 153-186.
3. Aličić, Ahmed (Aliçiç, Ahmed). "Uredba o organizaciji vilajeta 1867. godine (*1867 Yılında Vilayetler Organizasyonu İle İlgili Düzenleme*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-63, (Saraybosna, 1965), ss. 219-235.

4. ----- "Čifluci Husein Kapetana Gradašćevića (*Hüseyin Kaptan Gradašćević'in Çiftlikleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 14-15/1964-65, (Saraybosna, 1969), ss. 311-328.
5. ----- "Prilog proučavanju položaja sela i grada u Bosni u XIX vijeku (*XIX. Yüzyılda Bosna'daki Köy ve Şehir Durumunun Araştırılmasına Katkı*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, (Lyublyana, Zagreb, Belgrat, 1974), ss. 79-91.
6. ----- "Desetina u Bosni polovinom 19. vijeka (*19. Yüzyılın Ortasında Bosna'da Aşar Vergisi*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 17, (Saraybosna, 1980), ss 129-174.
7. ----- "Prilog izučavanju istorije Ljubuškog i okolice u 15. i 16. st. (*15. ve 16. Yüzyılda Ljubuşki ve Civarı Tarihinin Araştırılmasına Katkı*)."
100 Godina Muzeja na Humcu (1884-1984). Ljubuški: 1985, ss. 187-202.
8. ----- "Decree on the Organisation of the Vilayets, 1867 (*1867 Yılında Vilayetler Organizasyonu İle İlgili Düzenleme*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 36/1986 (Saraybosna, 1987), ss. 255-276.
9. Aličić, Ahmed S. (Aliçiç, Ahmed S.). "Popis bosanske vojske pred bitku na Mohaçu 1526. godine (*1526 Yılında Mohaç Savaşından Önce Bosna Ordusu Sayımı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 25/1975, (Saraybosna, 1977), ss. 171-202.
10. ----- "Hercegovina, pod osmanskim vlašću. Fotomonografija (*Osmanlı Hâkimiyeti Altında Hersek. Fotoğraf Monografi*)."
Privredni vjesnik, (Zagreb, 1981), ss. 208-221.
11. ----- "Nahija Drežnica pod osmanskim upravom (*Osmanlı İdarisi Altında Dreznica Nahiyesi*)."
Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, Sayı: 37, (Saraybosna, 1982), ss. 3-14.
12. ----- "Manuskript Ahvali Bosna od Muhameda Emina Isevića (poč. XIX v.) (*Muhamed Emin İseviç'in Ahvali Bosna El Yazması (XIX. Yüzyılın Başında)*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 32-33/1982-83, (Saraybosna, 1984), ss. 163-198.

13. ----- "Problemi osmanistike s posebnim osvrtom na izdavanje izvora (*Kaynak Yayimlanmasi Özelinde Osmanlı Çalışmalarının Sorunları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 37/1987, (Saraybosna, 1988), ss. 251-257.
14. ----- "Širenje islama u Hercegovini (*Hersek'te İslam Yayılması*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 67-74.
15. ----- "Privredna i konfesionalna struktura stanovništva u Hercegovini krajem XVI stoljeća (*XVI. Yüzyılın Sonunda Hersek'te Nüfusun Ekonomik ve Dini Yapısı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 125-192.
16. ----- ; Hivzija Hasandedić (Hiviziya Hasandedić). "Popis terzija, ćurčija i ćebedžija u Mostaru iz 1755. godine (*1755 Yılında Mostar'daki Terzi, Kürkcü ve Mutaflar Sayımı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 18-19/1968-69, (Saraybosna, 1973), ss. 315-371.
17. Andonov-Poljanski, Hristo (Andonov-Polyanski, Hristo). "Bulgaria and the Treaty of San Stefano (*Bulgaristan ve San Stefano Antlaşması*)."
Macedonian Review, (Üsküp, 1975), ss. 142-156.
18. ----- "Odnosot na Soedinetite amerikanski državi kon Makedonija i kon Makendoskoto prašanje vo 19. v. i vo periodot na Ilindenskoto vostanie (*19. Yüzyılda Makedon Sorunu ve İlinden Ayaklanması Döneminde Amerika Birleşik Devletleri İle Makedonya İlişkileri*)."
Godišen zbornik, Sayı: 28, (Üsküp, 1976), ss. 31-90.
19. ----- "Ilinden 1903 (*1903 Yılında İlinden*)."
Macedonian Review, Sayı: 3, (Üsküp, 1983), ss. 241-252.
20. Andrejević, B. (Andrejeviç, B.) "Zapisi o Niškoj buni 1841. godine i drugim pokretima protiv Turaka na marginama crkvene knjige Pentikostar (*Pentikostar Kilise Kitabının Kenarlarında 1841 Yılındaki Niş İsyanı ve Türklere Karşı Diğer Hareketler Üzerine Notlar*)."
Leskovački zbornik, Sayı: 28, (Leskovac, 1988), ss. 245-261.
21. Andrejević, S. (Andrejeviç, S.) "Agrarni odnosi i proizvodnja u okolini Niša pred

- oslobodjenje od Turaka (*Türk Hâkimiyeti Altından Kurtulunmasından Hemen Önce Niş Civarında Tarım İlişkileri ve Üretimi*)." Niški zbornik, Sayı: 9, (Niş, 1980), ss. 31-40.
22. Antoljak, Stjepan (Antolyak, Styepan). "Kade Bil Svetigrad? (*Svetigrad Kuşatması Ne Zaman Oldu?*)." Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 2-3, (Üsküp, 1977), ss. 67-92.
23. Apostolov, Aleksandar. "Osvrt vrz ajdutstvoto i aramistvoto vo Zletovsko (*Zletovo'da Haydutluk ve Eşkiyalığa Bakış*)." Godišen zbornik, Sayı: 24-25, (Üsküp, 1973), ss. 127-136.
24. ----- "Izveštaj na belgiski diplomat od Carigrad na prilike vo Turcija i za Istočното prašanje vo 1876 godina (*1876 Yılında Türkiye'nin Durumu ve Doğu Sorunu Üzerine İstanbul'da Belçika Diplomatinin Raporu*)." Istorija, (Üsküp, 1975), ss. 139-147.
25. Aristidu, Ekaterini. "Dubrovnik i Kipar u XVI Veku (*XVI. Yüzyılda Dubrovnik ve Kıbrıs*)." Istorijski časopis, Sayı: 21, (Belgrat, 1974), ss. 43-82.
26. Asim, Mücait. "Deçan Manastırı İçin İki Türk Belgesi." Çevren, (Priştine, 1974), ss. 52-54.
27. ----- "Kosova Vilayetinde İptidaiyeler." Çevren, Sayı: 37, (Priştine, 1983), ss. 55-66.
28. ----- "Kosova Vilayetinde Rüştıyeler." Çevren, Sayı: 39, (Priştine, 198), ss. 35-49.
29. Asimov, Mücahit. "Kosova Salnamelerinde Yazıldığına Göre Kosova Vilayetindeki Mektepler." Çevren, Sayı: 30, (Priştine, 1981), ss. 27-37.
30. Avdić, A. (Avdić, A.). "Poličke prilike u Novopazarskom sandžaku krajem XIX i početkom XX veka (*XIX. Yüzyılın Sonunda ve XX. Yüzyılın Başında Yeni Pazar Sancağında Siyasi Durum*)." Novopazarski zbornik, Sayı: 3, (Yeni Pazar, 1979), ss. 53-65.
31. Babić, Vlado (Babić, Vlado). "Orientalna zbirka dokumenata franjevačkog

- samostana Plehan Kod Dervente (*Derventa Yakınındaki Plehan'da Fransiskan Manastırında Doğu Belgelerinin Derleme Kitabı*)." Glasnik Arhiva i Društva arhivskih radnika BiH, Sayı: 23-24, (Saraybosna, 1983-84), ss. 107-112.
32. Bacqué-Grammont Jean-Louis. "Un rapport de Gazi Hüsrev Beg sur l'investissement de Belgrade en 1521 (*1521 Yılında Belgrat Kuşatması Üzerine Gazi Hüsrev Beyin Raporu*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 19-23.
 33. Baer, Gabriel. "Egyptian Attitudes Towards Turks and Ottomans in the 17th and 18th Centuries (*17. ve 18. Yüzyılda Türk ve Osmanlılara Karşı Mısır'ın Tutumları*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 25-34.
 34. Bajović, M. (Bayović, M.). "Ustanak u Gacku 1860. godine (*1860 Yılında Gacko'da Ayaklanma*)." Istorijski zapisi, Sayı: 61, (Titograd, 1988), ss. 91-95.
 35. Bajraktarević, Fehim (Bayraktarević, Fehim). "Proucavanje turskih dokumenata (*Türk Belgelerinin İncelenmesi*)." Istorijski časopis, Sayı: 2, (Belgrat, 1949/50), ss. 316-318.
 36. ----- "Poreklo Uşcupline povijesti Turske carevine (*Uşcupliya'nın Türk İmparatorluk Tarihinin Kökeni*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 589-595.
 37. ----- "Glavni Carigradski arhiv i ispisi iz njega (*İstanbul Merkez Arşivi ve İçinden Alıntılar*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57, (Saraybosna, 1958), ss. 283-299.
 38. ----- "Stanford J.Shaw, Archival Sources of Ottoman History: The Archives of Turkey (Reprinted from Journal of the American Oriental Society, Volume 80, Number 1, Jan-Mar., 1960) 4, ss. 1-12." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13 /1962-1963, (Saraybosna, 1965), ss. 367-370.
 39. Bajraktarević, Sulejman (Bayraktarević, Suleyman). "Hamid Hadžibegić, Kanun-nama Sultana Sulejmana zakonodavca iz prvih godina njegove vlade, Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, 1949/50." Historijski zbornik, Sayı: 4, (Zagreb,

1951), ss. 359-360.

40. ----- "Turski dokumenti u splitskom Arheološkom muzeju i u franjevačkom samostanu na Visovcu (*Split Arkeoloji Müzesi ve Visovac'ta Fransiskan Manastırında Bulunan Türk Belgeleri*)."
Starine, Sayı: 44, (Zagreb, 1952), ss. 25-63.
41. ----- "Turski dokumenti gradske biblioteke i Kaptolskog arhiva u Splitu (*Split'teki Kent Kütüphanesi ve Kaptol Arşivindeki Türk Belgeleri*)."
Ljetopis JAZU, Sayı: 57, (Zagreb, 1953), ss. 141-146.
42. ----- "Izveštaj o proučavanju turskih dokumenata u franjevačkom samostanu u Makarskoj 1952. godine (*1952 Yılında Makarska'daki Fransiskan Manastırındaki Türk Belgelerinin İncelemesine Dair Rapor*)."
Ljetopis JAZU, Sayı: 59, (Zagreb, 1954), ss. 9-13.
43. ----- "Turski dokumenti Državnog arhiva u Zadru (*Zadar'da Devlet Arşivindeki Türk Belgeleri*)."
Arhivski vjesnik, Sayı: 1, (Zagreb, 1958), ss. 594-596.
44. ----- "Turski dokumenti franjevačkog samostana u Živogošću i u Makarskoj (*Zivogosce ve Makarska'da Fransiskan Manastırının Türk Belgeleri*)."
Zbornik Historijskog instituta JAZU, Sayı: 4, (Zagreb, 1961), ss. 383-392.
45. ----- "Prikaz časopisa Turskog istorijskog društva u Ankari "Beleten"-a (5 godišta 1957-1961), "Belleten, Türk Tarih Kurumu", Ankara. (*Ankara'daki Türk Tarih Kurumu'nun "Belleten" Dergisinin Bir İncelemesi (5 Yıllık 1957-1961).*), "Belleten, Türk Tarih Kurumu", Ankara)."
Zbornik Historijskog instituta JAZU, Sayı: 4, (Zagreb, 1961), ss. 555-580.
46. ----- "Acta Turcica Državnog Arhiva u Dubrovniku (*Dubrovnik'te Devlet Arşivinin Acta Turcica'sı*)."
Arhivski vjesnik, Sayı: 4-5/1961-62, (Zagreb, 1962), ss. 351-359.
47. ----- "Izvjestaj o Istraživalackom Radu na Orijentalnim Rukopisima u Hvaru i Turskim Aktima u Dubrovniku (*Hvar'daki Oryantal Yazılar ve Dubrovnik'teki Türk Belgeleri Üzerinde Yapılan Araştırmalar Hakkında Rapor*)."
Ljetopis JAZU, Sayı: 69, (Zagreb, 1963), ss.227-235.

48. Baran, Tülay. "Türkiye'nin Dış Politikası ve Balkan Devletleriyle İlişkisi." Çevren, Sayı: 85-86, (Priştine, 1991), ss. 6-11.
49. Barkan, Ömer. "XVI. Asrın İkinci Yarısında Türkiye'de Fiyat Hareketleri." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 133-148.
50. Basler, Djuro (Basler, Curo). "Istraživanja bogumilstva u XVII i XVIII vijeku (XVII. ve XVIII. Yüzyıldaki Bogomilizm Araştırılması)." Pregled, (Saraybosna, 1974), ss. 647-651.
51. Bastaić, Konstantin (Bastaiç, Konstantin). "Turski dokumenti za makedonskata istorija, prev. Panta Džambazovski i Arif Starova, izd. Naučen Institut za nacionalna istorija, na makedonskiot narod, Skopje 1951." Historijski zbornik, Yıl: 5, Sayı: 1-2, (Zagreb, 1952), ss. 149-152.
52. Batovski, Henrik. "Prilog istoriji južne granice Crne Gore (1878-1913) (*Karadağ'ın Güney Sınırının Tarihine Katkı (1878-1913)*)." Istorijski zbornik, (Titograd, 1978), ss. 83-97.
53. Begović, Mehmed (Begoviç, Mehmed). "Proučavanje turskih istorisko-pravnih spomenika (*Türk Tarik-Hukuk Anıtlarının Araştırılması*)." Istorijski časopis, Sayı: 2, (Belgart, 1951), ss. 348-355.
54. ----- "Sličnost između medžele i opšteg imovinskog zakonika za Crnu Goru (*Mecelle ve Karadağ Genel Mülkiyet Kanunu Arasındaki Benzerlik*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 33-42.
55. ----- "O Adetima (Pravnim Običajima) (*Adetler Üzerine*)." Istorijski časopis, Sayı: 5, (Belgart, 1955), ss. 189-192.
56. ----- "Tragovi našeg srednjovekovnog krivičnog prava u turskim zakonskim spomenicima (*Türk Hukuk Mirasında Ortaçağ Ceza Hukukumuzun İzleri*)." Istorijski časopis, Sayı: 6, (Belgrat, 1956), ss. 1-11.
57. ----- "Izvori turskog prava od XIV do XIX veka (*XIV. Ve XIX. Yüzyıldaki Türk Hukukunun Kaynakları*)." Istorijski časopis, Sayı: 16-17, (Belgart, 1970), ss. 45-53.

58. ----- "Sur l'application du droit pendant le règne turc dans nos pays (*Topraklarımızda Türk Yönetiminin Sürecinde Hukukun Uygulaması Üzerinde*)."
Balkanica, Sayı: 5, (Belgrat, 1974), ss. 361-367.
59. ----- "Uticaј šerijatskog prava na pravne običaje u Jugoslaviji (*Yugoslavya'da Şeriat Hukukunun Adetlere Etkisi*)."
Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 22, (Belgrat, 1974), ss. 375-381.
60. ----- "Da li je rimsko pravo uticalo na šerijatsko pravo? (*Şeriat Hukuku Roma Hukukuna Etkilemiş midir?*)."
Balkanica, Sayı: 8, (Belgrat, 1977), ss. 593-602.
61. ----- "Šerijatsko pravo o državi i državnoj upravi (*Devlet ve Devlet İdaresi Üzerine Şeriat Hukuku*)."
Istorijski časopis, Sayı: 32, (Belgrat, 1985), ss. 27-48.
62. Bejtić, Alija (Beytiç, Aliya). "Stari trgovački putevi u donjem Polimlju (*Lim Nehrinin Alt Bölgesinde Eski Ticari Yolları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 163-189.
63. ----- "Knežina i knežinska nahija u historiji i likovnom stvaralaštvu (*Tarih ve Resim Sanatında Knezina ve Nahiyesi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 26/1976, (Saraybosna, 1978), ss. 43-77.
64. Bejdić, Alma (Beydiç, Alma). "Derbendžijska organizacija u bosanskom sandžaku početkom 17. vijeka (*17. Yüzyılın Başında Bosna Sancağında Derbentçiler Organizasyonu*)."
Prilozi Instituta za istoriju, (Saraybosna, 1988), ss. 61-77.
65. Beljajev, Evgenij Aleksandrovič (Belyayev, Evgeniy Aleksandroviç). "Periodizacija srednjovjekovne turske historije (*Ortaçağ Türk Tarihinin Dönemselleştirmesi*)."
Historijski zbornik, Sayı: 1, (Zagreb, 1948), ss. 183-187.
66. Beriç, Dušan (Beriç, Dušan). "Ilić, Tanasije Ž. Beograd i Srbija u Dokumentima Arhive Zemunskog Magistrata od 1739-1804. God. Knj.I (1739-1788), Beograd: 1973."
Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 3-4, (Lyublyana, Zagreb, Beograd, 1974), ss. 252-253.

67. ----- "Socijalno-politička previranja u Bosni 1848. godine (*1848 Yılında Bosna'da Sosyal Siyasi Karmaşaları*)."
Istorijski časopis, Sayı: 25-26, (Belgrat, 1979), ss. 139-158.
68. ----- "Das Osmanischen Reich und die Europäische Revolution von 1848-1849 (*Osmanlı İmparatorluğu ve Avrupa Devrimi 1848-1849*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 35-46.
69. ----- "Otomansko carstvo i evropska revolucija (*Osmanlı İmparatorluğu ve Avrupa Devrimi*)."
Balkanica, Sayı: 11, (Belgart, 1980), ss. 127-146.
70. ----- "Marginalije o politici Turske prema revoluciji 1848-1849 (*1848-1849 Devrimi Konusunda Türk Siyaseti Üzerine*)."
Istorijski zbornik, Sayı: 1, (Belgrat, 1980), ss.153-174.
71. ----- "Problemi opadanja ekonomskog sistema Osmanskog carstva u periodu 1848-1878 (*1848-1878 Döneminde Osman İmparatorluğu'nun Ekonomi Sisteminin Düşüşü Sorunları*)."
Istorijski časopis, Sayı: 29-30, (Belgrat, 1983), ss. 369-375.
72. ----- ""Proekt" Ljubomira Ivanovića iz 1866. godine o ustanku hrišćiana u evropskoj Turskoj (*Avrupa Türkiye'sinde Hristiyanların Ayaklanması Üzerine 1866 Yılındaki Ljubpmir İvanoviç'in Projesi*)."
Zbornik za istoriju, Sayı: 27, (Niş, 1983), ss. 151-171.
73. ----- "Agrarni sistem i produktivnost poljoprivrede u Hercegovini-Prilog proučavanju socijalnih pretpostavki ustanka 1852-1862 (*Hersek'te Tarım Sistemi ve Tarım Üretimi. 1852-1862 Ayaklanmasının Sosyal Sebeplerinin Araştırılmasına Katkı*)."
Zbornik Istorijskog muzeja Srbije, Sayı: 38, (Belgrat, 1988), ss. 17-38.
74. Besarović, Vojka (Besarović, Voyka). "Pogled na istoriju bosansko-hercegovačkih Jevreja u periodima osmanske i austougarske vladavine (*Osmanlı ve Avusturya-Macaristan Hâkimiyeti Dönemlerinde Bosna-Hersek Yahudilerinin Tarihine Bakış*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 16, (Saraybosna, 1979), ss. 206-216.

75. Bilgegil, M. Kaya. "Un ancien article turc intitulé "Discours aux Bosniaques"-Jedan stari turski članak nazvan "Rasprava o Bošnjacima" (*Boşnaklar Hakkında Tartışması Adlı Bir Eski Türk Makalesi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 47-50.
76. Binswanger, Karl. "Ökonomische Aspekte der Kleiderordnung im Osmanischen Reich des 16. Jahrhunderts-Ekonomski aspekti uredbe o odijevanju u Osmanskom carstvu u XVI vijeku (*XVI. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda Giyisi Düzenlemesinin Ekonomik Yönleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 51-66.
77. Blagoev, Spiridion. "Narodnoto dviženie vo Makedonija po Mladotuskata revoljucija (*Jön Türk Devriminde Makedonya'da Halk Hareketleri*)."
Istoriija, Sayı: 1, (Üsküp, 1979), ss. 141-153.
78. ----- "Stranskiot pečat za terorot i nasilvstvata vo Makedonija pred Ilindenskoto vostanie (*Makedonya'da İlinden Ayaklanmasından Önceki Terörü Üzerine Yabancı Basımı*)."
Istoriija, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1982), ss. 97-112.
79. Bogičević, Vojislav (Bogičević, Voyislav). "Emigracije muslimana Bosne i Hercegovine u Tursku u doba austro-ugarske vladavine 1878.-1918. god. (*1878-1918 Yılında Avustruya-Macaristan Hâkimiyeti Döneminde Bosna-Hersek Müslümanlarının Türkiye'ye Göcü*)."
Historijski zbornik, Sayı: 3, (Zagreb, 1950), ss. 175-188.
80. Bojanić, Dušanka (Boyaniç, Duşanka). "I.H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, Ankara, 1948, str. 632."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 1/1950, (Saraybosna, 1950), ss. 191-193.
81. ----- "Podaci o Skoplju iz 951 (1544) godine (*951 (1544) Yılından Üsküp İle İlgili Bilgiler*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 607-619.
82. ----- "Edna zapoved vo skopskiot tahrir-defter od H.976. godina (*976 Hicri Yılında Üsküp Tahrir Defterinde Bir Emir*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1957), ss. 203-205.

83. ----- "Edno ohridsko kanunname (*Bir Ohri Kanunnamesi*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1959), ss. 285-295.
84. ----- "Dve godine istorije Bosanskog krajišta (1479 i 1480)-prema Ibn Kemalu (*Ibn Kemal'a Göre Bosna Sınır Bölgesinin İki Senelik Tarihi (1479 ve 1480)*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 14-15/1964-65, (Saraybosna, 1969), ss. 33-50.
85. ----- "O srpskoj baštini i soću u turskim zakonima (*Türk Kanunlarında Sırp Mirası*)."
Istorijski časopis, Sayı: 20, (Belgrat, 1973), ss. 157-180.
86. ----- "Fragmenti zbirnog popisa Vidinskog sandžaka iz 1466. godine (*1466 Yılında Vidin Sancağının Toplu Sayımının Kısımları*)."
Miscellanea, Sayı: 2, (Belgrat, 1973), ss. 5-77.
87. ----- "Fragmenti opširnog popisa Vidinskog sandžaka iz 1478-81. godine (*1478-81 Yılında Vidin Sancağının Kapsamlı Sayımının Kısımları*)."
Miscellanea, Sayı: 2, (Belgrat, 1973), ss. 79-177.
88. ----- "Sultanska akta izdata na zahtev Dubrovačke republike (1627-1647) (Dubrovački Defter Br. 3) (*Dubrovnik Cumhuriyeti'nin İsteği İle Hazırlanan Sultan Belgeleri (1627-1647) (Dubrovnik Defteri No.3)*)."
Miscellanea, Sayı: 22, (Belgrat, 1982), ss. 35-212.
89. ----- "O Novobrdskoj gospoštini (*Nobrida Nüfusunun Üst Kesimi*)."
Istorijski časopis, Sayı: 29-30, (Belgrat, 1983), ss. 117-127.
90. ----- "Požarevac u XVI veku Bali-Beg Jahjapašić (*XVI. Yüzyılda Pasarofça. Bali Bey Yahyapaşıç*)."
Istorijski časopis, Sayı: 32, (Belgrat, 1986), ss. 49-77.
91. ----- "Two Years in the History of the Bosnian Border Regions (1479 and 1480) - According to Ibn Kemal (*Ibn Kemal'a Göre Bosna Sınır Bölgesinin İki Senelik Tarihi (1479 ve 1480)*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 36/1986, (Saraybosna, 1987), ss. 313-331.

92. ----- "Povodom Izraza Cilik. (Prilog Izucavanju Danka u Krvi) (*Cilik İfadesi ile İlgili (Devşirmenin Araştırılmasına Bir Katkı)*)." Vesnik Vojnog muzeja, Sayı: 6-7, (Belgrat, 1962), ss. 237-239.
93. Bojanić-Lukač, Dušanka (Bojanić-Lukač Dušanka) "Ko je učestvovao u zamaničkoj vojsci? (*"Zamanica" Ordusuna Kim Katılıyordu?*)." Vesnik Vojnog muzeja, Sayı: 6-7, (Belgrat, 1962), ss. 240-244.
94. ----- "Тверитинова А. С., Агранный строй османской империи XVI–XVII в.в, Академия наук СССР Институт народов Азии, Москва 1963." Istorijski časopis, Sayı: 16-17, (Belgrat, 1970), ss. 321-322.
95. ----- "Turski dokumenti za istorijata na makedonskiot narod. Skopje 1963." Istorijski časopis, Sayı: 16-17, (Belgrat, 1970), ss. 320-321.
96. ----- "Cezar Mustafa, Osmanli Tarihinde Levendler, Istanbul 1965." Istorijski časopis, Sayı: 19, (Belgrat, 1972), ss. 329-336.
97. ----- "Turski dokumenti za istorijata na makedonskiot narod. Opširen Popisen defter No. 4/1467-1468 godina. Skopje, Arhiv na Makedonija, 1971." Istorijski časopis, Sayı: 24, (Belgart, 1977), ss. 365-373.
98. ----- "Zaječar i Crna Reka u vreme turske vladavine (XV-XVIII vek) (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Zajeçar ve Crna Reka(XV.-XVIII. Yüzyıl)*)." Glasnik Etnografskog muzeja, Sayı: 42, (Belgrat, 1978), ss. 23-78.
99. ----- ; Suzana Djordjević (Suzana Corcević). "Razvoj lokalne gradske uprave na Balkanu od XV do XIX veka (*XV. Yüzyıldan XIX. Yüzyıla Kadar Balkanlarda Şehir İdaresinin Gelişimi*)." Gradska Kultura na Balkanu 1 (XV-XIX Vek), Zbornik radova, Beograd: 1984, ss. 59-84.
100. Boškov, Vančo; Ishak Fetah (Boşkov, Vanço; İshak Fetah) "Edno skopsko vakufname od XVI vek (*XVI. Yüzyıla ait Bir Üsküp Vakıfnamesi*)." Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1961), ss. 165-175.
101. Boškov, Vančo (Boşkov, Vanço). "Jedno originalno pismo-naredba (*Biti*) Murata II za Svetu Goru (*Aynoroz İçin II. Murat'ın Bir Orijinal Mektubu-Buyruk*)"

- (Biti))." Hilandarski zbornik, Sayı: 4, (Belgrat, 1978) ss. 131-136.
102. ----- "Jedan originalan nišan Murata I iz 1386. godine u Manastiru Svetog Pavla na Svetoj Gori (*Aynoroz'daki Aziz Pavle Manastırında Bulunan 1386 Yıllı I. Murat'ın Bir Orijinal Nişanı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 27/1977, (Saraybosna, 1979) ss. 225-246.
103. ----- "Pitanje autentičnosti fojničke ahd-name Mehmeda II iz 1463. godine (*II. Mehmet'in 1463 Yıllı Fojnica Ahd-namesinin Sahiciliği Sorusu*)."
Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 28-30/1977-79, (Saraybosna, 1979), ss. 87-105.
104. ----- "Ahd-nama Murata III iz 1575. godine stanovnicima Bara (*Bar Halkına III. Murat'ın 1575 Yıllı Abd-namesi*)."
Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 28-30/1977-79, (Saraybosna, 1979), ss. 279-285.
105. ----- ; Jasna Šamić (Boškov, Vanço; Yasna Şamiç). "Turski dokumenti o slovenačkom roblju u Sarajevu u 16. vijeku (*16. Yüzyılda Saraybosna'da Sloven Köleleri Hakkında Türk Belgeleri*)."
Zgodovinski časopis, Sayı: 1, (Lyublyana, 1979), ss. 5-12.
106. ----- "Jedan ferman Murata III o Hilandaru u Kutlumušu. Prilog pitanju zaostavštine kaludjera (*Hilandar Manastırı Hakkında Kutulmuş'ta III. Murat'ın Bir Fermanı. Keşişlerin Vasiyeti Sorusuna Katkı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 357-362.
107. ----- "Odnos srpske i turske diplomatike (*Sırp ve Türk Diplomatik İlişkileri*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 3-4, (Lyublyana, Zagreb, Belgrat, 1980), ss. 219-236.
108. ----- "Dokumenti Bajazita II u Hilandaru (Sveta Gora) (*Aynoroz'daki Hilandar Manastırda II. Bayezid'in Belgeleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 31/1981 1981. ss. 131-154.
109. ----- "Jedan ferman Mehmeda III u Hilandaru iz 1601. godine (*Hilandar Manastırı'nda III. Mehmet'in 1601 Yılındaki Bir Fermanı*)."
Istorijski časopis, Sayı: 29-30, (Belgrat, 1983), ss. 181-186.

110. ----- "Bir Sahte Osmanlı Vesikasının Tahlili ." Çevren, Sayı: 64, (Priştine, 1988), ss. 27-36.
111. Božić, Ivan (Bojić, İvan). "Kolebanja Mahmud-Paše Andjelovića (*Mahmud Paşa Andjelović'in Tereddüdü*)."
Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Sayı: 41, (Belgrat, 1975), ss. 159-171.
112. Brestovci, Sadullah (Brestovtsi, Sadullah). "Kararnameja-program i pare i Lidhjes Shqiptare te Prizrenit (*Kararname-Prizren Arnavut Birliği ve Programı*)."
Gjurmime albanologjike, serie e shkencave historike, Sayı: 8/1978, (Priştine, 1979), ss. 185-204.
113. Buturović, Derviš (Buturoviç, Derviş). "Povodom jedne vakufname (*Bir Vakıfname Konusunda*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1-4, (Saraybosna, 1952), ss. 55-60.
114. ----- "Isprave spahiskih porodica iz nahije Neretve (*Neretva Nahiyesindeki Saphi Ailelerinin Kimlikleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57, (Saraybosna, 1958), ss. 193-258.
115. Buturović, Dženana (Buturoviç, Cenana). "Gerz Iljas-Djerzelez prema historijskim izvorima iz XV, XVI ve XVII vijeka (*XV., XVI. ve XVII. Yüzyıldaki Tarih Kaynakalarında Gerz İlyas*)."
Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, (Belgrat, 1975), ss. 172-186.
116. Buzov, Snježana (Buzov, Snyejana). "Vlasi u Bosanskom sandžaku i islamizacija (*Bosna Sancağında Ulahlar ve İslamlaştırılması*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 99-112.
117. Cicmil, Predrag (Tsitsmil, Predrag). "Bosansko pitanje na Carigradskoj konferenciji 1876/1877. godine (*1876/1877 Yılında İstanbul Konferansında Bosna Sorunu*)."
Istorijski zbornik, Sayı: 4, (Banya Luka, 1983), ss. 135-162.
118. ----- "Pitanje Kneževine Srbije na Carigradskoj konferenciji 1876/1877 (*1876/1877 Yılında İstanbul Konferansında Sırbistan Sorunu*)."
Istorijski časopis, Sayı: 31, (Belgrat, 1984), ss. 221-238.

119. Cviko, Fazileta (Tsviko, Fazileta). "Opširni defter za sandžak Požegu iz 1579. godine-diplomatički opis (1579 Yılında Pozega Sancağının Kapsamlı Defteri: Diplomatik Tanımı)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 32-33/1982-83, (Saraybosna, 1984), ss. 267-285.
120. ----- "O Gazi Husrevbegovom vakufu u Slavonskoj Požegi (Slavonska Pozega'da Gazi Hüsrev Beyin Vakfı)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1985), ss 75-78.
121. ----- "Vakufi u Slavonskoj Požegi u 16. stoljeću (16. Yüzyılda Slavonska Pozega'daki Vakıflar)." Islamska misao, Sayı: 75, (Saraybosna, 1985), ss. 18-20.
122. ----- "O najstarijem popisu požeškog sandžaka (Pozega Sancağının En Eski Sayımı Üzerine)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 34/1984, (Saraybosna, 1985), ss. 129-135.
123. Čakir, Nikolae (Çakir, Nikolae). "Rumunija u borbi za nacionalno oslobođenje balkanskih naroda (1859-1878) (Balkan Halklarının Milli Mücadelesinde Romanya (1859-1878))." Balcanica, Sayı: 7, (Belgrat, 1976), ss. 187-191.
124. ----- "Romanija-aktiven faktor vo borbata za nacionalno osloboduvanje na balkanskite narodi (1856-1878) (Balkan Halklarının Milli Mücadelesinde Aktif Bir Öge-Romanya (1856-1878))." Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1976), ss. 129-133.
125. Čar, Hatidža (Çar, Hatica). "Jedna bujuruldija bosanskog namjesnika Jegen Mehmed paše iz 1743. godine (Bosna Vekili Yegen Mehmed Paşanın 1743 Yıllı Bir Buyruğu)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 27/1977, (Saraybosna, 1979), ss. 283-286.
126. ----- "Demografsko kretanje, socijalni i konfesionalni sastav stanovništva u visočkoj nahiji (Visoko Nahiyesinde Demografik Hareketleri, Sosyal ve Dini Yapısı)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 195-252.
127. Čar-Drnda, Hatidža (Çar-Drnda, Hatica). "Sidžil tešanjskog kadiluka iz 1740-

1746. kao istorijski izvor (*Tarih Kaynağı Olarak 1740-1746 Yılı Teşanja Kadılığının Sicili*).
Naše starine, Sayı: 16-17, (Saraybosna, 1984), ss. 119-126.
128. ----- "Nova Varoš u osmanskim izvorima (*Osmanlı Kaynaklarında Yeni Varoş*)."
Novopazarski zbornik, Sayı: 10, (Yeni Pazar, 1986), ss. 101-112.
129. ----- "Prilog proučavanju prošlosti Fojnice i Kreševa od uspostave osmanske vlasti do početka 17. stoljeća (*Osmanlı Hâkimiyetinin Başlangıcından 17. Yüzyıla Kadar Fojnica ve Kreşevo'nun Geçmişinin Araştırılmasına Katkı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 35/1985, (Saraybosna, 1986), ss. 133-161.
130. ----- "Zbirka sidžila Gazi Husrev-begove biblioteke (*Gazi Hüsrev Beyin Kütüphanesinde Sicil Derlemesi*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 13-14, (Saraybosna, 1987), ss. 53-67.
131. ----- "Iz prošlosti Prijepolja (*Prijepolje'nin Geçmişinden*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 23, (Saraybosna, 1987), ss. 47-54.
132. ----- "Teritorijalna i upravna organizacija visočke nahije do početka 17. stoljeća (*17. Yüzyılın Başına Kadar Viskoko Nahiyesinin Teritoryal ve İdari Düzenlemesi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 37/1987, (Saraybosna, 1988), ss. 185-195.
133. ----- "Sidžil visočkog kadiluka (1755-1810) kao historijski izvor (*Tarih Kaynağı Olarak Visoko Kadılığının Sicili (1755-1810)*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 38/1988, (Saraybosna, 1989), ss. 253-256.
134. ----- "Visoko u sastavu Osmanskog carstva-XV i XVI stoljeće (*XV. ve XVI. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda Visoko*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 193-217.
135. ----- "Tirgovište Nahiyesinin Köyleri."
Çevren, Sayı: 55, (Priştine, 1986), ss. 31-39.
136. Çelina, Durmuş. "Prizren Yüz Yıl Önce (1875-1975)."
Çevren, Sayı: 11, (Priştine, 1976), ss. 75-87.

137. Çetin, Atilla. "Saraybosna'da Gazi Hüsrev Beğ Vakfına ait 1252/1836 Tarihli Bir Belge." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 35/1985, (Priştine, 1986), ss. 163-168.
138. Čoralić, Lovorka (Çoraliç, Lovorka). "Omer Hadžiselimović, Na Vratima Istoka-Engleski Putnici o Bosni i Hercegovini od 16. do 20. Vijeka; Izbor, Predgovor, Komentar i Bilješke Omer Hadžiselimović, Veselin Masleša, Biblioteka "Kulturno Nasljeđe", Sarajevo 1989." Historijski zbornik, Sayı: 43, (Zagreb, 1990), ss. 409-411.
139. Čubrilović, Vasa (Çubriloviç, Vasa). "Balkanski narodi u Istočnoj krizi 1875-1878 (*Doğu Sorusunda Balkan Halkları 1875-1878*)."
Balkanica, Sayı: 9, (Belgrat, 1978), ss. 7-15.
140. Ćirković, Sima; Desanka Kovačević-Kojić (Çirkoviç, Sima; Desanka Kovaçeviç-Koyiç). "L'économie naturelle et la production marchande au XIIIe-Xve siècles dans la régions actuelles de la Yougoslavie (*Bugünkü Yugoslavya Topraklarında XIII. Yüzyıldan XV. Yüzyıla Kadar Doğal Ekonomi ve Meta Üretimi*)."
Balkanica, Sayı: 13-14 1982-1983. ss. 45-56.
141. Ćurić, Hajrudin (Çuriç, Hayrudin). "Ustavni zakon bosanskog vilajeta (*Bosna Vilayetinin Kanun-i Esasisi*)."
Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 20/1972-73, (Saraybosna, 1974), ss. 205-221.
142. ----- "Livanski ustanak 1836. godine (*1836 Yılında Livno Ayaklanması*)."
Pregled, (Saraybosna, 1975), ss. 357-365.
143. Dabić, Vojin S. (Dabiç, Voyin S.). "Prilog proučavanju ratne privrede u Hrvatskoj, Slavonskoj i Banjskoj krajini od polovine XVI do kraja XVII veka (*XVI. Yüzyılın Yarsından XVII. Yüzyılın Sonuna Kadar Hırvatistan, Slavonya ve Banovina'da Savaş Ekonomisinin Araştırılmasına Katkı*)."
Istorijski časopis, Sayı: 22, (Belgrat, 1975), ss. 91-102.
144. Dašić, Miomir (Daşıç, Miomir). "Hajdučija i četovanje na gornjim tokovima Lima i Tare od sredine XIX vijeka do početka Velike istočne krize (1875-1878) (*XIX. Yüzyılın Ortasından Büyük Doğu Sorununa Kadar Lim Ve Tara Nehirlerinin*

- Üst Akıntılarında Haydutluk ve Eşkiyalık*)." Istorijski zbornik, (Banya Luka, 1979), ss. 5-72.
145. ----- "Pripreme za ustanak i prve ustaničke borbe u gornjem Polimlju do Lovćenskog skupa (*Lovčen Toplantısına Kadar İsyân Hazırlıkları ve Lim Nehrinin Üst Bölgelerinde İlk İsyân Mücadeleleri*)." Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 3-4, (Lyublyana, Zagreb, Belgrad, 1979), ss. 3-36.
146. ----- "Feudalni odnosi i etnička kretanja u gornjem Polimlju u XVIII i prvoj polovini XIX vijeka (*XVIII. Yüzyılda ve XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Lim Nehrinin Üst Bölgesinde Feodal İlişkiler ve Etnik Hareketler*)." Istorijski zapisi, (Titograd, 1980), ss. 5-63.
147. ----- "Društveno-političke prilike na teritoriju današnje sjeveroistočne Crne Gore od druge polovine XV do kraja XVII vijeka (*XV. Yüzyılın İkinci Yarısından XVII. Yüzyılın Sonuna Kadar Bugünkü Kuzeydoğu Karadağ Bölgesinde Sosyal-Siyasi Durumu*)." Istorijski zapisi, Sayı: 1-2, (Titograd, 1986), ss. 5-66.
148. Dimeski, D Mitar. "Turskite represalii vo lerinskite sela za vreme na Ilindenskoto vostanie (*İlinden Ayaklanmasında Lerin Köylerine Türk Misillemeleri*)." Istoriya, (Üsküp, 1973), ss. 67-80.
149. ----- "Diplomatskite aspekti na makedonskoto prašanje (1878-1903) (*Makedon Sorununun Diplomatik Yönleri*)." Godišen zbornik na Filozofski ot fakultet, Sayı: 31-32, (Üsküp, 1979-80), ss. 87-100.
150. ----- "Prilikite vo bitolski ot vilajet vo 1894 i 1895 godina (*1894 ve 1895 Yıllarında Manastır Vilayetinde Durum*)." Istoriya, Sayı: 2, (Üsküp, 1981), ss. 137-152.
151. Dimevski, Slavko. "Foreign Propaganda in Macedonia (*Makedonya'da Yabancı Propagandası*)." Macedonian Review, (Üsküp, 1975), ss. 245-257.
152. Dizdar, Hamid. "Popis hanova, karaula i prosjaka u Sarajevu 1878 i 1879. godine (*1878 ve 1879 Yılında Saraybosna'da Bulunan Han, Karakol ve Dilencilerin Sayımı*)." Glasnik Arhiva i Društva arhivskih radnika BiH, Sayı: 1, (Saraybosna,

1961), ss. 319-326.

153. Dobrača, Kasim (Dobrača, Kasim). "Vakufname u Gazi Husrev-begovoj biblioteci (*Gazi Hüsrev Beyin Kütüphanesinde Vakıfnameler*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 4, (Saraybosna, 1976), ss. 41-47.
154. Doklestić, Ljubiša (Doklestić, Lyubiša). "O pokušaju ustanka u Bosni 1840. i o tajnoj politici Gajeva kruga prema Bosni 1843/44. (*1840 Yılında Bosna'da İsyen Teşebbüsü ve 1834/44 Yılında Bosna'ya Karşı Gaj'ın Çevresinin Gizli Siyaseti Üzerine*)."
Historijski zbornik, Sayı: 35, (Zagreb, 1982), ss. 15-41.
155. ----- "Osmanlije i Balkan u vrijeme prve etape njegova osvajanja (1352-1453) (*Balkanların Alınmasının İlk Döneminde (1352-1453) Osmanlılar ve Balkanlar*)."
Historijski zbornik, Sayı: 42, (Zagreb, 1989), ss. 19-30.
156. Donev, Jovan (Donev, Yovan). "Prilog kon diplomatskite podgotovki za Prvata balkanska vojna (*Birinci Balkan Savaşı İçin Diplomatik Hazırlıklar Konusuna Katkı*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 3, (Üsküp, 1985), ss. 89-110.
157. Dumont, Paul. "Une source pour l'étude des communautés juives de Turquie: Les archives de l'alliance Israelite universelle (*İsrail Genel Birliğinin Arşivlerine Göre Osmanlı İmparatorluğu'nda Yahudi Cemaatleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 75-106.
158. Durković-Jakšić, Ljubomir (Durković-Jakšić, Lyubomir). "Učestvovanje Poljaka u Omer-pašinom ratovanju u Bosni i Hercegovini 1850-1851. godine (*1850-1851 Yılında Bosna-Hersek'te Ömer Paşa'nın Mücadelesine Polonyalıların Katılımı*)."
Istorijski časopis, Sayı: 21, (Belgrat, 1974), ss. 269-275.
159. ----- "Anonimna i zagonetna brošura iz 1868. godine o organizaciji za ustanak hrišćana na Balkanu protiv Turaka (*Balkanlarda Türklere Karşı Hristiyan İsyanına İlişkin 1868 Yıllı Bir Anonim ve Gizemli Broşür*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1979), ss. 141-152.
160. Džambazovski, Kliment (Cambazovski, Kliment). "VI. Stojančević, Južnoslovenski narodi u Otomanskom carstvu od Jedrenskog mira 1829. do

- Pariskog kongresa 1856, Beograd 1971." Balcanica, Sayı: 3, (Belgrat, 1972), ss. 565-566.
161. ----- "Srpska štampa o pripremama i održavanju Berlinskog Kongresa (*Berlin Antlaşması Üzerine Sırp Basını*)."
Balcanica, Sayı: 9, (Belgrat, 1978), ss. 159-192.
162. ----- "Snabdevanje carigradske pijace sredinom XIX veka sitnom stokom iz Kneževine Srbije (*XIX. Yüzyılda İstanbul Pazarına Sırbistan'dan Küçükbaş Hayvanların Getirilmesi*)."
Istorijski časopis, Sayı: 29-30, (Belgrat, 1983), ss. 315-325.
163. Djordjević, Života (Corcević, Jivota). "Stanovništvo Beograda od 1859 do 1863. godine (*1859 Yılından 1863 Yılına Kadar Belgrat Nüfusu*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1983), ss. 53-62.
164. Djukanović, Marija (Cukanović, Mariya). "Satnford J. Shaw: Ottoman Egypt in the Eighteenth Century, The Nizamname-i Misir of Cezzar Ahmed Pasha, Cambridge, Mass. Harvard Universitesy Press, 1962; P 61+20." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (Saraybosna, 1970), ss. 400-407.
165. Djurdjev, Branislav (Curcev, Branislav). "O Vojnucima. Sa osvrtom na razvoj turskog feudalizma i na pitanje bosanskog agaluka (*Voynuklar Üzerine. Türk Feodalizmi ve Bosna Ağalığı Sorunu Özelinde*)."
Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, Sayı: 2, (Saraybosna, 1947), ss. 75-137.
166. ----- "Kanun-nama bosanskog sandžaka iz godine 1530 (*1530 Yıllı Bosna Sancağının Kanunnamesi*)."
Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, Sayı:3, (Saraybosna, 1948), ss. 189-200.
167. ----- "O knezovima pod turskom upravom (*Türk Yönetimi Altında Knez (Prens)ler Üzerine*)."
Istorijski časopis, Sayı: 1, (Belgrat, 1949), ss. 132-166.
168. ----- "Гордлевский Вл., Государство Сельджукидов Малой Азии, Москва-Ленинград 1941." Istorijski časopis, Sayı: 1, (Belgrat, 1949), ss. 277-279.

169. ----- "Милер А. Ф., Мустафа паша Байрактар, Москва-Ленинград 1947 и критички приказ В. Луцког (Вопросы истории 1948)." Istorijski časopis, Sayı: 1, (Belgrat, 1949), ss. 279-287.
170. ----- "Požeška kanunnama iz 1545. godine (1545 Yıllı Pozega Kanunnamesi)." Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, Sayı: 1, (Saraybosna, 1949), ss. 129-138.
171. ----- "Prilog pitanju razvitka i karaktera tursko-osmanskog feudalizma-timarsko spahiskog uredjenja (*Timar Spahi Sistemi-Türk Osmanlı Feodalizminin Gelişimi ve Özelliği Sorununa Katkı*)." Godišnjak Istorijskog društva BiH, Sayı: 1, (Saraybosna, 1949), ss. 101-167.
172. ----- "Jedan nov podatak za vezanost raje za zemlju u Smederevskom sandžaku u XVII veku (XVII. Yüzyılda Smederevo Sancağına Reayanın Toprağı Bağlanması İçin Yeni Bir Bilgi)." Istorijski glasnik, Sayı: 2, (Belgrat, 1949), ss. 73-74.
173. ----- "Defteri za Crnogorski sandžak iz vremena Skender-bega Crnojevića (*İskender Bey Crnoyeviç'in Döneminde Karadağ Sancağının Defterleri*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 1/1950, (Saraybosna, 1950), ss. 7-22.
174. ----- "Osnovni problem srpske istorije u periodu turske vlasti nad našim narodima (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Sırp Tarihinin Esas Sorunu*)." Istorijski glasnik, Sayı: 3-4, (Belgrat, 1950), ss. 107-118.
175. ----- "Kanun-nama za Bosanski, Hercegovачki i Zvornički sandžak iz 1539. godine (1539 Yılında Bosna, Hersek ve Zvornik Sancaklarının Kanunnamesi)." Istorijsko-pravni zbornik, Sayı: 3-4, (Saraybosna, 1950), ss. 227-240.
176. ----- "O uticaju turske vladavine na razvitak naših naroda (*Halklarımızın Gelişimine Türk Hâkimiyetinin Etkisi Üzerine*)." Godišnjak Istorijskog društva BiH, Sayı: 2, (Saraybosna, 1950), ss. 19-82.
177. ----- "O odlasku crnogorskog vladike Pahomija u Carigrad, u

- drugoj polovini XVI veka (*Karadağ Piskoposu Pahomiye'nin XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında İstanbul'a Gidişi*).
Istorijski časopis, Sayı: 2, (Belgrat, 1951), ss. 135-143.
178. ----- "Ispisi iz deftera za Braničevo (*Braničevo Defterinden Alıntılar*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 3-4, (Belgrat, 1951), ss. 93-99.
179. ----- "Defteri za Crnogorski sandžak iz vremena Skender-bega Crnojevića (*İSkender Bey Crnoyeviç'in Döneminde Karadağ Sancağının Defterleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1952), ss. 39-56.
180. ----- "Kako treba započeti rad u Carigradskom arhivu (*İstanbul Arşivinde Araştırma Nasıl Başlatılmalı*)."
Arhivist, Sayı: 1, (Belgrat, 1952), ss. 13-23.
181. ----- "Defteri za Crnogorski sandžak iz vremena Skender-bega Crnojevića (*İSkender Bey Crnoyeviç'in Döneminde Karadağ Sancağının Defterleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 349-402.
182. ----- "Uloga srpske crkve u borbi protiv osmanliske vlasti (*Osmanlı Yönetime Karşı Mücadelesinde Sırp Kilisesinin Rolü*)."
Pregled, Sayı: 1, (Saraybosna, 1953), ss. 35-42.
183. ----- "Sarejvski kodeks kanun-nama (*Saraybosna Kanunname Kodeksi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57, (Saraybosna, 1958), ss. 147-158.
184. ----- ""Prodaja crkava i manastira" za vreme vlade Selima II (*II. Selim'in Yönetimi Döneminde Kilise ve Manastırların Satışı*)."
Godišnjak Istorijskog društva BiH, Sayı: 9, (Saraybosna, 1958), ss. 241-248.
185. ----- "Srpska crkva pod turskom vlašću do 1557. godine (*1557 Yılına Kadar Türk Hâkimiyeti Altında Sırp Kilisesi*)."
Istorijski pregled, Sayı: 1, (1958), ss. 20-28.

186. ----- "O izdanju turskih izvora o srpskoj revoluciji (*Sırp Devrimine İlişkin Türk Kaynaklarının Yayımlanması Üzerine*)."
Arhivist, Sayı: 1-2, (Saraybosna, 1958), ss. 93-98.
187. ----- "Još jedan podatak o "prodaji crkava i manastira" za vreme Selima II (*II. Selim Yönetimi Döneminde Kilise ve Manastırların Satışı Hakkında Bir Bilgi Daha*)."
Godišnjak Istorijskog društva BiH, Sayı: 10, (Saraybosna, 1959), ss. 385.
188. ----- "Reč-dve o turskoj vlasti u Crnoj Gori u XVI i XVII veku (*XVI. ve XVII. Yüzyılda Karadağ'da Türk Hâkimiyeti Üzerine Birkaç Söz*)."
Istorijski pregled, Sayı: 1, (1959), ss. 53-59.
189. ----- "O prepisu kanun-name za Sremski sandžak u rukopisu Orijentalnog Instituta u Sarajevu (*Saraybosna'daki Doğu Bilimleri Enstitüsünün El Yazmasında Srem Sancağının Kanunnamesinin Transkripti Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11 /1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 237-251.
190. ----- "Depedögen-Podgorica (*Depedögen*)."
Istorijski zapisi, Sayı: 1, (Titograd, 1962), ss. 59-62.
191. ----- "O nekim istorijsko-etničkim problemima u obradi turskog perioda (*Türk Hâkimiyeti Döneminin İncelemesinde Bazı Tarih-Etnik Sorunu Üzerine*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 11-12 , (Saraybosna, 1975-76), ss. 283-287.
192. ----- "Uloga patrijarhalne kulture u istoriji naroda Bosne i Hercegovine pod turskom vlašću (*Türk Hâkimiyeti Altındaki Bosna-Hersek Halk Tarihinin Araştırılmasında Ataerkil Kültürünün Rolü*)."
Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, Sayı: 11, (Saraybosna, 1976), ss. 377-383.
193. ----- "Prilog diskusiji o osmanskome društvenome poretku (*Osmanlı Sosyal Düzeni Hakkında Tartışmaya Katkı*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 13, (Saraybosna, 1977), ss. 63-72.
194. ----- "Turski prevod rudarskog zakona za Novo Brdo despota Stefana Lazarevića (*Despot Stefan Lazareviç'in Nobırda İçin Madencilik*

- Kanununun Türkçe Çevirisi*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 25/1975, (Saraybosna, 1977), ss. 113-131.
195. ----- "The Codex Kanun Nama of Sarajevo (*Saraybosna Kanunname Kodeksi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 36/1986, (Saraybosna, 1987), ss. 181-196.
196. ----- ; Olga Zirojević (Olga Ziroyevič). "Opširni defter Segedinskog sandžaka (*Segedin Sancağının Kapsamlı Defteri*)."
Miscellanea, Sayı: 17-18, (Belgrat, 1988), ss. 7-79.
197. ----- "Neke napomene o islamizaciji i bošnjaštvu u istoriji Bosne i Hercegovine (*Bosna-Hersek Tarihinde İslamlaşma ve Boşnaklar Hakkında Bazı Notlar*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 25-36.
198. Ekmečić, Milorad (Ekmeçiç, Milorad). "Internacionalni i interkontinentalni migracioni pokreti iz jugoslovenskih zemalja od kraja XVIII vijeka do 1941 (*XVII. Yüzyılın Sonundan 1941 Yılına Kadar Yugoslav Topraklarından Uluslararası ve Kıtalararası Göç Hareketleri*)."
Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 20/1972-73, (Saraybosna, 1974), ss. 101-136.
199. ----- "Rezultati jugoslovenski istoriografije o Istočnom pitanju 1875-1878 (*Doğu Sorunu Üzerine Yugoslav Tarihçiliğinin Sonuçları*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, (Lyublyana, Zagreb, Belgrat, 1977), ss. 55-74.
200. ----- "Slika o Bosni i Hercegovini u evropskoj putopisnoj literaturi od 1850. do 1878. godine (*1850 Yılından 1878 Yılına Kadar Avrupa Seyahatnamelerinde Bosna-Hersek*)."
Balkanica, Sayı: 8, (Belgrat, 1977), ss.301-320.
201. ----- "Karakteristike Berlinskog kongresa 1878. godine (*1878 Yıllı Berlin Antlaşmasının Özellikleri*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 18, (Saraybosna, 1981), ss. 73-99.
202. ----- "Crkveni faktor u sukobu velikih sila u Istočnom pitanju 1848. godine (*1848 yılında Doğu Sorununda Büyük Güçlerin Çatışmasında Kilise*

- Faktörü*." Balkanica, Sayı: 13-14, (Belgrat, 1982-1983), ss. 173-196.
203. Elezović, Gliša (Elezović, Gliša). "Selanikli Mustafa Efendija i njegova istorija, (*Selanikli Mustafa Efendi ve Onun Tarihi*)." Glasnik SAN, (Belgrat, 1949), ss. 73-103.
204. ----- "Turski dokumenti u Bosni iz druge polovine XV stoljeća (*Bosna'da XV. Yüzyılın İkinci Yarısına Ait Türk Belgeleri*)." Istorijsko-pravni zbornik, Sayı: 2, (Saraybosna, 1949), ss. 177-208.
205. ----- "Iz Putopisa Evlije Čelebije. Njegov put iz Beograda u Hercegovinu (*Evliya Çelebi Seyahatnamesinden. Belgrat'tan Hersek'e Seyahati*)." Istorijski časopis, Sayı: 1, (Belgrat, 1949), ss. 105-131.
206. ----- "Tarapana (darb-hane) u Novom Brdu. Turske akče (aspre) kovane u kovnici Novog Brda (*Nobırda'da Darbhane. Nobırda'da Basılan Türk Akçeleri*)." Istorijski časopis, Sayı: 2, (Belgrat, 1951), ss. 115-126.
207. ----- "Djurđev Branislav, Sremska kanun-nama iz 1588-9. godine, Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, n. sv. IV-V, Sarajevo 1950." Istorijski časopis, Sayı: 2, (Saraybosna, 1951), ss. 223-229.
208. ----- "Filipović, Nedim, Carska zapovjed bešaretu (Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, n. sv. IV-V, 1950)." Istorijski časopis, Sayı: 2, (Belgrat, 1951), ss. 229-230.
209. ----- "Hadžibegić, Hamid, Kanun-nama sultana Sulejmana Zakonodavca (Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, n. s. sv. IV-V, Sarajevo 1950)." Istorijski časopis, Sayı: 2, (Belgrat, 1951), ss. 230-251.
210. ----- "Iz posmrtnih rukopisa Ahmed Dževdet paše (*Ahmed Cevdet Paşanın Ölümünden Sonra Yayınlanan El Yazmalarından*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Belgrat, 1952), ss. 259-314.
211. ----- ; Gavro Škrivanić (Gavro Škrivanić). "Pad Beograda pod tursku vlast 1521. godine. Dogadjaji koji su prethodili opsadi i zauzimanju Beograda (*1521 Yılında Türk Hâkimiyeti Altına Belgrat'ın Düşüşü. Belgrat*

Kušetması ve Alınmasından Önceki Olaylar)." Ratna prošlost Beograda, Belgrat: 1954, ss. 63-76.

212. ----- ; Gavro Škrivanić (Gavro Škrivanić). "Pohod Murata II na Beograd 1440. godine. Dogadjaji koji su prethodili opsadi Beograda (*1440 Yılında II. Murat'ın Belgrat Seferi. Belgrat'ın Kušetmasından Önceki Olaylar*)."
- Ratna prošlost Beograda, Beograd: 1954, ss. 43-52.
213. ----- ; Gavro Škrivanić (Gavro Škrivanić). "Turci prvi put pod Beogradom (*Belgrat'ın Altında İlk Türkler*)."
- Ratna prošlost Beograda, Belgrat: 1954, ss. 37-41.
214. ----- ; Gavro Škrivanić (Gavro Škrivanić). "Pohod Mehmeda II Osvajača na Beograd. Pregled dogadjaja od 1442. do 1456. godine koji su prethodili napadu na Beograd (*II. Mehmet'in Belgrat Seferi. Belgrat'a Saldırıdan Önce 1442 Yılından 1456 Yılına Kadar Olayların Değerlendirilmesi*)."
- Ratna prošlost Beograda, Belgrat: 1954, ss. 53-61.
215. ----- "Nešto što do sad nismo znali. Manastir Mala Sv. Sofija u Solunu bio je svojina turske carice Mare, kćeri despota Djurdja Brankovića (*Şimdiye Kadar Bilmediğimiz Bir Bilgi. Selanik'teki Küçük Ayasofya Manastırı Despot Curac Brankoviç'in Kızı Olan Türk Sultanı Mara'nın Serveti*)."
- Istorijski časopis, Sayı: 5, (Belgrat, 1955), ss. 85-109.
216. Erceg, Ivan (Ertseg, İvan). "Slavko Gavrilović, Prilog Istoriji Trgovine i Migracije Balkan-Podunavlje XVIII i XIX Stoleća, Posebna Izdanja SAN, CDXXXIII, 1969." Historijski zbornik, Sayı: 23-24 1970/71. ss. 481-483.
217. ----- "Trgovina izmedju Habsburške monarhije i Turske preko sjevernojadranskih luka u drugoj polovici 18. i prvoj polovici 19. stoljeća (*18. Yüzyılın İkinci ve 19. Yüzyılın İlk Yarısında Kuzey Adriyatik Limanlarından Yapılan Habsburg Monarşisi ve Türkiye arasındaki Ticaret*)."
- Jadranski zbornik, Sayı: 8, (Riyeka-Pula, 1973), ss. 161-184.
218. ----- "Oživljavanje i razvitak trgovine izmedju Habsburške monarhije i Turske u 18. stoljeću (*18. Yüzyılda Habsbur Monarşisi ve Türkiye*

- Arasındaki Ticaretin Canlandırılması ve Gelişimi*)." Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, Sayı: 13, (Zagreb, 1986), ss. 115-140.
219. Erikan, Celal. "Atatürk'ün Bir Portresi." Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 19-34.
220. Esih, Ivan. "Turska arhivalija u Dubrovačkom arhivu (*Dubrovnik Arşivinde Türk Belgeleri*)." Dubrovački vjesnik, Sayı: 279, (Dubrovnik, 1956), s. 2.
221. Fajić, Zejnil (Fayiç, Zeynil). "Popis vakufnama iz Bosne i Hercegovine koje se nalaze u Gazi Husrevbegovoj biblioteci u Sarajevu (*Saraybosna'da Gazi Hüsrev Beyin Kütüphanesinde Bulunan Bosna-Hersek Vakıfnamelerinin Sayımı*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1978), ss. 245-302.
222. ----- "Originali i prepisi vakufnama sačuvanih do danas (*Bugüne Kadar Saklanan Vakıfnamelerin Asıl ve Kopyaları*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 25-28.
223. Fejić, Nenad (Feyiç, Nenad). "Predlog španskom kralju iz 1673. godine za Osvajanje Herceg-Novog i Kotora i za pokretanje velike ofanzive protiv Turaka (*1673 Yılında Hersek-Novı ve Kotor'un Fethi ve Türklere Karşı Büyük Saldırının Başlatılması İçin İspanya Kralına Teklif*)." Miscellanea, Sayı: 19, (Belgrat, 1989), ss. 23-33.
224. Filipović, Milenko S (Filipoviç, Milenko S.). "Sklapanje i razvod hrišćanskih brakova pred kadijama u tursko doba (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Kadıların Yetkisinde Hristiyanların Evlenmesi ve Boşanması*)." Radovi Naučnog društva BiH, Sayı: 7, (Saraybosna, 1963), ss. 185-195.
225. Filipović, Nedim (Filipoviç, Nedim). "Jedna kanun-nama Zvorničkog sandžaka (*Zvornik Sancağının Bir Kanunnamesi*)." Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, Sayı: 3, (Saraybosna, 1948), ss. 223-234.
226. ----- "Carska zapovijed beşaretu (*Sultanın Emri*)." Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, Sayı: 4-5, (Saraybosna, 1950), ss. 285-294.
227. ----- "Nekoliko dokumenata o trgovini za vrijeme turske

- vladavine (*Türk Hâkimiyeti Dönemindeki Ticaretle İlgili Birkaç Belge*).^{" Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1952), ss. 57-81.}
228. ----- "Pogled na osmanski feudalizam (*Osmanlı Feodalizmine Bakış*).^{" Godišnjak Istorijskog društva, (1952), ss. 5-146.}
229. ----- "Dva pitanja iz problematike Prvog srpskog ustanka (Osmansko carstvo i Prvi srpski ustanak) (*Birinci Sırp Ayaklanması Sorununda İki Soru (Osmanlı İmparatorluğu ve Birinci Sırp Ayaklanması)*).^{" Pregled, Sayı: 2, (Saraybosna, 1954), ss. 89-100.}
230. ----- "Iz istorije Novog Brda u drugoj polovini XV i prvoj polovini XVI vijeka (*XV. Yüzyılın İkinci Yarısında ve XVI. Yüzyılın Birinci Yarısında Nöbrüda Tarihinden*).^{" Godišnjak Istorijskog društva, (1954), ss. 63-85.}
231. ----- "Odžakluk timari u Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek'te Ocaklık Timarlar*).^{" Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 251-274.}
232. ----- "Osvrt na neka pitanja iz ranije istorije osmanskog timara (*Osmanlı Timarı Erken Tarihinden Bazı Sorunlara Bakış*).^{" Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, Sayı: 1, (Saraybosna, 1963), ss. 61-118.}
233. ----- "Osvrt na položaj bosanskog seljastva u prvoj deceniji uspostavljanja osmanske vlasti u Bosni (*Bosna'da Osmanlı Hâkimiyetinin İlk On Yıllık Kuruluşunda Bosnalı Köylülerin Durumuna Bakış*).^{" Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, Sayı: 3, (Saraybosna, 1965), ss. 63-75.}
234. ----- "Vlasi i uspostava timarskog sistema u Hercegovini (*Ulahlar ve Bosna'da Tımar Sisteminin Kurulması*).^{" Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, (Saraybosna, 1974), ss. 127-221.}
235. ----- "O problemima društvenog i etničkog razvitka u doba osmanske vlasti (*Osmanlı Hâkimiyeti Döneminde Sosyal ve Etnik Gelişiminin Sorunları Üzerine*).^{" Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1975-76), ss. 274-282.}

236. ----- "Osvrt na pitanje islamizacije na Balkanu pod Turcima (*Türk Hâkimiyeti Altında Balkanların İslamlaştırılması Sorununa Bakış*)."
Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, Sayı: 11, (Saraybosna, 1976), ss. 385-416.
237. ----- "O jednom aspektu korelacije izmeğu islamizacije i
çiftlučenja (*İslamlaştırılması ve Çiftlikleşme Arasındaki İlişkinin Bir Yönü Üzerine*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 18, (Saraybosna, 1981), ss. 25-44.
238. ----- "Islamizacija Vlaha u Bosni i Hercegovini u 15. i 16. vijeku
(15. ve 16. Yüzyılda Bosna-hersek'te Ulahların İslamlaştırılması)."
Radovi Akademije nauka i umjetnosti BiH, Sayı: 22, (Saraybosna, 1983), ss. 139-148.
239. ----- "Osmanski feudalizam (*Osmanlı Feodalizmi*)."
Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 46, (Saraybosna, 1984), ss. 174-182.
240. ----- "Ocaklık Timars in Bosnia and Herzegovina (*Bosna-Hersek'te Ocaklık Tımarlar*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 36/1986, (Saraybosna, 1987), ss. 149-180.
241. Filipović, Nenad (Filipović, Nenad). "Rudnici i kovnice novca u Rumeliji i
Bosni krajem XVI i u prvoj polovini XVII stoleća (*XVI. Yüzyılın Sonunda ve XVII. Yüzyılın İlk Yarısında Rumeli ve Bosna'da Madenler ve Darbhaneler*)."
Balkanica, Sayı: 20, (Belgrat, 1989), ss. 243-259.
242. ----- "Neke osobenosti institucije braka u Bosanskom begovatu
(*Bosna Beyliğinde Evliliğin Bazı Özellikleri*)."
İslamska misao, Sayı: 137, (Saraybosna, 1990), ss. 13-23.
243. ----- "Islamizacija Bosne u prva dva desetljeća osmanske vlasti
(*Osmanlı Yönetiminin İlk Yirmi Yılında Bosnanın İslamlaştırılması*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 53-66.
244. ----- "Osmanska Bosna i Osmansko carstvo u djelu "Stvaranje
Jugoslavije 1790-1918" Milorada Ekmečića (*Milorad Ekmeçiç'in "1790-1918 Yıllarında Yugoslavya Oluşumu" Eserinde Osmanlı Bosna ve Osmanlı İmparatorluğu*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 433-457.

245. Fisković, Cvito (Fisković, Tsvito). "Dva pisma o Šćepanu Malom i nekoliko vijesti o ratovanju s Turcima u drugoj polovini XVIII stoleća na Balkanu (*Šćepan Mali ve Balkanlarda XVIII. Yüzyılın İkinci Yüzyılında Türklerle Savaşmasıyla İlgili Haberler Üzerine İki Mektup*)."
Istorijski zapisi, Sayı: 1, (Titograd, 1977), ss. 155-165.
246. Folić, Milutin. "1919 Yılına Dek Kosova'da İşçi Hareketinin Kuruluşu ve Gelişimi." Çevren, Sayı: 41, (Priştine, 1984), ss. 15-41.
247. Foretić, Miljenko (Foretić, Milyenko). "Dubrovnik u vrijeme austrijsko-turskog rata (1736-1739) (*1736-1739 Yıllarında Avustruya-Türk Savaşı Döneminde Dubrovnik*)."
Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra JAZU, Sayı: 21, (Zagreb, 1983), ss. 39-73.
248. Fotić, Aleksandar (Fotiç, Aleksandar). "Topkapı Sarayı Müzesi Osmanlı Saray Arşivi Kataloğu, Fermânlar, I. Fasikül, No E. I-12476, Hazırlayanlar Ord. Prof. İsmail Hakki Uzunçarşılı, Em. Kur. Alb. İbrahim Kemâl Baybura, Ülkü Altındağ, Türk Tarih Kurumu Basımevi, VII, Dizi-Sa. 81, Ankara 1985, XI + 105." Istorijski časopis, Sayı: 33, (Saraybosna, 1987), ss. 235-236.
249. ----- "Tapunname on Vakıf Lands-Contribution to Ottoman Diplomats (*Vakıf Topraklarının Tapunamesi-Osmanlı Diplomatiğine Katkı*)."
Balkanica, Sayı: 20, (Belgrad, 1989), ss. 263-270.
250. ----- "Topkapı Sarayı Müzesi Osmanlı Saray Arşivi Kataloğu, Hükümler-Beratlar, II Fasikül, No E. I-12476, Hazırlayanlar Ord. Prof. İsmail Hakki Uzunçarşılı. Em. Kur. Alb. İbrahim Kemâl Bayburra, Ülkü Altındağ, Türk Tarih Kurumu Yayınları, VII. Dizi – Sa. 81, TTK Basımevi, Ankara 1988." Istorijski časopis, Sayı: 36, (Belgrad, 1989), ss. 267-268.
251. ----- "Janičarska kanuninama (*Yeniçeri Kanunnamesi*)."
Balkanica, Sayı: 20, (Belgrad, 1989), ss. 431-432.
252. ----- "Defteri fodula beogradskog imareta Mehmed-paşe Jahjapašića (*Mehmed Paşa Yahyapaşic'in Belgrad İmaratinin Defterleri*)."
Balkanica, Sayı: 22, (Belgrad, 1991), ss. 57-74.

253. Gavrilović, Slavko (Gavrilović, Slavko). "Svedočanstva o bitkama kod Iriga i Petrovaradina 1716. godine (*1716 Yılında İrig ve Petrovaradin'de Çatışmalar Hakkında Tanıklıklar*)."
Istorijski časopis, Sayı: 21, (Belgrat, 1974), ss. 251-254.
254. ----- "O novim izvorima za proučavanje Prvog srpskog ustanka (*Birinci Sırp İsyanının Araştırılması İçin Yeni Kaynaklar Üzerine*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1979), ss. 17-26.
255. ----- "Izveštaj austrijskog konzula F. Majerhofera o Srbiji 1845. godine (*1845 yılında Avusturya Konsolosu F. Mayerhofer'in Sırbistan Hakkında Raporu*)."
Istorijski časopis, Sayı: 28, (Belgrat, 1981), ss. 167-172.
256. ----- "Rzabojništvo u Sremu u vreme austrijsko-turskog rata 1788-1791 (*1788-1791 Yılında Avusturya-Türk Savaşı Döneminde Srem'de Eşkiyalık*)."
Balkanica, Sayı: 13-14, (Belgrat, 1982-1983), ss. 137-145.
257. ----- "Spisi iz ratnog arhiva u Beču o krijumčarenju oružja i municije iz Austrije u Srbiji za vreme Drugog ustanka 1815. godine (*1815 Yılında İkinci Sırp Ayaklanması Döneminde Avusturya'dan Sırbistan'a Silah Kaçakçılığı Üzerine Viyana Savaş Arşivinden Belgeler*)."
Miscellanea, Sayı: 17-18, (Belgrat, 1988), ss.81-118.
258. ----- "Prevodi turskih fermana za regulisanje odnosa sa Austrijom u drugoj polovini XVIII i početkom XIX veka (*XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısında ve XIX. Yüzyılın Başında Avusturya İle İlişkilerin Düzenlemesi İçin Türk Fermanlarının Çevirileri*)."
Miscellanea, Sayı: 19, (Belgrat, 1989), ss. 51-72.
259. Georgievski, Mihajlo (Georgievski, Mihaylo). "Eden dosega neobjaven rakops-narodopis na Bitolskiot vilaet od 1880 (*Şimdiye Kadar Yayımlanmamış Bir Belge*)."
Razvitak, Sayı: 3, (Zaječar, 1976), ss. 94-104.
260. Gestrin, Fredo. "Boj za podeželsko trgovino med mestom in vasjo od konca XV do srede XVII stoljeća (*XV Yüzyılın Sonundan XVII Yüzyılın Ortasına Kadar Şehir ve Köy Arasındaki Kırsal Ticaret İçin Çatışma*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 3-4, (Lyublyana, Zagreb, Belgrat, 1973), ss. 72-80.
261. Golub, Ivan. "Juraj Križanić (1618-1683) u Carigradu (*İstanbul'da Yuray*

- Krizanić (1618-1683)).* " Historijski zbornik, Sayı: 29-30, (Zagreb, 1976-1977), ss. 193-202.
262. Gökbilgin, M. Tayyib. "Ajalet Rumelija (*Rumeli Eyaleti*). " Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (Saraybosna, 1970), ss. 307-342.
263. ----- "Sokollu Mehmed Paşa'nın Bir Talimati ve 1572 Tarihinde Bosna ile Alakadar Birkaç Vesika." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57, (Saraybosna, 1958), ss. 159-174.
264. ----- "Napoli Kırallı Tarafından II. Bayezid ve Ahmed Paşa (Gedik)'ya Gönderilen Mektupların Türkçe Suretleri ve Diğer İlgili İki Mektup." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 33-60.
265. Gökyay, Orhan Şaik. "Şeyh Bedreddin'in Babası Kadı mı idi? " Çevren, Sayı: 23, (Priştine, 1979), ss. 19-25.
266. Günday, Dünder. "Başbakanlık Arşivi Genel Müdürlüğü." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 463-474.
267. ----- "Tahrir Defterleriyle Mukataa Defterleri arasında Mukayese." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 27/1977, (Saraybosna, 1979), ss. 277-282.
268. Hadžibegić, Hamid (Hacibegić, Hamid). "Rasprava Ali Čauša iz Sofije o timarskoj organizaciji u XVII stoljeću (*XVII. Yüzyılda Tımar Sistemi Üzerine Sofyalı Ali Çauş'un Tartışması*). " Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, Sayı: 2, (Saraybosna, 1947), ss. 139-205.
269. ----- "Bosanska kanunname iz 1565. godine (*1565 Yıllı Bosna Kanunnamesi*). " Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, Sayı: 3, (Saraybosna, 1948), ss. 201-222.
270. ----- "Kanun-nama Sultana Sulejmana zakonodavca iz prvih godina njegove vlade (*Kanuni Sultan Süleyman'ın Yönetiminin İlk Yıllarından Kanunnamesi*). " Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, Sayı: 4-5, (Saraybosna, 1949-50), ss. 295-381.

271. ----- "Turski dokumenti Grbaljske župe iz XVII stoljeća (*Grbaljska Zupa'dan XVII. Yüzyıllı Türk Belgeleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 1/1950, (Saraybosna, 1950), ss. 23-50.
272. ----- "Turski dokumenti o početku ustanka u Hercegovini i Bosni 1875. godine (*1875 Yılında Bosna-Hersek Ayaklanmasının Başlangıcına İlişkin Türk Belgeleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 1/1950, (Saraybosna, 1950), ss. 85-116.
273. ----- "Dr.Mustafa Akdağ, Osmanlı İmparatorluğun Kuruluş ve İnkişafı Devrinde Türkiye'nin İktisadı Vaziyeti, Belleten, XII, 51, Ankara 1949, 497-568."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 1/1950, (Saraybosna, 1950), ss. 186-191.
274. ----- "Tri fermana iz prve polovine XVI vijeka (*XVI. Yüzyılın İlk Yarısına Ait Üç Ferman*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1952), ss. 83-94.
275. ----- "Džizja ili haraç (*Cizye veya Haraç*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 55-136.
276. ----- "Odnos Crne Gore prema Osmanskoj državni polovinom XVIII vijeka (*XVIII. Yüzyılın Ortasında Osmanlı Devletine Karşı Karadağ Tutumu*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 485-508.
277. ----- "Džizja ili haraç (*Cizye veya Haraç*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 43-102.
278. ----- "Turski dokumenti u Državnom muzeju na Cetinju (*Cetinje'de Devlet Müzesinde Türk Belgeleri*)."
İstorijski zapisi, Sayı: 1-2, (Titograd, 1955), ss. 115-130.
279. ----- "Porez na sitnu stoku i korišćenje ispaša (*Küçükbaş Hayvan ve Meralar Vergisi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 8-9/1958-59, (Saraybosna, 1960), ss. 63-109.

280. ----- ; Derviš Buturović (Derviş Buturoviç). "Berat Hudaverdi Mehmed-bega od 1593. godine (*1593 Yılına Ait Hudaverdi Mehmed Bey'in Beraatı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-1963, (Saraybosna, 1965), ss. 151-174.
281. ----- "Turski zakonski spomenici kao istorijski izvor (*Tarih Kaynağı Olarak Türk Hukuk Anıtları*)."
Zbornik radova Islamsko teološkog fakulteta, Sayı: 1, (Saraybosna, 1982), ss. 51-60.
282. ----- "Gazi Isabeg (*Gazi İsa Bey*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1-2, (Saraybosna, 1983), ss. 147-151.
283. ----- "Three Imperial Edicts (Ferman) from the First Half of the 16th Century (*16. Yüzyılın İlk Yarısından Üç Ferman*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 36/1986, (Saraybosna, 1987), ss. 57-72.
284. ----- "O izvorima za utvrdjivanje broja stanovništva u periodu turske vladavine (*Türk Hâkimiyeti Dönemindeki Nüfus Sayısının Tespiti İçin Kaynakalar*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1975-1976), ss. 303-304.
285. Hadžibegović, Ilijas (Hacıbegoviç, İliyas). "O privrednim prilikama u Bosni i Hercegovini poslednjih decenija osmanske vladavine (*Osmanlı Yönetiminin Son On Yılında Bosna-Hersek'in Ekonomi Durumu*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 13, (Saraybosna, 1977), ss. 97-131.
286. ----- "Radništvo u Bosni i Hercegovini posljednjih decenija osmanske vladavine (*Osmanlı Yönetiminin Son On Yılında Bosna-Hersek'te Emek*)."
Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 28-30, (Saraybosna, 1977-1979), ss. 125-146.
287. Hadžijahić, Muhamed (Hacıyahiç, Muhamed). "Dva turska dokumenta iz historije katolika tuzlanskog kraja s početka 18. stoljeća (*Tuzla Bölgesinin Katolik Tarihine İlişkin 18. Yüzyılın Başına Ait İki Türk Belgesi*)."
Dobri pastir, (Saraybosna, 1974), ss. 193-199.
288. ----- "Zemljišni posjedi "Crkve Bosanske" ("*Bosna Kilisesi*")

- Toprakları*)." Historijski zbornik, Sayı: 25-26, (Zagreb, 1972-73), ss. 461-480.
289. ----- "Neki rezultati ispitivanja etničkih kretanja u Bosni u 18. i prvoj polovini 19. stoljeća (*18.Yüzyılda ve 19. Yüzyılın İlk Yarısında Bosna'da Etnik Hareketelerin Araştırılmasının Bazı Sonuçları*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1975-1976), ss. 289-300.
290. ----- "O manjinskim etničkim skupinama u Bosni i Hercegovini u 18. i 19. stoljeću do okupacije 1878 (*1878 Yılına Kadar 18. ve 19. Yüzyılda Bosna-Hersek'te Azınlıklar Üzerine*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 18, (Saraybosna, 1981), ss. 203-220.
291. ----- "Odnosi Bosanskog ejaleta sa Crnom Gorom u XVIII vijeku (*XVIII. Yüzyılda Bosna Eyaleti ve Karadağ İlişkileri*)."
Istorijski zapisi, (Titograd, 1980), ss. 85-97.
292. ----- "Bune i ustanak u Bosni sredinom 18. stoljeća (*18. Yüzyılın Ortasında Bosna'da İsyan ve Ayaklanmalar*)."
Historijski zbornik, Sayı: 33-34, (Zagreb, 1982), ss. 99-137.
293. ----- "Uloga i značaj Gazi Husrev-bega i njegova vakufa (*Gazi Hüsrev Bey ve Vakfının Rolü ve Önemi*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 219-232.
294. ----- "Udio Hamzevija u atentatu na Mehmed-pašu Sokolovića (*Sokollu Mehmed Paşa'nun Suikastında Hamzevilerin Rolü*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 325-330.
295. ----- "Hazim Šabanović, Bosanski pašaluk, Naučno društvo NR Bosne i Hercegovine, Djela, XIV, Sarajevo 1959."
Historijski zbornik, Sayı: 15, (Zagreb, 1962), ss. 307-309.
296. ----- "Metodološki postupci kod utvrđivanja bosanske populacije u kasnijem turskom periodu (*Türk Geç Döneminde Bosna Nüfusunun Tespitinde Metodlar*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1975-1976), ss. 300-301.

297. Hadžimulić, Mustafa (Hacimulić, Mustafa). "Gazi Husrevbeg i Gazi Ali-Paša (*Gazi Hüsrev Bey ve Gazi Ali Paşa*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1-2, (Saraybosna, 1983), ss. 160-166.
298. Hadžiselimović, Omer (Haciselimović, Omer). "Britanski putopisci o Bosni i Hercegovini do kraja 19. stoljeća (*19. Yüzyılın Sonuna Kadar Bosna-Hesek Üzerine İngiliz Seyyahları*)."
Godišnjak Instituta za jezik i književnost, Sayı: 16, (Saraybosna, 1987), ss. 281-294.
299. Hafız, Tacide. "Vıçıtırın Kanunnamelerinde Zirai, Ekonomik ve Mali Durum."
Çevren, Sayı: 59, (Priştine, 1987), ss. 9-20.
300. Hafız, Nimetullah; Mucahit Asim. "Priştine Kiatbeleri." Çevren, Sayı: 15, (Priştine, 1977), ss. 75-93.
301. Hafız, Nimetullah. "Prilog rasvetljavanju ličnosti Šuaib-Paše Sipahija i njegove uloge u Prizrenskoj ligi (*Şuaib Paşa Sipahi'nin Kişiliği ve Prizren Birliğinde Rolünün Aydınlatmasına Katkı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 393-397.
302. Hafizović, Fazileta (Hafizović, Fazileta). "Širenje islama u Požeškom i Pakračkom sandžaku (*Pozega ve Pakrac Sancağında İslamın Yayılması*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 75-82.
303. Hajdarhodžić, Hamdija (Haydarhocić, Hamdiya). "Dva podatka o prometu i prodaji papira u Bosanskom pašaluku (*Bosna Paşalığında Kağıt Satışı Hakkında İki Bilgi*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 2-3, (Saraybosna, 1974), ss. 159-160.
304. ----- "Lujigji Ferdinando Marsilji i jugoslovenske zemlje od 1679. do 1684. godine (*Luigi Ferdinando Marsili ve 1679 Yılından 1684 Yılına Kadar Yugoslav Toprakları*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 241-251.
305. Hamza, Yusuf. "Odnocot na TMORO kon turskoto naselenie vo Makedonija vo periodot 1893-1903 godina (*1893-1903 Döneminde Makdeonya'da Türk Nüfusu Konusunda Gzili Makedon Devrim Organizasyonun Tutumu*)."
Istoriја, Sayı: 2,

(Üsküp, 1985), ss. 119-130.

306. ----- "Atatürk ve Makedonya'da Yaşayan Türkler ve Azınlıklar." Çevren, Sayı: 85-86, (Priştine, 1991), ss. 12-24.
307. Handžić, Adem (Hanciç, Adem). "Bosanski namjesnik Hekim-Oglu Ali-Paša (*Bosna Vekili Hekim Oğlu Ali Paşa*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 135-180.
308. ----- "Diploma Sultana Murada IV erdeljskom knezu Đorđu Rakociju (*Erdel Knezi Corce Rakocije'ye IV. Murat'tan Diploma*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57, (Saraybosna, 1958), ss. 175-191.
309. ----- "Zakonska odredba (kanun) o tuzlanskim solanama (*Tuzla Tuzlaları Hakkında Kanun*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 8-9/1958-59, (Saraybosna, 1960), ss. 169-179.
310. ----- "Uvoz soli u Bosnu u XVI vijeku (*XVI. Yüzyılda Bosna'ya Tuz İthalatı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 113-148.
311. ----- "Prilog istoriji starih gradova u bosanskoj i slavonskoj karijini pred kraj XVI vijeka (*XVI Yüzyılın Sonunda Bosna ve Slavonya'da Eski Şehirlerin Tarihine Katkı*)."
Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 13/1962, (Saraybosna, 1963), ss. 321-339.
312. ----- "Stari grad Novi na Savi (*Sava Nehrindeki Eski Şehir Novi*)."
Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 14/1963, (Saraybosna, 1964), ss. 239-251.
313. ----- "Postanak i razvitak Bijeljine u XVI vijeku. Prilog istoriji naselja i islamizacije u sjeveroistočnoj Bosni (*XVI. Yüzyılda Bijeljina'nın Kuruluşu ve Gelişimi. Kuzeydoğu Bosna'da Yerleşim Yerleri ve İslamlaştırılma Tarihine Katkı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13 /1962-1963, (Saraybosna, 1965), ss. 45-74.
314. ----- "Najstariji turski izvori o rudnicima i trgovima u Bosni (*Bosna'daki Maden ve Meydanlar Hakkında En Eski Türk Kaynakları*)."
Prilozi

Instituta za istoriju radničkog pokreta, (Saraybosna, 1974), ss. 155-162.

315. ----- "Značaj muafijeta u razvitku gradskih naselja u Bosni u XVI vijeku (*XVI. Yüzyılında Bosna'daki Şehir Yerleşimlerinin Gelişiminde Muafiyetin Önemi*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 1-2, (Lyublyana, Zagreb, Belgrat, 1974), ss. 60-69.
316. ----- "Značaj i razvitak Dervente u XVI stoljeću (*XVI. Yüzyılda Derventa'nın Önemi ve Gelişimi*)."
Prilozi Instituta za istoriju radničkog pokreta, (Saraybosna, 1974), ss. 111-133.
317. ----- "Problematika sakupljanja i izdavanja turskih istorijskih izvora u radu Orijentalnog instituta (*Doğu Bilimleri Enstitüsü Çalışmasında Türk Tarih Kaynaklarının Toplanması ve Tasnifi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 20-21/1970-71, (Saraybosna, 1974), ss. 213-221.
318. ----- "Gazi Husrev-begovi vakufi u Tešanjskoj nahiji u 16. stoljeću (*16. Yüzyılda Teşanj Nahiyesinde Gazi Hüsrev Beyin Vakıfları*)."
Analı Gazi Husrev-begove biblioteke, (Saraybosna, 1974), ss. 161-174.
319. ----- ; Muhamed Hadžijahić (Muhamed Hacıyahıç). "O progono Hamzevija u Bosni 1573. godine (*1573 Yılda Bosna'da Hamzevilerin Kovalanması Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı:20-21/1970-71, (Saraybosna, 1974), ss. 51-70.
320. ----- "O etničkim kretanjima u ranijem turskom periodu (*Türk Hâkimiyetinin Erken Döneminde Etnik Hareketler Üzerine*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 11-12 , (Saraybosna, 1975-76), ss. 287-289.
321. ----- "Yolların XVI ve XVII Yüzyılda Bosna'da Şehir Yerlerinin Gelişmesi için Olan Önemi."
Çevren, Sayı: 11, (Priştine, 1976), ss. 27-32.
322. ----- "O značaju putova za razvitak gradskih naselja u Bosni u XVI i XVII stoljeću (*XVI. ve XVII. Yüzyılda Bosna'daki Şehir Yerleşimlerinin Gelişiminde Yolların Önemi*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 13, (Saraybosna 1977), ss. 73-78.

323. ----- "O formiranju nekih gradskih naselja u Bosni u XVI stoljeću (uloga države i vakufa) (*XVI. Yüzyılda Bosna'daki Bazı Şehir Yerleşimlerinin Oluşumu (Devlet ve Vakıf Rolü)*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 25/1975, (Saraybosna, 1977), ss. 133-169.
324. ----- "XVI. Yüzyılda Bosna'da Şehir Halkının Teşekkülü Hakkında." Çevren, Sayı: 15, (Priştine, 1977), ss. 61-68.
325. ----- "Rudnici u Bosni u drugoj polovini XV stoljeća (*XV. Yüzyılın İkinci Yarısında Bosna'daki Madenler*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 26/1976, (Saraybosna, 1978), ss. 7-42.
326. ----- "Einige Kulturgeschichtliche Besonderheiten der Nahiye Teşanj im XVI Jh. (*XVI. Yüzyılda Teşanj Nahiyesinin Bazı Kültür Tarihsel Özellikleri*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 203-208.
327. ----- "O gradskom stanovništvu u Bosni u XVI stoljeću (*XVI. Yüzyılda Bosna'daki Şehir Nüfusu Üzerine*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 247-256.
328. ----- "Bosna'da XVI. Yüzyılda Şehirlerin Gelişmesinin Bazı Özellikleri." Çevren, Sayı: 33, (Priştine, 1982), ss. 43-47.
329. ----- "Vakuf kao nosilac odredjenih državnih i društvenih funkcija u Osmanskom carstvu (*Osmanlı İmparatorluğu'nda Bazı Devlet ve Sosyal Fonksiyonlarının Taşıyıcısı Olarak Vakıf*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 113-120.
330. ----- "Husrev-begov vakuf na prelazu iz XVI u XVII stoleće (*XVI. Yüzyıldan XVII. Yüzyıla Geçişte Hüsrev Beyin Vakfı*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 207-217.
331. ----- "O društvenoj strukturi stanovništva u Bosni početkom XVII stoljeća (*XVII. Yüzyılda Bosna'daki Nüfusun Sosyal Yapısı Üzerine*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 32-33/1982-83, (Saraybosna, 1984), ss. 129-146.

332. ----- "O organizaciji vojne krajine Bosanskog ejaleta u XVII stoljeću (*XVII. Yüzyılda Bosna Eyaletinin Askerî Sınırının Düzenlenmesi Üzerine*)."
Prilozi Instituta za istoriju, (Saraybosna, 1988), ss. 45-60.
333. ----- "O širenju islama u Bosni s posebnim osvrtom na srednju Bosnu (*Orta Bosna Özelinde Bosna'da İslamın Yayılması Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 37-52.
334. ----- "O specifičnostima nekih osmanskih popisa u vezi institucije vakufa u Bosni u XVI i XVII stoljeću (*XVI. ve XVII. Yüzyılda Bosna'da Vakıfla İlgili Bazı Osmanlı Sayımlarının Özellikleri Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 237-242.
335. Hasandedić, Hivizija (Hasandediç, Hiviziya). "Počitelj na Neretvi u doba turske vladavine (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Neretva Nehrindeki Poçitelj*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1-2, (Saraybosna, 1983), ss. 178-186.
336. ----- "Hercegovački vakufi i vakifi (*Hersek Vakıfları*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 29-37.
337. Heywood, Colin. "The Activities of the State Cannon-Foundry (Topkâne-i 'âmiri) at Istanbul in the Early Sixteenth Century According to an Unpublished Turkish Source (*Yayınlanmamış Bir Türk Kaynağına Göre XVI. Yüzyılın Başında İstanbul'daki Tophane-i Amirenin Faaliyetleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 209-217.
338. Hodžić, Šaban (Hociç, Šaban). "Stari turski dokumenti sa tuzlanskog područja (*Tuzla Bölgesinde Eski Türk Belgeleri*)."
Članci i gradja, Sayı: 1, (1957), ss. 47-84.
339. Hrabak, Bogumil. "Sveštena lica na Kosovu i u susednim krajevima 1455. godine (*1455 Yılında Kosova ve Civarındaki Bölgelerde Din Adamları*)."
Zbornik Filozofskog fakulteta u Prištini, Sayı: 9, (Prištine, 1972), ss. 67-82.
340. ----- "Uvoz i izvoz turskog Beograda i ustanika i tranzitna trgovina preko Srbije 1804., 1805. i 1806. godine (*Türk Belgart'ının İhracat ve İthalatı ve 1804, 1805 ve 1806 Yıllarında Sırbistan'dan Transit Ticareti*)."
Godišnjak grada Beograda, Sayı: 20, (Belgrat, 1973), ss. 107-147.

341. ----- "Kosovo prema mladoturskoj revoluciji 1908. godine (1908 Yılında Jön Türk Devrimine Karşı Kosovanın Tutumu)." Obeležja, (1974), ss. 107-151.
342. ----- "Ajduti i odmetnici vo Makedonija vo XVI vek (XVI. Yüzyılda Makedonya'da Haydut ve Eşkiyalar)." Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 2, (Saraybosna, 1974), ss. 97-115.
343. ----- "Poljoprivredna proizvodnja Kosova i susednih krajeva sredinom 15. veka (15. Yüzyılın Ortasında Kosova ve Civarınadki Bölgelerin Tarım Üretimi)." Glasnik SANU, (Belgrat, 1974), ss. 33-73.
344. ----- "Dubrovački trgovci u Užicu sredinom i u drugoj polovini 16. veka (16. Yüzyılın İkinci Ortası ve Yarisında Uzice'de Dubrovnik Tüccarları)." Užički zbornik, Sayı: 4, (Uzice, 1975), ss. 65-80.
345. ----- "Prodaja proizvoda bosanskog rudarstva u Veneciji i Mlečanima u Dalmaciji (Venedik'e ve Dubrovnik'teki Venediklilere Bosna Madenlerinin Satılması)." Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 21-27, (Saraybosna, 1976), ss. 59-72.
346. ----- "Uskočke akcije krajišnika na ušću Neretve (Neretva Nehri Ağzında Eşkiyaların Faaliyetleri)." Historijski zbornik, Sayı: 29-30, (Zagreb, 1976-1977), ss. 181-191.
347. ----- "Izvoz plemenitih metala iz Bosne u Dubrovnik u vreme osmanlijske vlasti (Osmanlı Hâkimiyeti Döneminde Bosna'dan Dubrovnik'e Kıymetli Metallerin İhracatı)." Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 28-30, (Saraybosna, 1977-1979), ss. 75-85.
348. ----- "Prvi izveštaji diplomata velikih sila o Prizrenskoj ligi (Prizren Birliği Hakkında Büyük Güçlerin Diplomatlarının İlk Raporları)." Balkanica, Sayı: 9, (Belgrat, 1978), ss. 235-289.
349. ----- "Vesti za makedonskite gradovi vo venecijanskite dnevnici kon krajot na XV i vo prvata tretina na XVI vek (XV. Yüzyılın Sonunda ve XVI. Yüzyılın Başında Venedik'te Makedonya Şehirleri Hakkında Haberler)." Glasnik na

Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Saraybosna, 1979), ss. 133-156.

350. ----- "Haramije, odmetnici i ustanici u starim raškim oblastima od 1450-1700 (*1450 Yılından 1700 Yılına Kadar Eski Ras Bolgelerinde Haramiler ve Eşkiyalar*)."
Novopazarski zbornik, Sayı: 3, (Yeni Pazar, 1979), ss. 3-12.
351. ----- "Osmanlijska mornarica u porečju srednjeg Dunava 1428-1566 (*1428-1566 Yıllarında Orta Tuna'da Osmanlı Deniz Kuvvetleri*)."
Godišnjak grada Beograda, Sayı: 26, (Belgrat, 1979), ss. 14-45.
352. ----- "Trebinje, Popovo i Donja Neretva u hajdučkom vojevanju za vrijeme Morejskog rata (*Osmanlı-Kutsal İttifak Savaşları Döneminde Haydut Mücadelesinde Trebinje, Popovo ve Alt Neretva*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 17, (Saraybosna, 1980), ss. 69-99.
353. ----- "Skopskiot pazar na robje vo XV i XVI vek (*XV. ve XVI. Yüzyılda Üsküp Köle Pazarı*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Saraybosna, 1980), ss. 151-161.
354. ----- "Privreda Banja Luke i šire okoline do rata 1683-1699. godine (*1683 yılından 1699 Yılına Kadar Banja Luka ve Civarının Ekomonisi*)."
Istorijski zbornik, Sayı: 1, (Banja Luka, 1980), ss. 85-126.
355. ----- "Posleratna istoriografija o Crnoj Gori od kraja XV do kraja XVIII veka i udeo "Istorijskih zapisa" u njoj (*XV. Yüzyılın Sonundan XVIII. Yüzyılın Başına Kadar Karadağ Tarihçiliği ve İçindeki "Tarih Kayıtları (Istorijski zapisi)" Dergisinin Katkısı*)."
Istorijski zapisi, Sayı: 4, (Titograd, 1980), ss. 5-29.
356. "Istorijskih Zapisa" "Trgovačke i saobraćajne veze Novog Pazara (1460-1521) (*Yeni Pazar'ın Ticatret ve Trafik Bağlantıları ((1460-1521))*)."
Novopazarski zbornik, Sayı: 4, (Yeni Pazar, 1980), ss. 3-18.
357. ----- "Pljačkaški način ratovanja i hajdučija na srednjem Dunavu i u Podunavlju 1430-1606 (*1430-1606 Yıllarında Orta Tuna Bölgesinde Yağma ve Haydutluk*)."
Vesnik Vojnog muzeja, Sayı: 23-26, (Belgrat, 1981), ss. 35-58.
358. Hrabak, Bogumil. "Kužne radnje u Bosni i Hercegovini 1463-1800 ()."
Istorijski

zbornik, Sayı: 2, (Banja Luka, 1981), ss. 5-41.

359. ----- "Užičani u službi turske oružane sile u drugoj polovini XVI veka (*XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında Türk Silahlı Kuvvetlerinde Uzieliler*)."
Užički zbornik, Sayı: 11, (Uzice, 1982), ss. 291-298.
360. ----- "Trgovina Jevreja u Bosni i Hercegovini do sredine XVII stoleća (*XVII. Yüzyılın Ortasına Kadar Bona-Hersek'te Yahudilerin Ticareti*)."
Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 31-33, (Saraybosna, 1982), ss. 151-185.
361. ----- "Zapadna Bosna u zbivanjima Kandijskog i Morejskog rata (*Osmanlı-Kutsal İttifak Savaşları Döneminde Batı Bosna*)."
Istorijski zbornik, Sayı: 3, (Banja Luka, 1982), ss. 7-36.
362. ----- "Počeci bankarstva na Kosovu (*Kosova'da Bankacılığın Başlangıçları*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1982), ss. 57-83.
363. ----- "Lihvarstvo u zapadnoj Makedoniji u XVII veku (*XVII. Yüzyılda Batı Makedonya'da Tefecilik*)."
Istorijski časopis, Sayı: 29-30, (Belgrat, 1983), ss. 193-205.
364. ----- "Dubrovčani u zapadnoj Bosni 1463-1669. godine (*1463-1669 Yıllarında Bosna'da Dubrovnikliler*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 20, (Saraybosna, 1984), ss. 119-127.
365. ----- "Hajdukovanje severozapadne Srbije 1806-1813 (*1806-1813 Yıllarında Kuzeybatı Sırbistan'da Haydutluk*)."
Glasnik Medjuopštinskog arhiva u Valjevu, Sayı: 19, (Valjevo, 1984), ss. 49-59.
366. ----- "Dubrovački trgovci u osmanlijskom delu Panonije do 1570. godine (*1570 Yılında Panonija'nın Osmanlı Kısımında Dubrovnik Tüccarları*)."
Zbornik za istoriju, Sayı: 30, (Novi Sad, 1984), ss. 7-42.
367. ----- "Organizatori karavanskog prometa iz južne Hercegovine u 16. i 17. veku (*16. ve 17. Yüzyılda Güney Hersek'te Kervan Ticaretinin İdarecileri*)."
Tribunia, Sayı: 8, (Trebinje, 1984), ss. 11-30.
368. ----- "Gleta iz Bosne u 15. i 16. veku (*15. ve 16. Yüzyılda*

- Bosna'da Kurşun Oksit).*" Istorijski zbornik, Sayı: 5, (Banja Luka, 1984), ss. 183-202.
369. ----- "Srbi Osmanlijskog carstva posle mladoturske revolucije i njihova nacionalno-politička organizacija (*Jön Türk Devriminden Sonra Osmanlı İmparatorluğu'nda Sırplar ve Onların Milli Siyasi Organizasyonu*)."
Istraživanja, Sayı: 11 (Novi Sad, 1985), ss. 5-86.
370. ----- "Turske provale i osvajanja na području današnje severne Dalmacije do sredine 16. stoljeća (*16. Yüzyılın Ortasına Kadar Bugünkü Kuzey Dalmaçya'ya Türk Hücum ve Fetihleri*)."
Radovi Instituta za hrvatsku povijest, Sayı: 19, (Zagreb, 1986), ss. 69-99.
371. ----- "Dovoz bosanskog olova u Dubrovnik 1463-1520 (*1463-1520 Yıllarında Bosna Kurşunun Dubrovnik'e Ulaştırılması*)."
Hercegovina, Sayı: 5, (Mostar, 1986), ss. 31-80.
372. ----- "Cene žitarica i vina oko Zapadne Morave, Užica i Rudnika 1475-1575 (*1475-1575 Yıllarında Batı Moarava, Uzice ve Rudnik Civarında Buğdayın ve Şarabın Fiyatları*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1, (Belgrad, 1986), ss. 59-67.
373. ----- "Islamizacija kraljevačkog, čačanskog, užičkog i rudničkog kraja 1475-1575 (*1475-1575 Yıllarında Karljevo, Čačak, Uzice ve Rudnik Bölgelerinin İslamlaştırılması*)."
Naša prošlost, Sayı: 1, (Kraljevo, 1986), ss. 25-100.
374. ----- "Stočarsko-vojničko društvo Crne Gore u XVI veku i njegovo obuzdavanje administrativno-političkim izmenama (*XVI. Yüzyılda Karadağ'da Çiftlik-Askerî Toplumu ve İdari-Siyasi Değişikliklerle Onun Dizginlenmesi*)."
Istorijski zapisi, (Titograd, 1987), ss. 41-48.
375. ----- "Stočarstvo i stočarska proizvodnja Kosova i susednih krajeva 1455-1800 (*1455-1800 Yıllarında Kosova ve Civarı Bölgelerinde Çiftçilik ve Üretim*)."
Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, Sayı: 15, (Zagreb, 1988), ss. 13-47.

376. ----- "Stočarstvo i stočarska proizvodnja Kosova i susednih krajeva 1455-1800 (*1455-1800 Yıllarında Kosova ve Civarı Bölgelerinde Çiftçilik ve Üretim*)."
Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, Sayı: 16, (Zagreb, 1989), ss. 1-19.
377. Hristov, Aleksandar T. "The Revolutionary Movement in Macedonia and Political Participation (1893-1903) (*Makedonya Devrim Hareketi ve Siyasi Katılımı (1893-1903)*)."
Macedonian Review, Sayı: 2, (Üsküp, 1977), ss. 158-170.
378. Hunski, Vjekoslava (Hunski, Vyekoslava). "Prilog proučavanju naučnog rada bosanskih franjevacu u doba osmanske vladavine (*Osmanlı Hâkimiyeti Döneminde Bosna'da Fransiskanların Bilim Çalışmalarının Araştırılmasına Katkı*)."
Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 45, (Saraybosna, 1984), ss. 389-401.
379. Husedžinović, Sabira (Husecinović, Sabira). "Vakufname-značajni istorijski izvori za upoznavanje urbane topografije Banjaluke XVI-XIX vijeka (*XVI.-XIX. Yüzyıllarda Banja Luka'nın Şehir Topografisinin Tanınması İçin Önemli Tarih Kaynakları Olarak Vakıfnameler*)."
Glasnik Arhiva i Društva arhivskih radnika BiH, Sayı: 30, (Saraybosna, 1990), ss. 95-115.
380. Ibrahimović, Ramiza (İbrahimoviç, Ramiza). "Struktura vojničke klase u XV i početkom XVI vijeka s posebnim osvrtom na širenje islama u Bosni (*Bosna'da İslamın Yayılması Özelinde XV. Yüzyıl ve XVI. Yüzyılın Başında Asker Sınıfının Yapısı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 269-282.
381. Ilić, Slobodan (İliç, Slobodan). "Hamzevijska i hurufijska jeres u Bosni kao reakcija na političku krizu Osmanske imperije u drugoj polovini 16. vijeka (*16. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı İmparatorluğu'nun Siyasi Krizine Tepki Olarak Bosna'da Hazmzavi ve Hurufi Tarikatları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 329-336.
382. Imamović, Mustafa (İmamoviç, Mustafa). "Berlin Congress and Southslav Territory (*Berlin Antlaşması ve Güney Slav Toprağı*)."
Pregled, Sayı: 4, (Saraybosna, 1978), ss. 312-327.

383. Inalcik, Halil (İnalcık, Halil). "Pitanje Segedinskog mira i kriza turske drzave 1444. godine (*Segedin Antlaşması Meselesi ve 1444 Yılındaki Türk Devlet Krizi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-1963, (Saraybosna, 1965), ss. 269-306.
384. Inalcik, Halil (İnalcık, Halil). "Od Stefana Dušana do Osmanskog Carstva (*Stefan Dušan'dan Osmanlı İmparatorluğu'na*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 23-54.
385. Inaldžik, Halil (İnalcık, Halil). "Problem pojave Osmanske države-The question of the emergence of the Ottoman state (*Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Sorunu*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 35/1985, (Saraybosna, 1986), ss. 211-221.
386. Ivanišević, V. (İvanişeviç, V.). "Ostave turskog novca sa Beogradske tvrđave (*Belgrat Kalesinde Türk Paralarının Kalıntıları*)."
Godišnjak grada Beograda, Sayı: 30, (Belgart, 1983), ss. 27-37.
387. İbni, Hasan. "Iz prošlosti Loznice i njene okoline (*Loznica ve Civarısının Geçmişinden*)."
Islamska misao, Sayı: 77, (Saraybosna, 1985), ss. 32-35.
388. Jačov, Marko (Yaçov, Marko). "Borba za prevlast na Balkanu krajem XVI i početkom XVII veka (*XVI. Yüzyılın Sonunda ve XVII. Yüzyılın Başında Balkanlarda Üstünlük İçin Mücadeleler*)."
Istorijski časopis, Sayı: 34, (Belgrat, 1988), ss. 131-138.
389. Jahić, E. (Yahiç, E.). "Islamizirana djeca bosanske Kraljice Katarine (*Bosna Kraliçesi Katarina'nın İslamlaştırılan Çocukları*)."
Nova et Vetera, Sayı: 1, (Saraybosna, 1979), ss. 223-230.
390. Janković, Dragoslav (Yankoviç, Dragoslav). "Prvi srpski ustanak u evropskoj i balkanskoj istoriji (*Avrupa ve Balkan Tarihinde Birinci Sırp Ayaklanması*)."
Istorijski časopis, Sayı: 29-30, (Belgrat, 1983), ss. 263-274.
391. Jovanović, Jovan (Jovanoviç, Jovan). "Gavrilo Sergeevič Veselitski Božidarovič o borbi Crnogoraca s Turcima 1876. godine (*Gavrilo Sergeevič Veselitski Bozidaroviç 1876 yılındaki Türklerle Karadağların Çatışması Üzerine*)."
Istorijski zapisi, Sayı: 3-4, (Titograd, 1977), ss. 743-753.

392. Jovanović, Radoman (Yovanović, Radoman). "Izvršenje razgraničenja Crne Gore i Turske 1859-1860. godine (*1859-1860 Yılında Karadağ ve Türkiye Arasındaki Sınırların Düzenlenmesi*)."
Istorijski zapisi, Sayı: 4, (Titograd, 1980), ss. 31-53.
393. Jovanović, S. (Yovanović, S.). "Novopazarski sandžak (1878-1900) (*Yeni Pazar Sancağı (1878-1900)*)."
Novopazarski zbornik, Sayı: 10, (Yeni Pazar, 1986), ss. 141-174.
394. Jovanovski, Boro (Yovanovski, Boro). "Prilep vo vremeto na mladoturska revolucija (*Jön Türk Devrimi Zamanında Pirlepe*)."
Muzejski glasnik, Sayı: 3, (1974), ss. 115-118.
395. Jurišić, Ljubomir (Yurişiç, Lyubomir). "Značaj turskih pisanih spomenika za proučavanje istorije naših naroda (*Halklarımızın Tarihinin Araştırılmasında Türk Yazılı Anıtlarının Önemi*)."
El-Emel, Sayı: 4, (Belgrad, 1961), ss. 25-26.
396. Jurišić, Karlo (Yurişiç, Karlo). "Turska vladavina i kulturne prilike u Zabiokovlju 1493-1717. godine s osobitim osvrtom na postanak "Hasanaginice" (*"Hasanaginica" Şiirinin Oluşumu Özelinde 1493-1717 Yılında Zabiokovlje'de Türk Hâkimiyeti ve Kültür Durumu*)."
Kačić, Sayı: 12, (Split, 1980), ss. 153-207.
397. Kalanoski, Ilija (Kalanoski, İliya). "Pritisoci za islamizacija na seloto Vevčani vo XIX vek (*XIX. Yüzyılda Vevçani Köyünün İslamlaşması İçin Baskılar*)."
Istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1977), ss. 115-126.
398. Kaleši, Hasan (Kaleşi, Hasan). "Agah Sirri Levend, Gazavat-nameler ve Mihaloğlu Ali Bey'in Gazavat-namesi, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1956, str. 392 + VII x 117 faksimil, 80."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 297-300.
399. ----- "Najstarija vakufnama u Jugoslaviji (*Yugoslavya'da En ESki Vakıfname*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 55-73.
400. ----- "Ekrem Hakki Ayverdi, Yugoslavya'da Türk Abideleri ve Vakıfları, Vakıflar dergisi, Sayı III, Ankara 1956, str. 151-223 + 128 slika i skica

- (ss. 151-223 + 128 resim ve kroki)". Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss.309-312.
401. ----- "Prizren kao kulturni centar za vreme turskog perioda (*Türk Dönemi Boyunca Bir Kültür Merkezi Olarak Prizren*)."
Gjurmime Albanologjike, Sayı:1, (Priştine, 1962), ss. 91-118.
402. ----- "Kada je Crkva Svete Bogorodice Leviške u Prizrenu pretvorena u džamiju (*Ne zaman Prizren'deki Bogorodica Leviska Kilisesi Camiye Dönüştürüldü?*)."
Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Sayı: 3-4, (Belgrat, 1962), ss. 253-261.
403. ----- "Veliki Vezir Kodža Sinan-pasa, njegove zadužbine i njegova vakufnama (*Büyük Vezir Koca Sinan Paşa, Hayratları ve Vakıfnamesi*)."
Gjurmime Albanologjike, Sayı: 2, (Priştine, 1965), ss. 105-144.
404. ----- "E. H. Ayverdi, Istanbul vikiflari tahrir defteri 953 (1546), İstanbul 1970." Balkanica, Sayı: 3, (Belgrat, 1972), ss. 552-554.
405. ----- "Početoci na socijalističkiot pečat vo Osmanskoto carstvo (*Osmanlı İmparatorluğunda Sosyalist Basınının Başlangıçları*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1975), ss. 109-127.
406. ----- "Dr. Ibrahim Temo-osnivač mladoturskog komiteta "Ujedinjenje i napredak" (*"Birlik ve İlerleme" Jön Türk Komitesinin Kurucusu Dr. İbrahim Temo*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 211-246.
407. ----- "XV. Asırdan XVII. Asırn Nihayetine Kadar Yugoslav Topraklarında Şark Medeniyeti." Çevren, Sayı: 9, (Priştine, 1976), ss. 13-36.
408. ----- "XV. Asırdan XVII. Asırn Nihayetine Kadar Yugoslav Topraklarında Şark Medeniyeti." Çevren, Sayı: 10, (Priştine, 1976), ss. 23-41.
409. Kalić, Jovanka (Kalić, Yovanka). "Despot Stefan Lazarević i Turci (1421-1427) (*Despot Stefan Lazarević ve Türkler (1421-1427)*)."
Istorijski časopis, Sayı: 29-30, (Belgrat, 1983), ss. 7-20.

410. Kampuš, Ivan (Kampuš, İvan). "Kosovski boj u objavljenu najstarijim izvorima i u novijoj srpskoj historiografiji (*Yayınlanmış En Eski Kaynaklarda ve Yeni Sırp Tarihçiliğinde Kosova Savaşı*)."
Historijski zbornik, Sayı: 42, (Zagreb, 1989), ss.1-17.
411. Kann, Robert A. "Der russisch-türkische Krieg und die Interessen der Großmächte in westlicher Sicht (*Rus-Türk Savaşı ve Batıdaki Büyük Güçlerin Çıkarları*)."
Balkanica, Sayı: 9, (Belgrad, 1978), ss. 41-56.
412. Kapitanfi, İstar (Kapitanfi, İstar). "Vizantija, Turska i Ugarska u poslednjim godinama carstva (*İmparatorluğun Son Yıllarında Bizans, Türkiye ve Macaristan*)."
Zbornik radova Vizantološkog instituta, Sayı: 18, (Belgrad, 1978), ss. 213-225.
413. Karahasan, Mustafa. "Yane Sandanski ve Genç Türkler Devrimcileri." Sesler, Sayı: 102, (Üsküp, 1976), ss. 3-44.
414. ----- "Goçe Delçev'in Türklerle Arnavutlara Karşı Siyasal-İdeolojik Tutum ile Tavrı." Sesler, Sayı: 96, (Üsküp, 1975), ss. 21-33.
415. ----- "Türk Tarihinde İlinden ayaklanması ve Kurşova Cumhuriyeti." Sesler, Sayı: 145, (Üsküp, 1980), ss. 15-36.
416. Karčić, Fikret (Karçiç, Fikret). "Glavne tendencije u pravnom uređenju vakufa u nekim muslimanskim zemljama 1850-1950 (*1850-1950 Yılında Bazı Müslüman Ülkelerinde Vakfın Hukuki Düzenlemesine Esas Eğilimler*)."
Zbornik radova Islamsko teološkog fakulteta, Sayı: 2, (Saraybosna, 1987), ss. 105-118.
417. Karić, Enes (Kariç, Enes). "Ljetopisac Mula Mustafa Bašeskija (*Tarihçi Mula Mustafa Başeski*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 2, (Saraybosna, 1982), ss. 195-206.
418. Kašić, Dušan (Kaşiç, Duşan). "Ravanica pod Turcima (*Türk Hâkimiyeti Altında Ravanica*)."
Ravanica 1381-1981. Beograd: 1981, ss. 143-163.
419. Kasumović, Ismet (Kasumoviç, İsmet). "Dvije verzije hronike o Mekam-i Ibrahimu (*Mekam-i İbrahim Hakkında Tarihin İki Versiyonu*)."
Anali Gazi Husrev-

begove biblioteke, Sayı: 13-14, (Saraybosna, 1987), ss. 153-178.

420. Katardžiev, Ivan (Katarciiev, İvan). "Reasons for the Suppression of the Kresna uprising and Their Consequences (*Kresna Ayaklanmasının Bastırılmasının Sebepleri ve Sonuçları*)."
Macedonian Review, Sayı: 1, (Üsküp, 1982), ss. 11-24.
421. Kažić, Marko (Kajiç, Marko). "Turski fermani i naši kulturno-istorijski spomenici (*Türk Fermanları ve Tarih-Kültür Anıtlarımız*)."
Starine Crne Gore, Sayı: 5, (Titograd, 1975), ss. 153-159.
422. Keramidčiev, A.(Keramidčiev, A.). "Ušte nešto za nahijata Volkašin (Biglišta) (*Volkašin Nahiyesi İçin Bir Bilgi Daha*)."
Istorija, (Üsküp, 1973), ss. 219-226.
423. ----- "Za železnite rudnici vo Krivopalanečko vo turskiot period (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Krivoplalanečko'da Çelik Madenleri*)."
Zbornik na Arheološkiot muzej na Makedonija, Sayı: 6-7/1967-1974, (Üsküp, 1975), ss. 85-95.
424. Kerslake, Celia J. "The Correspondence between Selim I and Kansuh al-Ğawri (*I. Selim ve Kansu el-Gavri Arasındaki Yazışma*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 219-234.
425. Kirjazovski, Risto (Kiryazovski, Risto). "Organizacijata i nadležnost na opštinskata uprava vo Makedonija vo vtorata polovina na 19. vek (vrz osnova na arhivski materijali što se čuvaat vo Arhivot na Makedonija) (*19. Yüzyılın İkinci Yarısında Makedonya'da Belediye İdaresi Düzenlemesi ve Yetkisi (Makedonya Arşivinde Saklanan Kaynaklara Göre)*)."
Makedonski arhivist, (Üsküp, 1973), ss. 79-92.
426. Kiselinovski, Stojan (Kiselinovski, Stoyan). "Lozanskiot miroven dogovor, negovata politička suština i zadolžitelnata razmena na naselenieto megju Grcija i Turcija (*Lozan Barış Antlaşması, Onun Sıyısı Anlamı ve Yunanistan ve Türkiye Arasındaki Yerleşimlerin Paylaşımı*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 3, (Üsküp, 1976), ss. 57-66.
427. ----- "Nacionalnata struktura na naselenieto vo južna Makedonija vo početkot na XX vek (*XX. Yüzyılın Başında Güney Makedonya'daki Yerleşimlerde Etnik Yapı*)."
Istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1978), ss. 69-84.

428. Klen, Danilo. "Pokrštavanje "turske" djece u Rijeci u XVI i XVII stoljeću (XVI. ve XVII. Yüzyılda "Türk" Çocuklarının Hıristiyanlaşması)." Historijski zbornik, Sayı: 29-30, (Zagerb, 1976-1977), ss. 203-207.
429. Knežević, Branka (Knejević, Branka). "Delovi zbirnog popisa Vidinskog sandžaka iz 1466. godine (1466 Yıllı Vidin Sancağının Toplu Sayım Parçaları)." Miscellanea, Sayı: 15, (Belgrat, 1986), ss. 7-12.
430. Kniewald, Dragutin. "Dubrovčanin Feliks Petančić o ratovanju s Turcima (Türklerle Savaşma Hakkında Dubrovnikli Feliks Petançıç)." Vesnik Vojnog muzeja, Sayı: 3, (Belgrat, 1956), ss. 80-106.
431. ----- "Feliks Petančić 1502. o putevima kojima valja napasti Turke (1502 yılında Türklere Karşı Saldırı Yolları Hakkında Feliks Petançıç)." Vesnik Vojnog muzeja, Sayı: 5, (Belgrat, 1958), ss. 25-58.
432. Kodaman, Bayram. "II. Abdulhamid'in Bir Politika Uygulaması." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 235-246.
433. Kolaković, Vasilije (Kolaković, Vasiliye). "Turski beogradski dokument o braku (Evlilik Hakkında Bir Türk Belgrad Belgesi)". Politika, Sayı: 17211, (Belgrat, 1961), s.10.
434. Kolečka, Josef (Koleyka, Yosef). "Neka gledanja u medjunarodnom socialističkom pokretu na ustanak u Bosni i Hercegovini i "Istočno pitanje" 1875-1878. (Bosna-Hersek Ayaklanması Üzerine Uluslararası Sosyalist Hareketin Bazı Görüşleri ve Doğu Sorunu)." Pregled, (Saraybosna, 1975), ss. 1143-1153.
435. Koliševski, Lazar (Koliševski, Lazar). "High Casualties in the Balkan War Failed to Bring what the Macedonian People Had Fought For (Balkan Savaşında ki Büyük Kayıplar Makedonya Halkının Savaştığı Amaçları Gerçekleştirmemiş)." Macedonian Review, Sayı: 17, (Üsküp, 1987), ss. 112-116.
436. Kondis, Basil. "Aspects of the National Movements of Serbia, Greece and Bulgaria in the Nineteenth Century (Sırbistan, Yunanistan ve Bulgaristan'daki Milli Hareketlerin Yönleri)." Balkanica, Sayı: 7, (Belgrat, 1976), ss. 139-151.

437. Korkut, Besim. "Bulletin d'etudes orientales-Tome XVII-Années 1961-1962-Institut français de Damask. Damask 1962, s. 266." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-1963, (Saraybosna, 1965), ss. 403-404.
438. Korkut, Halima. "O vakufima u sjeveroistočnoj Bosni (*Kuzeydoğu Bosna'da Vakıflar Üzerine*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 95-101.
439. Kornrumpf, Hans-Jürgen. "Der Sandschak Çamlık. Anmerkungen zu einem kurzlebigen spätosmanischen Verwaltungsbezirk (*Çamlık Sancağı. Kısa Süren Osmanlı Bölgesi Üzerine Notlar*)."
Balkanica, Sayı: 15, (Belgrat, 1984), ss. 121-126.
440. Kosor, Karlo. "Drniška karjina za vreme turskoga vladanja (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Drniş Bölgesi*)."
Kačić, Sayı: 11, (Split, 1979), ss. 125-194.
441. Kostić, Mita (Kostiç, Mita). "Pregled bosansko-hercegovačkih muhadžira i njihovih prvaka po Kosovskom vilajetu (*Kosova Vilayetinde Bosna-Hersek Muhacirleri Üzerine İnceleme*)."
Istorijski časopis, Sayı: 1, (Belgrat, 1949), ss. 252-253.
442. ----- "O postanku i značenu tzv. "invitorije" Leopolda I balkanskim narodima od 6. aprila 1690 (*6 Nisan 1690 Yılında I. Leopold Tarafından Balkan Halklarına Gönderilen Çağrının Oluşumu ve Önemi Üzerine*)."
Istorijski časopis, Sayı: 2, (Belgrat, 1951), ss. 144-156.
443. ----- "O brojnom, socijalno-ekonomskom i političkom stanju Srba pod Turcima u Novopazarskom sandžaku posle Berlinskog kongresa (1878) (*Berlin Antlaşmasından Sonra Yeni Pazar Sancağında Türk Hâkimiyeti Altındaki Sırpların Sayısı, Sosyal Ekonomi ve Siyasi Durumu*)."
Istorijski časopis, Sayı: 14-15, (Belgrat, 1965), ss. 399-405.
444. Kovačević, Ešref (Kovačević, Eşref). "Şarkiyat Mecmuası, İstanbul Üniversitesi Enstitüsü çıkarılır, sv. I, II, III." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 323-325.
445. ----- "Hududnama Bosanskog vilajeta prema Austriji poslije

- Karlovačkog mira; kritičko izdanje teksta (*Karlofça Antlaşmasından Sonra Avustruya Bosna Vilayetinin Hudutnamesi; Metnin Kritik Baskısı*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı:20-21/1970-71, (Saraybosna, 1974), ss. 365-436.
446. ----- "Jedan dokumenat o devşirmi (*Devşirme Hakkında Bir Belge*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 203-209.
447. Kovačević, Katalin H. (Kovačević, Katalin H.). "Mihael Behajm i Turska najezda na Balkan (*Michael Beheim ve Türklerin Balkanları İstilas*)." Zbornik za istoriju, Sayı: 18, (Novi Sad, 1978), ss. 65-83.
448. Kovačević, Olga (Kovačević, Olga). "Prvi propis koji su koristile telegrafske stanice za vreme turske vlasti na našim teritorijama (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Topraklarımızda Telgraf İstasyonlarının Kullandıkları İlk Mevzuat*)." PTT Arhiv, Sayı: 7, (Belgrad, 1961), ss. 111-126.
449. Kovačić, A.S. (Kovačić, A.S.). "Pad Bosne i Hercegovine pod Turke u spisima bosanskohercegovačkih franjevac (*Bosna-Hersek Fransikanlarının Belgelerinde Türk Hâkimiyeti Altında Bosna-Hersek'in Düşüşü*)." Nova et Vetera, Sayı: 1, (Saraybosna, 1979), ss. 117-142.
450. Kovunić, Petar (Kovunić, Petar). "Pisma Klementa Božića Matiji Mrazoviću o prilika u Bosni 1867-1869 (*Klement Božić'in Matija Mrazović'a Mektuplarında 1867-1869 Yıllarında Bosna'nın Durumu*)." Historijski zbornik, Sayı: 37, (Zagreb, 1985), ss. 165-205.
451. Krajčović, Milan (Krajčović, Mian). "Protiosmanské a Protirakouské Hnutí Porevoluční Emigracii a Vztah Srbska k Osvobozenéckému Hnutí (50.-70. Léta 19. Století)." Istorijski zbornik, Sayı: 7, (Banja Luka, 1986) ss. 39-62.
452. Krasić, Stjepan (Krasić, Stjepan). "Dnevnik s puta u Ukrajinu i Tursku dubrovačkog poklisara harača Mata Gundulića (godine 1672-1684) (*1672-1684 Yılında Dubrovnik Elçisi Mate Gunduliç'in Ukrayna ve Türkiye Seyahatlarına İlişkin Günlüğü*)." Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra JAZU, Sayı: 21, (Dubrovnik, 1983), ss. 1-23.

453. Krekić, Bariša (Krekić, Bariša). "Notes on Dubrovnik's Relations With the Levant in the Aftermath of the Ottoman Conquests (*Osmanlı Fetihleri Sonunda Dubrovnik ve Levant Arasındaki İlişkiler Üzerine Notlar*)."
Zbornik radova Vizantološkog instituta, Sayı: 22, (Belgrat, 1983), ss. 273-277.
454. ----- "Odjek Bitke na Krbavskom polju (1493) u Dubrovniku (*Dubrovnik'te 1493 Yılında Krbava Savaşının Yankısı*)."
Anali Zavoda za povijesne znanosti JAZU, Sayı: 27, (Dubrovnik, 1989), ss. 87-92.
455. Kreševljaković, Hamdiya (Kreševlyaković, Hamdiya). "Gradska privreda i esnafi u Bosni i Hercegovini (od 1463. do 1851.) (*1463 Yılından 1851 Yılına Kadar Bosna-Hersek'te Şehir Ekonomisi ve Esnafları*)."
Godišnjak Istorijskog društva, BiH, Sayı: 1, (Saraybosna, 1949), ss. 168-209.
456. ----- ; Hamdiya Kapidžić (Hamdiya Kapicić). "Sudsko-administrativna podjela Bosne i Hercegovine početkom XIX stoljeća (*XIX. Yüzyılın Başında Bosna-Hersek Adli İdari Bölünmesi*)."
Istorijsko pravni zbornik, Sayı: 3-4, (1950), ss. 247-260.
457. ----- "Prilozi povijesti bosanskih gradova pod turskom upravom (*Türk Yönetimi Altında Bosna Şehir Tarihine Katkı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1952), ss. 115-184.
458. ----- "Ćfilema sarajevskih kršćana iz 1788. godine (*1788 Yılında Saraybosna Hristiyanlarının Kefaleti*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 195-214.
459. ----- "Muteselimi i njihov djelokrug (*Mütesellim ve Yetkileri*)."
Radovi Naučnog društva BiH, Sayı: 3, (Saraybosna, 1957), ss. 81-141.
460. Krešić, Petar (Krešić, Petar). "Slavko Gavrilović, Gradja Bečkih arhiva o Prvom srpskom ustanku, knjiga I (1804-1810), Beograd 1985, 754; knjiga II (1811), Beograd 1989, 541."
Istorijски časopis, Sayı: 37, (Belgrat, 1991), ss. 336-367.
461. Kumbaradži-Bogojević, Lidiya (Kumbaraci-Bogoyević, Lidiya). "Prilog kon proučavanjeto na skopskata čaršija (*Üsküp Çarşısının Araştırılmasına Katkı*)."
Istorija, (Üsküp, 1973), ss. 237-247.

462. Kupusović, Amina (Kupusović, Amina). "Širenje islama u vilajetu Pavli (*Pavli Vilayetinde İslamın Yayılması*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 113-154.
463. Lainović, Andrija (Lainović, Andrija). "Eden belgiski stav za bitkata kaj Grahovo, 1858 Godina (*1858 Yılında Grahovo Savaşına İlişkin Bir Belçika Görüşü*)."
Istorija, (Üsküp, 1986), ss. 431-435.
464. Lampe, Džon (Lampe, John). "Ekonomska istorija Balkana i pozadina Prvog svetskog rata (*Balkan Ekonomi Tarihi ve I. Dünya Savaşının Arkası*)."
Istorijski časopis, Sayı: 31, (Belgrat, 1984), ss. 181-197.
465. Lape, Ljuben (Lape, Lyuben). "Prilog kon istorijata na borbite na našiot narod vo 16 i početokot na 17 vek protiv turskata vlast (*16. Yüzyılda ve 17. Yüzyılın Başında Türk Yönetimine Karşı Halkımızın Mücadele Tarihine Katkı*)."
Nov den, Sayı: 5, (1948), ss. 26-39.
466. ----- "Ehoto na Ilindenskite vostani vo izvestaite na srpskite diplomatski pretstavnici vo Bulgarija (*Bulgaristan'daki Sırp Diplomatlarının Raporlarında İlinden İsyanı Yankısı*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1973), ss. 185-235.
467. ----- "Seloto i gradot vo Makedonija od krajot na XVIII do početkot na XIX vek (*XVIII. Yüzyılın Sonundan XIX. Yüzyılın Başına Kadar Makedonya'daki Şehir ve Köyler*)."
Istorija, (Üsküp, 1973), ss. 27-37.
468. ----- "Selo i Grad Makedonije krajem XVIII i početkom XIX veka (*XVIII. Yüzyılın Sonundan XIX. Yüzyılın Başına Kadar Makedonya'da Şehir ve Köyler*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 3-4, (Lyublyana, Zagreb, Belgrat, 1973), ss. 93-102.
469. ----- "Sto godini od Razlovečkoto vostanie (*Razlovec Ayaklanmasının Yüzyılığı*)."
Istorija, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1976), ss. 240-249.
470. ----- "Učestvoto na makedonskite peçalbari vo Prvoto srpsko vostanie i negovoto eho vo Makedonija (*Makedon Göçmen İşçilerinin Birinci Sırp Ayaklanmasına Katılımı ve Makedonya Ayaklanmasının Yankısı*)."
Istorija, Sayı: 2,

(Üsküp, 1980), ss. 65-78.

471. Litričin, Jovan (Litričin, Yovan). "Bartl P[eter], Der Westbalkan zwischen spanischer Monarchie und osmanischem Reich. Zur Türkenkriegsproblematik an der Wende vom 16. zum 17. Jahrhundert, Albanische Forschungen, Band 14, Wiesbaden 1974, 258." Istorijski časopis, Sayı: 23, (Belgrat, 1976), ss. 304-306.
472. ----- "Privredna delatnost Dubrovnika za vreme rata Svete lige 1538-1540 (*1538-1540 Yılında Kutsal İttifak Savaşı Döneminde Dubrovnik Ekonomisi*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1, (Belgrat, 1986), ss. 7-35.
473. Ljušić, Radoš (Lyuşić, Radoş). "Marinovičev memoar o hrišćanima u Turskom carstvu iz 1848. godine (*1848 Yılında Türk İmparatorluğu'nda Hristiyanlar Hakkında Marinoviç'in Biyografisi*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1976), ss. 162-170.
474. ----- "Ruski konzul Vaščenko o prilikama u Bosni i Hercegovini krajem tridesetih i početkom četrdesetih godina XIX veka (*XIX. Yüzyılın Otuzlu ve Kırklı Yıllarında Bosna-Hersek'in Durumu Üzerine Rus Konsolosu Veşçenko*)."
Istorijski časopis, Sayı: 29-30, (Belgrat, 1983), ss. 327-337.
475. ----- "Izveštaj Slobodana Jovanovića o poseti srpskim konzulatima u Turskoj iz 1894. godine (*1894 Yılında Türkiye'deki Sırp Konsolosluk Ziyaretleri Hakkında Slobodan Jovanoviç'in Raporu*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1987), ss. 193-215.
476. Lučić, Josip (Luçiç, Yosip). "Ivan Božić, Dubrovnik i Turska u XIV i XV veku, Izd. SAN, Beograd 1952." Historijski zbornik, Yıl: 8, Sayı: 1-4, (Zagreb, 1955), ss. 165-170.
477. ----- "P. Bartl, Der Westbalkan zwischen Spanischer Monarchie und Osmanischem Reich-zur Türkenkriegsproblematik an der Wende vom 16. zum 17. Jahrhundert, Albanische Forschungen, 14, München 1974." Historijski zbornik, Sayı: 31-32, (Zagreb, 1978-79), ss.391-393.
478. ----- "M. M. Frejdenberg, Dubrovnik i Osmanskaja imperija, Nauka, Moskva 1984." Historijski zbornik, Sayı: 38, (Zagreb, 1985), ss. 286-288.

479. ----- "Dubrovnik i Kosovska bitka u dokumentima i historiografiji (*Belgelerde ve Tarihçilikte Dubrovnik ve Kosova Savaşı*)."
Historijski zbornik, Sayı: 42, (Zagreb, 1989), ss. 31-36.
480. Lukač, Dušanka (Lukač, Dušanka). "Turski natpisi Muratovog i Bajraktarevog turbeta (*Murat ve Bayraktar'ın Türbelerinin Üzerindeki Türk Yazıtları*)."
Starine Kosova i Metohije, Sayı: 1, (Priştine, 1961), ss. 201-217.
481. ----- "Людмила Живкова, Англо-турските отношения 1933–1939." Balkanica, Sayı: 4, (Belgrad, 1973), ss. 675-676.
482. Lukač-Bojanić, Dušanka (Lukač-Bojanić, Dušanka). "Mustaj Čelebija, pisar Carskog divana i dubrovačke knjige divanskog arhiva (*Divan ve Arşivindeki Dubrovnik Defterinin Katibi Mustafa Çelebi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 61-81.
483. Luković, Petko (Luković, Petko). "Slovinci i crnogorsko-turski rat 1852-1853. god. (*Slovenyalılar ve 1852-1853 Yılında Karadağ-Türk Savaşı*)."
Istorijski zapisi, (Titograd, 1979), ss. 23-65.
484. ----- "Novinarstvo u Banskjoj Hrvatskoj prema borbi Srbije za oslobodjenje gradova od Turaka 1862. i 1867. (*Banovina'da Gazetelerde 1862 ve 1867 Yıllarında Türk Yönetiminden Şehirlerin Kurtuluşu İçin Sırbistan'ın Mücadelesi*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 3-4, (Lyublyana, Zagreb, Belgrad, 1979), ss. 37-71.
485. ----- "Slovinci i crnogorsko-turski rat 1862. godine (*Slovenyalılar ve 1862 Yılında Karadağ-Türk Savaşı*)."
Istorijski zapisi, (Titograd, 1981), ss. 5-86.
486. ----- "Slovinci i bugarski aprilski rat protiv Turske 1876. godine (*Slovenyalılar ve 1876 Yılında Türkiye'ye Karşı Bulgar İsyanı*)."
Zgodovinski časopis, Sayı: 1-2, (Lyublyana, 1986), ss. 15-83.
487. Macan, Trpimir (Matsan, Trpimir). "Gligor Stanojević, Jugoslovenske zemlje u mletačko-turskim ratovima XVI-XVIII vijeka, Istorijski institut u Beogradu, knj. 14, Beograd 1970." Historijski zbornik, Sayı: 25-26, (Zagreb, 1972-73), ss. 552-556.

488. Madžar, Božo (Macar, Bojo). "Dva nepoznata dokumenta o ustancima Luke Vukalovića (*Luka Vukalović Ayaklanması Hakkında İki Bilinmeyen Belge*)."
Hercegovina, Sayı: 1, (Belgrat, 1981), ss. 195-207.
489. Majer, Hans Georg (Mayer, Hans Georg). "Nešto za java-džizieto i maden mukataa nezaretot na Skopje i Vučitrn vo 1663. godina (*1663 Yılında Üsküp ve Viçitırın'da Yava Cizyesi ve Maden Mukataa*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1974), ss. 127-138.
490. Marković, Miroslav (Marković, Miroslav). "Jedan grčki ferman Sultana Mehmeda II El Fatiha (*Sultan II. Mehmet'in Bir Yunan Fermanı*)."
Istorijski časopis, Sayı: 4, (Belgrat, 1954), ss. 1-5.
491. Martinović, Niko S. (Martinović, Niko S.). "Crnogorski pečalbari u Carigradu i njihova zaštita (*İstanbul'da Karadağ İşçileri ve Onların Korunması*)."
Glasnik Etnogarfskog instituta, Sayı: 25, (Belgrat, 1976), ss. 15-24.
492. Matkovski, Aleksandar. "Les blasons représentants l'empire Ottoman en Europe (*Avrupa'da Osmanlı İmparatorluğu'nun Armaları*)."
Balkanica, Sayı: 5, (Belgrat, 1954), ss. 245-286.
493. ----- "Podaci za nekoi ajduti od zapadna Makedonija (period od 1622-1650 godina) (*Batı Makedonyaki Bazı Haydutlar Hakkında Bilgiler (1622-1650 Dönem)*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1961), ss. 99-126.
494. ----- "Prilog pitanju devşirme (*Dervişme Sorununa Katkı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 14-15/1964-65, (Saraybosna, 1969), ss. 273-309.
495. ----- "Gradjanski brakovi i razvodi na hristijani vo Makedonija i na Balkanskiot poluostrov vo vreme na turskoto vladeenje (*Türk Yönetimi Zamanında Makedonya ve Balkan Yarımadasında Hıristiyanların Nikah ve Boşanmaları*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1973), ss. 83-118.
496. ----- "Migracii od selo v grad vo Makedonija od XVI do XIX vek (*XVI. Yüzyıldan XIX. Yüzyıla Kadar Makedonya'da Köyden Şehre Göç*)."
Istoriija,

(Üsküp, 1973), ss. 101-107.

497. ----- "L'Islam aux yeux des non-musulmans des Balkans (*Balkanlardaki Gayri Müslimler Gözüyle İslam*)."
Balkanica, Sayı: 4, (Blegrat, 1973), ss. 203-211.
498. ----- "Islamot vo očite na nemuslimanite od balkanskiot poluostrov (*Balkanlardaki Gayri Müslimler Gözüyle İslam*)."
Istorija, (Üsküp, 1975), ss. 73-82.
499. ----- "Ohri Arşipiskoposluğu ile Osmanlı Devleti Arasındaki İlişkiler."
Sesler, Sayı: 96, (Üsküp, 1975), ss. 66-80.
500. ----- ; Kemal Aruçi (Kemal Aruçi). "Makedonija vo hronikata na Mehmed Raşid-Efendi (1668-1721) (*Mehmed Raşid Efendi'nin Vakayinamesinde Makedonya*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1975), ss. 235-260.
501. ----- ; Kemal Aruçi (Kemal Aruçi). "Makedonija i sosednite oblasti vo hronikata na Solak-zade (1373-1633) (*Solakzade'nin Vakayinamesinde Makedonya ve Civar Bölgeleri (1373-1633)*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 3, (Üsküp, 1975), ss. 233-260.
502. ----- "Nepoznat bunt vo Dukaginskiot sandžak vo 1565 godina (*Dukagin Sancağında 1565 Yılında Bilinmeyen Bir Ayaklanma*)."
Istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1977), ss. 139-148.
503. ----- ; Kemal Aruçi (Kemal Aruçi). "Izvadoci od dve turski hroniki za Makedonija i sosednite oblasti (*Makedonya ve Civar Bölgeleri Hakkında İki Vakayinameden Seçmeler*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1977), ss. 231-250.
504. ----- ; Kemal Aruçi (Kemal Aruçi). "Makedonija vo Silachadar Tarichi na Findiklili Silachadar Mechmed-Aga (1668-1694) (*Silahtar Fındıklı Mehmed Ağa'nın "Silahdar Tarihi"nde Makedonya*)."
Istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1977), ss. 137-160.

505. ----- "Izveštai na francuskite konzuli od Solun za vostanieto na Derviš Care (23.VIII.1843-16.V.1848 god.) (23. VIII. 1843-16. V. 1848 Yıllarında Derviş Care Ayaklanması Üzerine Selanik'teki Fransız Konsoloslarının Raporu)." Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1979), ss. 219-262.
506. ----- ; Kemal Aruçi (Kemal Aruçi). "Makedonija i sosednite oblasti vo Hronikata "Beda-i ul Vekai" od Kodža Husein (1328-1491) (*Koca Hüseyin'in "Bedayi'ül Vekayi'de Makedonya ve Civar Bölgeleri*)." Istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1979), ss. 137-176.
507. ----- "L'insurrection du Derviche Tsare en 1844 (1844 Yılında Derviş Care Ayaklanması)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 307-311.
508. ----- ; Kemal Aruçi (Kemal Aruçi). "Izvadoci za Makedonija i Balkanot od turskata hronika "Tarih-i Ata" od Atabej (1326-1860) (*Atabey'in "Tarih-i Ata"dan Makedonya ve Balkanlar Hakkında Seçmeler*)." Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 3, (Üsküp, 1980), ss. 215-233.
509. ----- ; Kemal Aruçi (Kemal Aruçi). "Makedonija vo hronikata Sahaif ul-Ahbar od Munadžimbaşı (1363-1499). Biografijata na Munedžimbaşı (*Müneccimbaşı'nın Sahaif-ül Ahbar'da Makedonya. Müneccimbaşı'nın Biyografyası*)." Istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1981), ss. 231-252.
510. ----- ; Kemal Aruçi (Kemal Aruçi). "Makedonija vo turskata hronika "Tadžut Tevarih" od Hodža Saduddin Efendi (1361-1520) (*Hoca Sadettin Efendi'nin Tacü't-Tevarih'te Makedonya*)." Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 2-3, (Üsküp, 1981), ss. 203-233.
511. ----- "Osmanska, Osmanliska, Otomanska ili Turska imperija (*Osman, Osmanlı, Otoman veya Türk İmparatorluğu*)." Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1982), ss. 41-59.
512. ----- "L'Insurrection de Patrona Halil a Istanbul (28 Septembre 1730) et sa Repercussion en Macédoine (28 Eylül 1730 Tarihinde İstanbul'da Patrona Halil Ayaklanması ve Maekodonya'da Yankısı)." Balkanica, Sayı: 13-14,

(Sarajbosna, 1982-83), ss. 105-115.

513. ----- "Turski izvori za Yurucite vo Makedonija (*Makedonya'da Yörüklerle İlgili Türk Kaynakları*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 3, (Üsküp, 1985), ss. 235-259.
514. ----- "Novite institucii i odnosi što Turcite gi sozdadoa na Balkanot i vo Makedonija (*Balkanlar ve Makedonya'da Türkler Tarafından Oluşturulan Yeni Kurumlar ve İlişkiler*)."
Prilozi MANU, Sayı: 17, (Üsküp, 1986), ss. 21-47.
515. ----- "Specifičnosti i karakteristiki na turskiot feudalizam vo Makedonija i na Balkanot (*Makedonya ve Balkanlarda Türk Feodaliziminin Özellikleri*)."
Predavanja, prilozi i bibliografija na novite članovi na MANU, Sayı: 9, (Üsküp, 1988), ss. 27-39.
516. ----- "Stočarski danok adet-i agnam vo Makedonija (*Makedonya'da Adet-i Ağnam Vergisi*)."
Prilozi MANU, Sayı: 1, (Üsküp, 1988), ss. 35-51.
517. ----- "Stočarskiot danok dželeb kešan (*Celepkeşan*)."
Prilozi MANU, Sayı: 2, (Üsküp, 1988), ss. 59-75.
518. Mehdiu, Feti. "Hercegovina krajem 19. veka prema podacima Kamus al-Alam (*Kamüs'ül-Alam Bilgilerine Göre 19. Yüzyılın Sonunda Hersek*)."
İslamska misao, Sayı: 134, (Sarajbosna, 1990), ss. 36-37.
519. Mekenzi, Dejvid (McKenzie, David). "Černjaev o srpsko-turskom ratu 1876. godine (*1876 Yılında Sırp-Türk Savaşı Hakkında Chernyaev*)."
Istorijski časopis, Sayı: 25-26, (Belgrat, 1979), ss. 293-302.
520. Melik, Vasilj (Melik, Vasily). "Slovenski tisk o balkanskih problemih 70-tih in 80-tih let 19. stoletja (*19. yüzyılın 70'li ve 80'li Yıllarındaki Balkan Sorunları Hakkında Sloven Basını*)."
Zgodovinski časopis, Sayı: 4, (Lyublyana, 1986), ss. 451-454.
521. Memić, Mustafa (Memiç, Mustafa). "Nastanak i širenje islama u sadašnjim

- granicama Crne Gore (*Bugünkü Karadağ Sınırları İçerisinde İslam Oluşumu ve Yayılması*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 155-185.
522. Mikić, Djordje (Mikić, Corce). "O trgovini Kosova i okolnih krajeva u prvoj polovini 19. veka (*19. Yüzyılda Kosova ve Civar Bölgelerinde Ticaret*)." Glasnik Muzeja Kosova, Sayı: 12, (Priştine, 1973-74), ss. 75-98.
523. ----- "Memorandum i Dervish Himes mbi Çeshtjen Shqiptare ne Gjismen e Dyte te Shekullit XIX (*XIX. Yüzyılın İlk Yarısındaki Arnavut Sorununa Dair Derviş Hima'nın Muhtırası*)." Gjurmime albanologjike, serie e shkencave historike, Sayı: 3/1973, (Priştine, 1975), ss. 205-229.
524. ----- "Prizrenska liga i austrougarska okupacija Bosne i Hercegovine i zaposedanje Novopazarskog sandžaka (1878-1879. godine) (*1878-1879 Yılında Prizren Birliği ve Avustuya-Macaristan Tarafından Bosna-Hersek'in İşgalı ve Yeni Pazar Sancağının Alınması*)." Balcanica, Sayı: 9, (Belgrat, 1978), ss. 291-332.
525. ----- "Prilog pitanju o odnosu mladoturaka Prema Bosni i Hercegovini u Aneksionoj krizi (*İlk Balkan Krizinde Bosna-Hersek'e Karşı Jön Türklerin Tutumu Sorusuna Katkı*)." Istorijski zbornik, Sayı: 1, (Banja Luka, 1980), ss. 41-63.
526. ----- "Pushtimi Austrohungarez i Sanxhakut te Novipazarit ne Vitin 1879 dhe Lidhja e Prizrenit (*1879 Yılında Avustriya-Macaristan'ın Yeni Pazar Sancağını İstilas ve Prizren Birliği*)." Gjurmime albanologjike, serie e shkencave historike, Sayı: 9/1979, (Priştine, 1980), ss. 111-127.
527. ----- "Srbija i Crna Gora u Malisorskoj krizi 1910-1911 godine (*1910-1911 Yılında Malisor Krizinde Sırbistan ve Karadağ*)." Istorijski zapisi, Sayı: 2, (Titograd, 1985), ss. 5-35.
528. Milić, Danica (Milić, Danitsa). "Bosanski trgovci u Srbiji 19. veka (*19. Yüzyılda Sırbistan'da Bosna Tüccarları*)." Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 34, (Saraybosna, 1983), ss. 101-111.

529. ----- "В. И. Шерemet, Османская империя и западная Европа вторая треть XIX в. Изд. АН СССР, Институт востоковедения. Москва 1986." Istorijski časopis, Sayı: 33, (Belgrat, 1987), ss. 246-248.
530. Milićević, Jovan (Milićevic, Yovan). "O Bosni 1848. godine (1848 Yılında Bosna)." Istorijski glasnik, (Belgrat, 1973), ss. 89-110.
531. ----- "Položaj Srbije uoči Pariskog mira 1856 (1856 Yılında Paris Antlaşmasının Arifesinde Sırbistan'ın Durumu)." Istorijski časopis, Sayı: 23, (Belgrat, 1976), ss. 249-256.
532. ----- "Hajduci uoči Prvog srpskog ustanka (Birinci Sırp Ayaklanmasının Arifesinde Haydutlar)." Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1980), ss. 79-86.
533. ----- "Gradja iz Venecijanskog arhiva o Angorskoj bici 1402 (1402 Yılında Ankara Muharebesi İle İlgili Venedik Arşivinde Kaynaklar)." Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1982), ss. 119-128.
534. Miljković-Bojanić, Ema (Milykoviç-Boyaniç, Ema). "L'histoire de l'empire ottoman, sous la direction de Robert Mantran. Fayard, Paris 1989, 810." Istorijski časopis, Sayı: 37, (Belgrat, 1991), ss. 324-326.
535. Milosavljević, Petar (Milosavlyeviç, Petar). "Ruski putešestvenici u Srbiji u prvoj polovini XIX veka (XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Sırbistan'da Rus Seyyahları)." Balkanica, Sayı: 12, (Belgrat, 1981), ss. 131-147.
536. ----- "Nekoliko momenata iz istorije zaključenja Jedrenskog ugovora o miru 1829. godine (1829 Yılında Edirne Antlaşması Tarihinden Birkaç An)." Balkanica, Sayı: 20, (Belgrat, 1989), ss. 283-296.
537. ----- "Pripreme Srbije za rat sa Turskom 1876. god. (1876 yılında Sırbistan'ın Türkiye İle Savaş İçin Hazırlıkları)." Balkanica, Sayı: 9, (Belgrat, 1978), ss. 131-158.
538. Milutinović, Branislav (Milutinoviç, Branislav). "XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında Dubrovnikliler ile Drivaştılar arasında Kredi İlişkileri." Çevren, Sayı: 36, (Priştine,

1982), ss. 31-39.

539. Minoski, Mihajlo (Minoski, Mihaylo). "Makedonija kako interesno podračje na Habzburškata monarhija vo planovite i dogovorite za podelba na Osmanskata imperija (1686-1898) (*1686-1898 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun Bölünmesine İlişkin Plan ve Anlaşmalarda Habsburg Monarşi'nin İlgi Alanı Olarak Makedonya*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1974), ss. 59-79.
540. ----- "Prilog kon prašanjetu za položbata na makedonskite revolucioneri Petar Pop Arsov, Miše Razvigorov i Al. Kocev vo zloglasniot turski zatvor Podrum-kale (*Bodrum Kalesi Zindanında Petar Pop Arsov, Miše Razvigorov ve Al. Kocev Makedon Devrimcilerin Durumu Sorununa Katkı*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1976), ss. 107-116.
541. ----- "Nekoi sogleduvanja na nadvorešni faktori za Makedonskoto prašanje vo Preilindenskiot period (*İlinden Ayaklanmasından Önceki Dönemde Makedon Sorunu İçin İç Faktörler Üzerine Bazı Görüşler*)."
Istorija, Sayı:2, (Üsküp, 1985), ss. 99-108.
542. ----- ; Gorgi Stojčevski (Gorgi Stoyčevski). "Avstriski dokumenti za Viničkata afera, 1897/1898 godina (*1897/1898 Yılında Vinica Meselesi İle İlgili Avustruya Belgeleri*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 2-3, (Üsküp, 1981), ss. 329-335.
543. Miović-Perić, Vesna (Miovič-Perić, Vesna). "Fremani dubrovačkim pomorcima (*Dubrovnik Denizcilerine Yönelik Fermanlar*)."
Anali Zavoda za povijesne znanosti JAZU, Sayı: 27, (Dubrovnik, 1989), ss. 149-160.
544. Missir, Livio. "Le statut international d'une famille latine d'Orient (les Missir de Smyrne) depuis Mahmoud I jusqu'à Atatürk (*I. Mahmud'dan Atatürk'e Kadar Bir Doğu Latin Ailesinin Uluslararası Durumu (İzmir'in Mısır'ı)*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 319-357.
545. Mitić, Ilija (Mitič, İliya). "O dubrovačkim konzulima na Balkanu (*Balkanlarda Dubrovnik Konsolosları Üzerine*)."
Balkanica, Sayı: 6, (Belgrat, 1975), ss. 63-76.
546. Mitrović, Jeremija (Mitrovič, Yeremiya). "Jedan nezapažen dokument o Srbiji

1814. godine (1814 yılında Sırbistan İle İlgili Farkedilmeyen Bir Belge)." Istorijski časopis, Sayı: 24, (Belgrat, 1977), ss. 289-292.
547. Moačanin, Fedor (Moačanin, Fedor). "Irina Stepanova Dostjan, Borba serbskoga naroda Protiv Tureckoga iga XV načalo XIX v., Moskva 1958." Historijski zbornik, Yıl: 11-12, Sayı: 1-4, (Zegreb, 1958-59), ss. 390-391.
548. Moačanin, Nenad (Moačanin, Nenad). "Osječki ili Požeški sandžak (*Osijek veya Pozega Sancağı*)." Zbornik Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra JAZU, Sayı: 12, (Zagreb, 1982), ss. 35-40.
549. ----- "Granice i upravna podjela Požeškog sandžaka (*Pozega Sancağının Sınırları ve İdari Bölümleri*)." Zbornik Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra JAZU, Sayı: 13, (Zagreb, 1983), ss. 107-118.
550. ----- "Islam izmeğu Save, Drave i Dunava (*Sava, Drava ve Tuna Nehirleri Arasında İslam*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Belgrat, 1991), ss. 187-194.
551. Morina, İrfan. "Kosova Vilayeti Salnamesinde Üsküp ve Kazası (H. 1304-M.1886)." Çevren, Sayı: 29, (Priştine, 1981), ss. 97-108.
552. Mujezinović, Mehmed (Mujezinović, Mehmed). "Turski natpisi u Sarajevu iz XVI vijeka (*Saraybosna'da XVI. Yüzyıl Türk Yazıtları*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1952), ss. 95-114.
553. ----- "Turski natpisi XVI vijeka iz nekoliko mjesta Bosne i Hercegovine (*Bosna-Hersek'in Birkaç Yerinde XVI. Yüzyıl Türk Yazıtları*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Belgrat, 1953), ss. 455-484.
554. ----- "Turski natpisi XVI vijeka u Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek'te XVI. Yüzyıl Türk Yazıtları*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 8-9/1958-59, (Saraybosna, 1960), ss. 181-191.
555. ----- "Turski natpisi u Travniku i njegovoj okolini (*Travnik ve Civarında Türk Yazıtları*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 14-15/1964-65, (Saraybosna, 1969), ss. 141-187.

556. ----- "Turski natpisi u Travniku i njegovoj okolini (*Travnik ve Civarında Türk Yazıtları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (Saraybosna, 1970), ss. 213-306.
557. ----- "Kronogram na Novopazarskoj banji (*Yeni Pazar Kaplıcası'ndaki Yazıt*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 20-21/1970-71, (Saraybosna, 1974), ss. 437-440.
558. ----- ; Mahmud Traljić (Mahmud Tralyiç). "Vakufname iz 1630 godine o osnivanju biblioteke Mevla Husamuddina Bošnjaka u Banja Luci (*Mevla Hüsamuddin Boşnak'ın Kütüphanesinin Kuruluşu İle İlgili 1630 Yılı Vakıfnameler*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1, (Saraybosna, 1977), ss. 28-39.
559. ----- "Dva autograma Evlije Čelebije u Foči iz 1074. (1664) godine (*1074 (1664) Yılı Foça'da Evliya Çelebi'nin İki İmzası*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 4, (Saraybosna, 1981), ss. 433-437.
560. ----- "Islamski epigrafski spomenici Novog Pazara, natpisi (*Yeni Pazar'daki İslam Epigrafi Anıtları, Yazıtlar*)."
Novopazarski zbornik, Sayı: 10, (Yeni Pazar), ss. 113-130.
561. Mujić, Muhamed (Muyiç, Muhamed). "Jedna bujuruldija Husein Bega Gradašćevića (*Hüseyin Bey Gradaşçeviç'in Bir Buyruğu*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1952), ss. 195-199.
562. ----- "Položaj Cigana u jugoslovenskim zemljama pod osmanskim vlašću (*Osmanlı Yönetiminde Yugoslav Topraklarında Çingenelerin Durumu*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 137-194.
563. Mujić, Muhamed A. (Muyiç, Muhamed A.). "Stav livanjskog kapetana Firdusa prema pokretu Husejn-Bega Gradašćevića i sultanovoj politici (*Hüseyin Bey Gradaşçeviç'in Hareketi ve Sultanın Siyasetine Karşı Livno Kaptanı Firdus'un Tutumu*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 597-605.

564. ----- "Položbata na Ciganite pod Osmanlite (*Osmanlı Yönetimi Altında Çingenelerin Durumu*)."
Nova Makedonija, Sayı: 2899, (1954), s. 11.
565. ----- "Kako su se Cigani snalazili pod osmanliskom vlašću (*Osmanlı Hâkimiyeti Altında Çingenelerin Durumları Nasıldı*)."
Otkrića, Sayı: 11, (Zagreb, 1955), ss. 828-830.
566. ----- "Fremani protiv kafe i duvana (*Kahve ve Tütüne Karşı Fermanlar*)."
Otkrića, Sayı: 1, (Zagreb, 1956), ss. 43-45.
567. ----- "Useljavanje Jevreja u našu zemlju pod turskom vlašću (*Türk Hâkimiyeti Altında Yahudilerin Ülkemizde Yerleşmesi*)."
Otkrića, Sayı: 10, (Zagreb, 1957), ss. 612-613.
568. ----- "Tri turska izvještaja o djelovanju Josipa Jurja Strossmayera (*Yosip Yuriy Strossmayer'in Eylemi Hakkında Üç Türk Raporu*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57, (Saraybosna, 1958), ss. 259-274.
569. ----- "Turci i J(osip) J(uraj) Strossmayer (*Türkler ve Yosip Yuray Strossmayer*)."
Otkrića, Sayı: 1, (Zagreb, 1958), ss. 49-51.
570. ----- "Jezičke i sadržinske osobenosti vakuf-nama iz Mostara (druga polovina XVI stoljeća) (*Dil ve İçerik Bakımından Bir Mostar Vakıfnamesi (XVI. Yüzyılın İkinci Yarısı)*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 25/1975, (Saraybosna, 1977), ss. 203-225.
571. ----- "Neke vakuf-name iz Bosne i Hercegovine (15.-17. st.): forma, jezik i stil (*15. ve 17. Yüzyıl Bosna-Hersek'in Bazı Vakıfnameleri: Şekil, Dil ve Stili*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 17-24.
572. Mulaomerović, M. "Rukopis historijske vrijednosti u zbirci Zavičajnog muzeja u Gradačcu (*Gradaçac Yöresel Müzesinde Tarih Bakımından Değerli Bir El Yazması*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 5, (Saraybosna, 1982), ss. 558-565.
573. Muljačić, Žarko (Mulyaçiç, Jarko). "Prilog politici Dubrovnika za austrijsko-

- turskog rata 1788/9 (*1788/9 Yılında Avustruya-Türk Savaşı Dönemindek Dubrovnik Siyasetine Katkı*).
Historijski zbornik, Yıl: 6, Sayı: 1-4, (Zagreb, 1953), ss. 25-32.
574. Mušić, Omer (Muşiç, Omer). "Poslanica šejha Muhameda Užičanina beogradskom valiji Muhamed Paši (*Uziceli Şeyh Muhamed'in Belgrat Valisi Muhamed Paşaya Mektubu*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1952), ss. 185-194.
575. ----- "Treća poslanica šejha Muhameda iz Užica (*Uziceli Şeyh Muhamed'in Üçüncü Mektubu*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 8-9/1958-59, (Saraybosna, 1960), ss. 193-202.
576. ----- "Još dva pisma iz korespondencije Užičkog Šejha Muhameda (*Uziceli Şeyh Muhamed'in İki Mektubu Daha*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-63, (Saraybosna, 1965), ss. 249-254.
577. Mušović, Ejup (Muşović, Eyup). "Pokreti muslimana u novopazarskom kraju protiv reformi Sultana Mahmuda II (*Yeni Pazar Bölgesinde II. Mahmud'un Reformlarına Karşı Müslüman Hareketleri*)."
Zbornik Istorijskog muzeja Srbije, Sayı: 13-14, (Belgrat, 1977), ss. 75-97.
578. ----- "Sjениčka nahija u XVI veku. Popis sela Sjeničke nahije (*XVI. Yüzyılda Sjenica Nahiyesi. Sjenica Nahiyesinin Köylerinin Sayımları*)."
Novopazarski zbornik, Sayı: 4, (Yeni Pazar, 1980), ss. 39-64.
579. ----- "Nahija Jeleč u XVI veku (Kadiluk Novi Pazar, Sandžak Bosna) (*XVI. Yüzyılda Yeleç Nahiyesi (Yeni Pazar Kadılığı, Bosna Sancağı)*)."
Novopazarski zbornik, Sayı: 5, (Yeni Pazar, 1981), ss. 41-75.
580. ----- "Islamizacija u Novopazarskom sandžaku (*Yeni Pazar Sancağının İslamlaştırılması*)."
Istorijski zapisi, Sayı: 3-4, (Titograd, 1981), ss. 5-19.
581. ----- "Ferman o postavljenju novopazarskog mitropolita 1766. godine (*1766 Yılında Yeni Pazar Metropolitinin Atanması Hakkında Ferman*)."
Gradska Kultura na Balkanu 2 (XV-XIX Vek), Zbornik radova, Beograd: 1984, ss. 139-150.

582. ----- "Porezi i bune u Rožajima i Bihoru 1765-1768 godine (1765-1768 Yılında Rozaje ve Bihor'da Vergiler ve İsyanlar)." Istorijski zapisi, Sayı: 3-4, (Titograd, 1985), ss. 57-67.
583. ----- "Pokret Mustafa-Paše Bušatlije protiv reformi Sultana Mahmuda II (II. Mahmud'un Reformlerine Karşı Mustafa Paşa Buşatlı'nın Hareketi)." Istorijski zapisi, Sayı: 61, (Titograd, 1988), ss. 37-53.
584. Nakić, Andrija (Nakiç, Andriya). "Stanje na Kosovu od 1840. do 1890. godine (1840 Yılından 1890 Yılına Kadar Kosova'da Durum)." Kačić, Sayı: 12, (Split, 1980), ss. 251-286.
585. Nametak, Fehim. "Kovačević, Ešref. Granice Bosanskog pašaluka prema Austriji i Mletačkoj republici po odredbama Karlovačkog mira." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 25/1975, (Saraybosna, 1977), ss. 374-376.
586. ----- "Nasuh Matrakçija i njegov topografski atlas Anadolije (Nasuh Matrakçı ve Anadolu'nun Topografik Atlası)." İslamska misao, Sayı: 82, (Saraybosna, 1985), s. 43.
587. Naumov, E.P. "Проблемы экономического развития балканских стран в эпоху турецкой экспансии (Türk Yayılma Döneminde Balkan Ülkelerinin Ekonomik Kalkınma Sorunları)." Balkanica, Sayı: 2, (Belgrat, 1971), ss. 117-132.
588. Nezirović, Muhamed (Neziroviç, Muhamed). "Charles Pelerin i njegov putopis (Charles Pelerin ve Seyahatnamesi)." Život, (Saraybosna, 1976), ss. 205-209.
589. Nikić, Andrija (Nikiç, Andriya). "Pokušaji oslobadjanja i islamizacije u Hercegovini u 17. stoljeću prema rimskim izvorima (Roma Kaynaklarına Göre 17. Yüzyılda Hersek'te İslamlaştırılma ve Kurtuluş Teşebbüsleri)." Nova et Vetera, Sayı: 1, (Saraybosna, 1979), ss. 167-182.
590. Nikić, Dragoljub (Nikiç, Dragolyub). "Bosna 1848. godine i držanje Srbije (1848 Yılında Bosna ve Sırbistan'ın Tutumu)." Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1982), ss. 85-94.
591. Nikolić, Milica (Nikoliç, Militsa). "Srbija na geografskim kartama XV veka (XV.

- Yüzyılda Sırbistan Coğrafi Haritalarda).*" Istorijski časopis, Sayı: 36, (Belgrat, 1989), ss. 177-181.
592. ----- "Karta Balkanskog poluostrva iz prve polovine XV veka (XV. Yüzyılın İlk Yarısı Balkan Yarımadasının Haritası)." Istorijski časopis, Sayı: 29-30, (Belgrat, 1983), ss. 63-75.
593. Nilević, Boris (Nilević, Boris). "O bosansko-turskim odnosima do 1463. godine (1463 Yılına Kadar Bosna-Türk İlişlileri Üzerine)." Pregled, Sayı: 76, (Saraybosna, 1986), ss. 417-424.
594. ----- "Pitanje etničko-konfesionalnih promjena u Bosni i Hercegovini nastalih dolaskom osmanske vlasti (prevashodno kod srpskog naroda) (Osmanlı Yönetiminin Gelişi İle Oluşan Bosna-Hersek'te Etnik-Dini Değişimler Sorunu (Özellikle Sırp Halkında))." Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 22, (Saraybosna, 1986), ss. 221-233.
595. ----- "Iz historijske geografije Srpske pravoslavne crkve u Bosni i Hercegovini 1463-1557. godine (1463-1557 Yılında Bosna-Hersek'te Sırp Ortodoks Kilisesi Tarihi Coğrafyasından)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 13-14, (Saraybosna, 1987), ss. 209-215.
596. Nobırdalı, Beyto. "Yanova Ortaçağda ve Bugün." Çevren, Sayı: 39, (Priştine, 1983), ss. 9-33.
597. Nurudinović, Bisera (Nurudinović, Bisera). "Bosanske salname (1866-1878 i 1882-1893) (Bosna Salnameleri (1866-1878 ve 1882-1893))." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 253-265.
598. Obad, Stjepo (Obad, Stjepo). "Odglasot na Ilindenskoto vostanie vo dalmantinskiot pečat (Dalmaçya Basınında İlinden Ayaklanması)." Istorijski časopis, (Üsküp, 1984), ss. 239-244.
599. Pačemska, Darinka (Pačemska, Darinka). "Francuski diplomatski predstavnici i francuska štampa o makedonskom ustanku 1878/79 godine (1878/79 Yılında Makedon Ayaklanması Üzerine Fransız Elçileri ve Fransız Basını)." Istorijski zbornik, (Banja Luka, 1978), ss. 115-126.

600. Palikruševa, Galaba (Palikruševa, Galaba). "Nekoi prašanja okolu vremeto, intenzitetot i metodite na islamizacijata vo Makedonija (*Makedonya'nın İslamlaştırılmasının Zamanı, Yoğunluğu ve Metodları Hakkında Bazı Sorular*)."
Delo, (İştîp, 1974), ss. 78-84.
601. ----- "Status Vlahu u Makedoniji u 15. i 16. vijeku (15. ve 16. Yüzyılda Makedonya'da Ulahların Durumu)." Radovi Akademije nauka i umjetnosti BiH, Sayı: 22, (Saraybosna, 1983), ss. 131-134.
602. Pandevski, Manol. "Socialističkot i rabotničiot periodicen pečat vo Makedonija vo periodot na mladoturskoto vladeenje (1908-1912) (*1908-1912 Jön Türk Döneminde Makedonya'da Sosyalist ve İşçi Dergileri*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1973), ss. 147-156.
603. ----- "İlindeskoto vostanie, osmanskata vlast i turskoto naselenie vo Makedonija (*Makedonya'da İlinden Ayaklanması, Osmanlı Hâkimiyeti ve Türk Nüfusu*)." Istorija, (Üsküp, 1973), ss. 9-36.
604. ----- "The Young Turks Revolution and Macedonia (*Jön Türk Devrimi ve Makedonya*)."
Macedonian Review, (Üsküp, 1976), ss. 36-49.
605. ----- "Položbata na Makedonija vo Osmanskata imperija kon krajot na XIX i početkot na XX vek (*XIX. Yüzyılın Sonunda ve XX. Yüzyılın Başında Osmanlı İparatorluğun'nda Makedonya'nın Durumu*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1976), ss. 87-105.
606. ----- "Makedonija u medjunarodnim odnosima u godinama Istočne krize (1876-1878) (*Doğu Sorunu 1876-1878 Yıllarında Uluslararası İlişkilerde Makedonya*)."
Istorijski zbornik, (Banja Luka, 1978), ss. 103-114.
607. ----- "Razvitokot na političkiot život vo evropska Turcija vo periodot na maldoturskoto upravuvanje (1908-1912) (*1908-1912 Jö Türk Yönetimi Döneminde Avrupa Türkiyesinde Siyasi Hayatının Gelişimi*)."
Istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1979), ss. 105-116.
608. ----- "Oglasi na İlindenskoto vostanie vo Češka i Slovačka (*Çek ve Slovakya'da İlinden Ayaklanması Hakkında Haberler*)."
Istorija, Sayı: 2, (Üsküp,

1983), ss. 83-93.

609. ----- "Ilindenskoto vostanie vo Makedonija (*Makedonya'da İinden Ayaklanması*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1985), ss. 21-36.
610. ----- "Makedonija i sosednite državi vo poslednite decenii na osmanliskoto vladeenie (*Osmanlı Hâkimiyetinin Son On Yılında Makedonya ve Komşu Ülkeleri*)."
Istorija, Sayı: 24-25/1988-1989, (Üsküp, 1991), ss. 7-19.
611. Pavićević, Branko (Pavićević, Branko). "Crna Gora i Boka Kotorska od Požunskog do Tilzitskog mira 1805-1807 (*1805-1807 Yılında Pressburg Antlaşmasından Tilsit Antlaşmasına Kadar Karadağ ve Boka Kotorska*)."
Istorijski zapisi, Sayı: 3-4, (Titograd, 1985), ss. 5-55.
612. Pavličević, Dragutin (Pavličević, Dragutin). "Galib Šljivo, Omer-Paša Latas u Bosni i Hercegovini 1850–1852, Sarajevo 1977."
Historijski zbornik, Sayı: 36, (Zagreb, 1983), ss. 289-292.
613. Pavlović, Drag (Pavlović, Drag). "Čačak od 1405. do 1805. godine (*1405 Yılından 1805 Yılına Kadar Çaçak*)."
Zbornik Narodnog muzeja Čačka, Sayı: 12, (Çačak, 1982), ss. 137-197.
614. Pecinjački, Sreta (Petsinyački, Sreta). "Jedan nacrt iz perioda avgust-septembar 1737. godine o austro-srpskim pograničnim garnizonima u Srbiji prema Turskoj (*Ağustos- Eylül 1737 Döneminden Sırbistan'dan Türkiye'ye Avustruya-Sırbistan Sınır Garnizonlarının Bir Planı*)."
Leskovački zbornik, Sayı 14, (Leskovac, 1974), ss. 145-148.
615. ----- "Jakša Andjelić iz Beške o svom putu u Carigrad i nazad 1715/16. godine (*Beşkalı Yakşa Anceliç'in 1715/16 Yılında İstanbul'a Seyahati*)."
ZMTS, Sayı: 12, (1975), ss. 85-88.
616. ----- "Beleške o Beogradu i njegovoj okolini iz 1768. godine (*1768 Yılında Belgrat ve Civarı Hakkında Notlar*)."
Godišnjak grada Beograda, Sayı: 27, (Belgrat, 1980), ss. 85-92.

617. Pederin, Ivan. "Austrijska putopisna djela o Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek Hakkında Avusturya Seyahatnameleri*)."
Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 39, (Saraybosna, 1982), ss. 427-510.
618. Pejović, Djoko D. (Peyović, Coko D.) "Iz istorije područja Pljevalja i Bijelog Polja od kraja 18. do sredine 19. vijeka (*18. Yüzyılın Sonundan 19. Yüzyılın Ortasına Kadar Pljevlja ve Bijelo Polje Bölgeleri Tarihinden*)."
Istorijski zapisi, (Titograd, 1979), ss. 71-96.
619. Pelidija, Enes (Pelidiya, Enes). "O prilikama u Bosanskom ejaletu prvih godina XVIII stoljeća (*XVIII. Yüzyılın İlk On Yılında Bosna Eyaletindeki Durum Üzerine*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 16, (Saraybosna, 1979), ss. 197-204.
620. ----- "Pohodi bosanskih paša na Crnu Goru od 1706-1714. godine (*1706-1714 Yılında Bosna Paşalarının Karadağ Seferleri*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 17, (Saraybosna, 1980), ss. 101-127.
621. ----- "O ulozi ruskog pukovnika Mihaila Miloradića u dizanju ustanka crnogorskih, brdskih i hercegovačkih plemena 1711. godine protiv Turske vlasti (*1711 Yılında Türk Yönetime Karşı Karadağ ve Hersek Aşiretlerinin Ayaklanmasında Rus Albayı Mihail Miloradiç'in Rolü*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 18, (Saraybosna, 1981), ss. 221-229.
622. ----- "Tursko-ruski rat 1711. godine i pokreti crnogorskih i hercegovačkih plemena (*1711 Yılında Türk-Rus Savaşı ve Karadağ ve Hersek Aşiret Hareketleri*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 21, (Saraybosna, 1985), ss. 269-280.
623. ----- "Stanje u Hercegovačkom sandžaku i držanje plemena u vrijeme dolaska pukovnika Mihaila Miloradovića u Crnu Goru 1711. godine (*1711 yılında Albay Mihailo Miloradoviç'in Gelişi Zamanında Hersek Sancağının Durumu ve Aşiretlerin Tutumu*)."
Hercegovina, Sayı: 4, (Mostar, 1985), ss. 239-247.
624. ----- "Privredne prilike u Bosanskom ejaletu u prvim decenijama XVIII stoljeća (*XVIII. Yüzyılın İlk On Yılında Bosna Eyaletinin Ekonomik*

Durumu)." Istorijski zbornik, Sayı: 7, (Banja Luka, 1986), ss. 25-38.

625. ----- "Prilike u Bosanskom ejaletu uoči tursko-mletačkog rata 1714-1718. godine (*1714-1718 Yılında Türk-Venedik Savaşının arifesinde Bosna Eyaletinin Durum*)."
- Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 37/1987, (Saraybosna, 1988), ss. 159-172.
626. ----- "Karlofça Antlaşmasından Sonra Bosna'daki Toplu Göç Hareketleri." Çevren, Sayı: 72, (Priştine, 1989), ss. 31-34.
627. ----- "O učešću Bosanaca u tursko-persijskom ratu 1727. godine (*1727 yılında Türk-Fars Savaşına Boşnakların Katılımı*)."
- Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 335-344.
628. Perović, Dušan (Perović, Dušan). "Osnovni ciljevi Prvog srpskog ustanka (*Birinci Sırp Ayaklanması'nın Temel Amaçları*)."
- Istorijski časopis, Sayı: 23, (Belgrad, 1977), ss. 51-60.
629. ----- "Hajduk-Veljko i Timočka karjina (*Haydut Veljko ve Timok Bölgesi*)."
- Istorijski časopis, Sayı: 23, (Belgrad, 1976), ss. 61-71.
630. Pešikan, M. (Peşikan, M.). "O najstarijim turskim popisima predela SR Crne Gore (*Karadağ Sosyalist Cumhuriyeti Bölgelerinin En Eski Türk Sayımları*)."
- Glasnik, Odeljenje umjetnosti CANU, Sayı: 8, (Titograd, 1988), ss. 49-56.
631. Petrović, Djurdjica (Petrović, Curcitsa). "Društveni položaj Cigana u nekim jugoslovenskim zemljama u 15. i 16. veku (*15. ve 16. Yüzyılda Bazı Yugoslav Bölgelerinde Çingenelerin Sosyal Durumu*)."
- Jugoslovenski istorijski časopis, (Ljubljana, Zagreb, Belgrad, 1976), ss. 45-66.
632. ----- ; Dušanka Bojanić (Duşanka Bojaniç). "Dobijanje šalitre u Makedoniji od polovine XVI do polovine XIX veka (*XVI. Yüzyıl Yarisından XIX Yüzyıl Yarisına Kadar Makedonya'da Güherçilenin Yapılması*)."
- Vesnik Vojnog muzeja, Sayı: 10, (Belgrad, 1964), ss. 23-58.
633. Petrović, Rade (Petrović, Rade). "Ideja o prodaji Bosne i Hercegovine šezdesetih godina 19. stoljeća (*19. Yüzyılın Altmışlı Yıllarında Bosna-Hersek'in Satılması*

- Fikri)." Balcanica, Sayı: 8, (Belgrat, 1977), ss. 279-299.
634. Pickl, Othmar. "Udio Štajerske u pobjedi nad Turcima kod Brda Harsany god. 1687.: prilog logistici "Velikog turskog rata" (1687 Yılında Harsany Tepesinde Türkler Üzerindeki Zaferinde Steiermark'ın Rolü: Büyük Türk Savaşının Lojistiğine Katkı)." Historijski zbornik, Sayı: 41, (Zagreb, 1988), ss. 181-216.
635. Piperovski, Stefan; Kemal Aruči (Kemal Aruçi). "Tursko voeno zname od vtorata polovina na 19. v. (19. Yüzyılın İkinci Yarısında Türk Askerî Bayrağı)." Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1976), ss. 179-184.
636. Pisarev, Ju. A. "Vosstanie v Bosnii i Gercegovine 1875-1878 gg. v osveščanii Russkoj i Sovetskoj Literatury (Rus ve Sovyet Edebiyatında 1875-1878 Yılında Bosna-Hersek'teki Ayaklanma)." Balcanica, Sayı: 7, (Belgrat, 1976), ss. 153-165.
637. ----- "Балканская политика России и Турция накануне первой мировой войны (1908–1914) (Birinci Dünya Savaşı'nın Arifesinde Rusya ve Türkiye'nin Balkan Siyaseti)." Balcanica, Sayı: 15 1984. ss. 161-182.
638. Pllana, Emin. "Reformat Osmane dhe Qendresa e Shqiptareve Ndaj Tyre (1856-1878) (1856-1878 Yılında Osmanlı Reformları İçin Arnavutların Tutumu)." Gjurmime albanologjike, serie e shkencave historike, Sayı: 7/1977, (Priştine, 1978), ss. 101-123.
639. ----- "1875-1877'de Doğu Bunalımı Süresince Arnavutların Hareketleri, Ayaklanmaları ve Ayasofyanos Anlaşmasına Karşı Direnci." Çevren, Sayı: 21-22, (Priştine, 1979), ss. 19-34.
640. ----- "Jön Türk İhtilalinin Kosova Vilayetindeki Etkisi." Çeven, Sayı: 39, (Priştine, 1983), ss. 51-55.
641. ----- "V. Sultan Mehmet Reşat' ın 1911 Yılında Kosova Vilâyeti' ne Yaptığı Ziyaret." Çevren, Sayı: 55, (Priştine, 1986), ss. 27-30.
642. Poljanski-Andonov, Hristo (Polyanski-Andonov, Hristo). "Eden prašalnik od 1860 godina za položbata na naselenieto vo Bitolskiot vilaet (Manastır Vilayetinde 1860 Yılında Nüfusun Durumuna İlişkin Bir Belge)." Godišen zbornik, Sayı: 26,

(Üsküp, 1974), ss. 39-48.

643. Poplazarov, Risto. "Promeni vo makedonskite sela i gradovi vo tretata četvrtina na XIX vek (*XIX. Yüzyılın Üçüncü Çeyreğinde Makedon Köyleri Ve Şehirlerinde Değişiklikler*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, (Ljubljana, Zagreb, Belgrat, 1974), ss. 92-105.
644. ----- "Makedonija i osloboditelnite borbi i bojni na drugite jugoslovenski zemji vo periodot od 1875 do 1878 godina (*1875 Yılından 1878 Yılına Kadar Makedonya ve Diğer Yugoslav Ülkelerinde Kurtuluş Mücadeleleri*)."
Istorija, (Üsküp, 1975), ss. 23-43.
645. ----- "Makedonski dobrovolci vo srpsko-turskata vojna od 1876 godina (*1876 Yılında Sırp-Türk Savaşında Makedon Gönüllüleri*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, (Ljubljana, Zagreb, Beograd, 1976), ss. 79-92.
646. ----- "Vostanieto na Karatašo od 1854. godina (*1854 Yılında Karatašo'nun Liderliğinde Ayaklanma*)."
Istorija, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1976), ss. 105-114.
647. ----- "Makedonsko-srpski vrski i sorabotka vo borbite i vojnite protiv Turcija vo periodot 1875-1881 (*1875-1881 Yılında Türklere Karşı Mücadeleler Makedon-Sırp İletişimi ve İşbirliği*)."
Leskovački zbornik, Sayı: 18, (Leskovac, 1978), ss. 93-104.
648. ----- "Kresnenskoto vostanie (*Kresnen Ayaklanması*)."
Istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1978), ss. 61-67.
649. ----- "Položbata na selo vo Makedonija vo XIX i početkot na XX vek (*XIX. Yüzyıl ve XX. Yüzyılın Başında Makedonya'da Köylerin Durumu*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 3-4, (Ljubljana, Zagreb, Belgrat, 1980), ss. 251-268.
650. ----- "Negotiations and Suggestions For the Autonomy of Macedonia Between 1876-78 (*1876-78 Yılların Arasında Makedonya'nın Bağımsızlığı İçin Uzlaşmalar ve Öneriler*)."
Macedonian Review, Sayı: 3, (Üsküp, 1981), ss. 263-265.

651. ----- "Ilindenskoto vostanie vo pogledite i ocenkite na sovremenicitte (*İlinden Ayaklanması Üzerine Çağdaşların Görüşleri*)."
Istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1983), ss. 95-103.
652. Popović, Toma (Popović, Toma). "Trgovci muslimani u balkanskoj spoljnoj trgovini u XVI veku (*XVI. Yüzyılda Balkan Dış Ticaretinde Müslüman Tüccarları*)."
Istorijski časopis, Sayı: 33, (Belgrat, 1986), ss. 57-81.
653. ----- "Izvoz balkanskog krzna u XVI veku (*XVI. Yüzyılda Balkan Kürkünün İhracatı*)."
Istorijski časopis, Sayı: 35, (Belgrat, 1988), ss. 45-53.
654. ----- "Kordovani i montonini u balkanskom izvozu XVI veka (*XVI. Yüzyılda Balkan İhracatında Keçi ve Koyun Derisi*)."
Istorijski časopis, Sayı: 36, (Belgrat, 1989), ss. 65-79.
655. ----- "Kad je sedište Hercegovačkog sandžaka premešteno iz Foče u Plevlja (*Ne Zaman Hersek Sancağının Merkezi Foça'dan Plevlja'ya Taşınmış*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 267-271.
656. ----- "Upravna organizacija Hercegovačkog sandžaka u XVI veku (*XVI. Yüzyılda Hersek Sancağının İdari Yapısı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-63, (Saraybosna, 1965), ss. 75-120.
657. ----- "Spisak hercegovačkih namesnika u XVI veku (*XVI. Yüzyılda Hersek Vekillerinin Listesi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (Saraybosna, 1970), ss. 93-99.
658. Popovski, Duško (Popovski, Duško). "Ilindenskata revoljucija i Kruševskata republika vo borbata na makedonskiot narod za nacionalno i socijalno osloboduvanje (*Milli ve Sosyal Kurtuluş İçin Makedon Halkının Mücadelesinde İlinden Devrimi ve Kruşevo Cumhuriyeti*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1978), ss. 19-40.
659. Popovski, Vlado. "Participacijata na makedonskiot narod vo političkata i samoupravna struktura na Turskata imperija vo vtorata polovina na XIX i početkot na XX vek (*XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında ve XX. Yüzyılın Başında Türk*

İmparatorluğu'nun Siyasi ve Yönetim Yapısında Makedon Halkının Katılımı)." Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1987), ss. 119-146.

660. Predja, Ognjen (Precja, Ognjen). "O počecima rada ustavne deputacije u Carigradu 1838. godine (*1838 Yılında İstanbul'da Anayasa Delegasyonunun Çalışmasının Başlangıcı Üzerine*)."
- Istorijski časopis, Sayı: 21, (Belgrat, 1974), ss. 113-123.
661. Prledner, Ivica (Prlender, İvitsa). "Kosovska bitka i obnova srpske države (*Kosova Savaşı ve Sırp Devletinin Yenilenmesi*)."
- Historijski zbornik, Sayı: 42, (Zagreb, 1989), ss. 97-104.
662. Protić, Milan St. "Barbara Jelavich, History of the Balkans, vols 2, Cambridge University Press, 1983."
- Balkanica, Sayı: 16-17, (Belgrat, 1985/86), ss.333-335.
663. ----- "Georges Castellan, Histoire des Balkans, XIV–XX siècle."
- Balkanica, Sayı: 22, (Belgrat, 1991).
664. Radić, R. (Radić, R.) "Vesti kratkih kronika o istoriji naroda Jugoslavije u XVI veku (*XVI. Yüzyılda Yugoslavya Halkları Tarihi Hakkında Kısa Vakayınamelerdeki Haberler*)."
- Zbornik radova Vizantološkog instituta, Sayı: 26, (Belgrat, 1987), ss. 215-236.
665. Radojčić, Nikola (Radoyçiç, Nikola). "Babinger Franz, Spätmittelalterliche fränkische Briefschaften aus dem grossherlichen Seraj zu Stambul. Südosteuropäische Arbeiten 61, 1963."
- Istorijski časopis, Sayı: 14-15, (Belgrat, 1965), ss. 557-559.
666. ----- "Beldiceanu–Steinherr Irène et Beldiceanu Nicoara, Un règlement minier Ottoman du règne de Suleyman le Législateur, Südost–Forschungen XXI 1962."
- Istorijski časopis, Sayı: 14-15, (Belgrat, 1965), ss. 560-561.
667. Radonić, Jovan (Radoniç, Yovan). "Hadrovics Ladislas, Le peuple serbe et son église sous la domination turque, Paris 1957."
- Istorijski časopis, Sayı: 1, (Belgrat, 1949), ss. 273-277.

668. Radovanović, Ljubinka (Radovanović, Lyubinka). "Srpsko-turski pregovori o miru i rešavanje srpskog pitanja na Carigradskoj konferenciji od decembra 1876. do januara 1877. god. po izveštajima Grinjana (*Grignani'in Raporlarına Göre Aralık 1876 Yılında Ocak 1877 Yılına Kadar İstanbul Konferansında Barış ve Sırp Sorununun Çözümü Üzerine Sırp-Türk Müzakereleri*)." Istorijski časopis, Sayı: 8, (Belgrad, 1959), ss. 167-171.
669. Radusinović, Milorad (Radusinović, Milorad). "Vojno-politička nestabilnost na granici Crne Gore i Turskog sandžaka za vrijeme Aneksione krize (1908-1909) (*1908-1909 Yılında Birinci Balkan Krizi Döneminde Karadağ ve Türk Sancağı Sınırında Askerî Siyasi Dengesizlik*)." Istorijski zapisi, (Titograd, 1980), ss. 111-119.
670. ----- "Zapis Pavla A. Levašova o Srbiji 1771. godine (*Pavle A. Levašov'un 1771 Yılı Sırbistan Üzerine Yazısı*)." Istorijski glasnik, Sayı: 1, (Belgrad, 1986), ss. 133-139.
671. Raukar, Tomislav. "Turci i hrvatsko kasnosrednjovekovno društvo (u povodu knjige "Govori protiv Turaka", Split 1983) (*Türkler ve Geç Ortacağ Hırvat Toplumu ("Türklere Karşı Konuşmalar" Kitabına İlişkin)*)." Historijski zbornik, Sayı: 37, (Zagreb, 1984), ss. 247-254.
672. Ravlić, Jakša (Ravlyić, Yakşa). "Dragutin Kniewald, Feliks Petančić 1502. o putevima kojima valja napasti Turke, Vesnik Vojnog muzeja, Beograd 1958, Br. 5." Historijski zbornik, Yıl: 13, Sayı: 1-4, (Zagreb, 1960), ss. 330-331.
673. Ražnjatović, Nikola (Rajnatović, Nikola). "Crna Gora na Berlinskom Kongresu (*Berlin Kongresinde Karadağ*)." Istorijski zbornik, (Titograd, 1973), ss. 321-340.
674. ----- "Pokušaj razgraničavanja izmeğu Crne Gore i Turske 1880. putem kompenzacije za Plav i Gusinje teritorijom albanskih plemena Gruda i Hota (*1880 Yılında Karadağ ve Türkiye Arasında Plav ve Gusinje Karşılığında Grudi ve Hoti Arnavut Aşiretlerinin Bölgelerinin Verilmesi İle Sınırlandırma Girişimi*)." Istorijski zapisi, (Titograd, 1973), ss. 33-71.
675. ----- "Crna Gora i Sanstefanski mir (*Karadağ ve Ayastefano*

Antlaşması)." Istorijski zapisi, (Titograd, 1976), ss. 339-450.

676. ----- "O razgraničenju Crne Gore i Turske (1881-1887) (*1881-1887 Yılında Kardağ ve Türkiye Arasında Sınırlandırma*)."
Istorijski zapisi, (Titograd, 1987), ss. 104-114.
677. Resulović, Mustafa (Resulović, Mustafa). "Šezdeset godina Republike Turske (*Türkiye Cumhuriyetinin Altmışınıc Yılı*)."
Pregled, Sayı: 74, (Saraybosna, 1984), ss. 611-623.
678. Rizaj, Skender (Rizaj, Skender). "Političko-Upravni Sistem na Kosovu i Metohiji od XV do XVII Veka (*XV. Yüzyıldan XVII. Yüzyıla Kadar Kosova ve Metohya'da Siyasi ve İdari Sistem*)."
Gjurmime Albanologjike, Sayı: 2, (Priştine, 1965), ss. 293-308.
679. ----- "Rudari (madendžije) u sistemu privilegija i dužnoti ("muaf ve müselleme reaya") (*İmtiyaz ve Yüklümlülükler Sisteminde Madenciler ("Muaf ve Müzellem Reaya")*)."
Glasnik Muzeja Kosova i Metohije, Sayı: 9/1964, (Priştine, 1965), ss. 213-236.
680. ----- "Drejt Paqes se Shen Stefanit (1878) ne Driten e Burimeve Turko-Osmane dhe Angleze (*Türk-Osmanlı ve İngiliz Kaynaklarına Göre Ayastefanos Antlaşması (1878)*)."
Gjurmime albanologjike, serie e shkencave historike, Sayı: 6/1976, (Priştine, 1977), ss. 49-70.
681. ----- "Memorandum i Shqiptareve Drejtuar Kunder Paqes se Shen Stefanit (1878) (*Ayasofyanos Anlaşmasına (1878) Karşı Arnavutların Muhtırası*)."
Gjurmime albanologjike, serie e shkencave historike, Sayı: 6/1976, (Priştine, 1977), ss.195-203.
682. ----- "Osmanlı İmparatorluğunda Vilayetler Sisteminin Niteliği (1864-1878)."
Çevren, Sayı: 12, (Priştine, 1977), ss. 13-16.
683. ----- "Raporti i Konsulit Anglez Mr. Reade mbi Pashallekun e Shkodres ne vitin 1864 (*1864'te İşkodra Paşalığı Hakkında İngiliz Konsolosu Olan Mr.Reade'in Raporu*)."
Gjurmime albanologjike, serie e shkencave historike, Sayı: 7/1977, (Priştine, 1978), ss. 305-325.

684. ----- "Upravno-političko i društveno-ekonomsko uredjenje Dunavskog vilajeta-Niškog sandžaka-u svetlosti osmanskih i engleskih izvora (1864-1878) (*Osmanlı ve İngiliz Kaynaklarında 1864-1878 Yılında Tuna Vilayeti-Niş Sancağının İdari Siyasi ve Sosyo Ekonomik Düzenlemesi*)."
Vranjanski glasnik, Sayı: 12-13, (Vranje, 1979), ss. 57-74.
685. ----- "Dhjetë Dokumente të Papublikuara Angleze mbi Lidhjen Shqiptare të Prizrenit (1878-1881) (*1878-1881 Yılında Prizren Arnavut Birliği ile İlgili Yayınlanmayan On İngiliz Belgesi*)."
Gjurmime albanologjike, serie e shkencave historike, Sayı: 8/1978, (Priştine, 1979), ss. 321-342.
686. ----- "Synimet e Lidhjes Shqiptare të Prizrenit (1878-1881) (*1878-1881 Yılında Prizren Arnavut Birliğinin Amaçları*)."
Gjurmime albanologjike, serie e shkencave historike, Sayı: 8/1978, (Priştine, 1979), ss. 151-184.
687. ----- "O defteru Skadarskog sandžaka iz 1485. godine (*1485 Yılı İşodra Sancağının Defteri Üzerine*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 1-2, (Ljubljana, Zagreb, Belgrad, 1980), ss. 106-125.
688. ----- "XIXncu yūzyılın İkinci Yarısında Kosova Eyaletinin İktisadi Durumu."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 369-380.
689. ----- "Osmanlı ve Batı Kaynaklarına Göre Arnavutlarda "Besa"."
Çevren, Sayı: 34, (Priştine, 1982), ss. 37-40.
690. Rizvanolli, Masar. "L'assassinat de Mehmet Ali Pacha, etape décisive dans la lutte directe opposant la ligue de Prizren à la Grande Porte (*Prizren Birliğinin Büyük Divana Karşı Direnmesindeki Nihai Adım Olarak Mehmet Ali Paşa Suikastı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 381-388.
691. Salihspahić, Džemal (Salihspahić, Cemal). "Sarajevo do Gazi Husrev-Bega (*Gazi Hüsrev Beyin Döneminde Kadar Saraybosna*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 181-205.

692. Samardžić, Nikola (Samarcić, Nikola). "Barbara Jelavich, History of the Balkans, vol I: Eighteenth and Nineteenth Centuries, vol. II: Twentieth Century, Cambridge University Press, 1983, XIV + 407, XII + 476." Istorijski časopis, Sayı: 32, (Belgrat, 1986), ss. 259-261.
693. ----- "Bitka kod Haršanja 1687. godine u evropskoj istoriji (*Avrupa Tarihinde 1678 Yılında Harsan Dağındaki Savaş*)." Istorijski časopis, Sayı: 35, (Belgrat, 1988), ss. 75-87.
694. ----- "Imre Tekeli na Dunavu (*Tuna'da İmre Tekeli*)." Istorijski časopis, Sayı: 36, (Belgrat, 1989), ss. 81-97.
695. ----- "Enes Pelidija, Bosanski ejalet od Karlovačkog do Požarevačkog mira 1699–1718, Sarajevo 1989. " Istorijski časopis, Sayı: 37, (Belgrat, 1991), ss. 328-329.
696. Samardžić, Radovan (Samarcić, Radovan). "Jedan pokušaj predaje Kotora Turcima (1667) (*1667 Yılında Kotor'un Türklere Teslimine İlişkin Bir Teşebbüs*)." Istorijski glasnik, Sayı: 3-4, (Belgrat, 1951), ss. 3-28.
697. ----- "Dogadjaj u Novom Pazaru 1662. godine (*1662 Yılında Yeni Pazar'daki Olay*)." Istorijski pregled, Yıl: 2, Sayı: 1, (1955), ss. 61-64.
698. ----- "O dogadjajima u Beogradu 1663-1665. godine (*1663-1665 Yılında Belgrat'taki Olaylar Üzerine*)." Godišnjak grada Beograda, Sayı: 5, (Belgrat, 1958), ss. 55-76.
699. ----- "Jedan pogled na srpsku istoriju XVIII veka (*XVIII. Yüzyılda Sırp Tarihine Bir Bakış*)." Letopis Matice srpske, Yıl: 144, Sayı: 2-3, (Novi Sad, 1968), ss. 213-224.
700. ----- "Oko pogibije Baja Pivljanina (*Haydut Bajo Pivljanin'in Ölümü Üzerine*)." Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, Sayı: 40, (Belgrat, 1974), ss. 52-56.
701. ----- "Les voyageurs etrangers dans les pays du sud-est européen du XVIe au XVIIIe siecle (*XVI. Yüzyıldan XVIII. Yüzyıla Kadar Güneydoğu Avrupa*

- Ülkelerinde Yabancı Seyyahlar*)." Balkanica, Sayı: 11, (Belgrad, 1980), ss. 107-114.
702. ----- "O gradskoj civilizaciji na Balkanu od XV do XIX veka (XV. Yüzyıldan XIX. Yüzyıla Kadar Balkandaki Şehir Medeniyeti Üzerine)." Gradska Kultura na Balkanu 1 (XV-XIX Vek), Zbornik radova, Beograd: 1984, ss. 1-18.
703. ----- "Kandijski rat u srpskoj istoriji (*Sırp Tarihinde Girit Savaşı*)."
Glasnik SANU, Sayı: 343, (Belgrad, 1986), ss. 179-190.
704. Santo, Imre. "Buna Cara Jovana Nenada 1526/1527. godine (1526/1527 Yılında Çar Jovan Nenad'ın İsyanı)." Zbornik za istoriju, Sayı: 12, (Novi Sad, 1975), ss. 19-33.
705. Schwarz, Klaus; Hars Kurio. "Firuz beg. Sanğaqbeg von Bosnien im Lichte seiner Stiftungsurkunde (*Vakfında Bosna Sancakbeyi Firuz Bey*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 32-33/1982-83, (Saraybosna, 1984), ss. 115-127.
706. Sedić, Gordana (Sedić, Gordana). "Banjaluka i okolica na nekim kartama od 16.-18. vijeka (*Bazı Haritalarda 16.-18. Yüzyılda Banjaluka ve Civarı*)."
Istorijski zbornik, Sayı: 3, (Banja Luka, 1982), ss. 167-172.
707. Selmanović, Medžida (Selmanović, Mecida). "Ferman-diplomatički osvrt (*Ferman-Diplmatik Bakış*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 26/1976, (Saraybosna, 1978), ss. 115-129.
708. ----- "Berat kao diplomatska vrsta u turskoj arhivistici (*Türk Arşivinde Diplomatik Tür Olarak Berat*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 35/1985, (Saraybosna, 1986), ss. 169-209.
709. ----- "Uticaj tursko-osmanske politike na islamizaciju u Bosni (*Bosna'nın İslmalaştırılmasında Türk-Osmanlı Siyasetinin Etkisi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 83-98.
710. Sertoglu, Mithat. "Neke misli o izvorima za osmansku istoriju (*Osmanlı Tarihi için Kaynaklar Üzerine Bazı Düşünceler*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 103-110.
711. Sidovski, Kočo (Sidovski, Koço). "Stavot na Italija sprema makedonskoto

- nacionalnoosloboditelno dviženje do 1903 godina (*1903 Yılında Makedon Milli Kurtuluş Ayaklanmasında İtalya'nın Tutumu*)." Istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1981), ss. 153-167.
712. ----- "Oglasot na Ilindeskoto vostanie vo Italija vo 1903 godina (*1903 Yılında ilinden Ayaklanması Üzerine İtalya'daki Haberler*)." Istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1983), ss. 105-116.
713. ----- "Planovite na Italija za izgradba na železnici vo evropska Turcija so poseben osvrt na Makedonija (1870-1903) (*1870-1903 Yılında Makedonya Özelinde Avrupa Türkiyesinde Demiryolu Yapılması İçin İtalya'nın Planı*)." Istorija, (Üsküp, 1984), ss. 273-286.
714. ----- "Stavot na italijanskata javnost sprema makedonskoto nacionalno-osloboditel'no dvižen'e za vreme i po završuvan'eto na Ilindenskoto vostanie (*İlinden Ayaklanması Boyunca ve Sonraki Dönemde Makedon Milli Kurtuluş Mücadelesine Karşı İtalyan Basınının Tutumu*)." Istorija, Sayı: 23/1987, (Üsküp, 1991), ss. 107-121.
715. Simoniti, Vasko. "Prispevek k poznavanju turških vpadov v letih od 1570-1575 (*1570-1575 Yılında Türk İstilaları Tanımasına Katkı*)" Zgodovinski časopis, Sayı: 4, (Ljubljana, 1977), ss. 491-505.
716. Simonović, Djordje (Simonoviç, Corce). "Problem ubikacije rudnika srebra i sedišta nahije Železnika (kraj XV i prva polovina XVI veka) (*XV. Yüzyılın Sonunda ve XVI. Yüzyılın İlk Yarısında Zeleznik Nahiyesinin Merkezi ve Gümüş Madeninin Yeri Sorunu*)." Zbornik radova Etnografskog isntituta, Sayı: 11, (Belgrat, 1981), ss. 47-55.
717. Skin, Džejmz Henri (Skeen, James Hanry). "Travnik 1851 godine: jedno britansko svjedočenje (*Bir Britanya Tanıklığı 1851 Yılında Travnik*)." Glasnik Arhiva i Društva arhivskih radnika BiH, Sayı: 28, (Saraybosna, 1988), ss. 99-110.
718. Skowronek, Jerzy. "L'attitude de l'emigration polonaise durant la première moitié du XIXème siècle envers la Turquie (*XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Türklere karşı Polonya Emigrasyonunun Tutumu*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-

29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 269-281.

719. Smoljan, Vlado (Smolyan, Vlado). "O nekim izvorima akumulacije u Hercegovini u osmanskome periodu." Hercegovina, Sayı: 2, (Mostar, 1982), ss. 165-182.
720. Sokoloski, Metodija (Sokoloski, Metodiya). "Zakon za gradot Kruševac (*Kruševac Şehri İçin Kanun*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1957), ss. 196-202.
721. ----- "Zakon za gradot Niš (*Niş Şehri İçin Kanun*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1957), ss. 195-196.
722. ----- "Prilog kon proćavanjeto na tursko-osmanskiot feudalni sistem so poseben osvrt na Makedonija vo XV i XVI Vek (*XV. ve XVI Yüzyılda Madonya Özelinde Türk-Osmanlı Feodal Sisteminin Araştırılmasına Katkı*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1958), ss. 157-227.
723. ----- "Pet zakoni za pazarnite taksi i uşurot od vremeto na Sulejman Velićanstveni (*I. Süleyman Döneminde Pazar Vergisi ve Uşur İçin Beş Kanun*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1958), ss. 297-313.
724. ----- "Dervendżiski sela vo Velişkata nahija od 1460-1544. godina (*1460-1544 Yılında Velişka Nahiyesinde Derbentçi Köyleri*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1960), ss. 171-197.
725. ----- ; Arif Starova. "Dva kanunnaminja na Segedinskiot sandżak od vtorata polovina na XVI vek (*XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında Segedin Sancağının İki Kanunamesi*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1960), ss. 333-360.
726. ----- "Za jurucite i juručkata organizacija vo Makedonija od XV-XVIII vek (*XV.-XVIII. Yüzyılda Makedonya'da Yörükler*)."
Istorija, (Üsküp, 1973), ss. 85-99.
727. ----- "Prespanskata nahija vo tekot na XVI vek (*XVI. Yüzyıl*

- Boyunca Prespa Nahiyesi*)." Godišen zbornik, Sayı: 24-25, (Üsküp, 1973), ss. 111-126.
728. ----- "Serskiot vilaet vo XV vek (*XV. Yüzyılda Ser Vilayeti*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1974), ss. 107-125.
729. ----- "Župa vo XV i XVI vek (*XV. ve XVI. Yüzyılda Zupa*)."
Godišen zbornik, (Üsküp, 1975), ss. 177-186.
730. ----- "Islamizacijata vo Makedonija vo 15. i 16. vek (*15. v 16. Yüzyılda Makedonya'nın İslamlaştırılması*)."
Istorijski časopis, Sayı: 22, (Belgrat, 1975), ss. 75-89.
731. ----- "Osvrt na vakafite i vakafskite imoti vo Tetovskata nahija vo XV i XVI vek (*XV. ve XVI. Yüzyılda Kalkandelen Nahiyesinde Vakıflar ve Özelliklerine Bakış*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 3, (Üsküp, 1976), ss. 151-168.
732. ----- "Kumanovo i Kumanovsko vo tekot na 16. vek (*16. Yüzyılda Kumanova*)."
Prilozi MANU, Sayı: 2, (Üsküp, 1976), ss. 57-81.
733. ----- "Islamizacijata vo Makedonija vo 15. i 16. vek (*15. v 16. Yüzyılda Makedonya'nın İslamlaştırılması*)."
Prilozi MANU, Sayı: 1, (Üsküp, 1976), ss. 15-32.
734. ----- "Nahijata Gora vo 16. vek (*16. yüzyılda Gora Nahiyesi*)."
Godišen zbornik, Sayı: 28, (Üsküp, 1976), ss. 225-248.
735. ----- "Čifligarstvoto-vtora etapa na osmanskiot feudal sistem (*Osmanlı Feodal Sisteminin İkinci Adımı Çiftçilik*)."
Prilozi MANU, Sayı: 1, (Üsküp, 1977), ss. 69-88.
736. ----- "Maleševo vo XVI Vek (*XVI. Yüzyılda Maleševo*)."
Istoriija, (Üsküp, 1979), ss. 163-177.
737. ----- "Petričkata nahija vo XVI vek (*XVI. Yüzyılda Petriç Nahiyesi*)."
Istoriija, Sayı: 2, (Üsküp, 1980), ss 23-48.
738. ----- "The Islamization of the Yougoslav Peoples in the 15th and

- 16th Centuries (15. ve 16. Yüzyılda Yugoslav Halklarının İslamlaştırılması)." Macedonian Review, (Üsküp, 1981), ss. 248-258.
739. ----- "Kičevskata nahija vo XV i XVI vek (XV. ve XVI. Yüzyılda Kičevo Nahiyesi)." Istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1981), ss. 95-135.
740. Soldo, Josip Ante (Soldo, Yosip Ante). "Provala Tatara u Hrvatsku (Hırvatistan'a Tatarların İstilası)." Historijski zbornik, Sayı: 21-22, (Zagreb, 1968/69), ss. 371-388.
741. Spaho, Dž. Fehim (Spaho, C. Fehim). "Još nekoliko dokumenata o užičkom šejhu (Uzice Şeyhi ile İlgili Birkaç Belge Daha)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı 18-19/1968-69, (Saraybosna, 1973), ss. 267-284.
742. ----- "Türk Seyahat Defterlerinin Kimi Sorunları." Çevren, Sayı: 7, (Priştine, 1975), ss. 28-33.
743. ----- "Jedan turski dokument iz XIX stoleća o posadi trebinjske tvrđave (Trebinje Kalesine İlişkin XIX. Yüzyıla Ait Bir Türk Belgesi)." Tribunia, Sayı: 1, (Terbinje, 1975), ss. 197-200.
744. ----- "Sidžil blagajskog kadije iz druge polovine 18. stoljeća (18. Yüzyılın İkinci Yarısı Blagaj Kadısının Sicili)." Tribunia, Sayı: 3, (Trebinje, 1977), ss. 195-210.
745. ----- "Džamije i njihovi vakufi u gardovima Kliškog sandžaka početkom XVII veka (XVII. Yüzyılın Başında Klis Sancağındaki Şehirlerde Camiler ve Vakıfları)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 5-6, Saraybosna, 1978), ss. 217-230.
746. ----- "Nekoliko turskih dokumenata o manastiru Mileševo (Manastır Mileşevo İle İlgili Birkaç Türk Belgesi)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 363-374.
747. ----- "Vakufi i vakifi u jugozapadnoj Bosni i Dalmaciji (Güneybatı Bosna ve Dalmaçya'da Vakıflar)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 87-94.

748. ----- "Livno u ranim turskim izvorima (*Erken Türk Kaynaklarında Livno*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 32-33/1982-83, (Saraybosna, 1984), ss. 147-162.
749. ----- "Jedan turski popis Sinja i Vrlike iz 1604. godine (*1605 Yılı Sinje ve Vrlika'nın Bir Türk Sayımı*)."
Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, Sayı: 12, (Zagreb, 1985), ss. 21-120.
750. ----- "Defteri za Kliški sandžak iz XVI i početka XVII stoljeća-diplomatički opis (*XVI. Yüzyıl ve XVII. Yüzyılın Başında Klis Sancağının Defterleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 34/1984, (Saraybosna, 1985), ss. 137-162.
751. ----- "Splitsko zaledje u prvim turskim popisima (*İlk Türk Sayımlarında Split*)."
Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, Sayı: 13, (Zagreb, 1986), ss. 47-86.
752. ----- "Nekoliko novih podataka o Stocu iz XV i XVI stoljeća (*XV. ve XVI. Yüzyılda Stoce Hakkında Birkaç Yeni Bilgi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 37/1987, (Saraybosna, 1988), ss. 197-201.
753. ----- "Neke karakteristike varoških naselja u Kliškom sandžaku u XVI i XVII stoljeću (*XVI. ve XVII. Yüzyılda Klis Sancağındaki Varoş Yerleşimlerinin Bazı Özellikleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 38/1988, (Saraybosna, 1989), ss. 241-252.
754. ----- "Skradinska nahija 1547. godine (*1547 Yılı Skradin Nahiyesi*)."
Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, Sayı: 16, (Zagreb, 1989), ss. 79-107.
755. ----- "Prihvatanje islama kod stanovništva kliškog sandžaku (*Klis Sancağının Nüfusu Arasında İslamın Kabul Edilmesi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 283-290.
756. Spaho, Muniba. "Mukarer-nama Husrev-begove mulk-name (*Hüsrev Beyin Mülknamesinde Mükerrer namesi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 205-214.

757. ----- "Četiri turska izvještaja iz Trebinja o hercegovačkom ustanku 1875 (*1875 yılında Hersek Ayaklanması Hakkında Trebinj'den Dört Türk Raporu*)."
Tribunia, Sayı: 2, (Trebinje, 1976), ss. 143-154.
758. Spisarevska, Ionna. "Le commerce ragusain envisagé comme un facteur du developpement economique des régions bulgares sous la domination Ottomane (XVe-XVIe s.) (*XV.-XVI. Yüzyılda Osmanlı Hâkimiyeti Altında Bulgar Bölgelerinin Ekonomik Gelişiminin Bir Faktörü Olarak Dubrovnik Ticareti*)."
Balkanica, Sayı: 6, (Belgrat, 1975), ss. 99-110.
759. Stanojević, Gligor (Stanoyeвиć, Gligor). "Iz istorije Crne Gore u XVI i XVII vijeku (*XVI. ve XVII. Yüzyıl Karadağ Tarihi*)."
Istorijski zapisi, Sayı: 2, (Titograd, 1959), ss. 325-417.
760. ----- "Novi podaci o tursko-crnogorskom ratu 1712 (*Türk-Karadağ 1712 Savaşı Hakkında Yeni Bilgiler*)."
Istorijski zapisi, (Titograd, 1973), ss. 159-161.
761. ----- "Prenos mletačke pošte ot Kotora do Carigrada u vrijeme Kandijskog rata (1645-1699) (*1645-1699 yılında Girit Savaşı Döneminde Kotor'dan İstanbul'a Kadar Venedik Postasının Gönderimi*)."
PTT Arhiv, Sayı: 18, (Belgrat, 1973-1974), ss. 189-200.
762. ----- "Prilog proučavanju bitke kod Sente 11. septembra 1697. godine (*11 Eylül 1697 Yılında Zenta Savaşının Araştırılmasına Katkı*)."
Zbornik za istoriju, Sayı: 9, (Novi Sad, 1974), ss. 80-87.
763. ----- "Dva opisa Beograda iz 1681. godine (*1681 Yılı Belgrat'ının İki Tasviri*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1975), ss. 133-139.
764. ----- "Ugovor bosanskih trgovaca iz 1782. godine o prevozu stoke iz Zadra u Veneciju (*1782 Yılında Zadar'dan Venedik'e Sığırın Taşınması İle İlgili Bosna Tüccarlarının Sözleşmesi*)."
Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 28-30, (Saraybosna, 1977-1979), ss. 303-306.
765. ----- "Dokumenti o graničnim sukobima na mletačko-turskoj granici na crnogorskom primorju (*Karadağ Sahilinde Venedik-Türk Sınırındaki*

- Çatışmalar İle İlgili Belgeler*)." Miscellanea, Sayı: 8, (Belgrat, 1980), ss. 105-138.
766. ----- "Mletačko-turski zaplet zbog pljačke bosanskih trgovaca 1617. godine (*1617 Yılında Bosna Tüccarlarının Soygunundan Venedik-Türk Hamlesi*)." Istorijski časopis, Sayı: 27, (Belgrat, 1980), ss. 237-244.
767. ----- "Kuga u Sarajevu 1731. i 1793. godine (*1731 ve 1793 Yılında Saraybosna'da Veba*)." Istorijski časopis, Sayı: 27, (Belgrat, 1980), ss. 253-257.
768. ----- "Prilog proučavanju mletačko-turske trgovine u vrijeme Morejskog rata (*Yedinci Türk-Venedik Savaşı Döneminde Venedik-Türk Ticaretinin Araştırılmasına Katkı*)." Istorijski časopis, Sayı: 27, (Belgrat, 1980), ss. 245-251.
769. ----- "Mletačko-turski zaplet zbog Risna 1671. godine (*1671 Yılında Risan Üzerine Venedik-Türk Hamlesi*)." Istorijski časopis, Sayı: 28, (Belgrat, 1981), ss. 161-165.
770. ----- "Uloga Mehmed-paše u vrijeme mletačko-turske diplomatske zategnutosti (1577-1579) (*1577-1579 yılında Venedik-Türk Diplomasi Gerginliği Döneminde Mehmed Paşanın Rolü*)." Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 31-33, (Saraybosna, 1982), ss. 189-198.
771. ----- "Peraštanske isprave (*Perast Kimlikleri*)." Spomenica SANU, Sayı: 5, (Belgrat, 1986), ss. 49-84.
772. Stipčević, Mikša (Stipčević, Mikša). "Marko Antonio Kanini i Srbija. Kanini i srpsko-turski rat 1876. godine (*Makro Antonio Kanini ve Sırbistan. Kanini ve 1876 Yılında Sırp-Türk Savaşı*)." Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 3-4, (Ljubljana, Zagreb, Belgrat, 1976), ss. 129-158
773. Stojaković, Momčilo (Stojaković, Momčilo). "O padu Porečja pod tursku vlast (*Türk Hâkimiyeti Altında Porecje'nin Düşüşü*)." Istorijski časopis, Sayı: 29-30, (Belgrat, 1983), ss. 143-152.
774. ----- "Bruce W. McGowan, Sinem sancağı mufassal tahrir defteri, Türk tarih kurumu yayinlari XIV, Ankara 1983, CXII + 542." Istorijski časopis,

Sayı: 31, (Belgrat, 1984), ss. 323-325.

775. Stojančević, Vladimir (Stoyančević, Vladimir). "Istočna Srbija u preiodu turske okupacije 1813-1832. god. (1813-1832 Yılında Türk Hâkimiyeti Altında Doğu Sırbistan)." Istorijski časopis, Sayı: 6, (Belgrat, 1956), ss. 109-138.
776. ----- "Tursko stanovništvo u Srbiji pred Prvi srpski ustanak (Birinci Sırp Ayaklanmasının Arifesinde Sırbistan'daki Türk Nüfusu)." Zbornik Matice srpske za društvene nauke, Sayı: 13-14, (Novi Sad, 1956).
777. ----- "Severna Albanija pod turskom vlašću 1830-tih godina (1830'lu Yıllarda Türk Hâkimiyeti altında Kuzey Arnavutluk)." Istorijski časopis, Sayı: 7, (Belgrat, 1957), ss. 123-143.
778. ----- "Društveno-političke prilike medju Arbanasima u kosovskom vilajetu na početku XX veka i arbanaški otpor protiv turskih reforama 1902/1903 godine (XX. Yüzyılın Başında Kosova Vilayetinde Arnavutlar Arasında Sosyo-Siyasi Durum ve 1902/1903 Yılında Türk Reformlarına Karşı Arnavut Direnci)." Istorijski časopis, Sayı: 11, (Belgrat, 1960), ss. 175-212.
779. ----- "Zajedničke političke radnje balkanskih naroda u 19. i 20. veku na obaranju vlasti Turske carevine (19. ve 20. Yüzyılda Türk İmparatorluğu'nun Hâkimiyetine Karşı Balkan Halklarının Ortak Siyasi Faaliyetleri)." Istorijski časopis, Sayı: 16-17, (Belgrat, 1970), ss. 261-266.
780. ----- "Politički uzroci promenama stanovništva Beograda i okoline u vreme Prvog srpskog ustanka (Birinci Sırp Ayaklanması Döneminde Belgrat ve Civarındaki Nüfus Değişikliğinin Siyasi Nedenleri)." Godišnjak grada Beograda, Sayı: 20, (Belgrat, 1973), ss. 89-105.
781. ----- "Žalbe Srba vranjanaca protiv Husein paše 1839-1842 (1839-1842 Yılında Hüseyin Paşaya Karşı Vranjeli Sırpların Şikayetleri)." Leskovački zbornik, Sayı: 14, (Leskovac, 1974), ss. 149-153.
782. ----- "Društveni i ekonomski položaj seljaštva u niškom i sofijskom sandžaku uoči oslobodjenja 1877-1878. god. (1877-1878 Yılında Kurtuluş Arifesinde Niş ve Sofya Sancaklarında Köylülerin Sosyal ve Ekonomik

- Durumu*)." Istorijski časopis, Sayı: 21, (Belgrat, 1974), ss. 165-185.
783. ----- "Istoriografski problemi u proučavanju istorije balkanskih naroda u Turskoj polovinom 19. veka (*19. Yüzyılın Ortasında Türkiye’de Balkan Halklarının Tarihinin Araştırılmasında Tarihçilik Sorunları*)."
Leskovački zbornik, Sayı: 14, (Leskovac, 1974), ss. 133-144.
784. ----- "O potrebi izučavanja Drugog srpsko-turskog rata 1877/78. godine (*1877/78 Yılı İkinci Sırp-Türk Savaşının Araştırılmasının Gereği Üzerine*)."
Istorijski glasnik, (Belgrat, 1976), ss. 143-161.
785. ----- "Dobrovoljci i narodni ustanci u Drugom srpsko-turskom ratu 1877-1878 (*1877-1878 Yılı İkinci Sırp-Türk Savaşında Gönüllüler ve Halk Ayaklanmaları*)."
Leskovački zbornik, Sayı: 17, (Leskovac, 1977), ss. 93-106.
786. ----- "Uloga Srbije u oslobodjenju krajeva zapadne Bugarske od turske vlasti i srpska uprava u tzv. Kulskom srezu 1877-1879 (*Türk Hâkimiyetinde Altında Batı Bulgaristan’nın Kutuluşunda Sırbistan’ın Rolü ve 1877-1879 yılında Kula Bölgesinde Sırp Yönetimi*)."
Istorijski časopis, Sayı: 24, (Belgrat, 1977), ss. 223-233.
787. ----- "Prvi srpski ustanak i oslobodilački pokret u Turskoj 1804-1813. godine (*1804-1813 Yılında Birinci Sırp Ayaklanması ve Türkiye’deki Kurtuluş Hareketi*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1979), ss. 7-16.
788. ----- "Prošlost pirotskog kraja u periodu oslobodjenja 1874-1878. godine (*1874-1878 Yılında Kurtuluş Döneminde Pirot Bölgesinin Geçmişi*)."
Istorijski časopis, Sayı: 27, (Belgrat, 1980), ss. 197-208.
789. Stojančević, Vladimir. "Srpska vlada i odlaganje narodnog ustanka u istočnoj Bosni i Hercegovini oko sredine XIX veka (1847-1848) (*1847-1848 yılında Sırp Yönetimi ve Doğu Bosna-Hersek’te Halk Ayaklanmasının Ertelenmesi*)."
Balkanica, Sayı: 13-14, (Belgrat, 1982-1983), ss. 147-158.
790. ----- ""Kopija izvestija" ruskih konzula o stanju u Turskoj iz 1864. godine (*1864 Yılı Türkiye’nin Durumu ile İlgili Rus Konsoloslarının Raporlarının Kopyası*)."
Miscellanea, Sayı: 13, (Belgrat, 1984), ss. 119-135.

791. ----- "Gradovi, varoši, palanke i tržišta pred Prvi srpski ustanak 1804. godine, kulturno-istorijska problematika (*1804 Yılında Birinci Sırp Ayaklanması Arifesinde Şehir, Varoş, Palanka ve Piyasalar, Kültür-Tarih Sorunu*)."
Gradska kultura na Balkanu 1 (XV-XIX Vek), Zbornik radova, Beograd: 1984, ss. 141-168.
792. ----- "Die ungelösten agrarechtlichen Verhältnisse im Ottomanischen Reichs Ursachen der Volksbewegungen bei den Südslawen von 1832. bis 1860 (*1832-1860 Yılında Güney Slav Halklarının Hareketleri Nedenleri Olarak Osmanlı İmparatorluğu'nda Faili Meçhul Tarım Hukuk İlişkileri*)."
Balkanica, Sayı: 15, (Belgrat, 1984), ss. 127-134.
793. ----- "Jedan amerikanac, srpski dobrovoljac u ratu Srbije s Turskom 1877/78. godine (*1877/78 Yılında Sırp-Türk Savaşında Sırp Gönüllüsü Olarak Bir Amerikalı*)."
Zbornik Istorijskog muzeja Srbije, Sayı: 23, (Belgart, 1986), ss. 93-96.
794. ----- "Srpsko-turski odnosi u 1811. godini (*1811 Yılında Sırp-Türk İlişkileri*)."
Istorijski časopis, Sayı: 33, (Belgrat, 1986), ss. 83-111.
795. ----- "Ami Bue o Kosovskoj bici i kosovskoj tradiciji kod Srba (*Kosova Savaşı ve Sırlarda Kosova Geleneği Üzerine Ami Boué*)."
Istorijski časopis, Sayı: 36, (Belgrat, 1989), ss. 231-236.
796. ----- "Zapisi Todora Stankovića o dogadjajima iz balkanskih ratova (*Balkan Savaşlarındaki Olaylar Hakkında Todor Stankoviç'in Yazıları*)."
Miscellanea, Sayı: 19, (Belgrat, 1989), ss. 105-118.
797. ----- "Ćuprijska nahija - Resava u vreme Ivanovačke bitke 1805. godine (*Çuprija Nahiyesi-1805 Yılında İvanovac Savaşı Döneminde Resava*)."
Balkanica, Sayı: 22, (Belgrat, 1991), ss. 101-110.
798. Stojanov, Petar (Stoyanov, Petar). "Obidite na golemite evropski državi da ja sprečat balkanskata vojna vo 1912 (*1912 Yılındaki Balkan Savaşının Durdurulması için Büyük Avrupa Ülkelerinin Girişimi*).
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 3, (Üsküp, 1976), ss. 123-149.

799. ----- "Balkanskite vojni vo 1912-1913 godina vo oči na nekoj savremenici (*Bitkaç Çağdaşları Gözüyle 1912-1913 Yılında Balkan Savaşları*)."
Prilozi MANU, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1987), ss. 83-97.
800. Stojanovski, Aleksandar (Stoyanovski, Aleksandar). "Dervendžistvoto vo Makedonija (*Makedonya'da Derbentçilik*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1963), ss. 115-164.
801. ----- "Dervendžistvoto vo Makedonija (*Makedonya'da Derbentçilik*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1964), ss. 101-137.
802. ----- "Dervendžistvoto vo Makedonija (*Makedonya'da Derbentçilik*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1965), ss. 65-102.
803. ----- "Za karakterot i vlijanieto na osmanliskoto vladeenje vo jugoslovenskite zemji od XV do XVI vek (*XV. Yüzyıldan XVI. Yüzyıla Kadar Yugoslav Topraklarında Osmanlı Hâkimiyetinin Özelliği Üzerine*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1976), ss. 129-141.
804. ----- "Romite na balkanskiot poluostrov (vrz osnova na eden izvor od 1523 godina) (*Balkan Yarımadasında Romanlar (1523 Yılındaki Bir Kaynağa Göre)*)."
Prilozi MANU, Sayı: 1, (Üsküp, 1976), ss. 33-76.
805. ----- "Obid da se otrili pretpostavkata deka Svetigrad e Kodžadžik."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1-2, (Üsküp, 1978), ss. 225-237.
806. ----- "O značenii terminov "baštine" i "nam-i diger" v perepisniih knigah XV i XVI vekov (*XV. ve XVI. Yüzyılda Sayım Defterlerinde "Baštine" ve "Nam-i diger" Terimlerinin Anlamı Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 421-430.
807. ----- "Roždenskiot rudnik za arsenik (zernih) vo XV i XVI vek (*XV. ve XVI. Yüzyılda Rozdensko Zırnık Madeni*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1987), ss. 149-158.

808. ----- "Popis vojnuka s kraja XV veka (delovi koji se odnose na vranjansku nahiju) (XV. Yüzyılın Sonunda Voynuk Sayımı (Vranje Nahiyesine İlişkin Kısımlar))." Vranjanski glasnik, Sayı: 22, (Vranje, 1989), ss. 143-279.
809. Sućeska, Avdo (Sućeska, Avdo). "Mjesto muteselimu u lokalnoj upravi do tanzimata (prilog izučavanju lokalne uprave u našim zemljama za vrijeme Turaka) (Tanzimat Yerel Yönetiminde Mutesellimin Rolü (Türk Hâkimiyeti Döneminde Topraklarımızdaki Yerel Yönetimin Araştırılmasına Katkı))." Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 7, (1959), ss. 295-313.
810. ----- "Malikana (doživotni zakup državnih dobara u Osmanskoj državi) (Malikane Sistemi)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 8-9/1958-59, (Saraybosna, 1960), ss. 111-142.
811. ----- "Taksit (prilog izučavanju dažbinskog sistema u našim zemljama pod turskom vlašću) (Taksit (Türk Hâkimiyeti Altında Topraklarımızda Vergi Sisteminin Araştırılmasına Katkı))." Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 8, (1960), ss. 339-360.
812. ----- "Promjene u sistemu izvanrednog oporezivanja u Turskoj u XVII vijeku i pojava nameta tekalif-i şakka (XVII. Yüzyılda Türkiye'deki Olağanüstü Vergi Sisteminde Değişiklikler ve Tekalif-i Şakka Denilen Verginin Ortaya Çıkışı)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 75-112.
813. ----- "Bistra A. Cvetkova-Izvanredni danci i državni povinnosti v blgarskite zemji pod turska vlast. Izdanje Bugarsk akademije nauka, Sofija, 1958)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 306-309.
814. ----- "Specifičnosti državno-pravnog položaja Bosne pod Turcima (Türklerin Hâkimiyeti Altında Bosna'nın Devlet-Hukusal Durumunun Özellikleri)." Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 11, (Saraybosna, 1961), ss. 269-292.
815. ----- "Specifičnosti državno-pravnog položaja Bosne pod Turcima (Türklerin Hâkimiyeti Altında Bosna'nın Devlet-Hukusal Durumunun Özellikleri)."

Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 10, (Saraybosna, 1962), ss. 317-361.

816. ----- "Neke osobenosti turske lokalne uprave u Bosni XVIII stoljeća (*XVIII. Yüzyılda Bosna'da Türk Yerel Yönetiminin Bazı Özellikleri*)."
Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Sayı: 3-4, (Zagreb, 1962), ss. 290-383.
817. ----- "Organizacija lokalne vlasti u Osmanskom carstvu do kraja XVII vijeka (*XVII. Yüzyıl Sonuna Kadar Osmanlı İmparatorluğu'nda Yerel Yönetim Organizasyonu*)."
Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 11, (Saraybosna, 1963), ss. 231-256.
818. ----- "Vilajetski ajani (prilog izučavanju organizacije turske vlasti u nasim zemljama) (*Ayân-ı Vilâyet (Topraklarımızda Türk Hâkimiyeti Organizasyonunun Araştırılmasına Katkı)*)."
Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 13/1962, (Saraybosna, 1963), ss. 167-198.
819. ----- "Ekonomске i društveno-političke posljedice pojačanog oporezivanja u Osmanskom carstvu u XVII i XVIII stoljeću (*XVII. ve XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunda Verginin artırılmasının Ekonomik ve Sosyal-Siyasi Sonuçları*)."
Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 13, (Saraybosna, 1965), ss. 223-239.
820. ----- "Popis čifluka u rogatičkom kadiluku iz 1835. godine (*1835 Yılında Rogatica Kadılığında Çiftlik Sayımı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 14-15/1964-65, (Saraybosna, 1969), ss. 189-271.
821. ----- "O položaju Poljica u Osmanskoj državi (*Osmanlı Devletinde Poljice'nin Durumu*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (Saraybosna, 1970), ss. 77-91.
822. ----- "Neke osobenosti u procesu čiflučenja u Bosni i Hercegovini u XVIII vijeku (*XVIII. Yüzyılda Bosna-Hersek'teki Çiftlik Sürecinin Bazı Özellikleri*)."
Godišnjak Pravnog Fakulteta, Sayı: 21, (1973), ss. 331-342.
823. ----- "Evolucija u nasljedjivanju odžakluk-timara u bosanskom pašaluku (*Bosna Paşalığında Ocaklık Tımarların Miras Olarak Devralmasının Gelişimi*)."
Godišnjak Društva Istorije BiH, Sayı: 19/1970-71, (Saraybosna, 1973),

ss. 31-43.

824. ----- "Položaj bosanskih muslimana u Osmanskoj državi (*Osmanlı Devletinde Bosna Müslümanlarının Durumu*)."
Pregled, (Saraybosna, 1974), ss. 483-509.
825. ----- "Novi podaci o nastanku i visini taksita u Bosni (*Bosna'da Taksitin Oluşumu ve Miktarı Hakkında Yeni Bilgiler*)."
Prilozi Instituta za istoriju radničkog pokreta, (Saraybosna, 1974), ss. 135-154.
826. ----- "O posjedovnim odnosima u Poljicama u svjetlu poljičkih turskih isprava (*Poljice Türk Belgelerine Göre Poljice'de İyelik İlişkileri*)."
Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 22, (1974), ss. 411-422.
827. ----- "Pravni pložaj rudara i metalurga i oblici upravljanja rudnicima u Bosni u osmanskome periodu (*Osmanlı Hâkimiyeti Döneminde Bosna'da Madencilerin Durumu ve Madenlerin Yönetim Şekilleri*)."
Anali Pravnog fakulteta u Beogradu, (Belgrad, 1974), ss. 837-845.
828. ----- "Da li su sarajevski Jevreji bili mu'af? (*Saraybosna Yahudileri Muaf mıydı?*)."
Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 23, (Saraybosna, 1975), ss. 191-204.
829. ----- "Osmanlı Devrinde Bosna Müslümanlarının Durumu."
Çevren, Sayı: 13, (Priştine, 1977), ss. 11-33.
830. ----- "Elementi koji su uticali na posebnost Bosne u doba osmanlijsko-turske vladavine (*Osmanlı Türk Hâkimiyeti Döneminde Bosna'nın Özel Durumunu Etkileyen Öğeler*)."
Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 24/1976, (Saraybosna, 1977), ss. 301-315.
831. ----- "The Position of the Raya in Bosnia in the 18th Century (*18. Yüzyılda Bosna'da Reayanın Durumu*)."
Pregled, Sayı: 3, (Saraybosna, 1978), ss. 208-225.
832. ----- "Osmanskoturski izvori Historijskog arhiva u Dubrovniku (*Dubrovnik'te Tarih Arşivinde Bulunan Osmanlı Türk Kaynakları*)."
Arhivist, Sayı:

1-2, (Saraybosna, 1979), ss. 169-175.

833. ----- "Osmansko-Turski Izvori Historijskog Arhiva u Dubrovniku (*Dubrovnik'te Tarih Arşivinde Bulunan Osmanlı Türk Kaynakları*)."
Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 26/1978, (Saraybosna, 1979), ss. 187-194.
834. ----- "Uticaj austro-turskih ratova na opterećivanje stanovništva u Bosni u XVIII stoljeću (*Avustruya-Türk Savaşlarının Etkisiyle XVIII. Yüzyılda Bosna'nın Vergilerindeki Artış*)."
Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 27/1979, (Saraybosna, 1980), ss. 197-208.
835. ----- "Osmanlı İmparatorluğunda Bosna." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 431-447.
836. ----- "Recepcija nekih srednjevjekovnih južnoslavenskih pravnih ustanova u osmanskom turskom pravu (*Osmanlı Türk Hukukunda Bazı Ortaçağ Güney Slav Hukuk Kurumu*)."
Pregled, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1980), ss. 1513-1520.
837. ----- "Bosna Eyaletinde Tekalif-i Şakka." Çevren, Sayı: 32, (Priştine, 1981), ss. 55-60.
838. ----- "Ajanluk u beogradskom pašaluku (*Belgrat Paşalığında Ayanlık*)."
Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 5, (Belgrat, 1981), ss. 241-249.
839. ----- "Elementi našeg srednjevjekovnog prava u turskim zakonskim spomenicima (*Türk Hukuk Anıtlarında Ortaçağ Hukukumuzun Öğeleri*)."
Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci, Sayı: 3, (Rijeka, 1982), ss. 181-190.
840. ----- "Prilike u Bosni prije i poslije osvajanja Sarajeva od strane princa Eugena Savojskog (prema domaćim i osmansko-turskim izvorima) (*Savoy Prensi Eugen'in Saraybosna Fetihinden Önce ve Sonrası Bosna'da Durum (Yerli ve Osmanlı Türk Kaynaklarına Göre)*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 20, (Saraybosna, 1984), ss. 143-149.
841. ----- "Obim autonomije Poljica u Osmansko-turskoj državi (*Osmanlı Türk Devletinde Poljice'nin Özerkliğinin Kapsamı*)."
Godišnjak Pravnog

fakulteta, Sayı: 32, (1985), ss. 279-290.

842. ----- "Osvrt na prikaz istorije Bosne u osmansko-turskom periodu (*Osmanlı Türk Hâkimiyeti Döneminde Bosna Tarihinin Sunumuna Bakış*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 22, (Saraybosna, 1986), ss. 263-271.
843. ----- "Pokušaj muslimanske raje u Bosni da se oslobodi rajinskog statusa u 18. stoljeću (*18. Yüzyılda Bosna'da Müslüman Reayesının Reaya Statüsündan Kurtulması Teşebbüsü*)."
Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 33, (1986), ss. 235-246.
844. ----- "Bosna Eyaletinde Mütesellilik." Çevren, Sayı: 54, (Priştine, 1986), ss. 31-36.
845. ----- "Osmanlı Yönetimi Altında Yugoslavya Ulus ve Halklarının Tarihindeki Bazı Ayırıcı Nitelikler." Çevren, Sayı: 61, (Priştine, 1987), ss. 25-34.
846. ----- "Državnopravni položaj Crne Gore pod Turcima i običajno pravo (*Türk Hâkimiyeti Altında Karadağ'ın Devlet-Adli Durumu ve Müşterek Hukuku*)."
Pregled, (Saraybosna, 1988), ss. 1167-1173.
847. Sučević, Branko P. (Sučević, Branko P.). "B. Đurđev, Turska vlast u Crnoj Gori u XVI i XVII veku-Prilog jednom nerešenom pitanju iz naše istorije, Sarajevo 1953." Historijski zbornik, Yıl: 8, Sayı: 1-4, (Zagreb, 1955), ss.217-219.
848. Šabanović, Hazim (Šabanović, Hazim). "Turski dokumenti u Bosni iz druge pol. XV. stoljeća (*XV. Yüzyılın İkinci Yarısında Bosna'da Türk Belgeleri*)."
Istorijsko-pravni zbornik, Sayı: 2, (1949), ss. 177-208.
849. ----- "Turski diplomatski izvori za istoriju naših naroda (*Halklarımızın Tarihi İçin Türk Diplomatik Kaynakları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 1/1950, (Saraybosna, 1950), ss. 117-149.
850. ----- "Dvije najstarije vakufname u Bosni (*Bosna'da En Eski İki Vakıfname*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1952), ss. 5-38.
851. ----- "Upravna podjela jugoslovenskih zemalja pod turskom

- vladavinom do Karlovačkog mira 1699. godine (*1699 Yılında Karlofça Antlaşmasına Kadar Türk Hâkimiyeti Altında Yugoslav Topraklarının İdari Bölümleri*)." Godišnjak Istorijskog društva BiH, Sayı: 4, (Saraybosna, 1952), ss. 171-204.
852. ----- "Natpisi na nadgrobnim spomenicima Malkoč Bega i njegovog sina Džafer-bega (*Malkoç Bey ve Oğlu Cafer Beyin Mezar Taşlarındaki Yazıtlar*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1952), ss. 249-258.
853. ----- "Najstarije vakufname u Bosni (*Bosna'da En Eski Vakıfnameler*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 403-413.
854. ----- "Da li je postojao beogradski pašaluk (*Belgrat Paşalığı Var mıydı*)." Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1954), ss. 193-207.
855. ----- "Pitanje turske vlasti u Bosni do pohoda Mehmeda II 1463. godine (*1463 Yılındaki II. Mehmed'in Seferine Kadar Bosna'da Türk Yönetimi Sorusu*)." Godišnjak Istorijskog društva BiH, Sayı: 7, (Saraybosna, 1955), ss. 37-51.
856. ----- "O organizaciji turske uprave u Srbiji u XV i XVI vijeku (*XV. ve XVI. Yüzyılda Sırbistan'da Türk Yönetiminin Düzenlemesi*)." Istorijski glasnik, Sayı: 3-4, (Belgrat, 1955), ss. 59-78.
857. ----- "Vojno uredjenje Bosne od 1463. do kraja XVI stoljeća (*1463'ten XVI. Yüzyılın Sonuna Kadar Bosna'daki Askerî Düzen*)." Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 11/1960, (Saraybosna, 1961), ss. 173-224.
858. ----- ; Vlayko Palavestra (Vlayko Palavestra). "Žepa i njena okolina u prvim decenijama turske vlasti (*Türk Yönetiminin İlk On Yılında Zepa ve Civarı*)." Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, (Saraybosna, 1964), ss. 39-44.
859. ----- "Turski dokumenti Državnog arhiva u Dubrovniku (*Dubrovnik Devlet Arşivindeki Türk Belgeleri*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-1963, (Saraybosna, 1965), ss. 121-149.

860. ----- "Izrazi evail, evasit i evahir u datumima turskih spomenika (*Türk Anıtlarının Tarihlerinde Eavil, Evasit ve Evahir Terimleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1951), ss. 213-237.
861. Šalipurović, Vukoman (Šalipurovič, Vukoman). "Nekoliko podataka o knezovima u prijevoljskom i pljevaljskom kadiluku od 1677. do 1759. godine (*Knezler ve 1677 Yılından 1759 Yılına Kadar Prijepolje ve Pljevlja Kadılıkları Hakkında Birkaç Bilgi*)."
Zbornik radova Etnografskog instituta, Sayı: 11, (Saraybosna, 1981), ss. 1-45.
862. Šanjek, F. (Şanyek, F.). "Bosanski krstjani u drugoj polovini 15. stoljeća (15. Yüzyılın İkinci Yarısında Bosna Hristiyanları)."
Nova et Vetera, Sayı: 1, (Saraybosna, 1979), ss. 143-151.
863. Šehapi, Behidžudin (Şehapi, Behicudin). "Evlija Čelebi i drugi patepisci vo Skopje (*Üsküp Hakkında Evliya Çelebi ve Diğer Seyyahlar*)."
Takvim, (Saraybosna, 1988), ss. 45-55.
864. Šekularac, Božidar (Şekularats, Bojidar). "Prilog poznavanju gradje o istoriji Crne Gore u XVIII i XIX vijeku (*XVIII. ve XIX. Yüzyılda Karadağ Tarihi İçin Kaynakların Tanınmasına Katkı*)."
Istorijski zapisi, (Titograd, 1980), ss. 125-129.
865. Šidak, Jaroslav (Şidak, Yaroslav). "F. Babinger, Beginn der Türkensteuer in den Donaufürstentümern, Südost-deutsche Forschungen, VIII, Leipzig 1943."
Historijski zbornik, Sayı: 1, (Zagreb, 1948), ss. 294.
866. ----- "László Hadrovics, Le peuple serbe et son eglise sous la domination turque, Bibliotheque de la Revue d'Histoire Comparée, VI, Paris 1947."
Historijski zbornik, Sayı: 1, (Zagreb, 1948), ss. 294-295.
867. ----- "Lj. Lape, Prilog kon istorijata na borbite na našiot narod vo 16 i početokot na 17 vek protiv turskata vlast, Nov den, IV, Skoplje 1948, br. 5."
Historijski zbornik, Sayı: 2, (Zagreb, 1949), ss. 392.
868. Šiško, Nehar (Şişko, Nehar). "İskender Muzbeğ, XVIII Yüzyıl Sonunda ve XIX Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı İmparatorluğunda Ekonomik, Toplumsal ve Siyasal Durum."
Çevren, Sayı: 13, (Priştine, 1977), ss. 35-43.

869. Šljivo, Galib (Şlyivo, Galib). "Nemiri u Bosni u vrijeme namjesnikovanja Tahir-paše (*Tahir Paşa Yönetimi Döneminde Bosna'da Çatışmalar*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, (Ljubljana, Zagreb, Belgrat, 1975), ss. 159-182.
870. ----- "Jedan pogled na istočnu politiku Austrije sredinom XIX veka (*XIX. Yüzyılın Ortasında Avusturya'nın Doğu Sisyasetine Bir Bakış*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 1-2, (Ljubljana, Zagreb, Belgrat, 1979), ss. 83-92.
871. ----- "Ćamil-Paša u Bosni i Hercegovini u 1853. godini (po vijestima austrijskih izvještača) (*1853 yılında Bosna-Hersek'te Kamil Paşa (Avustruya Haberlerine Göre)*)."
Balkanica, Sayı: 10, (Belgrat, 1979), ss. 177-209.
872. ----- "Vagnerovo vidjenje Bosne i Hercegovine sredinom 19. vijeka (*19. Yüzyılın Ortasında Bosna-Hersek Üzerine Wagner'in Görüşü*)."
Istorijski zbornik, Sayı: 2, (Banja Luka, 1981), ss. 55-76.
873. ----- "Pitanje trgovačkih odnosa izmeğu Dalmacije i bosanskog pašaluka u prvoj polovini 19. vijeka (*19. Yüzyılın İlk Yarısında Dalmaçya ve Bosna Paşalığı Arasındaki Ticaret İlişkileri Sorunu*)."
Godišnjak Pravnog fakulteta, Sayı: 5, (Belgrat, 1981), ss. 251-265.
874. ----- "Jedan pogled na istoriju Bosne u XIX vijeku (*XIX. Yüzyılda Bosna Tarihine Bir Bakış*)."
Zbornik Krajiških muzeja, Sayı: 7, (Banja Luka, 1982), ss. 159-168.
875. ----- "Prilike u zborničkom kajmakamluku i proglašenje hatihumajuna 1856. godine (*1856 Yılında Zvornik Kaymakamlığının Durumu ve Hatt-ı Humayün'un İlan Edilmesi*)."
Istorijski zbornik, Sayı: 4, (Banja Luka, 1983), ss. 163-178.
876. ----- "Banjalučki kajmakamluk 1856. godine (*1856 yılında Banja Luka Kaymakamlığı*)."
Istorijski zbornik, Sayı: 4, (Banja Luka, 1983), ss. 41-59.
877. ----- "Austroougarska konzularna agencija u Bihaću (1863-1865) (*1863-1865 Bihaç'ta Avustruya-Macaristan Konolos Ajansı*)."
Istorijski zbornik, (Banja Luka, 1984), ss. 37-58.

878. ----- "Prilike u sjevernoj Bosni šezdesetih godina 19. vijeka (19. Yüzyılın Altmışlı Yıllarında Kuzey Bosna'da Durum)." Istorijski zbornik, Sayı: 7, (Banja Luka, 1986), ss. 103-120.
879. ----- "O Bosanskoj krajini u 1858. godini (1858 Yılında Bosna Hudut Bölgesi Üzerine)." Istorijski zbornik, Sayı: 8, (Banja Luka, 1987), ss. 37-64.
880. ----- "Pitanje carina na granici izmedju Bosne i Hercegovine i Dalmacije u 1846. godini (1846 yılında Bosna-Hersek ve Dalmaçya Arasındaki Sınırlarda Gümrük Sorunu)." Istorijski zbornik, Sayı: 8, (Banja Luka, 1987), ss. 114-124.
881. ----- "Prilog za životopis Omer Paše Latasa (*Serdar-i Ekrem Ömer Paşanın Biyografyasına Katkı*)." Prilozi Instituta za istoriju, (Saraybosna, 1988), ss. 79-88.
882. ----- "Iseljavanje bosanskog stanovništva u prekosavske krajeve u prvoj polovini 1860. godine (1860 Yılıının İlk Yarısında Bosna-Hersek'teki Sava Nehrinin Bölgelerine Bosna Nüfusunun Taşınması)." Istorijski zbornik, Sayı: 10, (Banja Luka, 1989), ss. 19-42.
883. Šukrić, Nijaz (Şukriç, Niyaz). "Neki aspekti širenja islama i njegove kulture u našim krajevima (*Topraklarımızda İslam Ve Kültürünün Yayılmasının Bazı Yönleri*)." Takvim, (Saraybosna, 1987), ss. 95-112.
884. Šušević, Izudin (Şuşeviç, İzudin). "Vakufi u Novom Pazaru u XVI stoleću (XVI. Yüzyılda Yeni Pazar'daki Vakıflar)." Novopazarski zbornik, Sayı: 3, (Novi Pazar, 1979), ss. 39-52.
885. ----- "Novopazarska tvrdjava u malije defterima (*Maliye Defterlerinde Novi Pazar Kalesi*)." Novopazarski zbornik, Sayı: 5, (Novi Pazar, 1981), ss. 31-39.
886. ----- "Defteri mufassal o vinogradarstvu u novopazarskoj oblasti (*Novi Pazar Bölgesindeki Bağcılık Hakkında Muffasal Defterleri*)." Novopazarski zbornik, Sayı: 5, (Novi Pazar, 1981), ss. 77-86.

887. Šunjić, Marko (Şunyiç, Marko). ""Mossolmani di Bossina" (1568) (*Bosna Müslümanları (1568)*).
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 23, (Saraybosna, 1987), ss. 55-61.
888. Tahir, Kamuran. "Türkiye İşçi ve Sosyalist Harektinin Tarihçesi." *Çevren*, Sayı: 44, (Priştine, 1984), ss. 31-48.
889. ----- "Türkiye işçi ve Sosyalist Hareketinin Gecikme Nedenleri." *Çevren*, Sayı: 47, (Priştine, 1985), ss. 19-37.
890. Tanasković, Darko (Tanaskoviç, Darko). "Боянич – Лукач Душанка, Видин и видинският санджак през 15–16 век (Документи од архивите на Цариград и Анкару) под редакцията на Вера Мутафчиева и Михаила Стайнова, София 1975." *Istorijski časopis*, Sayı: 23, (Belgrat, 1976), ss. 296-299.
891. ----- "P.Mansfield: The Ottoman Empire and its Successors. London, 1973." *Jugoslovenski istorijski časopis*, Sayı: 3-4, (Ljubljana, Zagreb, Belgrat, 1975), ss. 194-196.
892. Tepić, Ibrahim (Тепиç, İbrahim). "Izgradnja saobraćajnica u Bosni i Hercegovini od sredine 19. vijeka do austrougarske okupacije (19. Yüzyılın Ortasından Avustruya-Macaristan İşgaline Kadar Bosna-Hersek'te Yolların Yapılması)." *Prilozi Instituta za istoriju*, Sayı: 18, (Saraybosna, 1981), ss. 45-71.
893. ----- "Osmanska vojska i policija u bosanskom vilajetu od pedesetih do sedamdesetih godina XIX vijeka (prema podacima iz sovjetskih arhiva) (XIX. Yüzyılın Elliden Yetmişli Yıllarına Kadar Bosna Vilayetinde Osmanlı Ordusu ve Polisi (Sovyet Arşivindeki Bilgilere Göre))." *Godišnjak Društva istoričara BiH*, Sayı: 37, (Saraybosna, 1986), ss. 91-116.
894. ----- "Pokret seljaka u bosanskoj Posavini 1858 (1858 Yılında Bosna'daki Sava Nehri Bölgesinde Köylü Hareketi)." *Istorijski zbornik*, Sayı: 7, (Banja Luka, 1986), ss. 63-102.
895. Ternava, Muhamet. "Perhapja e Islamizmit ne Territorin e Sotem te Kosoves Deri ne Fund te Shekullit te XVII (XVII. Yüzyılın Sonuna Kadar Kosova'nın Mevcut Bölgesinde İslamın Yayılması)." *Gjurmime albanologjike, serie e shkencave*

- historike, Sayı: 9/1979, (Priştine, 1980), ss. 45-69.
- 896.** Terzić, Slavenko (Terzić, Slavenko). "Stojan Novaković i železnička konvencija s Turskom 1887. godine (*Stojan Novaković ve 1887 Yılında Türklerle Demiryolu Sözleşmesi*)."
Istorijski časopis, Sayı: 23, (Belgrat, 1976), ss. 117-126.
- 897.** ----- "Rat protiv Turske ili revolucija u zemlji, Aide-Memoire Jovana Ristića iz 1876. godine (*1876 yılı Jovan Ristiç Tarafından Yazılan Aide-Memoire "Türklere Karşı Savaş veya Ülkede Devrim"*)."
Miscellanea, Sayı: 17-18 1988. ss. 179-183.
- 898.** Tevfik, Ismail (Tevfik, İsmail). "Manastır'da Ticaret ve Pazar Yerleri". Birlik, Sayı: 423, (Üsküp, 1961), s. 11.
- 899.** ----- "Manastır - Evliya Çelebi'den Milton Manakı'ya Kadar". Birlik, Sayı: 460, (Üsküp, 1962), Özel İlave.
- 900.** ----- "Abdülkerim Paşa." Birlik, Sayı: 469, (Üsküp, 1962), Özel İlave.
- 901.** Theocharides, Ioannis P. "Concerning Village Designations in Cyprus During the Ottoman Rule (*Osmanlı Hâkimiyeti Döneminde Kıbrıs'ta Köylerin İşaretlenmesi Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 457-466.
- 902.** Todorović, Desanka (Todorović, Desanka). "Pitanje uspostavljanja diplomatskih odnosa između Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Republike Turske (1923-1925) (*1923-1925 Yılında Sırp, Hırvat ve Slovenler Kraliyeti ve Türkiye Cumhuriyeti Arasında Diplomasi İlişkilerinin Kurulması Sorunu*)."
Balkanica, Sayı: 4, (Belgrat, 1973), ss. 265-290.
- 903.** Todorovski, Gligor. "Mladoturskata akcija za razoružuvanje vo Makedonija niz dokumenti od srpski izvori (1909-1910) (*Sırp Kaynaklarına Göre 1909-1910 Yılında Makedonya'da Silahsızlandırılma Jön Türk Eylemi*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1973), ss. 163-184.
- 904.** ----- "Kratok pregled na opšttestveno-političeskite, ekonomskite,

- crkovnite i prosvetnite priliki vo Skopje od početokot na XIX Vek do krajot na Prvata svetska vojna (*XIX. Yüzyılın Başından Birinci Dünya Savaşının Sonuna Kadar Üsküp'teki Siyasi, Ekonomik, Dini ve Eğitim Durumuna Kısa Bir Bakış*).
Istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1977), ss. 127-137.
905. ----- "The Agrarian Issue in Macedonia Before and After the Balkan Wars (*Balkan Savaşlarının Öncesi ve Sonrası Makedonya'da Tarım Sorunu*)."
Macedonian Review, Sayı: 3, (Üsküp, 1981), ss. 270-273.
906. ----- "Reformite vo Makedonija vo vrtorata polovina na XIX vek i Francija (*XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Makedonya'daki Reformlar ve Fransa*)."
Istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1985), ss. 159-168.
907. ----- "Reformite na golemite evropski sili vo Makedonija i odnosot na Velika Britanija sprema niv (*Makedonya'da Büyük Avrupa Güçlerinin Reformları ve Büyük Britanya'nın Tutumu*)."
Prilozi MANU, Sayı: 1, (Üsküp, 1988), ss. 51-77.
908. Trako, Salih. "Raşid al-din Fazlallah, Cami'al-Tavarih, II Cild, 4 Cüz Sulatn Mahmud ve Devrinin Tarihi. Yayınlayan Ahmed Ateş, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1957, str. 29 + 241."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 294-295.
909. ----- "Bitlisijev Opis Balkanskog Poluostrva (*Bitlisi'nin Balkan Yarımadası Tasviri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-1963, (Saraybosna, 1965), ss. 209-218.
910. ----- "Bitka na Kosovu 1389. godine u istoriji Idrisa Bitlisija (*İdris Bitlisi'nin Tarihinde 1389 Yılı Kosova Savaşı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 14-15/1964-65, (Saraybosna, 1969), ss. 329-351.
911. ----- "Pretkosovski dogadjaji u Hešt Bihištu Idrisa Bitlisija (*İdris Bitlisi'nin Hešt Bihişt'inde I. Kosova Savaşından Önceki Olaylar*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 20-21/1970-71, (Saraybosna, 1974), ss. 159-204.
912. ----- "İbrahim Munib Akhisari i njegov "Pravni zbornik" (*İbrahim munib Akhisari ve Onun Mecmu'a-yı Fıkhiyessi*)."
Prilozi za orijentalnu

filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 215-245.

913. ----- "Hududnama çiftluka Kizlarage Mustafe iz 1591. godine na kojem je osnovan Mrkonjić-Grad (*Mrkonjić-Grad'ın Kurulduğu Kızlarağa Mustafa'nın Çiftliğinin 1591 Yılı Hudutnamesi*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 31/1981, (Saraybosna, 1981), ss. 179-188.
914. ----- "Vakufname džamije u Gračanici kod Visokog (*Visoko Yanında Grčanica Caminin Vakıfnamesi*)." Islamska misao, Sayı: 43, (Saraybosna, 1982), ss. 37-46.
915. ----- "Značajniji vakufi na području jugoistočne Bosne (*Güneydoğu Bosna'da Önemli Vakıflar*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 75-85.
916. Traljić, Seid M. (Tralyić, Seid M.). "Zadar i turska pozadina od XV do potkraj XIX stoljeća (*XV. Yüzyıldan XIX Yüzyılın Sonuna Kadar Zadar ve Türk İç Bölgesi*)." Radovi instituta JAZU, Sayı: 11-12, (Zadar, 1965), ss. 203-227.
917. ----- "Tursko-mletačke granice u Dalmaciji u XVI i XVII stoljeću (*XVI. ve XVII. Yüzyılda Dalmaçya'da Türk-Venedik Sınırları*)." Radovi instituta JAZU, Sayı: 20, (Zadar, 1973), ss. 447-458.
918. ----- "Izvoz drva preko Obrovca krajem XVI stoljeća (*XVI. Yüzyılın Sonunda Obrovac'tan Odun İhracatı*)." Radovi centra JAZU, Sayı: 21, (Zadar, 1974), ss. 261-269.
919. Trebješanin, Rados (Trebyešanin, Radoş). "Leskovački kadiluk od 1830-1842. godine (*1830-1842 Yıllarında Leskovac Kadılığı*)." Leskovački zbornik, Sayı 13, (Leskovac, 1973), ss. 23-40.
920. ----- "Tokovi tanzimata u leskovačkoj nahiji od 3. novembra 1839. g. do osloboğenja 11.12.1877 (*3 Kasım 1839 yılından 11 Aralık 1877 Yılına Kadar Leskovac Nahiyesinde Tanzimat Akışları*)." Leskovački zbornik, Sayı: 14, (Leskovac, 1974), ss. 155-175.
921. Tričković, Radmila (Tričković, Radmila). "Spisak muhafiza Beograda od 1690.

do 1789. godine (1690 Yılından 1789 Yılına Kadar Belgrat Muhafızlarının Listesi)." Istorijski časopis, Sayı: 18, (Belgrat, 1971), ss. 297-327.

922. ----- "Katastarski popisa Krajine i Ključa iz 1741. godine (Krajina ve Ključ'un 1741 Yılı Kadaastro Sayımı)." Miscellanea, Sayı 2, (Belgrat, 1973), ss. 243-323.
923. ----- "Popis harača Krajine i Ključa iz 1153. godine po hidžri (Hicri 1153 yılında Krajina ve Ključ'un Haraç Sayımı)." Miscellanea, Sayı: 2, (Belgrat, 1973), ss. 193-241.
924. ----- "Leskovac u Velikom ratu (1683-1699) (1683-1699 Yılında Osmanlı-Kutsal İttifak Savaşlarında Leskovac)." Leskovački zbornik, Sayı: 18, (Leskovac, 1978), ss. 7-22.
925. ----- "Srpska crkva sredinom XVII veka (XVII. Yüzyılın Ortasında Sırp Kilisesi)." Glasnik SANU, (Belgrat, 1980), ss. 61-164.
926. Trifunovski, Jovan (Trifunovski, Yovan). "Muhadžiri iz Srbije 1878 g. naseljeni u Makedoniji (1878 Yılında Makedonya'da Yerleşen Sırbistan Muhacirleri)." Leskovački zbornik, Sayı: 18, (Leskovac, 1978), ss. 203-206.
927. Trifunovski, Jovan F. (Trifunovski, Yovan F.). "Tursko satnovništvo u SR Makedoniji (Makedonya Sosyalist Cumhuriyetinde Türk Nüfusu)." Novopazarski zbornik, Sayı: 10, (Novi Pazar, 1986), ss. 131-139.
928. Tryjarski, Edward. "Un rapport anonyme du voyage diplomatique de l'ambassadeur polonais W. Miaskowski en Turquie en 1640 (1640 yılında Polonyalı Büyükelçisi W. Miaskowski'nin Türkiye'ye Diploması Seyahati Hakkında Bir Anonim Rapor)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 467-479.
929. Uka, Sabit. "Kosova Özerk Bölgesinde Yaşayan Çerkezler Hakkında Kimi Tarihi Deliller." Çevren, Sayı: 42, (Priştine, 1984), ss. 21-30.
930. Urošević, Atanasije (Urošević, Atanasije). "Prvi turski spahiluci na Kosovu. Učešće mesnog stanovništva u zavodjenju spahilučkog sistema (Kosova'da Türk

- Sipahi Sistemi. Sipahi Sisteminin Kurulmasında Yerel Nüfusun Rolü*." Glasnik SANU, (Belgrat, 1978), ss. 231-236.
931. Ursinus, Michael. "Štipskiot kadilak vo 1796 godina (1796 Yılında İştîp Kadılığı)." Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1980), ss. 179-187.
932. ----- "'Avariz hanesi" und "Tevzi' Hanesi" in der Lokalverwaltung des Kaza Manastir (Bitola) im 17 Jh. (17. Yüzyılda Manastır Kadılığının Yerel Yönetiminde Avariz Hanesi ve Tevzi Hanesi)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 481-493.
933. Uzunçarşılıoğlu, İsmail Hakkı. "Zemlja i Narod u Anadoliji u XIV i XV stoljeću (XIV. Ve XV. Yüzyılda Anadoluda Toprak ve Halk)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 1/1950, (Saraybosna, 1950), ss.168-172.
934. Vanku, Milan. "Makedonya ve Dobruca'da Reformcu Mithat Paşa." Çevren, Sayı: 34, (Priştine, 1982), ss. 29-31.
935. Vasić, Milan (Vasić, Milan). "Sumarni defter sandžaka Aladža Hisar (Kruševac) iz 1516. godine kao istorijski izvor (Tarih Kaynağı Olarak 1516 Yılı Alaca Hisar Sancağının Toplu Defteri)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 331-356.
936. Vasić, Milan (Vasić, Milan). "Socijalna struktura jugoslovenskih zemalja pod osmanskim vlašću do kraja 17. vijeka (17. Yüzyılın Sonuna Kadar Osmanlı Hâkimiyeti Altında Yugoslav Topraklarının Sosyal Yapısı)." Godišnjak Društva istoričara BiH, Sayı: 37, (Saraybosna, 1986), ss. 53-73.
937. ----- "Islamizacija u jugoslovenskim zemljama (Yugoslav Topraklarında İslamlaştırılma)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 425-442.
938. Vego, Marko. "Bosanski trgovci i dubrovački finansijeri u drugoj polovini XV i prvoj polovini XVI stoljeća (XV. Yüzyılın ikinci Yarısında ve XVI. Yüzyılın İlk Yarısında Bosna Tüccarları ve Dubrovnik Maliyecileri)." Anali Historijskog odjela Centra za znanstveni rad JAZU, Sayı: 15-16, (Dubrovnik, 1978), ss. 53-68.

939. Veselá-Prenosilová Zdenka. "A propos d'une falsification des documents ottomans en 1804 (*1804 Yılında Osmanlı Belgelerinin Sahteciliği Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 22-23/1972-73, (Saraybosna, 1976), ss. 149-162.
940. Veselinović, Andrija (Veselinović, Andriya). "Prilog proučavanju rudarstva na Balkanu krajem XV veka (*XV. Yüzyılın Sonunda Bosna'da Madencilik Araştırılmasına Katkı*)."
Istorijski časopis, Sayı: 25-26, (Belgrat, 1978-1979), ss. 249-252.
941. Veselinović, Rajko (Veselinović, Rayko). "Rezultati kritike i polemike iz istorije Srbije i srpskog naroda u vreme Bečkog rata 1683-1699 (*1683-1699 Yılında Viyana Savaşı Döneminde Sırbistan ve Sırp Halkının Tarihinden Eleştiri ve Tartışmaların Sonuçları*)."
Zbornik za istoriju, Sayı: 25, (Novi Sad, 1982), ss. 177-197.
942. ----- "Vojna krajina u Srbiji 1718-1739 (*1718-1739 Sırbistan Askerî Sınır Bölgesi*)."
Zbornik Istorijskog muzeja Srbije, Sayı: 21, (Belgrat, 1984), ss. 5-42.
943. ----- "Razvitak zanatlijsko-trgovačkog sloja srpskog društva pod stranom vlašću u XVII i XVIII veku (*XVII. ve XVIII. Yüzyılda Yabancı Hâkimiyeti Altında Sırp Toplumunun Zanaat ve Ticari Kesimlerinin Gelişimi*)."
Gradska Kultura na Balkanu 1 (XV-XIX Vek), Zbornik radova, Beograd: 1984, ss. 97-140.
944. Vidoevski, Vlastimir; Josif Papadopoulos. "Konceptot od pismoto na ohrig'ani do Velikata porta od 9 april 1861 godina (*Büyük Divana Gönderilen 9 Nisan 1861 Tarihli Ohirililerin Mektubunun Fikri*)."
Istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1977), ss.181-184.
945. Vinaver, Vuk. "Prilog istoriji kafe u jugoslovenskim zemljama (*Yugoslavya Topraklarında Kahve Tarihine Katkı*)."
Istorijski časopis, Sayı: 14-15, (Belgrat, 1965), ss. 329-346.
946. Voje, Ignacij (Voye, İgnatsiy). "Poslovanje dubrovniških trgovskih družb na balkanskem polotoku v drugi polovici XV. stoljetja (*XV. Yüzyılın İkinci Yarısında Balkan Yarımadasında Dubrovnik Ticaret Şirketlerinin İşleri*)."
Zgodovinski časopis, (Ljubljana, 1974), ss. 215-222.
947. ----- "Vplivi Osmanskoga umperja na slovenske dežele v 15. in

16. stoletju (15. ve 16. Yüzyılda Slovenya Topraklarına Osmanlı İmparatorluğu'nun Etkileri)." Zgodovinski časopis, (Ljubljana, 1976), ss. 3-21.
948. ----- "Problematika turskih provala u slovenačke zemlje i organizacija odbrane u XV i XVI veku (XV. ve XVI. Yüzyılda Slovenya Topraklarına Türk İstilaları ve Savunma Düzenlemesi)." Istorijski časopis, Sayı: 25-26, (Belgrat, 1979), ss. 117-131.
949. ----- "Jugoslavenske dežele od prevlade Benečanov in Turkov do prevlade Habsburžanov (Venedik ve Türk Hâkimiyetinden Habsburg Hâkimiyetine Kadar Yugoslav Toprakları)." Zgodovinski časopis, Sayı: 1-2, (Ljubljana, 1982), ss. 19-43.
950. ----- "Zaslišavanje ujetnikov iz Bosne v času turških vpadov v slovenske dežele (Slovenya Topraklarına Türk İtilası Sırasında Bosna Mahkumlarının Sorgunlaması)." Prilozi Instituta za istoriju, (Saraybosna, 1988), ss. 33-44.
951. Vojvodić, Mihailo (Voyvodiç, Mihailo). "Trgovinski pregovori Srbije i Turske 1898-1902. godine (1898-1902 Yılında Sırbistan ve Türkiye Arasında Ticari Uzlaşmalar)." Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1977), ss. 97-112.
952. ----- "Berlinski kongres i Prizrenska liga (Berlin Kongresi ve Prizren Birliği)." Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1989), ss. 1-21.
953. ----- "Srbija i grčko-turski rat 1897. godine (1897 Yılında Sırbistan ve Yunan-Türk Savaşı)." Istorijski časopis, Sayı: 18, (Belgrat, 1971), ss. 491-518.
954. Vryonis, Jr., Speros. "Decisions of the Patriarchal Synod in Constantinople as a Source for Ottoman Religious Policy in the Balkans Prior to 1402 (1402 Yılından Önce Balkanlarda Osmanlı Dini Siyaseti İçin Kaynak Olarak İstanbul Patrrikhane Meclisinin Kararları)." Zbornik radova Vizantološkog instituta, Sayı: 19, (Belgrat, 1980), ss. 283-297.
955. Yusuf, Gülderen. "Kanuni Sultan Süleyman Döneminde (1520-1566) Tuna ve Tunaya Akan Diğer Nehirlerdeki Türk Filosu ve Gemilikleri (Tersaneleri)." Çevren,

Sayı: 43, (Priştine, 1984), ss. 11-29.

956. ----- "XVI. y.y.'da Nikopole, Silistre, Ruşçuk ve Vidin'de Yapılan Türk Tersaneleri." Çevren, Sayı: 64, (Priştine, 1988), ss. 15-25.
957. Začek, Vaclav (Začek, Vatslav). "František Zah o stanju u Srbiji pedesetih godina XIX veka (*XIX. Yüzyılın Ellili Yıllarında Sırbistan'ın Durumu Üzerine František Zak*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrat, 1978), ss. 121-153.
958. Zdraveva, Milka. "Makedonija vo Istočnata kriza 1875-1881 (*1875-1881 Yılında Doğu Sorununda Makedonya*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1976), ss. 308-310.
959. ----- "Eksploatacija na sulfur i salitra vo Makedonija na osmanskoto vladeenje i nivnata prerabotka v crn barut (*Osmanlı Döneminde Makedonya'da Kükürt ve Güherçi Kullanımı ve Siyah Baruta Dönüştürülmeleri*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 2-3, (Üsküp, 1979), ss. 107-129.
960. ----- "Territorial Changes in the Balkan Peninsula After the Berlin Congress (1878) (*Berlin Kongresinden Sonra Balkan Yarımadasında Bölgesel Değişiklikler*)."
Macedonian Review, Sayı: 2, (Üsküp, 1982), ss. 135-143.
961. ----- "Osmanlı İdaresi Zamanında Üsküp." Sesler, Sayı: 175, (Üsküp, 1983), ss. 93-97.
962. Zelenika, Andjelko (Zelenika, Ancelko). "Gabela kao odbrambeni centar Neretve u doba Turaka (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Neretva'nın Savunma Merkezi Olarak Gebela*)."
Hercegovina, Sayı: 1, (Mostar, 1981), ss. 89-118.
963. ----- "Gabela na Neretvi u doba Turaka (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Neretva Nehrinde Gabela*)."
Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 42, (Saraybosna, 1983), ss. 389-425.
964. ----- "Vojno-geografska karta Hercegovine iz 1788. godine (*1788 Yılı Hersek Askerî-Coğrafi Haritası*)."
Tribunia, Sayı: 8, (Trebinje, 1984), ss. 31-37.
965. ----- "Kula iz 17. Stoljeća na Humu u Mostaru (*Mostar'da Hum Dağında 17 Yüzyıl Kulesi*)."
Hercegovina, Sayı: 6, (Mostar, 1987), ss. 141-149.

966. Zirojević, Olga (Ziroyeвић, Olga). "Belgeler, Türk Tarih Belgeleri Dergisi, Cilt 1, Ocak 1964, Sayı 1, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1964, 117 (s kartom (harita ile))." Istorijski časopis, Sayı: 14-15/1963-1965, (Belgrat, 1965), ss. 562-564.
967. ----- "İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, 23 ncü Cilt, Ekim 1962 - Şubat 1963, No 1-2, str. 402." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-1963, (Saraybosna, 1965), ss. 372-375.
968. ----- "Jedan vek turske vladavine u Slankamenu (1521-1621) (*Salankamin'de Türk Yönetiminin Bir Yüzyılı (1521-1621)*)."
Istorijski časopis, Sayı: 14-15/1963-1965, (Belgrat, 1965), ss. 29-54.
969. ----- "L.Fekete, Gy. Kaldy-Nagy, Rechnungsbücher Türkischer Finanzstellen in Buda (Ofen), 1550-1580, Türkischer Text, Institutum Historicum Academiae Scientiarum Hungaricae, Budapest 1962, 839, faks. VIII." Istorijski časopis, Sayı: 14-15/1963-1965, (Belgrat, 1965), s. 561.
970. ----- "Belgerer, Türk Tarih Belgeleri Dergisi, Cilt 1. Ankara 1964." Istorijski časopis, Sayı: 14-15/1963-1965, (Belgrat, 1965), ss. 562-563.
971. ----- "Putopisi u ogledalu deftera (*Seyahatnamelerin Defterlere Yansımaları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (Saraybosna, 1970), ss. 125-134.
972. ----- "Güçer Lütfi, dr., XVI–XVII Asirlanda Osmanli Imperatorlugunda Hububat Meselesi ve Hububattan Alinan. Vergiler, Istanbul 1964." Istorijski časopis, Sayı: 16-17, (Belgrat, 1970), ss. 322-323.
973. ----- "Orhonlu Cengiz dr., Osmanli Imperatorlugunda Asiretleri Iskan Teşebbüsü (1691–1696) Istanbul 1963." Istorijski časopis, Sayı: 16-17, (Belgrat, 1970), ss. 323-324.
974. ----- "Carigradski drum od Beograda do Sofije (1459-1683) (*1459-1683 Yılında Belgrat'tan Sofya'ya İstanbul Yolu*)."
Zbornik Istorijskog muzeja Srbije, Sayı: 7, (Belgrat, 1970), ss. 3-196.
975. ----- "Tri turska popisa u sofijskom sandžaku u XVI veku (XVI.

- Yüzyılda Sofya Sancağında Üç Türk Sayımı*)." Istorijski časopis, Sayı: 18, (Belgrat, 1971), ss. 271-274.
976. ----- "Vučitrnski i prizrenski sandžak u vreme vladavine Sulejmana Veličanstvenog (*I. Süleyman Döneminde Viçitırın ve Prizren Sancakları*)." Istorijski časopis, Sayı: 19, (Belgrat, 1972), ss. 263-274.
977. ----- "Dobijanje prava gradjanstva u Osmanskoj imperiji (XV-XVII v.) (*XV.-XVII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda Vatandaşlık Hakkı*)." Jugoslovenski istorijski časopis, (Ljubljana, Zagreb, Belgrat, 1973), ss. 81-92.
978. ----- "Užice do 1683. godine (*1683 Yılına Kadar Uzice*)." Užički zbornik, Sayı: 2, (Uzice, 1973), ss. 41-47.
979. ----- "Srednji vek i period turske vladavine (*Ortaçağ ve Türk Hâkimiyeti Dönemi*)." Bor i okolina. Knj.I. Prošlost i tradicionalna kultura. Bor: 1973, ss. 54-62.
980. ----- "Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi 1, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi (1972)." Balkanica, Sayı: 4, (Belgrat, 1973), ss. 647.
981. ----- "Kruševac u 16. i 17. veku (*16. ve 17. Yüzyılda Kruşevac*)." Zbornik Istorijskog muzeja Srbije, (Belgrat, 1975), ss. 51-59.
982. ----- "Cigani u Srbiji od dolaska Turaka do kraja 16. veka (*Türklerin Gelişiminden 16. Yüzyılın Sonuna Kadar Sırbistan'da Çingeneler*)." Jugoslovenski istorijski časopis, (Ljubljana, Zagreb, Belgrat, 1976), ss. 67-78.
983. ----- "Jugoslovenski narodi pod turskom vlašću do kraja 18. veka. Bibliografija jugoslovenske istoriografije 1965-1975 (*18. Yüzyılın sonuna Kadar Türk Hâkimiyeti Altında Yugoslav Halkları. 1965-1975 Yılında Yugoslav Tarihçiliğinin Bibliyografyası*)." Jugoslovenski istorijski časopis, (Ljubljana, Zagreb, Belgrat, 1976), ss. 157-184.
984. ----- "Turska utvrđena mjesta na području današnje Vojvodine, Salvonije i Baranje (*Bugünkü Voyvodina, Slavoniya ve Baranya Bölgelerinde Türk*

- Savunma Yerleri*)." Zbornik za istoriju, Sayı: 14, (Novi Sad, 1976), ss. 99-143.
985. ----- "Beleške Evlije Čelebije o naseljima na putu od Beograda do Budima u svetlu savremenih izvora (*Bugünkü Kaynakların Gözüyle Belgrat'tan Budim'e Giden Yollarda Yerleşimler Hakkında Evliya Çelebi'nin Yazıları*)."
Istorijski časopis, Sayı: 24, (Belgrat, 1977), ss. 161-175.
986. ----- "Mreže turskih puteva (kopnenih i vodenih) i promet na području današnje Vojvodine i Slavonije (*Bugünkü Vojvodina ve Slavoniya Bölgelerinde Türk (Kara ve Su) Yolların Ağı ve Trafik*)."
Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, Sayı: 5, (Zagreb, 1978), ss. 57-70.
987. ----- "Baltaci Dr Cahid, XV–XVI asırlarda Osmanlı medreseleri, Teşkilât, Tarih İstanbul, 1976, XXXVIII + 715." Istorijski časopis, Sayı: 25-26, (Belgrat, 1979), ss. 330-332.
988. ----- "Birken Andreas, Die Provinzen des osmanischen Reiches, Beihefte zum Tübinger Atlas des Vorderen Orient herausgegeben im Auftrag der Sonderforschungsbereichs 19 von Wolfgang Rölling, Reihe B (Geisteswissenschaften) Nr. 13, Wiesbaden 1976, 322." Istorijski časopis, Sayı: 25-26, (Belgrat, 1979), ss. 332-333.
989. ----- "Oko naziva Frenk i Latin (*Frenk ve Latin Terimleri Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Sarajbosna, 1980), ss. 375-385.
990. ----- "Evliya Çelebi, Kniha ciest, Cesty po Slovensku, Tatran 1978. 323." Istorijski časopis, Sayı: 27, (Belgrat, 1980), ss. 291-292.
991. ----- "Эвлия Челеби, Книга путешествия (Извлечения из сочинения турецкого путешественника XVII века). Перевод и комментарии. Выпуск 2, Земли северного Кавказа, Поволжья и Подонья, Институт востоковедения, Москва 1979, 287." Istorijski časopis, Sayı: 27, (Belgrat, 1980), s. 292.
992. ----- "Romi na području današnje Jugoslavije u vreme turske vladavine (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Bugünkü Yugoslavya Bölgesinde*

- Romanlar*)." Glasnik Etnografskog muzeja, Sayı: 45, (Belgrat, 1981), ss. 225-245.
993. ----- "Göllner Carl, Turcica, Die Türkenfrage in der öffentlichen Meinung Europas im 16. Jahrhundert, III Bd. Bibliotheca bibliographica Aureliana, LXX, Bucuresti, Baden–Baden, MCMLXXVIII, 443." Istorijski časopis, Sayı: 28, (Belgrat, 1981), ss. 184-185.
994. ----- "Rudarstvo u periodu od XV do XVIII veka (*XV. Yüzyıldan XVIII. Yüzyıla Kadar Madencilik*).\" Istorijski rudarstva Jugoslavije. Rudarstvo Jugoslavije. Beograd: 1982.
995. ----- "Leskovac i njegova nahija od 1455. do 1683. godine (*1455 Yılından 1683 Yılına Kadar Leskovac ve Nahiyesi*).\" Leskovački zbornik, Sayı: 23, (Leskovac, 1983), ss. 211-268.
996. ----- "Zemun, period turske valdavine do Bečkog rata (1683) (*1683 Yılında Viyana Savaşına Kadar Türk Hâkimiyeti Döneminde Zemun*).\" Godišnjak grada Beograda, Sayı: 30, (Belgrat, 1983), ss. 21-26.
997. ----- "Karl Nehring, Adam Freiherrn zu Herbersteins Gesandtschaftsreise nach Konstantinopel, Ein Beitrag zum Frieden von Zsitvatorok (1606) Südosteuropäische Arbeiten 78, München 1983, 231.\" Istorijski časopis, Sayı: 32, (Belgrat, 1986), ss. 257-258.
998. ----- "Karl Nehring, Iter Constantinopolitanum, Ein Orstnamenverzeichnis zu den kaiserlichen Gesandtschaftsreisen an die Ottomanische Pforte 1530–1618, Veröffentlichungen des Finnisch–Ugrischen Seminars an der Universität München, Serie C, Band 17, München 1984, 60.\" Istorijski časopis, Sayı: 32, (Belgrat, 1986), ss. 256-257.
999. ----- "Užice u svetlu turskih izvora (*Türk Kaynaklarında Uzice*).\" Užički zbornik, Sayı: 16, (Uzice, 1987), ss. 91-104.
1000. ----- "Turski izvori XV i XVI veka o posedima manastira Mileševa (*Mileşevo Manastırının Mülkleri Hakkında XV. ve XVI. Yüzyıl Türk Kaynakları*).\" Zograf, Sayı: 18, (Belgrat, 1987), ss. 75-78.

1001. ----- "Mreža turskih puteva (kopnenih i vodenih) na području današnje Vojvodine i Slavonije (*Bugünkü Voyvodina ve Slavoniya Bölgelerinde Türk (Kara ve Su) Yolların Ağı ve Trafik*)."
Istorijski časopis, Sayı: 34, (Belgrat, 1988), ss. 119-129.
1002. ----- "Manastiri u svetlu turskih popisa (*Türk Sayımlarında Manastırlar*)."
Saopštenja, Sayı: 20-21, (Belgrat, 1988-1989), ss. 231-235.
1003. ----- "Užice u vreme turske vlasti, Užice u obnovljenoj Srbiji (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Uzice, Yenilenen Sırbistan'da Uzice*)."
Istorija Titovog Užica (do 1918). Sv. 1. Beograd-Titovo Užice: 1989, ss. 189-396.
1004. ----- "Nikolaj Todorov, Aparuh Velkov, Situation démographique de la péninsule Balkanique (fin du XVe s. – début du XVIe s.) Academie bulgare des sciences, Institut d' etudes balkanique, Sofia 1988, 310."
Istorijski časopis, Sayı: 36, (Belgrat, 1989), ss. 271-273.
1005. ----- "Kroz novobrdске mahale 1664/65. godine (*1664/65 Yılında Nobırda Mahalelerinden*)."
Miscellanea, Sayı: 20, (Belgrat, 1990), ss. 7-14.
1006. ----- "Turske vesti o Sopoćanima (*Sopoçani Manastırı Hakkında Türk Haberleri*)."
Istorijski časopis, Sayı: 37, (Belgrat, 1991), ss. 213-217.
1007. Zlatar, Behija (Zlatar, Behiya). "Neki podaci o sandžak-begu Mehmed-begu Obrenoviću (*Sancak Beyi Mehmed Bey Obrenović Hakkında Baz Bilgileri*)."
Prilozi Instituta za istoriju radničkog pokreta, (Saraybosna, 1974), ss. 341-346.
1008. ----- "Popis vakufa u bosni prve polovine XVI vijeka (*XVI. Yüzyılın İlk Yarısında Bosna'daki Vakıfların Sayımı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 20-21/1970-71, (Saraybosna, 1974), ss. 109-158.
1009. ----- "O Malkočima (*Malkoçlar Hakkında*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı 26/1976, (Saraybosna, 1978), ss. 105-114.
1010. ----- "Podaci o stanovništvu Sarajeva u popisu bosanskog sandžaka iz 1604. godine (*1604 Yılı Bosna Sancağının Sayımında Saraybosna Nüfusu Hakkında Bilgiler*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 17, (Saraybosna,

1980), ss. 227-238.

- 1011.** ----- "Osvrt na srednje i manje vakufe u Sarajevu u XVI stoljeću (*XVI. Yüzyılda Saraybosna'da Orta ve Küçük Vakıflara Bakış*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 103-112.
- 1012.** ----- ; Enes Pelidija (Enes Pelidiya). "Prilog kulturnoj istoriji Pljevalja osmanskog perioda-zadužbine Husein-paše Boljanića (*Pljevlja'nın Kültür Tarihine Katkı-Hüseyin Paşa Boljaniç'in Vakıfları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 34/1984, (Saraybosna, 1985), ss. 115-128.
- 1013.** ----- "Na periferiji Osmanskog carstva (*Osmanlı İmparatorluğu'nun Kenarında*)."
Modriča sa okolinom u prošlosti. Modriča: 1986, ss. 73-107.
- 1014.** ----- "Sarajevo u djelima Hamdije Kreševljakovića (*Hamdiya Kreşevljakoviç'in Eserlerinde Saraybosna*)."
Islamska misao, Sayı: 126, (Saraybosna, 1989), ss. 13-16.
- 1015.** ----- "Sarajevo kao trgovački centar bosanskog sandžaka u XVI vijeku (*XVI. Yüzyılda Bosna Sancağında Ticari Merkez Olarak Saraybosna*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 38/1988, (Saraybosna, 1989), ss. 225-240.
- 1016.** ----- "Prijeti na dvoru bosanskih namjesnika u Sarajevu (*Saraybosna'da Bosna Vekillerinin Köşklerinde Resepsiyonlar*)."
Islamska misao, Sayı: 139, (Saraybosna, 1990), ss. 59-61.
- 1017.** ----- "Rustem-paša (1500-1561) Veliki Vezir Sulejmana Veličanstvenog (*I. Süleyman'nın Büyük Veziri Rüstem Paşa (1500-1561)*)."
Islamska misao, Sayı: 135, (Saraybosna, 1990), ss. 34-36.
- 1018.** ----- "Širenje islama i islamska kultura u Sarajevu i okolini (*Saraybosna ve Civarında İslam ve Kültürünün Yayılması*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 253-268.
- 1019.** ----- "O sudbini ratnih zarobljenika u Sarajevu u XVI stoljeću (*XVI. Yüzyılda Saraybosna'da Savaş Esirlerinin Kaderi Üzerine*)."
Prilozi za

orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 259-266.

- 1020.** Zlatar, Zdenko. "Stvaranje Svete Lige i Dubrovačka Republika (1683-1684) (*Kutsal İttifak ve Dubrovnik Cumhuriyeti (1683-1684)*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, (Ljubljana, Zagreb, Belgrad, 1975), ss. 29-59.
- 1021.** ----- "Kara Mustapha and the Republic of Dubrovnik (1677–1678): a New Interpretation (*Kara Mustafa ve Dubrovnik Cumhuriyeti (1677-1678)*)."
Balkanica, Sayı: 8, (Belgrad, 1977), ss. 201-215.
- 1022.** Zloković, M. (Zloković, M.). "Pomorstvo i trgovina Herceg-Novoga za vrijeme turske vladavine (*Türk Hâkimiyeti döneminde Hersek Novi'de Denizcilik ve Ticaret*)."
Godišnjak Pomorskog muzeja, Sayı: 31-32, (Kotor, 1983-1984), ss. 89-100.
- 1023.** Zuković, Ljubomir (Zuković, Lyubomir). "Istorijski okvir usmene tradicije o Ivanu Crnojeviću i njegovim sinovima (*İvan Crnojeviç ve Oğulları Hakkında Sözlü Geleneğinin Tarih Çerçevesi*)."
Radovi Filozofskog fakulteta, Sayı: 8, (1974-1975), ss. 349-386.
- 1024.** Žeravčić, Momčilo V. (Jeravçiç, Momçilo V.). "Turski dokumenti u Državnom arhivu NRS (*Sırbistan Devlet Arşivinde Türk Belgeleri*)."
Istorijski glasnik, Sayı: 1-2, (Belgrad, 1957), ss. 63-68.
- 1025.** Živković, Dragoje (Jivkoviç, Dragoye). "Pokušaj obnove Albanske lige 1899. godine prema dokumentima iz Arhiva Crne Gore (*Karadağ Arşivindeki Belgelere Göre 1899 Arnavut Birliğinin Yeniden Oluşturulması Hareketi*)."
Istorijski zapisi, (Belgrad, 1979), ss. 111-126.
- 1026.** Živojinović, Mirjana (Jivoyinoviç, Miryana). "O napadima Turaka na Svetu Goru na osnovu vizantijskih izvora (*Bizans Kaynaklarına Göre Aynoroz'a Türk Saldırıları*)."
Jugoslovenski istorijski časopis, Sayı: 1-2, (Ljubljana, Zagreb, Belgrad, 1979), ss. 5-19.
- 1027.** ----- "Concerning Turkish Assaults on Mount Athos in the 14th Century, Based on Byzantine Sources (*Bizans Kaynaklarına Göre Aynoroz'a Türk Saldırıları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss.

501-516.

II. E. SANAT TARİHİ

II. E. I. Kitaplar

1. Andrejević, Andrej (Andrejević, Andrej). Islamska monumentalna umetnost XVI veka u Jugoslaviji. Kupolne džamije (*Yugoslavya'daki XVI. Yüzyıl İslam Mimari Sanatı. Kubbeli Camiler*). Beograd: Filozofski fakultet u Beogradu, Institut za istoriju umetnosti; Srpska akademija nauka i umetnosti, Balkanološki institut, 1984, 126 S.
2. Čipan, Boris (Çipan, Boris). Makedonskite gradovi vo XIX vek i nivnata urbana perspektiva (*XIX. Yüzyılda Makedon Şehirleri ve Kentsel Perspektifi*). Skopje: 1978, 133
3. Djurić-Zamolo, Divna (Curiç-Zamolo, Divna). Beograd kao orijentalna varoš pod Turcima 1521-1867 (*Türk Hâkimiyeti Altında Oryantal Varoşu Olarak Belgrat 1521-1867*). Beograd: Muzej grada Beograda, 1977, 325 S.
4. Gabrijan, Dušan (Gabriyan, Duşan). Bosensko orientalna arhitektura v Sarajevu s posebnim obzirom na sodobno-The Bosnian Oriental Architecture in Sarajevo with Special Reference to the Contemporary One (*Çağdaş Mimari Özelinde Saraybosna'da Bosna Oryantal Mimarisi*). Ljubljana: Partizanska knjiga, 1984, 183 S.
5. Hasandedić, Hivzija (Hasandediç, Hivziya). Spomenici kulture turskog doba u Mostaru (*Mostar'da Türk Döneminin Kültür Anıtları*). Sarajevo: Veselin Masleša, 1980, 229 S.
6. Kojić, Branislav (Koyiç, Branislav). Varošice u Srbiji XIX veka (*XIX. Yüzyılinda Sırbistan'da Küçük Varoşlar*). Beograd: Gradjevinska knjiga, 1970, 158 S.
7. ----- Stari Balkanski Gradovi, Varoši i Varošice (*Eski Balkan Şehir, Varoş ve Küçük Varoşları*). Beograd: Institut za arhitekturu i urbanizam, 1976, 103 S.

8. Kreševljaković, Hamdija (Kreševlyaković, Hadmiya). Hanovi i karvansaraji u Bosni i Hercegovini (*Bosna Hersek'te Han ve Kervansaraylar*). Sarajevo: Naučno društvo NR BiH, 1957, 164 S.
9. ----- Banje u Bosni i Hercegovini (1462-1916) (*Bosna Hersek'te Kaplıcalar (1462-1916)*). 2. Baskı. Sarajevo: Svjetlost, 1952, 148 S.
10. Janc, Zagorka (Yants, Zagorka). Islamska minijatura (*İslam Minyatürü*). Beograd-Zagreb-Mostar: Jugoslavija, Spektar, Prva književna komuna, 1985, 136 S.
11. Pavlović, D.St. (Pavlović, D. St.) vd. Narodno graditeljstvo na Balkanu (*Balkanlarda Halk Mimarisi*). Beograd: Republički zavod za zaštitu spomenika kulture, 1987, 161 S.
12. Popović, Marko (Popović, Marko). Beogradska tvrđava (*Belgrat Kalesi*). Beograd, 1982, 239 S.
13. Redžić, Husref (Reciç, Husref). Umjetnost na tlu Jugoslavije: Islamska umjetnost (*Yugoslavya Topraklarında Sanat: İslam Sanatı*). Beograd-Zagreb-Mostar, 1982, 151 S.
14. ----- Studije o islamskoj arhitektonskoj baštini (*İslam Mimari Hazinesi Üzerine Araştırmalar*). Sarajevo, 1983, 350 S.
15. Šuput, M. (Şuput, M.). Srpska arhitektura u doba turske vlasti 1459-1690 (*Türk Hâkimiyeti Döneminde Sırp Mimarisi 1459-1690*). Beograd, 1984, 119 S.

II. E. II. Makaleler

1. Alibegović, E (Alibegović, E.). "Velike džamije u Istanbulu koje su podignuli turski drzavnici jugoslavenskog porijekla (*Yugoslav Kökenli Türk Devlet Adamları Tarafından Yapıtılan İstanbul'daki Büyük Camiler*)". Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 10-11, (Saraybosna, 1964), ss.515-517.
2. Alihodžić, Hakija (Alihociç, Hakiya). "Kzlaragina džamija u Mrkonjić Gradu (*Mrkonyiç Grad'da Kızlarağa Camisi*)". Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1-3, (Saraybosna, 1961), ss. 68-70.

3. Andrejević, Andrej (Andreyevič, Andrey). "Prilog proučavanju islamskih uticaja na umetnost XVI i XVII veka kod Srba u Sarajevu i Bosni (*Saraybosna ve Bosna'daki Sırpların XVI. ve XVII. Yüzyıl Sanatında İslam Etkisinin Araştırmasına Ek*)."
Prilozi za proučavanje istorije Sarajeva, Sayı: 1, (Saraybosna, 1963), ss. 51-71.
4. ----- "Dva novopazarska amama (*İki Yeni Pazar Hamamı*)."
Balkanica, Sayı: 7, (Belgrat, 1976), ss. 291-307.
5. ----- "Pretvaranje crkava u džamije (*Kiliselerin Camilere Dönüştürülmesi*)."
Zbornik za likovne umetnosti Matice srpske, Sayı: 12, (Novi Sad, 1976), ss. 99-117.
6. ----- "Arhitektura i zidno slikarstvo XVI veka sarajevske Careve džamije (*Saraybosna'nın Çar Camisinin XVI. Yüzyıla Ait Mimarisi ve Duvar Resimleri*)."
Saopštenja, Sayı: 18, (Belgrat, 1986), ss. 137-158.
7. ----- "Carigrad i islamska umetnost u Jugoslaviji. Atribucije Sinanu i njegovoj školi (*İstanbul ve Yugoslavya'da İslam Sanatı. Sinan ve Ekolüne Atıflar*)."
Balkanica, Sayı: 20, (Belgrat, 1989), ss. 227-239.
8. ----- "Neimar Hajreddin i njegov rad u Hercegovini (*Mimar Hayreddin ve Hersek'teki Çalışması*)."
Hercegovina, Sayı: 7-8, (Mostar, 1990), ss. 39-51.
9. Asim, Mücahit. "Kosovo'da Esirgenmiş İslam Anıtları." Çevren, Sayı: 3, (Priştine, 1974), ss. 43-48
10. Asimov, Mücahit. "Kosovo'da Esirgenmiş İslam Anıtları." Çevren, Sayı: 2, (Priştine, 1974), ss. 44-48.
11. Bajalović-Hadžić-Pešić, Marija (Bayaloviç-Haci-Peşiç, Mariya). "Nalazi turske keramike iz Iznika u Srbiji (*Sırbistan'da İznik Türk Çinisinin Bulguları*)."
Gradska kultura na Balkanu 1 (XV-XIX Vek), Zbornik radova, Beograd, 1984, ss. 311-358.
12. Bajraktarević, Fehim (Bayraktareviç, Fehim). "Turski spomenici u Ohridu (*Ohri'deki Türk Anıtları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 111-134.

13. Barišta, H. Örcün. "The Contemporary Turkish Embroideries Derived From the Sources of the Ottoman Empire Period (*Osmanlı İmparatorluğu Dönemi Kaynaklarından Elde Edilen Çağdaş Türk İşlemeleri*)."
Makedonski folklor, Sayı: 34, (Üsküp, 1984), ss. 89-95.
14. Bašlagić, Šefik (Bašlagić, Šefik). "Hrišćanski nišan u Stranama kod Prače (*Prača Şehrinin Yakınlarındaki Strane'de Hristiyan Nişanı*)."
Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu, Sayı: 19, (Saraybosna, 1982), ss. 261-270.
15. Bećirbegović, Madžida (Bećirbegović, Macida). "Prosvjetni objekti islamske arhitekture u Bosni i Hercegovini (*Bosna Hersek'te İslam Mimarisinin Eğitim Yapıları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 20-21/1970-71, (Saraybosna, 1974), ss. 223-364.
16. ----- "Urbanizacija i prosvjetni objekti u bosanskom ejaletu kao faktori širenja islamske kulture (*İslam Kültürünün Yayılmasının Faktörleri Olarak Bosna Eyaletinde Kentleşme ve Eğitim Yapıları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 359-368.
17. Begović, Mehmed. "Tayyib Okic, Belgrat'taki Bayrakli camii, Vakıflar Dergisi X, Ankara 1973."
Balkanica, Sayı: 5, (Belgrat, 1974), ss. 458-459.
18. Bejtić, Alija (Beytić, Aliya). "Banja Luka pod turskom vladavinom. Arhitektura i teritorijalni razvitak grada u XVI i XVII vijeku (*Türk Hâkimiyeti Altında Banja Luka. XVI. ve XVII. Yüzyılda Şehrın Mimari ve Bögelesel Gelişimi*)."
Naše starine, Sayı: 1, (Saraybosna, 1953), ss. 91-117.
19. ----- "Spomenici osmanlijske arhitekture u Bosni i Hercegovini (*Bosna Hersek'te Osmanlı Mimarisinin Anıtları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 229-297.
20. ----- "Ko je gradio Arslanagića most, (*Arslanagić Köprüsünü Kim İnşa Etmmişti*)."
Pregled, (Saraybosna, 1975), ss. 1041-1046.
21. Beljkašić, Ljiljana (Belykašić, Lyilyana). "Orijentalni elementi u nošnjama balkanskih zemalja (*Balkan Ülkeleri Kostümlerindeki Oryantal Öğeler*)."
Etnološki pregled, Sayı: 4, (1962), ss.98-104.

22. Beljkašić-Hadžidedić, Ljiljana (Belykašić-Hacidediç, Lylyana). "O terzijskom zanatu u Sarajevu (*Saraybosna'da Terzilik*)."
Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, Sayı: 27-28/1972-73, (Saraybosna, 1974), ss. 155-182.
23. Bogojević, Lidiya (Bogoyeviç, Lidiya). "Prilog kon datiranje i imeto na Jelen-Kapan džamija vo Skopje (*Üsküp'te Bulunan Yelen-Kapan Caminin Tarih ve Adı İle İlgili Bir Katkı*)."
Likovna umetnost, Sayı: 1, (Üsküp, 1973), ss. 39-42.
24. Bojanić-Lukač, Dušanka (Boyaniç-Lukaç, Duşanka). "O banjalučkoj sedžadi (*Banya Luka Seccadesi Üzerine*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1985), ss. 267-276.
25. Bugarski, Astrida. "Kuća sa "čardakom" u podbjelašničkim selima (*Byelasnitsa Dağının Eteklerinde Bulunan Köylerde "Çardak"lı Evler*)."
Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, Sayı: 27-28/1972-73, (Saraybosna 1974), ss. 231-247.
26. Buljina, H. (Bulyina, H.). "Četiri stoljeća Ferhadije (*Ferhad Paşa Camii'nin Dört Yüzyılı*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 2, (Saraybosna, 1980), ss. 158-166.
27. ----- "Istorija Careve džamije i njenih pratećih objekata (*Çar Cami ve Ek Yapılarının Tarihi*)."
Takvim, (Saraybosna, 1983), ss. 125-137.
28. ----- "Bihać i Fethija-džamija (*Bihaç ve Fethiya Camii*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, (Saraybosna, 1984), ss. 713-720.
29. ----- "Jajce i džamija sultanije Esme (*Yaytse ve Esma Sultan Camisi*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, (Saraybosna, 1984), ss. 579-589.
30. Buturović, Derviš (Buturoviç, Derviş). "Nešto o mesdžidima (*Mescidler Üzerine*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1-3, (Saraybosna, 1960), ss. 20-23.
31. Ciglencečki, Marjeta (Tsiglencečki, Maryeta). "Turquerije v Ptujem muzeju - Turkish Portraits in the Museum of Ptuj (*Ptuy Müzesinde Bulunan Türk Portreleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 369-384.

32. Čakalović, Midhat (Çakalović, Midhat). "Ahmed-efendijina medresa u Visokom (*Visoko'da Ahmet Efendinin Medresesi*)."
Takvim, (Saraybosna, 1988), ss. 149-166.
33. Čelić, Džemal (Çeliç, Cemal). "Musafirhana blagajske tekije (*Blagay Tekkesinin Misafirhanesi*)."
Naše starine, Sayı: 1, (Saraybosna, 1953), ss. 189-193.
34. ----- "Arhitektura Gradačca i restauratorski zahvat na kuli Huseinkapetana Gradašćevića (*Gradačats Mimarisi ve Husein-Kapetan Gradašćević Kulesindeki Restorasyonu*)."
Naše starine, Sayı: 2, (Saraybosna, 1954), ss. 167-174.
35. ----- "Minijaturist Omer Nakaš (*Minyatürcü Ömer Nakkaş*)."
Odjek, Sayı: 13-14, (Saraybosna, 1975), s. 25.
36. ----- ""Improvizacije" oko Arslanagić mosta (*Arslanagić Köprüsü Etrafındaki "Doğaçlamalar"*)."
Pregled, (Saraybosna, 1976), ss. 295-299.
37. ----- "Urbana struktura i arhitektura starog Sarajeva (*Eski Saraybosna'nın Şehir Yapı ve Mimarisi*)."
Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 55, (Saraybosna, 1987), ss. 460-488.
38. Ćorović-Ljubinković, Mirjana (Çorović-Lyubinković Miryana). "Crvena boja na remek delima turskog gradjevinarstva (*Türk Mimarisinin Başyapıtlarında Kırmızı Rengi*)."
Dnevnik, Sayı: 6041, (1963), s. 14.
39. Doğan, Ferruh. "Türk Karikatürü Yıllar Boyunca."
Çevren, Sayı: 42, (Priştine, 1984), ss. 103-108.
40. Djurić- Zamolo, Divna (Curiç-Zamolo, Divna). "Prilog poznavanju beogradskih džamija (*Belgrat Camilerinin Tanınmasına Katkı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 14-15/1964-65, (Saraybosna, 1969), ss. 123-140.
41. ----- "Džamije u užoj Srbiji iz XIV-XIX veka (*İç Sırbistan'da XIV-XIX. Yüzyıllar Arasında Yapılan Camiler*)."
Gradska kultura na Balkanu 1 (XV-XIX vek), Zbornik radova, Beograd, (1984), ss. 331-358.
42. Eren, Ismail. "Kosovo'da Sultan Murad Türbesiyle İlgili Tarihsel Bir Belge."
Çevren, Sayı: 9, (Priştine, 1976), ss. 69-75.

43. Esih, Ivan. "Mimar Koca Sinan." Čovjek i prostor, Sayı: 14, (1954), s. 3.
44. Esin, Emel. ""SIN" (Bosna-Hersek'de Bogomillere Atfedilen, XIII-XVI. Asırlardan Lahidler ile Anadolu'daki XII-XIV. Yüzyıllardan Müşahhas Tasvirli Türk Mezar Taşları Arasında Bir Mukayese)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 107-138.
45. Fajčić, Zejnil (Fayıç, Zeynil). "Stanje sakralnih i prosvetnih objekata u Sarajevu, razorenih za vrijeme provale Eugena Savojskog (*Savoy Prensi Eugen'in İşgali Döneminde Saraybosna'da Yıkılan Dini ve Eğitim Yapılarının Durumu*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 89-108.
46. Fehér, Géza. "Réflexions sur l'authenticité iconographique des illustrations des chroniques ottomanes (*Osmanlı Kroniklerin Çizimlerinin İkonografik Otantikliği Üzerine Düşünceler*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss.139-144.
47. Filipović, Milenko (Filipoviç, Milenko). "Turbe Šeh-Sinan-Babe i Pobrın grob u Srebreniku (*Srebrenik'te Şeyh Sinan Baba'nın Türbesi ve Pobrın'nun Mezarı*)." Članci i gradja, Sayı: 6, (1965), ss. 151-156.
48. Finci, Jahiel; Ivan Taubman (Fintsi, Yahiel; İvan Taubman). "Restauracija karavansaraja Mehmed-Paše Kukavice u Foči (*Foça'da Mehmed Paşa Kukavitsa'nın Kervasarayının Restorasyonu*)." Naše starine, Sayı: 2, (Saraybosna, 1954), ss. 113-118.
49. Fučić, Mladen (Fuçiç, Mladen). "Konzervatorski zahvat na Ferhad-pašinoj džamiji u Banjoj Luci (*Banya Luka'da Bulunan Ferhad Paşa Camii Üzerine Muhafaza İşlemi*)." Naše starine, Sayı: 1, (Saraybosna, 1953), ss. 117-121.
50. Gabrijan, Dušan (Gabriyan, Dušan). "Orijentalna hiša v Sarajevu. S posebnim obzirom na sodobno (*Saraybosna'da Oryantal Ev Tipi. Çağdaş Döneme Özel Bir Bakışla*)." Arhitektura, Sayı: 23-24, (1949), ss. 45-61.
51. Gaşi, Musa. "Kosova'da İslam-Türk Abidelerinin Sanatsal Özellikleri." Çevren, Sayı: 36, (Priştine, 1982), ss. 15-24.

52. Georgieva, Marija (Georgieva, Mariya). "Kučata na Rabevci-prilog kon istorijata na nejzinata gradba (*Rabevitsa'da Bir Evin İnşa Tarihine Katkı*)."
Istorija, (Üsküp, 1985), ss. 307-315.
53. Gojković, Milan (Goykovič, Milan). "Arslanagića most; Spasavanje i rekonstrukcija (*Arslanagiç Köprüsü; Kurtarılması ve Yeniden Yapılanması*)."
Zbornik zaštite spomenika kulture, Sayı: 22-23, (Belgrat, 1972-73), ss. 71-88.
54. Görgünay, Neriman. "Traditional Wedding-Costumes of Tahtacıs (Taktajies) of Izmir-Kemalpaşa and of Yougoslavian Immigrant Turks who Have Settled in Izmir (*İzmir-Kemal Paşa'nın Tahtacılarının ve İzmir'de Yerleşen Yugoslavya Göçmenleri Olan Türklerin Geleneksel Düğün Kıyafetleri*)."
Makedonski folklor, Sayı: 34, (Üsküp, 1984), ss. 103-108.
55. Grapčanović, Mustafa H. (Grapčanovič, Mustafa H.). "Muslimanski vjerski objekti u Bijeljini (*Biyelyina'da Müslüman Dini Yapıları*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 6, (Saraybosna, 1983), ss. 714-721.
56. Gülderen, Yusuf. "16. Yüzyılda Tuna Boylarında İnşa Edilen Dubalı Köprüler."
Çevren, Sayı: 49, (Priştine, 1985), ss. 33-43.
57. Hadžić, Abdulah (Haciç, Abdulah). "Bajrakli džamija u Beogradu (*Belgard'da Bayraklı Camii*)."
Godišnjak Muzeja grada Beograda, (Belgrat, 1957), ss. 93-100.
58. ----- "Bajrakli džamija u Beogradu (Belgard'da Bayraklı Camii)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 6-8, (Saraybosna, 1958), ss. 330-333.
59. Hadžimehanović, Refik M. (Hacimehanovič, Refik M.). "Mesdžidi i džamije u Gornjoj Tuzli (*Gornya Tuzla'daki Mescid ve Camiler*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1981), ss. 510-534.
60. ----- "Ljetopis tuzlanskih džamija (*Tuzla Camilerinin Vakayinamesi*)."
Takvim, (Saraybosna, 1982), ss. 106-141.

61. Hadžimehanović, Refik (Hacimehanović, Refik). "Mehmed-Čauš (tekijska) džamija u Konjicu (Ljetopis) (*Konyits'teki Mehmet Çauş (Tekke) Camisi*)."
Takvim, (Saraybosna, 1983), ss. 219-236.
62. Hadžiosmanović, Husein (Haciosmanović, Husein). "Imaret-džamija-najveća gradska džamija u Beogradu (*İmaret Camii-Belgrat'ın En Büyük Şehir Camisi*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 5, (Saraybosna, 1982), ss. 571-573.
63. ----- "Veličanstvena Ejnehan begova džamija u Beogradu (*Belgrat'taki Görkemli Eynehan Beg Camisi*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 4, (Saraybosna, 1983), ss. 551-552.
64. ----- "Velika Alipašina džamija u Beogradu (*Belgrat'taki Büyük Alipaşa Camisi*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 6, (Saraybosna, 1983), ss. 859-861.
65. ----- "Habil efendijina džamija u Beogradu (*Belgrat'taki Habil Efendi Camisi*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 2, (Saraybosna, 1986), ss. 171-172.
66. ----- "Tabačka Džamija u Beogradu 1660-1863 (*Belgrat'taki Tabak Camisi 1660-1863*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 2, (Saraybosna, 1986), ss. 280-281.
67. ----- "Hadži Ibrahim-begova džamija u Beogradu (*Belgrat'ta Hacı İbrahim Beg Camisi*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1, (Saraybosna, 1987), ss. 77-79.
68. ----- "Karavan-saraj i bezistan Mehmed-Paše Sokolovića u Beogradu (*Belgrat'taki Sokullu Mehmed Paşa Kervansaray ve Bezzazistanı*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 5, (Saraybosna, 1987), ss. 674-676.
69. ----- "Hadži Muhamedova tekija u Beogradu (*Belgrat'taki Hacı Muhamed Tekkesi*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 2, (Saraybosna, 1987), ss. 225-227.
70. ----- "Husein Laz Hadži-Mahmuta džamija u Beogradu (1789-1866)

- (Belgrat'taki Hüseyin Laz Hacı Mahmud Camisi (1789-1866))." Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 6, (Saraybosna, 1988), ss. 647-649.
71. ----- "Pašin Konak u Gornjem Kalemegdanu u Beogradu (1739-1919) (*Belgrat'ta Bulunan Gornji Kalemegdan'da Paşa Konağı (1739-1919)*)." Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 2, (Saraybosna, 1989), ss. 209-211.
72. Hafız, Nimetullah. "Sultan Murat Türbesini Korumak İçin Verilen Bir Berat." Çevren, Sayı: 3, (Priştine, 1974), ss. 39-42.
73. ----- ; Michael Kiel. "The Mosque of Kel Hasan Ağa in the Village of Rogova. An Unknown Ottoman Monument of the 16th Century in the Kosovo District (*Rogova Köyünde Kel Hasan Ağa Camisi. Kosovo Bölgesinin 16. Yüzyıla Ait Bilinmeyen Bir Osmanlı Anıtı*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 411-422.
74. Hafız, Tacide. "Kosova'da Türbeler." Çevren, Sayı: 4, (Priştine, 1979), ss. 51-56.
75. ----- "Kosova'da Türbeler." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 189-201.
76. Hajrullah, Zaimi (Hayrullah, Zaimi). "Velika džamija sultan Fatih Mehmeda u Priştini (*Priştine'deki Büyük Fatih Sultan Mehmed Camisi*)." Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 10-12, (Saraybosna, 1956), ss. 324-326.
77. Han, Verena. "Orijentalni predmeti u renesansnom Dubrovniku (*Rönesans Dubrovnik'inde Oryantal Nesneler*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57, (Saraybosna, 1958), ss. 115-137.
78. ----- "Arhivske vesti o turskom tekstilu XV veka u Dubrovniku (*Dubrovnik'teki XV. Yüzyıl Türk Tekstili Üzerine Arşiv Haberleri*)." Zbornik Muzeja primenjene umetnosti, Sayı: 16-17, (Belgrat, 1972), ss. 95-98.
79. ----- "Fifteenth and Sixteenth-Century Trade in Glass between Dubrovnik and Turkey (*XV. ve XVI. Yüzyılda Dubrovnik ve Türkiye Arasında Cam Ticareti*)." Balkanica, Sayı: 4, (Belgrat, 1973), ss. 163-178.
80. ----- "Andrej Andrejević, Aladža džamija u Foči (*Aladža Mosque in*

Foča)." Balcanica, Sayı: 4, (Belgrat, 1973), ss. 669-670.

81. ----- "Putopisne beleške Evlije Čelebije kao izvor za istoriju umetnosti Balkana (*Balkan Sanat Tarihi Kaynağı Olarak Evliya Çelebi'nin Seyahatname Notları*).\" Gradska kultura na Balkanu 2 (XV-XIX vek), Zbornik radova, Beograd, 1984, ss. 87-104.
82. ----- "Turski počasni kaftan u službi hrišćanske liturgije na Balkanu (XVI-XVII vek) (*Balkan Hristiyan Ayininde Türk Fahri Kaftanı*).\" Gradska kultura na Balkanu 1 (XV-XIX vek), Zbornik radova, Beograd, 1984, ss. 275-290.
83. ----- "A. Andrejević, Islamska monumentalna umetnost XVI veka u Jugoslaviji-Kupolne džamije, Beograd, 1984.\" Balcanica, Sayı: 15, (Belgrat, 1984), ss. 401-402.
84. Handžić, Adem (Hancı, Adem). "Džamija Skenderija u Sarajevu (*Saraybosna'da İskender Camii*).\" Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 2, (Saraybosna, 1979), ss. 160-162.
85. Hasandedić, Hivzija (Hasandedić, Hivziya). "Kulturno-istoriski spomenici u Mostaru iz turskog doba (*Türk Döneminden Kalan Mostar'daki Kültür-Tarih Anıtları*).\" Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss.149-177.
86. ----- "Tabačica džamija u Mostaru (*Mostar'da Tabacica Camii*).\" Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 215-222.
87. ----- "Sultan Selim Javuzov mesdžid u Mostaru (*Mostar'daki Yavuz Sultan Selim'in Mescidi*).\" Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1-2, (Saraybosna, 1963), ss. 60-62.
88. ----- "Sinan-pašina džamija u Mostaru (*Mostar'daki Sinan Paşa Camii*).\" Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-63, (Saraybosna, 1965), ss. 259-264.
89. ----- "Tvrdjave (kule) i bedemi u Starom Mostaru (*Eski Mostar'daki*

- Kule ve Surlar*)." Glasnik Arhiva i Društva arhivskih radnika BiH, Sayı: 12-13, (Saraybosna, 1972-73), ss. 267-274.
90. ----- "Islamski spomenici u Čapljini i okolini (*Çaplyina ve Civarındaki İslam Anıtları*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, (Saraybosna, 1973), ss. 107-112.
91. ----- "Nekoliko novih podataka o kamenom mostu u Konjicu (1682/83) (*Konyits'teki Taş Köprü (1682/83) Hakkında Birkaç Yeni Bilgi*)."
Most, Sayı: 19-20, (Mostar, 1978), ss. 117-121.
92. ----- "Islamski Spomenici na Području Čitlučke, Lištičke i Posuške Općine (*Çitluk, Liştik ve Posuşye Belediyeleri Sahasında İslam Anıtları*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 6, (Saraybosna, 1979), ss. 576-585.
93. ----- "Nezir-agina džamija u Mostaru (*Mostar'daki Nezir Ağa Camisi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 423-431.
94. ----- "Islamski spomenici u Cernici (*Tsernitsa'daki İslam Anıtları*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 3, (Saraybosna, 1981), ss. 299-308.
95. ----- "Islamski spomenici u Gacku (*Gatsko'daki İslam Anıtları*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1981), ss. 535-543.
96. ----- "Husein kapetanova džamija u Ključu kod Gacka (*Gacko'nun Yanında Bulunan Klyuç'taki Huseyin Kaptan Camisi*)."
Islamska misao, Yıl: 3, Sayı: 27, (Saraybosna, 1981), ss. 25-27.
97. ----- "Zadužbine Ismail Kapetana Šarića u Stocu (*Stoce'de İsmail Kaptan Şariç'in Vakıfları*)."
Islamska misao, Yıl: 3, Sayı: 32, (Saraybosna, 1981), ss. 30-37.
98. ----- "Džamija Hadži Alije Hadžisalihovića u Stocu (*Stoce'de Hacı Aliya Hacısalihoviç'in Camisi*)."
Islamska misao, Yıl: 3, Sayı: 33, (Saraybosna, 1981), ss. 24-27.

99. ----- "Islamski Spomenici u Stocu (*Stoce'de İslam Anıtları*)."
Islamska misao, Yıl: 3, Sayı: 34, (Saraybosna, 1981), ss. 35-39.
100. ----- "Islamski spomenici u Popovu i Donjoj Hercegovini
(*Popovo ve Alt Hersek'te İslam Anıtları*)."
Takvim, (Saraybosna, 1982), ss. 159-178.
101. ----- "Islamski spomenici u Fazlagića kuli i okolini (*Fazlagić
Kula ve Çevresindeki İslam Anıtları*)."
Islamska misao, Yıl: 4, Sayı: 38,
(Saraybosna, 1982), ss. 41-44.
102. ----- "Zadužbine Osman-Paše Kazanca (Hercegovca) u
Kazancima (*Kazantsi'deki Osman Paşa Kazanats (Hersekli)'nin Vakıfları*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 2, (Saraybosna, 1982), ss. 186-192.
103. ----- "Islamski spomenici u Koritama i okolini (*Korita ve
Civarındaki İslam Anıtları*)."
Islamska misao, Yıl: 4, Sayı: 46, (Saraybosna, 1982),
ss. 47-48.
104. ----- "Islamski spomenici u Lipniku i Muljima (*Lipnik ve Mulji'de
İslam Anıtları*)."
Islamska misao, Yıl: 4, Sayı: 45, (Saraybosna, 1982), ss. 48-50.
105. ----- "Islamski Spomenici u Slivlju (*Slivje'de İslam Anıtları*)."
Islamska misao, Yıl: 4, Sayı: 40, (Saraybosna, 1982), ss. 49-50.
106. ----- "Zadužbine Ali-paše Rizvanbegovića u Stocu (*Stoce'de Ali
Paşa Rizvanbegović'in Vakıfları*)."
Takvim, (Saraybosna, 1982), ss. 95-105.
107. ----- "Islamski spomenici u Velikoj Gračanici i Okolini (*Velika
Gracanica ve Civarında İslam Anıtları*)."
Islamska misao, Yıl: 4, Sayı: 39,
(Saraybosna, 1982), ss. 49-51.
108. ----- "Islamski spomenici u Zasadu i Mostićima (*Zasad ve
Mostici'de İslam Anıtları*)."
Islamska misao, Yıl: 5, Sayı: 52, (Saraybosna, 1983),
ss. 34-39.
109. ----- "Islamski spomenici u Neum-Kleku i Norinskoj Kuli (*Neum-
Kleka ve Norinska Kula'da İslam Anıtları*)."
Islamska misao, Yıl: 5, Sayı: 58,
(Saraybosna, 1983), ss. 29-31.

110. ----- "Islamski spomenici u Bileći i Okolini (*Bileća ve Civarında İslam Anıtları*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 5, (Saraybosna, 1983), ss. 696-713.
111. ----- "Islamski spomenici u Trebinju (*Trbinje'de İslam Anıtları*)."
Takvim, (Saraybosna, 1984), ss.217-245.
112. ----- "Islamski spomenici u Dživaru Trebinjskom (*Trebinje'deki Civar'da İslam Anıtları*)."
Islamska misao, Yıl: 6, Sayı: 66, (Saraybosna, 1984), ss. 36-39.
113. ----- "Islamski spomenici u Pridvorcima kod Trebinja (*Trebinje Yanında Pridvorci'de İslam Anıtları*)."
Islamska misao, Yıl: 6, Sayı: 68, (Saraybosna, 1984), ss. 39-42.
114. ----- "Islamski spomenici u Korjenicima (*Korjenici'de İslam Anıtları*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 47, (Saraybosna, 1984), ss. 453-469.
115. ----- "Islamski spomenici u Imotskoj Krajini i Makarskom Primorju (*İmotski ve Makarska'da İslam Anıtları*)."
Takvim, (Saraybosna, 1985), ss. 185-210.
116. ----- "Islamski Spomenici u Ošanićima kod Stoca (*Stoce Yakınında Osancici'de İslam Anıtları*)."
Islamska misao, Yıl: 7, Sayı: 75, (Saraybosna, 1985), ss. 29-30.
117. ----- "Islamski spomenici na području džemata Bijelo Polje kod Mostara (*Mostar Yanında Bjelo Polje Cemaat Bölgesinde İslam Anıtları*)."
Takvim, (Saraybosna, 1986), ss. 119-147.
118. ----- "Islamski spomenici u ljubomirskoj nahiji i trebinjskim brdima (*Ljubomir ve Trebinje Tepelerinde İslam Anıtları*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1, (Saraybosna, 1986), ss. 38-47.
119. ----- "Spomenici İslamske kulture u Herceg-Novom i okolini (*Herceg Novi ve Civarında İslam Kültürünün Anıtları*)."
Takvim, (Saraybosna,

1987), ss. 127-158.

120. ----- "Spomenici islamske kulture u Prozoru (*Prozor'da İslam Kültürünün Anıtları*)."
Takvim, (Saraybosna, 1988), ss. 119-148.
121. Hasanefendić, Lamiya (Hasanefendić, Lamiya). "Prilog upoznavanju umjetničke obrade bakra u Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek'te Bakır İşlemesinin Tanınmasına Katkı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 387-410.
122. Hodžić, Ibrahim (Hocić, İbrahim). "Legendarna džamija u Godomolji stara preko 400 godina (*Godomolja'da 400 Yıldan Fazla Ayakta Duran Efsanevi Cami*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 4-6, (Saraybosna, 1957), ss. 183-186.
123. Hrabak, Bogumil. "Turske gradnje i dogradnje u fortifikacijama Herceg-Novog (*Herceg Novi'nin Savunma Yapılarında Türk İnşaatları*)."
Boka, Sayı: 17, (Herceg Novi, 1985), ss. 71-85.
124. Ibni, Hasan. "Jalska džamija u Tuzli (*Tuzla'da Yala Camisi*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 3, (Saraybosna, 1978), ss. 278-280.
125. ----- "Hadži Hasanova džamija u Kreševu (*Kreševo'da Hacı Hasan'ın Camisi*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 3, (Saraybosna, 1981), ss. 309-319.
126. ----- "Džamija u Diviçu (*Diviç'te Camii*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1981), ss. 544-554.
127. ----- "Islamski spomenici u Zvorniku (*Zvornik'te İslam Anıtları*)."
İslamska misao, Sayı: 69, (Saraybosna, 1984), ss. 44-46.
128. ----- "Džamija na Kušlatu (*Kuşlat'ta Camii*)."
İslamska misao, Sayı: 61, (Saraybosna, 1984), ss. 42-46.
129. ----- "Džamije u Pručiću, Lukavcu i Banovićima (*Prucic, Lukavac ve Banovici'de Camiler*)."
İslamska misao, Sayı: 73, (Saraybosna, 1985), ss. 28-31.

130. İbrahim, Mehmet Z. "Jeni džamija vo Bitola (*Manastır'da Yeni Cami*)."
(Saraybosna, Mayıs- Haziran 1990).
131. İlhami, Emin. "Emir Efendi ve Bıraktıları (*Kültür-Tarihi Anıtlarımız*)". Birlik,
Sayı: 551, (Üsküp, 1963), s. 5.
132. Janc, Zagorka (Jants, Zagorka). "Iluminirani turski rukopisi u Muzeju
primenjene umetnosti u Beogradu (*Belgrat'ta Tatbiki Sanat Müzesinde Tezhipli
Türk El Yazmaları*)."
Zbornik Muzeja primenjene umetnosti, Sayı: 1, (Belgrat,
1955), ss. 101-119.
133. ----- "Minijature u islamskom astrološkom spisu Orijentalnog
instituta u Sarajevu (*Saraybosna Doğu Enstitüsünde Bulunan İslam Astroloji
Belgesinde Minyatürler*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 6-7/1956-57,
(Saraybosna, 1958), ss. 139-145.
134. ----- "Minijature u Hatifijevoj "Timurnami" (*Hatifi
Timurnamesi'nde Minyatürler*)."
Zbornik Muzeja primenjene umetnosti, Sayı: 5,
(Belgrat, 1959), ss. 27-43.
135. Jusić, Enisa (Yusiç, Enisa). "Srednjovjekovna crkva Svetog Antuna-sadašnja
džamija Fethija u Bihaću (*Ortaçağ Aziz Antun Kilisesi-Bihac'taki Bugünkü Fethiye
Cami*)."
Zbornik krajiških muzeja, Sayı: 7, (Banya Luka, 1982), ss. 169-178.
136. Kajmaković, Zdravko (Kaymaković, Zdravko): "Konzervatorski zahvat na
ornamentima i zidnoj kaligrafiji u Sinanovoj tekiji u Sarajevu u toku 1957. godine
(*1957 Yılında Saraybosna Sinan Tekkesindeki Süslemeler ve Duvar Hatlarının
Muhafaza İşlemi*)."
Zbornik zaštite spomenika kulture, Sayı: 9, (Belgrat, 1958), ss.
79-84.
137. ----- "Ornamenti na fasadama Sulejmanije džamije u Travniku
(*Travnik'te Bulunan Süleymaniye Caminin Cephesinde Süslemeler*)."
Naše starine,
Sayı: 6, (Saraybosna, 1959), ss. 259-264.
138. ----- "Konzervatorsko-restauratorski radovi na ornamentima
Aladže džamije u Foči (*Foça'da Bulunan Alaca Caminin Süslemelerinde
Restorasyon İşlemeleri*)."
Naše starine, Sayı: 7, (Saraybosna, 1960), ss. 113-128.

139. Kojić, Branislav (Koyiç, Branislav). "Konaci i čiflik Avzi-paše u Bardovcu kod Skoplja (*Üsküp Yakınında Bradovac'ta Avzi Paşa'nın Konak ve Çiftlikleri*)."
Zbornik zaštite spomenika kulture, Sayı: 4, (Belgrad, 1953-54), ss.223-242.
140. Kovacs, Gyöngyi. "Macaristanda Szolnok kentinde Osmanlı Türklerinden Kalma Tatbiki Sanat Anıtları." Çevren, Sayı: 47, (Priştine, 1985), ss. 56-62.
141. Kreševljaković, Hamdija (Kreševlyakoviç, Hadmiya). "Morića Han u Sarajevu. Tip orijentalnih karavana-saraja (*Saraybosna'da Moriç Han. Kervansarayların Doğu Tipi*)."
Urbanizam-Arhitektura, Sayı: 9-12, (1951), ss. 92-94.
142. ----- "Kazandžijski obrt u Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek'te Kazancılık*)."
Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, Sayı: 6, (Saraybosna, 1951), ss. 191-240.
143. ----- "Sarajevske daire. Prilog izučavanju spomenika turske arhitekture u Bosni (*Saraybosna Dairesi. Bosna'da Türk Mimari Anıtlarının Araştırılmasına Katkı*)."
Naše starine, Sayı: 1, (Saraybosna, 1953), ss. 163-166.
144. ----- "Naši Bezistani (*Bezzazistanımız*)."
Naše starine, Sayı: 2, (Saraybosna, 1954), ss. 233-245.
145. ----- "Saraji ili dvori bosanskih namjesnika (1463-1878) (*Bosna Vekillerinin Sarayları(1463-1878)*)."
Naše starine, Sayı: 3, (Saraybosna, 1955), ss. 13-22.
146. ----- "Čizmedžijski obrt i stara gradjanska obuća u Bosni i Hercegovini (1489-1946) (*Çizmecî Zanaatı ve Bosna-Hersek'te Eski Şehir Ayakkabıları (1489-1946)*)."
Radovi Naučnog društva BiH, Sayı: 2, (Saraybosna, 1955), ss. 81-145.
147. ----- "Sahat-kule u Bosni i Hercegovini. Prilog za studij konzervacije (*Bosna-Hersek'te Saat Kuleleri. Muhafaza Araştırmasına Katkı*)."
Naše starine, Sayı: 4, (Saraybosna, 1957), ss. 17-32.
148. ----- "Sarački obrt u Bosni i Hercegovini I (*Bosna-Hersek'te Saraç Zanaatı I*)."
Radovi Naučnog društva BiH, Sayı: 4, (Saraybosna, 1958), ss.

45-110.

149. ----- "Sarački obrt u Bosni i Hercegovini II (*Bosna-Hersek'te Saraç Zanaatı II*)."
Radovi Naučnog društva BiH, Sayı: 5, (Saraybosna, 1960), ss. 161-190.
150. Kulenović, Hakija (Kulenović, Hakiya). "Ukrasi i minijature u Gazi Husrevbegovoj biblioteci u Sarajevu (*Saraybosna'da Gazi Husrev Bey'in Kütüphanesinde Bulunan Süslemeler ve Minyatürler*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 4-6, (Saraybosna, 1951), ss. 168-172.
151. Kumbaradži-Bogojević, Lidija (Kumbaraci-Bogoyević, Lidiya). "Okolu prašanjeto za datiranjeto i ktitorstvoto na Kazandžiler džamija vo Skopje (*Üsküp'te Bulunan Kazancılar Cami'nin Kurucusu ve İnşa Tarihi Soruları Üzerine*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, (Üsküp, 1975), ss. 103-113.
152. ----- "Portalot na Jahja-pašinata džamija vo Skopje (*Üsküp'te Yahya Paşa Camisinde Taçkapı*)."
Zbornih na Arheološkiot muzej na Makedonija, Sayı: 6-7/1967-1974, (Üsküp, 1975), ss. 97-106.
153. ----- "Kapan an vo Skopje (*Üsküp'te Kapan Han*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 3, (Üsküp, 1976), ss. 169-179.
154. ----- "Spomeničkiot kompleks okolu Sultan Muratova džamija vo Skopje (*Üsküp'teki Sultan Murat Cami Etrafında Anıt Kompleksi*)."
Likovna umetnost, Sayı: 7, (Üsküp, 1980), ss. 57-62.
155. ----- "Kameniot most vo Skopje (*Üsküp'te Taş Köprü*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 3, (Üsküp, 1980), ss. 165-183.
156. Lončar, Ruža (Lonçar, Ruja). "Turski tanjiri iz Kutahije (*Kütahya'dan Türk Tabakları*)."
Zbornik Muzeja primenjene umetnosti, Sayı: 5, (Belgrat, 1959), ss. 123-128.
157. Miljković, Djordje. "Za jeden zaboraven izvoren spomenik (*Bir Unutulmuş Orijinal Anıt Üzerine*)."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 1, (Üsküp, 1974), ss. 195-199.

158. ----- ; Kemal Aruči (Kemal Aruči). "Nekolku nadgrobni spomenici na kulturata od vremeto na osmanlisko-turskata vlast vo Makedonija (*Makedonya'da Osmanlı Türk Hâkimiyeti Dönemi Kültürünü Yansıtan Birkaç Mezar Taşı*).\" Muzejski glasnik, Sayı: 3, (Üsküp, 1974), ss. 101-106.
159. Mladenović, Ljubica (Mladenoviç, Lyubitsa). "Umetnička obrada metala u Bosni i Hercegovini od dolaska Turaka do danas (*Türklerin Gelişinden Bugüne Kadar Bosna Hersek'te Metalin Sanatsal Olarak İşlenmesi*).\" Zbornik Muzeja primenjene umetnosti, Sayı: 3-4, (Belgrat, 1958), ss. 89-99.
160. Mujezinović, Mehmed (Muyezinoviç, Mehmed). "Musafirhana i tekija Isa-bega Ishakovića u Sarajevu (*İsa Bey İshakoviç'in Misafirhane ve Tekkesi*).\" Naše starine, Sayı: 3, (Saraybosna, 1956), ss. 245-252.
161. ----- "Kaligrafski zapisi u Sinanovoj tekiji u Sarajevu i njihova konzervacija (*Saraybosna'da Bulunan Sinan Tekkesinde Hat Sanatı ve Muhafazası*).\" Naše starine, Sayı: 5, (Saraybosna, 1958), ss. 95-104.
162. ----- ; Mato Biško (Mato Bişko). "Konzervacija Hadži-Sinanove tekije u Sarajevu (*Saraybosna'da Hacı Sinan Tekkesinin Muhafazası*).\" Naše starine, Sayı: 6, (Saraybosna, 1959), ss. 161-166.
163. ----- "Natpisi na nadgrobnim spomenicima Suzi-Čelebija i Neharija u Prizrenu (*Prizren'de Bulunan Suzi Çelebi ve Nehari'nin Mezar Taşlarındaki Yazılar*).\" Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-1963, (Saraybosna, 1965), ss. 265-268.
164. ----- "Turski natpisi iz XVII vijeka u nekoliko mjesta Bosne i Hercegovine (*Bosna-Hersek'in Birkaç Şehrinde Bulunan XVII. Yüzyıl Türk Yazıtları*).\" Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-1963, (Saraybosna, 1965), ss.175-208.
165. Mujić, Mehmed A. (Muyiç, Mehmed A.). "Krivi most na Radobolji u Mostaru (*Mostar'da Radobolja Nehrindeki Eğri Köprü*).\" Naše starine, Sayı: 2, (Saraybosna, 1954), ss. 213-216.
166. ----- "Stari mostarski vodovod (*Eski Mostar Su Şebekesi*).\" Naše

- starine, Sayı: 3, (Saraybosna, 1956), ss. 189-194.
167. Mutapčić, Snežana (Mutapčić, Snejana). "Figuralne predstave na nišanima 15. i 16. vijeka u Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek'te 15. ve 16. Yüzyıl Nişanlarındaki Figürler*)."
Islamska misao, Sayı: 140, (Saraybosna, 1990), ss. 53-58.
 168. Nasrattinoğlu, İrfan Ünver. "Bugünkü Türk Hakkak Sanatı." Sesler, Sayı: 187, (Üsküp, 1984), ss. 105-110.
 169. Neidhart, Juraj; Mehmed Mujezinović (Neidhart, Yuray; Mehmed Muezinović). "Stari most u Mostaru (*Mostar'da Eski Köprü*)."
Naše starine, Sayı: 1, (Saraybosna, 1953), ss. 133-140.
 170. Ninković, Aleksandar (Ninković, Aleksandar). "Hamam u Tešnju (*Tesanj'da Hamam*)."
Naše starine, Sayı: 14-15, (Saraybosna, 1981), ss. 233-236.
 171. Niškanović, Vilma (Niškanović, Vilma). "Kujundžijski zanat i nakit u Sarajevu u 19. i 20. vijeku (*19. ve 20. Yüzyılda Saraybosna'da Kuyumculuk ve Kuyum*)."
Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, Sayı: 40, (Saraybosna, 1985), ss. 175-194.
 172. Palikruševa, Galaba; Krum Tomovski (Palikruševa, Galaba; Krum Tomovski). "XVIII ve XIX Yüzyılda Makedonya'da Tekkeler".
Birlik, Sayı: 540, (Üsküp, 1963), s. 5.
 173. Petrović, Djordje (Petrović, Corce). "Tri stare muslimanske kuće u Prizrenu (*Prizren'de Üç Eski Müslüman Evi*)."
Muzeji, Sayı: 7, (1952), ss. 157-163.
 174. Petrović, Djurdjica (Petrović, Curcica). "Dubrovčani i turska obuća u XV i početkom XVI veka (*XV. ve XVI. Yüzyılın Başında Dubrovnıkliler ve Türk Ayakkabıları*)."
Gradska kultura na Balkanu 2 (XV-XIX vek), Zbornik radova, Beograd, 1984, ss. 9-32.
 175. Petruševski, Ilija (Petruševski, İliya). "Anovite i karavansaraite vo Makedonija (*Makedonya'da Han ve Kervansaraylar*)."
Istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1984), ss. 419-430.
 176. Piličkova, Sevim. "Metin And: Turkish Miniature Painting The Ottoman Period,

- Ankara, 1978." Makedonski folklor, Sayı: 26, (Üsküp, 1980), ss. 186.
177. Polimac, Abdulah (Polimats, Abdulah). "Novi dokumenti o gradnji Starog mosta u Mostaru (*Mostar'da Eski Köprü'nün İnşaatına İlişkin Yeni Belgeler*)."
Most, Sayı: 14-15, (Mostar, 1977), ss. 109-114.
 178. Poljarević, Ale M. (Polyareviç, Ale M.). "Stolačka orijentalna arhitektura u svjetlu principa orijentalnog gradjenja (*Doğu İnşası Prensipleri Işığında Stolac Şehrinin Doğu Mimarisi*)."
Hercegovina, Sayı: 7-8, (Mostar, 1990), ss. 53-62.
 179. Popović, Marko (Popoviç, Marko). "Češma Mehmed-paše Sokolovića (*Sokullu Mehmed Paşa'nın Çeşmesi*)."
Godišnjak grada Beograd, Sayı: 27, (Belgrat, 1980), ss. 71-83.
 180. Radojković, B. (Radoykoviç, B.). "Tursko-persijski uticaj na srpske umetničke zanate XVI i XVII veka (*XVI. ve XVII. Yüzyıl Sırp Zanaatlarına Türk-Fars Etkisi*)."
Zbornik za likovne umetnosti, Sayı: 1, (Novi Sad, 1965), ss. 117-140.
 181. Rajković, Ljubinka (Raykoviç, Lyubinka). "Još jedanput oko dva spomenika iz Starog Beograda (*Eski Belgrat'ta İki Anıt Üzerine Bir Kez Daha*)."
Godišnjak grada Beograd, Sayı: 20, (Belgrat, 1973), ss. 229-241.
 182. Rašljanin, S. (Raşlyanin, S.). "Javne česme u Novom Pazaru (*Yeni Pazar'da Halk Çeşmeleri*)."
Novopazarski zbornik, Sayı: 10, (Yeni Pazar, 1986), ss. 181-195.
 183. Redžić, Husref (Reciç, Husref). "Pet osmanlijskih potkupolnih spomenika na Kosovu i Metohiji (*Kosova ve Metohiya'da Bulunan Beş Osmanlı Kubbealtı Anıtı*)."
Starine Kosova i Metohije, Sayı: 1, (Priştine, 1961), ss. 95-112.
 184. ----- "Revitalizacija Morića-hana u Sarajevu (*Saraybosna'da Moriç Hanın Yeniden Canlandırılması*)."
Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 36, (Saraybosna, 1982), ss. 416-422.
 185. ----- "Prošlost Sarajeva i njegovi spomenici (*Saraybosna'nın Geçmişi ve Anıtları*)."
Pregled, Sayı: 1, (Saraybosna, 1983), ss. 38-48.
 186. Sarač, Vejsil (Saraç, Veysel). "Gostivar'da Saat Cami Şerifi." Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 7-9, (Saraybosna, 1951), ss. 275-278.

187. ----- "Gostivar'da Saat Cami Şerifi." Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1-4, (Saraybosna, 1952), ss. 73-75.
188. Selmanović, Medžida (Selmanović, Mecida). "Matrakçı Nasuh u domeni osmanske minijature (*Osmanlı Minyatürü Kapsamında Matrakçı Nasuh*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 40/1990, (Saraybosna, 1991), ss. 383-392.
189. ----- "O jednoj minijaturi Nakkaş Osmana (*Nakkaş Osman'ın Bir Minyatürü Üzerine*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 32-33/1982-83, (Saraybosna, 1984), ss. 295-299.
190. Sućeska, Avdo (Sućeska, Avdo). "XVIII. Yüzyılda Bosna'da Kalelerin İnşaatı." Çevren, Sayı: 37, (Priştine, 1983), ss. 43-48.
191. Sulejmanović, M. (Suleymanović, M.). "Tri Zvorničke Džamije (*Üç Zvornik Camii*)." Islamska misao, Sayı: 78-79, (Saraybosna, 1985), ss. 28-30.
192. ----- "Çetiri zvorničke džamije (*Dört Zvornik Camisi*)." Islamska misao, Sayı: 81, (Saraybosna, 1985), ss. 33-35.
193. ----- "Namazdjah i Skela džamija u Zvorniku (*Zvornik'te Namazgah ve Skela Cami*)." Islamska misao, Sayı: 82, (Saraybosna, 1985), ss. 32-34.
194. ----- "Islamski spomenici u Koraju (*Koraj'da İslam Anıtları*)." Islamska misao, Sayı: 84, (Saraybosna, 1985), ss. 29-32.
195. Suljkić, Hifizija (Sulykiç, Hifiziya). "Objekti islamske kulture u Kladnju (*Kladanj'da İslam Kültürü Yapıları*)." Islamska misao, Sayı: 135, (Saraybosna, 1990), ss. 37-43.
196. ----- "Turbeta (mauzoleji) i tekije u Zvorniku (*Zvornik'te Turbe ve Tekkeler*)." Islamska misao, Sayı: 134, (Saraybosna, 1990), ss. 38-40.
197. Süleyman, Hüseyin. "Kurşumlu Han. Üsküp'te Eski Zamanlardan Kalma Bazı Asarı Atika." Birlik, Sayı: 202-203, (Üsküp, 1952), s. 9.
198. ----- "Kurşumlu Han. Üsküp'te Eski Zamanlardan Kalma Bazı Asarı Atika." Birlik, Sayı: 204, (Üsküp, 1952), s. 9.

199. ----- "Kurşumlu Han. Üsküp'te Eski Zamanlardan Kalma Bazı Asarı Atika." Birlik, Sayı: 205, (Üsküp, 1952), s. 6.
200. Šahanagić, Fevzija (Šahanagić, Fevziya). "Neki aspekti islamske arhitekture (*İslam Mimarisinin Bazı Yönleri*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 4, (Saraybosna, 1977), ss. 466-472.
201. Šehapi, Behidžudin (Šehapi, Behicüdin). "Džamijata na Sultan Murat vo Skopje (Üsküp'te Sultan II. Murat Cami)." El Hilal, Sayı: 10, (Saraybosna, 1987).
202. ----- "İshak begova Aladža džamija vo Skopje (*Üsküp'te İshak Bey Alaca Cami*)."
El Hilal, (Saraybosna, Kasım-Aralık 1990).
203. Šestić, Džemaludin (Šestić, Cemaludin). "Sultan Ahmedova džamija u Zenici (*Zenica'da Sultan Ahmet Cami*)."
Islamska misao, (Saraybosna, 1988), ss. 31-33.
204. Škalemara, Željko (Škalemara, Jelyko). "Lokacije nekih znamenitih beogradskih gradjevina XVI i XVII Veka (*XVI. ve XVII. Yüzyıl Belgrat Yapılarının Konumu*)."
Godišnjak grada Beograd, Sayı: 20, (Belgrat, 1973), ss. 171-187.
205. Tafro, Derviš (Tafro, Derviş). "Kulturno istoriski spomenici u BiH i njihova zaštita (*Bosna-Hersek'te Kültür-Tarih Anıtları ve Muhafazası*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1-3, (Saraybosna, 1950), ss. 31-38.
206. Tanović, Hamid (Tanović, Hamid). "Najstariji spomenici iz turskog doba nalaze se u Foči (*Türk Dönemine Ait En Eski Anıtlar Foça'da Bulunmaktadır*)."
NIN, Sayı: 197, (Belgrat, 1954), ss. 9.
207. Tevfik, Ismail. "Eski Mimarcılığının Değerli Eseri Olan Manastır Asarı" Birlik, Sayı: 548, (Üsküp, 1963), s. 7.
208. Tihić, Smail (Tihić, Smail). "Aladža džamija u Foči (*Foça'daki Alaca Cami*)."
Buletin Zavoda za likovne umjetnosti JAZU, Yıl: 11, Sayı: 1-2, (1963), ss. 66-74.
209. Tomovski, Krum. "Turski konak vo selo Dolno Vodno (*Dolno Vodno Köyünde Türk Konağı*)."
Vesnik na muzejsko konzervatorsko društvo, Sayı: 1, (Üsküp, 1955), ss. 23-25.
210. ----- "Makedonya'da İslam Mimarisi ve Sanatı." Sesler, Sayı: 79,

(Üsküp, 1975), ss. 73-81.

211. ----- "Amamot Deboj vo Bitola (*Manastır'da Deboy Hamam*)."
Zbornih na Arheološkiot muzej na Makedonija, Sayı: 6-7/1967-1974, (Üsküp, 1975), ss. 263-270.
212. ----- "Islamic Architecture and Art in Macedonia (*Makedonya İslam Mimari ve Sanatı*)."
Macedonian Review, Yıl: 6, Sayı: 3, (Üsküp, 1976), ss. 244-249.
213. ----- "Kojić, B.Dj. Stari balkanski gradovi, varoši i varošice."
Glasnik na Institut za nacionalna istorija, Sayı: 2, (Üsküp, 1976), ss. 296-298.
214. Tričković, Radmila (Tričković, Radmila). "Beogradska tvrđava i varoš 1739-1789. godine (*1739-1789 Yıllarında Belgrat Kalesi ve Varoşu*)."
Godišnjak grada Beograd, Sayı: 20, (Belgrat, 1973), ss. 49-88.
215. Trifunovski, Jovan F. (Trifunovski, Yovan F.). "O tekijama u donjem slivu Bregalnice (*Bregalnica Nehrinin Aşağı Havzasında Bulunan Tekkeler*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 12-13/1962-63, (Saraybosna, 1965), ss. 255-258.
216. Trivunac-Tomić, Gordana (Trivunats-Tomić, Gordana). "Grobni nalaz iz XVI-XVII veka Beograda; Prilog proučavanju istorije Beograda pod Turcima (*XVI-XVII. Yüzyılda Belgrat'ta Bir Mezar Keşfi; Türk Hâkimiyeti Altında Belgrat Tarihinin Araştırılmasına Katkı*)."
Zbornik Narodnog muzeja Beograda, Sayı: 7, (Belgrat, 1973), ss. 207-220.
217. Tunay, Mehmet İ. "Masonry of Late Byzantine and Early Ottoman Periods (*Geç Bizans-Erken Osmanlı Duvar Teknikleri*)."
Zograf, Sayı: 12, (Belgrat, 1981), ss. 76-79.
218. Vasić, Milan (Vasić, Milan). "O gradnji starog Mostar u Mostaru (*Mostar'da Eski Köprünün İnşaatı Üzerine*)."
Balkanica, Sayı: 8, (Belgrat, 1977), ss. 189-199.
219. Vasilić, Angelina (Vasilić, Angelina). "Orijentalni pokrov iz studeničke riznice (*Studenica Hazinesinden Oryantal Kefen*)."
Zbornik Muzeja primenjene umetnosti, Sayı: 2, (Belgrat, 1956), ss. 45-60.

220. Vrebac, Dževdet (Vrebats, Cevdet). "Kulturno istorijski spomenici u Livnu iz doba turske okupacije i njihovo stanje danas (*Livno'daki Türk İşgali Döneminden Kalan Kültür Tarihi Anıtları ve Onların Bugünkü Durumu*)". Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 10-12, (Saraybosna, 1962), ss. 355-358.
221. Yaşar, Lidiya. "Üsküpte Müslüman Mezar Taşları". Birlik, Sayı: 544, (Üsküp, 1963), s. 5.
222. ----- "Üsküpte Müslüman Mezar Taşları". Birlik, Sayı: 545, (Üsküp, 1963), s. 5.
223. Zdravković, Ivan (Zdravković, İvan). "Akciya za prikupljanje gradje turske odnosno muslimanske arhitekture (*Türk Daha Doğrusu İslam Mimarisine İlişkin Malzemelerin Toplanması*).". Zbornik zaštite spomenika kulture, Sayı: 6-7, (Belgrat, 1955-56), ss. 125-126.
224. ----- "Spoemnici arhitekture turskog doba (*Türk Döneminin Mimari Anıtları*).". Jugoslavija, Sayı: 12, (1956), ss. 154-157.
225. ----- "Džamija i česma na Klisu (*Klis'te Cami ve Çeşme*).". Naše starine, Sayı: 6, (Saraybosna, 1957), ss. 294-297.
226. Zirojević, Olga. "Djurić-Zamolo, Divna, Beograd kao orijentalna varoš pod Turcima 1521-1867, Arhitektonsko-urbanistička studija, Muzej grada Beograda, Monografije 5, Beograd 1977." Balkanica, Sayı: 10, (Belgrat, 1979), ss. 221-222.
227. Zlatar, Behija (Zlatar, Behiya). "Tipologija gradskih naselja na Balkanu (*Balkan Şehir Yerleşimlerinin Tiplemesi*).". Gradska kultura na Balkanu 2 (XV-XIX vek), Zbornik radova, (Belgrat, 1984), ss. 63-74.
228. ----- "Podizanje i održavanje objekata islamske arhitekture u Sarajevu u XVI vijeku (*XVI. Yüyl Saraybosna İslam Mimari Yapılarının İnşaatı ve Bakımı*).". Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 13-14, (Saraybosna, 1987), ss. 193-208.
229. Zuber, Hüsnü. "The Similarities and Differences Between Wooden Spoons Made in Romania, Greece, Yougoslavia, Bulgaria, Albania and Turkey (*Romanya,*

Yunanistan, Yugoslavija, Bulgaristan, Arnavutluk ve Türkiye'de Yapılan Tahta Kaşıklar Arasında Benzerlik ve Farklılıklar)." Makedonski folklor, Sayı: 34, (Üsküp, 1984), ss.123-126.

II. F. DİĞER KONULAR

II. F. I. Kitaplar

1. Bejtić, Alija (Beytić, Aliya). Ulice i trgovi Sarajeva. Topografija, geneza i toponimija (*Saraybosna Sokakları ve Meydanları. Topografya, Oluşum ve Toponimi*). Saraybosna: Muzej Grada Sarajeva, 1973, 451+51 S.
2. Čehajić, Džemal (Çehayic, Cemal). Derviški redovi u jugoslavneskim zemljama sa posebnim osvrtom na Bosnu i Hercegovinu (*Bosna Hersek Özelinde Yugoslavija Topraklarında (Sufi) Tarikatlar*). Saraybosna: Orijentalni institut, Posebna izdanja XIV, 1986, 281 S.
3. Ćurić, Hajrudin (Çuriç, Hayrudin). Muslimansko školstvo u Bosni i Hercegovini do 1918. Godine (*Bosna-Hersek'te 1918 Yılına Kadar Müslüman Okul Sistemi*). Saraybosna, 1983, 350 S.
4. Djaković, Luka (Çaković, Luka). Prilozi za demografsku i onomastičku gradju Bosne i Hercegovine (*Bosna-Hersek'in Demografik ve Onomastik Malzemesine Katkılar*). Saraybosna: Akademija nauka i umjetnosti BiH, Knjiga 23, Odeljenje društvenih nauka, Knjiga 19, 1979, 697 S.
5. Hadžijahić, Muhamed; Mahmud Traljić, Nijaz Šukrić (Hacıyahiç, Muhamed; Mahmud Tralyiç, Niyaz Şukriç). Islam i muslimani u Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek'te İslam ve Müslümanlar*). Saraybosna: Starješinstvo Islamske zajednice u SR Bosni i Hercegovini, 1977, 169 S.
6. Josifovski, Ilija (Yosifovski, İliya). Makedonskoto, albanskoto i turskoto naselenie na selo vo Polog. Sociološka Studija (*Polog Köyünde Makedon, Arnavut ve Türk Nüfusu. Sosyal Araştırması*). Üsküp: Institut za sociološki i političko-pravni istražuvanja pri Univerzitetot "Kiril i Metodije", 1974, 228 S.
7. Kreševljaković, Hamdija (Kreşevlyaković, Hamdiya). Esnafi i obrti u starom

- Sarajevu (*Eski Saraybosna'da Esnaf ve Zanaatlar*). Saraybosna: Narodna prosveta, 1958, 263 S.
8. Kruševac, Todor (Kruševats, Todor). Bosansko-hercegovački listovi u XIX veku (*XIX. Yüzyılda Bosna-Hersek Gazeteleri*). Saraybosna, 1978, 412 S.
 9. Lešić, Josip (Leşiç, Yosip). Istorija pozorišta Bosne i Hercegovine (*Bosna-Hersek'te Tiyatro Tarihi*). Saraybosna, 1985, 576 S.
 10. Ljubović, Amir; Fehim Nametak, hzl. (Lyuboviç, Amir; Fehim Nametak). Hasan Kafija Pruščak. Izabrani spisi (*Hasan Kafi Pruşçak. Seçilen Yazılar*). Sarajevo: 1983, 189 S.
 11. Mujezinović, Mehmed; Mahmud Traljić (Muyezinoviç, Mehmed; Mahmud Tralyiç). Gazi Husrevbegova biblioteka-Sarajevo (*Saraybosna'da Gazi Husrev Bey'in Kütüphanesi*). Saraybosna, 1982, 39 S.
 12. Nikić, Andrija (Nikiç, Andriya). Franjevački arhiv (*Fransiskan Arşivi*). Mostar, 1984, 204 S.
 13. Nurudinović, Bisera (Nurudinoviç, Bisera). Bibliografija jugoslovenske orijentalistike 1945-1960 (*Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1945-1960*). Saraybosna: Orijentalni institut, Posebna izdanja VI, 1968, 242 S.
 14. ----- Bibliografija jugoslavenske orijentalistike 1961-1965. godine (*Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1961-1965*). Saraybosna: Orijentalni institut, Posebna izdanja IX, 1981, 181 s.
 15. ----- Bibliografija jugoslovenske orijentalistike 1918-1945 (*Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1918-1945*). Saraybosna: Orijentalni institut, Posebna izdanja XIII, 1986, 296 S.
 16. Redžepagić, Jašar (Recepagiç, Yaşar). Školstvo i prosveta na Kosovu od kraja XVIII stoljeća do 1918 (*Kosova'da XVIII. Yüzyılın Sonundan 1918 Yılına Kadar Okul Sistemi ve Eğitimi*). Prištine, 1974, 200+3 S.
 17. Srećković, Slobodan (Sreçkoviç, Slobodan). Osmanlijski novac kovan na tlu Jugoslavije (*Yugoslavya Topraklarında Basılan Osmanlı Parası*). Belgrad, 1987, 202

S.

18. Tanasković, Darko; Ivan Šop (Tanasković, Darko; İvan Şop), hzl. Sufizam (*Tasavvuf*). Belgrat: Vuk Karadžić, 1981, 237 S.
19. Tesla-Zarić, Dobrila; Slobodan Stojković (Tesla-Zarić, Dobrila; Slobodan Stojković). Katalog novca Osmanske imperije sakupljenog na području SFR Jugoslavije (*Yugoslavya SFC Toprağında Toplanan Osmanlı İmparatorluğu Parasının Kataloğu*). Belgrat, 1974, 47 S.

II. F. II. Makaleler

1. Aličić, Ahmed S. (Aliçiç, Ahmed S.) "Četrdeset godina postojanja i rada Orijentalnog instituta u Sarajevu (*Saraybosna'da Doğu Bilimleri Ensitüsünün 4.0 Yılı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 11-19.
2. Baki, Enver. ""Çevren" Dergisinin On Yıllık Bibliyografyası." Çevren, Özel Sayı, (Priştine, 1984), ss. 107-139.
3. Bejtić, Alija (Beytiç, Aliya). "Podaci za kulturnu povijest vezirskog grada Travnika (*Vezir Şehri Travnik'in Kültür Tarihi İçin Bilgiler*)."
Naše starine, Sayı: 2, (Saraybosna, 1954), ss. 151-166.
4. ----- "Jedno vidjenje sarajevskih evlija i njihovih grobova kao kultnih mjesta (*Saraybosna Evliyalari ve Kült Yerleri Olarak Mezarlarına Bir Bakış*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 31/1981, (Saraybosna, 1981), ss. 111-129.
5. Bojanić, Dušanka (Boyaniç, Duşanka). "Musale u balkanskom gradu (*Balkan Şehirlerinde Musalla*)."
İslamska misao, Sayı: 138, (Saraybosna, 1990), ss. 38-45.
6. Boškov, Vančo (Boşkov, Vanço). "Dragocjeni rukopisi (*Değerli El Yazmaları*)."
Odjek, Yıl: 32, Sayı: 1, (Saraybosna, 1979), s.14.
7. ----- "Mara Branković u turskim dokumentima iz Svete Gore (*Aynoroz'dan Türk Belgelerinde Mara Branković*)."
Hilandarski zbornik, Sayı: 5, (Belgrat, 1983), ss. 189-214.
8. Buljina, Halid (Bulyina, Halid). "Tekije u fojničkom kraju (*Fojnica Bölgesinde Tekkeler*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 6, (Saraybosna, 1983),

ss. 838-855.

9. Cvetkova, Bistra (Tsvetkova, Bistra). "La fauconnerie dans le sandjak de Vidin aux XVe et XVIe siècles - Sokolarstvo u vidinskom sandžaku u XV i XVI vijeku (XV. ve XVI. Yüzyılda Vidin Sancağında Doğancılık)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 283-300.
10. Cviko, Fazileta (Tsviko, Fazileta). "Survey of Development of Yugoslav Ottoman Studies (*Yugoslavya'da Osmanlı Çalışmalarının Gelişimine Genel Bir Bakış*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 36/1986, (Saraybosna, 1987), ss. 7-36.
11. Čaušević, Ekrem (Çauşeviç, Ekrem). "Orientalistika izmedju nauke i folkloru (*Bilim ve Folklor Arasında Doğu Bilimleri*)." Odjek, (Saraybosna, 1986), s. 22.
12. Čehajić, Džemal (Çehayiç, Cemal). "Dželaluddin Rumi i mevlvizam u Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek'te Celaleddin Rumi ve Mevlevilik*)." Izraz, (Saraybosna, 1973), ss. 356-365.
13. ----- "Vidovi stvaranja muslimanskih mistika porijeklom iz Bosne i drugih krajeva Jugoslavije od XV do XIX vijeka (*XV. Yüzyıldan XIX. Yüzyıla Kadar Bosna ve Yugoslavya'nın Diğer Bölgelerinde Müslüman Mistiklerin Oluşum Yönleri*)." Godišnjak Instituta za jezik i književnost, Odeljenje za književnost, Sayı: 3-4/1974, (Saraybosna, 1975), ss. 23-37.
14. ----- "Gazi Husrev-Begov hanekah u Sarajevu (*Saraybosna'da Gazi Hüsrev Beyin Hanegahı*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 4, (Saraybosna, 1976), ss. 3-8.
15. ----- "Neke karakteristike učenja Ğalaludin Rumija i nastanak derviškog reda mevlvija, mevlvije u Bosni i Hercegovini (*Celaleddin Rumi'nin Felsefesinin Özellikleri ve Mevlevi Tarikatının Oluşumu, Bosna-Hersek'te Mevleviler*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 24/1974, (Saraybosna, 1976), ss. 85-108.
16. ----- "Bektaşije i islam u Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek'te Bektaşilik ve İslam*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1978), ss. 83-98.

17. ----- "Institucionalni tesavvuf-derviški redovi (Tarikati) (*Kurumsal Tarikatlar*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 5, (Saraybosna, 1980), ss. 233-255.
18. ----- "Tesavvuf i spoznavanje (*Tasavvuf ve İdrak*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1, (Saraybosna, 1981), ss. 1-25.
19. ----- "Derviški Red Nakşibendija (*Nakşibendi Tarikati*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Yıl: 45, Sayı: 2, (Saraybosna, 1982), ss. 153-170.
20. ----- "O jednom filozofskom traktatu šejha Abdulaha (*Şeyh Abdulah'ın Bir Felsefe Eseri Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 32-33/1982-83, (Saraybosna, 1984), ss. 65-86.
21. ----- "Društveno-politički, religiozni i drugi aspekti derviških redova u jugoslavneskim zemljama (*Yugoslav Topraklarında Tarikatların Sosyo-Siyasi, Dini ve Diğer Yönleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 34/1984, (Saraybosna, 1985), ss. 93-113.
22. ----- "Nasuh Matrakçija kao matematičar (*Matematikçi Olarak Matrakçı Nasuh*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 38/1988, (Saraybosna, 1989), ss. 209-216.
23. Ćurčić, Lazar (Çurçić, Lazar). "Stare srpske štamparije u Turskoj i Austriji (*Türkiye ve Avustruya'da Eski Sırp Matbaaları*)."
SANU, Posebna izdanja 476, Spomenica knjiga 65, (Belgrat, 1974), ss. 53-60.
24. Dobrača, Kasim (Dobraça, Kasim). "Mehmed Refik-efendi Hadžiabdić Šejhul-Islam (*Şeyhülislam Mehmed Refik Efendi Hacıabdiç*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1978), ss. 99-115.
25. ----- "Orijentalni medicinski rukopisi u Gazi Husrevbegovoj biblioteci (*Gazi Hüsrev Beyin Kütüphanesinde Tıpla İlgili Oryantal El Yazmaları*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 57-76.
26. Dugacini, Enver. "Türk Osmanlı Devrinde Dugacini'de (Metohya'da) Şehir Yerleşim Yerleri ve Zanaatlar."
Çevren, Sayı: 12, (Priştine, 1976), ss. 37-46.

27. Djordjević, Milivoje (Corcević, Milivoye). "Stare štamparije u užičkom kraju (*Uzice Bölgesinde Eski Matbaalar*)."
Užički zbornik, Sayı: 4, (Uzice, 1975), ss. 45-64.
28. Djurić, Petar (Curiç, Petar). "Derviški obredi u Jugoslaviji (*Yugoslavya'da Derviş Ayinleri*)."
Kulture Istoka, Sayı: 13, (Belgrat, 1987), ss. 47-52.
29. Elezović, Gliša (Elezoviç, Gliša). "Stare turske škole u Skoplju (*Üsküp'te Eski Türk Okulları*)."
Zbornik radova SAN, Kitap: 4, (Belgrat, 1950), ss. 159-195.
30. Eren, İsmail. "Yugoslav Topraklarında Türkçe Basın." *Sesler*, Sayı: 9, (Üsküp, 1966), ss. 51-73.
31. _----- "Yugoslav Topraklarında Türkçe Basın." *Sesler*, Sayı: 20, (Üsküp, 1967), ss. 18-20.
32. ----- "Prilozi bibliografiji objavljenih radova o štampi na turskom i srpskohrvatsko-turskom jeziku u Jugoslaviji (*Yugoslavya'da Türkçe ve Sırp-Hırvatça-Türkçe Basın Hakkında Yayınlanmış Çalışmaların Bibliografyasına Katkı*)."
Život, (Sarybosna, 1973), ss. 583-588.
33. ----- "Yugoslavya'da Türk Basın Tarihine Dair Yayınlar Üzerinde Bibliografya Denemesi." *Çevren*, Sayı: 3, (Pristine, 1974), ss. 26-31.
34. ----- "Prilozi bibliografiji objavljenih radova o orijentalnim bibliotekama u Jugoslaviji (*Yugoslavya'daki Doğu Bilimleri Kütüphaneleri Üzerinde Yayımlanan Çalışmalarının Bibliyografyasına Katkı*)."
Anali Gazi Husrevbegove biblioteke, Sayı: 2-3, (Saraybosna, 1974), ss. 249-258.
35. ----- "Yugoslavya'da Türkçe Basın (1866-1986)." *Sesler*, Sayı: 237, (Üsküp, 1989), s.71-78.
36. ----- "Yugoslavya'da Türkçe Basın (1866-1986)." *Sesler*, Sayı: 242-243, (Üsküp, 1990), ss. 7-12.
37. ----- "Turska štampa u Jugoslaviji (1866-1966) (*Yugoslavya'da Türkçe Basın (1866-1966)*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 14-15/1964-65, (Saraybosna, 1969), ss. 359-395.
38. Fajić, Zejnil (Fayiç, Zeynil). "Biblioteka šejh Abdurahmana Sirije sa Oglavka (kod

- Fojnice). Prilog istoriji bibliotekarstva u Bosni i Hercegovini u 18. i 19. st. (*Şeyh Abdurahman Siriya'nın Kütüphanesi. 18. ve 19. Yüzyılda Bosna-Hersek'teki Kütüphanecilik Tarihine Katkı*). " Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 11-12, (Saraybosna, 1985), ss. 55-68.
39. Filipović, Nedim (Filipović, Nedim). "Izraz "Tahvil" (*Tahvil Terimi*). " Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 2/1951, (Saraybosna, 1952), ss. 239-247.
40. ----- "Evlija Čelebija-pisac najstarijih putopisa o Bosni i Hercegovini (*Bosna-Hersek Hakkında En Eski Seyahatname Yazarı Evliya Çelebi*). " Oslobodjenje, Sayı: 1811, (Saraybosna, 1952), s. 4.
41. ----- "Bosna ve Hersek'de İslam Kültürü." Çevren, Sayı: 20, (Priştine, 1978), ss. 13-21.
42. ----- "Tasawwuf-islamski misticizam (*Tasavvuf-İslam Mistisizmi*). " Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 24/1974, (Saraybosna, 1976), ss. 13-31.
43. Gaši, A. (Gaši, A.). "Tekije i tarikati u putopisu Evlije Čelebije (*Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tekke ve Tarikatlar*). " Islamska misao, Sayı: 81, (Saraybosna, 1985), ss. 20-26.
44. Gazić Lejla (Gazić, Leyla). "Les collections des manuscrits orientaux à Sarajevo - Zbirke orijentalnih rukopisa u Sarajevu (*Saraybosna'da Doğu El Yazmalarının Derleme Kitapları*). " Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 153-157.
45. ----- "Travnička medžmua (*Travnik Mecmuası*). " Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 169-185.
46. Grozdanić, Sulejman (Grozđanić, Suleyman). "Putevi orijentalistike. Djelovanje orijentalista u Bosni i Hercegovini (*Doğu Bilimlerinin Yolları. Bosna-Hersek'te Doğu Bilimcilerin Faaliyetleri*). " Odjek, (Saraybosna, 1974), s. 10.
47. ----- "Orijentalni institut u Sarajevu (*Saraybosna'da Doğu Bilimleri Enstitüsü*). " Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 25/1975, (Saraybosna, 1977), ss. 13-26.

48. Hadžibajrić, Fejzulah (Hacibayrić, Feyzulah). "O inventarima knjiga Gazi Husrevbegove biblioteke (*Gazi Hüsrev Beyin Kütüphanesindeki Kitapların Listeleri Üzerine*)."
Anali Gazi Husrevbegove biblioteke, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1978), ss. 55-64.
49. ----- "O arhivu Gazi Husrevbegove biblioteke (*Gazi Hüsrev Beyin Kütüphanesinin Arşivi Üzerinde*)."
Anali Gazi Husrevbegove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 255-263.
50. ----- "Bajtarname-orijentalne veterinarske knjige (*Baytarname-Veteriner Doğu Kitapları*)."
Anali Gazi Husrevbegove biblioteke, Sayı: 7-8, (Saraybosna, 1982), ss. 77-88.
51. ----- "Osvrt na dva rukopisa na turskom jeziku (iz privremenog inventara Gazi Husrevbegove biblioteke) (*İki Türkçe El Yazmasına Bakış (Gazi Hüsrev Beyin Kütüphanesinin Geçici Kataloğundan)*)."
Anali Gazi Husrevbegove biblioteke, Sayı: 13-14, (Saraybosna, 1987), ss. 113-123.
52. Hadžibegović, Hamid (Hacibegović, Hamid). "Osnivanje Orijentalnog instituta u Sarajevu (*Saraybosna'daki Doğu Bilimleri Enstitüsü'nün Kuruluşu*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 1-3, (Saraybosna, 1950), ss. 38-40.
53. Hadžić, Kasim (Haciç, Kasim). "Stogodišnjica sudačke škole (mektebi nuvvaba) u Sarajevu (*Saraybosna'daki Mektebi Nüvvabın 100. Yılı*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 5, (Saraybosna, 1987), ss. 649-668.
54. Hadžijahić, Muhamed (Haciyahiç, Muhamed). "Hamzevije u svjetlu poslanice uzičkog šejha (*Uzice Şeyhinin Resmi Mektubu Işığında Hamzeviler*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 215-227.
55. ----- "Tekija kraj Zvornika - postojbina bosanskih Hamzevija? (*Zvornik Yakınlarındaki Tekke-Bosna Hamzevilerin Vatanı Mı?*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 10-11/1960-61, (Saraybosna, 1961), ss. 193-203.
56. ----- "Hamzevijska sekta i njen osnivač Hamza Bošnjak (*Hamzavi Tarikatı ve Kurucusu Hamza Bosnevi*)."
Život, Yıl: 25, Sayı: 1, (Saraybosna, 1976), ss. 79-91.

57. ----- "Badžijanije u Sarajevu i Bosni. Prilog historiji duhovnosti u nas) (*Saraybosna ve Bosna'da Kadın Dervişlerin Tarikatı. Bizdeki Maneviyat Tarihine Katkı*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8 (Saraybosna, 1982), ss. 109-133.
58. Hadžiosmanović, Lamiya (Haciosmanović, Lamiya). "Igra lutke i sjenke-Karadjoz (*Tasvir ve Gölge Oyunu-Karagöz*)." Pozorište, Sayı: 1-4, (Tuzla, 1981), ss. 59-72.
59. ----- "Pogled na kulturne i prosvjetne prilike u Bosni i Hercegovini posljednjih decenija turske uprave (*Türk İdaresini Son Yıllarındaki Bosna-Hersek'te Kültür ve Eğitim Durumlarına Bakış*)." Radovi Filozofskog fakulteta, Sayı: 9-10/1976-1980, (Saraybosna, 1981), ss. 313-329.
60. Hafız, Nimetullah. "Yugoslavya'da Bektaşi Tekkeleri." Çevren, Sayı: 11, (Priştine, 1976), ss. 57-67.
61. ----- "Yugoslavya'da Mevlevi Tekeleri." Çevren, Sayı: 20, (Priştine, 1978), ss. 37-43.
62. ----- "Yugoslavya'da Yayımlanan Türkçe Lektür Kitaplarının Bibliografyası (1949-1982)." Sesler, Sayı: 180, (Üsküp, 1983), ss. 113-155.
63. ----- "Yugoslavya'da Bektaşiliğin Gelişmesi." Sesler, Sayı: 227, (Üsküp, 1988), ss. 77-87.
64. ----- "Osmanlı Döneminden Bugüne Kadar Yugoslavya'da Türk Basını." Çevren, Sayı: 76, (Priştine, 1990), ss. 5-12.
65. Hajdarović, Rašid (Haydarović, Rašid). "Dvije medžmue iz prve polovine XIX stoljeća (*XIX. Yüzyılın İlk Yarısına Ait İki Mecmua*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 26/1976, (Saraybosna, 1978), ss. 183-198.
66. ----- "Medžmua sarajlije Ahmeda Bosanca (*Saraybosnalı Ahmed Bosnevi'nin Mecmuası*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 187-213.
67. Halimi, Kadri. "Derviški redovi i njihova kulturna mjesta na Kosovu i Metohiji (*Kosova ve Metohya'da Sufi Tarikatları ve Kült Yerleri*)." Glasnik muzeja Kosova i

Metohije, Sayı: 2, (Saraybosna, 1957), ss. 193-206.

68. Handžić, Adem (Hanciç, Adem). "Jedan savremeni dokumenat o šejhu Hamzi iz Orlovića (*Orloviç Şeyh Hamza'ya İlişkin Günümüzde Bir Belge*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 18-19/1968-69, (Saraybosna, 1973), ss. 205-215.
69. ----- "O ulozu derviša u formiranju gradskih naselja u Bosni u XV stoljeću (*XV. Yüzyılda Bosna'daki Şehir Yerleşimlerinin Kurulmasında Dervişlerin Rolü*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 31/1981, (Saraybosna, 1981), ss. 169-178.
70. Hoca, Şerafettin. "Balkan Vilayetlerinde Osmanlı Basını." Çevren, Sayı: 14, (Priştine, 1977), ss. 39-54.
71. Huković, Muhamed (Hukoviç, Muhamed). "Gaibija, šejh Mustafa-mistik i buntovnik (*Gaibi Şeyh Mustafa-Mutasavvıf ve İsyancı*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 401-408.
72. Ilić, Slobodan (İliç, Slobodan). "Mevlevije u Bosni (*Bosna'da Mevleviler*)."
Islamska misao, (Saraybosna, 1989), ss. 49-50.
73. İsmail, Niyazi. "1865-1985 Yılları arasında Bulgaristan'da Türk Azınlığının Basını." Çevren, Sayı: 63, (Priştine, 1988), ss. 22-40.
74. Jahić, Mustafa (Yahiç, Mustafa). "Sulejmanija biblioteka u Istanbulu (*İstanbul'da Süleymaniye Kütüphanesi*)."
Islamska misao, Sayı: 64, (Saraybosna, 1984), ss. 42-43.
75. Kaleši, Hasan (Kaleşi, Hasan). "Prve orijentalne biblioteke u jugoslovenskim zemljama (*Yugoslav Topraklarındaki İlk Oryantal Kütüphaneler*)."
Bibliotekar, Sayı: 4, (Belgrat, 1961), ss. 279-282.
76. ----- "Prve orijentalne biblioteke u jugoslovenskim zemljama (*Yugoslav Topraklarındaki İlk Doğu Kütüphaneler*)."
Birlik, Sayı: 504, (Üsküp, 1962), Özel İlave.
77. ----- "Hans-Jürgen Kornrumpf, Osmanische Bibliographie mit besonderer Berücksichtigung der Türkei in Europa, Handbuch der Orientalistik,

- Leiden–Köln 1973." Balcanica, Sayı: 5, (Belgrat, 1974), ss. 461-462.
78. Kantardžić, Muhamed (Kantarčić, Muhamed). "Hidžretski kalendar i ostali kalendar i kod islamskih naroda (*Müslüman Halklarında Hicri ve Diğer Takvimler*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 3-4/1952-53, (Saraybosna, 1953), ss. 299-348.
79. ----- "Gazi Husrev-begova sahat-kula i muvekithana i način mjerenja vremena (*Gazi Hüsrev Beyin Saat Kulesi ve Muvvakithane ve Vakit Ölçme Yöntemi*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 2-3, (Saraybosna, 1974), ss. 175-184.
80. Kasumović, Ismet (Kasumović, İsmet). "Traktat o "transcendentnom ljudstvu" Ali Dede Bošnjaka (*Ali Dede Boşnak'ın Doğaüstü İnsanlık Eseri Üzerine*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı:31/1981, (Saraybosna, 1981), ss. 99-110.
81. ----- "Školstvo i njegova uloga u stvaranju pretpostavki za razvoj kulture u Bosni i Hercegovini u osmanskome periodu (*Osmanlı Döneminde Bosna-Hersek'teki Okul Sistemi ve Kültürün Gelişiminde Rolü*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 303-310.
82. Kiel, Michael. "Güney Romanya'da Sarı Saltık'ın Çalışmaları ve Doğu Bulgaristan'da Erken Bektaşilik Merkezi Üzerine Tarihsel Önem Taşıyan Notlar."
Çevren, Sayı: 23, (Priştine, 1979), ss. 27-36.
83. Krüger, Eberhard. "'Einrichtungen am Wege" zwischen Rhodopen und Epirus - "Ureğenje na putu" izmeğu Rodopa i Epira (*Rodop ve Epir Arası Yoldaki Yapılar*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 289-297.
84. Kut, Turgut. "19. yy. Türk Tiyatro Tarihi için bir Belge." Çevren, Sayı: 21-22, (Priştine, 1979), ss. 35-41.
85. Ljubović, Amir (Lyubović, Amir). "Pruščakova interpretacija uređenja države (*Pruščak'ın Devlet Düzenlemsinin Yorumu*)."
Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 24, (Saraybosna, 1979), ss. 502-517.
86. ----- "Bibliografija radova Hasana Kafija Pruščaka (*Hasan Kafi Pruščak'ın Eserlerinin Bibliyografyası*)."
Život, Sayı: 2, (Saraybosna, 1980), ss.

217-227.

87. ----- "Jedan autograf Hasana Kafije Pruščaka (1544-1615/16) (*Hasan Kafi Pruščak'ın İmzası (1544-1615/16)*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 123-134.
88. Ljubović, Amir (Lyuboviç, Amir). "Logika Hasana Kafije Pruščaka (*Hasan Kafi Pruščak'ın Mantığı*)."
Dijalog, Sayı: 1-2, (Saraybosna, 1985), ss. 121-161.
89. Majer, Hans Georg. "Die Zentren der Deutschen Orientalistik-Centri njemačke orijentalistike (*Alman Doğu Bilimlerinin Merkezleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 433-454.
90. Matkovski, Aleksandar; Pavlina Angelakova. "Položbata na ženata vo Osmanliskata imperija kon krajot na 18. vek spored angliskiot patepisec Thomas Thornton (*İngiliz Seyyah Thomas Thornton'a Göre 18. Yüzyılın sonunda Osmanlı İmparatorluğunda Kadın Durumu*)."
Muzejski glasnik, (Üsküp, 1974), ss. 83-99.
91. Mehinagić, Ibrahim (Mehinagiç, İbrahim). "Četiri neobjavljena izvora o Hamzevijama iz sredine XVI vijeka (*Hamzeviler Hakkında XVI. Yüzyılın Ortasına ait Dört Yayınlanmamış Kaynak*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 18-19/1968-69, (Belgrat, 1973), ss. 217-266.
92. Memija, Minka (Emine) (Memiya, Minka (Emine)). "Bosna Hersek'te İlk Gazeteler."
Çevren, Sayı: 70, (Priştine, 1989), ss. 53-63.
93. ----- "Bosna Hersek'te İlk Gazeteler."
Çevren, Sayı: 71, (Priştine, 1989), ss. 23-33.
94. Miladinović, Božo (Miladinoviç, Bojo). "Jedna sarajevska zbirka tursko-arapskih rukopisa (*Türk-Arap El Yazmalarına İlişkin Bir Saraybosna Derleme Kitabı*)."
Bibliotekarstvo, Sayı: 1, (Saraybosna, 1961), ss. 17-21.
95. ----- "Jedna sarajevska zbirka tursko-arapskih rukopisa (*Türk-Arap El Yazmalarına İlişkin Bir Saraybosna Derleme Kitabı*)."
Bibliotekarstvo, Sayı: 2, (Saraybosna, 1961), ss. 64-66.
96. Milić, Svetlana (Miliç, Svetlana). "Pregled izdanja Orijentalnog instituta sa

- bibliografijom radova u njima (1975-1985) (*Doğu Bilimleri Enstitüsünün Yayınları ve Bibliyografyası (1975-1985)*). " Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 37/1987, (Saraybosna, 1988), ss. 211-240.
97. ----- "Bibliografija radova o književnosti muslimana na orijentalnim jezicima kod nas (*Bizdeki Doğu Dillerinde Yazılan Müslüman Edebiyatının Eserlerinin Bibliyografyası*). " Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 39/1989, (Saraybosna, 1990), ss. 231-286.
98. Momirović, Petar (Momirović, Petar). "Prilog proučavanju sarajevskih kujundžija (*Saraybosna Kuyuncularının Araştırılmasına Katkı*). " Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 199-231.
99. Mujezinović, Mehmed (Mujezinović, Mehmed). "Biblioteka Mehmed-Razi Velihodžića šejha i muderisa Husrev-begova hanikaha u Sarajevu (*Saraybosna'da Hüsrev Beyin Hanigahının Müderrisi ve Şeyh Olan Mehmed Razi Velihociç'in Kütüphanesi*). " Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1978), ss. 65-82.
100. Mujić, Muhamed A.(Muyić, Muhamed A.). "Prilog proučavanju uživanja alkoholnih pića u Bosni i Hercegovini pod osmanskim vlašću (*Osmanlı Döneminde Bosna-Hersek'te Alkol İhtiva Eden İçkilerin Kullanımının Araştırılmasına Katkı*). " Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 5/1954-55, (Saraybosna, 1955), ss. 287-298.
101. Mulaomerović, M.(Mulaomerović, M.). "Orijentalni rukopisi Zavičajnog muzeja u Gradačcu (*Gradačac'ta Yöresel Müzesindeki Oryantal El Yazmaları*). " Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 2, (Saraybosna, 1982), ss.209-211.
102. Mušić, Omer (Mušić, Omer). "Medžmua Mula Muhameda Mestvice s posebnim osvrtom na popis hadžija (*Hacılar Sayımı Özelinde Mulla Muhamed Mestvica'nın Mecmuası*). " Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 4, (Saraybosna, 1976), ss. 109-116.
103. Nakićević, Omer (Nakićević, Omer). "Mjesto Gazi Husrev-begove medrese u sistemu osmansko-turskog školstva (*Osmanlı Türk Okul Sistemindeki Gazi Hüsrev Beyin Medresinin Yeri*). " Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10,

(Saraybosna, 1983), ss. 241-262.

104. ----- "Na marginama izučavanja hadisa u našim krajevima (*Topraklarımızda Hadis Araştırılmasının Kıyısında*)."
Zbrnik radova Islamsko teološkog fakulteta, Sayı: 2, (Saraybosna, 1987), ss. 23-39.
105. Nametak, Fehim. "Jedna sarajevska medžmua iz Bašeskijina vremena (*Başeski'nin Zamanından Bir Saraybosna Mecmuası*)."
Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, Sayı: 2, (Saraybosna, 1986), ss. 157-163.
106. Nikić, Andrija (Nikić, Andriya). "Kulturne prilike u Hercegovini zadnjih desetljeća turske vladavine (1823-1878) (*Hersek'te Türk Hâkimiyetinin Son On Yılında (1823-1878) Kültür Durumları*)."
Kačić, Sayı: 8, (Split, 1976), ss. 193-218.
107. Nurudinović, Bisera (Nurudinović, Bisera). "Bibliografija jugoslovenske orijentalistike 1961-1962. godine (*Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1961-1962*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 20-21/1970-71, (Saraybosna, 1974), ss. 441-523.
108. ----- "Pregled izdanja Orijentalnog instituta sa bibliografijom radova u njima (*Doğu Bilimleri Enstitüsü Yayınları ve Bibliyografyası*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 25/1975, (Saraybosna, 1977), ss. 57-111.
109. Oy, Aydın. "Kalkandelen'de Harabati Baba Tekkesi."
Çevren, Sayı: 28, (Priştine, 1980), ss. 23-24.
110. Palikruševa, Galiba (Palikruševa, Galiba). "Derviškiot red halveti vo Makedonija (*Makedonya'da Halveti Tarikatı*)."
Zbornik na Štipskiot Narodn muzej, Sayı: 1/1958, (İştip, 1959).
111. Pejović, M. (Peyović, M.). "O školovanju crnogorskih djaka u Carigradu krajem 19. i početkom 20. vijeka (*19. Yüzyılın Sonunda ve 20. Yüzyılın Başında İstanbul'da Karadağlı Öğrencilerin Eğitim Alması Üzerine*)."
İstorijski zapisi, Sayı: 1-2, (Titograd, 1986), ss. 171-182.
112. Petrović, Djordje (Petrović, Corce). "Aršinski sistem mjera u Srbiji (*Sırbistan'da Ölçülerin Arşın Sistemi*)."
Zbornik Historijskog instituta Jugoslovenske akademije,

Sayı: 7, (Zagreb, 1974), ss. 273-275.

113. Piperkovski, Stefan. "Zbirka na jatagani vo Istorioskiot muzej na Makedonija (*Makedonya Tarih Müzesinde Yatağan Kılıç Derlemesi*)."
Muzejski glasnik, (Üsküp, 1974), ss. 107-113.
114. Popovic, Alexandre (Popović, Aleksandr). "Neka zapažanja o Turcima, Albancima i Južnim Slovenima muslimanske vjere u djelu Vuka Karadžića (*Vuk Karadžić'in Eserinde Türk, Arnavut ve Müslüman Güney Slavları Üzerine Bazı Gözlemler*)."
Putevi, Sayı:38, (Banya Luka, 1987), ss. 85-97.
115. Prašo, Seid (Prašo, Seid). "Turska imena u alfabetskom katalogu (*Alfabe Kataloğunda Türk Adları*)."
Bibliotekarstvo, Sayı: 4, (Saraybosna, 1964), ss. 73-78.
116. Ravić, Stanko (Ravić, Stanko). "Kiridžije novopazarskog kraja (*Yeni Pazar Bölgesi Kiracıları*)."
Novopazarski zbornik, Sayı: 5, (Yeni Pazar, 1981), ss. 87-107.
117. Rizaj, Skender (Rizay, Skender). "Dve akçe kovane u Novom Brdu i Skoplju (*Nobirda ve Üsküp'te Basılan İki Akçe*)."
Glasnik muzeja Kosova i Metohije, Sayı: 7-8/1962-1963, (Priştine, 1964), ss. 355-360.
118. Shiloan, Amnon. "Instruments a anches de types hautbois et clarinette double en proche orient. De leur diffusion, terminologie, fonction (*Yakın Doğuda Obua ve Çift Klarnet Tipi Kamış Çalgıları. Onların Yayılması, Terminolojisi, Fonksiyonu*)."
Makedonski folklor, Sayı: 13, (Üsküp, 1974), ss. 47-52.
119. Spaho, Fehim Dž.(Spaho, Fehim C.) "Arhiv Orijentalnog instituta u Sarajevu (*Saraybosna'daki Oryantal Enstitüsünün Arşivi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 25/1975, (Saraybosna, 1977), ss.45-56.
120. ----- "Les materiaux d'archives en langue turque conservés dans les institutions de Sarajevo - Arhivska grağa na turskom jeziku u Sarajevu (*Saraybosna'daki Kurumlarda Türkçe Arşiv Malzemesi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 30/1980, (Saraybosna, 1980), ss. 397-401.
121. ----- "Problemi osmanistike u izdavanju turskih izvora (*Türk Kaynaklarının Yayımalanması Konusunda Osmanlı Çalışmaları Sorunları*)."
Odjek,

Sayı: 6, (Saraybosna, 1986), ss. 21.

122. ----- "The Archives of the Institute of Oriental Studies in Sarajevo (*Saraybosna'da Doğu Bilimleri Enstitüsünün Arşivleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 36/1986, (Saraybosna, 1987), ss. 345-358.
123. Spaić, Jasna (Spaić, Yasna). "O pojmu mekama u muzici islamskih naroda (*Müslüman Toplumlari Müziğinde Makam Kavramı Üzerine*)."
Makedonski folklor, Sayı: 38, (Üsküp, 1986), ss. 213-216.
124. Stefanovski, Riste. "Osmanlı İktidarı Döneminde Tiyatro Yaşamı." Sesler, Sayı: 187, (Üsküp, 1984), ss. 95-104.
125. Stojaković, Momčilo (Stojaković, Momčilo). "Književna Manuscripta Turcica u Arhivu SANU (*Sırp Bilim ve Sanat Akademisi Arşivinde Türk Edebi El Yazmaları*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 31/1981, (Saraybosna, 1982), ss. 67-97.
126. Šamić, Jasna (Šamić, Yasna). "Ko su bektašije (*Bektaşiler Kim*)."
Kulture Istoka, Sayı: 8, (Belgrat, 1986), ss. 56-57.
127. ----- "Bektašije i njihova tradicija (*Bektaşiler ve Geleneği*)."
Kulture Istoka, Sayı: 13, (Belgart, 1987), ss. 55-57.
128. Šukrić, Nijaz (Šukrić, Niyaz). "Gazi Husrev-begova biblioteka (*Gazi Hüsrev Beyin Kütüphanesi*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 9-10, (Saraybosna, 1983), ss. 291-304.
129. Tadeusz, Majda. "Polish Centers for Turkish Studies (*Polonya'da Türkoloji Çalışmaları Merkezleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 31/1981, (Saraybosna, 1982), ss. 189-193.
130. Tanasković, Darko (Tanasković, Darko). "Pola vijeka oriejntalistike u Beogradu (*Belgrat'taki Doğu Çalışmalarının Yarım Yüzyılı*)."
Odjek, Sayı: 13, (Saraybosna, 1977), s. 23
131. ----- "Derviši pod lupom nauke (*Bilim Büyütecisi Altında Dervişler*)."
Odjek, Sayı: 15-16, (Saraybosna, 1982), s.6.
132. ----- "Jugoslovenska orijentalistika izmedju filologije i lingvistike

- (*Yugoslavya Doğu Bilimleri Filoloji ve Dil Bilimi Arasında*)." Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 51, (Saraybosna, 1986), ss. 55-76.
133. Tepić, Ibrahim (Tepić, İbrahim). "Školovanje djaka i studenata iz Bosne i Hercegovine u Rusiji od 50-ih do 70-ih godina 19. vijeka (19. Yüzyılın 50'li ve 70'li Yıllarında Rusya'da Bosna-Hersek Öğrencilerin Okunması)." Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 22, (Saraybosna, 1986), ss. 245-258.
134. ----- "Školstvo u Bosni i Hercegovini prema izvještajima ruskih konzulata u Sarajevu i Mostaru (*Saraybosna ve Mostar'daki Rus Konsoloslarının Raporlarına Göre Bosna-Hersek'te Okul Sistemi*)." Radio Sarajevo. Treći program, Sayı: 57-58, (Saraybosna, 1987), ss. 365-387.
135. Tefvik, Ismail (Tevfik, İsmail). "Manastırda Eski Okullar, (Geçmişte Eğitim)". Birlik, Sayı: 497, (Üsküp, 1962), Özel İlave.
136. Tietze, Andreas. "Die Abdal-Musikanten in Anatolien und in China (*Anadolu ve Çin'de Abdal Müzisyenler*)." Makedonski folklor, Sayı: 37, (Üsküp, 1986), ss. 221-224.
137. Todorovski, Gligor. "1919-1920 Kadar Üsküpte Çıkan Türkçe Gazeteler". Birlik, Sayı: 497, (Üsküp, 1962), Özel İlave.
138. Tomoski, Tomo. "Valandovski hisar (*Valandova Hisarı*)." Zbornik na Arheološkiot muzej na Makedonija, Sayı: 6-7/1967-1974, (Üsküp, 1975), ss.271-278.
139. Trako, Salih. "Duraru'l-Hukkam sa marginalijama beogradskog Muftije Ali efendije (*Belgrat Müftüsü Ali Efendinin Haşiyeleriyle Dürerul-Hükkam*)." Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 4, (Saraybosna, 1976), ss. 131-141.
140. ----- "Katalog rukopisa iz medicine, farmakologije i higijene u Orijentalnom institutu u Sarajevu (*Saraybosna'daki Doğu Bilimleri Enstitüsünde Tıp, Farmakoloji ve Hijyen İle İlgili El Yazmalarının Kataloğu*)." Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 32-33/1982-83, (Saraybosna, 1984), ss.199-265.
141. ----- ; Lejla Gazić (Leyla Gaziç). "Rukopisna zbirka Orijentalnog

- instituta u Sarajevu (*Saraybosna'daki Doğu Bilimleri Enstitüsünde El Yazmaları Derlemesi*).
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 25/1975, (Saraybosna, 1977), ss. 27-43.
142. ----- ; Zdravko Devetak. "Osman Terdžuman i njegov prijevod Mattioli-a na turski (*Osman Tercüman ve Mattioli'nin Türkçe Çevirisi*)."
Acta Historica Medicinae Pharmaciae Veterinae, Sayı: 1-2, (1980), ss. 33-36.
143. ----- ; Lejla Gazić (Trako, Salih: Leyla Gazić). "Dvije mostarske medžmue (*İki Mostar Mecmuası*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 38/1988, (Saraybosna, 1989), ss. 97-123.
144. Traljić, M. (Tralyić, M.). "Bibliografija radova o tasavvufu, tarikatima i tekijama, objavljenih na našem jeziku (*Dilimizde Yayınlanan Tasavvuf, Tarikatlar ve Tekkeler Üzerine Çalışmaların Bibliyografyası*)."
İslamska misao, Sayı: 80, (Saraybosna, 1985), ss. 22-29.
145. Viško, Ali (Viško, Ali). "Prosvetnite priliki vo tetovskata kaza vo vtorata polovina na XIX vek (*XIX. Yüylın İkinci Yarısında Kalkandelen Kazasında Eğitim Durumları*)."
Istorija, (Üsküp, 1979), ss. 155-162.
146. Voje, Ignacij (Voye, İgnatsiy). "Turcica u Sloveniji (*Slovenya'da Turcica*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 28-29/1978-79, (Saraybosna, 1980), ss. 455-462.
147. Zlatar, Behija (Zlatar, Behiya). "Kopčići i Vilići (prilog pitanju izučavanja muslimanskih begovskih porodica u Bosni i Hercegovini u 16. stoljeću) (*Kopçiçler ve Viliçler (16. Yüzyılda Bosna-Hersek'te Müslüman Beg Ailelerin Araştırılmasına Katkı)*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 13, (Saraybosna, 1977), ss. 322-327.
148. ----- "O nekim muslimanskim feudalnim porodicama u Bosni u XV i XVI stoljeću (*XV. ve XVI. Yüzyılda Bosna'da Bazı Müslüman Feodal Aileleri Üzerine*)."
Prilozi Instituta za istoriju, Sayı: 14-15, (Saraybosna, 1978), ss. 81-139.
149. Ždralović, Muhamed (Jdralović, Muhamed). "Medžmua Abdulkerima tešanjskog kadije iz XIX stoljeća (*XIX. Yüzyıl Teşany Kadısı Abdulkerim'in Mecmuası*)."
Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 5-6, (Saraybosna, 1978), ss. 165-180.

150. ----- "Prilog poznavanju djela šejh Juje (*Şeyh Yuya'nın Eserinin Tanınmasına Katkı*)."
Hercegovina, Sayı: 1, (Mostar, 1981), ss. 119-137.
151. ----- "Bergivi u Bosni (*Bosna'da Birgivi*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (Saraybosna, 1991), ss. 409-424.

III. BÖLÜM: ESER ANALİZLERİ

A. KİTAPLAR

ANDREJEVIĆ, Andrej (Andreyeviç, Andrey). Islamska monumentalna umetnost XVI veka u Jugoslaviji. Kupolne dzamije (Yugoslavya’da XVI. Yüzyıl İslam Mimari Sanatı. Kubbeli Camiler). Beograd: Filozofski fakultet u Beogradu, Institut za istoriju umetnosti; Srpska akademija nauka i umetnosti, Balkanološki institut, 1984, 126 S.

Andreyeviç’in “Yugoslavya’da XVI. Yüzyıl İslam Mimari Sanatı. Kubbeli Camiler” adlı kitabı Sırp Bilim ve Sanat Akademisi Balkanoloji Enstitüsü özel baskılarının yirmi dördüncüsüdür. 1984 yılında yayınlanan kitap, giriş kısmı, beş bölüm, sonuç kısmı ve bir ekten oluşmaktadır. Kitabın sonunda İngilizce özet, bibliyografya, terimler sözlüğü, resim listesi ve genel bir dizin bulunmaktadır. Ayrıca kitapta incelenen camilerin 65 adet fotoğrafı da yer almaktadır.

Giriş kısmında Andreyeviç, Yugoslavya topraklarında XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren İslam sanatı ile ilgili ilk araştırmaların başladığını, önemli ve ciddi çalışmaların ancak I. Dünya Savaşı’ndan sonra ortaya çıktığını belirtmektedir. Yazar, 1984 yılına kadar İslam sanatı ile ilgilenen yerli ve yabancı araştırmacılar hakkında bilgiler vererek söz konusu araştırmacıların çalışmalarından söz etmektedir. Ardından kendi çalışma konusunun Yugoslav topraklarındaki kubbeli camiler olduğunu belirterek araştırmaları sırasında karşılaştığı sorunları ve çalışmasının amacı üzerinde durmaktadır.

“Tarih ve Sanat Durumları” adlı birinci bölümde yazar, Halil İnalcık ve yerli araştırmacıların çalışmalarını kullanarak XVI. yüzyıla ait Balkanların kısa tarihçesini vermiştir. Özellikle o zamanki Yugoslav coğrafyasına hâkim olan tarihi dokunun sanatın gelişmesine olan etkisi üzerinde durmuştur.

İkinci bölüm “Mimari” adını taşımaktadır. Bu bölümde Yugoslavya topraklarında bulunan 12 kubbeli camiden söz edilmektedir. Sayılan her caminin kim

tarafından yapıldığı, tarihi, tasviri, temel çizimleri, mimarisi hakkında bilgi verilmektedir.

Yazar, “Kubbeli Camilerin Mimari Özellikleri” başlığı altında söz konusu camilerin mimari özelliklerine yer vermiştir. Bunun yanında camilerin yapıları konusunda Türk sanatındaki stil değişikliğinin Yugoslav topraklarında mevcut olan stile nasıl etki ettiğini ayrıntılı olarak ifade etmiştir.

“Süslemeler” ve “Kalem İşi Süslemeleri” adlarını taşıyan iki ayrı bölümde yazar, ilk önce İslam sanatında mevcut olan süslemelerin genel özelliklerini sonra da çalışmasında bahsettiği camilerin süslemelerini ele almaktadır. Ayrıca incelediği süslemelerin analiz ve çizimlerine söz konusu çalışmasında yer vermiştir.

Çalışmanın sonucunda Andreyeviç, ele aldığı konuyu özetleyerek konuya ilişkin kendi değerlendirmelerini sunmuştur.

Çalışmanın ekinde ise XVI. yüzyılda yazılmış olan dört vakıfnamenin çevirisi bulunmaktadır.

BEGOVIĆ, Mehmed (Begoviç, Mehmed). Vakufi u Jugoslaviji (*Yugoslavya'daki Vakıflar*). Beograd: Naučno delo, 1963, 101 S.

Mehmed Begoviç'in “Yugoslavya'daki Vakıflar” adlı çalışması, 1963 yılında Naučno delo yayınevi tarafından Belgrat'ta basılmıştır. Eser, önsöz ve sekiz bölümden oluşmaktadır.

Begoviç, ilk olarak vakfın tanımına yer vererek Yugoslav topraklarında ibadethane ve dini okulların yapımı için 15. yüzyılda vakıfların kurulmaya başlandığını belirtmiştir. Anılan çalışmada, Müslümanlar tarafından kurulmuş olan vakıfların yanı sıra Hristiyan ve Yahudiler tarafından kurulan vakıflar da ele alınmaktadır. Yazar, söz konusu vakıfları incelerken onların hukuki durumu üzerinde de durmaktadır.

Önsözde Yugoslav topraklarında bulunan vakıflar ile ilgili kaynakları belirtilmekte ve vakıflar konusunda Yugoslavya'da yapılmış olan çalışmalar sayılmaktadır. Aynı zamanda böyle bir konunun araştırılmasının önemi vurgulanmaktadır.

Çalışmanın “Vakıflar Hakkındaki Mevzuatın Tarihsel Olarak İncelenmesi” adını taşıyan birinci bölümünde Begoviç, Yugoslavya topraklarında bulunan vakıfların sosyal hayattaki rolü ve vakıflara ilişkin mevzuatın tarihsel gelişimine yer vererek bu kapsamda vakıflar ile ilgili mevzuatın şeriat hukuku arasındaki ilişki değerlendirilmiştir.

İkinci bölüm “Vakıf Terimi ve Vakfın Menşei” adını taşımaktadır.

Bu bölümde yazar, vakfın genel tarihinden ve ilk vakıfların oluşumundan söz etmektedir. Bu bölümde üzerinde durulan başka bir husus ise şeriat hukuku ile farklı hukuk sistemleriyle arasındaki karşılıklı etkileşimdir.

“Vakıfların Geçerlilik Şartları” başlıklı üçüncü bölümde vakfın şeriat hukuku içerisindeki önemi ve yeri, vakfın konusu, amacı, yapısı ve kimler tarafından kurulabileceği üzerinde ayrıntılı olarak durulmuştur.

Begoviç, “Vakfetmenin Sonuçları” başlığı altında vakfın geri alınamaması, miras olarak kullanılamaması, vakıf mülküne el konulamaması, rehin edilememesi gibi hususları açıkladıktan sonra “Vakıf Mülkünün Kullanılması” başlıklı beşinci bölümde vakıfların sınıflandırmasına yer vermektedir. Bu sınıflandırmaya göre vakıflar iki gruba ayrılır: Hayır Vakıfları ve Evladiyet Vakıfları (aile vakıfları). Yazar, Yugoslavya topraklarında hayır vakıflarının daha çok olduğunu öne sürmektedir. Bölümde şeriat hukukundaki aile vakıfları ile Roma hukukundaki “fideicommissum” karşılaştırılmıştır.

“Vakıf Mülkünün Kullanım Biçimi” adlı altıncı bölümde taşınır ve taşınmaz vakıf mülkünün kullanımı ile ilgili kurallara yer verilmiştir. Yazar, her iki mülk üzerinde ayrıntılı olarak durarak Yugoslav topraklarındaki söz konusu mülklere ilişkin özellikleri belirtmektedir.

Begoviç, “Vakfın Yönetimi” başlığı altında şeriat hukukuna göre vakfın yönetiminin temel kurallarını açıklamaktadır. Bölümün devamında söz edilen kuralların suistimalleri ve bu suistimallerin Türkiye’deki çözümleri üzerinde durulmuştur.

Çalışmanın son bölümü “Yahudi ve Hristiyan Vakıfları ile İlgili Şeriat Hukuku” adını taşımaktadır. Bu bölümde şeriat hukukuna göre Yahudi ve Hristiyan vakıfların kurulmasının koşulları açıklanıp Osmanlı döneminde Yahudi ve Hristiyanlar tarafından kurulan vakıflardan söz edilmektedir.

Vakıflarla ilgili kapsamlı bir araştırma sunan bu eserde, yazarın sonuç kısmına yer vermemesi eleştirmesi gereken bir husustur.

BOŽIĆ, Ivan (Bojić, İvan). Dubrovnik i Turska u XIV i XV veku (XIV. ve XV. Yüzyılda Dubrovnik ve Türkiye). Beograd: Naučna knjiga, 1952, 394 S.

İvan Bojić'in "XIV. ve XV. Yüzyılda Dubrovnik ve Türkiye" adlı kitabı, Sırp Bilim ve Sanat Akademisi Tarih Enstitüsü'nün özel baskılarından biridir. Kitap, önsöz ve on dokuz bölümden oluşmaktadır. Kitabın sonunda Almanca özet, kaynakça ve dizin yer almaktadır.

Önsözde, Türkiye ile Dubrovnik arasındaki tarihi ilişki ve bunun araştırılmasının önemi vurgulanmıştır. Bojić, XIV. yüzyılın sonlarından XV. yüzyılın seksenli yıllarına dek Dubrovnik ile Türkiye arasındaki ilişkileri genel hatlarıyla açıklamaktadır. Yazar, çalışma sırasında kullandığı kaynaklardan ve kendisinden önce aynı konuda yapılan çalışmalardan bu kısımda söz etmektedir.

"Türkler ile Dubrovnıklilerin En Eski Temasları" adını taşıyan birinci bölümde Bojić, Osmanlılar ile Dubrovnıklilerin ilk temaslarını ele almaktadır. Söz konusu temasın kırılma noktasının 1371 yılı Meriç Muharebesi olduğunu belirtmiştir. Bu muharebeden sonra Osmanlı'nın Dubrovnik'in en çok ticari ilişkide olduğu Sırp topraklarına girmesiyle Dubrovnıklilerin Osmanlıların Balkanlardaki faaliyetlerini yakından izlemeye başladıklarını ifade etmiştir. Bu bölümde yazar, 1402 yılına kadar Osmanlılar ile Dubrovnıkliler arasındaki ilişkiyi kronolojik olarak incelemiştir.

İkinci bölüm "1402 Yılından 1430 Yılına Kadar Türkiye ile Dubrovnik Arasındaki İlişkiler" adını taşımaktadır.

Bojić, bölümün başlığında verilen zaman dilimi içerisinde bir tarafta Dubrovnik'in diğer tarafta Balkanlardaki Osmanlı'ların durumunu inceleyerek Dubrovnıkliler ile Osmanlı ilişkilerinin 1430'lu yıllara dek zayıf bir şekilde seyrettiğini söylemektedir. Bu bölümde ayrıca Arnavutluk ile Dubrovnik arasındaki ilişkiden de bahsedilmektedir.

"Konavli Savaşında Büyük Divanın Arabuluculuğu" başlıklı üçüncü bölümde Konavli bölgesi üzerinde Dubrovnik ve bir Bosna voyvodası arasında çıkan 1430

yılından 1432 yılına kadar süren savaş ve Osmanlıların bu savaşta arabuluculuğu anlatılmaktadır. Söz konusu savaş boyunca ve sonrasında Osmanlılar ile Dubrovnik arasındaki ilişkinin ne şekilde geliştiği açıklanmaktadır.

Latince “Privilegium navigationis ad partes orientis” Türkçe karşılığı “Doğu Ülkelerine Gemi Yolculuğu Ayrıcalığı” adlı dördüncü bölümde; 1433 yılında yapılan Basel konseyi tarafından Dubrovniklilere verilen bu özel haktan ve bu hakkın önemi ile Dubrovnik ticareti üzerine etkilerinden söz edilmektedir.

“XV. Yüzyılın Otuzlu Yıllarında Türkiye ile Dubrovnik İlişkileri” başlıklı bölümde ise XV. yüzyılın otuzlu yıllarındaki durum ve çatışmalar hakkında bilgi verilmiştir. Yine bu bölümde Bosna ve Sırbistan topraklarında mevcut olan Dubrovnikli tüccarlar ile Osmanlıların temaslarından bahsedilmektedir.

“Despotluğun İlk Düşüşünden Sonra Dubrovnik’e Karşı Büyük Divanın Tavrı. İlk Haraç” adlı bir sonraki bölümde, 1439 yılından sonra Sırp despotluğunda meydana gelen değişikliklerin Dubrovnik’e etkisi ele alınmıştır. Ayrıca II Murat’ın Dubrovnik’e karşı tavrının değişmesi ve bu duruma batı güçlerinin tepkisi üzerinde durulmuştur.

Kitabın yedinci bölümü “Despotluğun Yükselmesinden Sonra Dubrovnik Cumhuriyetinin Büyük Divan ile Resmi İlişkilerin Kesilmesi” adını taşımaktadır. Bu bölümde Bojiç, XV. yüzyılın ellili yıllarına dek Dubrovniklilerin Büyük Divan’a karşı duruşu ve onunla ilişkilerinden söz etmektedir. Yazar, bu dönem hakkında belirsiz ve yanlış tarihi bilgilerin verildiğini ifade etmektedir.

“Hersek Stevan ile Dubrovnik Arasında Çıkan Savaşta Türk Arabuluculuğu” başlığı altındaki bölümde, anılan savaştan (1451-1454) bilgiler verilerek savaş sırasında Venedikliler ve Dubrovnik arasındaki ticari ilişki ele alınmıştır.

“Dubrovnik Cumhuriyeti Türk Hâkimiyetini ve Haraç Vermeyi Kabul Etmesi” adlı dokuzuncu bölümde yazar, Türklerin fetihleri, onlara karşı Avrupa’daki tepkiler ve Dubrovnik’e etkisi üzerinde durmuştur.

Sonraki iki bölümde 1459 ile 1471 yılları arasında Türklerin Dubrovnikliler ile ilişkisi ve 1471 yılında Sultan’ın isteğiyle haracın artışının Dubrovnik’e etkisi üzerinde durulmuştur. Bu konular “1459 Yılından 1471 Yılına Kadar Dubrovnik’e Türk

Baskısının Artması” ve “Yeni Türk İstekleri ve Haracın Artışı” adıyla iki başlık altında verilmiştir.

“Dubrovnik Sınırlarında Türk Güçlerinin Nihai Olarak Yerleşmesi” adını taşıyan on ikinci bölümde Bojiç, Dubrovnik arşivinde bulunan belgelere göre Hersek’teki Dubrovnik sınırlarına yakın bölgelerde Türk güçlerinin sağlamlaşmasının resmini çizmektedir.

“Türkiye’deki Dubrovnik Ayrıcalıkları” başlıklı on üçüncü bölümde, Dubrovniklilerin Türk topraklarında serbest gezebilmesi için verilen beratlar ve bu beratlarda yazılanlardan söz edilmektedir. Yazar, beratlarda yazılanlara nazaran uygulamaların farklı olduğunun altını çizerek bu durumun Dubrovnikliler ile Türkiye arasında hukuk davalarına yol açtığından söz etmektedir. Söz konusu davalar ve çözümleri “Dubrovnik ile Türkiye Arasındaki Hukuk Davalarının Çözümlemesi” adlı başlık altında ele alınmıştır.

Çalışmanın “XV. Yüzyılın İkinci Yarısında Türkiye’de Dubrovnik İle Ticaretin Gelişmesinin Önündeki Engellerin Kaldırılması” adlı on beşinci bölümü ile “Türk Topraklarında Dubrovniklilerle Ticarete İlişkin Yapılan Düzenlenmeler, Ticari Konular ve Bölgeler” adlı on altıncı bölümünde, Türkiye’de Dubrovniklilerle ticaretin gelişmesinden söz edilmektedir. Yazar, bu konuyu ele alırken XV. yüzyılın ikinci yarısında Dubrovniklilerin ticaretine ilişkin Türkiye’de yapılan düzenlemelere, aktif olunan merkezlere, ihracat ve ithalat eşyalarına ilişkin ayrıntılara yer vermektedir. Bunun yanı sıra bu ticaretin her iki tarafa sağladığı faydalardan bahsetmektedir.

“Türk İdaresinde Dubrovnikliler” başlığı altında Dubrovnik arşivinden elde edilen bilgilere göre Türk idaresinde çalışan önemli Dubrovniklilerin ad ve görevleri verilmiştir.

“Kölelerin Geri Satın Alınması” başlıklı on sekizinci bölümde Bojiç, XV. yüzyılın ikinci yarısına ait arşiv belgelerine dayanarak Dubrovniklilerin Türklerden Hristiyan köleleri geri satın alması üzerinde durmuştur. Aynı zamanda geri satın alındıktan sonra bu kölelerin durumu da ele alınmıştır.

Son bölüm “Büyük Divana Karşı Dubrovnik Cumhuriyetinin Konumu” adını taşımaktadır. Bu bölümde yazar, çalışmasının konusunu değerlendirerek sonuca yer vermektedir.

İncelediğimiz çalışmadan sonra Sırp Bilim ve Sanat Akademisi Tarih Enstitüsü, 1960 yılında Vuk Vinaver’in “XVIII. Yüzyılda Dubrovnik ve Türkiye” adlı çalışmasını özel baskı olarak yayınlamıştır.

ĆEHAJİĆ, Džemal (Çehayîç, Cemal). Derviški redovi u jugoslovenskim zemljama sa posebnim osvrtom na Bosnu i Hercegovinu (Bosna Hersek Özelinde Yugoslavya Topraklarında (Sufi) Tarikatlar). Sarajevo: Orijentalni institut, 1986, 281 S.

Cemal Çehayîç’in “Bosna Hersek Özelinde Yugoslavya Topraklarında (Sufi) Tarikatlar” başlıklı çalışması Saraybosna’da bulunan Doğu Bilimleri Enstitüsü’nün özel bir yayınıdır. Eser giriş, dokuz bölüm ve sonuç kısmından oluşmaktadır. Eserin sonunda ilk olarak yayınlanmış ardından da yayınlanmamış kaynakların bibliyografyası ile şahıs ve coğrafya isimlerinin dizini bulunmaktadır.

Giriş kısmında yazar, söz konusu çalışmasının çeşitli arşiv materyalinin araştırılması ile 1979 yılına kadar süren saha çalışmalarının sonucu olduğunu vurgulamıştır. Çalışmanın amacını, “*tarih kaynakları, arşiv materyal ve kaynaklarına dayanılarak tarikatların dini, sosyal-siyasi ve kültür yönlerinin gösterilmesi*” şeklinde ifade etmektedir. Çehayîç, Eski Yugoslavya’da yapılan tasavvuf konulu çalışmaları sayarak incelemektedir. Daha sonra “tasavvuf” terimi üzerinde durarak tasavvufun gelişimini ayrıntılı bir şekilde yer vermektedir.

Yazar, “Sufi Tarikatları” başlıklı bölümde Yugoslavya topraklarında tarikatların ortaya çıkışı üzerinde kısaca durmaktadır.

İkinci bölüm “Mevlevi Tarikatı” adını taşımaktadır. Bölümde ilk önce Mevleviliğin genel özellikleri belirtildikten sonra Bosna Hersek’te Mevlevi tarikatı ve mensuplarının edebi faaliyetleri ele alınmaktadır.

“Nakşibendi Tarikatı” başlığı altında, kısaca bu tarikatın genel özelliklerinden bahsedilmektedir. Çehayîç, bu bölümde Bosna Hersek’te Nakşibendilik’in ortaya çıkışı, gelişmesi ve bu tarikata ait tekkeleri belirtmektedir. Ardından Sırbistan, Makedonya ve

Kosova’da Nakşibendilik’ten kısa bir şekilde söz ederek Yugoslav topraklarında Nakşibendi dervişleri tarafından yaratılan edebiyat üzerinde durmaktadır.

Üçüncü bölüm Halveti tarikatının genel bir tanıtımı ile başlamaktadır. Devamında Bosna Hersek’te Halveti tarikatının gelişim ve özellikleri üzerinde ayrıntılı olarak durulmuştur. Bunun yanı sıra söz konusu tarikatın Sırbistan, Makedonya ve Kosova’da da gelişimi ele alınmıştır. Ayrıca Halvetiliğin Karabaşı, Cerrahi, Hayati ve Sinani kollarının Makedonya ve Kosova’da ortaya çıkışı ve tekkelerinden söz edilmiştir. Bölümün sonunda Halveti tarikatı mensuplarının edebiyatı üzerinde durulmuştur.

“Kadiri Tarikatı” başlıklı dördüncü bölümde önce tarikatın özellikleri ardından da Bosna Hersek, Sırbistan, Makedonya ve Kosova’da bu tarikatın gelişimi belirtilmiştir. Önceki bölümlerde olduğu gibi bu bölümde de son olarak tarikat mensuplarının yarattığı edebiyat incelenmiştir.

Rıfai tarikatının incelendiği bölümde tarikatın Sa’di, Sayyadi ve Hariri kollarına ilişkin genel bilgiler ile söz konusu tarikatın Sırbistan, Makedonya ve Kosova’daki gelişimi ele alınmıştır. Ayrıca bu tarikatın “*Aleviliğe ve Şiiliğe eğiliminden ötürü*” Bosna Hersek topraklarında gelişemediği belirtilmiştir.

Çehayiç, çalışmasının altıncı bölümünde Bektaşî tarikatının oluşumu ve özelliklerini açıkladıktan sonra Bektaşîliğin Bosna Hersek, Sırbistan, Makedonya ve Kosova’da teşekkülü üzerinde durmaktadır. Bunun haricinde Makedonya ve Kosova’da gelişen Bektaşîliğin özelliklerinden bahsetmiştir. Son olarak Yugoslavya topraklarında Bektaşîlerin edebiyatını incelemektedir.

“Hamzavi Tarikatı” ana başlığı altında söz konusu tarikatın oluşumu ve gelişimi anlatılmıştır. Çehayiç, bu bölümün “Bosna Hersek’te Hamzaviler” adlı kısmında tarikatın kurucusu Hamza Bali’nin hayatı üzerinde durarak Hamza Bali’nin Boşnak olduğu fikri üzerinde durmaktadır. Aynı bölümün “Hamza Dede’nin Tekkesi ve Hamzavi Tarikatı” başlıklı kısmında aynı iddiaya yer vererek “*ileri sürülen iddiayı doğrulacak tarihi kaynaklar elde bulunmadığı için konuyla ilgili kesin bir şey söylenemez, koşulsuz bir fikir verilemez*” şeklinde bu konudaki düşüncesini sunmaktadır.

İki ayrı ana başlık altında Melamiyye-yi Nuriyye ve Slavonya¹ ve Srem²'deki tarikatlardan kısaca söz edilmiştir.

Çehayiç, çalışmasının sonuç kısmında incelediği konuyu özetlemektedir.

Çalışma, iyi bir araştırmanın sonucu olmakla beraber ele alınan konunun oldukça geniş ve karmaşık olmasından ötürü çalışmanın daha sistematik bir şekilde sunulabileceği kanaatindeyiz. Öte yandan yazarın, ele aldığı konularda hem yerli hem yabancı kaynaklardan yararlanması, aynı zamanda özel koleksiyon ve kütüphanelere ait yayınlanmamış kaynakları da incelemesi çalışmayı önemli kılan unsurlar arasındadır.

DJUKANOVIĆ, Marija (Cukanoviç, Mariya). Kroz tursku narodnu poeziju (Türk Halk Şiiri Üzerine). Beograd: Filološki Fakultet, 1969, 170 S.

Belgrat Üniversitesi Filoloji Fakültesinde profesörlük yapmış olan Mariya Cukanoviç'in "Türk Halk Şiiri Üzerine" çalışması Filoloji Fakültesi tarafından 1969 yılında basılmıştır.

Eser üç bölümden oluşmaktadır. Eserin sonunda bibliyografya ve türkülerin Türkçe başlıklarının dizini verilmiştir.

"Türk Şiirinin Gelişme Çizgisi" adlı ilk bölüm yazarın hazırladığı giriştir. Girişin başında Yugoslavya topraklarında Türk halk edebiyatının diğer Türk edebiyatı türlerine göre daha az incelendiği belirtilmiştir. Burada Cukanoviç, çalışmasının amaçlarını açıklayarak Türk halk edebiyatı içinden şiiri neden seçtiğini şöyle ifade etmiştir: "*şiirle sınırlandırdık çünkü o, bize Türk halkının zengin ruhunun derinliğini sunar. Ayrıca aile ve sosyal ilişkileri ile birlikte sık olarak da bu ilişkileri oluşturan ekonomik nedenleri en iyi şekilde aydınlatır.*"

Yazar, Türklerin kısa bir tarihi ile birlikte Türk edebiyat tarihine değinmiştir. Ardından Cukanoviç, Türkiye'de halk şiirinin araştırılması üzerinde durmakta ve bu konuda kırılma noktası olarak Mehmet Fuat Köprülü'nün "XVI. Asır Sonuna Kadar Türk Sazşairleri" çalışmasını işaret etmektedir. Bunun yanı sıra yazar, Türk araştırmacıların aşık ve tekke şiirini halk şiiri ile yakın ilişkisini kabul ederken Avrupa

¹ Hırvatistan'da bulunan bir bölge.

² Sırbistan'ın kuzey batısında bulunan bir bölge.

araştırmacılarının aşık ve tekke şiirini halk şiirinden farklı olarak algıladığını belirtmiştir. Cukanoviç bu konudaki Pertev Naili Boratav'ın “*âşık şiirini Türk edebiyatının özel bir ekolu olarak incelemek gerekir fakat bunu yaparken halk şiiri ile yakın ilişkisi inkar edilmemelidir*” yaklaşımını kabul edip kendi çalışmasında halk şiirini ve aşık şiirini iki ayrı başlık altında sunmaktadır.

Eserin Giriş kısmında ilk olarak halk şiiri terimi, şiirin türü ve konuları, şekli ve yapısı ile şairler üzerinde detaylı olarak durulmuştur. Ardından tekke ve âşık şiiri ele alınmıştır. Burada yazar, âşık terimini ve aşığın rolünü açıklayıp âşıkları iki gruba ayırmıştır: 1. Kültür Merkezlerinden Uzak Yaşayanlar 2. Kültür Merkezlerinde Yaşayanlar. Yazar, bu iki grup arasındaki farklara değinerek, yaşam koşullarının şiirler üzerindeki etkisinden söz etmiştir. Bunun yanında Cukanoviç, âşık şiirinin şekli ve kısa bir tarihi üzerinde durmuştur.

“Çeviri Üzerine Birkaç Söz” başlıklı yazıda Cukanoviç, seçtiği şiirlerin çevirisi ve çeviride kullandığı yöntemden kısaca bahsetmektedir.

Cukanoviç, farklı derlemelerden seçtiği şiirleri iki ana başlık altında toplamıştır: “Halk Şiirinden Seçmeler” ve “Âşık Şiirinden Seçmeler”. Ayrıca kitabın 94 ile 95. sayfalarında Dr. Duşanka Boyaniç'in Radoviş'te 1951 yılında derlediği bir şiir de bulunmaktadır.

Bu bölümde yer alan her şiirin önce Türkçesi sonra da çevirisi verilmiştir. Bazı şiirlerin yanında yazarın yaptığı çeşitli yorum ve açıklamalar bulunmaktadır.

“Âşık Şiirinden Seçmeler” bölümünde Yunus Emre, Hacı Bayrami Veli, Kaygusuz Abdal, Köroğlu, Kul Himmet, Oğuz Ali, Karacaoğlu, Aşık Kerem, Aşık, Kayıkçı Kul Mustafa, Kuloğlu, Kul Mehmet, Aşık Ömer, Gevheri, Dertli, Erzurumlu Emrah, Dadaloğlu, Bayburtlu Zihni ve Serdari'nin şiirlerine yer verilmiştir.

DJUKANOVIĆ, Marija; Ljubinka RAJKOVIĆ. (Cukanoviç, Marija; Lyubinka Raykoviç). *Turske zagonetke (Türk Bilmeceleri)*. Seçme, önsöz, çeviri ve yorum. Yöneten: Vojislav Djurić (Voyislav Curić). Beograd: SANU, 1980, 292 s.

“Türk Bilmeceleri” adlı kitap Sırp Bilim ve Sanat Akademisi Dil ve Edebiyat Bölümü tarafından hazırlanıp yayınlanmıştır.

Eserin başında çalışmayı yöneten Voyislav Curiç'in "Balkan Halk Yaratmaları Üzerine" başlıklı yazısı bulunmaktadır. Hemen ardından bu yazının Fransızca çevirisi yer almaktadır.

Curiç, yazısında öncelikle Balkan coğrafyasında halk yaratmalarının incelenmesinin önemi ve bu incelemenin zorlukları üzerinde durmaktadır. Yazının devamında Sırp Bilim ve Sanat Akademisi Dil ve Edebiyat Bölümü'nde oluşturulan Balkan Halk Yaratmaları Kurulu ve ilkelerinden söz edilmektedir. Sayılan on altı ilkede kurulun amaç ve metodu verilmiştir.

Yazıda kurulun yapacağı ilk derleme kitabının konusunun bilmeceler olduğu ve bunun nedenleri açıklanmıştır. Burada Curiç, bilmecenin gelişimi, önemi ve diğer halk edebiyatı yaratmalarıyla olan ilişkisini inceleyip bilmecenin tanımını vermektedir.

Bu kısımdan sonra Mariya Cukanoviç tarafından hazırlanan önsöz bulunmaktadır.

Cukanoviç, önsözün girişinde Divan-i Lügati't-Türk ile Codex Cumanicus ve bu eserlerin Türk bilmecelerinin araştırılmasındaki önemlerinin yanı sıra Türkiye'de halk yaratmalarına olan ilginin oldukça geç başlamasından söz etmektedir. Ardından İlhan Başgöz ve Andreas Tietze tarafından Kaliforniya Üniversitesi'nde 1973 yılında hazırlanan "Türk Halkının Bilmeceleri" adlı eserin "Türk Bilmeceleri" çalışmasının temel kaynağı olduğunu belirtmiştir.

Önsözde bilmece kelimesinin etimolojisi, yazılı kaynaklarda oluşan Türk bilmecelerinin özellikleri ve sözlü gelenekte oluşan Türk bilmeceleri ile karşılaştırılması, Türk bilmecelerinin yapısı, şekli ve konuları ele alınmıştır.

Önsözün sonunda Cukanoviç, Lyubinka Raykoviç ile birlikte bilmecelerin derlemesini yaptıklarını ifade etmiştir. Ayrıca söz konusu çalışmada Raykoviç'in Zagreb'teki Yugoslavya Bilim ve Sanatlar Akademisi Oryantal Derleme ve Saraybosna'daki Gazi Husrev Beg'in Kütüphanesinde bulunan çeşitli derleme kitaplarından derlediği yirmi civarında bilmecenin bulunduğu belirtilmektedir.

Bilmeceler *Tabiat, Hayvanlar ile Bitkiler, İnsan ve Çeşitli Bilmeceler-Varia* şeklinde dört başlık altında toplanmıştır. Çalışma; tabiat konulu 136, hayvanlar ile

bitkiler konulu 361, insan konulu 741 ve çeşitli konuda 12 bilmece olmak üzere toplam 1.253 adet bilmeceyi içermektedir.

Tüm bilmecelere ilişkin kitabın sol sayfalarında Türkçesi, sağ sayfalarında ise çevirileri verilmiştir. Her bilmecenin ardından bilmecelerin çözümü gelmektedir.

“Yorumlar” başlıklı bölümde bazı bilmecelere ilişkin çeşitli açıklamalar bulunmaktadır.

Kitabın sonunda bilmecelerin çözümlerinin her iki dilde dizinleri vardır.

Kanaatimizce anılan çalışmanın tek eksikliği “Türk Halkının Bilmeceleri” adlı eser dışında kullanılan kaynakların belli olmamasıdır.

DJURIĆ-ZAMOLO; Divna (Curiç-Zamolo, Divna). Beograd kao orijentalna varoš pod Turcima 1521-1867 (*Türk Hâkimiyeti Altında Oryantal Varoşu Olarak Belgrat 1521-1867*). Beograd: Muzej grada Beograda, 1977, 325 S.

“Türk Hâkimiyeti Altında Oryantal Varoşu Olarak Belgrat 1521-1867” adlı eser, Divna Djurić-Zamolo’nun 1975 yılında Saraybosna Üniversitesi Mimarlık Fakültesi’nde savunduğu doktora tezidir. 1977’de Belgrat Şehir Müzesi tarafından kitap olarak yayınlanmıştır.

Kitap, önsöz ve iki kısımdan oluşmaktadır. Kitabın sonunda İngilizce özet, resimler ve listesi, bibliyografya, yapıların dizini ve kısaltmalara yer verilmiştir.

Kitabın önsözünde bugün “varoş” içinde Türk mimarisine ait biri XVII. ikisi XVIII. yüzyıla ait olmak üzere sadece üç eserin kaldığından bahsedilmiştir. Yazar, bunun sebebi olarak şehrin çalkantılı tarihini işaret etmektedir. Öte yandan kaynakların yetersiz olmasından ötürü mimarlık tarihinin araştırılmasının zor olduğunu vurgulamıştır.

Önsözde yazar, kendisinden önce yapılmış olan çalışmalara yer vermiştir. Çalışmada kullanılan Türk, Avusturya ve Sırp arşiv kaynakları, seyahatnameler ve XVII., XVIII. ve XIX. yüzyıllara ait şehir planları ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Son olarak yazar, incelemede kullandığı yöntem ve yöntemin seçimi hakkında bilgi vermiştir.

Söz konusu eserin Mimari Çalışmalar adını taşıyan birinci kısmı, beş bölümden ibarettir. Bu bölümlerin başlıkları sırayla şöyledir; Giriş-İslam Mimarisi, Kamu Yapıları, Toplu Konut Yapıları, Tahkimat Yapıları ve Türk Hâkimiyeti Altındaki Belgrat Mimarisinin Genel Özellikleri.

Birinci bölümde; genel hatlarıyla Osmanlı dönemine kadar İslam mimarisinin özellikleri, Osmanlı mimarisinin tarihi, inşaat faaliyetleri ile planlaması ve Yugoslav topraklarında taşra mimarisi konuları üzerinde durulmuştur.

İkinci bölümde; dini yapılar ve çeşitli sosyal-sivil yapılar ile ilgili ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir. Tüm bu yapılar için yazar, öncelikle genel bilgiler vererek Belgrat'taki gelişim seyri, sayıları, bulundukları yerleri, isimleri ve mimarilerinden söz etmektedir. Diğer yandan, söz konusu yapılardan bahseden kaynakları da eserinde belirtmiştir.

Üçüncü bölümde; toplu konut yerleşimi olarak saray, köşk ve toplu konut binaları ele alınıp bununla ilgili bilgiler verilmiştir.

“Savunma Yapıları” başlıklı dördüncü bölümde; kale ve varoş etrafındaki yapılardan söz edilmiştir. Kale, ortaçağ savunma yapıları, XVII. yüzyıla ait savunma yapıları, 1723-1736 dönemine ait savunma yapıları, 1740-1880 dönemine ait savunma yapıları ve XVIII. ve XIX. yüzyıldan kalan şehir kapıları ile ilgili bilgiler ve özellikleri açıklanmıştır

Eserin birinci kısmının son bölümünde; Türk hâkimiyeti altındaki Belgrat mimarisinin genel özellikleri değerlendirilmiştir.

Eserin Kentsel Gelişim adlı ikinci kısmında ise; Giriş, 1521-1688 Dönemi, 1688-1867 Dönemi ve Bugünkü Şehrin Kentsel Yapısında Oryantal Belgrat'ın İzleri adlarında dört bölüm vardır.

Divna Curiç-Zamolo girişi 1521 yılına kadar Belgrat'ın kentsel gelişimi ile ilgili bilgilerle başlatmaktadır. Ardından Belgrat'ın Türk hâkimiyeti altına girmesinden bahsederek Türklerin getirdiği yeni kentsel gelişim üzerinde durmaktadır.

1521-1688 dönemine gelince yazar onu birkaç kısa döneme daha ayırarak bu sayede Belgrat'ın her döneminin kentsel gelişimine detaylı olarak değinmektedir.

Burada Belgrat'ın mahalle, sokak, çarşı, meydan ve kamu binaları ile birlikte nüfusu ve nüfusa dair değişimleri incelenmiştir.

Üçüncü bölümde yazar; 1688-1867 dönemini dört alt döneme bölerek Belgrat'ın kentsel gelişimi hakkında genel bilgiler sunmuştur.

Eserin son kısmında yazarın yaşadığı dönemdeki Belgrat'ta bulunan ve eserde bahsedilen dönemlere ait izler tespit edilmiştir.

Kitap hem içerik hem de görsel olarak zengin bir eserdir. Yazar ortaya koyduğu tüm bilgileri çeşitli yerli ve yabancı kaynaklarla desteklemektedir. Aynı zamanda kendi görüşlerini de net bir şekilde ortaya koymaktadır. Kitabın sonunda yer verilen resimlerin detaylı listesi ve yapıların dizini sayesinde konuya ilişkin istenilenler kolayca bulunabilir.

KREŠEVLJAKOVIĆ, Hamdija (Kreševlyakovič, Hamdiya). Hanovi i karavansaraji u Bosni i Hercegovini (*Bosna Hersek'te Bulunan Han ve Kervansaraylar*). Sarajevo: Naučno društvo NR Bosne i Hercegovine, 1957, 164 S.

“Bosna Hersek'te Bulunan Han ve Kervansaraylar” adlı kitap, 1957 yılında Saraybosna'da yayınlanmıştır. Kitap iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm “Genel Bölüm” ikinci bölüm ise “Özel Bölüm” adını taşımaktadır. Bölümlerin öncesinde önsöz sonrasında Almanca özet, coğrafya isimlerinin dizini ve bir Bosna Hersek haritası bulunmaktadır. Haritada kitapta incelenen yol, han ve kervansaraylar işaretlenmiştir. Bibliyografya bilgilerine metnin yanında yer verilmiştir. Metinde çalışmada incelenen bazı han ve kervansaraylara ait 32 resim ve çizim vardır.

Çalışmanın girişinde yazar, Bosna Hersek'te bulunan tüm hanları incelemediğini ve bilgileri yazılı kaynaklardan topladığını belirtmiştir. Bu kısımda Bosna Hersek topraklarındaki ilk yollar ve bu yollarda bulunan ilk yerleşimlerden söz edilmektedir. Türklerin Bosna Hersek topraklarına girmesiyle yolların sayısının arttığının ve han ile kervansarayların yapılmasına başlandığının üzerinde durmaktadır. Kreševlyakovič yine bu kısımda hanların isimlerinden, inşa edildikleri yerlerden ve hanlarda verilen hizmetlerden bahsetmektedir. Bilahare hanların bugünkü durumu da yazar tarafından ele alınmıştır.

Eserin ilk bölümündeki bilgiler 4 ana başlık altında verilmiştir.

“Genel Hatlarıyla Hanlar Üzerine” başlığı altında önce han binasının mimari yapısı ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Bu başlık altında birkaç han planı ve görünümünün çizimi bulunmaktadır.

Yazar, yazılı kaynaklardan topladığı bilgilere göre hanların kim tarafından kurulduğunu ve kimler tarafından kullanıldığını belirtmektedir. Bunun ardından han ve kervansaray kelimelerinin etimolojisi üzerinde durarak ikisi arasındaki farkları vurgulamaktadır. Bunu yaparken de Fransız Quiclet’in seyahatnamesi ve Evliya Çelebi Seyahatnamesi’nden elde ettiği bilgileri kullanmaktadır.

Kreşevlyakoviç kendisine göre, Bosna Hersek topraklarında bulunan hanların sınıflandırılmasını vermiştir: 1. Yollar Üzerindeki Hanlar; 2. Ticari Hanlar 3. Mevsimlik (dönemsel) Hanlar.

Her handa önce burada çalışan görevliler ile handa bulunan eşyalardan söz etmiştir.

“İmaret ve Misafirhaneler” başlığı altında yazar, imaret ve misafirhanelerin amaçlarını, verdikleri hizmetleri ve kurucularını ele almaktadır. Bu kuruluşları Kreşevlyakoviç “Türklerin topraklarımıza getirdiği en sempatik kuruluşlar (tesisler)” şeklinde ifade etmektedir. Bu bölümde Bosna Hersek topraklarında 1462 yılında yapılan ilk misafirhane ile Katolik ve Ortodoks manastırların misafirhaneleri ile ilgili çeşitli bilgiler verilmektedir.

“Bosna Hersek’ten Geçen Yabancı ve Yerli Seyyahların Seyahatnamelerinde Hanlar” başlığı altında yazar, incelemiş olduğu 27 seyahatname hakkında genel bilgiler verdikten sonra seyahatnamelerden elde edilen şehirlere göre ayrılmış han ve kervansaraylar ile ilgili bilgileri açıklamaktadır. Ekte Bosna Hersek topraklarında bulunmayan üç ayrı kervansarayın üç ayrı seyahatnameden alınan tasvirleri verilmiştir.

“Yerleşkelerimizin Adlandırılmasında Han” ana başlığı çalışmanın ilk bölümünün son başlığıdır. Yazar, 1928 yılındaki Bosna Hersek’te han kelimesini içeren tüm yerleşkelerin adlarını saymaktadır.

“Özel Bölüm” 4 ana başlıktan oluşmaktadır.

“Ana Yollar” adlı ilk başlık altında yazar, çeşitli kaynaklardan elde ettiği bilgilere göre 14 ana yolun listesini vermektedir. Sonradan gelen “Saraybosna’daki Hanlar”, “1878’den Önce Yıkılmış Hanlar” ve “1878’den Sonra Açılmış Hanlar” ana başlıkları altında burada yer verilen konulara göre hanlar ile ilgili çeşitli bilgiler belirtilmiştir.

Son olarak ayrı başlıklar altında 18 yol ve üzerlerinde bulunan hanlardan kısaca söz edilmektedir.

RAJKOVIĆ; Ljubinka (Raykoviç, Lyubinka). Turski pesnici i pripovedaci kod Srba i Hrvata (Sırp ve Hırvatlarda Türk Şair ve Yazarları). Beograd: Filološki Fakultet, 1968.

Lyubinka Raykoviç’nin “Sırp ve Hırvatlarda Türk Şair ve Yazarları” adlı kitabı 1965 yılında Belgrat Filoloji Fakültesinde savunulan anılan yazarın doktora tezidir. Söz konusu doktora tezi 1968 yılında Belgrat Üniversitesi Filoloji Fakültesi tarafından basılmıştır.

Lyubinka Raykoviç, kitabının girişinde Balkanlardaki Türk hâkimiyeti boyunca Türklerin etkisi ve bu etki ile ilgili Yugoslavya’da mevcut olan görüşleri ortaya koymuştur. Burada “Türk etkisinin önemini küçümsememekle birlikte bu etkiyi büyütmek” gerektiğinin altını çizmiştir.

Girişin hemen ardından gelen “Türk Edebiyatına Karşı İlgimiz” başlıklı bölümde yazar, XIX yüzyılın ikinci yarısına kadar Türk edebiyatının az sayıda uzman tarafından bilindiğini ve bu dönemde Türk dili ve edebiyatı ile ilgili eser veren sadece bir çevirmen ve bir sözlükbilimci olduğunu belirtmiştir.

Raykoviç, Sırp ve Hırvatlar arasında Türk edebiyatına karşı yönelimi iki döneme ayırmıştır. İlk dönem XIX. yüzyılın ikinci yarısından başlayarak Yugoslavya Krallığı (Sırp, Hırvat ve Sloven Krallığı)’nın kuruluşuna kadar sürmektedir. Söz konusu dönem ile ilgili olarak; “*Bu dönemdeki Türkçe çeviri çalışmalarına genel olarak bakılacak olursa hem konu seçimi hem de yaklaşım açısından Alman romantizminin etkisi görülecektir.*” denilmektedir. Bölümün devamında yazar, bu durumun sebeplerini açıkladıktan sonra bu dönemde yapılan çeviri ve çevirmenleri belirtmiştir.

Türk edebiyatına Sırp ve Hırvatlar tarafından ilk dönemde gösterilen ilgi, 1918 yılında başlayan ikinci dönemde azalmaya başlamıştır. Raykoviç, bunun sebepleri olarak bir taraftan Türk nüfusunun elit kesiminin Yugoslavya'dan göçmesi diğer taraftan da bu coğrafyada yüzyıllarca süren Türk hâkimiyetinin izlerini silmek isteyen Sırp milliyetçiliğini göstermiştir.

“Türkiye’de Edebiyatın Durumu” adlı bölümünde XVII. yüzyıl ve Tanzimat döneminde Türk edebiyatı üzerinde durulmuştur.

Bir sonraki bölüm “XIX. Yüzyılın İkinci Yarısından Bugüne Kadar Türk Edebiyatından Sırp-Hırvat Diline Çevirilen Eserler” adını taşımaktadır. Bu bölümün başında yazar, Tanzimat ve Tanzimat sonrası döneme ait çeviri sayısının Türk divan edebiyatı çevirilerine nazaran daha çok olduğunu vurgulamaktadır.

Bu bölümde, Yugoslavya topraklarında, Türk divan edebiyatından ilk çevirinin Süleyman Çelebi’nin “Mevlid”i olduğu belirtilerek divan edebiyatından çeviriler, çevirmenler ve çevirilerin analizine yer verilmiştir. Bazı Türk Padişahlarının (Fatih Sultan Mehmed, Yavuz Sultan Selim, II. Beyazıt, Kanuni Sultan Süleyman) birkaç eserinin Sırp-Hırvat diline çevirilerinin yapıldığından bahsedilmektedir.

Bu çalışma Türk halk edebiyatını kapsamamasına rağmen 1935 yılında yapılan Oğuzname (Oğuz Destanı) çevirisinden de söz edilmiştir.

Tanzimat dönemine ait Türk edebiyatı eserlerinin çevirilerine gelince Raykoviç, I. Dünya Savaşı’nın başına kadar çok sayıda derginin sayfalarını dolduran çevirilerden söz etmektedir. Bu bölümde eserler, çevirileri ve çevirmenlerine yer verilmektedir. Aynı zamanda yazar, söz konusu çevirileri inceleyerek düzeltmelere de yer vermiştir.

Çalışmada Türkiye’de tiyatronun gelişimi ve Sırp-Hırvat diline tercüme edilen Türk tiyatro oyunları da ele alınmıştır.

Kitabın bu bölümünde verilen Sırp-Hırvat diline çevirilen eserler şu Türk şair ve yazarlarına aittir:

Namık Kemal, Ziya Paşa, Abdülhak Mührünnisa, Muallim Naci, Ahmet Mithat, Tevfik Fikret, Recaizade Mahmut Ekrem, Samipaşazade Sezai, Cenap Şahabettin, Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Halit Ziya Uşaklıgil, Mehmet Emin Yurdakul, Rıza Tevfik

Bölükbaşı, Hüseyin Cahit Yalçın, Mehmet Rauf, Mehmet Akif Ersoy, Ahmet Haşım, Yahya Kemal Beyatlı, Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Ali Canip Yöntem, Halide Edip Adivar, Fatma Aliye Hanım, Güzide Sabri Aygün, Makbule Leman, Nezihe Yaşar Bükülmez, Suat Derviş, Peride Celal, Kerime Nadir, Ayşe Hubba, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Celal Sahir Erozan, Refik Halit Karay, Reşat Nuri Güntekin, Mehmet Fuat Köprülü, Mahmut Yesari, Sadri Ertem, Peyami Safa, Nazım Hikmet Ran, Kemalettin Kamu, Necip Fazıl Kısakürek, Kenan Hulusi Koray, Sait Faik Abasıyanık, Sabahattin Ali, Cevdet Kudret Solok, Yaşar Nabi Nayır, Behçet Kemal Çağlar, Mustafa Seyit Sutüven, Ahmet Muhip Dıranas, Cahit Sıtkı Tarancı, Orhan Veli Kanık, Oktay Rifat, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Orhan Kemal, Melih Cevdet Anday, Aziz Nesin, Baki Süha Ediboğlu, Orhan Hançerlioğlu, Cahit Külebi, A. Kadir, Nahit Ulvi Akgün, Özdemir Asaf, Ülkü Tamer, Mahmut Makal.

Raykoviç, çalışmasının bir sonraki bölümünde; Sırp-Hırvat diline çevirilen ve az bilinen Türk yazarlardan bahsetmektedir. Bu yazarlar arasında Mustafa Reşid, Ali-Ekrem Bolayır, Süleyman Nesip, İsmail Safa, Abdullah Cevdet, Süleyman Nazif, Faik Ali Ozansoy, Hamdullah Suphi Tanrıöver, Aka Gündüz, Emin Bülent Serdaroglu, Tahsin Nahit, Ercüment Ekrem Talu, F. Celalettin ve İsmail Karaahmetoğlu yer almaktadır.

Sonuç bölümünde; Yugoslavya topraklarında (Voyvodina) Türk edebiyatının ilk çevirilerinin Almandan yapıldığı vurgulanarak Türk edebiyatında çevirilerin en fazla Bosna-Hersek'te ve Türkçe'den yapıldığı belirtilmiştir. Raykoviç, Yugoslavya topraklarında genel olarak Türk edebiyatından çeviriler konusunda fikir vermekte ve çevirmenleri Türkiye'de edebiyat eleştirisi tam gelişmediği dönemde Türk gazete ve dergilerinden etkilenecek Türk edebiyatında önemli bir yeri olmayan yazarlara yer verdikleri için eleştirmektedir.

SUREJA, (Sureya, Yusuf). Prizrenski turski govor (Prizren Türk Ağzı). Priština: Jedinstvo, 1987, 191 S.

Yusuf Sureya'nın "Prizren Türk Ağzı" adlı çalışması, Priştine'de 1987 yılında basılmıştır. Kitap; giriş kısmı, dört bölüm, sonuç kısmı ve ekten oluşmaktadır. Ekte çeşitli metinler, Prizren Türk ağzı sözcükleri sözlüğü ve Kosova Türk ağzı haritası

bulunmaktadır. Sözlükteki sözcükler; Prizren Türk ağzı, Türkiye Türkçesi karşılığı ve çevirisi şeklinde verilmiştir. Kitabın sonunda yazarın hayatı ile ilgili kısa bilgiler ve bibliyografya mevcuttur.

Sureya, çalışmasının girişinde Roma döneminden itibaren Prizren'in tarihi ile Prizren ve civarında yaşayan toplumların kültür etkileşiminden söz etmektedir. Aynı zamanda tarih ve kültür değişikliklerinin Prizren Türk ağzının gelişmesine etkisi üzerinde durmaktadır. Hemen sonrasında çalışmada kullandığı, Batı Rumeli Türk ağızları konulu yerli ve yabancı kaynakları belirtmektedir. Sureya, çalışmasının büyük ölçüde sahada topladığı bilgilere dayandığını açıklayarak Giriş'in sonunda çalışmasının her bölümünden kısaca bahsetmektedir. Çalışmanın amacını, Prizren Türk ağzının Batı Rumeli Türk ağızlarına ait olup olmadığı sorusunun karşılığını bulma olarak nitelemiştir.

Kitabın dört bölümünde ayrı başlıklar altında Prizren Türk ağzı fonetik (ses bilgisi), morfoloji (biçim bilgisi), sentaks (dizim bilgisi) ve leksikolojisi (sözcük bilgisi) en belirgin örnekleri verilerek incelenmiştir.

Prizren Türk ağzı fonetiği konulu bölümde yazar, önce vokal sistemi (sesli harfleri sistemi) sonra da konsonant sistemi (sessiz harfleri sistemi) üzerinde durmuştur. Hem vokal hem de konsonant sistemlerini incelerken Türkiye Türkçesi ile karşılaştırarak harflerde ortaya çıkan değişiklikleri örneklerle açıklamıştır.

“Morfoloji” adlı bölümün başında Prizren Türk ağzı morfolojisinin genel özellikleri verilmiştir. Bu bölümde ayrı başlıklar altında sonekler, isimlerin gramer sınıfları (cinsiyet, sayı, çekim, genitif hal), belirteçler, edatlar, bağlaçlar, ünlemler ve eylemler ayrıntılı olarak incelenmiştir.

“Sentaks” başlığı altında yazar, Sırp-Hırvat ve Arnavut dillerinin etkisiyle Prizren Türk ağzında cümledeki söz diziminin bu dillerde mevcut olan söz dizimine benzediğini ifade etmektedir. Çeşitli cümlelerin çok sayıda örnekleri ile Prizren Türk ağzı sentaksının özelliklerini vermektedir.

Sureya, ayrı bir bölümde Prizren Türk ağzı leksikolojisini ele almıştır. Bunun dışında anlamı veya fonetiği değişen Türkçe kelimelerden de söz etmektedir. Yazar,

bölümün bir kısmını Sırp-Hırvat ve Arnavut dillerinden Prizren Türk ağzı leksikolojisine girmiş olan kelimeler için ayırmıştır.

Sonuç kısmında çalışmada yer alan her bölüm kısa bir şekilde özetlenip değerlendirilerek Prizren Türk ağzının genel özellikleri ortaya konulmuştur.

Ekte bulunan “Metinler” başlığı altında yazarın sahada derlemiş olduğu Prizren Türk ağzı ile söylenen masallar, türküler ve atasözlerine yer verilmiştir.

ŠKALJIĆ; Abdulah (Şaklyiç, Abdulah). Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku (Sırp-Hırvat Diline Türkçeden Geçmiş Kelimeler). Sarajevo: Svjetlost, 1965, 662 S.

Şaklyiç Abdulah’ın “Sırp-Hırvat Dilinde Türkçe Kelimeler” adlı çalışması ilk olarak 1965 yılında basılmıştır. Bunun yanı sıra söz konusu çalışmanın eski Yugoslavya’da beş baskısı daha vardır. İncelememizde, 1965 yılında Svjetlost (Svyetlost) yayınevi tarafından Saraybosna’da yapılan baskısı kullanılmıştır.

Eser, önsöz ve sözlükten oluşmaktadır.

“Türkçeden Geçen Kelimeler Üzerine Genel Bir Bakış” başlığı altında yazar Sırp-Hırvat diline geçmiş olan Türkçe kelimelerin araştırılmasının önemi üzerinde durmaktadır. Özel olarak Yugoslav topraklarında yaşayan toplumların halk edebiyatı, dili ve tarihinin incelemesinde bu kelimelerin araştırılmasının ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Şaklyiç, Türkçe kelimelerin Sırp-Hırvat diline nasıl geçtiği ve kimin tarafından yaygınlaştırıldığı üzerinde durmuştur. Bu kapsamda Şaklyiç’in en önemli tespiti ise Türkçe’nin Sırp-Hırvat diline olan etkisinin Osmanlıların Yugoslav topraklarına gelmeden önce başlamasıdır.

Yazar, zaman içinde Sırp-Hırvat dilinin yabancı kelimelerden arındırılmasında Türkçeden geçmiş kelimelere karşı sert bir duruş bulunmadığından bahsetmektedir. Bunun nedenin Sırp-Hırvat dilinin Türk hâkimiyeti boyunca engelsiz olarak gelişmesini ileri sürmüştür.

Söz konusu çalışmada Türkçeden geçmiş kelimelerin sınıflandırılması da verilmiştir. Bunun yanı sıra yazar, kendisinden önce yapılan çalışmalardan kronolojik olarak söz edip onları kısaca analiz etmektedir.

Önsözde “Bu Sözlük Kapsamında Türkçeden Geçen Kelimeler Üzerine” başlığı altında söz konusu sözlükte 8.742 sözcük ile 6.878 adet terimin bulunduğu açıklanmaktadır. Sözlük Türkçe, Arapça veya Farsça kökenli olmayan ancak Türk dili aracılığıyla Sırp-Hırvat diline giren kelimeleri de içermektedir. Şkalyiç yaptığı sözlükte her kelimenin doğru telaffuzu, telaffuzun varyantları, aksanı, çeşidi, etimolojisi, Sırp-Hırvat dilindeki anlamı, kullanımının örneği, hangi dilden geçtiği ve o dildeki anlamı, isim ise genitif hali ve fiil ise şimdiki zamanın birinci tekil kişisine yer vermektedir.

Önsözün devamında sözlükte bulunan kelimelerin konusuna göre genel bir analizi verilmiştir.

Yazar, Türkçe’den geçmiş olan kelimelerin bazılarının herhangi bir değişikliğe uğramadan kabul edildiğini söyledikten sonra Sırp-Hırvat dilinde şekli değiştirilen Türkçe kelimeler üzerinde durmaktadır. Söz konusu değişiklikler ayrıntılı olarak incelenip örneklerle desteklenmiştir.

Önsözün sonunda Arap harflerinin transkripsiyonu tabela şeklinde verilmiştir.

Yazar, sözlükte bulunan kısaltmaların açıklamasını ve kullandığı kaynakların listesini vermektedir.

Bu kısımdan sonra sözlük kısmı gelmektedir. Sözlükteki sözcük ile terimler Sırp-Hırvat dilinde kullanılan Latin alfabesine göre sıralanmıştır. Önsözde açıklandığı gibi her kelimenin yanında ilgili açıklamalar bulunmaktadır.

Sözlüğün sonunda Latin alfabesine göre sıralanan Türkçe, Arapça ve Farsça kökenli özel isimlerin listesi vardır. Ancak söz konusu listenin sözlükte de yer alması sebebiyle gerekli olmadığı kanaatindeyiz.

ŠOP, Ivan (Şop, İvan). Nasredinove metamorfoze (Nasreddin'in Başkalaşmaları). Beograd: Prosveta, 1973, 148 S.

“Nasreddin’in Başkalaşmaları” adlı kitap, Belgrat’ta bulunan Edebiyat ve Sanat Enstitüsü’nün yayınıdır. Kitap, 11 bölümden oluşmaktadır. Kitabın sonunda kullanılan kaynakların bibliyografyası bulunmaktadır.

Şop, kitabın girişinde Nasreddin Hoca üzerinde Yugoslavya topraklarında yapılan belli başlı çalışmalara yer vererek söz konusu çalışmasının konusu ile yönteminden kısaca söz etmektedir. Çalışmanın konusunu ise şu şekilde ifade etmiştir: *“Nasreddin Hoca hikâyelerinin tarihi yönü detaylı olarak zaten incelenmiş olduğu için bu çalışmada ilk önce Nasreddin Hoca’nın mizahı, bu mizahın özellikleri ve hikâyelerin oluştuğu sosyal ortam üzerinde durulmakta ve aynı zamanda onların (hikâyelerin) stil ve yapısının özellikleri de belirtilmektedir.”*

Kitabın birinci bölümü “Nasreddin Hoca Hakkında Efsane ve Hipotezler” adını taşımaktadır. Bu bölümde Şop, Nasreddin Hoca’nın kökeni üzerinde Doğubilimleri kapsamında verilen yaygın görüşleri belirtmektedir. Söz konusu görüşlerin kimin tarafından ileri sunulduğu ve hangi çalışmalarda bulunduğu dair bilgilere de yer vermektedir. Ayrıca Nasreddin Hoca’nın kökeni konusunda Türkiye’de mevcut olan görüşleri ayrıntılı olarak belirtmektedir.

“Hoca ve Buadam” başlıklı ikinci bölümde yazar, iki hipotez ile desteklemek suretiyle Buadam hikâyelerinde “Buadam” tipinin Nasreddin Hoca olduğunu ortaya koymaktadır.

Nasreddin Hoca fıkralarını içeren en eski nüshalar, söz konusu fıkraların Avrupa coğrafyası ve Türkiye’deki seçmeleri ve çevirileri ile fıkraların diğer edebi türlere uyarmalarından “Nüshalar, Seçmeler, Çeviriler, Uyarmalar” adını taşıyan bölümde söz edilmektedir.

Yazar, “Nasreddin Hoca Hikâyelerinin Sınıflandırılması Üzerine Birkaç Girişim” başlıklı bölümde, Yugoslavya’da Stevan Sremac ve Türkiye’de Kemalettin Şükrü, Ahmet Halit Yaşaroğlu ve Abdulkaki Gölpınarlı’nın verdikleri sınıflandırmaları incelemektedir. Bunun yanında Albert Wesseleski’nin “Der Hodscha Nasreddin” adlı kitabında doğduğu yere göre verilen Nasreddin Hoca fıkralarının sınıflandırılması üzerinde de durmaktadır. Sonunda yazar, söz konusu fıkraların sınıflandırılması

hakkında şunu söylemektedir: *“Nasreddin Hoca hikâyeleri, konu ve motiflerin tam bir hazinesini içermekte; içlerinde karakterlerin, Hocanın görüştüğü iyi ve kötü insanların geniş bir yelpazesi bulunmaktadır. Uzun zaman boyunca çeşitli ülkelerde ve de çeşitli dillerde gelişen böyle bir hazinenin şema ve kalıplara sığdırılması zordur.”*

“Nasreddin’in İzinde” başlıklı beşinci bölümde yazar, Türkiye’de ve Türkiye dışında Nasreddin Hoca fıkralarının nasıl hala yaşadığını ele almaktadır. Yazar, Nasreddin Hoca fıkralarının mevcut olduğu toplumlarda Nasreddin Hoca tipi yerine o toplumlara ait tiplerin fıkralar yer aldığı ve farklı toplumların sosyal ortamlarının etkisiyle Türkiye’de bilinmeyen Nasreddin Hoca anlatmalarının ortaya çıktığı konuları üzerinde durmaktadır.

“Nasreddin Hoca Hikâyelerin Anatomisi” adını taşıyan altıncı bölümde Şop, Nasreddin Hoca fıkralarının dil yapılarının “ilk bakışta” basit olarak algılanabileceğinden bahisle anlatıcı ile dinleyici arasında köprü olan bu basit dilin yapısı üzerine düşüncelerini ifade etmektedir. Aynı bölümde yazar, Nasreddin Hoca fıkraları için kullanılan terminolojiyi açıklamaktadır. Bu konuda önce Türkiye’de mevcut olan terminolojiyi belirtmekte ve “hikâye”, “latife/lataif”, “nevadır” ile “ fıkra” terimlerini tartışmaktadır. Sonra da Yugoslav çevirmen ve yorumcuların kullandıkları terimleri açıklayarak incelemektedir. Yazar, bu konuda doğru terimin hikaye ve anekdot olduğunu kabul etmektedir. Bunun ardından Şop, Nasreddin Hoca fıkralarının yapısını analiz etmeye başlamaktadır. Söz konusu yapıları analiz ederken örnekler vererek fıkraların boyutu, içindeki diyalog rolü, mısraların ve kafiye nesrin kullanımı üzerinde durmaktadır. Son olarak Karel Çapek’in “Marsyas veya Edebiyat Kenarlarında” adlı çalışmasından alıntılarla Nasreddin Hoca fıkralarının tip, menşe ve oluşum özelliklerine etkisinden söz etmektedir.

“Maskesiz Nasreddin Hoca” başlığı altında yazar, Sırbistan ve Türkiye’de Nasreddin Hoca fıkraları ile ilgili yapılmış olan önemli çalışmaları kullanıp fıkralardan örnekler vererek fıkraların mizah unsurlarını, konularını ve motiflerini belirtmektedir. Nasreddin Hoca’nın mizahının “belli bir topluluğun veya yönetici elit kesiminin ayrıcalıklarından faydalanmadan yaratılan eser” olduğunu ileri sürmektedir.

Kitabın sekizinci bölümü “Nasreddin Hoca Hikâyelerinde Hiciv” adını taşımaktadır. Bu bölümde Timur ile Nasreddin Hoca fıkraları detaylı olarak analiz edilerek fıkralarda mevcut olan hiciv incelenmiş ve “*Nasreddin Hoca hikâyelerinde hiciv, mizahtan daha seyrek rastlanmaktadır. Zengin ve güçlülerin hiçliğini göstererek halkın isyan ile öfkesinin güçlü bir ifadesi olarak çeşitli şekillerde (hiciv) ortaya çıkmaktadır.*” sonucuna varılmıştır.

“Nasreddin Hoca Hikâyelerinde Grotesk” başlıklı bölümde Şop, önce Nasreddin Hoca’nın fiziki görünüşünde sonra da daha ayrıntılı şekilde fıkralarında anlatılan durumlarda mevcut olan groteskten bahsetmektedir. Özellikle Nasreddin Hoca’nın hayvanlar ile konuşmasını ve ölüm temasını işleyen fıkraları analiz etmektedir.

“Nasreddin Hoca ve Stevan Sremac” başlığı altında Sremac’ın 1894 yılında Belgrat’ta yayınlanmış olan “Hikâyelerde Nasreddin Hoca, Fıkra ve Şakaları” adlı kitap analiz edilmiştir.

“Nasreddin Hoca ve Branko Ćopić” adlı bölümde Şop, eski Yugoslavya’nın en önemli yazarlarından biri olan Ćopić’in “Bosna’da Nasreddin Hoca” başlıklı kitabını analiz etmektedir.

“Sonuç Yerine” başlığı altında yazar, çalışmasını değerlendirip vardığı sonuçları açıklamaktadır.

Çalışmada yazar, Nasreddin hoca fıkraları için “hikâye” terimini kullanırken biz analizimizde “fıkra” terimini kullanmayı tercih ettik. Ancak kitapta yer alan bölümlerin başlıkları ve bölümlerden yaptığımız alıntılarda orijinal metindeki halini yani “hikâye” terimini kullandık.

B. MAKALELER

ANTONIJEVIĆ, Dragoslav (Antoniyević, Dragoslav). “Karadjoz (Karagöz).” Gradska kultura na Balkanu (XV-XIX vek). Cilt: 1, (1984), ss. 385-412.

Yazar, girişte Balkan halkları ile Osmanlı Türklerinin kültür alışverişi sonucunda bazı kültür unsurlarının söz konusu toplumların ortak bir kültür mirası oluşturduğunu ifade etmektedir. Bu kapsamda incelemenin konusu olarak Karagözü seçmektedir. Öncelikle yazar çalışmasında, Karagözdeki tipler ile ilgili en önemli müze derlemelerini ve Karagöz'ü araştıran en önemli isimlere yer vermiştir.

Karagözün menşeyini kronolojik sıra ile ayrıntılı olarak incelerken Metin And'ın sözlerine dayanarak şunu açıklamaktadır: *“Türkiye’de Karagöz; Türk kültür, şiir, minyatür, müzik, adetleri ile Batı etkisi ve katkısının pek az olduğu bu zengin geleneğinin kesişme noktasıdır.”* Aynı bir bölümde Karagöz içindeki mistisizm unsurları üzerinde durmaktadır.

Yunanistan örneği üzerinden Karagöz oyunundaki figürler ve sahne öğelerini belirtmektedir. Ardından Türkiye ve Yunanistan’da Karagöz oyununun repertuarlarını asır asır ele almaktadır. Oyunun tiplerinin incelendiği bölümde yazar, *“Karagöz tiyatrosunun sahnesi küçük olsa da görünüş, özellik, duygu ve davranışları açısından son derece çeşitli ve birbirinden farklı insan tiplerinin bütün bir dünyasını içermektedir.”* şeklinde konuyu özetlemektedir. Bu bölümde önce Karagöz ve Hacivat tiplerini, sonrada Balkanlar ve Türkiye’de mevcut olan diğer tipleri açıklamaktadır.

Sonuç kısmında, makalede verilen bilgileri değerlendirmektedir. Makalenin sonunda İngilizce özet bulunmaktadır.

BAJRAKTAREVIĆ, Fehim (Bayraktareviç, Fehim). “Kako su Turci zvali Beograd? (Türkler Belgrat’ı nasıl adlandırıyorlardı?).” Istorijski časopis, Sayı: 3, (1950-51), ss. 209-225.

Yazar, girişte başlıkta verilen soruya Türk kaynaklarını kullanarak doğru cevap bulmayı hedeflediğini belirtmektedir. Bu kapsamda Türklerin Belgrat’ı Darü’l-Cihad olarak adlandırmasının kaynağını araştırmaktadır.

Araştırmada Darü’l-Cihad adının geçtiği edebi ve bilim çalışmalarından söz edilmekte ve bu ad ile ilgili verilen çevirilere yer verilmektedir. Doğru çeviriyi bulmak amacıyla önce filolojik açıdan konu incelenmektedir. Bilahare yazar, konuyu İslam hukuku açısından ele almaktadır. Bu kapsamda konuyu şu şekilde açıklar: *“İslam*

hukukçularının cihat ile ilgili teorisine bağlı olarak dünyadaki tüm devletleri iki coğrafi bölgeye ayırmıştır: 1. “Savaş Bölgesi” (“daru’l-harb”) veya daha doğrusu “Cihat Bölgesi” (“daru’l-gihad”) ve 2. “İslam Bölgesi” (“daru’l-İslam”). Bu açıklamayı verdikten sonra söz konusu kavramlar üzerinde durmaktadır. Yazar, Darü’l-Cihad adının bulunduğu çeşitli Türk kaynaklarından da bahsetmektedir.

Özellikle Belgart’ı “daru’l-cihat” olarak ifade eden iki kaynakta bulunan bilgileri analiz etmektedir. Başta belirttiğimiz soruya cevap ararken yazar, birkaç Türk coğrafya-tarih sözlüğünden ve Evliya Çelebi Seyahatnamesinden yararlanmaktadır.

Yazar, sonuç kısmında Belgrat için Türkler tarafından yaygın olarak kullanılan Darü’l-Cihad düşüncesinin düzeltilmesi gerektiği sözleri ile kendi görüşünü sunmaktadır.

BEGOVIĆ, Mehmed (Begović, Mehmed). “Tragovi našeg srednjovekovnog krivičnog prava u turskim zakonskim spomenicima (*Türk Hukuk Mirasında Ortaçağ Ceza Hukukumuzun İzleri*)” Istorijski časopis, Sayı: 6, (1956), ss. 1-11.

Yazar, makalede Osmanlı döneminde Türk hukukuna Osmanlı hâkimiyeti altında bulunan Balkan halklarının hukuk sisteminden geçen unsurları ele almaktadır.

Öncelikle konu ile ilgili önceki çalışmaların genel ve az sayıda olduğunu belirterek söz konusu çalışmaları bir dipnotta saymaktadır. Balkanlara geldiklerinde Osmanlı Türklerinin hukuki sisteminin 4 kaynağa dayandığını belirtmektedir. Bu kaynaklar; şeriat hukuku, kanun ile fermanlar, örf ve adet olarak işaret etmektedir. Konuya ilişkin ayrıntılar ile şeriat hukukunda belirtilen cezalar ve eksiklikleri üzerinde durmaktadır.

Osmanlı Türklerinin Balkanlara geldikleri zaman o bölgelerde yaşayan halklar arasında mevcut olan fakat Osmanlı hukuk sistemlerinde bulunmayan bir takım sorunlar için çözümleri söz konusu yaşayan halklardan aldığını belirtmiştir. Bu çerçevede özellikle Balkanların fethinden sonra özel suç olarak tanımlanan iki suçu detaylı olarak incelemektedir.

Makalenin ardından Fransızca özet bulunmaktadır.

CIGLENEČKI, Marjeta (Tsiglenečki, Maryeta). “Turqerije v Ptujskem muzeju (*Ptuy Müzesinde Bulunan Türk Portreleri*).” Prilozi za orientalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (1991), ss. 369-384.

Makalede, Slovenya’da Ptuy Müzesinde bulunan XVII. yüzyılın ikinci yarısına ait 46 resim arasında yer alan 40 Türkün portresi incelenmiştir.

Yazar, önce söz konusu portreler hakkında genel bilgiler vermektedir. Bu kapsamda portrelerin yağlı boya ile 3 ressam tarafından yapıldığı, portrelerde hem erkek hem kadın şahısların bulunduğu ve portrelerin orta kalite olduğunu belirtmektedir. Resimlerin kalitesi konusunda yazar şu şekilde düşüncesini ifade etmiştir: “koleksiyonun değeri, onun sanatsal gücüne değil kültürel ve tarihsel önemine dayanmaktadır.”

Yazar, koleksiyonun Ptuy müzesine ulaşana kadar geçtiği yol hakkında da bilgi vermektedir. Ardından portreler ile ilgili bilinenleri (XVII. yüzyılın ikinci yarısında İtalya’da bir resim atölyesinde yapılmaları, portrelerdeki bazı erkeklerin isimlerinin belli olması, 10 tasvir için grafik örneklerinin mevcut olduğu, bazı notlara dayanılarak resimlerin yapılış tarihinin 1666 yılı olmasının mümkün görüldüğü ve resimleri sipariş eden kişinin Johann Josef Herberstein olduğu, vb) sıralamaktadır.

Ayrı alt başlıklar altında söz edilen grafik örnekleri, erkek ve kadın portreleri ve Johann Josef Herberstein’in hayatı üzerinde durulmuştur.

Makalenin sonunda 4 portrenin fotoğrafları verilmiştir. Makalenin Sırp-Hırvatça ve İngilizce özetleri mevcuttur.

ČAUŠEVIĆ, Ekrem (Çauşeviç, Ekrem). “”Bosanski” turski i njegova autentična obilježja (*“Bosna” Türkçesi ve Onun Otantik Özellikleri*).” Prilozi za orientalnu filologiju, Sayı: 41/1991, (1991), ss. 385-394.

Yazar, makalenin girişinde Balkan Türklerinin iki Oğuz boyundan geldiğinden bahsetmekte ve buna göre Balkan Türklerinin konuştuğu dili iki gruba ayırmaktadır: 1. Gagavuzca’ya benzeyen eski zamanlarda Balkanlara gelen Türklerin dili 2. Türkiye Türkçesi ve Azerice’ye benzeyen daha sonraki dönemlerde Balkanlara gelen Türklerin dili.

“Balkan Türk Ağzlarının Özellikleri” alt başlıklı kısımda Türkolog Milan Adamoviç’in iki çalışmasını kullanarak söz konusu özellikleri belirtmektedir. Aynı bir başlık altında “Bosna” Türkçesinin araştırılması konusunda önemli gördüğü kaynakları sıralamaktadır.

Yazar, “Bosna Türkçesinin Özellikleri” adlı kısımda çeşitli kaynaklardan elde ettiği bilgilere göre özellikleri ortaya koymaktadır. Ardından “Bosna” Türkçesine Sırp-Hırvatçanın etkisi ve bazı Anadolu ağzları ile ortak noktaları üzerinde durmaktadır.

Makalenin “Bosna Türkçesinin Otantik Özellikleri” başlıklı kısmında Sırp-Hırvat dilinin “Bosna” Türkçesine etkisini analiz ederken bu ağzın özellikleri üzerinde durmaktadır.

Yazar, makalenin sonucunu “*bu ölü (artık kullanılmayan) ağız, tarihi olarak batı Rumeli ağzlarına girmekle birlikte onun cümle yapısı, sadece coğrafya değil varyant-tip anlamında da “Bosna” Türkçesi olarak adlandırılmasını desteklemektedir.*” şeklinde ifade etmektedir.

Makalenin Sırp-Hırvatça ve İngilizce özetleri verilmiştir.

DJINDJIĆ, Slavoljub; Darko TANASKOVIĆ (Cinciç, Slavoyub; Darko Tanaskoviç). “Poezija Turske Narodnosti u Jugoslaviji (Yugoslavya'daki Türk Halkının Şiiri).” Izraz, Sayı: 9, (Eylül 1976), ss. 187-196.

İncelemede Yugoslavya’da yaşayan Türk halkının çağdaş şiiri ele alınmıştır. Öncelikle Yugoslavya’da Türk halkının edebiyat tarihçesi ve oluştuğu koşullar belirtilmiştir.

Söz konusu şiir şu şekilde nitelendirilmiştir: “*Yugoslavya’da Türk şiiri, özel bir konumda bulunmaktadır. Ana aracı olan dili bakımından Türk edebiyatı ve kültürüne aittir. Onlardan ayrı tutulamaz. Ancak konularına, dünya ve içindeki değerlere bakış açısına nazaran doğal olarak Yugoslav toprağında büyümüştür ve bu sebepten Yugoslav sosyal ve edebi özelliklerini göstermektedir.*” Bu kapsamda Türk Halk Şiiri analiz edilmiş ve onun karşılaştığı en büyük sorun olarak dil gösterilmiştir. Bu çerçevede yazar tarafından Yugoslavya’da yaşayan bazı Türk şairlerin şiirleri “*ana dili Türkçe olan ve bu dili iyi bilenler için bile zor anlaşılır*” şeklinde değerlendirilmiştir.

İncelemede 1974 yılında yayınlanan “Sıcak Eller (Tople ruke)” adlı Kosova Türk çağdaş şiiri antolojisi üzerinde durulmuştur.

ELEZOVIĆ, Gliša (Elezoviç, Gliša). “Stare turske škole u Skoplju (Üsküp’teki Eski Türk Okulları), Zbornik radova SAN, Kitap: 4, (1950), ss. 159-195.

İnceleme, 1949 yılında düzenlenen Sırbistan Bilim Akademisi Etnografya Enstitüsü’nün Bilim Kurumu toplantısında sunulmuştur.

Yazar, Üsküp’te Kaderi tekkesinin şeyhi olan Sadeddin Mehmet Hazinedarzade’den derlediği bilgilere dayanarak incelemede Üsküp’teki eski Türk okullarının resmini çizmektedir. Girişte Osmanlı İmparatorluğunda okulların açılmasından bahsetmektedir.

“Sıbyan Mektebi” başlığı altında derlediği bilgilere göre okulun ne zaman başladığı, okutulan konular, verilen cezalar, okulların ne zaman kapandığı vb. çeşitli konular üzerinde durmaktadır. Yazar, “Ekler” başlıklı bölümde eski Türk okullarına ilişkin bilgiler vermektedir. Ardından XVII. yüzyılda yaşamış olan şair Nabi Yusuf’un “Münşaat-i aziziyye fi asar-i-Osmaniye” adlı kitabında bulunan Türk okulları ile ilgili birkaç sayfayı çevirmiştir. Bunun dışından şairin hayatına dair kısa bir bilgi vermiştir.

Makalenin sonunda Fransızca özet bulunmaktadır.

FILIPOVIĆ, Milenko (Filipoviç, Milenko). “Orijentalna komponenta u narodnoj kulturi Južnih Slovena (Güney Slav Halk Kültüründe Oryantal Öğeler).” Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (1970), ss. 101-116.

Makale, 1965 yılında Yugoslavya Etnografya Derneği tarafından düzenlenen çalıştayda sunulan bildiri metnidir.

Makalenin başında yazar, Slavlar ile Türkler arasındaki ilişkinin Osmanlı döneminden çok daha önce başladığını belirtmektedir. Buna örnek olarak Türkçeden Slav dillerine geçmiş olan kelimeler gösterilmektedir. Bunun yanı sıra Türklerde olduğu gibi Slavlarda da coğrafya yönlerinin renklerle gösterilmesi bu konuda verilebilecek diğer bir örnek olduğunu belirtmiştir.

Yazar, Güney Slav halk kültüründeki oryantal öğeleri içerik, kaynak ve alınma şekline göre 3 gruba ayırmıştır: 1. Hristiyan öğeler, 2. Bizans öğeleri ve 3. Dar anlamda oryantal (Türk, Fars ve Arap) öğeler. Birinci ve ikinci gruptan kısaca bahsederken üçüncü grupta bulunan öğeler üzerinde daha çok durmaktadır. Bu sebepten analizimizde sadece üçüncü gruba yer vereceğiz.

Dar anlamda oryantal öğeler olarak incelenen kısımda önce Balkanlarda yerleşen Güney Slavların Türkler (Hun, Avar, Kuman, Peçenek ve Bulgarlar) ile birlikte yaşadığı belirtilmiştir. O dönemdeki etkileşimin Güney Slavların toponimisinde belirgin bir şekilde görüldüğü vurgulanmıştır. Oryantal öğelerin Güney Slav kültürüne geçtikleri dönem olarak Balkanlardaki Osmanlı hâkimiyeti gösterilmiştir. Söz konusu öğelerin neler olduğu ve kültürün hangi alanlarına girdiği üzerinde ayrıntılı olarak durulmuştur. Bazı öğelerin daha önce Slav kültüründe var oldukları fakat Osmanlı döneminde mevcut olan etki ile yeniden ortaya çıktıkları ileri sürülmüştür. Örnek olarak da kurban verilmiştir.

Makalede sonuç verilmemiştir. Kaynaklar dipnot olarak değil makalenin ardından “Bibliyografya Bilgileri” başlığı altında sıralanmıştır. Bibliyografyadan sonra makalenin Almanca özeti bulunmaktadır.

HAN, Verena. “Putopisne beleške Evlije Čelebije kao izvor za istoriju umetnosti Balkana (*Balkan Sanat Tarihi Kaynağı Olarak Evliya Çelebi’nin Seyahatname Notları*)”. Gradska kultura na Balkanu (XV-XIX vek). Cilt: 2, (1988), ss. 87-104.

Makale, “Balkanlarda Şehir Kültürü (XV-XIX yy.)” adlı derleme kitabında yer almaktadır. Eser, Sırp Bilim ve Sanat Akademisi Balkanoloji Enstitüsü’nün yayınıdır.

Yazar, çalışması için Seyahatnamenin Sırp-Hırvatça (Saraybosna, 1979), Bulgarca (Sofya, 1972), Rusça (Moskova, 1979), Almanca (Graz-Wien-Köln, 1963), Slovakça (Bratislava, 1978) çevirilerini kullanmıştır. Evliya Çelebi Seyahatnamesinin Balkanlar ile ilgili kısımlarına dayanarak üç konuyu incelemiştir.

Yazar, ilk konuyu “XVII. Yüzyılda Balkanlarda Sedef İşlemeleri Hakkında Bilgilere Katkı” alt başlığı altında incelemiştir. Benzer konudaki önceki çalışmalarında kaynak olarak Seyahatnameyi kullanmadığından bahsetmiştir. Bu çalışmada ise

Balkanlarda sedef ile ilgili Evliya Çelebi'nin notları üzerinde durarak görüşlerini açıklamaktadır.

“Kaya Sultan, Nakışçı” yazarın incelediği ikinci konudur. Önce nakışlar ile ilgili genel bilgiler verilmiştir. Ardından Evliya Çelebi'nin Kaya Sultan ve nakışları ile ilgili notları ve Evliya'nın Balkanlarda yaşayan önemli kişilere söz konusu nakışları hediye etmesi üzerinde durulmuştur.

Üçüncü konu olarak “Camilerdeki Işığın Önemi” olarak zikredilmiştir. Genel hatlarla camilerdeki ışığın önemi üzerinde durulmuştur. Evliya Çelebi'nin Balkanlarda bulunan bazı camiler hakkında tasvirleri ve bunun üzerine yazarın görüşlerine yer verilmiştir.

Son olarak yazar, Evliya Çelebi'nin Balkanlar ile ilgili yazdıklarını “*her şeye rağmen...içinde çok sayıda bulunan bilgiler ile öncelikle XVII. yüzyılın ikinci yarısında Balkan topraklarının kültür tarihi için özel değeri olan kaynaklar*” olarak nitelendirmiştir.

Makalenin sonunda Fransızca özet bulunmaktadır.

HADŽIJAHIĆ, Muhamed (Haciyahiç, Muhamed). “Badžijanije u Sarajevu i Bosni. Prilog historiji duhovnosti u nas. (*Saraybosna ve Bosna’da Kadın Dervişlerin Tarikatı. Bizdeki Maneviyat Tarihine Katkı*).” Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sayı: 7-8, (1982), ss. 109-133.

Yazar, makalede XVII. yüzyılın ortasından XVIII. yüzyıla kadar Saraybosna’da oluşan bir kadın tarikatını incelemiştir. Girişte 1880 yılında Paris’te yayınlanmış Ignace Goldziher’in “*Les culte des saints chez les musulmans*” adlı kitabına dayanarak tarikatlarda kadınlar üzerinde durmuştur.

İncelemenin konusu olan kadınlara Bosna’da “bacı”, “gül bacı”, “bacı-hatun” veya “bacıyanı” denildiğini belirterek bu terimler ve Türkiye’de kullanılan Bacıyan-i Rumi terimini açıklamaktadır.

Çok sayıda yazılı ve sözlü kaynaklardan derlediği bilgilere nazaran Saraybosna’da yaşayan bir Bosna şairi tarafından ilk kadın derviş tekkesinin kurulduğunu belirtmektedir. “Baciler” denilen bu kadın dervişlerin Kaderi tarikatına

mensup olduğunu ileri sürmektedir. Bu kadın dervişlerin Saraybosna dışında Bosna’da yer alan 3 şehirde de bulunduğu yönünde tahminini ifade etmektedir.

Sonuç kısmında yazar, incelediği konuyu özetledikten sonra ortaya koyduğu sonuçlara yer vermiştir. Makalenin sonunda bir nişanda bulunan bacı gülü sembollüğün ve bir kadın dervişin gül sembolü taşıyan nişanının çizimleri bulunmaktadır.

Makalenin İngilizce özeti de mevcuttur.

HADŽIAHIĆ, Muhamed (Haciyahić, Muhamed). “Hamzevijska sekta i njen osnivač Hamza Bošnjak (*Hamzavi Tarikati ve Kurucusu Hamza Bosnevi*)”. Život, Yıl: 25, Kitap: 49, Sayı: 1, (Ocak 1976), ss. 79-91.

Makalenin girişinde yazar, 6 Haziran 1573 yılında öldürülen Hamza Bali’yi Bosna’da doğan ve Boşnak Müslüman’ı olan Hamza Orlović olarak göstermektedir. Daha sonra bu konuda araştırma yapan Hammer ile birlikte diğer önemli araştırmacıları da saymaktadır.

Yazar, Hamza Bosnevi’nin yakalanma ve öldürülmesi üzerinde durduktan sonra Bosna’da Hamzavi tarikatına mensup olanların sürgün edilmesi üzerinde durmaktadır. Söz konusu tarikatın ana esaslarını açıklarken Hamzaviliğin “*bir derviş tarikatı değil bir heterodoks tarikatı*” olduğunu vurgulamaktadır.

Hamza’yı bir kâfir olarak gösteren mahkeme hükmünü inceleyerek söz konusu hükmün iki noktasını tartışmaktadır: Hamza’nın Hz. Muhammed’in şerefine hakaret ettiği ve kıyamet gününü inkâr ettiği noktaları. Bu kapsamda Hamzavi tarikatının esaslarını daha ayrıntılı açıklayıp üzerlerine kendi düşüncelerini sunmaktadır.

HRABAK, Bogumil. “Turske provale i osvajanja na području današnje severne Dalmacije do sredine 16. stoljeća (*16. Yüzyılın Ortasına Kadar Bugünkü Kuzey Dalmaçya’ya Türk Hücum ve Fetihleri*)”. Radovi Instiuta za hrvatsku povijest, Defter: 19, (1986), ss. 69-99.

Zagreb’te bulunan Hırvat Tarihi Enstitüsü çalışmalarında yer alan bu inceleme, 4 alt başlıktan ve sonuçtan oluşmaktadır.

Yazar, giriş kısmında incelemesinin konusu belirterek ana kaynak olarak Marino Sanudo'nun Günlüğünü işaret etmiştir. Ardından bu konuda yapılan çalışmalardan söz etmiştir.

“XV. Yüzyılda Kuzey Dalmaçya'ya Türk Girişleri” başlığı altında ilk Türk girişlerine ilişkin tarihi ve genel bilgiler sunulmuştur.

İkinci alt başlık “1499-1502 Türk Venedik Savaşında Türk Silahları Karşısında Kuzey Dalmaçya” adını taşımaktadır. Bu kısımda önce savaş öncesi durum açıklanmıştır. Sonrada Türk Venedik Savaşında Kuzey Dalmaçya'nın durumu ve bu savaş boyunca söz konusu bölgelere Türk Hücumları kronolojik olarak verilerek detaylı açıklamalarda bulunulmuştur.

“1504-1537 Yılları Arasında Süren Barış Döneminde Kuzey Dalmaçya'ya Türk Hücumları” başlıklı kısımda söz konusu barış döneminde Kuzey Dalmaçya'da mevcut durum ve Türk hücumlarının tarihleri ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Hücumların çoğunun yağma amacı ile yapıldığı belirtilmiştir.

“1537-1540 Türk Venedik Savaşı Boyunca ve Sonrasında Kuzey Dalmaçya” başlığı altında Türk Venedik Savaşı ile ilgili yıllara göre bilgiler verilirken bu savaştaki çatışmaların kronolojisine yer verilerek, ne Türk ne de Venedik kaynaklarının güvenilir olduğu ifade edilmiştir.

Yazar, sonuç bölümünde, sunduğu bilgileri özetleyerek bir değerlendirme de bulunmaktadır. Bu kısım ayrıca Fransızca olarak da verilmiştir.

ILIĆ, Slobodan (İlić, Slobodan). “Hurufijski Pjesniik Vahdeti Bosnevi i Njegov Divan (Hurufi Şairi Olan Vahdeti Bosnevi ve Divanı).” Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 38/1988, (1989), ss. 63-95.

Yazar makalede Hurufi tarikatına mensup olan Bosnalı şair Ahmet Vahdeti'nin hayatını ve Divanını ele almaktadır.

Önce Vahdeti ile ilgili yapılan yerli ve yabancı çalışmaları analiz edip bunları eleştirmektedir. Çalışmanın bu kısmında, Joseph von Hammer'in Avrupa'yı Vahdeti ismi ile tanıştırdığını ve Abdülbaki Gölpınarlı'nın “Mevlana'dan Sonra Mevlevilik” adlı kitabında Vahdeti ile ilgili birçok bilginin sunulduğu belirtilmiştir.

Yazar, şaire ait şiirlerin bulunduğu nüshalar sıralayıp onlarla ilgili temel bilgileri vermektedir. Ardından Türkçe 139 şiirinden oluşan Divanı üzerinde durmaktadır. Şiirlerin çoğunun vahdet-i vücut ve harflerin gizli anlamları hakkında olduğunu belirtmektedir. Bunun yanında Divanda methiye ve aşk şiirleri olarak adlandırılan şiirlerin bulunduğunu ifade etmektedir. Makalenin sonunda yazar, Divandan seçilen 24 şiir, çevirileri ile yorumlarını vermektedir.

Makalenin Sırp-Hırvatça ve İngilizce özetleri mevcuttur.

JANC, Zagorka (Jants, Zagorka). “Iluminirani turski rukopisi u Muzeju primenjene umetnosti u Beogradu (*Belgrat’ta Tatbiki Sanat Müzesinde Türk Tezhipli El Yazmaları*), Zbornik Muzeja primenjene umetnosti, Sayı: 1, (1955), ss. 101-119.

Makalede, Makedonya ve Kosova’da elde edilen ve Belgrat’ta Tatbiki Sanat Müzesinde bulunan 65 Türk el yazmasından kalitesi ile öne çıkan 9 el yazması incelenmektedir.

Yazar, tezhipli Türk el yazmaları konusunda ele alınan çalışmalardan bahsetmektedir. Ardından Osmanlı döneminde Yugoslavya topraklarında tezhipli kitaplar ile ilgili genel bilgiler verdikten sonra Yugoslavya’da çok sayıda Türk el yazmasının bulunduğu kurumları saymaktadır. Yerli müzehhiplerin özelliklerini ve önemli isimlerini belirtmektedir.

Makalenin konusu olan el yazmalarını inceleyerek tespit ettiği bilgileri detaylı olarak açıklamaktadır. Müzedeki tezhipli Türk el yazmalarında bulunan süslemeleri iki gruba ayırmaktadır: 1. Oryantal Süslemeler (arabesk, geometrik süslemeleri, çiçekler) ve 2. Kuş bakışı ile gösterilen Mekke ve Medine ve camilerin bulunduğu süslemeler.

Makalede söz konusu 9 el yazmasının katalogu verilmiştir. El yazmalarının fotoğrafları yanında onlara ilişkin bilgiler de yer almaktadır.

Makalenin İngilizce özeti mevcuttur.

KORKUT, Derviš (Korkut, Derviş). “Turske ljubavne pjesme u zborniku Miha Martelinija Dubrovčanina iz 1657. g. (1657 Yılı Miha-Martelini Dubrovnikli'nin Salnamesinde Türk Aşk Şiirleri).” Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 8-9/1958-59, (1960), ss. 37-62.

Yazar, Saraybosna Milli Müzesindeki Dubrovnikli Miha Martelini'nin salnamesinde bulunan Türk aşk şiirlerini incelemektedir.

Öncelikle iki bölümden oluşan salnameyi detaylı olarak tanıtmaktadır. Bu tanıtımda salnamenin, Sırp-Hırvat, Türkçe ve İtalyanca fakat İtalyan Latin harfleri ile yazılan şiirleri içerdiğini belirtmektedir. Yazar, eserde bulunan ufak notlardan eserin yazılış tarihinin (1657) ve Miha Martelini'ye ait olduğu sonucuna varmıştır. Ancak Miha Martelini'nin kim olduğunu kesin olarak söylemenin zor olduğunu belirtmekte ve birkaç ihtimal üzerinde durmaktadır.

Yazar, salnamede bulunan Türk şiirleri ile Türk etkisinin Osmanlı hâkimiyeti altında olmayan Balkan bölgelerinde (bu durumda Dubrovnik'te) de hissedildiğini vurgulamaktadır.

Korkut, şiirleri incelerken “Turnalar” başlıklı şiir dışında salnamede bulunan hiçbir şiire Bosna Hersek'te rastlamadığını belirtmiştir. Şiirlerde kullanılan Türkçenin arkaizm ile dolu olduğunu belirtmektedir.

Salnamede bulunan 18 Türk şiirinin orijinal metni ve hemen ardından Türkiye Türkçesine aktarılmış metnine yer vermektedir.

Makalenin sonunda Fransızca özet bulunmaktadır.

KORKUT, Derviš M. (Korkut, Derviş, M.). “Tursko-srpskohrvatski rječnik nepoznatog autora iz XVII stoljeća (XVII. Yüzyıla ait Bilinmeyen Bir Yazarın Türkçe-Sırp-Hırvatça Sözlüğü).” Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 16-17/1966-67, (1970), ss. 135-182.

Makalede yazar, Bosna'da yaşayan bir ailenin kütüphanesinde bulmuş olduğu Türkçe-Sırp-Hırvatça sözlüğünü incelemektedir. Anılan çalışmada Otto Blau'nun çalışmaları analiz edilmiştir. Aynı zamanda Derviş, inceleme konusu olan sözlüğün

kopyasını ararken Saraybosna’da iki kütüphanede bulduğu benzer eski sözlüklerin de analizine yer vermiştir.

Yazar, söz konusu sözlüğün özelliklerini belirttikten sonra adı belli olmadığı için onu Codex Alihociç (bulunduğu ailenin soyadına göre) olarak adlandırdığını söylemektedir. Sözlüğün Saraybosna’da yazıldığını, yazılış tarihinin belli olmadığını ve birkaç bölümden oluştuğunu ifade etmektedir. Söz konusu sözlüğün 34 sayfadan oluştuğu belirtilmiştir. Sırp-Hırvatça kelimeleri inceleyerek sözlüğün yazarının Hersek kökenli olduğu sonucuna varmaktadır. Sözlükte sözcüklerin konulara göre sıralandığı, sözlükteki Türkçe sözcüklerin çoğu arkaizm olduğu ve Sırp-Hırvat sözcüklerinin Arap harfleri ile transkripsiyonunun karmaşık olduğu belirtilmiştir. Yazar, sözlükte verilen bazı Türkçe sözcüklerin ancak Divanü Lugati’t-Türk’te bulunabildiğini açıklamaktadır. Bunu örnekler ile desteklemektedir.

Makale metninden sonra incelenen Türkçe-Sırp-Hırvatça sözlüğü bulunmaktadır. Ardından makalenin Fransızca özeti verilmiştir.

MLADENOVİĆ, Ljubica (Mladenović, Lyubitsa). “Umetnička obrada metala u Bosni i Hercegovini od dolaska Turaka do danas (*Türklerin Gelişinden Bugüne Kadar Bosna Hersek’te Metalin Sanatsal Olarak İşlenmesi*).” Zbornik Muzeja primenjene umetnosti, Sayı: 3-4, (1958), ss. 89-99.

Yazar, makalenin girişinde Türk hâkimiyeti döneminde Bosna Hersek’te madenciliğin gelişmesinden kısaca söz etmektedir. Metallerin sanatsal işlenmesine ilişkin zanaatları saymaktadır. Bu kapsamda kurulan esnaflar ve onların özelliklerini belirtmektedir.

Bosna Hersek’te sanatsal olarak işlenen en önemli iki metal üzerinde durmaktadır. Bu metallerinden biri bakır diğeri ise gümüştür.

Bakırın sanatsal olarak işlenmesini incelerken yazar, bu metali işleyen kazancı (bakırcı)lardan bahsetmektedir. Ardından bu zanaatın Bosna Hersek’teki önemli merkezlerini açıklamaktadır. Özel olarak Saraybosna kazancıları üzerinde durmaktadır. Bu şehirde kalaycılar ile birlikte kazancıların güçlü bir esnaf olduğunu belirttikten sonra onların özelliklerine yer vermektedir. İşlemlerinde kazancıların kullandığı aletler ve

özelliklerinden bahsederek süslemelerde uygulanan iki yöntem (savat ve kalemlik) ve motifleri ele almaktadır.

Aynı sistem ile yazar gümüş ve altının sanatsal olarak işlenmesi üzerinde durmaktadır. Öncelikle söz konusu metalleri işleyen kuyumculardan bahsetmektedir. Sonrada Bosna Hersek'teki kuyumculuğun önemli merkezlerini sayıp onlardan ünlü kuyumcu aile ve ustalarına yer vermektedir. Gümüş ile altının sanatsal olarak işlenmesinde kullanılan alet ve yöntemleri üzerinde tek tek detaylı olarak durmaktadır. Ayrıca makalede sayılan aletlerin çizimlerine de yer verilmektedir.

Yazar, sonuç kısmında makalenin yazıldığı dönemi şu şekilde tanımlamıştır: “İç kesimlerde sadece birkaç usta çalışırken bugün Saraybosna çarşısında hayat ruhu ve sanat hissi olmadan eski şekil ve motifleri mekanik olarak tekrarlayan birtakım kolektif atölye ve bağımsız çalışan usta, kazancı ve kuyumcu mevcuttur.”

Anılan makale salt sanat tarihi bakımından önemli değildir. Makalede yer alan zanaat, alet, işlenme yöntemlerinin hepsi Türkçe kökenli olması nedeniyle konun bu yönüyle de dilbilimcilerin ilgisini çekeceği kanaatindeyiz.

RAJKOVIĆ, Ljubinka (Raykoviç, Lyubinka). “Turske zagonetke u Letopisu Mula Mustafe Firakija (Molla Mustafa Firaki'nin Vakayinamesinde Türk Bilmeceleri).” Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 27/1977, (1979), ss. 183-196.

Yazar, önce Vakayiname hakkında kısa bir bilgi vererek bu konudaki çalışmalardan bahsetmiştir. Sonrada vakayinamede bulunan 17 Türk ve 1 Arap bilmecenin çalışmanın konusu olduğunu vurgulamıştır.

Bilmecelerin 9'unun muamma, 5'inin beyit başlığı, 4'ün ise başlığının bulunmadığını belirtmiştir. Yazar, bilmecelerin çoğunun muamma ve lügaz olduğu ve sadece 4'ünde cevapların verilmediğini ifade etmiştir.

Raykoviç, Vakayinamedeki Türk ve Arap bilmeceleri orijinal şekilde sunmuştur. Her bilmecede tür, cevap ve cevabın ayrıntılı açıklaması verilmiştir. Tüm bu bilgileri verirken yazar, Türk bilmeceleri hakkında müthiş bir bilgiye sahip olduğunu göstermektedir.

Sonunda makalenin Fransızca özeti verilmiştir.

ŠAMİĆ, Jasna (Şamiç, Yasna). “Erotizam i simboli sufiske poezije. Osvrt na poeziju Junusa Emrea, turskog pjesnika (*Tasavvuf Şiirinin Erotizmi ve Sembolleri. Türk Şairi Olan Yunus Emre'nin Şiirine Bakış*).” Kulture Istoka, Yıl: 6, Sayı: 21, (Temmuz-Eylül 1989), ss. 32-37.

Anılan Makale, konusu felsefe, edebiyat ve sanat olan Doğu Kùltürleri adlı bir dergide yayınlanmıştır.

Şamiç, makalesine tasavvufun en temel fikirlerinden biri olan ilahi aşkın tasavvuf şiirindeki yerini açıklayarak başlamaktadır. Aynı zamanda tasavvuf şairinin genel özelliklerden bahsederek aralarından en önemlisi olarak Celaleddin Rumi ile Yunus Emre’yi göstermektedir.

“Tasavvuf Şiirinin Özelliği” alt başlığında tasavvuf şiirinin iki önemli noktası üzerinde durmaktadır. Önce, şiirlerde işlenen ilahi aşkın tek Tanrıya yönelik olduğu ve tasavvuf şiirinin “*bu bakımdan çok anlamlı değil tek anlamlı*” olduğunu açıklayarak şu şekilde devam etmektedir: “*fakat tasavvuf düşüncesinin esasına bağlı olmayan bir öge, ona çok anlamlılık illüzyonu vermektedir. Bu öge, dil daha doğrusu Fars ve Türk dillerinin gramerinde yer almayan cins tabiridir.*” Diğer önemli nokta ise, şairin ilahi aşkıdan söz ederken dünyevi şiirin (“erotizm”) dilini kullanmasıdır.

“Tasavvufta Aşk ve Ölüm” alt başlığı altında yazar, öncelikle söz konusu şiirlerin (“*Avrupalı okurun bakış açısıyla*”) iki boyutu üzerinde detaylı şekilde durmaktadır. Birinci boyutun şiirlerde “o” sözcüğün dışı, ikinci boyutun ise, “o” sözcüğünün erkek olarak algılanmasından kaynaklandığıdır. Şamiç, aynı başlık altında tasavvufta ölüm ve “ölmeden ölmek” kavramlarını da açıklamaktadır.

“Tasavvuf Şiirinde Güzellik” adlı kısımda Bombaci’nin sözlerini aktararak yazar, tasavvuf şiirinin çok anlamlılığını ele almaktadır.

Tasavvuf şiirinde şarap, ateş ile ışık, göz, bakış, yüz ve gül sembollerini yazar, “Aşk Sarhoşluğu”, “Nazar, Örtü ve Yüz” ve “Sır ve Gül Sembolü” şeklinde üç ayrı başlık altında incelemektedir.

Makalenin konusu olan Tasavvuf şiirinin erotizmini Şamiç, Yunus Emre'nin 4 şiiri ile göstermekte ve aynı zamanda Yunus Emre'yi “*erotik-mistik şiirinin otantik şairi*” olarak ifade etmektedir. “Yunus Emre'nin Şiirleri” başlıklı kısımda bu konu işlenmiştir.

Makale büyük ölçüde A. Bombaci'nin “Histoire de la littérature turque” adlı kitabına dayanmaktadır. Şamiç, İrene Melikoff tarafından çevirilen kitabın Paris 1968 baskısını kullanmıştır.

OĞUZLARIN EPİK TARİH VE KÜLTÜR BİRLEŞİMİ

DEDE KORKUT KİTABI*

Slavoljub Djindjić (Slavolyub Cincić)

Türk halklarının en önemli boylarından biri olan Oğuzların kahramanlık destanı *Dedem Korkut Kitabı* (*Kitab-ı Dedem Korkut ala Lisan-ı Taife-i Oğuzhan*), kuruluşunda Oğuz boylarının rol aldığı bugünkü Türk halklarından üçünün-Türkmenler, Azeriler ve Türkler- kültür mirasını temsil etmektedir.

Selçukluların ve Osmanlıların olduğu gibi bugünkü Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan çoğu Türklerin de ataları olan Oğuzlar, yeni yurda geçmeden önce Orta Asya'nın çeşitli bölgelerinde yaşayan diğer Türk boylarıyla bazen savaşarak bazen ise barış içinde komşuluk ilişkilerini sürdürmüşlerdir. Oğuzların komşularından bazıları, Kırgızlar, Kazaklar ve Karakalpaklar bugün de aynı bölgede yaşamaktadırlar.

Çok boylu Oğuzlar, en erken kaynaklarda (VI.-VIII. Asır) Güney Altay ve bugünkü kuzeybatı Moğolistan'da kurulmuş olan güçlü Türk Kağanlığının (Göktürk İmparatorluğu, 552 yılında kurulan) komşusu olarak geçmektedir. Oğuzlar hakkında hem Çin ve Bizans tarihçileri hem de Türklerin eski mezar kitabeleri bize bilgi vermektedir. VIII. asırdan kalan Orhun Kitabelerinde (bugünkü Moğolistan'da bulunmaktadır.) Oğuzlar, "Dokuz Oğuz" adıyla geçmektedir. Kitabelerde Oğuzlar kimi zaman Türk Kağanlığının bir parçası, kimi zaman onunla savaşan bir unsur olarak yer almaktadır.

IX. asırda Oğuzlar Altay Dağları ve Baykal Gölü bölgesinden batıya göç edip, Sir-Derya'nın kıyılarına yerleşmiş ve X. asırda kendi devletlerini kurmuşlardır. Bu

* Knjiga Dede Korkuta. Herojski Ep Oguskih Turaka (*Dede Korkut Kitabı. Oğuz Türklerinin Kahramanlık Destanı*). Beograd: Narodna knjiga, 1981, ss. 5-25.

devletin sınırları Sir-Derya kıyıları boyunca batıda Hazar Denizi, kuzeyde Aral Gölü'nün steplerine dek uzanmaktaydı. Oğuzların çoğu, göçebe hayatı ve ekonomisine devam etmesine rağmen bazıları Arap kaynaklarında öne çıkan Karacuk (Farab), Sıgnak ve “Yakbu” olarak anılan ve Oğuz Hakani'nın kış rezidansı olarak kullandığı Yeni Kent gibi şehirleri kurarak yerleşik hayatı kabul etmişlerdir. Oğuzların bu devletin en büyük kısmı, bugünkü SSC Kazakistan, Özbekistan ve Türkmenistan'ın olduğu yerleri kapsamaktadır. Karluklar, Kıpçaklar ve Peçenekler de komşularını oluşturmaktaydı.

X. asrın sonunda Oğuzlar, Müslüman bölgelerine yani batıya daha fazla göç etmeye başlamışlardır. Büyük bir kısmı batıya doğru Peçenekleri takip ederek Emba ve Ural nehirlerini geçip Kara Deniz steplerine varmıştır. Oğuzların bu boyu Türk vakayinamelerinde Törk olarak geçmektedir.

Oğuzların Orta Asya'da kalan kısmı Kıpçaklar ve diğer göçebelerin baskısı altında batıya göç ederek bugünkü Türkmenistan'ın Hazar Denizi kıyılarına varmıştır. “Türkmen” adına Arap kaynaklarında X. asrın ikinci yarısından itibaren rastlanılmaktadır. Her ne kadar bu terim ilk önce İslam'ı kabul eden Oğuzlar için kullanılmakta ise de, diğer taraftan kısmen tarımla uğraşan ve yerleşik hayat süren Oğuzlar için de kullanılmaktaydı. İster “Oğuz” ister “Türkmen” olsun eş anlamlı kelimeler olup, “Türkmen” ismi Oğuz'a göre daha yeni ve İslam kabul edildikten sonra ortaya çıkan bir kavramdır.

XI. asır boyunca Batı Asya Oğuzları ya da Türkmenleri medeni ülkelere hatta Akdeniz'e kadar kimi zaman girip çıkmışlardır. Bu asrın ilk yarısında İslamlaşan Oğuzların bir kısmı, Selçuklu hükümdarı önderliğinde İran'ı, Güney Kafkasları ve Küçük Asya'nın neredeyse tamamını fetheden güçler kurmuşlardır. Selçuklular en büyük fetihleriyle Suriye, Mezopotamya ve Yemen'i birer birer almışlardır.

Selçuklu hükümdarlığı Moğol istilasıyla yıkılmıştır (1225.- 1258. y.). Ön Asya'daki Moğol egemenliğinin azalmasıyla birlikte güney Kafkas ve Küçük Asya'ya yerleşen göçebe Oğuz boyları, XIV. asır başında Ak Koyunlu ve Kara Koyunlu adlı Türkmen birliklerini kurmuşlardır. Ak Koyunlu birliğinin başında hanedanın da ismi olan Bayındır boyu vardır. XIV. asırda bu güçlü Oğuz grubunun merkezi Dicle'nin

yukarı kısmında yer alan Amid (Diyarbakır) şehridir. Dönemin Bizans kaynakları Ak Koyunlu Türkmenlerini Amitoid olarak adlandırmaktadır.

Kara Koyunlu birliğinin merkezi Van Gölü kuzeyinde olan Ermenistan yaylalarında bulunmaktadır. 1389 ve 1467 yıllarında bu iki birlik arasında çıkan savaşlar Ak Koyunlu galibiyetiyle sonuçlanmıştır. Ak koyunlu devleti XV. asır ortasında Bayındır hanedanından gelen Uzun Hasan döneminde en parlak dönemini yaşamıştır. Devletin sınırları güney Azerbaycan, Ermenistan, Doğu Anadolu, Diyarbakır, Mezopotamya ve kuzeybatı İran'ı kapsamaktadır. Başkenti Tebriz'dir (1468-1501). Bu devletin gücü şehirler ve köylerde oturan nüfusa değil çoğunluğu göçebe olan Türkmenlere dayanmaktadır. XVI. asır başında Ak Koyunlu devleti Osmanlı Türkleri ve İran Safavileri tarafından yenilgiye uğratılmıştır. 1502 yılında Şah İsmail'in, Uzun Hasan'ın torunu Elvend'ı yenmesi ile 1508 yılında Safaviler Ak Koyunlu devletini ele geçirmişlerdir.

Geleneğe göre Oğuzların 12'si sağ kanat, 12'si sol kanat olmak üzere 24 boyu bulunmaktadır. (İç ve Dış Oğuzlar). Dede Korkut Kitabı'nda da bu boyların sayısı 24 olarak geçmektedir. Kitapta en ünlü Oğuz boylarından söz edilmektedir. En başta da Küçük Asya'da Osmanlı devletini kuran Kayı boyu bulunmaktadır. Bayındır boyu da Oğuzların devlet teşkilatında önemli rol oynamaktadır; Ak Koyunlu devletinde güçlü hanedan kuran Bayındır, Kitap'ta da Oğuz topraklarının tamamının Kağan'ı olarak geçmektedir. Oğuz destanının en önemli kahramanlarından biri olan Korkut, Bayat boyundan gelmektedir. Orta çağ Türk divan edebiyatının en büyük isimlerden biri olan, XVI. asrın ünlü şairi Fuzuli de aynı boydan gelmektedir. Özellikle Salur boyu Oğuz halk eserlerinde yer almakta olup, Kitapta da Salur Kazan, Oğuzların en önemli şövalyesi olarak geçmektedir. Diğer Oğuz boylarının büyük kısmı Anadolu'da ve Azerbaycan'da yaşamaktadır.

Oğuz boyları Küçük Asya'ya geldiklerinde çeşitli şiir gelenekleri bulunmaktaydı. Sözlü geleneğinin en erken türlerinden olan halk şiirleri yüzyıllarca nesneden nesneye, boydan boya taşınmaktadır. Ozanların yaratıcı çabalarıyla billurlaşan kahramanlık destanları ve ağıtların yankılarına eski Türk Orhun-Yenisey yazıtlarında rastlanmaktadır. Şüphesiz XI-XII. yüzyıl boyunca Oğuzların bir bölümü Küçük Asya'ya

bu çeşitli şiir geleneklerinden bir parçayı da getirmiştir. Küçük Asyalı Türklerde türkülerin yanı sıra ozanlar tarafından Oğuz kahramanları ve hanedanları şerefine söylenen kahramanlık şiirleri bulunmaktadır. *Dede Korkut Kitabı*’nda bulunan şiirler bunun örneklerini oluşturmaktadır.

Oğuz boylarının hayatlarına ilişkin efsane ve tarih hikâyelerini yaşatan destanların çeşitli şekilleri Oğuzname adı altında toplanmıştır. Daha geniş anlamda Oğuznameler, Oğuzların mit atası olan Oğuz Han döneminden itibaren gelen ataların yüzyıllık manevi mirasını (rivayetler, gelenekler gibi) temsil etmektedir. *Dede Korkut Kitabı*’nın bazı bölümleri Oğuzname olarak adlandırılmaktadır.

Epik geleneğinin devamlılığı sayesinde, Oğuz kahramanları ve anlatıcı Korkut adı etrafında gelişen farklı çaptaki katmanlar, birlikte bir bütünü oluşturmuştur. Gerçek anlamda tüm halk destanları gibi bu destan da çok sayıda kişinin katkılarıyla uzun yüzyıllar boyunca oluşturulmuştur. Elbette ki birçok ozan kendi tarzına göre bu destanları söylemiştir. Destanın bölümlerinin bugün bildiğimiz şekilde her zaman olmadığına belli göstergeleri vardır. Örneğin, ilk bölümlerde öldürülen kahramanlar sonraki bölümlerde de yer almaktadır. Ozanlar büyük olasılıkla çok sayıdaki Oğuz kahramanları hakkındaki hikâye ve şiirlerden hem ilham alıyor hem de onların zenginleşmesine katkıda bulunuyorlardı. Belli ki Ozanlar anlatıklarında aynı materyallerden beslenmiyorlardı. Destanın bugünkü son şekli, kendisi ozan olmayan ve Oğuznameleri toplayan biri tarafından oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Keza, kendisi Ozan olsaydı, destanın metni daha tutarlı ve zaman konusunda daha sağlam olurdu. Maalesef, destanın yazıldığı dönem, kim tarafından yazıldığı, daha doğrusu kim tarafından kaydedildiği hususunda sağlıklı kayıtlar yoktur. Fakat Türkologların çoğu, destanın Azerbaycan topraklarında XVI. yüzyılın ikinci yarısında yazıldığı hususunda hem fikirdirler.

Destanın oluştuğu ve son şeklini aldığı dönemler arasında epey zaman geçmiştir. Bugünkü şekilde destanın XVI. yüzyılda (bu tarihi kabul edersek) oluşmasına rağmen, bölümleri Oğuzların Küçük Asya’ya gelmeden önceki hayatını yani IX ve XI asırda Sirderya kıyılarında yerleşerek Kıpçaklar ve Peçeneklerle savaştığı dönemini anlatmaktadır. Birkaç önemli öge bunu göstermektedir.

Yakın Doğu'ya gelen Oğuzların eski adı XII. yüzyılda unutulmuş ve onun yerine Türkmen ismi kullanılmıştır. Ancak kitabın bölümlerinde düzenli olarak Oğuz adına rastlanılmaktadır. Sadece bir yerde yerleşik hayatı sürdüren Oğuzları vurgulamak için Türkmen adı kullanılmaktadır.

Oğuzların savaştığı düşmanların, hanların ve kralların isimleri (Direk, Kara Tüken, Kara Arslan, Kara Tekür vs.) esasen Türk isimleridir. Bu, anlatılan olayların Oğuzların Kıpçaklar ve Peçeneklerle savaşı üzerine kurulduğunu göstermektedir.

Dede Korkut hatırası bugün Anadolu'da ve Azerbaycan'da kaybolmak üzereyken Hazar Denizi doğusunda oturan Türk halklarının rivayetlerinde ve hikâyelerinde hala yaşamaktadır.

Kitapta Oğuz toprakları net bir şekilde gösterilmemektedir. Fakat coğrafi isimler Oğuzların eski yurdunu işaret etmektedir. Karacuk, Türkistan ve diğer coğrafi yerler Transaksonya'daki Oğuz yurdunu gösterir. Destandaki öz isimlerin çoğu Şer Şemsettin hariç Müslüman isimleri değildir. Kahramanların isimlerinin büyük bir kısmı Şamanist simgeleri taşımaktadır.

Eserde Oğuzların İslamiyet'i yeni kabul ettiği gözükse de, İslamiyet ön planda değildir. Din, sadece savaştan önce dualarda önemli unsur olarak görülmekle birlikte bu kısımlar esere daha sonradan koyulmuş olabileceği anlaşılmaktadır. İslamiyet daha çok dış öge olarak geçmektedir. Oğuzların yaşadığı dönem peygamberlerin ortaya çıktığı dönemdir. Her zaferden sonra Oğuzlar kiliseyi yıkıp bir camii yapmaktadır. Ancak destanda İslamiyet'ten önceki eski Türk adetleri çok daha belirgindir. Oğuzlar at eti yiyip, bol bol kırmızı ve şarap içmektedirler. Savaşların çoğu din adına yapılmamaktadır. Düşmanlar kâfir olarak adlandırılmakla birlikte savaşlar dini temelli değildir. Ayrıca hiçbir kahraman, gazi (din için savaşan) olarak nitelendirilmemektedir. Eski Türklerde kadınlar, destanda vurgulandığı gibi erkeklerle hemen hemen eşittir. Türklerde peçe, harem ve çok eşlilik gibi Arap gelenekleri İslamiyet'i kabul ettikten sonra ortaya çıkmıştır. Aile tek eşlilik üzerine kurulmuştur. Hiçbir erkeğin hiçbir durumda ikinci eşi almak aklından geçmez. Çocukları olmayanlar bile bunu yapmamaktadır. Kadınlara büyük saygı gösterilmektedir. Eşler kocalarına sık sık yararlı öğütler vermekte ve bu öğütleri kabul edilmektedir. Eserde kadınlar, anneler, sevilen ve saygı gösterilen eşler

olarak övülmektedir. Göçebe hayatın zor koşullarında büyüyen Oğuz kadınları, doğal olarak Amazon kadınlarının özelliklerini taşımaktadır. Bu destandaki 24 kadından üçü Bani Çiçek (III. bölüm), Burla Hatun (IV. bölüm) ve Selcen Hatun (VI. bölüm) erkek düşmanlarla başarıyla savaşmaktadır.

Yeni yurttaki Oğuzların sosyal yapısının genel özellikleri, XI. yüzyılın ilk yarısı hatta daha erken döneme, Sir-Derya kıyılarındaki yaşama ait izleri taşımaktadır. Destanın bölümlerinde hem ideoloji hem de sosyal yapı konusunda Oğuz tarihinin erken dönemine ait bazı unsurlar bulunabilir. Kısacası kitabın bölümlerinde iki farklı tarihsel dönemden bahsedilmektedir. İlk olarak, IX ve XI. yüzyıllar arasında Kıpçaklarla ve Peçeneklerle savaş dönemi, sonra da XII. yüzyılda Kafkas ötesinde Gürcüler ve Abhaslara Türkmen saldırısı dönemi ile özellikle Trabzon İmparatorluğu'na yönelik saldırılar ve bahse konu halklarla çeşitli ilişkiler.

Eser, X. yüzyıldan itibaren birkaç yüzyıl boyunca Oğuzların epik tarihi ve kültürünü bu şekilde birleştirmektedir.

Bugün Dede Korkut Kitabı'nın iki yazması vardır. Fleischer tarafından bulunan ilk tam nüsha olan yazma Dresten Kraliyet Kütüphanesinde saklanmaktadır. Bu yazma, VIII. bölüm çevirisiyle (*Der neuentdeckte oughuzische Cyklop*, in: *Denkwürdigkeiten von Asien, Berlin-Halle, 1815*) Alman oryantalist Dic (*Von Diez*) tarafından tanıtılmıştır. XIX. yüzyıl ortasında Alman oryantalist T. Nöldeke eserin çevirisini yayın için hazırlamış ama eserin bazı yerlerini anlamadığı için Oğuz destanına ilgi gösteren ilk Rus oryantalist V.V. Bartol adlı öğrencisine çalışmayı vermiştir. Maalesef, çevirisi hayattayken yayınlanmamıştır. İlk defa bu çeviri, kendi yorumlarını ekleyerek düzenleme yapan M.G. Tahmasib ve H. Araslı (*Dede Korkut*, Bakü, 1950), tarafından, daha sonra da akademisyen olan V.M. Jirmunskiy ve A.N. Kononov (*Kniga moego Deda Korkuta*, Moskva-Leningrad, 1962) tarafından düzenlenerek yayınlanmıştır.

“*Hikâyet-i Oğuznâme, Kazan Beğ ve Gayrı*” adıyla altı bölümden oluşan ikinci yazma Vatikan Kütüphanesinde bulunmaktadır. İtalyancaya çeviren E. Rossi geniş önsözünde bu destanı tamamen aydınlatmaya çalışmıştır (*Il Kitab-i Dede Qorqut. Racconti epico-cavalereschi dei Turchi Oguz*, Citta del Vaticano, 1952).

Türkiye’de ilk baskısı Dresten nüshasına göre (*Kitab-ı Dedem Korkud Alâ Lisan-ı Taiife-i Oğuzan*, İstanbul, 1916) Kilisli Muallim Rifat tarafından yapılmıştır. Bu çeviri diğer araştırmalara öncülük etmiştir. O zamandan itibaren hem Türk halklarında hem de diğer halklarda bu destana ilgi artmıştır. Yabancı dillerde destan hakkındaki kitaplar, çalışmalar ve tartışmaların sayısı üç yüzden fazlasıdır. Çağdaş Türkçe çevirilerin yanı sıra bugüne dek destan Almanca, Rusça, İtalyanca ve İngilizceye çevrilmiştir. Bu satırların yazarı destanın Çekçe’ye çevriliyor olduğunu bilmektedir. Çevirimiz için Orhan Şaik Gökyay’ın bu konuda Türkiye’de şüphesiz en önemli incelemelerden olan yayını (*Dedem Korkudun Kitabı*, İstanbul, 1973) kullanılmıştır.

Dede Korkut Kitabı giriş ve 12 bölümden oluşmaktadır.

Giriş kısmında Dede Korkut’un kişiliği daha doğrusu hikmeti anlatılmaktadır. Korkut, şiirsel yeteneği olan, Oğuz boylarının geleneğinin en önemli temsilcisi, gerçek bir bilge olarak gösterilmektedir. Bu özelliği ona insanlar üzerinde büyük bir etki sağlamaktadır. “ *Oğuzun o kişi tam bilicisi idi. Ne derse olurdu (...) Korkut Ata Oğuz kavminin müşkülünü hallederdi. Her ne iş olsa Korkut Ata’ya danışmayınca yapamazlardı. Her ne ki buyursa kabul ederlerdi. Sözünü tutup yerine getirirlerdi*” Ancak feodal ideoloji ve dini anlayışın etkisiyle bu eski karaktere yeni özellikler eklenilmiştir. Korkut, boyların öğretmenliğinden Hanların danışmanlığına, eski bir şamandan sufi anlayışı destekleyen bir sufiye (dede, ata vb) dönüşmüştür. Destan son şeklini aldıktan sonra eklenen giriş bölümü, bu eserin XVI yüzyıl ya da daha sonra son şeklini aldığını göstermektedir. Girişte Korkut’un şu sözleri vurgulanmaktadır: “*Ahir zamanda hanlık tekrar Kayıya geçecek. Kimse ellerinden almayacak ahir zaman olup kıyamet kopuncaya kadar. Bu dediği Osman neslidir, işte sürüp gidiyor. Ve daha nice buna benzer söz söyledi.*”

Eser’in her hikâyesi bir anlamda bağımsız ve bütündür. 12 bölüm temel bir içerikle birbirine bağlanmamasına rağmen, birlikte büyük bir bütünlüğü oluşturmaktadır. Bu bütünlüğün içeriği maceraları, hayat tarzı ve hayata bakış açılarıyla Oğuz topluluğudur. Kısacası tüm eserde geçen topluluk tablosu bütünlüğü oluşturmaktadır. Bölümleri bir bütünlüğe bağlayan başka bir unsur ise destanın kahramanlarıdır ve her şeyden önce Dede Korkut’un kendisidir.

Destanın kahramanlarından sadece Oğuz öğretmeni ve dini önderi (patrik) olan Dede Korkut, tüm bölümlerde geçmektedir. Girişte Korkut'un peygamber Muhammed'in döneminde yaşadığı vurgulanmaktadır. "*Gaipten türlü haber söylerdi. Hak Teala onun gönlüne ilham ederdi.*" Halkın ruhunu ve eski algılayışların farklı taraflarını yansıtan atasözleri ve hikmetler Korkut'a atfedilmektedir. Korkut aynı zamanda, savaştan sonra düzenlenen sofrada kopuzu alıp, bölümün kahramanına adanan şarkıyı söyleyen ozandır. Her bölümde han ve beylere öğüt veren kişidir.

Diğer taraftan Korkut, Oğuz destanın en tartışmalı kahramanıdır. Bilge ihtiyar, dini önder ve Orta Asya şamanlarına benzeyen ozan özelliklerini barındırır. Korkut, ilk kahramanlıklarından sonra erkek çocuklara isim koymaktadır. Deli Karçar'ın sorununu çözmekte (III. Bölüm), Tepegöz'le Oğuz haracının pazarlığını yapmaktadır (VIII. Bölüm). Kâhin güçleri taşımakta ve sık sık mucizeler gerçekleştirmektedir. Her bölümün sonunda kopuz çalarak kahramanlık rivayetlerini anlatmaktadır. Korkut'un, adını taşıyan tüm destanın yada sadece bir kısmının yazarı olup olmadığı, gerçek biri yada bir ozan taraftan yaratılan kahraman olup olmadığı sorusu ortaya çıkmaktadır.

Sanatsal kahraman olarak Korkut çok etkilidir. Kahramanlık figürü olarak zayıf şekilde birbirine bağlanan bölümlerin bütünlüğünü meydana getirmekte, sözleri ile bölümlerin çerçevesini oluşturmaktadır. Diğer taraftan, Bayat boyundan gelen Korkut adlı tarihi kişilik hakkında yeterince bilgiye sahibiz. Dede ve Ata terimleri, bilgili Türk ihtiyarları için de kullanılan unvanlardır. Reşid ad-din (*Cami'üt-Tevarih*) ile başlayarak erken XV yüzyıl tarihçileri Korkut'u, Yeni Kent'te oturan IX ve X yüzyıl hükümdarları İnal Sir Yagbu, Kayı İnal Han ve Tuman'a hizmet eden bir devlet adamı ve diplomat olarak anlatmaktadır. Bunun yanında söz konusu tarihçilerin anlattıklarının doğruluğu konusunda tereddütler vardır. Nitekim Korkut'un kâhin güçleri ve uzun yaşamı (295 yaş) anlatılmaya başlanıldığında, bu tarihçilerin kaynağının halk olduğu anlaşılmaktadır. XV yüzyılda Yazıcıoğlu (Tarih-i Ali Selçuk) o tarihte hükümdar olan Osmanlıların kendi atalarının boyu olarak kabul ettiği Kayı Boyunun, hükümdarlığı ele geçireceği ve bu hükümdarlığın sonsuza kadar süreceği öngörüsünü Korkut'a atfetmektedir.

Zamanla Korkut, İslam hagiyoğrafisinde Müslüman aziz olarak girmiş ve Orta Asya’da kült haline gelmiştir. Jirmunskiy’e göre (V.M. Zirmunskiy, *Tıorskiy geroiceskiy epos*, Leningrad, 1974, 545) efsanevi mezarı XX. yüzyıla kadar Sir-Derya’nın üst kısmında, bugünkü Taşkent-Kazalinsk demiryolundaki Korkut adlı istasyonun olduğu yerde bulunduğu inanılmaktaydı.

Ancak kitabın Korkut tarafından yaratıldığı ihtimali azdır. Korkut’un daha çok uzak Türk tarihinin geleneksel ozan ve ozanlık ruhunu temsil ettiğine inanılmaktadır. Destanda da kahramanlardan biri Dede Korkut’un kopuzu hakkında bu mecazi anlamda sözden bahsetmektedir.

Kam-Gan oğlu Bayındır Han bütün Oğuz toprağının hükümdarıdır. Genelde ikinci planda durmakta hiçbir bölümde kahraman olarak gösterilmemektedir. Pasif rolü vardır; savaş için beylere izin vermek, ihtiyaçlara göre büyük divana beyleri toplamak ve yılda bir defa ziyafet çekmek görevleridir. Savaşta başarısına göre divandaki beylerin yerini belirlemektedir. Beyler galibiyetle biten her savaştan sonra Bayındır Han’a savaş ganimetinin beşte birini vermektedir. Bayındır Han, gelen “haraçtan” beylere hediyeler verip onların çocuklarına da kahramanlıklarından sonra cübbe hediye etmektedir. Bölümlerin çoğunda Bayındır Han izleyici konumundadır. Onun önemi beylere verdiği destektir.

Oğuz hiyerarşisine göre Bayındır Han’dan sonra Oğuzların en önemli savaşçısı, Bayındır Han’ın damadı ve “beylerin beyi” Kazan Bey veya Salur Kazan’dır. İç ve dış Oğuzların tüm beyleri ona bağlıdır.

Kitapta en renkli kişilik Salur Kazan’dır. En büyük savaşçı ve kâfirlerin düşmanı olarak gösterilmektedir. Ön plandaki savaşçı özelliklerinin yanı sıra felsefe ve mizah anlayışlarını da barındırmaktadır. Hem kibirli hem de geniş gönüllü olabilmektedir. Üç hikâyenin başkahramanı olup (II, IV ve XI) diğer bölümlerde de yer almaktadır. Ana karakter dışında diğer bölümlerde, Oğuzların Tepegöz’e başarısız saldırısında, Bamsı Beyrek’in düğün töreninde, Bayburt kalesine saldırıda..vs adı geçmektedir. Kısacası kitabın başkahramanıdır.

Kitapta Salur Kazan'ın ailesine de önemli bir yer verilmektedir: Eşi Burla Hatun, oğlu Uruz, dış Oğuzların önderi olan dayısı Aruz, kardeşi Kara Göne ve kuzeni Kara Budak.

Gri ata binen, Salur Kazan'ın yardımcısı ve sağ kolu olan Bamsi Beyrek, birkaç bölümdeki çok sayıda kahraman arasından ön plana çıkmaktadır. XII bölümde kendi ve Salur Kazan'ın onurunu savunurken öldürülmektedir. Bamsi Beyrek kahramanlık, namus ve onur sembolüdür.

Kronolojik sıraya göre, Oğuz destanın en genç kahramanı olan Kan Turalı'dan da bahsetmek gerekir. Kan Turalı hakkındaki hikâye en çok tarihi öğeleri içeren hikayedir. Bu hikâyede belli bir dönemdeki Ak Koyunlu ve Trabzon Komnen'leri arasındaki ilişki anlatılmaktadır. Büyük olasılıkla Kan Turalı 1403-1434 yılları arasında hükümdar olan Tur Ali Bey'dir. Kan Turalı hikâyesi Tur Ali Bey'in Trabzon İmparatorluğu'na saldırması, oğlu Kutlu Bey'in III Aleksios'un kız kardeşi Maria'yla evlenmesi olaylarına dayanmaktadır.

Kitabın on iki bölümünden dokuzunda kâfirlerle savaş anlatılmaktadır, ikisi tamamen mitolojik öğeler taşımakta son bölüm ise Oğuzlar arasındaki çatışmayı anlatmaktadır. V. ve VI. bölümlerde Oğuz lideri olan Bayındır Han, onun en önemli savaşçısı Salur Kazan ve diğer bölümlerde bulunan kahramanlardan hiç biri yer almamaktadır. Deli Dumrul hakkındaki bölüm (V.) için ise ne Müslüman ne de Ön Asya edebiyatında bir örneğini bulmak mümkün değildir.

Kalan bölümler arasında ilişki daha güçlüdür ve bu bölümler Bayındır Han ve Salur Kazan isimleri ile bağlantılı hikâyelere ilişkindir.

Birinci hikâyede Dirse Han'ın oğlu Boğaç, Dirse Han'ın muhafızları/askerleri tarafından iftiraya uğramakta ve babasının onu öldürmesi için ikna edilmeye çalışılmaktadır. İkinci bölümde Kazan, beylerle avda eğlenirken kâfirler evine saldırıp ailesini esir almaktadır. Üçüncü bölümde, Bamsi Beyrek'in esir alınması anlatılmaktadır. Dördüncü bölümde, Kazan'ın oğlu Uruz'un esirliği anlatılmaktadır. Altıncı bölümde, Trabzon İmparatorunun kızını kazanmak için Kan Turalı üç canavarla savaşmaktadır. Yedinci bölümün kahramanı Yegenek, babası olan Kazılık Koca'yı

esirlikten kurtarmaktadır. Sekizinci hikâye Tepegöz’le Basat arası savaşı anlatmaktadır. Dokuzuncu bölümde “onur” nedeniyle Kazan’a karşı Begil’in isyanı dikkat çekmektedir. Onuncu bölümde kardeşini kurtarmak için Sergek’in savaşı anlatılmaktadır. On birinci hikâyede uykuya kalıp kafir tarafından yakalanan Kazan’ı oğlu Uruz kurtarmaktadır. Son, on ikinci bölümde İç Oğuzlara karşı Dış Oğuzların isyanını ve Beyrek’in ölümü anlatılmaktadır.

Bu eser içerik konusunda bir bütündür fakat bölümlerin kompozisyon homojenine dikkat gösterilmemektedir. Bölümlere son şeklini veren “adı bilinmeyen” sanatçı her bölüme özel bir değer verip, tamamen analiz etmediği gözükmektedir. Olayların kronolojisini pek düşünmediği müşahede edilmektedir. Gerçi Türkologlar da sadece yaklaşık olarak tahmin edilebilen bölümlerin kronolojisi hakkında hem fikir değildirler. Sovyet Türkolog Korogli tarafından (*Oguskii geroiceskii epos*, Moskva, 1976, 187) VII, I, III, IV, XI, II, V, VI, VII, IX, X, XII şeklinde verilen sıra en geçerli olanıdır.

Bildiğimiz yazma versiyonunda bölümlerin sırasını tespit eden adı bilinmeyen derleyici, bölümleri birbirinden bağımsız kılmaya çalışmasına rağmen aralarındaki bağı tamamen kopartmamıştır. Bu, bölümlerin yapısının bir kaynaktan geldiğini ve daha erken zamanda yaratılan büyük Oğuz destanı üzerinde kurulduğunu göstermektedir.

Bölümlerin, aynı zamanda ve aynı yerde yaşayan ve farklı şekillerde birbirine bağlanan Oğuz beylerini temel aldığı görülmektedir. Her bölümün temeli tek bir beyin macerası olmasına rağmen, bölüm diğer beylerin de az ya da çok katıldığı veya bir sebepten isimlerinin geçtiğini olaylar zincirinden oluşmaktadır. Diğer yandan, beylerin ön planda olmasına rağmen bu bölümlerde beylerin çevresi ve hayat tarzında tüm adetleri ve geleneğiyle Oğuz halkının hayatı gösterilmektedir. Bu kapsamda derleyicinin amacı Oğuz halkının hayatını anlatmaktır ve bölümlerin kahramanları, bu amacın sebebi olarak kullanılan prototiplerdir. Maceralarda gösterilen hayat ve bakış açısı, tüm Oğuzlarda ortaktır. Bu da gösteriyor ki, eserin temel konusu Oğuzlar ve onların hayatıdır; aşağı yukarı aynı tip olan kahramanlar ise belli semboller olarak gösterilmektedir.

Kitapta Oğuzlar, göçebe aristokrasisi olan topluluk olarak gösterilmektedir. Binlerce at, deve ve koyuna sahip olarak zenginliği tasvir edilen beyler, bütün Oğuzların hanı olan Bayındır Hanın çevresinde bulunmaktadır. Han, her hangi bir ortak faaliyet için dokunulmaz yetkiye sahip olup, Oğuz halkıyla ilgili tüm kararlarda baş yargıçtır. Savaşlarda olsun büyük ziyafetlerde olsun her beyin sıkı sıkıya belirlenen bir yeri vardır. Beyler, Hanla amacı sadece eğlenmek olmayan ava da katılmaktadır. Savaşa verilen anlam ava da verilmektedir; bu, bölümlerde en sık tekrarlanan öğelerden biridir.

Cengiz Han dönemi Moğollarda olduğu gibi Oğuz beylerinin de kendi maiyetinde ve yoldaşı olan askerleri/muhafızları vardı. Esasen onlar, savaşlarda, avda, ziyafetlerde vb. beylerin destekçisidir. Bunlar birinci bölümünde yukarda bahsedilen olay hariç destanda, beylere çok sadık olarak gösterilmektedir. “Asker” teriminin yanı sıra destanda daha geniş anlamı “yiğit” terime sık rastlanılmaktadır. Her asker yiğittir ancak her yiğit asker olmayabilir.

Han, beyler, askerler, yiğitler ve tüccarlar sanatsal olarak idealleştirilmektedir ancak bunların XI-XIV yüzyılların tarih olaylarla gerçekçi bir bağı vardır.

Esasen eser, savaş ve savaş faaliyetlerini anlatan bir destandır. Anlatılan savaşlardan ikisi Oğuzlar arasında meydana gelmektedir (I ve XII bölüm). İki bölümde (V ve VIII) olağanüstü ve insanüstü yaratıklarla savaşılmaktadır. Diğer bölümlerde Oğuzlar, kuzey ve batıdaki kâfirlerle savaşmaktadır. Konulara göre ise, bugüne dek yapılan araştırmaların sonuçlarına göre anlatılan olayları iki temel tarih katına ayırmak mümkündür. Çoğu araştırmacı, II bölümün (Salur Kazanın Evinin Yağmalandığı Destanı Beyan Eder) Oğuzların X yüzyılda Oğuz toprağının kuzey ve kuzeybatında yaşayan Kıpçaklar ve Peçeneklerle savaşını anlattığı hususunda hem fikirdirler.

İkinci kat Ak Koyun devleti dönemine ilişkindir. Bunu Kan Turalının Trabzon hükümdarının kızıyla evlenmesini anlatan “Kanglı Koca Oğlu Kan Turanı Destanını Betan Eder Hanım Hey” en iyi göstermektedir. Bu bölümde diğer Oğuz kahramanları yer almaz, bu nedenle bölümün yeni tarihli olduğu bir kez daha doğrulanmaktadır.

Kitapta birçok şey o kadar gerekçi gözükmektedir ki okuyanlar eseri tarihsel olduğunu düşünebilir. Ancak eserde, Oğuzların yaşadığı dönemde önemli tarihi

olaylardan herhangi birine katıldığına dair hiçbir delil yoktur. Örneğin; hiçbir bölümde Oğuzların ne Gazneli Hanedanlığında işlerinde yer aldığı ne de onun yıkılmasına rol oynadığı yer almamaktadır. XI yüzyılın son yıllarında güçlü bir hükümdarlık kuran Oğuz kökenli Selçukluların İran ve Anadolu'nun büyük bir kısmını aldığı art arda gelen dönemler de anlatılmamaktadır. Demek ki çoğu destanda olduğu gibi bu destanın konusunu da hayal gücü oluşturmaktadır. Hâlbuki efsaneleri, erken dönemdeki Oğuz hayat tarzını o kadar gerçekçi anlatmaktadır ki bu eser sosyal ve kültür tarihi açısından önem taşıyan bir belge olarak kabul edilebilmektedir.

Oğuz boyları, sayısı birkaç yüz bin kişi bulduğu biliniyorken kitabın bölümlerinde bu kitlenin var oluşu nadiren hissettirilmektedir. Kahramanlık eserlerinin çoğunda olduğu gibi bu destanda da aristokrasi, Oğuz üst hiyerarşisindeki hanlar ve beylerin hayatları anlatılmaktadır. Eserin kahramanları yalnızca bey tabakasının üyeleridir (sahneye aşağı yukarı 80 kahraman çıkmaktadır). Bu rakam ne lakapları ile anılan yirmi kahramanı ne de efsanede bulunan olağanüstü yaratıkları (Allah, Azrail, Hızır, Tepegöz) kapsamaktadır. Orta doğu ve Orta Asya'yla ilgili yapılan birçok erken tarih çalışmaları Oğuz destanında bulunan kişi ve olayları anlatmaktadır ve bu çalışmalar, destanın bazı kısımlarının gerçekçi olduğunu göstermektedir.

İkinci bölümdeki çoban Karacık, aristokrasi engelini aşan ve destanda önemli rol oynamayı başaran halktan gelen tek kişidir. Cesareti ve sadakati o kadar yüksektir ki hükümdarı olan Kazan, tüm muhalefetlere rağmen zor durumlarda onu yanında bulundurmamak zorunda kalmıştır.

Dede Korkut Kitabı bir kahramanlık destanı olduğundan, Oğuz kahramanının tipi ve özelliği hakkında birkaç şey söylemek gerektirmektedir. Oğuzlara göre bir insanın en önemli sıfatı cesarettir. Kadınlarda da bu sığata büyük bir önem verilmektedir. Bölümlerin kahramanları, yavuz ve sert, esasen abartılı özellikleri olan insanlardır. Onların bu insanüstü özellikleri savaşta, yer-içerken hatta uykuda görülmektedir. O yavuzluğu “kaçanını kovalamadı, aman diyeni öldürmedi” olgusu ile yumuşatmaktadır.

Diğer taraftan, destanın kahramanları arasında fetih ve savaş yapma duygusunun gelişkin olmaması ilginçtir. Çoğu zaman esir alınan babalar, oğullar veya kardeşleri düşmandan kurtarmak amacıyla saldırılmaktadır. Oğuzlar, ele geçirilen toprak yada

kalede hiçbir zaman kalmayarak evlerine geri dönmektedir. Tasvir edilen olaylara göre fethetmek için değil, kendi hayatlarını savunmak ve esirleri kurtarmak amacıyla savaş yapılmaktadır. Fakat bu, Oğuz tarihinin erken dönemi için geçerlidir. Sonraki dönemlerde amaç kahramanlık ve cesareti göstermektir. Nitekim beşinci bölümde Deli Dumrul'un davranışlarına artık sadece nefsi müdafaa ya da sosyal bir amaç için yapılan kahramanlık olarak bakmak mümkün değildir. Daha çok kendini ispat etmenin bir yolu olarak görülmelidir.

Devamlı savaşta yaşayan Oğuz topluluğunda “*baş kesip kan dökmek*” olgusunun çok büyük bir önemi vardır. Sadece savaşta gösterilen kahramanlıklara göre toplulukta bireylere değer verilmektedir. Gücü ve becerisini gösterdikten sonra genç erkeğe adı verilmektedir. “*O zamanda bir oğlan baş kesmese kan dökmese ad koymazlardı.*” Bu yüzden erken yaşta çocuk kahraman ülküsüne göre yetiştirilmektedir. Bütün eser bu örneklerle doludur.

Devamlı savaşta geçen hayat, insanın hem fiziksel hem zihinsel bakımdan güçlü olmasını gerektirmektedir. Bu nedenle vücudun gücü ve şahsi cesaret en büyük değerlerdir. Vahşi hayvanlarla da sıkça savaşmak zorunda kalan Oğuzların fizik yapısı hayvan şeklinin öğeleri varmış gibi anlatılmaktadır: kahramanların vücutları güçlü hayvanlarla kıyaslanmaktadır (aslan, kaplan, balaban vs.).

Yeni tarihli olayları anlatan bazı bölümler, kahramanın ruh gücünün fiziksel gücü önünde geldiğini göstermektedir. Burada İslam'ın etkisi görülmektedir. Çünkü Türk kahramanları, İslamlaştıktan sonra kendi gücünü Allah'tan almaktadır. Kitapta, eski Şamanist dini unutmamış olan ve tamamen İslam dinini kabul etmeyen Oğuzlar, esas itibariyle din duygularına bağlı olmayıp insan gücü üzerinde kurulan kahramanlığa sahiptirler. İslam'ın tamamen kabul edilmesi ve Türklerin Anadolu'ya hâkim olmasıyla dinle kahramanlık birleşmektedir ve Türk edebiyatında yeni bir kahraman tipi çıkmaktadır.

Bu kitap, temelinde İslam öncesi Türk ruhunun göstergesidir. Eski Türk dini, eski Türkler gibi savaş simgesini taşımaktadır. Destanda, Oğuzların ilk saldıran taraf olmaması ve savaşların kurtarma ve intikam isteği üzerine kurulmasına rağmen anlatılan olayların temeli savaştır ve kahramanlık en büyük sosyal değeridir. Oğuzlarda

kadınların değeri de hızlı ata binmek, kılıç kuşanmak, düşmana saldırmakla yani fiziksel gücü göstermekle ölçülmektedir. Anadolu'ya gelen Türklerin hayatında eski Türk ruhuna ait değerlerin etkisi yüzyıllardır sürmektedir. Bu destan, X yüzyılda İslam dinini kabul eden Türklerin XIV yüzyıla dek eski ruhu saklamasına dair en iyi kanıttır.

Göçebe hayatını bırakıp Anadolu'ya yerleşen Türkler, maddi kültürün değişmesiyle hayatın manevi tarzını da değiştirmektedir. İslamlaştıktan sonra Türk ruhunda en büyük değişiklik, maddi gücün yerine manevi gücün geçmesi ve insanın dünyaya karşı ilişkisinin temelden değişerek pasif rol olarak yer almasıdır. Bu ipuçlarına kitabın bazı kısımlarında rastlanılmaktadır ve bunun en iyi örneği Tanrı'nın iradesi önünde başını eğmek zorunda kalan Deli Dumrul hakkındaki bölümdür.

Oğuz destanı kahramanlarında kadına karşı çok güçlü aşk yoktur. Doğu edebiyatlarında özellikle hikâyelerde az ya da çok görünen ve bu ekseninde gelişen tutku ve şehvet, kitabın bölümlerde çok az bulunmaktadır. Buna karşın baba ve kardeş aşkı çok güçlüdür. Bu aşk, bölümlerde kahraman tiplerine büyük bir duygusallık vermektedir. Kaybedilen oğul, kardeş, baba için hem kadınlar hem erkekler çok kolay ağlamaya başlamaktadır. Babalar, çocuklarına düşkündürler. Babanın aile reisi olmasına rağmen hiçbir zaman despot olarak gösterilmektedir. Tam tersine eşine büyük saygı göstermektedir ve her zaman onun tavsiyelerini kabul etmeye hazırdır. En ünlü savaşçılar da (Salur Kazan, Dirse Han vd.) bunu yapmaktadır. Çocuklar, anne ve babaları ile yaşlılara büyük saygı göstermektedir. *“O zamanda oğul baba sözünü iki eylemezdi, iki eylese o oğlanı kabul eylemezlerdi.”* Özel olarak annelere gösterilen saygı vurgulanmaktadır. Anne hakkı, Tanrı hakkı ile eşittir (*“Ana hakkı-Tanrı hakkı”*). Anne her şeyin üstündedir. Servet, eş, oğul feda edilebilir fakat anne hiçbir zaman feda edilmez. Bunu aydınlatan destanın en güzel sayfaları, annelerini kurtarmak için her şey yapan Salur Kazan ve oğlu Uruz'un kendileri feda etmesine ithaf edilmektedir.

Bölümlerin çerçevesini savaş olayları oluşturmalarına rağmen, esas olarak bölümler yüksek ahlak üzerine kurulmaktadır. Boy ve aile içerisinde ahlak, güçlü karakter, yalanların yok olması, namus, kısacası insan, insan olmak çabası yaklaşık her bölümde çok vurgulanan bir öğedir. Anne aşkı, eşlere saygı, nişanlılar arasında sönmeyen sadakat, zamana ve bütün engellere dayanan oğul, baba ve kardeşe karşı aşk,

her bölümün temel konulardır. Kısacası yüksek ahlak, *Dede Korkut Kitabı*'nın hikâyelerindeki kahramanların en önemli özelliğidir. Doğa, Oğuz destanında büyük bir yer almaktadır. Doğanın çok sayıda canlı öğelerine rastlanılmaktadır. Göçebe psikolojisinde doğanın öğelerinin her biri canlı olarak kabul edilmektedir. Yeri geldiğinde dağlara kahr edilmekte, su ve kurttan haber sorulmaktadır. Gökyüzünün altında insanlar, özgür doğada ve renkli çadırda, dik sisli dağlar ve şeffaflı sular arasında, yeşil koru ve çayırlarda toygarların sabah ötmesini dinleyerek yaşamaktadır. O açıdan bazı Türk halk hikâyelerde olduğu gibi destanda diğer edebiyatlardan alıntılar yoktur. Örneğin; bazı Türk halk hikâyelerinde gösterişli zenginlik, saray, mücevherler ve çeşitli pırlantalar gibi Arap, Fars süs öğeleri çok sayıda bulunmaktadır. Oğuzlar, dik dağlar, gölgeli ağaçlar, bozkurt, balaban vb. ile yaşamaktadırlar.

Kitabın bölümleri için her biri geniş anlamda özel bir destan olduğunu söylemek mümkündür. Yapı açısından birbirine benzeyen hikâyeler kısadır ve onlardan en uzununu (III) bile sadece büyük destanın bir kısmını oluşturabilir. Fakat bölümler temelde epik karaktere haiz olduğundan destanın bir parçası, dar anlamda da destan olarak düşünmek mümkündür. Elbette bunun için kullanabilen en iyi terim epik hikâye olabilir. Epik karakteri olan kahramanlık efsaneleri; gerçek olaylar üzerinde kurulmuş, epik tarzında sıraya konulmuştur.

Hangi özellikler bu kitabı milli destan yapmaktadır?

Kitap, tek bir sanatçının değil bütün bir halkın ortak dehasının ürünü, ortak zevk filtresinden geçen bir eserdir. Eserin içeriğini halkın hayatı oluşturmaktadır ve eski Türklerin kültürü, folkloru, Oğuz halkının özellikleri, erdemleri ve duyguları anlatılan bu eserde, halkın ve sosyal hayatın detaylı resmi görülmektedir.

Eserde kahramanlık ruhu insanın en değerli özelliği olarak değerlendirilmektedir. Eserde kahramanla eş anlamlı olan çok sayıda terim bulunmaktadır. Bölümlerde doğa, sakin ve hareketsiz değil, destanın kahramanları gibi canlı ve hareketlidir. Hemen her zaman kahramanların hayatında ve olaylarda rol oynamaktadır.

Hayatın kendisi gibi olaylar da inanılmaz hızla olmaktadır. Sıkça bir cümle ya da bir deyimle yaklaşık yirmi yıllık süreç anlatılmaktadır.

Milli destan özelliklerinden biri, tarihle ilişkisidir. Destan tarihsel olmamasına rağmen, tarihten doğmaktadır. Destan, sanat eseri olarak tarihi olayların halk hayatında bıraktığı izlerin şiirsel olarak anlatılmasıdır. Kitapta da Türk tarihinin derinliğinde yatan olayların derin izleri ve yankıları bulunmaktadır.

Önce de bahsedildiği gibi Oğuz destanının bir kahramana bağlanan epik bütünlüğü yoktur. Kitabın bölümleri büyük manzum destandan kopartılmış ve onun kısımlarından oluşturulmuştur.

Önceki gözlemlerin sonucu olarak kitabın biçimi dışındaki özellikleri milli destan olarak Türk halkının en önemli kültür miraslarından biri olduğunu söylemek mümkündür.

Biçim konusunda *Dede Korkut Kitabı*'nın bölümleri destan ile halk hikâyesi arasında bulunmaktadır. Eserin kompozisyon özelliklerinden biri, Oğuzların sonraki nesilleri olan Türkmenler, Türkler ve Azerilere özgü manzum kısımların nesir metniyle birleştirmesidir. Esas itibarıyla olaylar nesir şeklinde, önemli ve kırılma noktaları, diyaloglar ve duygusal anlar manzum şeklinde anlatılmaktadır. Çoğu zamanda manzumlardan önce “*görelim hanım ne söyler*” gibi klişe ifadeler gelmektedir. Manzumların büyük kısmının milli çalgı kopuz eşliğinde söylendiği eserden anlaşılmaktadır.

Ancak kitabın nesir kısımları, hikâyelerde rastlanan nesre benzememektedir. Cümleler uyumlu sıralanmaktadır ve bu sayede akıcı bütünlük, özel vezin duygusunu vermektedir. Ritimli bu nesir nedeniyle, destandaki nesrin şiire yakın bir duygu oluşturduğu görülmektedir. Kimi zaman nesir ve manzum kısımları birbirinden ayırmak mümkün değildir, bazen de imkânsızdır. Destandaki nesrin bir tür dize özelliği göstermesi nedeniyle destanın geldiği kaynakları arasında sıkı bir bağ vardır. Bu şekilde hikâyelerin, büyük bir Oğuz destanından koptuğu görülmektedir. Yüzyıllardır bu destana yeni öğelerin eklenmesi nedeniyle her bölüm bağımsızdır.

Hacme göre nesir ve manzum kısımları aşağı yukarı eşittir.

Şiirin vezin ölçüsü hecelidir ve Türk halk şiirine, hatta çağdaş şiir folkloruna özgüdür. Türk şiirine sonrada giren sıkı hece veznesi mısralarda yoktur ve mısranın uzunluğu manzum kısımları içinde sık değişmektedir. En çok yedi, sekiz, on bir ve on iki hecelidir ancak on yedi heceli de vardır. Bu nedenle çevirimizde orijinal metinde olduğu gibi aynı hece ölçüsü kullanılmamıştır. Çevrilmiş olan mısraların çoğu on hecelidir.

Bunun yanı sıra mısralarda iç kafiye, aliterasyon, anafor, epifor ve asonans bol miktarda kullanılmaktadır. Doğal olarak bunları yeterli çevirmek mümkün değildir.

Kompozisyon açısından bölümler az çok klişedir. Yaklaşık her hikâyenin girişi, temel bir olayı ve az değişikliklerle her zaman aynı son vardır. Korkut, ozan rolünde bulunmaktadır ve her bölüm ana kahramana adanmaktadır. Her bölümün sonunda belli dualar, istekler ve ricalar (*“Derlesin toplansın günahınızı adı güzel Muhammed’e bağışlasın hanım hey!”*) bulunmaktadır. Müslüman mistik şiirlerin yankısı, Korkut’un bitimli tiratlarının çoğunda bulunmaktadır.

Olayların anlatımlarındaki tekrarlama ve benzerlik göze çarpmaktadır. Boğaç Han’ın annesi ile Uruz’un annesi Burla Hatun, oğulları için hissettikleri acıda aynı durumu yaşamaktadır. Kan Turalı’nın Selcen Hatununun ve Beyrek’in Banı Çiçeğin’nin özellikleri aynıdır. Bayındır Han ve Salur Kazan için aynı sıfatlar kullanılmaktadır. Tüm esirler, on altı sar sene esaret altında kalmaktadır. Onları kurtaran kardeşler ya da oğullar, on beş yaşına gelince olanları öğrenmektedir. Kısacası bölümler aynı tipler, kahramanlar ve olaylarla doludur. Aynı kâfir birçok hikâyenin sonunda öldürüldüğü gibi muhtemelen hikâyelerin doğru olmayan kronolojik sırasından dolayı oluşan garip durumlara rastlanmaktadır. Tepegöz tarafından öldürülen kahramanlar (VIII bölümde olduğu gibi) sonraki bölümlerde de rastlanmaktadır. Fakat her bir bölümün iyi kompozisyonu olduğu için benzerlikler ve tekrarlamalar yormamaktadır.

Dede Korkut Kitabı genel olarak kahramanlık destanıdır. Feodalizm döneminde, hatta bazıları bugünde geçerli olan İslam öncesi dönemdeki eski Türk göçebe boylarının hayatı, onların sosyal ilişkileri, inançları ve adetlerini anlatan ender yazılı bir eser olduğu için tarihçiler ve halkbilimcilerin dikkatini çekmektedir. Bu kitap, yüzyıllardır epik geleneği yaratan ve yaşatan halk ozanlarının sanatını kahramanlık içeriği ile

canlandıran bir sanat eseri olarak daha büyük önem taşımaktadır. Bir taraftan tarihi gerçekleri, diğer taraftan epik kültür ve geniş sihirli dünyayı içeren Dede Korkut'un hikâyeleri, X yüzyıldan itibaren Türk insanına her açıdan bakmaya sağlayan belgedir. Yunanlar için *Odyseia* veya Almanlar için *Siegfried* ne ise, Türkler için Dede Korkut Kitabı'nın önemi aynı olduğuna inan kişi sayısı az değildir. Bazıları onun değerine göre *Şehname*, *Kalevala* ve *Beowulf* ile aynı seviyeye koymaktadır.

NASREDDİN'İN İZİNDE*

Ivan Šop (İvan Şop)

Daha önceden fark edildiği gibi Türkler arasında Hoca'nın hikâyeleri tespit edilmeden önce bazı toplumlarda Hoca'nın hikâyelerine benzeyen hikâyeler vardı hatta benzer bu hikâye dizileri Türk sözlü edebiyatındaki Hoca tipinin ortaya çıkmasıyla ilişkilendirilmektedir. Gerek bu etkileşim (bu, hikâyeler arasındaki benzerliklerin bir kısmı için yüksek ihtimaldir) gerekse dünyanın çeşitli bölgelerinde farklı halk yaratıcılığıyla ortaya çıkan konu, kahraman ve hikâye gibi motifler olsun bu ilişkiler ve benzerlikler çoğunlukla daha önceden araştırılarak Nasreddin Hoca hikâyelerinin incelenmesindeki söz konusu rolleri yeterince vurgulanmış bazen de abartılmıştır.

Fakat Nasreddin Hoca hikâyelerinin nihai şeklini almasıyla söz konusu hikâyeler komşu toplumların yaratıcılığını da geçmeye başlamıştır. Bu şekilde Türkler, ilk aldıklarından daha fazlasını tekrar geri vermişlerdir.

Kahramanları olarak Nasreddin Hocayı kabul eden veya onu kendi sözlü edebiyatlarındaki fıkraların kahramanları ile ilişkilendirerek hoca hikâyelerini kabul eden toplumların listesi uzundur. Stevan Sremac, Nasreddin Hoca fıkralarının “Balkan yarımadasında Sırp, Bulgar ve Yunanlar arasında” popüler olduğunu vurgulamaktadır. Fehim Bayraktareviç de, “kendi adı veya başka bir ad ile veya hiçbir adı olmadan” çeşitli toplumlarda “Nasreddin fıkralarının Türk versiyonu”nun yayıldığını belirttirerek hocanın ününü “sadece bütün Balkan yarımadasında (Rumen, Bulgar, Yunan, Arnavut ve Yugoslavlarda) değil Ermenistan, Gürcistan, Kafkas, Kırım, Ukrayna, Rusya, Türkistan'da vs.” yayıldığını vurgulamaktadır.

Fuad Köprülü, “Manzum Nasreddin Hoca Fıkraları” adlı ünlü eserinde hocanın Sırp, Bulgar, Arnavut, Boşnak, Yunan ve Ermeniler arasındaki ününden bahsetmektedir. Nasredin hoca hikâyeleri, Makedon halkının sözlü edebiyatında da bulunmaktadır.

* Nasredinove metamorfoze (*Nasreddin'in Başkalaşmaları*). Beograd: Prosveta, 1973, ss. 44-48.

Stevan Sremac, hem Türk hem de bizdeki Hoca hikâyelerini toplayarak Nasreddin Hoca hikâye ve fıkraları kitabını hazırlamıştır. Türk hikâyeleri için gerek Müllendorf'un Mehmed Tevfik'in derlediği Nasreddin Hoca fıkralarının Almanca çevirisini gerekse Maksimçev'in söz konusu hikâyelerinin Bulgarca çevirisini kullanmıştır. Bunların yanında V. S. Karaciç'in *Atasözler* ve *Hikâyeler* kitapları, Vuk Vrçeviç'in *Hikâyeler* ve *Bilmeceler* kitapları, *Bosna Perisi* dergisi, 1851 yılı *Voyvodinalı* gazetesi, 1885 yıllı *Büyümüşte Küçülmüş* adlı çocuk gazetesi, 1893 yılında Saraybosna'da Edhem Mulabodiç tarafından yayınlanmış kitapçık gibi kitaplarımızda ve dergilerimizde bulunan hikâyelerden yararlanmıştır. Elbette ki bu liste, halklarımız arasındaki Nasreddin'in ününün kanıtıdır. Sremac, çeşitli kaynakları kullanarak haklı olarak Türk ve bizdeki Nasreddin Hocayı tanımlamıştır.

Fehim Bayraktareviç, halk hikâyelerimizin derleme kitaplarında (hem Vuk Karaciç, Vuk Vrçeviç, Nikola Tordinac'ın ve daha eski derleme kitaplarında, hem de N. Şauliç, V. Çaykanoviç vd. yeni olanlarda) topraklarımızda bulunan kahramanı farklı fakat konusu aynı olan Nasreddin Hoca hikâyelerinden de söz etmektedir. Bu tür hikâyeler, Bayraktareviç'in eserinden sonra yayımlanan halk hikâyeleri derleme kitaplarında da mevcuttur. Örneğin, M. Paniç-Surep'in derleme kitabında hocaya ait hikâyeler olarak birkaç hikâyeden söz edilebilir. Onların birinde (Hoca Sürahi İçin Korkuyor) Nasreddin adı da yer almaktadır. Ancak Ölen Kazan hikâyesinde (bu hikâyenin motifi Türk kaynaklarında da rastlanmakta ve o, hoca ile ilişkilendirilmektedir.) kahraman "bir saf köylü"dür. Aynı durum Vuk Karaciç'in kitabında söz konusudur ve büyük ihtimale de M. Paniç-Surep Vuk Karaciç'ten almıştır. Sremac'ın kitabındaki Hoca'nın adı ile ilişkilendirilen bazı hikâyelerin kahramanı sadece "adam"dır (Fareler Yansın Diye Evi Yakmış). Sremac'ın kitabında bu hikâyenin iki varyantı vardır. Birincisi (Fareler Yansın Diye Evi Yakmış) M. Paniç-Surep'in kitabındaki hikâyeden oldukça farklıdır, fakat ikincisi (Yine Ama Biraz Farklı) M. Paniç-Surep'in kitabındaki hikâye ile hemen hemen aynıdır (bir-iki kelime ve noktalamada fark mevcuttur). Halklarımız arasındaki Nasreddin Hoca hikâyelerinin yanı sıra ülkemizde yaşayan Türk ve Arnavutlar arasında da hoca fıkraları yaygındır.

Bütün bu bilgiler ile çeşitli diğer bilgiler, tek bir yöne işaret etmektedir: bazı

Hoca hikâyelerinin Türk versiyonunun nereye kadar uzandığı ve onun etkisi altında ve onunla ilgili oluşan Sırp veya başka versiyonların nereden başladığını ayırt etmek imkânsızdır. Aynı şekilde bazı toplumlarda Hoca'nın yerli fıkra kahramanları ile bir olduğu için ilk, otantik, asıl versiyona ulaşmak çoğu kez imkânsızdır. Söz konusu durumu Stevan Sremac şu şekilde yorumlamaktadır: “Bu nedenle bir taraftan Çosa, Era, Çingene ve Şiyak fıkraları ile dolu hikâyelerin çoğu Nasreddin'e atfedilirken diğer taraftan Nasreddin hikâyeleri çoğu kez veya en azından bazı bölgelerde onlara (Çosa, Era, Şiyak ve Çingene) ait olduğu düşünülmüştür. Böylece hikâyelerin çoğu Çosa veya Era'ya atfedildiği halde Sırp olup olmadığı ve aynısı, Nasreddin hocaya atfedildiği halde Türk olup olmadığını söylemek zordur.”

Bulgarlar, iki hikâyede Nasreddin Hocayı doğrudan kendi kahramanları Hitar-Petar (Hızlı Petar) ile bağdaştırmaktadır. Fehim Bayraktareviç'e göre Yugoslavya'nın doğu bölgelerinde de bilinen kahramanlar Hitar-Petar ve Baya-Cora hikâyelerinin Nasreddin Hoca ile belli benzerlikleri vardır.

Bu sebepten hoca tipinin araştırılmasına tüm bu hikâyelerine bir bütün olarak ve mizahına halk ruhunun tek bir ifadesi, Türk hâkimiyetinin en zor döneminde de süren halk hayatının neşeli tarafının yansıması olarak bakılması gerekmektedir. Parlamış olan bu halk hayatının neşeli tarafının yansıması, inanç ve iyimserliği doğrulamakta ve hikâyeler şeklinde daha fazla vurgulanmakta, fetheden Türkler ve fethedilen Balkan halklarının ortak düşünceleri ve eğilimlerini ifade etmektedir. Samimi kahkaha içinde bu Neşeli Hoca tipi, insan esasına dayandığı ve temel ve insani olanı herkese gösterdiği için tüm resmi ve güçlü devlet, milli ve din farklılıklarını aşarak savaşların ve kanlı intikamların zor günlerinde ortaya çıkıyordu. Nasreddin Hoca tipinin bu yanı sonraki sunumumuzun konusu olacaktır.

TASAVVUF ŞİİRİNİN EROTİZMİ VE SEMBOLLERİ

Türk Şairi Olan Yunus Emre'nin Şiirine Bakış*

Jasna Šamić (Yasna Şamić)

Tasavvufun en temel düşüncülerinden biri, Arapça, Türkçe ve Farsça *işk* veya *aşk* olarak ifade eden Tanrı'ya karşı sevgidir. Bu aşkta her sufi (veya derviş) Tanrı'ya ulaşmayı amaçlar (*Wasala* veya *ermek*, bu yüzden sufiye *Wasil* (O'na ulaşan) de denilir). Sufi, Tanrı'ya ulaşmak için *makamlardan* oluşan belli yoldan (*tarika*) geçmesi gerekir. Makamlar ise sufi idrakinin belli derecelerini temsil etmektedir. Bunun yanı sıra her sufi, makamların aksine bir tarikat içinde belirlenmemiş şahsa özel olan belli ruh hallerini de yaşamak zorundadır.

Genel olarak aşk, şiir içinde kendi ifadesini bulmuştur. Tasavvuf şiiri örneğinde Tanrı sevgisiyle O'na ne derecede ulaşılabildiğini göstermek için mısraların rolü estetik değil hemen hemen eğitici. İslam oryantal edebiyatında şiirin edebiyat ifadesinin neredeyse tek şekli olması nedeniyle tasavvuf fikrilerinin sufi şairlerin şiirlerinden öğrenilmesi mümkün olmuştur. En büyük ve en ünlü sufilerin çoğu kez şairler olması tesadüf değildir. Bahse konu bu eğitici rolden dolayı sufi şairler sık sık iki su damlası gibi birbirine benzemektedir. Ünlü Türkolog Bombacı'nın ifade ettiği gibi bazen sanki tek bir büyük derleme kitabı söz konusudur.

İlk önce bir sufi şairin tasavvuf şiirinin biçimini öğrenmesi sonra da Tasavvuf yani İslam'ı iyi bildiğini ve kendisinden önce gelen ve aynı dönemde de yaşayan şairleri iyi tanıdığını göstermesi gerekmektedir. Aslında şairler, ünlü ve büyük şairlerin şiirlerinin taklitlerini yazarak kendini ispatlardı. Bu şiirler, büyük bir şairin belli bir şiirinin kopyası olurdu. Şiirin sonunda şairin adının daha doğrusu üçüncü tekil şahıs şeklinde şiirin yazarı olarak şairi gösteren mahlas veya lakabın olmaması, bir şiirin taklit olduğunu göstermektedir. Fakat taklit (*nazire*) olmasına rağmen bazen son

* “Erotizam i simboli sufijske poezije. Osvrt na poeziju Junusa Emrea, turskog pjesnika (*Tasavvuf Şiirinin Erotizmi ve Sembolleri. Türk Şairi Olan Yunus Emre'nin Şiirine Bakış*).” *Kulture Istoka*, Yıl: 6, Sayı: 21, (Temmuz-Eylül 1989), ss. 32-37.

mısralarda şairin *lakabı* da bulunurdu. Bu nedenle büyük şairlerin çoğuna yazdıklarından daha fazla şiir atfedilmektedir. Ünlü nazirelerinden biri, ünlü bir şairin şiirinden iki mısra alınarak aynı biçimde yani aynı kafiye ve aynı ruh ile yazılan üç mısra ilave edilerek *tahmis* şeklinde yazılmıştır. Şair ne kadar büyükse taklitçisi de o kadar çoktur. Çok ünlü bir şair olan Celaleddin Rumi (13. yüzyıl) veya ünlü Türk sufi şairi olan Yunus Emre (13-14. yüzyıl) gibi büyük şairler, sufiler arasında kutsanan efsanevi şahıslara; eserleri ise, tasavvuf düşüncesinin incelendiği ve kendi tasavvuf düşüncesinin derinleştiği bir tür ders kitabına dönüşmektedir.

Tasavvuf Şiirinin Özelliği

Tasavvuf şiirinde, tek bir Tanrı'dan bahsedildiğinden çok anlamlı değil tek anlamlıdır. Fakat tasavvuf düşüncesinin esasına bağlı olmayan bir öge, ona çok anlamlılık illüzyonu vermektedir. Bu öge, dil daha doğrusu Fars ve Türk dillerinin gramerinde yer almayan cins tabiridir. İkincisi Tanrı'ya karşı alegorik aşkı ve dünyevi şiirin dilini kullanmaktadır. Aşktan söz ederken sufi şair, öncelikle ilahi aşkı düşünmektedir. Bombaci'nin sözlerine göre Tasavvuf şiirinin Türk şiiri içerisinde üstünlüğü vardı. Sufinin hissetmesi gereken Tanrı'ya karşı tutkulu aşk söz konusu olunca sufi dilini duygusal daha doğrusu erotik alandan almaktadır. Bombaci bunu şu şekilde ifade etmektedir: “Değişken bir şekilde erotik dilin sözcükleri, yüksek moral değerlerinin içeriğine uygundur ve duygusal putperestlikten kutsal tecrübelerle geçilmektedir.” Tasavvuf terminolojisinde dünyevi dildeki aşık olan (bu, belki de Yunanca *erotis* terimine uygun olur) anlamına gelen “aşık” sözcüğü Tanrı ise, sevgili, yar, dost (Yunanca *eromenos*, Arapça *maşuk*, Farsça *dost* terimlerine uygundur) vb sözcükleri ile ifade edilmektedir. Dünyevi aşıkta olduğu gibi aşık olanın amacı, “aşık objesi” ile kavuşmaktır. Bu durumda amaç, “O'na ulaştıktan sonra” Tanrı ile bir olmaktır.

Platon aşk ve Hristiyan sevgisi hakkında yazarken J. Sikutris, *erotis* ve *eromenos* arasındaki ilişkide birisinin pasif olması gerektiğini düşünmekte ve Tanrı'ya karşı aşkın aktif aşktan doğduğunu eklemektedir “*Energion toy agapen*”. Sufi (aşık) ve Tanrı (Maşuk) arasındaki aşk, bir şekilde karşılıklıdır. Tanrı, sufiye O'nu sevebilme gücü vererek sufinin aşkına karşılık vermektedir. Kuran'da da varlıkları (insanları)

seven Tanrı'dan bahsedilmektedir. Bu E. Kariç'in, "*Kuran'da Aşk*" adlı makalesinde bahse konu edilmiştir. Tanrı'ya karşı insanın Hristiyan aşkında, Tanrı insana aşk ile karşılık vermektedir. "Tanrı'nın lütfu olan" bu aşk, "senin Tanrı'yı algıladığın değil Tanrı'nın seni algıladığının kanıtıdır." Tasavvufta Tanrı aşkı ve algısına ulaşmak için gereken şartlardan biri, insanın öncelikle kendini algılaması gereğidir. Bu bir hadiste şöyle ifade edilmektedir: "Kendini idrak eden Rab'i de idrak eder."

Tasavvufta Aşk ve Ölüm

Bahsedilen Türkçe ve Farsça cins tabirinin olmaması, mutlağın eş anlamları olan sevgili, yar vb sözcüklerin dışı cinsi olarak çevrilmesine izin vermektedir. Böylece bir Avrupa okuru, bu şiiri "aşk objesi" olarak kadın konusu olan aşk şiiri gibi okuyabilir. Tasavvufun ünlü araştırmacı S. H. Nasr'a göre güzellik ve sonsuzluk ile tanımlanan Tanrı, aslında kadın doğasının asıl örneğini temsil etmektedir. O, bu sonucu ilahi varlığın eş anlamı olarak "Zat" (*Dhât*) sözcüğünün Arapça dışı cinsi olduğundan çıkarmaktadır.

Bir tasavvuf şiirinin ikinci okuma şekli ise, erkeğe adanmış gibi onu okumaktır. Fakat bu şiir, kadına ve erkeğe atfedebilir mi? İlk önce, Hristiyan mistisizminde neler olduğunu görelim. Tanrı'ya karşı aşkın (kadına karşı) bedensel aşkın tamamen dışında tuttuğu ve kadının günah ile aynı sayıldığını hemen söylemeli. Hristiyanlık, cinsel günahı takıntı haline getirmekte ve cinsel keyfi kınamaktadır. Hristiyanlığın aksine "İslam, cinselliğe ve keyfe evet demektedir."

Tanrı'ya karşı aşkı, insanoğluna yani kadına karşı duyulan aşk dışında tutmamaktadır. Bektaşî dervişler (babalar) hariç dervişler İslam'ın tavsiye ettiği gibi kadın ile normal ilişki kurabilirler.

Kadının aksine güzel genç erkek ilahi güzelliğin sembolü olabildiği düşünülmektedir; Bombacı'nın söylediği gibi Ephebe, "aynı zamanda şehvetli görüntüleri uyandırarak" masumluk ve saflığın sembolüdür.

Ancak, bu "eros paidikos"¹ da her zaman tasavvuf şiirinde ihtiyatla verilmiştir.

¹ Eski Yunanca: Oğlan aşkı (çev. notu).

O, mutlaka “belirsizlik ve dikkat ağıyla çevrilmekte” ve “tüm sevgililere özgün olan maşuk sembolünün düzeyine yükseltilmesi gerektiği için kişilik simgelerini taşımamaktadır.” Bu noktada tasavvuf, “her zaman kadınlara değil oğlanlara karşı aşk olan(...) yükselen kişiselleştirmeye eğilim olmayan tam tersi yüksek düzeylerde kişisiz aşka mistik sadakat haline gelen” platonik aşk ile temas halindedir. Demek ki Hristiyanlık mistisizminde Tanrı ile insan arasındaki aşk, araçsız iken tasavvufta güzellik sembolü olarak güzel oğlan, bir şekilde Tanrı ve insan arasındaki arabulucu, “tertium comparationis”² şeklinde ortaya çıkmaktadır. Eşcinsel şiiri söz konusu mudur? İslam’da eşcinsellik, şiddetle kınanmakta ve tüm doğaya aykırı olarak bu şekilde cinsel isteklerin tatminlerine düşmanca bakılmaktadır (*liwat* sözcüğü, tüm sapık cinsel tavırları belirtmektedir). Aslında sufilerde dünyevi güzelliğe karşı hayranlık duygusu ve manevi hocaya karşı aşk, Tanrı’ya karşı duygular ile karıştırılmaktadır. Bombaci’nin vurguladığı gibi “Meydana çıkan soru şudur: Mürşidin talibe ve ters (talibin mürşide karşı) aşk, sufilerin aşkı içinde manevi ve bedensel alanları birbirinden ayıran uygulamada izin verilen sınırlarını geçiyor mu? Müslüman hatta sufiler tarafından adi tecellilerindeki eşcinsel aşk kınandığı halde skandal ve iğrenme duygularına yol açan belgeler, söz konusu ortamlarda eşcinsel ilişkilerin gerçekleştiğini doğrulamaktadır. Sufi kuramların eşcinsellik uygulamalarından etkilenip etkilenmediği yoksa tam tersi olup olmadığını söylemek zordur.” Aynı yazar, tasavvuf şiirini eşcinsel şiiri olarak görmektedir. Ona göre özellikle Türk şiiri “eşcinsel aşktan ilham alan gösterişli şiir şeklinde” kendini ifade etmekte “ve bazı mısralarda ima edilen saraydaki adetler, hükümdarlara da özgün olan adetlerin bilinmesi ve biyografik tanıklıkları, mistik dilin gizli anlamına şüphelenmemize izin vermemektedir.” Yugoslav doğu bilimcileri arasında da tasavvuf şiirinin eşcinsel şiiri olarak tanımlanmasına yönelik teşebbüsler vardır. Bu tür iddialar, Profesör V. Boşkov tarafından bazı çalışmalarında desteklenmiştir. Söz konusu iddialar yerel bilim yetkilileri tarafından reddedilmiştir.

Ancak dil iki anlamlılığa izin veriyorsa da görüntü onu tanımaz. Görüntü, ne kararsızlık ne de örtmeceyi bilir ve her zaman dürüsttür. Böylece iki erkek arasındaki

² Latince: Karşılaştırmanın üçüncüsü (çev. notu).

cinsel ve genel anlamda ahlaksız olarak adlandırabilen görüntüleri gösteren çok sayıdaki minyatürlerin tanıklık ettiği gibi uygulamada, resimde bile muhakkak eşcinselliğin var olduğunu belirleyebiliriz.

Sufi şairler oğlan veya Tanrı'yı, hatta kadını arzu etseler de burada cinsellik aslında önemli değildir. Önemli olan, kendisine amaç edilen cinsiyetsiz aşkı ısrar etmektir.

Dua ve Tanrı'nın isimlerinin zikredilmesinden ve sık olarak müzik ve Mevlevi tarikatında *sema* olarak bilinen bir çeşit dans, öncelikle vücudun ritim hareketleri ile eşlik edilen tasavvuf şiirlerinin söylenmesinden oluşan zikir (*dhikr*) denilen ayinde bile sufi, cinsel tatminin zirvesine eşit olan ruh, can ve tüm vücudunun özel bir coşturucu halini yaşamaktadır. Arap fiili olan *wasala*-varmak ve özellikle söz konusu fiilin ilk grubundan türeten şekillerin tamamen cinsellik çağrışımları vardır: *wâsala*-cinsel birleşme, mastar *wisâl*-aşk zevk, *waslun* de aynı anlamlara gelmektedir.

Tanrı'nın isminin her zikrinden sonra (ayrıca bir isim yüzlerce defa zikredilebilir) sufi, her defasında daha çok transa geçmektedir. Zikri yönlendiren manevi önder şeyh, transın fazla güçlü olduğunu hissedince Tanrı'nın isminin zikrini durdurup daha da güçlü trans sonucu olan yeni isminin zikrine geçmek için ara vermektedir. Bu şekilde zikir yani bir çeşit aşk zirvesi, sonuncusu en yoğun olan bir takım zirvelerden oluşmaktadır. Sinir bozukluğu olan, (bu ayin sinir bozukluğu olan kişiler için iyi bir tedavi olmasına rağmen) söz konusu heyecandan kendine gelemeyen sufiler vardır. Onların çılgınlıkları, ümitsiz ve dehşet çılgınlıklarına benzemekte ve hayvani olan ile benzeşmekte ve vücutlarının ani hareketleri ise, sara nöbetini anımsatmaktadır.

Bu Tanrı içinde kayboluşun çelişkisi, daha da derin olabilir. Aşk ve tutku, o derecede yoğun ve kendi kendine yetendir ki o sırada derviş, sadece kendi benliğini değil aynı zamanda aşkının amacını-Tanrı'yı da sanki kaldırmaktadır. Çünkü sadece yoğun bir zirveyi hissederek aslında belirli bir şey hissetmemekte ve bu belirsizlik "Tanrı içinde kaybolma" olarak adlandırılmaktadır. Onun (Tanrı içinde) kaybolduğu ve Tanrı'nın (derviş içinde) kaybolduğu anda eksiksiz birleşmeye, sufinin ilahi ile bir olmasına varılmakta yani bir tür ölüm, "küçük ölüm"e varılmaktadır. Bu nedenle tasavvufta nihai olmayan ve ölümlerin zincirlerinden oluşan söz konusu ölüme özel bir

önem verilmektedir. Tasavvufta ölüm, özel bir kavram ile “ölmeden ölmek” biçiminde ifade edilmektedir. Onunla dünyevi her şeyden vazgeçme ve son amacına, biyolojik yaşamı sürerken “kaybolmaya” ulaşmayı kastetmektedir. Sufiler, ölümü fiziki, nihai ve mistik, ölmeden ölüm olarak ayırt etmektedir. Tasavvufu geleneksel İslam ile barıştırdığı kabul edilen 12. yüzyılın büyük sufisi Gazali, “mezar, cennet bahçesi olup ölüm ise, sufinin aşkı ile kavuşmasını hızlandırmaktadır.” Sufiler, ölüm kavramında Peygamber’in “Ölmeden ölmek” sözlerine dayanmaktadır.

Tasavvuf Şiirinde Güzellik

Sufi ve Hak iki sevgili arasındaki erotik ilişkide aşk zevkinde önemli rolü oynayan bir öge vardır. Ephebe, genç ve güzel oğlan şeklinde kişileştirilen insan güzelliği, seven (aşık)’ın ve sevilen (Tanrı)’ın ruhları arasında arabulucu olarak bulunmaktadır.

“Aşk-güzellik” ilişkisine gelince Bombaci’nin söylediği gibi insanoğluna karşı aşk, Tanrı’ya karşı aşk ile fakat Tanrı’ya karşı aşkta, tanrısal güzelliği temsil eden güzel oğlana karşı aşk ile karışmaktadır. Bu nedenle güzellik dünyevi ve mistik deneyimleri arasına bir sınır koymak zordur. Motif olarak aşk erotik deneyimi ve sevgili ile birleşmede çok önemli olan insan güzelliği, sufilere bu tutkulu aşkın idealini temsil eden İslam oryantal şiirinde büyük yer kapsamaktadır. Söz konusu şiirin iki veya çok anlamlılığı, dünyevi aşk ve doğaüstü aşk arasında sınır çizme imkânsızlığında bulunmaktadır. Bu nedenle Fars şairlerinin şiirlerinin ne kadar farklı yorumlandığı bilinen bir şeydir. Örneğin, bazıları Hafız’ın sadece dünyevi aşk şiirini yazdığını bazıları ise, sadece Tanrı’ya karşı aşk hakkında yazdığını iddia etmektedir. İkisinin ortasında bulunanlar da var. Fars dilinin izin verdiği çok anlamlık nedeniyle çoğu, Ömer Hayyam’ın şiirlerini dünyevi aşk şiirleri olarak ve örneğin, şarap hakkındaki şiirleri İslam dogmalarına karşı isyan olarak yorumlamıştır. Aynı nedenle Türk şairi Yunus Emre’nin şiirlerini bazı yorumcular, kadına yönelik dünyevi aşk şiiri yazdığını iddia etmekte bazıları ise, her iki aşkın birbirine karıştığını düşünmektedir. Bombaci, Yunus ve bu tür diğer şairlerde de dünyevi güzelliğine hayranlık, mürşide teslim ve Tanrı’ya aşk birbirine karıştığını iddia etmektedir.

Bahsedilen Hayyam ve Hafız gibi şairlerin eserlerinde ne mistik olmayan aşk

ögesi ne de İslam düşüncesini içermeyen fermente edilmiş içkiler gibi İslam tarafından yasaklanan şarap hakkında şiirler vardı, hatta söz konusu şairlerin bir çeşit İslam eleştirisi olan “maddecilik” düşünürleri olarak ilan edilmesi gibi aşırı teşebbüsler de vardı.

Aşk Sarhoşluğu

Aşık ve maşuk arasındaki aşk ilişkisinde sadomazoşist bir bağ bulan, öznesi ve nesnesi arasında bu dünyevi aşkı görerek şiirin sadece ilk yüzeysel anlamını alan Prof. Boşkov, acı çeken mutsuz aşığın, sarhoşlukla bunu unutmaya çalıştığını düşünmektedir. Genel olarak şarap, Arap ve Fars şairlerinde ve kadının güzellik kavramı ve aşk objesi olduğu İslam öncesi dönemde bir motifti. (Bu şiirdeki güzellik örnekleri, tasavvuf şiirinde de bulunmaktadır: yakut gibi dudaklar, gül gibi yanaklar, selvi ağacı gibi boy, ay gibi yüz vb.) Tasavvuf şiirindeki şarabın işlevi, İslam öncesi dönemdeki veya “tasavvuf olmayan” şiirlerde yer alan işlevinden farklıdır. Şarap, tasavvufta (Tanrı’ya) aşık olana (ilahi) ulaşmayı yardım eden sarhoş edici araç olarak sembolize edilmektedir. Şairler, “şarap” benzetmesi ile tecrübelerinin usdışı özelliğini ima etmektedir. Bombaci’nin sözlerine göre sufiler, “gnostisizm anlayışının ve din hayatının en yüce şekline engel” teslim eden akıldan vazgeçmekte ve “böylece sarhoş veya deli olarak nitelendirilmektedir.”

Neredeyse her zaman tasavvuf dilinde “şarap” sözcüğünün yanında şarabın dökülüp içildiği, sarhoşluğa ulaşıldığı yer olan “meyhane” sözcüğü bulunmaktadır. Meyhane, ilahi sarhoşluğa varmak ve Tanrı ile kavuşmak için dervişlerin topladığı tekkeyi sembolize etmektedir. Bunun yanı sıra sufiyi sarhoşluğa götüren mürşidi sembolize eden içki sunan “sâki” de bulunmaktadır.

Bombaci’nin düşüncesine göre İslam dünyasındaki yasak nedeniyle bu şiirde şarap, alegori şeklinde kullanılmaktadır. Fakat söz konusu yasak, İslam Doğu’sunun saraylarında şarabın kullanılmasına engel olmamıştır.

Sufiler, Tanrı’ya karşı aşkını sadece sarhoşluk olarak değil delilik olarak ta hissetmektedir. Dolayısıyla sufi şairlerin kullandıkları dilde sık ve neredeyse her zaman “mecnun” sözcüğü de bulunmaktadır. Burada aşk nedeniyle deliren erkekten söz eden

Mecnun ve Leyla destanının kahramanı Mecnun’a sık imalar bulunmaktadır.

Sufi, aşk birleşmesini arz ederken aşktan sarhoş ve delidir ve aynı zamanda yanmaktadır. Ateş, büyük alevler vb. sufi şairin sık kullandığı aşk benzetmeleridir. Kendisi, Tanrı’yı temsil eden mum alevinin etrafında dolaşan gece kelebeğine benzetilmektedir. Ateşin yanı sıra ışık fıskiyesi olarak bile gösterilen Tanrı’yı sembolize eden ışık da mevcuttur. Bahsedilen şiirde ışık, karanlıklara zıt olarak anılmaktadır. Sufinin yanması ve sufi aşk alevleri, kâfirlerin yanacağı cehennem ateşleri ile karşılaştığı gibi ışık, karanlıkları yok etmektedir. Cehennemin, kıyametin, cennet, cennet kapısı ve hurilerin çok sayıda tasvirleri bununla ilgilidir.

Hesse’nın *Narziss ve Goldmund* eserinde bir anda Goldmund, acı ve zevkin aynı yüzü, birbirine çok yakın olduğunu fark etmektedir. Tutkusu ve arzusunda sufiler de, buna benzeyen bir şeyi hissetmektedir. Şöyle ki acı (*dert*), aşkın ayrılmaz bir parçasıdır: aşta acı hissetmeyen, aşktan hastalanmayan gerçek aşkı yani sarhoşluğu bilemez, sevgiliye ulaşmaz ve onunla birleşemez. Sufinin canında taşıdığı bu derde derman yoktur. Hâlbuki sufi, bu derdi istediği için ona dermanı aramamaktadır. Aynı zamanda çelişki içinde olan sufi şair, derde dermanın sevgiliye karşı aşk ve sevgili ile birleşme olduğunu düşünen Yunus Emre’nin söylediği gibi bu “dert her zaman dermanı bulur” şeklinde ifade etmektedir. Çoğu tasavvuf düşüncesinde olduğu gibi bu da ilk bakışta çelişkilidir. Tasavvuf inancının esasında çelişki bulunmaktadır. Ancak sufiler, onu o şekilde görmemektedir. Sufi, görünüşteki çelişkilerde kendi inancını bulunmaktadır. Aşka dermanın olup olmadığı çelişkisinde de aynı şey geçerlidir. Bu derde eşlik eden ve bu derdin ifadesi, gözyaşıdır. Sık olarak berrak olan bu gözyaşları, çoğu zamanda kanlıdır.

Nazar, Örtü ve Yüz

Nazar da Sevgili ile birleşmede önemli rol oynamaktadır. Bu nazar, her sufinin tabi olması gerektiği şeyhin nazarı olabilir. Tasavvuf şiirinde sık bahsedilen göz ve nazarın belli aşamaları vardır. İlk sırada her şeyi duyan ve gören Yücenin nazarı, ardından manevi önderin derin manevi nazarı ve sonunda Dost ile birleşmeyi arzu eden her dervişin olması gereken iç nazar ya da Yunus Emre’nin söylediği gibi “canın nazarı” bulunmaktadır. İç duyuların bu derin nazarı olmadan derviş, (ilahi) aşka

ulaşamaz yani sevgiliyi “göremez.”

Demek ki burada ilahi güzelliğın deneyiminde önemli olan, şartlı olarak kabul edilmesi gereken başka bir önemli sözcük ortaya çıkmaktadır: “görmek” sözcüğü. Gerçek sufi, belli anlarda özellikle zikir zamanında diğerk sufiler ile birlikteyken sevgiliyi nihayet görecektir. Sevgiliye ulaşmanın son aşamasında beraberlik ve yalnızlık (mistik yalnızlık-*halvet*), aynı derece önemli roller oynamaktadır. Sufinin amacı da, sevgiliyi görmek daha doğrusu yüzünden örtünün düştüğü anda sevgiliyi tamamen hissetmektir. Bu şekilde önemli bir sözcük daha meydana gelmektedir: örtü. Yani Tanrı’nın yüzünde örtünün bulunduğuna ve onu sevenin örtüyü taktığına, sufinin O’na ulaştığı zaman bu örtünün veya örtülerin maşuk ve aşığın yüzlerinden düşeceğine inanılmaktadır.

Bu soyut, mecazi aşkın anlamı ve Mutlağın deneyiminde bulunan bir çelişki daha ise, yüzün gözükmesidir. Söz konusu yüz, güzel, örtülü ve aşığa bakan, canının esin kaynağı olan ve aşk ile kalbini dolduran derin nazara sahiptir. Tabii ki de ilahi aşkın hissinin merkezi olan *can* yani *kalp* olmadan aşk mümkün değildir. Sufiler, kalp içinde bir tane kalbin daha (*fuat*) olduğuna, içinde bir sırrın da saklandığına ve onların içinde bir noktanın, “aşkın tüm ateşinin aktığı” ve aslında sufinin Tanrı’yı bulduğu “siyah nokta” (*süveyda*) olduğuna inanmaktadır. Örneğın, Yunus Emre kalbi “Tanrı tahtası” olarak nitelendirmiştir.

Sır ve Gül Sembolü

Burada başka bir tasavvuf teriminden *sır* teriminden bahsetmiştik. Sır, her aşk deneyimine eşlik etmektedir. Genel olarak sır, ilahi bilgi ve Tanrı, sufinin amacı ise onu çözmektir.

Anawati ve Gardet, “*l’intime*”-“iç”, “içten”, “derin” olarak bu “sırrı” nitelendirmektedir. “Sır ve sırların yeri, canın son noktası veya Hıristiyanlıkta belirlendiğı gibi “canın dibi” olarak hissedilmelidir. O, vücutta ruhun yerleştirildiğı gibi kalpte yerleştirilen ince bir madde, “ruhtan daha ince”dir.” Bundan bahseden yazarlar, canın yedi aşamasına uygun olarak zikrin birkaç aşamasından söz etmektedir. Yedi aşamanın ikincisi kalp, üçüncüsü ruh, dördüncüsü sır (iç, içten, gizli), beşincisi sırrın

sırrı, altıncısı gizli ilke, yedincisi ise mükemmel canı temsil etmektedir. Aynı yazarlar, kalp ve sırrı şu şekilde anlatmaktadır: “Kalp, tanrısal şeylerin bilgilerin yeri idi, sır ise onların “görülmesinin” yeri olacaktır (ruhun aşkın yeri (*mahabba*) olduğu gibi. Aynı zamanda sır, tanrısal temel sırrı (*ghayb*) dokunan fakat içine girmeyen İslam merkezi dogması tanrısal birliğin (*tawhid*) belli edildiği yeridir.”

Bir şekilde sırrın örtüsü (burada bu ifadenin dünyevi anlamı kabul edilmesi gerekir), sevgili ile her görüşmeyi örtmekte ayrılık ise acı, gözyaşı, üzüntü onu nitelendirmektedir. Mecazi anlamda o, Tanrı’dan ayrı geçirilen anları, sevgili ile kavuşma imkânsızlığını, bazen de söz konusu kavuşmayı ve mecazi olarak anlaşılan aşka şüpheyi temsil etmektedir. Nitekim Tanrı’ya şüphe olarak algılanabilecek şiirleri nadiren Yunus Emre’de de yazmaktadır. O anlarda aşık, “solmuş gül” gibi hissetmektedir.

Önceki cümlede bir tane tasavvuf simgesinden daha söz etmiştik: İslam oryantal şiirinde özellikle de Fars şiirinde yaygın motif olan gül. Gül, tasavvuf uzmanı İranlı Safa’ya göre güzelliğin, en yaygın olarak insanoğlu güzelliğinin sembolü; Bombacı ve Bayraktareviç’te olduğu gibi bazılarına göre tanrısal esasın ve güzelliğin sembolüdür. Gülün yanında sık olarak gülistandan da bahsedilmektedir. O, mecazi anlamda “kavuşma” yeri olarak kabul edilmektedir (prof. Boşkov, bunu tamamen dünyevi anlamda kabul etmektedir). *Gülistan*, yaygın olarak “Muhammed’in gülistanı” şeklinde de ortaya çıkmaktadır. Özellikle Fars fakat Türk tasavvuf şiirinde de gülün yanında bülbül de bulunmaktadır. Bülbül, acı aşk hakkında söyleyen sevgili, aşığın sembolüdür.

Denize benzetilen (esasları ise inciye benzetilen) Tanrı’ya karşı sonsuz aşkıta, hem görünür (*Batin*) hem de görünmez (*Zahir*) eşya ve canlı varlıklarda kendini gösteren Krala (Sultana) karşı sınırsız tutkuda, sonsuzluğa karşı bu aşkıta zaman önemli değil, yoktur. Ancak sevgililerin kavuşmasında anların daha doğrusu aşığın maşuk ile kavuştuğu an, aşığın maşukun yüzünü “göreceği” an, maşukun tüm örtülerinin düştüğü an, “ölmeden ölmek” ile eşit olacak anın önemli rolü vardır. Sufi şair de, bu anlar hakkında durmadan söz etmektedir.

Sami Geleneği İle Benzerlik

Maşuk ve aşık arasındaki erotik aşk aracıyla İslam oryantal şiirinin tasavvuf dilinde mevcut olan tüm dünyevi öğelerini göstermeye çalıştık. Aynı öğeleri Avrupa aşk şiirinde de bulacağız. Sıkça İncil’de bile özellikle Davut’un ilahilerinde Tanrı’ya karşı tutku, arzu vb. gözükmektedir: “Ah, Tanrı, sen Tanrımsın benim/Seni tutkulu arıyorum/Seni benim canım, seni benim vücudum istiyor.” Her hangi bir aşk şiirinde bulunabilen çok sayıdaki sözcüklerin (aşk, aşık, maşuk, sevgili, istek, arzu vs.) yanında çok yaygın olmayan daha doğrusu erotik-mistik şiirinin dışında tutulan bir takım sözcükler vardır. Bunlar, “dokunma” ve “okşama” sözcükleridir. Gerçi Hafız’ın şiirinin Fransızca çevirisinde örneğin “okşama” (*caresses*) sözcüğüne rastlıyoruz fakat mısraların aslında bu sözcüğün ne olduğunu bilmiyoruz. Söz konusu şiirde sevinç yok; o, karamsardır (burada “karamsar” sözcüğünün de şartlı kabul edilmesi gerekir çünkü bu acı aşkta Tanrı ile kavuşmaya ümit mevcut ve dolayısıyla o, iyimserdir). Şair, acılı sevgili ile kavuşma isteği ve arzusundan söz ederken mutluluk ve mutsuzluktan nadiren söz etmektedir. Bu şiirsel görüntüler, tutkuludur, bazen doğa görüntülerinin sınırında bazen de tamamen sürrealizm görüntüleri gibidir. Ancak hayal ifade eden “bu dünyanın görüntüleri” (*suret*) ile onların hiçbir ilişkisi yoktur (çünkü tasavvufta güzellikleri ile bu dünya, hayalden başka bir şey değildir).

“Burada” yani bu dünyada sufi, dünyevi dil ile ifade edilen tutkuyu hissedecek. Bu tutkuda ateş ve su/deniz, aynı genişlik ve sonsuzluğu temsil edecek ve birlikte, uyumlu, birbirine paralel olarak yaşayacaklar.

Yunus Emre’nin Şiirleri

Türkiye’de genel olarak şiirle eşanlamı olmuş 13. ve 14. yüzyıl ünlü Türk şairi Yunus Emre’nin birkaç şiiri, tasavvuf şiirinin erotizmini yani bu şiirin çokanlamlılığını gösterebilir. Dili ona (farklı varyantlarda çevirmeye) uygun olduğu için sonda verilecek olan şiirlerin bazılarını birkaç varyantta çevirdik. Böylece onlar, hem Tanrı’ya karşı övgü hem de sevgili kadın veya erkeğe /eşcinsel anlamda/ atfedilen şiirler olarak anlaşılabilir. Yunus’un şiirleri de aşkın maşuka karşı arzusundan söz etmektedir ve bunu gösteren “seni arzu ediyordum” veya “seni arzu ettim” mısralarının dünyevi çağrışımı vardır. Şair, aşkta kimliğini kaybetmekte, onu dolduran duyguların önünde şaşırmış durumdadır. İçi ise, şair Yunus’un söylediği gibi “ciğer kebab olur” (bu tür

benzetmeler, diğer tasavvuf şairlerinde de örneğin Ö. Hayyam'da da mevcuttur). Şair, aşkın erdemlerini ve aralarından özellikle mütevazılığı ön plana çıkartmakta (“toprak ol”, “toza dönüştür”) ve aşkının onu yönlendirdiği cömertlikten söz etmektedir. Bu aşkta mürşit önemli yer tutacak. Aynı zamanda bu aşkı bozmak isteyen ve öbür dünyada cehennemin beklediği sevgilinin ve aşkının düşmanları da mevcuttur.

Sık olarak diğer sufi şairlerin çoğunda olduğu gibi Yunus Emre'nin şiirleri de eğitici nitelik taşımaktadır. Yunus, okura (daha doğrusu dinleyiciye çünkü şiirlerin sözlü olarak aktarılmış ve şairin ölümünden sonra kaydedilmiştir) bir sufinin nasıl olması gerektiğini söylemektedir. Bir sufi, öncelikle Tanrı'nın külü, ardından da akıllıların, olgunların, maşuka (*eren*) ulaşanların külüdür. O, gözler ve kulaklar ile değil iç duyularla, kalp ve can ile hisseder ve algılar. O, “toprak” veya “toz” yani kibir ve kendini beğenmişliği unutan ve “bu dünya ile cilveleşmeyen” alçak gönüllü ve gerçek insan olması gerekir. Bazen kuşların dilini de, “dinlemeyerek ve bakmayarak” anlar başka bir ifadeyle o, gerçekten aşık, O'na ulaşacaktır. Eleştirmenler, Yunus Emre'nin bazı şiirlerinde Tanrı ve İslam'ın eleştirisini bile görmüştür. Ancak önceden bahsettiğimiz gibi bu şairin kendi inancından, aşkının gücünden şüphe ettiği şiirleri vardır.

Yunus'un sık olarak söz ettiği “gerçek insana” karşın “bu dünyanın misafiri olan ve seyahat etmesi gereken” sade insan durmaktadır.

Bu dünya, onun gereksizliği, dünya ve hayatın faniliği ve dünyevi olan her şeyden vazgeçme çağrısı, Yunus'un erotik şiirinin yaygın motifleridir. Fakat bazen Yunus, bu dünyanın anlamını ve bu hayatın değerini kavramadığını kabul etmektedir. “Ah nideyim ömrüm seni” mısrası, Yunus'un ağıtı gibi görünmektedir. Şair, çığlık şeklinde sorulan bu soruya cevabı diğer mısralarda sanki vermektedir: sadece Tanrı'nın tek gerçek ve sonsuz olduğunu gösteren şekli “Fani ömür, baki bir ömrü bulur”.

Mistik ölüm, mecazi anlamda ölüm ve insan varlığının nihayet sonu olarak ölüm, fiziki ölüm; Yunus'un şiirinde aynı anda yer almıştır. Sıkça ölümün yanında ateşler, alevler, mezar tasvirleri de bulunmaktadır. Şiirinde ölüm, başlangıcı ve sonu olmayan sonsuzluk da anlamına gelen *ecel* sözcüğü ile ifade edilmiş sonsuzluk olarak Tanrıdan bahsedilmiştir.

Yunus şiirinde “insan, bu dünyada misafir” olduğundan söz ederken canı “vücuda misafir” ve “onunla kısa bir süre gezer” şeklinde algılamaktadır. Aşığın canı, “aklının ulaşamadığı” yere ulaşır, “vücuttan vücuda uçar ve evine geçer” daha doğrusu “ebedi evine, ebediyete” geçer.

Şair, aşk bilgisi kazanma ihtiyacından da söz etmektedir. (Prof. Boşkov’da *üstad-ı aşk* tabirine rastlıyoruz ve ona göre şair, aşk sanatçısı, zanaatçısıdır.) Fakat (Tanrı’ya karşı) aşk hakkındaki bilgi için “teoremler” değil, “gizli anlamalar”, “iç anlamlar” gereklidir. Sık olarak iddia edildiğı gibi Yunus Emre’nin okuma yazma bilmediğı yanlıştır. Şiiri, İncil ve Kuran’da geçen olay ve kişilere, İslam Doğı’sunun diğeri şairlerine ve tasavvuf şiirine imalar ile doludur.

Yunus Emre, erotik mistik şiirinin otantik şairidir.

İşte birkaç Yunus şiiri: (çev. notu: devamında Yunus Emre’nin dört şiirinin çevirisi verilmiştir.)

SONUÇ

Türkoloji çalışmalarının dünya çapındaki seyri göz önüne alındığında Eski Yugoslavya Türkoloji çalışmalarının özel bir yeri olduğu anlaşılmaktadır. Türkoloji alanında Eski Yugoslavya’da yapılan çalışmalar bir bütün olarak incelendiğinde, söz konusu eserlerin temel özelliğinin Türk etkisinin Yugoslavya’da bulunan halkların diline, sanatına, tarihine, mimarisine ne şekilde etkilediği yönünde odaklandığı görülmektedir. Özellikle tarih alanında yoğunlaşan çalışmalar sanattan edebiyata, folklordan tasavvufa kadar geniş bir yelpazede ve konu çeşitliliğinde karşımıza çıkmaktadır.

Bu kapsamda, 1945 yılında kurulan ve 1991 yılında son bulan ve incelememizde Eski Yugoslavya olarak adlandırılan Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti döneminde yapılan Türkoloji çalışmalarına ilişkin incelememizin bibliyografya kısmında toplam 2378 çalışma yer almaktadır. Çalışmaların 247’si kitap, 2131’i makale şeklindedir. Yaptığımız taramaları öncelikle dil, edebiyat, tarih, sanat tarihi, folklor ve diğer konular olmak üzere alanlara, daha sonra bu alanlar içerisinde kitaplar ve makaleler olmak üzere iki alt bölüme göre tasnif ettik. Bu çerçevede 191 dil, 475 edebiyat, 100 folklor, 1198 tarih, 244 sanat tarihi, 170 sayıda diğer konularda eserlere ulaşılmıştır.

Eski Yugoslavya’da Türkoloji kapsamında dil alanında yapılan çalışmalarda en çok Yugoslavya halklarının dillerindeki Türkçeden alıntı kelimeler ve bu dillere Türkçenin etkisi üzerinde durulmuştur. Bunun yanı sıra Türkiye Türkçesi ve Yugoslavya’da yaşayan Türklerin ağızlarının özellikleri konularında da çalışmalar mevcuttur. Bu alanda dikkat çekici en önemli husus, Eski Yugoslavya döneminde ciddi bir Türkçe sözlüğü yapılmamış olmasıdır.

Edebiyat alanında Eski Yugoslavya’da Türkoloji çalışmaları arasında Türk halk edebiyatı konusunda yapılan çalışmalar önemli yer tutmaktadır. Türkologlar tarafından Türk edebiyatının çok ilgi görmesine rağmen edebiyat tarihi alanında hemen hemen hiçbir çalışmanın bulunmaması dikkat çekici bir husustur.

Eski Yugoslavya’da yapılan Türkoloji çalışmalarının önemli bir kısmını tarih çalışmaları oluşturmaktadır. Söz konusu çalışmalar arasında sadece Türkologların değil Balkanlar tarihini inceleyen tarihçelerinde bu konuda önemli araştırmaları bulunmaktadır. Bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, özellikle Osmanlı yönetimi boyunca Eski Yugoslavya halklarının tarihi üzerinde durulduğu, bunun yanı sıra ticarettten hukuka, ekonomiden sayımlara kadar geniş alanda eserler verildiği görülmüştür. Öte yandan, Osmanlıca arşiv belgelerinin Türkçeye çevirileri konusunda araştırmacılar önemli katkılar sunmuşlardır.

Sanat tarihi alanında genel olarak Türkoloji çalışmaları altında Osmanlı döneminde yapılmış olan mimari ve sanat eserleri, Balkan şehirlerinin mimarisinde İslam ve Türk etkileri gibi konular incelenmiştir. Yine bu kapsamda, Yugoslavya coğrafyasında Osmanlı döneminde gelişen zanaatlar hakkında çalışmalar mevcuttur.

Yugoslavya’da yaşayan halkların folkloruna Türk etkisine ilişkin birkaç genel çalışma dışında bu konuda ele alınan ciddi bir inceleme yoktur. Türkoloji halk bilgisi çalışmalarının büyük kısmını, “Çevren” ve “Sesler” dergilerinde yayımlanan Yugoslavya’da yaşayan Türk araştırmacıların Türklerin yaşadığı bölgelerdeki çeşitli derlemeleri ve Üsküp’te bulunan Folklor Enstitüsü’nün “Makedon Folkloru” adlı dergide yayımlanan çeşitli halk bilgisi incelemelerinden oluşmaktadır.

Bu çerçevede, bu konuda yapılmış çalışmaların tespit ederek bir araya getirilip incelenmesinin bundan sonra yapılacak çalışmalar için bir katkı sunacağı düşüncesindeyiz. Bu çalışma Eski Yugoslavya’da yapılan Türkoloji çalışmaları konusunda eksik kalan ve yapılması gereken çalışmalar konusunda da ayrıca fikir verecektir.

BİBLİYOGRAFYA

ANTONIJEVIĆ, Dragoslav. "Karadjoz (*Karagöz*)." *Gradska kutlura na Balkanu* (XV-XIX vek). Cilt: 1. Belgrat, 1984.

BAJRAKTAREVIĆ, Fehim. "Kako su Turci zvali Beograd? (*Türkler Belgrat'ı Nasıl Adlandırıyorlardı?*)." *Istorijski časopis*, Sayı: 3, (1950-51).

-----, Osnovi turske gramatike (*Türkçe Gramerinin Esasları*). Belgrat: Naučna knjiga, 1962.

-----, "Tursko-islamska kulturna baština Južnih Slovena (*Güney Slavların Türk-İslam Kültür Hazinesi*)." *Mogućnosti*, Sayı: 4, (1966).

BOŽIĆ, Ivan vd. *Istorija Jugoslavije (Yugoslavya Tarihi)*. Belgrat: Prosveta, 1973.

CIGLENEČKI, Marjeta. "Turquerije v Ptujskem muzeju (*Ptuy Müzesinde Bulunan Türk Portreleri*)." *Prilozi za orijentalnu filologiju*, Sayı: 41/1991, (1991).

ČAUŠEVIĆ, Ekrem. "'Bosanski' turski i njegova autentična obilježja (*'Bosna Türkçesi' ve Onun Otantik Özellikleri*)." *Prilozi za orijentalnu filologiju*, Sayı: 41/1991, (1991).

-----, Gramatika suvremenoga turskog jezika (*Çağdaş Türkçe Grameri*). Zagreb, 1996.

ČEHAJIĆ, Džemal. Derviški redovi u jugoslovenskim zemljama sa posebnim osvrtom na Bosnu i Hercegovinu (*Bosna Hersek Özelinde Yugoslavya Topraklarında (Sufi) Tarikatlar*). Saraybosna: Orijentalni institut, 1986.

DJINDJIĆ, Slavoljub, hzl. ve çev. *Turske narodne bajke (Türk Halk Masalları)*. Belgrat: Narodna knjiga, 1978.

-----, Udžbenik turskog jezika (*Türkçe Ders Kitabı*). Belgrat: Univerzitet u Beogradu, 1977.

-----; Darko TANASKOVIĆ. "Poezija turske narodnosti u Jugoslaviji (*Yugoslavya'daki Türk Halkının Şiiri*)." *Izraz*, Sayı: 9, (Eylül 1976).

DJUKANOVIĆ, Marija. "Katedra za orijentalnu filologiju (*Doğu Filolojisi Kürsüsü*)."
Sto godina filozofskog fakulteta. Belgrad, 1963.

-----, Kroz tursku narodnu poeziju (*Türk Halk Şiiri Üzerine*). Belgrad:
Filološki fakultet, 1969.

-----, "Turska književnost (*Türk Edebiyatı*)."
Povijest svjetske književnosti. Cilt: 1. Zagreb, 1982.

-----; Ljubinka Rajković. Turske zagonetke (*Türk Bilmeceleleri*). Seçme,
Önsöz, Çeviri ve İnceleme. Odeljenje jezika i književnosti, Balkanske narodne
umtvorine, 1980.

GROZDANIĆ, Sulejman. "Orijentalni institut u Sarajevu (*Saraybosna'da Doğu
Bilimleri Enstitüsü*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 25/1975, (1977).

HAFIZ, Nimetullah. Kosova Türk Halk Edebiyatı Metinleri. Priştine, 1985.

-----, "Specifičnosti prizrenskog turskog govora (*Prizren Türk Ağzının
Özellikleri*)."
Prilozi za orijentalnu filologiju, Sayı: 27/1977, (1979).

HAN, Verena. "Putopisne beleške Evlije Čelebije kao izvor za istoriju umetnosti
Balkana (*Balkan Sanat Tarihi Kaynağı Olarak Evliya Çelebi'nin Seyahatname
Notları*)."
Gradska kultura na Balkanu (XV-XIX vek). Cilt: 2. Belgrad: 1988.

İNALCIK, Halil, "Türkler ve Balkanlar." Balkanlar. İstanbul: Eren, 1993.

KAYA, Fahri; Marija Djukanović, hzl. ve çev. Turske bajke (*Türk Masalları*). Belgrad:
Dečja knjiga, 1955.

Knjiga Dede Korkuta. Herojski Ep Oguskih Turaka (*Dede Korkut Kitabı. Oğuz
Türklerinin Kahramanlık Destanı*). Çev. Slavoljub Djindjić. Belgrad: Narodna knjiga,
1981.

MLADENOVIĆ, Ljubica. "Umetnička obrada metala u Bosni i Hercegovini od dolaska
Turaka do danas (*Türklerin Gelişinden Bugüne Kadar Bosna-Hersek'te Metalin
Sanatsal Olarak İşlenmesi*)."
Zbornik Muzeja primenjene umetnosti, Sayı: 3-4, (1958).

NURUDINOVIĆ, Bisera. Bibliografija jugoslovenske orijentalistike 1918-1945

(*Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1918-1945*). Saraybosna: Orijentalni institut, Posebna izdanja XIII, 1986.

-----, Bibliografija jugoslovenske orijentalistike 1945-1960 (*Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1945-1960*). Saraybosna: Orijentalni institut, Posebna izdanja VI, 1968.

-----, "Bibliografija jugoslovenske orijentalistike 1961-1962. godine (*Yugoslavya Doğu Bilimleri Bibliyografyası 1961-1962*).” *Prilozi za orijentalnu filologiju*, Sayı: 20-21/1970-71, (1974).

-----, "Pregled izdanja Orijentalnog instituta sa bibliografijom radova u njima (*Doğu Bilimleri Enstitüsünün Yayınları ve Bibliyografyası*).” *Prilozi za orijentalnu filologiju*, Sayı: 25/1975, (1977).

PİLİČKOVA, Sevim. Makedonya Sosyalist Cumhuriyetinde Yaşayan Türklerin Manileri-Maninjata naj Turcite od SR Makedonija. Üsküp: Makedonska kniga, 1986.

Pravopis hrvatskosrpskoga književnog jezika s pravopisnim rječnikom (*Hrvat-Sırp Edebiyat Dilinin İmlası ve Sözlüğü*). Zagreb: Matica hrvatska; Novi Sad: Matica srpska, 1960.

RAJKOVIĆ, Ljubinka. Turski pesnici i pripovedaci kod Srba i Hrvata (*Sırp ve Hrvatlarda Türk Şair ve Yazarları*). Belgrat: Filološki Fakultet, 1968.

Službeni list SFRJ (YSFC Resmi Gazetesi), Yıl: XXX, Sayı: 9, (1974).

Statistički kalendar Jugoslavije 1982 (*1982 Yıllı Yugoslav İstatistik Takvimi*). Belgrat: Savezni zavod za statistiku, 1982.

ŠAMIĆ, Jasna. "Erotizam i simboli sufijske poezije. Osvrt na poeziju Junusa Emrea, turskog pjesnika (*Tasavvuf Şiirinin Erotizmi ve Sembolleri. Türk Şairi Olan Yunus Emre'nin Şiirine Bakış*).” *Kulture Istoka*, Yıl: 6, Sayı: 21, (Temmuz-Eylül 1989).

ŠKALJIĆ, Abdulah. Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku (*Sırp-Hrvat Dilinde Türkçeden Alıntı Kelimeler*). Saraybosna: Svjetlost, 1989.

ŠOP, Ivan. Nasredinove metamorfoze (*Nasreddin'in Başkalaşmaları*). Belgrat: Prosveta, 1973.

TANASKOVIĆ, Darko. “Šest decenija orijentalistike na Beogradskom Univerzitetu (Belgrat Üniversitesinde Doğu Bilimlerinin Altmışınca Yılı).” *Kulture Istoka*, Sayı: 5, (Temmuz-Eylül 1985).

TEODOSIJEVIĆ, Mirjana. “Jezik štampe turske narodnosti u Jugoslaviji (List "TAN")” (Yugoslavya’daki Türk Halkının Basın Dili (“TAN” Gazetesi)).” *Prilozi za orijentalnu filologiju*, Sayı: 37/1987, (1988).

------. “Yugoslavya Türkleri’nin Basın Dili Üzerine Lengüistik Bir Araştırma.” *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı*, Ankara: TTK Basımevi, (1987).

Turkologischer Anzeiger. Institut für Orientalistik der Universität Wien, Sayı: 1-18, Wien, 1975-1992.

TÜRKEŞ, Mustafa. “Yugoslav Devletinin Kuruluşu ve Krallık Dönemi.” *Balkanlar El Kitabı*. Cilt: II. Çorum/Ankara: KaraM & Vadi, 2007.

<http://en.wikipedia.org/wiki/File:Sfrj.png> (E.T. 10.04.2011)

<http://pod2.stat.gov.rs/ObjavljenePublikacije/G1948/Pdf/G19484001.pdf> (E.T. 06.05.2011)

<http://pod2.stat.gov.rs/ObjavljenePublikacije/G1953/Pdf/G19534001.pdf> (E. T. 06.05.2011)

<http://www.ghbibl.com.ba/> (E.T. 16.04.2011)

<http://www.makedonika.org/ini/katalog.htm> (E.T. 20.04.2011)

<http://www.ukpsalts.org/sr/oudruzenju.html> (E.T. 20.04.2011)

KIŞI ADLARI DİZİNİ

A

Abdullah, Kevser, 65
Abdürrahman, Kemal, 65
Acıpayamlı, Orhan, 65
Adamović, Milan, 20
Ago, Arif, 65
Ahmet, Celalletin, 65
Ajeti, Idriz, 20
Alangu, Tahir, 40, 65
Aleksić, Dejan, 107
Aleksić-Pejković, Lj, 107
Alibegović, E, 225
Aličić, Ahmed, 89, 90, 107, 108, 251
Aličić, Ahmed S, 90, 108, 251
Alihodžić, Hakija, 225
Alp, İlker, 65
Alpan, Necip P, 40, 65
Alptekin, Ekrem, 21
Andonov-Poljanski, Hristo, 90, 109
Andrejević, Andrej, 224, 226
Andrejević, B, 109
Andrejević, S, 109
Antoljak, Stjepan, 109
Antonijević, Dragoslav, 66
Apostoloski, Mihailo, 90
Apostolov, Aleksandar, 109
Aristidu, Ekaterini, 110
Aruç, Muhammed, 40
Asim, Mücahid, 66
Asimov, Mücahit, 110, 226
Atanasovski, Veljan, 90
Atsız, Bedriye, 21
Avdić, A, 110
Aydın, Mehmet, 21
Azemović, Z, 40

B

Babayef, Ekber, 40
Babić, Marko, 21
Babić, Milenko, 40
Babić, Vlado, 110
Bacqué-Grammont Jean-Louis, 110
Baer, Gabriel, 110
Bahar, Hasan, 66
Bajalovć-Hadžić-Pešić, Marija, 226
Bajović, M, 111
Bajraktarević, Fehim, 19, 21, 40, 64, 66, 111, 227
Bajraktarević, Sulejman, 111
Baki, Enver, 66, 251
Bali, Muhan, 66
Baran, Tülay, 112
Barkan, Ömer, 112
Bašagić, Safvet-Beg, 38
Bašlagić, Šefik, 227
Basler, Djuro, 112
Bastaic, Konstantin, 113
Başgöz, İlhan, 66
Batovski, Henrik, 113
Baymak, Ethem, 41
Bayram, Esad, 66
Bećirbegović, Madžida, 227
Begović, Mehmed, 41, 91, 113, 227
Bejdić, Alma, 114
Bejtić, Alija, 39, 41, 67, 91, 114, 227, 249, 251
Beksaç, Zeynel, 67
Beljajev, Evgenij Aleksandrovič, 114
Beljkašić, Ljiljana, 228
Beljkašić-Hadžidedić, Ljiljana, 228
Berić, Dušan, 114
Besarović, Vojka, 115
Bešlagić, Šefik, 91
Binswanger, Karl, 115

Binyazar, Adnan, 41
 Bitoski, Krste, 91
 Blagoev, Spiridion, 116
 Bogdanović, Dimitrije, 91
 Bogićević, Vojislav, 116
 Bogojević, Lidiya, 228
 Bojanić, Dušana, 41, 91, 116, 252
 Bojanovski-Dize, Dime, 91
 Boratav, Pertev Naili, 42, 67
 Boškov, Vančo, 23, 42, 67, 91, 118, 252
 Božić, Ivan, 92, 119
 Brestovci, Sadullah, 119
 Bugarski, Astrida, 228
 Buljina, Halid, 252
 Buluç, Sadettin, 43
 Buş, Aziz, 68
 Buturović, Derviš, 120, 229
 Buturović, Dženana, 68, 120
 Buzov, Snježana, 120

C

Čakalović, Midhat, 229
 Čakir, Nikolae, 121
 Čar, Hatidža, 121
 Čar-Drnda, Hatidža, 121
 Čaušević, Ekrem, 23, 43, 252
 Čehajić, Džemal, 43, 249, 252
 Čelić, Džemal, 68, 229
 Cerabregu, M, 92
 Cicmil, Predrag, 120
 Ciglencečki, Marjeta, 229
 Čipan, Boris, 224
 Ćirković, Sima, 123
 Čoralić, Lovorka, 122
 Ćorović-Ljubinković, Mirjana, 229
 Čubrilović, Vasa, 122
 Ćurić, Hajrudin, 123, 249
 Cvetkova, Bistra, 252
 Cviko, Fazileta, 120, 252

Ç

Çako, İkramiye, 68
 Çalışır, Aziz, 43
 Çavuşoğlu, Mehmed, 44
 Çelina, Durmuş, 122
 Çetin, Atilla, 122
 Çetta, Anton, 68

D

Dabić, Bogdan, 25
 Dabić, Vojin, 92, 123
 Dabić, Vojin S, 123
 Dašić, Miomir, 123
 De Vitray-Meyerovitch, Eva, 39
 Desnica, Gojko, 92
 Dimeski, D Mitar, 92, 124
 Dimevski, Slavko, 92, 124
 Dindar, Musa, 69
 Dizdar, Hamid, 124
 Djaković, Luka, 249
 Djindjić, Slavoljub, 19, 26, 44, 64
 Djordjević, Milivoje, 254
 Djordjević, Miroslav, 92
 Djordjević, Života, 93, 126
 Djukanović, Marija, 26, 39, 45, 64, 69, 126
 Djurdjev, Branislav, 93, 126
 Djurić- Zamolo, Divna, 230
 Djurić, Petar, 254
 Dobrača, Kasim, 46, 92, 124, 254
 Doğan, Ferruh, 229
 Doklešić, Ljubiša, 124
 Donev, Jovan, 125
 Dubravčić-Djogo, Husein, 69
 Dugacini, Enver, 254
 Dumbović, Vladimir, 25
 Dumont, Paul, 125
 Đurković-Jakšić, Ljubomir, 125
 Džambazovski, Kliment, 92, 125
 Džimrevski, Bojevoje, 69

E

Edip, Yusuf, 69
Ekmečić, Milorad, 93, 129
Ekrem, Mehmet Ali, 69
Elezović, Gliša, 26, 69, 93, 130, 254
Emin, Iljani, 46
Emin, İlhami, 70
Engüllü, Avni, 70
Engüllü, Avni Cemal, 70
Erceg, Ivan, 132
Eren, Ismail, 26, 230
Ergüven, Abdullah Rıza, 46
Erikan, Celal, 132
Esih, Ivan, 132, 230
Esin, Emel, 230
Eyüboğlu, Sabahattin, 46, 71

F

Fajčić, Zejnil, 230
Fehér, Géza, 230
Fejić, Nenad, 132
Ferjančić, Božidar, 93
Filan, Kerima, 27
Filipović, Milenko, 71, 133, 230
Filipović, Nedim, 71, 94, 130, 133, 255
Finci, Jahiel, 230
Fisković, Cvito, 135
Folić, Milutin, 135
Foretić, Miljenko, 135
Fotić, Aleksandar, 135
Fučić, Mladen, 231

G

Gabrijan, Dušan, 224, 231
Galotta, Aldo, 27
Galton, Herbert, 27
Gashi, Skender, 27
Gaši, A, 256
Gaş, Hayrettin, 71
Gaşi, Musa, 231

Gavrilović, Slavko, 94, 136
Gazić Lejla, 256
Gençtürk, İsmail, 46
Georgieva, Marija, 231
Georgievski, Mihajlo, 137
Gestrin, Fredo, 137
Glibanović-Vajzović, Hanka, 28
Gligo, Vedran, 94
Gojković, Milan, 231
Golaboski, Sotir, 71
Golub, Ivan, 137
Golubović, Ksenija, 46
Gorgiev, Gorgi M, 71
Gökyay, Orhan Şaik, 47, 137
Görgünay, Neriman, 231
Grapčanović, Mustafa H, 231
Grozđanić, Sulejman, 47, 256
Gušić, Sejdalija, 28
Gülderen, Yusuf, 71, 231
Gülensoy, Tuncer, 71
Günday, Dündar, 137
Gürsel, Nedim, 47

H

Haciosmanović, Lamiya, 39, 48, 72, 257
Hadžibajrić, Fejzulah, 47, 256
Hadžibegić, Hamid, 94, 131, 137
Hadžibegović, Ilija, 139
Hadžić, Abdulah, 231
Hadžić, Kasim, 257
Hadžić, Muzafer, 72
Hadžijahić, Muhamed, 47, 95, 139, 250, 257
Hadžijamaković, Muhamed, 48
Hadžimehanović, Refik, 232
Hadžimulić, Mustafa, 141
Hadžiosmanović, Husein, 232
Hadžiosmanović, Lamiya, 39, 48, 72, 257
Hadžiselimović, Omer, 95, 141
Hafiz, Nimetullah, 64
Hafiz, Tacide, 74, 141

Hafizović, Fazileta, 141

Hajdarhodžić, Hamdija, 141

Hajdarović, Rašid, 49, 258

Hajrullah, Zaimi, 233

Halıcı, Mehdi, 49

Halilović, Senahid, 29

Halimi, Kadri, 258

Hallaç, Cevahir, 74

Hamza, Aciye, 74

Hamza, Jusuf, 95

Han, Verena, 234

Hanadan, Reşit, 49, 74

Handžić, Adem, 95, 142, 234, 258

Schwarz, Klaus, 188

Hasan, Vedat, 76

Hasandedić, Hivizija, 29, 50, 145

Hasanefendić, Lamija, 238

Hayber, Abdülkadir, 50

Haydar, Cevahir, 76

Hensel, Wojciech, 29

Heywood, Colin, 145

Hoca, Şerafettin, 258

Hodžić, Ibrahim, 238

Hodžić, Šaban, 145

Hrabak, Bogumil, 145, 147, 238

Hristov, Aleksandar, 150

Huković, Muhamed, 259

Hunski, Vjekoslava, 150

Husedžinović, Sabira, 150

Hüseyin, Maber, 50

I

İbni, Hasan, 151

İbrahim, Bayram, 29, 76

İlhami, Emin, 239

İnalcık, Halil, 96, 150, 151

İsen, Mustafa, 51

İslamoğlu, Mahmut, 76

İsmail, Niyazi, 259

J

Jačov, Marko, 151

Jahić, E, 151

Jahić, Mustafa, 259

Janc, Zagorka, 225, 239

Janković, Dragoslav, 96, 151

Janković, Srdjan, 29

Jašar-Nasteva, Olivera, 19, 29, 64

Jelaska, Joško, 96

Josifovski, Ilija, 250

Jovanović, Jovan, 151

Jovanović, Radoman, 151

Jovanović, S, 152

Jovanovski, Boro, 152

Jurišić, Ljubomir, 152

Jurišić, Karlo, 152

Jusić, Enisa, 239

Jusuf, Sureja, 19

K

Kajmaković, Zdravko, 30, 239

Kalanoski, Ilija, 152

Kaleši, Hasan, 30, 51, 96, 152, 259

Kalić, Jovanka, 153

Kampuš, Ivan, 153

Kann, Robert A, 154

Kantarcioğlu, Sevim, 51

Kantardžić, Muhamed, 259

Kapitanfi, Iştar, 154

Karacan, Turgut, 51

Karahasan, Mustafa, 30, 51, 76, 154

Karčić, Fikret, 154

Karić, Enes, 154

Kartal, Numan, 76

Kartov, Vladimir, 96

Kašić, Dušan, 154

Kasumović, Ismet, 154, 259

Katardžiev, Ivan, 154

Katon, Emil, 76

Kaya, Fahri, 52, 64

Kažić, Marko, 155
 Keramidčiev, A, 155
 Kerslake, Celia J, 155
 Kiel, Michael, 260
 Kirjazovski, Risto, 155
 Kiselinovski, Stojan, 155
 Klen, Danilo, 155
 Kličkova, Vera, 64
 Knežević, Branka, 156
 Kniewald, Dragutin, 156
 Kodaman, Bayram, 156
 Kojić, Branislav, 224, 240
 Kolaković, Vasilije, 156
 Kolcu, Hasan, 53, 77
 Kolejka, Josef, 156
 Kondis, Basil, 156
 Korkmaz, Zeynep, 30
 Korkut, Besim, 157
 Korkut, Halima, 157
 Kornrumpf, Hans-Jürgen, 31, 157
 Kosor, Karlo, 157
 Kostallari, Androkoli, 31
 Kostić, Mita, 157
 Kotsi, Akil, 77
 Kovačević, Ešref, 157, 174
 Kovačević, Katalin H, 158
 Kovačević, Olga, 158
 Kovacs, Gyöngyi, 240
 Kovunić, Petar, 158
 Köprülü, Mehmed Fuad, 97
 Krajčović, Milan, 158
 Krasić, Stjepan, 158
 Krasniç, Ayten, 77
 Kreiser, Klaus, 31
 Krekić, Bariša, 159
 Kreševljaković, Hamdija, 159, 225, 240, 250
 Krestić, Petar, 159
 Kruševac, Todor, 250
 Krüger, Eberhard, 260

Kulenović, Hakija, 241
 Kumbaradži-Bogojević, Lidija, 159, 241
 Kupusović, Amina, 31, 160
 Kurdakul, Şükran, 53
 Kut, Günay, 53
 Kut, Turgut, 260

L

Lainović, Andrija, 160
 Lampe, Džon, 160
 Lape, Ljuban, 160
 Lešić, Josip, 250
 Letić, Branko, 53, 77
 Levental, Zdenko, 97
 Litričin, Jovan, 161
 Ljubović, Amir, 250, 260
 Ljušić, Radoš, 161
 Lokan, Faruk, 77
 Lončar, Ruža, 241
 Luboteni, Gani, 78
 Lučić, Josip, 161
 Lukač, Dušan, 41, 117, 162, 228
 Lukač, Dušanka, 41, 117, 162, 228
 Lukač-Bojanić, Dušanka, 162
 Luković, Petko, 162

M

Macan, Trpimir, 163
 Madžar, Božo, 163
 Mahmut, Enver, 31
 Mahmut, Nedred, 78
 Mahmut, Ramadan, 78
 Majda, Tadeusz, 31
 Majer, Hans Georg, 163, 260
 Maksin, Jelena, 97
 Maksut, Nadire, 78
 Mandić, Novak, 97
 Manević, Todor, 31, 53
 Markov, Boris, 32
 Marković, Miroslav, 163
 Martinović, Niko S, 163

Matkovski, Aleksandar, 97, 163, 261
 Mazrek, Nuhi, 78
 Mehdiu, Feti, 32, 53, 166
 Mehinagić, Ibrahim, 261
 Mekenzi, Dejvid, 166
 Melik, Vasilj, 166
 Memić, Mustafa, 167
 Memija, Minka (Emine), 261
 Mercan, Hasan, 53, 78
 Mihaljčić, Rade, 98
 Mikić, Djordje, 99, 167
 Mikulčić, Ivan, 98
 Miladinović, Božo, 261
 Milić, Danica, 98, 167
 Milić, Svetlana, 261
 Milićević, Jovan, 168
 Miljković, Djordje, 241
 Miljković-Bojanić, Ema, 168
 Milosavljević, Petar, 168
 Milutinović, Branislav, 168
 Minoski, Mihajlo, 169
 Miović-Perić, Vesna, 169
 Missir, Livio, 169
 Mitić, Ilija, 169
 Mitrović, Jeremija, 169
 Mitrović, Mihailo Mingej, 99
 Mladenović, Ljubica, 242
 Moačanin, Fedor, 170
 Moačanin, Nenad, 170
 Moldoveanu, Elisabeta, 78
 Mollov, Rıza, 54
 Mollova, Mefküre, 32
 Momirović, Petar, 262
 Moran, Berna, 54
 Morina, Cafer, 78
 Morina, İrfan, 39
 Mujezinović, Mehmed, 99, 170, 242, 250, 262
 Mujić, Mehmed, 99, 242
 Mujić, Mehmed A, 242

Mulaku, Latif, 33
 Mulaomerović, M, 172, 262
 Muljačić, Žarko, 172
 Murat, Recep, 54
 Mušić, Omer, 54, 173, 262
 Mušović, Ejup, 173
 Mutapčić, Snežana, 243
 Muzbeğ, Iskender, 54

N

Nabi, Jašar, 54
 Nakić, Andrija, 174
 Nakićević, Omer, 262
 Nametak, Alija, 33, 55, 79
 Nametak, Fehim, 33, 39, 79, 174, 262
 Nasrattinoğlu, İrfan Ünver, 79, 243
 Neidhart, Juraj, 243
 Nezir, Aynur, 80
 Nezirović, Muhamed, 174
 Nikić, Andrija, 174, 250, 263
 Nikić, Dragoljub, 174
 Nikić, Ljubomir, 99
 Nikolić, Desanka, 80
 Nikolić, Milica, 174
 Nikolić-Stojančević, Vidosava, 99
 Nilević, Boris, 175
 Ninković, Aleksandar, 243
 Niškanović, Vilma, 243
 Nobırdalı, Beyto, 81, 175
 Nurudinović, Bisera, 175, 250, 263

O

Obad, Stjepo, 175
 Oda, Juten, 34
 Opačić, Petar, 99
 Orlat, İkbāl, 81
 Oy, Aydın, 81, 263

Ö

Ömer, Fahri, 81

P

Pačemska, Darinka, 175
Palikruševa, Galaba, 175, 243
Pandevski, Manol, 99, 176
Pantić, Miroslav, 81
Pavićević, Branko, 177
Pavličević, Dragutin, 100, 177
Pavlović, Drag, 177
Pavlović-Kačurel, Trifun, 34
Pecinjački, Sreta, 177
Peco, Asim, 19, 34
Pederin, Ivan, 177
Pejović, Djoko D, 178
Pejović, M, 263
Penušliski, Kiril, 81
Perović, Dušan, 179
Perović, Radoslav, 100
Peruničić, Br, 100
Pešikan, M, 34, 179
Petrović, Djordje, 243, 263
Petrović, Djurdjica, 179, 243
Petrović, Rade, 179
Petruševski, Ilija, 243
Pickl, Othmar, 179
Piličkova, Sevim, 64
Piperkovski, Stefan, 263
Plana, Šefket, 82
Pllana, Emin, 180
Polimac, Abdulah, 244
Poljanski-Andonov, Hristo, 180
Poljarević, Ale M, 244
Poplazarov, Risto, 100, 180
Popovic, Alexandre, 57, 263
Popović, Marko, 225, 244
Popović, Toma, 101, 181
Popović, Vasilj, 101
Popovski, Duško, 182
Popovski, Vlado, 182
Popvasileva, Aleksandra, 35

Potok, Bahise, 83
Prašo, Seid, 264
Predja, Ognjen, 182
Prledner, Ivica, 182
Protić, Milan St, 183

R

Radić, R, 183
Radojčić, Nikola, 183
Radojković, B, 244
Radonić, Jovan, 183
Radovanović, Ljubinka, 183
Radusinović, Milorad, 183
Rajković, Ljubinka, 40, 58, 83, 244
Rašljanin, S, 244
Ratković, Borislav, 101
Raukar, Tomislav, 184
Ravić, Stanko, 264
Ravljić, Jakša, 184
Ražnatović, Novak, 101
Ražnjatović, Nikola, 184
Recepoğlu, Altay Suroy, 35, 84
Redžepagić, Jašar, 251
Redžić, Husref, 225, 244
Resulović, Mustafa, 184
Rexha, Ilijaz, 101
Rifat, Agim, 58
Rizaj, Skender, 101, 184, 264
Rizvanolli, Masar, 186
Rizvić, Muhsin, 58

S

Šabanović, Hazim, 59, 104, 203
Šahanagić, Fevzija, 246
Saiti, Abdülkerim, 58
Sakaoğlu, Saim, 75, 84
Salih, Avni, 58, 84
Salihbegović, Meliha, 58
Salihspahić, Džemal, 186
Šalipurović, Vukoman, 205
Samardžić, Nikola, 186

Samardžić, Radovan, 101, 187
 Šamić, Jasna, 36, 60, 265
 Samilbegović, Emina, 58
 Šanjek, F, 205
 Santo, Imre, 187
 Sarač, Vejsil, 245
 Saraçoğlu, Ali, 59, 85
 Sarar, İsmail Ali, 59
 Sazdov, Tome, 59, 85
 Šćepanović, Žarko, 104
 Sedić, Gordana, 188
 Šehapi, Behidžudin, 205, 246
 Šekularac, Božidar, 205
 Selim, Bedri, 85
 Selman, Müzaffer, 85
 Selmanović, Medžida, 188, 245
 Serbest, Aziz, 59
 Sertoglu, Mithat, 188
 Šestić, Džemaludin, 246
 Seyfullah, Lütfü, 59
 Seyit, Faris, 85
 Sezair, Sabahattin, 85
 Shiloan, Amnon, 264
 Šidak, Jaroslav, 205
 Sidovski, Kočo, 188
 Sikirić, Šaćir, 35, 59
 Simoniti, Vasko, 189
 Simonović, Djordje, 189
 Sipahi, Seniha, 85
 Šiško, Nehar, 206
 Škalemara, Željko, 246
 Škaljić, Abdulah, 19
 Skin, Džejmz Henri, 189
 Skoko, Savo, 102
 Skowronek, Jerzy, 189
 Šljivo, Galib, 105, 206
 Smailović, Ismet, 19, 35
 Smoljan, Vlado, 189
 Sokoloski, Metodija, 189

Soldo, Josip Ante, 191
 Solok, Cevdet Kudret, 59
 Šop, Ivan, 40, 61, 65
 Šopova, Dušanka, 86, 105
 Spaho, Fehim Dž, 264
 Spaho, Muniba, 193
 Spaić, Jasna, 265
 Spalatin, Nada, 59
 Spisarevska, Ionna, 193
 Srećković, Slobodan, 251
 Stamenković, Djorjđe, 102
 Stanojević, Gligor, 102, 193
 Stanovska, Ljubica, 35
 Stefanovski, Riste, 265
 Sterjoski, Aleksandar, 35
 Stipčević, Mikša, 195
 Stojaković, Momčilo, 35, 102, 195, 265
 Stojančević, Vladimir, 102, 195, 197
 Stojanov, Petar, 103, 198
 Stojanović, Miodrag, 85
 Stojanovski, Aleksandar, 103, 198
 Stojisavljević, Vojna, 59
 Sućeska, Avdo, 103, 199, 245
 Sučević, Branko P, 203
 Šukrić, Nijaz, 207
 Sulejmanović, M, 245
 Sulitenau, Guizela, 85
 Suljkić, Hifizija, 245
 Šunjić, Marko, 208
 Šuput, M, 225
 Šušević, Izudin, 207
 Süleyman, Hüseyin, 86, 246
 Sylä, Fazli, 86

Š

Šaliyan, Recep, 86
 Şimşek, İsa, 86

T

Tadeusz, Majda, 265
 Tafro, Derviš, 246

Tahir, Kamuran, 208
 Tan, Nail, 61, 86
 Tanasković, Darko, 36, 61, 87, 208, 251, 265
 Taner, Nuri, 87
 Tanış, Asim, 87
 Tanović, Hamid, 246
 Tasnadi, Edid, 87
 Taufer, Yirji, 62
 Tayıp, Tahir, 87
 Teodosijević, Mirjana, 36
 Tepić, Ibrahim, 105, 208, 265
 Ternava, Muhamet, 209
 Terzić, Slavenko, 209
 Tesla-Zarić, Dobrila, 251
 Tefvik, İsmail, 87, 209, 266
 Theocharides, Ioannis P, 209
 Tietze, Andreas, 266
 Tihić, Smail, 247
 Todorović, Desanka, 209
 Todorovski, Gligor, 105, 210, 266
 Tomić, J, 105
 Tomoski, Tomo, 266
 Tomovski, Krum, 247
 Toygar, Kamil, 87
 Trako, Salih, 62, 210, 266
 Traljić, Seid, 211
 Trebješanin, Rados, 211
 Tričković, Radmila, 212, 247
 Trifunovski, Jovan, 212, 247
 Trifunovski, Jovan F, 212, 247
 Trivunac-Tomić, Gordana, 247
 Tryjarski, Edward, 212
 Tunalıgil, Cemali Krüezi, 37
 Tunay, Mehmet İ, 248
 Tunuzlu, İkbāl, 87
 Turdi, Abdüşekür, 37
 Tüfai, Müzaffer, 87
 Türkmen, Fikret, 88

U

Uka, Sabit, 213
 Urošević, Atanasije, 106, 213
 Ursinus, Michael, 213
 Uyguner, Muzaffer, 62
 Uysal, Ahmet Edip, 88
 Uzunçarşılıoğlu, İsmail Hakkı, 213

Ü

Üngör, Etem Ruhi, 88

V

Vanku, Milan, 213
 Vasić, Milan, 213, 248
 Vasilić, Angelina, 248
 Vego, Marko, 214
 Veljačić-Akpınar, Snježana, 62
 Veselá-Přenosilová Zdenka, 214
 Veselinović, Andrija, 214
 Veselinović, Rajko, 214
 Vidoevski, Vlastimir, 214
 Vinaver, Vuk, 106, 214
 Viško, Ali, 267
 Voje, Ignacij, 215, 267
 Vojvodić, Mihailo, 106, 215
 Vrebac, Dževdet, 248
 Vučenov, Dimitrije, 37
 Vučo, Nikola, 106
 Vujičić, Dragomir, 37

W

Wang, Yuan-Xin, 62

Y

Yaşar, Lidiya, 248
 Yusuf, Gülderen, 216
 Yusuf, Muharrem, 88
 Yusuf, Mükerrerem, 88
 Yusuf, Sabit, 37, 88
 Yusuf, Süreyya, 19, 37, 62, 89

Z

Začek, Vaclav, 216

Zah, Franja Aleksander, 106
Zahirović, Šaban, 38
Ždralović, Muhamed, 62, 267
Zdraveva, Milka, 216
Zdravković, Ivan, 248
Zekerija, Nedžati, 63, 89
Zelenika, Andjelko, 216
Žeravčić, Momčilo V, 223
Zirojević, Olga, 38, 106, 217, 248
Živković, Dragoje, 223
Živojinović, Mirjana, 223
Žižić, Slobodan, 63
Zlatanović, Momčilo, 38, 89
Zlatar, Behija, 221, 249, 267
Zlatar, Zdenko, 223
Zloković, M, 223
Zografski, Dančo, 107
Zontar, Josip, 107
Zorabdić, Omer, 63
Zuber, Hüsnü, 249
Zuković, Ljubomir, 223

ÖZGEÇMİŞ

1978 yılında Sırbistan'ın başkentinde Belgrat'ta doğdum. Belgrat'ta ilkokul ve lise eğitimimi tamamladım. 2000 yılında Belgrat Üniversitesi Filoloji Fakültesi Doğu Bilimleri Bölümü Türk Dili ve Edebiyatı Grubu'na kaydımı yaptırdım. 2004 yılında buradan mezun oldum.

2009 yılında Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları A.B.D. Halk Bilimi Bilim Dalında Yüksek Lisans eğitimi almaya başladım. Hâlen bu alandaki çalışmalarına devam etmekteyim.

ÖZET

“Eski Yugoslavya’da Yapılan Türkoloji Çalışmalarının Analitik Bibliyografyası” adlı çalışmamızda, Türk dili, edebiyatı, folkloru, sanat tarihi, tarihi vb. konular üzerine Yugoslavya’da yapılmış yayınlar bir araya getirilmiş ve bu yayınların bazılarının analizi yapılmıştır. Bu bağlamda, yaklaşık 46 seneyi kapsayan ve 2300’den fazla çalışmayı içeren bir bibliyografya çalışması yürütülmüştür.

Eski Yugoslavya’da Türkoloji çalışmalarının incelenmesinden önce çalışmamızın “Giriş” bölümünde Yugoslavya hakkında genel bilgiler üzerinde durulmuştur.

I. Bölüm’de, Yugoslavya’da Türkolojinin tarihçesine yer verilmiştir. İlk önce Yugoslavya’da Türkolojinin başlangıcı ve gelişimi ele alınmıştır. Ardından da alanlara göre Türkoloji çalışmalarının genel bir incelemesi yapılmıştır.

II. Bölüm’de eski Yugoslavya’da yapılmış Türkoloji çalışmalarının künyeleri verilmiştir. Çalışmalar, öncelikle dil, edebiyat, tarih, halk bilimi ve diğer konular olmak üzere alanlara, daha sonra bu alanlar içerisinde kitaplar ve makaleler olmak üzere iki alt bölüme göre tasnif edilmiştir.

III. Bölüm’de, önceki bölümde künyeleri verilen çalışmalarından bazılarının analizi yapılmıştır.

“Ek” bölümünde üç yazının çevirisi verilmiştir.

“Sonuç” bölümünde ise çalışmamızın genel bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

Çalışmamızın sonunda çalışmada kullanılan kaynakların bibliyografyası ve kişi adları dizini verilmiştir.

ABSTRACT

In this study, which is named “An Analytic Bibliography of Turkology Studies in Former Yugoslavia”, the books and articles on the Turkish language, literature, folklore, art history, history etc. are brought together, and some of these publications are analyzed. In this context, it was conducted a bibliography which enclose almost 46 years and includes more than 2300 works.

Before analyzing Turkology studies in former Yugoslavia, in the “Introduction” part of our research, general information on Yugoslavia has been given.

In the First Chapter of this study, it has been given place to a brief history of Turkology in Yugoslavia. In the first place, it have been discussed the beginning and development of Turkology in Yugoslavia. After that Turkology studies in general have been analyzed by fields.

In the Second Chapter, the Turkology studies in former Yugoslavia have been listed. The studies have been qualified firstly by fields (language, literature, folklore, art history, history and other fields) and than they have been divided into two categories: books and articles.

In the Third Chapter, some of the books and the articles listed in the Second Chapter have been analyzed.

In the Appendix, it has been given a translation of three articles.

In the “Conclusion” part, a general evaluation has been made about our study.

At the end, a bibliography of sources used in this study and the index of personal names has been given.